

שְׂוִיתִי ה' לְפָנָי תְּמִיד

נְנַח נְחַמְּנוּ נְחַמְּנוּ מֵאִוֶּמֶן

סֵפֶר

סְפֹרֵי מַעֲשִׂוֹת

מִשָּׁנִים קְדָמוֹנִית

לְמַהְדוּרָה זוֹ נִוסְפוּ סְפֹרִים קְצָרִים וּמְשָׁלִים

שֶׁנִּלְקְטוּ מִסְפְּרֵי רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ

הוצאת
מלא וגביש מנין לנו

לעלוי נשמת הרה"ח
ישראל בער אודסר זצ"ל
תלמיד הרב ישראל קרדונר זצ"ל
תלמידו של הרב משה ברסלבר זצ"ל
תלמיד מוהרנ"ת זיע"א
תלמידו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב
נְנַחְ נְחָמְ נְחָמְ מְאֹמְנְ זי"ע ועכי"א

ולעלוי נשמת

עמרם יוסף ב"ר משה נחום הלוי הורביץ זצ"ל
מאיר עקביא בן יעקב ימיני זצ"ל
אהרון בן יעקב פיץ זצ"ל
ת.נ.צ.ב.ה

לע"נ

אליהו בן פריץ ז"ל

שמואל בן דוד ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה

התודה והברכה למכון תורת הנצח

www.nanach.com

www.nanachnachmanachmanmeuman.com

התשע"ג

ספורי מעשיות

משנים קדמוניות

מה שזכינו לשמע מפי רבנו הקדוש, אור הגנוז והצפון, נ'חל נ'ובע מ'קור ה'כמה, הרב רבי נחמן וקר צדיק וקדוש לברכה, נכד הפעל'יש'טוב הקדוש וקר צדיק וקדוש לברכה, פעל מחבר ספרי לקויטי מוחר"ן ועוד כמה חבורים:

פוק חזי גבורתא דמרה, דאנהיר לן אורייתא מן שמיא לחיותנו כהיום הזה לעולם שבילו ארה, ובעבודתנו לא עזבנו אלקינו, ויט עלינו חסד בכל דור ודור, וישלח לנו מושיעים רבנים צדיקי יסודי עולם להורות לנו הדרך, הראשונות הנה באו ועדין לא כלו רחמיו בכל עת ובכל שעה, וצדקה עשה עמנו לשאב מים ממעיני הישועה, דברים עתיקים, דברים שהם כבשוננו של עולם, תחת לבושים נפלאים ונוראים. ראה והבן והבט דרבו נפלאה ונוראה, ירשה היא לנו מאבותינו הקדושים אשר היו לפנינו בישראל, שבן דרד קדושי עליון מחצדי הקלא אשר נשאו ידם ולבם לאל, להלביש ולהסתיר גנוזיא דמלקא בספורי מעשיות כפי הדור וכפי הזמן, יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל, עד יקום ויושיע ציון וישוב לבנות הרבות אריאל, בעת יאמר ליגקב ולישראל מה פעל אל:

מפתחות

ספורי מעשיות משנים קדמוניות

א	הקדמה
ח	הקדמה שנייה
כה	מעשה א. מאבדת בת־מלך
לה	מעשה ב. ממלך וקיסר
נג	מעשה ג. מחיגר
עא	מעשה ד. ממלך שגזר שמד
עט	מעשה ה. מבן־מלך שהיה מאבנים טובות
פד	מעשה ו. ממלך ענו
פט	מעשה ז. מזבוב ועכביש
צה	מעשה ח. מרב ובן יחיד
קג	מעשה ט. מחכם ותם
קלב	מעשה י. מבִּעֲרָגִיר ועני
קסז	מעשה יא. מבן־מלך ובן־שפחה שנתחלפו
קצט	מעשה יב. מבעלת־תפילה
רסז	מעשה יג. מהשבעה בעמלירם
שיט	שיחות שאחר ספורי מעשיות
שלד	מעשה מבטחון

ספורים קצרים ומשלים

יין הונגרי	העני שמזל הוא שיהיה נגב . שמ
המלך שחלה בנו	האבן טוב . . . . . שמו
האבן הגדול	מעשה מקאפצין פאשא . שמח
להתפלל על צרת חברו	מעשה ממטר . . . . . שנב
הזאב והמקל	משל מווערדא . . . . . שנג
העוף והביצים	מעשה ממרור . . . . . שנד
עבדת בחנם ואוכל בחנם . שפג	האוצר שתחת הנשר . . . . . שנו
מנימוס המדינה והבעמלים	המשל מההינדיק . . . . . שנו
שהמליכו	המשל מהתבואה . . . . . שנח
הקביות הנקובות	האורח . . . . . שסב
מי שרוצה כבוד הוא שומה . שפו	החנוני . . . . . שסה
העני והעשיר	מעשה מפאקיסט . . . . . שסז
אין שום חוכמה	הטאבליצע . . . . . שסט
למי מגיע שכר יותר	הממנה על האוצרות . . . . . שעא
תשובה שלמה	אין עוד פילוויר . . . . . שעב
שצג	פתח רבי שמעון לקו"מ, ס' . . . . .
תז	תפלה לתורה ס' . . . . .
תכז	תקון הקללי . . . . .
תמא	סדר תפלת הדרך . . . . .

אמר רבנו זכרנו לברכה בדרך צחות:

היום אמרתי שלשה דברים שלא כדברי העולם.

א. העולם אומרים שספורי מעשיות מסגלים לשנה, ואני אמרתי שעל ידי ספורי מעשיות מעוררין בני אדם משנתם.

ב. העולם אומרים: שספורי דברים אינם באים לידי הריון ואני אמרתי שספורי דברים של הצדיק, שמעורר על-ידיהם בני אדם משנתם, על-ידיהם בא פקידת עקרות.

ג. העולם אומרים כי הצדיק האמת המפלג במעלה אין צריך למעות הרבה כי למה לו מעות, ואני אמרתי שיש התבוננות בזה שצריך לזה כל הון דעלמא. (חיי מוהר"ן, כה)

(אמר המעתיק, שמעתי בשם איש אחד מאנשי רבנו זכרנו לברכה ששמע מפיו הקדוש לענין מה שרצונו היה שירפסו הספורי מעשיות גם בלשון סייסש שאנו מדברים בו. ואמר אז שיכול להיות בנגל שאשה שהיא עקרה תקרא בהם איזה מעשה ועל-ידיהם תפקד לטובה ותזכה לבנים).

נא לשמור על קדשת הספר

הַקְּדָמָה

(דפוס ראשון)

מה שְׁהִיָּה כְּבֹר נִקְרָא שְׁמוֹ וְנוֹדַע שֶׁהוּא אָדָם. וְזֹאת תּוֹרַת הָאָדָם דַּקְדָּשָׁה, אֲשֶׁר זָכָה לְהַשְׁלִים דְּמוּת אָדָם. כִּי זֶה כָּל הָאָדָם. הֲלֹא הוּא כְּבוֹד אֲדוֹנֵינוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ, עֲטָרַת תְּפָאֲרֵתֵנוּ גְּאוֹן עֲזָנוּ, הֶרֶב הַקְּדוּשׁ וְהַגּוֹרָא בּוֹצִינָא רַבָּא בּוֹצִינָא עֲלָאָה בּוֹצִינָא וְיִקְרָא וְקַדִּישָׁא קְדֻשַׁת־שָׁם מוֹרְנוּ הֶרֶב נַחְמָן, זְכָר צַדִּיק וְקְדוּשׁ לְבָרְכָה. כִּי וְנִכְד לְהֶרֶב הַקְּדוּשׁ וְהַגּוֹרָא הָאֱלֹקִי הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב, זְכָר צַדִּיק וְקְדוּשׁ לְבָרְכָה. אֲשֶׁר כְּבֹר נִהְנוּ יִשְׂרָאֵל לְאֹרּוֹ. בְּחַבּוּרֵי וְקְדוּשִׁים הַנִּפְלְאִים אֲשֶׁר כְּבֹר יַעֲזֹאוּ לְאֹרְהָ. רַבִּים רָאוּ וַיִּשְׁמְחוּ וַיִּשְׂרִים יַעֲלוּ. וְהָאֱמַת יוֹרָה דְרַבּוּ.

וְהִנֵּה עוֹד רָאָה זֶה נִמְצָא בְּאִמְתַּחֲוֵתֵינוּ. סְפוּרֵי מַעֲשֵׂי־זוֹת נִפְלְאוֹת וְנוֹרָאוֹת. אֲשֶׁר זָכִינוּ לְשִׁמְעַ פֶּה אֶל פֶּה מִפִּי הַקְּדוּשׁ. אֲשֶׁר אֲזַן וְחִקֵּר וְתַקֵּן מִשְׁלִים הֶרֶבָה. וְהַלְבִּישׁ וְהַסְתִּיר הַשְּׁנוֹת גְּבוּהוֹת וְעֲצוּמוֹת בְּסְפוּרֵי מַעֲשֵׂי־זוֹת בְּדַרְכִּים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים מְאֹד. כִּי זֹאת לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל. עַל הַגְּאֻלָּה וְעַל הַתְּמוּרָה. כְּשֶׁהָיוּ רוֹצִים לְדַבֵּר בְּנִסְתָּרוֹת הִי! הָיוּ מְדַבְּרִים בְּדֶרֶךְ חִידָה וּמִשְׁלַל וְהַלְבִּישׁוּ סְתָרֵי תוֹרָה גְּנוּזִיא דְּמַלְכָּא בְּכַמְּהָ וּכְמָה לְבוּשִׁים מְלָבוּשִׁים שׁוֹנִים. כְּמוֹכָא אַחַר הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל בֶּן־הַמֶּלֶךְ וּבֶן־הַשְּׁפָחָה שֶׁאָמַר רַבְּנוּ, זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה, אִזְ שְׂבִימִים הַקְּדוּמוֹנִים כְּשֶׁהָיוּ הַחֲבָרִים מְדַבְּרִים וּמְשִׁיחִים קְבֻלָּה. הָיוּ מְשִׁיחִין בְּלִשׁוֹן כְּזֶה. כִּי עַד רַבִּי

ספּוּרֵי הַקְדָּמָה מַעֲשִׂיּוֹת

שָׁמְעוֹן בֶּר יוֹחָאִי לֹא הָיוּ מְדַבְּרִים קְבֻלָּה בְּאַתְנָלְיָא וְכוּ', וְעַל-פִּי הָרַב אַחַר כַּמָּה מַעֲשִׂיּוֹת. הָיָה מְגַלֵּה קִצְת מְעַט פְּחוֹת מִטְּפָה מִן הַיָּם אֵיזָה רְמִזִּים לְהִיכֵן הַדְּבָרִים מְגִיעִים כַּמְבֹאֵר לְקַמֵּן בְּמִקוּמָם הַדְּבָרִים וְהַרְמִזִּים שֶׁסִּפֵּר אַחַר כָּל מַעֲשֵׂה וּמַעֲשֵׂה.

וְהִנֵּה עַד הֵנָּה הָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה גְּנוּזִים אֲצִלְנוּ. אֵךְ לְהִיּוֹת רַבִּים אֹמְרִים לְנַפְשָׁנוּ. מִי יִרְאֵנוּ טוֹב. כִּי רַבִּים אֲשֶׁר אֶתְנוּ מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ. אֲשֶׁר נִכְסְפָה וְגַם כָּלְתָה נַפְשָׁם לְשִׁמְעַ תְּמִיד דְּבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים שֶׁיֵּצְאוּ מִפִּי רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ, זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה, וּבִיחֻד אֵלוּ הַמַּעֲשִׂיּוֹת שֶׁסִּפֵּר. אֲשֶׁר לֹא זָכוּ עַדִּין שֶׁיִּגְיעוּ אֵלֵיהֶם. כִּי אִם בְּהַעֲתָקוֹת בְּכַתֵּב עַל-יַדֵּי סוֹפְרִים שׁוֹנִים. אֲשֶׁר נִתְּרָבוּ הַמַּעֲשִׂיּוֹת בָּהֶם מְאֹד וּקְלָקְלוּ הַמִּכּוּן. עַל-כֵּן תִּשׁוּקְתֶם הַגְּדוּלָּה אֲלֵצוּנוּ, וּכְסֶפֶס הַחֶזֶק דִּחְקוּנוּ. עַד אֲשֶׁר הִכְרַחְנוּ לְמִלְאֵת רְצוֹנָם. לְהִבְיֵאֵם לְבֵית הַדְּפוּס.

וְגַם כִּי הָיָה לָנוּ גְלוּי דַעַת מִפִּי רַבְּנוּ הַגְּדוֹל, זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה. אֲשֶׁר פַּעַם אַחַד גָּלָה דַעַתוֹ שְׂרוּצָה לְהַדְפִּים סְפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, וְאָמַר בְּזֶה הַלְשׁוֹן לְפָנַי כַּמָּה אֲנָשִׁים. בְּדַעַתִּי לְהַדְפִּים סֵפֶר מַעֲשִׂיּוֹת. וַיְהִיָּה לְמַעַלְהָ כְּתוּב בְּלִשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ וּלְמַטָּה בְּלִשׁוֹן לַעֲזָא. וְאָמַר: הֲלֹא מַה יֻּכְלוּ הָעוֹלָם לְדַבֵּר עַל זֶה, הֲלֹא עַל כָּל פָּנִים הֵם מַעֲשִׂיּוֹת נְאֻמִּים לְסִפְּרוֹ וְכוּ'. כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה נִשְׁמַע מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּפְרוּשׁ. וְזֶה אֲשֶׁר הֵעִירוּנוּ לְהִבְיֵאֵם לְבֵית הַדְּפוּס. וְאִם אֲמַנָּם יִדְעֵנוּ וְלֹא נַעֲלָם מַעֲשִׂיּוֹנוּ כִּי רַבִּים קָמוּ עֲלָיו. עִם כָּל זֶה הָאֵמֶת עַד לְעֲצָמוֹ. וְאַנְחָנוּ מִחֻכְבִּים לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ. וְהַשֵּׁם הַטוֹב יַעֲשֵׂה. הַשׁוֹמֵעַ יִשְׁמַע וְהַחֲדַל יִחְדַּל.

וגם כי תהלה לאל עד כה עזרנו רחמיו יתברך כי נתפשטו חבוריו הקדושים בקרב עם קדוש. בקהל ועדה וישראל, ויהיו דבריו להם לששון ולשמחה ותהי בפיהם כדבש למתוק. כלם ישבעו ויתענגו משובו. כמו חלב ודשן תשבע נפשם. ושפתי רננות יהלל פיהם. ורבים אשר אתנו. מאשר אתם את החולקים על האמת, הדוברים על צדיק עתק בגאווה ובוז אשר בדו מלבם אשר לא עלתה על דעתו. ולא עלינו להאריך ולספר בדבר הזה. כי הוא כבשי דרחמנא. וכמה עלמין אתהפכו בגיניהו על-ידי רבוי המחלקת שנתרבו בימינו בין החכמים והצדיקים. ומי יבוא אחר המלך את אשר כבר עשהו.

אך זאת לדעת כי כל פונתנו בהדפסת אלו ספורי מעשיות. הוא רק בשביל אנשי שלומנו החוסים בצל קדשו. התאבים ומצפים ומשתוקקים לשמע דברים קדושים. ואם אמנם הדברים הנדפסים בספר, כאלו נאמרו בקהל רב. לעמת זה ראינו כי כבר התחילו הדברים להתפשט בכתב על-ידי העתקות רבות. ואין הברדל בין דברים הנכתבים לדברים הנדפסים.

וגם לא מראש בסתר דברם. כי כל מי שיש לו עינים יראה וכל מי שיש לו לב יבין. כי לא דבר רק הוא מכס. ואם רק הוא מכס. כי דברים הללו עומדים ברום גבהי מרומים. ושמענו מפיו הקדוש בפרוש שאמר שכל דבור ודבור של אלו המעשיות יש בו פונה עצומה ומי שמשנה דבור אחד מאלו המעשיות מכפי מה שאמרו הוא בעצמו הוא מחסר הרבה מהמעשה. ואמר

ספּורי הקדמה מעשיות

שאלו המעשיות הם חדושים נפלאים ונוראים מאד מאד. ויש בהם דרכים ונסתרות ועמקות מפלג מאד. וראויים לדרשם ברבים. לעמוד בבית הכנסת ולספר מעשה מאלו המעשיות. כי הם חדושים גבוהים ונוראים מאד מאד.

גם מי שלבו שלם ובקי היטב בספרי קדש ובפרט בספרי הזהר הקדוש וכתבי האר"י, וזרוננו לברכה. יוכל להבין ולדעת קצת מעט רמזים באיזה מעשיות אם ישים לבו ודעתו עליהם היטב. גם יש בהם התעוררות מוסר נפלא ועצום מאד ברב המקומות, יבינם המשכיל בעצמו. כי רבם ככלם מעוררים וממשיכים את הלב מאד להשם יתברך. לשוב להשם יתברך באמת לאמתו לעסק רק בתורה ועבודה תמיד ולהפוך פניו מהבלי העולם לגמרי. באשר יראה הרוואה בעיני שכלו. אם יסתכל בהם באמת אולם תכלית פונות אלו המעשיות רחוק מאד מדעת אנוש ועמק עמק מי ימצאנו. ואין להאריך בשבח תפארת גדלת המעשיות האלו. כי גבהו מדעתנו. וכל המוסיף לדבר בשבח גדלתם ועמקותם הוא גורע. רק אמרנו להעיר קצת ללב אנשי שלומנו למען לא ישכחו נפלאותם אשר הראם מרחוק במאן דמחוי במחוג. עד היכן הדברים מגיעים. על ידי מעט הרמזים אשר גלה לעינינו. אחר ספור כל מעשה ומעשה. כי האף אמנם נרשמו קצת הרמזים שנשמעו מפיו הקדוש. אך זה ברור לכל משכיל כי אין דומה השומע מפי החכם בעצמו להרוואה הדברים בספר. וביותר בדרכי רמזים כאלה. אשר אינם

מוֹבְנִים. כִּי אִם עַל־יְדֵי תְנוּעַת הָאִיבָרִים בְּנִעְנוּעַ הָרֹאשׁ וּקְרִיצַת הָעֵינַי וּנְטִיַת הַיָּד וּכְיוּצֵא בְּאֵלֶּה אֲשֶׁר עַל־יָדָם דִּיקָא יִבִּין הַמַּבִּין קִצַּת מַעַט וַיִּשְׁתּוּמֵם עַל הַמַּרְאֵה וְעֵינָיו לְמַרְחֹק יִפְיטוּ גְדֻלַּת הַשָּׁם וּגְדֻלַּת תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה. אֲשֶׁר נִתְּלַבְּשָׁה בְּכַמְּהָ לְבוּשִׁים שׁוֹנִים. כַּמְּבֹאֵר בְּכָל סִפְרֵי קִדְשׁ. עַד כֹּה הִגִּיעוּ דְבָרִים הַמַּעֲוִטִים הַמַּחְזִיקִים הַרְבֵּה. לְבָנוּ יִהְיֶה אִימָה, אִיֵּה סוֹפֵר אִיֵּה שׁוֹקֵל מֵאֵין יָבוֹא עֲזָרְנוּ. מִי יָנוּד לָנוּ אִשׁ אֲכָלָה מִי יַעֲמֹד בַּעֲדֵינוּ. נִשְׂא לְכַבְּנוּ אֵל כַּפִּים אֵל אֵל בְּשָׂמִים בְּיָדוֹ נִפְקִיד רוּחֵנוּ. אֵלֶּיךָ ה' נִשְׂא נַפְשָׁנוּ. עַד הִנֵּה רַחֲמֶיךָ עֲזָרְנוּ. עֲזָרְנוּ כִּי עֲלֶיךָ נִשְׁעָנְנוּ. וַיְהִי נֵעַם ה' אֱלֹקֵינוּ עֲלֵינוּ. עַד יָבוֹא מוֹרָה צָדֵק לַעֲדָתְנוּ. וַיִּבְנֶה בַּיִת קִדְשָׁנוּ וַתִּפְאַרְתְּנוּ. חֲזוּה צִיּוֹן קְרִית מוֹעֲדֵנוּ מִלֶּךְ בִּיפְיוֹ תַחֲזוּנָה עֵינֵינוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

הֲלֹא כֹה דְבָרֵי הַכּוֹתֵב וְהַמְּסַדֵּר וְהַמַּעֲתִיק לְאָכַל לְשַׁבְּעָה וְלִמְכֹּסָה עֲתִיק נֶאֱם הַקְּטָן נִתֵּן בֶּן אֲדוֹנֵי אָבִי מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי נִפְתְּלֵי הָעָרִץ יצ"ו מְנַעֲמִירָאֵב רַבְתִּי חֲתָן הָרַב הַגָּאֹן הַחֲסִיד הַמְּפָרָסֵם בְּכָל קְצוּי אֶרֶץ כְּבוֹד קִדְשֵׁי מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי דּוֹד צְבִי זָכַר צַדִּיק לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא שְׁהֵי־אֵב בֵּית־דִּין בַּקְּהֵל־תִּקְדֵּשׁ קַרְעֵמִינִיץ וְהַגְּלִיל וּבַקְּהֵל־תִּקְדֵּשׁ שְׂאֵרֵיגְרָאֵד וּבַקְּהֵל־תִּקְדֵּשׁ מֵאֵהֲלִיב וְהַגְּלִילוֹת.

קִדְשׁ שְׂסַפֵּר מַעֲשֵׂה רֵאשׁוֹנָה שְׁבַסְפֵּר זֶה. עֲנֵה וְאָמַר. בְּסִפּוּרֵי הַמַּעֲשִׂוֹת שֶׁהָעוֹלָם מְסַפְרִים. יֵשׁ בָּהֶם נִסְתָּרוֹת הַרְבֵּה וּדְבָרִים גְּבוּהִים מְאֹד. אֵךְ שְׁנַתְּקַלְקְלוּ הַמַּעֲשִׂוֹת כִּי חָסַר מֵהֶם הַרְבֵּה. וְגַם

ספורי הקדמה מעשיות

נתבלבלו ואינם מספרים אותם בסדר. כי מה ששייך בתחלה מספרים בסוף וכן להפך וכיוצא בזה. אבל באמת יש בהמעשיות שמספרים העולם. דברים נעלמים גבוהים מאד. והבעל-שם-טוב זכר צדיק וקדוש לברכה, היה יכול על-ידי ספור מעשה. ליחד יחודים. כשהיה רואה שנתקלקלו צנורות עליונים ולא היה באפשר לתקן אותם על-ידי תפלה היה מתקנם ומיחדם על-ידי ספור מעשה. ועוד דבר רבנו, זכרנו לברכה, בענין זה ואחר-כך התחיל לספר מעשה שברך הסמוך ואמר. בדרך ספרתי מעשה וכו'.

ודע שהמעשיות שספר רבנו. רבם ככלם הם מעשיות חדשות לגמרי שלא נשמעו מעולם. רק הוא בעצמו ספרם מלבדו ודעתו הקדושה כפי ההשגה העליונה שהשיג ברוח קדשו. שהיה מלביש אותה ההשגה באותה המעשה. והמעשה בעצמה היא מראה נוראה והשגה עליונה מאד שהשיג וראה במקום שראה. וגם לפעמים היה מספר מעשה מהמעשיות שמספרין העולם. אבל הוסיף בהם הרבה, והחליף ותקן הסדר. עד שגשתנה ספור המעשה לגמרי ממה שהעולם מספרין וכו': אבל לא נכתבו בזה הספר מאלו המעשיות כי אם אחת או שתיים ושאר כל המעשיות הם חדשות לגמרי שלא נשמעו מעולם.

באותו הזמן שהתחיל רבנו, זכרנו לברכה, לעסק בספורי מעשיות אמר בפרוש בזה הלשון: הנני אתחיל לספר מעשיות, (איך ועל שוין אן הייבן מעשיות דער צילין), ובנות דבריו היה, כמו

שאומר מאחר שאינו מועיל לכם לשוב אל השם יתברך על-ידי התורות והשיחות הקדושות וכיוצא בזה. מה שעסק ביגיעות גדולות כל ימיו להשיבנו אל השם יתברך באמת לאמתו. ומאחר שאינו מועיל כל אלה על-בן הוא מתחיל לעסק בספורי מעשיות. ואז באותו הזמן אמר התורה המתחלת. פתח רבי שמעון ואמר עת לעשות לה' הפרו תורתך וכו' דא אורייתא דעתיקא וכו' הנדפסת בספר הראשון בדר קנ"ז. ושם מבאר בסוף המאמר קצת מענין ספורי מעשיות שעל-ידי ספורי מעשיות של הצדיק האמת מעוררין מהשנה את בני אדם שגפלו בשנה וישנים את ימיהם וכו' עין שם, ויש מעשיות שהם בקרב שנים, ויש ספורי מעשיות של שנים קדמוניות שהם בחינת עתיק וכו', עין שם היטב. ותבין ותשכיל קצת מן מוצא דבר עד היכן הדברים של אלו המעשיות מגיעים, ומה היתה פונתו הקדושה בזה, ובאמת יש באלו המעשיות התעוררות גדול מאד מאד להשם יתברך ברב המקומות אפלו על-פי פשוט מלבד הנסתרות כי כלם הם סודות נראות. ויש להם כח גדול לעורר הכל להשם יתברך:

הקדמה

(דפוס שני)

בהיותנו עוסקים בהדפסת המעשיות בראשונה שמוע שמענו קול שאון באמרם, כי לא נכון להדפיס ספורי מעשיות כאלה ולכפל דבריהם הוא אך למותר, ואם כבר הקדמנו בהקדמה דברי רבנו, זכרוננו לברכה, שאמר שרצונו להדפיס ספורי מעשיות ומה יוכלו העולם לומר על זה, כי הלא על כל פנים הם ספורי מעשיות נאים. וכבר נדפסו בעולם כמה וכמה ספורי מעשיות רבו מספר ואין פוצה פה ומצפצף. בפרט כי רב המעשיות של אדונינו מורנו ורבנו, זכרוננו לברכה, מספרים בבאור מהתעוררות מוסר נפלא מאד, כגון המעשה של הבעל תפלה והמעשה של השבעה בעטלירש, וכן ברב המעשיות נמצא מהם בבאור דברי חכמה ומוסר. מלבד הנסתרות בהם, וגם אצל כמה מעשיות כבר נדפסו הערות ומקצת רמזים נפלאים ונוראים שגלה רבנו ז"ל בעצמו כמבאר לעיל. על כל זה אמרתי להעיר עוד איזה הערות להיכן מרמזים המעשיות לפי דעתי הקלושה והרוצה להוסיף יוסיף:

ידוע בכל ספרי הזמר והתקונים ובכל כתבי האר"י זצ"ל. שבת-מלך היא בנוי להשכינה וכנסת-ישראל כביכול. וכבר נתן לנו רשות לדבר בלשונות כאלה מן הראשונים אשר קדמונו אשר מפיהם אנו חיים. וגם דוד המלך, עליו השלום, ושלמה בנו.

השתמשו בלשונות הללו הרבה מאד כמו שכתוב: "כל כבודך בת־מלך פנימה" וכיוצא בזה הרבה. וכל ספר שיר השירים שהוא קדש קדשים שאין כל העולם פדאי לו מיסד על סוד זה וכל כתבי האר"י, זכרוננו לברכה, וספרי הזוהר מלאים מזה כמבאר שם: מאן דקטל לחויא יתבין לה בריתא דמלכא דהיא צלותא ובפרט במאמר הסבא דמשפטים שאמר: עוליתא שפירתא דלית לה עינין וכיוצא בזה הרבה. רבו מספר. וכמו שאומרים ב"יהי רצון" שקדם תהלים: ולחבר אשת נעורים עם דודה וכו'. וכן ב"לשם יחוד" קדם הנחת תפלין הנדפס ב"שערי ציון" אומרים שם והחתן וכו' עין שם,

ומי שמעין קצת בכתבי האר"י וצ"ל. יראה שם בבאור שכל יסוד הקבלה הוא בדרך זה ליחד בחינת חתן וכלה דכורא ונקבא ומבאר שם כל השמות והספירות וכל השתלשלות העולמות על דמות וצלם של פרצוף דכורא וכו'. ומבארים שם בפרטיות כל האיברים שלהם. וכל עניני יחוד וזווג ועבור והולדה ויניקה והתנגדות הקטן והקטנה עד שנעשים גדולים וכו' וכו'. והוא דבר מבאר מאד מאד בכל ה"עין חיים" ו"פרי עין חיים" וגם באדרא רבא בנשא והאזינו מדבר בדרך רמז מזה, וגם כל ספר שיר השירים מלא מזה שפרט כל האיברים של החתן שהכלה משבחת אותו, וכן פורט האיברים של הכלה מה שהחתן משבח אותה וגם רבותינו, זכרונם לברכה, במדרשים המשילו מתן תורה לחתנה כמו שאמרו: ביום חתנתו זה מתן

ספורי הקדמה מעשיות

תורה וכו'. ואמרו על פסוק: לקראת האלקים כחתן היוצא לקראת כלה כי שבת קדש נקרא כלה ומלכתא, כמו שכתוב: לכה דודי לקראת כלה בואי כלה וכו', הרי מבאר לעין. שכל רבותינו, וכוונם לברכה, בנו בלליות והתחברות העולמות בשרשן בשם חבור של חתן וכלה, כי בצלם אלקים עשה את האדם וכל האיברים של זכר ונקבה כלם הם צלם אלקים, כמו שכתוב: "ויברא אלקים את האדם בצלמו, בצלם אלקים ברא אותו זכר ונקבה ברא אתם". וכמו שאומרים בברכת נשואין. אשר ברא את האדם בצלמו, בצלם דמות תבניתו והתקין לו ממנו בנין עדי עד וכו'. כי האדם האיש והאשה הם חלק אלקים ממעל ממש ובהם כלול השם הו"ה ברוד הוא. ואם זוכין שכינה שרויה ביניהם. כי יש בו יוד ובה ה' וכל זה הוא דברים פשוטים ומבארים לעין כל, וכבר השתמשו כל הקדמונים בלשונות כאלה לכנות התקרבות ישראל לאביהם שבשמים בשם חבור חתן וכלה, כי כל עבודתנו בשרשה העליון מרמז לחבור חתן וכלה העליונים שהיא בחינת יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה באשר כל ספרי הזהר הקדוש וכתבי האר"י, וכווננו לברכה, מלאים מזה כנ"ל. וגם בתשעה באב בקינות שמקוננין על גלות השכינה וכןסתישראל, אומרים: אז בהלך ירמיהו וכו' אשה יפת תאר מנוגלת מצא, וכן בתקון שלשה משמורות שהוא מהזהר מדבר שם גם-כן בלשונות כאלה באשה המקוננת על בעלה וכו' עין שם.

מִכָּל זֶה וְיוֹתֵר מִזֶּה מְבֹאֵר לְעֵינַיִם שְׁגוּלוֹת הַשְּׂכִינָה וּכְנִסְתֵי־יִשְׂרָאֵל
 הַיָּא בְּחִינַת אֲבֹדֶת בַּת־מֶלֶךְ וְהַתְּרַחֲקוּתָהּ מִדּוֹדָהּ וְכוּ' וְעַיֵן בְּסֵפֶר
 הַהַהִיר בְּהַשְׁמָטוֹת שֶׁל זֹהָר בְּרֵאשִׁית מַה שֶּׁכָּתוּב שָׁם עַל לְבָה
 דּוֹדֵי נֵצַח הַשְּׂדֵה וְכוּ', מִשָּׁל לְמֶלֶךְ שֶׁהִיָּה יוֹשֵׁב בְּחֲדָרֵי חֲדָרִים וְכוּ'
 וְנִשְׁאַחַ לְמֶלֶךְ גַּם גִּתָּהּ לוֹ בְּמִתְנָה וְלִפְעָמִים קוֹרֵא אוֹתָהּ
 בְּאַהֲבָתוֹ אֲחוֹתִי, כִּי מִמְּקוֹם אֶחָד הִיָּה וְלִפְעָמִים קוֹרֵא אוֹתָהּ בְּתִי
 כִּי בְתוֹ הִיא וְלִפְעָמִים קוֹרֵא אוֹתָהּ אִמִּי וְכוּ' אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ,
 זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה, עַל פְּסוּק: בְּעֶטְרָה שְׁעֵטְרָה לוֹ אִמּוֹ לֹא זֹו מִחֻבָּבָה
 עַד שֶׁקָּרָאָה בְּתִי וְכוּ', וְכוּ' בְּכָל סֵפֶר מִשְׁלֵי מְכֻנָּה הָאֲמוּנָה
 וְהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּשֵׁם אִשָּׁה טוֹבָה אִשֶּׁת חֵיל וְהָאֲמוּנוֹת כְּזִבּוֹת
 וְאַפִּיקוֹרְסוֹת בְּשֵׁם אִשָּׁה רָעָה אִשָּׁה זּוֹנָה כְּמִבְּאֵר בְּפִרוּשׁ רִש"י
 וּבְכָל דְּבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה, וּכְבָר גְּדַפְס מַעֲשֵׂה
 מַהֲבַעַל־שֵׁם־טוֹב, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, בְּסוּף סֵפֶר תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף
 מִהַסּוּחַר עִם אִשְׁתּוֹ שֶׁהָיוּ בָּיָם וְכוּ', שְׁמִיָּסֵד עַל הַקְּדָמָה זֹו שֶׁאִשָּׁה
 יִרְאֵת ה' הִיא כְּנִסְתֵי יִשְׂרָאֵל.

וְאַחֲרֵי הוֹדִיעַ ה' אוֹתֵנוּ אֵת כָּל זֹאת עַל־יְדֵי כָּל הַנְּבִיאִים
 וְהַצְּדִיקִים וְהַחֲכָמִים הָרֵאשׁוֹנִים, עַל־פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּקַל יוֹכֵל
 הַמַּעֲזֵן הַמְּבִין הַרוּצָה לְהַסְתַּכֵּל בְּאֵלוֹ הַמַּעֲשִׂיּוֹת בְּעֵיִן הָאֲמֵת
 לְאֲמָתוֹ לְהַבִּין וְלַהֲשִׁכִּיל בָּהֶם לְמַצֵּא בָּהֶם דְּבָרִים נִפְלְאִים
 וְנוֹרָאִים וְאִם אֲמַנָּם אִי אֶפְשָׁר לְבּוֹא עַד תְּכַוְּנָתֶם לְהַבִּין כָּל קִשּׁוֹר
 הַמַּעֲשֵׂה מְרֵאשָׁה לְסוּפָה, עִם כָּל זֶה יִבִּין מַעֲט מְזַעִיר מִהֶם וַיַּעֲרַב
 לְנַפְשׁוֹ מְאֹד.

והנה מעשה הראשונה מהבת-מלך שנאברה זה מבאר שזה סוד שכינה בגלות, כי גלות השכינה התחיל קדם בריאת העולם בסוד שבירת כלים בסוד ואלה המלכים אשר מלכו וכו', ותכף שנברא אדם הראשון היה צריך לתקן זאת להעלות כל העולמות על מכונם לגלות מלכותו יתברך תכף בשעת בריאת העולם, כמו שתתגלה מלכותו בקרוב בעת ביאת משיחנו שיבוא במהרה בימינו. אך הוא לא נזהר מלאכל מעץ הדעת וכו' שזהו בחינת מה שכתוב בהמעשה הנ"ל שהשני למלכות לא עמד בנסיון ואכל התפות ועל-ידי זה פגם בכל העולמות וחזרה וירדה השכינה והלכה למטה בין הסטרא אחרא כידוע ואחר-כך בא גח ורצה לתקן ולא תקן כי שטה ונשבר בסוד וישת מן היין וישבר וכו' כמוכא בספרים שזהו בחינת מה אנוש וכו', ולא עמד בנסיון ושטה מן היין, כמו שכתוב שם, ומאז והלאה כל הצדיקים שבכל דור עוסקים בתקון זה עד שיבא משיחנו במהרה בימינו שאז יהיה גמר התקון. ומעשה זו היא בכל אדם ובכל זמן. כי גם בכל אדם בפרטות עובר עליו כמעט כל מעשה זו בלה. כי כל אחד מישראל צריך לעסק בתקון זה להעלות השכינה מהגלות לאוקמא שכינתא מעפרא. להוציא מלכות דקדושה מבין העכו"ם והסטרא אחרא שנתחזרה ביניהם: אשר סוד כל עבודתנו וכל המצוות ומעשים טובים ועסק התורה שאנו עושים כל ימי חיינו שכלם מוסדים על קטב זה כמבאר בכתבים. ואפלו אנשים פשוטים לגמרי והמון עם שאין יודעים

בין ימינם לשמאלם. עם כל זה גם הם אם זוכים לילך בדרך הישר לפי ערכם, דהיינו לסור מרע ולעשות טוב כי אפלו איש פשוט לנמרי יודע מה שאסרה תורה ואם עיניו לנכח יביטו לסור מרע ולבחור בטוב אז נעשין כל התקונים בעולמות העליונים ממילא על-ידו וזוכה להקים השכינה מנפילתה, כפי מה שזוכה לקדש ולטהר עצמו.

נמצא שכל אחד מישראל הוא עוסק לחפש ולבקש את הבת-מלך להשיבה אל אביה שתשוב אל אביה כנעוריה בסוד ושבה אל בית אביה כנעוריה מלחם אביה תאכל. כי ישראל בכללם הם בחינת שני למלך כי הם מושלים בעולם, מה הוא מחיה מתים רופא חולים אף ישראל כן, כמו שאמרו אל תקרי עמי אלא עמי מה אנא עבד שמאי וארעא במלולי אף אתם בן וכו' וכיוצא בזה הרבה וכל אחד כפי מה שזוכה לעסק בעבודתו שעל-ידי זה עוסק בבניכול לחפש ולבקש השכינה וכנסת ישראל להוציאה מהגלות כמו בן בבניכול השכינה מתגלה אליו בבניכול מתוך תקופ גלותה ומתעלמת ומסתתרת עצמה ובאה אליו בסתר ומגלית לו מקומה ומושבה ומה לעשות בשבילה באפן שזוכה למצאה שזה בחינת מה שגלתה הבת-מלך אל השני למלכות באיזה תחבולות יוכל להוציאה והענינים והתחבולות המבארים שם הם מבארים באר היטב על-פי פשוט (כי כך דרך רבנו, זכרנו לברכה, ברב המעשיות שבתוך קשור המעשה מספר דברי מוסר על-פי פשוט כמבאר למעין בהם) כי צריכין לבחור לו

ספּוּרֵי הַקְדָּמָה מַעֲשִׂיּוֹת

מְקוֹם וְלִקְבַע לוֹ תְּשׁוּבָה וְתַעֲנִית וְלִהְתַּנַּעֲנַע תָּמִיד וְלִהְשַׁתוּקָק תָּמִיד אֱלֹוֵי יִתְבַּרְךָ שְׂיִזְכֶּה לְהַכִּיר אוֹתוֹ שְׂיִתְנַלֶּה מְלִכּוֹתוֹ בְּעוֹלָם וַיֵּדַע כֹּל פְּעוּל כִּי אֵתָה פִּעֲלָתוֹ וַיְבִין כֹּל יְצוּר כִּי אֵתָה יְצִרְתּוֹ וַיֹּאמֶר כֹּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ וְכוּ' וּמְלִכּוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה שְׁזָה עֵקֶר הַקָּמַת הַשְּׂכִינָה מִהַגְּלוּת בְּשׁוֹזוּכִין לְהַכִּיר מְלִכּוֹתוֹ בְּאִמוּנָה שְׁלָמָה בְּאֵמַת וּבְכֵלם יֵדְעוּ אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ מִקְּטַנָּם וְעַד גְּדוּלָּם, וְהִיְתָה לְה' הַמְּלוּכָה וְכוּ'.

וּבְשֶׁהָאָדָם מִתְחִיל לַעֲסֹק בְּזָה וּבוֹחֵר לוֹ מְקוֹם לְהִתְבּוֹדְדוֹת לַעֲסֹק בַּעֲבוּדַת הַשֶּׁם וְלִכְסֹף וְלִהְשַׁתוּקָק אֱלֹוֵי יִתְבַּרְךָ וְלַפְעָמִים זוֹכֵה שְׁנִמְשֵׁךְ אֵיזָה זְמַן אֶךְ אַחֲר־כֵּן כִּשְׁהוּא סְמוּךְ מְאֹד לְבוֹא לְמִבְקָשׁוֹ שְׂיִתְנַלֶּה אֱלֹוֵי לְפִי בְּחִינַתוֹ הַתְּנַלּוֹת מְלִכּוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲזִי בְיוֹם אַחֲרוֹן מִזְמִינִים לוֹ אֵיזָה נִסְיוֹן לְפִי בְּחִינַתוֹ וְאֲזִי בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בְּזָה הַיּוֹם, אֲזִי מִתְנַבֵּר עָלָיו הַפֶּעַל דְּבַר וְכֹל חִילוּתָיו עָלָיו בְּהִתְנַבְּרוֹת גְּדוּל מְאֹד וְנִכְנָס עִמּוֹ בְּדְבָרִים וּמְמַשִּׁיכּוֹ לַעֲצָתוֹ וְרוֹאֶה כִּי תֵאָוֶה הוּא לְעִינַיִם וְנִחְמָד וְכוּ' וְלוֹקַח מִפְּרִיו וְאוֹכֵל, חֵם וְשָׁלוֹם, וְאֵינּוּ עוֹמֵד בְּנִסְיוֹן שְׁלוֹ מַה שֶׁהוּא מְכַרֵּחַ לְהִתְנַסּוֹת וְלִהְצַטְרֵף אֲזִי בְּאוֹתוֹ הָעֵת וְהַזְּמַן וְאֲזִי תִכְרַף נוֹפֵל עָלָיו שְׁנָה וְשְׁנָה הוּא הַסְתַּלְקוֹת הַמַּחֲזִין שְׁנִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ דַעְתּוֹ וְחֻכְמָתוֹ הַמְּאִיר בְּפָנָיו בְּסוּד וַיִּפְלוּ פָּנָיו וְכָתִיב לְמָה נָפְלוּ פָּנָיָהּ, וְעַיִן מְזָה בַּמְּאִמֶר הַמִּתְחִיל פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן (בְּסִימָן סַמ"ד לַק"א) שֶׁם מְדַבֵּר מְזָה שְׁעַל־יְדֵי פָּנִים תֵּאָוֶת אֲכִילָה אוֹבְדִין אֵת הַפָּנִים שֶׁהוּא הַשֶּׁכֶל וְאֲזִי נוֹפְלִין לְבְּחִינַת שְׁנָה עֵין שֶׁם הַיִּטֵּב וְתַבִּין, כִּי שֶׁם

מְדַבֵּר הַרְבֵּה מֵעֵינַי סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת אֲשֶׁר עַל-יָדָם מְעוֹרְרִין מִהַשְׁנָה,
עַיִן שָׁם.

וּבֵאלוּ הַעֲתִים שֶׁהָאָדָם הוּא בְּבַחֲיַנַּת שָׁנָה, חֵם וְשָׁלוֹם, עוֹבֵר עָלָיו
מִה שֶׁעוֹבֵר שְׁזוּהוּ בַּחֲיַנַּת כָּל הַתְּחִלּוֹת שֶׁעָבְרוּ עַל הַשָּׁנִי לַמְּלַכּוֹת
בָּעֵת שֶׁהָיָה מוּטָל בַּשָּׁנָה וְאַחֲר־כֵּן נִתְעוֹרֵר וְנוֹדַע לוֹ שֶׁהָיָה יִשָּׁן
כָּל-כֵּן וְחֹזֵר וְהַלֵּךְ לַמְּקוֹם שֶׁל הַבַּת-מֶלֶךְ, וְהוֹדִיעָה לוֹ גִּדְל
הַרְחֻמְנוֹת שֶׁעָלָיו וְעָלֶיהָ שֶׁבִּשְׂבִיל יוֹם אֶחָד אֵבֵד מִה שֶׁאֵבֵד
וְהַקְלָה עָלָיו הָאִזְהָרָה, שְׂאִין צְרִיף לְהַתְעַנּוֹת רַק לְזַהֵר מִשְׁתַּיִת
הַיּוֹן כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבוֹא לְיַדֵּי שָׁנָה וְחֹזֵר וְהַתִּינַע אִיזוּה זְמַן רַב
בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם כְּדֵי לְהוֹצִיא הַבַּת-מֶלֶךְ, אָבֵל בַּיּוֹם הָאֲחֵרוֹן לֹא
עָמַד גַּם-בֶּן בְּנַסְיוֹן קָל כִּי רָאָה מֵעֵינַי שֶׁל יַיִן וְהַטְּעָה אֶת עַצְמוֹ
וְהַתְּחִיל לְהַמְשִׁיךְ אַחֲרָיו וְאָמַר לְהַמְשִׁירָת, הֲלֹא רָאִיתְ שְׁזוּה מֵעֵינַי
וּמֵאִיִן בָּא לְכֹאֵן יַיִן, וּבַתּוֹךְ כֵּן הִלֵּךְ וְלָקַח מֵעַט וּמְעַט מִהַיּוֹן וְתַכְּף
נֶפֶל עָלָיו שָׁנָה וַיִּשָּׁן הַרְבֵּה מְאֹד, כִּי כֵן דֶּרֶךְ הַבַּעַל דְּבָר וְהַתְּאֻוֹת
כְּשֶׁרוֹצֵה לְהִסִּית הָאָדָם הַבָּשָׂר שְׂרוּצָה לְהַתְּרַחֵק מִהַתְּאֻוֹת שְׂאִזֵּי
מִטְּעָה אוֹתוֹ מֵעַט מֵעַט שְׂוִית־פֶּלֶא וַיִּתְמָה בְּדַעְתּוֹ עַל עֵינַי הַדְּבָר
שֶׁמִּתְאֻוָּה אֵלָיו וְתַכְּף שֶׁנִּכְנָס בְּדְבָרִים בְּעֵינַי הַתְּאֻוָּה מִתְנַבֵּר עָלָיו
הַבַּעַל דְּבָר עַד שֶׁמִּכְשִׁילוֹ בָּהּ, כְּמוֹ שֶׁמְפָרֵשׁ בַּתּוֹרָה בְּעֵינַי עַץ
הַדַּעַת אִיךָ דְּבָר הַנְּחָשׁ עִם הָאִשָּׁה אַף כִּי אָמַר אֱלֹקִים וְכוּ' וְתִרָא
כִּי טוֹב הָעֵץ לִמְאֹכֵל וְכִי תִאֻוָּה הוּא לְעֵינַיִם וְכוּ' דוּק וְתִשְׁכַּח כִּי
כֵּן הָעֵינַי בְּכָל הַתְּאֻוֹת וְהַנְּסִיוֹנוֹת, וּמִי שֶׁהוּא בֶּר דַּעַת אֲמַתִּי
וְחָס עַל נַפְשׁוֹ בְּאֲמַת לְמַלְט נַפְשׁוֹ מִנִּי שַׁחַת וְרוֹצֵה לְעַמּוֹד בְּנַסְיוֹן,

הוא צריך להתגבר בכל עז להסיח דעתו לנגרי ולבלי לכנס עם התאוות בטוען ונטען כלל ולבלי לדבר ולהרהר ולהתפלא ולתמה עליהם כלל ואל יבהלוהו רעיוניו כלל וכמו שכתוב בספר האלף-בית אל תכנס עם פתוּיִךְ בטוען ונטען וכו' עין שם, רק יסית דעתו מזה לנגרי ויפקח דעתו בדברי תורה או במשא-ומתן או בדברי שיחה וכיוצא עד שינצל ממה שצריך להנצל ואחר-כך חוזר ומתעורר לו מחשבות ורעיונים פאלה וצריך לחזור ולהתגבר עליהם להסיח דעתו מהם וכן פמה וכמה פעמים וצריך להיות עקשן גדול עד שינצח המלחמה:

והנה מחמת שנים בפעם השני לא עמד בנסיון וטעם מהיזן חזר ונפל עליו שנה גדולה וישן הרבה, דהינו שבעים שנה וענין שנה כל שבעים שנה מבאר בהתורה פתח רבי שמעון בסימן ס' הנ"ל שיש שנופלים משנה מכל השבעים פנים של תורה שהם בחינת שבעים שנה וכו' עין שם שאי אפשר לעורר ולהקיץ אותם כי אם על-ידי ספורי מעשיות של שנים קדמוניות וכו' עין שם היטב והבת-מלך שהיא שרש נשמתו כשעוברת עליו ורואתו נופל בשנה ימים ושנים הרבה זמן רב כל-כך היא בוכית הרבה כי יש רחמנות גדול עליו ועליה ואז הודיעה לו מקומה שעכשו אינה במקום הראשון כי אם במקום אחר דהינו בהר של זקב וכו' והרמוז מבאר כי אף-על-פי שעשה מה שעשה ונפל איך שנפל זה זמן רב מאד אף-על-פי-כן השכינה מעוררת אותו בכל פעם ובכל פעם מרמות עצות חדשות איך שיחפש ויבקש את שרש

קדשתו שהיא בחינת הבת-מלך הנ"ל. וזה השני למלכות ארף-על-פי שלא עמד בנסיון שני פעמים ונפל לשנה כל-כך ועבר עליו מה שעבר ואחרי יגיעות ומלטולים ויסורים וצרות קשות ומשנות כאלה שעבר עליו בשביל למצא את הבת-מלך ואחר-כך בשביל יום אחד אבד הכל וכן נכשל שני פעמים כנ"ל ארף-על-פי כן לא הניח את עצמו להתיאש לגמרי, חס ושלום, רק הלך לחפש ולבקש ההר של זהב והמבצר הנ"ל ואחרי שהיה לו עוד יגיעות ומלטולים קשים הרבה וחפש הר ומבצר הנ"ל מצא איש גדול עם אילן גדול וכו' וזה האיש דחה אותו שבודאי אינו בנמצא הר ומבצר הנ"ל ורצה להסיתו ולדחותו שישוב אכל השני למלך לא שמע להמניעות והדחיות ואמר שבודאי הוא בנמצא הר ומבצר הנ"ל עד שהכרח האיש הגדול הנ"ל לקרא ולקבץ כל החיות וכו' אבל כלם השיבו שאינו בנמצא ואז אמר לו (האיש הגדול להשני למלך) ראה והבט בעיניך שאינו בנמצא ועל מה אתה מתנגע כל-כך בחנם אם תשמע לדברי שוב לאחוריך אבל הוא לא שם לבו לזאת ואמר שהוא בודאי בנמצא ואז השיב לו האיש הגדול הנ"ל שילך לאחיו שממנה על העופות והלך והתנגע ובקשו עד שמצאו ואז גם השני דחהו והסיתו לשוב שבודאי אינו בנמצא הר ומבצר הנ"ל והוא לא שמע לדברי הדחיות שלו גם כן והכרח השני לקרא לקבץ כל העופות אבל כלם השיבו שאינו נמצא בעולם הר ומבצר הנ"ל ואז אמר לו זה השני גם כן ראה בעיניך שאתה מתנגע בחנם

ספורי מקשיבות הקדמה

שוב לאחוריק וְהוא לא הפה אָזְנוּ גַם לְדַבְרֵי הַשְּׁנִי וְאָמַר שֶׁהוּא חֹזֵק בְּאִמוּנָתוֹ שֶׁבּוֹדָאֵי הוּא בְּנִמְצָא וְאִז הוֹדִיעַ לוֹ זֶה הַשְּׁנִי שֶׁיִּלְךְ לְאֲחִיו שֶׁמִּמְנָה עַל הַרוּחֹת וְגַם זֶה דָּחָהוּ הַרְבֵּה בְּנִל וְאֲחֵר-כֵּךְ קָרָא וְקִבֵּץ כָּל הַרוּחֹת וְכֻלָּם הִשִּׁיבוּ שֶׁאִינּוּ בְּנִמְצָא וְאִז אָמַר לוֹ זֶה הַשְּׁלִישִׁי עֵתָה רְאֵה גַם רְאֵה שְׁלַחְנָם מְרַחֵת כִּי בּוֹדָאֵי לֹא תִמְצָא עוֹד שׁוֹב לְאֲחֹרִיק וְאִז רְאֵה שֶׁכֵּלוּ כָּל הַקְּצִין וְאִינּוּ יוֹדֵעַ לְנִסּוֹת יָמִין וְשִׂמְאֵל אִיךְ לְבַקְשָׁה, אֲבָל בְּעֲצֻמוֹ הִיָּה חֹזֵק בְּדַעְתּוֹ שֶׁבּוֹדָאֵי הוּא בְּנִמְצָא הֵר וּמִבְּצֵר הַנִּל שֶׁשָּׂם יוֹשְׁבֵת הַבַּת-מְלֶךְ הַנִּל, וְאִז מִגְדֵּל צִעְרוּ וּמְרִירוֹת לְבוֹ הַתְּחִיל לְכַבּוֹת מְאֹד וּבְאוֹתָהּ הִשְׁעָה חֶמֶל עָלָיו הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבִתְוֹךְ כֵּךְ בָּא עוֹד רוּחַ אֶחָד וְהוֹדִיעַ לוֹ שֶׁהוּא בְּעֲצֻמוֹ נִשָּׂא הַבַּת-מְלֶךְ לְהֵר וּמִבְּצֵר הַנִּל וְאִז נָתַן לוֹ כְּלֵי שֶׁיִּקְבַּל מִמֶּנּוּ מַעוֹת, שְׁלֹא יִהְיֶה לוֹ עֲכוּב מִחֲמַת מַעוֹת וְאִז הִלְךְ לְשֵׁם וְהִשְׁתַּדֵּל בְּתַחבּוּלוֹת עַד שֶׁמִּצְעָאָה, אֲשֶׁרֵי לוֹ.

וְהַמְעִין בְּכָל זֶה בְּעֵין הָאֵמֶת יִבִּין הַיֵּטֵב כַּמָּה וּכְמָה צְרִיכִין לְהִתְחַזֵּק בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם וְאִיךְ וְעַד הֵיכֵן צְרִיכִין לְהִיּוֹת עֹקֵשׁן גָּדוֹל בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם כְּלֵי שְׁעוֹר וְעֶרְךְ וּמִסְפָּר. כָּל אָדָם וְאָדָם לְפִי מִדְרָגָתוֹ וּלְפִי עֲלִיּוֹתָיו וִירִידוֹתָיו וְאֶפְלוּ אִם עָבַר מֵה שֶׁעָבַר. רְאֵה וְהִבֵּן וְהִבֵּט בְּהַמְעֵשָׂה הַנִּל כַּמָּה יְגִיעוֹת יָנַע וּכְמָה מְרַחֵת מְרַחַח הַשְּׁנִי לְמֶלֶךְ הַנִּל וְאֲחֵר-כֵּךְ נָפַל מְאֹד עַל-יָדֵי שְׁלֹא עָמַד בְּנִסְיוֹן קָל שְׁנֵי פְעָמִים עַד שֶׁנָּפַל לְבַחֲיַנַּת שָׁנָה כַּמָּה וּכְמָה שְׁנָיִם עַד שֶׁהָיָה בְּבַחֲיַנַּת שָׁנָה שֶׁל כָּל הַשְּׁבָעִים שָׁנָה בְּנִל. וְאַף-עַל-פִּי-כֵן לֹא הִתְיַאֵשׁ עֲצֻמוֹ וְהָיָה לוֹ יְגִיעוֹת הָאֵלֶּה אֲחֵר-כֵּךְ וְלֹא שָׁמַע

לשום מניעות ודחיות שרצו לדחותו שלא לבקש ולחפש עוד וכל מה שהתחזק ולא שמע לקול הדחיות של האנשים הנ"ל תקף נתהפך שהאנשים הנ"ל היו לסייע כי כל אחד קבץ בשבילו החיות או העופות שהיה ממנה עליהם ואם אחר-כך חזרו ודחו אותו ואמרו לו ראה שאינו בנמצא ואף-על-פי-כן לא שמע לדחיתם ואז סייעו לו והודיעו לו כל אחד מאתיו עד שבא לזה שממנה על הרוחות שעל-ידו בא למבקשו. וגם זה דחה אותו הרבה ביותר אבל על-ידי שהיה חזק בדעתו ולא נתאש לעולם בשום אפן אזי ברנע קלה נתהפך הדבר ונתהפכו המניעות לסייעות וישועות ובא רוח אחד והודיע לו שהוא בעצמו נשא את הבת-מלך להר ומבצר הנ"ל ואחר-כך זה הרוח בעצמו נשא אותו גם-כן לשם כנ"ל. ראה והבן והבט על כל פרט ופרט מהמעשה ותבין רמזים והתעוררות נפלא כמה צריכין להתחזק לדרש ולחפש ולבקש את עבודת השם תמיד כמו שכתוב: "בקשו פניו תמיד" וגו'. כי אם אמנם עצם המעשה גבה מדעתנו ואין אנו יודעים כלל מהו הר של זהב ומבצר של מרגליות וכו' ושאר הענינים בכלל ובפרט אף-על-פי-כן כל הרמזים הנ"ל כלם אמתיים ומבארים לעין האמת בתוך המעשה הנ"ל ויותר ויותר מהם יכול כל אחד להוציא מהם רמזים והתעוררות נפלא אם ירצה ישמע חכם ויוסף לקח. וכן בשאר המעשיות. (ענין הר של זהב ומבצר של מרגליות מרמז לעשירות נפלא דקדשה שצריכין בשביל התבוננות וכו' כמבאר בהתורה פתח

ספורי הקדמה מעשיות

רבי שמעון סימן ס' חלק א', עין שם היטב והבין מאד כי התורה הזאת היא פרוש על המעשה הזאת כאשר הבנו ממנו וזכרנו לברכה).

וגלף מענין לענין ונשים לב מעט להמעשה של החכם והתם שם תראה מברר קצת המבין באותו המעשה שעקר התכלית לילך בתמימות בלי שום חכמות ועין שם היטב בכל דבור ודבור ותמצא רמזים נפלאים להתחזק בדרךי התמימות שזה עקר התכלית הטוב גם בעולם הזה מכל שכן בעולם הבא.

וכן בהמעשה של הבנים שנתחלפו ובהמעשה של הבעל תפלה ומכל שכן וכל שכן בהמעשה של השבעה בעטלירם ששם מבאר אצל כל אחד ואחד מהשבעה מוסר נפלא ונורא שאין כמוהו כי כל אחד התפאר בגדל רחוקו מהעולם הזה בתכלית שזה התפאר שהוא עור לגמרי מהעולם ואין לו שום הסתכלות בזה העולם כלל כי כל העולם אינו עולה אצלו כהרף עין וכו'. והחרש התפאר שהוא חרש לגמרי מלשמע קולות של זה העולם שכלם חסרונות. כי כל העולם אינו עולה אצלו לשמע קול החסרונות שלהם וכו'. וזה התפאר שאינו מדבר שום דבור שאינו שבחים להשם יתברך ועל-כן הוא כבד-פה לגמרי מדבורי העולם הזה וכן זה התפאר שאינו רוצה להניח שום הבל בעלמא לזה העולם וכן כלם עין שם היטב ואם תביט בעין האמת תעמד מרעיד ומשתומם ותראה עצם המוסר הנפלא והתעוררות נורא להשם יתברך בהמעשה הנ"ל שאין כמוהו.

ועינן בדברינו בספר "לקוטי הלכות" בכמה מקומות מה שהאיר השם עיני ואיזה רמזים בכמה מעשיות עינן בהלכות תפלין על-פי המעשה של הבעטליר הראשון שהיה עור וכו' עינן שם ובהלכות ברכות השחר על-פי המעשה של הבנים שנחלפו ובהלכות תפלה על-פי המעשה של הבעל תפלה ובירה דעה בהלכות תולעים על-פי המעשה של הבעטליר הששי שהיה בלא ידים שספר המעשה של הבת-מלך שברחה להמבצר של מים וכו' ובאבן העזר בהלכות אישות על המעשה הנ"ל על מה שכתוב שם שרפואות הבת-מלך על-ידי עשרה מיני נגינה ועוד בכמה מקומות עינן שם ותמצא נחת בעזר השם יתברך ועינן בהלכות נדרים על המעשה של יום הרביעי מענין השתי צפרים ובהלכות צדקה על המעשה של יום השלישי מענין הכבד-פה והמענין שלמעלה מהזמן והלב של העולם. השם יתברך יראנו נפלאות בתורתו שנוכה להוסיף ולהשכיל רמזים אמתיים בכל המעשיות ודבורים שזכינו לשמע מאור הזה.

זאת מצאנו באמתחת הפתחים והוא ענין התנצלות על שכתב זכרוננו לברכה הספורי מעשיות על לשון פשוט בזה וזהו.

עוד ראיתי להעיר לבב המעינים בספר זה של המעשיות לבל יהיה בלבם עליו על אשר נמצאים לפעמים שיצא מתחת לשונו לשונות גסים בספר "ספורי מעשיות" כגון ונעשה ברנו עליה בספור א' ולקח את עצמו אל השתיה בהמעשה של הבנים שנחלפו ועוד באיזה מקומות כי ידין אותו לכה זכות שזה היה בשננה היוצא מלפני השליט על פי הכרח גדול. כי...

עד כאן מצאנו והעתקתי אות באות לשונו זכרוננו לברכה. והנה נראה בעליל שרצונו הקדוש היה לכתב טעם על זה אך לפי הנראה שפסק באמצע מחמת איזה אנס ושוב לא זכינו שהשם יתברך יסבב הדבר שיכתב בעצמו. תהלה לאל אשר זכינו ברחמיו יתברך שנכתבו דברים אלה. כי על כל דבור ודבור שרצה לכתב שיתגלה בעולם היה מניעות על זה הרבה ומחמת זה היה זריו מאד מאד בכתיבתו באשר ראינו בעינינו כי היה רגיל לומר לנו תמיד שאם אינו מזרו את עצמו לשבר המניעות לכתב מיד אינו יודע אם יכתב עוד מכמה טעמים הכמוסים אצלו. ועתה בשביל ששמעתי גלוי דעת ממנו ז"ל שרצונו כשידפיסו עוד הפעם לכתב איזה טעם על זה אמרתי לא אכחד מלכתב טעם אחד מטעמים הרבה אשר היו גנוזים וכמוסים אצלו ז"ל וזהו ששמעתי ממנו ז"ל כי אדונינו מורנו ורבונו,

מוֹתֵרִין זָכַר צְדִיק וְקָדוֹשׁ לְבָרְכָה סֵפֶר הַמַּעֲשִׂיּוֹת בְּלִשׁוֹן אֲשַׁכְּנֶנּוּ
 הַנְּהוּג בְּמִדְיַנְתֵּנוּ וּמִזְמַנֵּנוּ הַרַב רַבִּי נָתָן זְצ"ל רֵאשׁוֹן שְׁבַת לְמִידֵי
 הַיְקָרִים ז"ל הֶעֱתִיקָם עַל לִשׁוֹן הַקִּדְשׁ וְהוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ בְּכוּוֹן
 לְלִשׁוֹן פְּשׁוּט בְּכַדֵּי שְׁלֵא יִשְׁתַּנֶּה הָעֵנָן אֲצֵל הַקּוֹרֵא אוֹתָם בְּלִשׁוֹן
 הַקִּדְשׁ מִכְּפִי מַה שֶּׁסִּפְּרָם הוּא ז"ל עַל לִשׁוֹן אֲשַׁכְּנֶנּוּ הַנְּהוּג בִּיְנֵינוּ
 וְזֶה סֵבֶה אֲשֶׁר נִשְׁמַע מִלִּשׁוֹנוֹ הַקִּדְשׁ לִשְׁנוֹת פְּשׁוּטִים כְּאֵלֶּה
 בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת זֶה הַטַּעַם הוּא כְּפִי מַה שֶּׁשִּׁמְעָתִי מִמֶּנּוּ ז"ל עַל־כֵּי
 פְּשׁוּט וְחוּץ שֶׁהָיָה לוֹ טַעַמִּים בְּמוֹסִים אֲשֶׁר לֹא זָכִיתִי לִשְׁמַע מִמֶּנּוּ
 ז"ל. וְרֵאוי לְהֶאֱמִין בָּזֶה שֶׁהָיָה לוֹ עוֹד טַעַמִּים בְּמוֹסִים כִּי זֶה יְדוּעַ
 מִסִּפְּרֵי הַקִּדְוִשִׁים אֲשֶׁר הָיָה בְּעַל לִשׁוֹן גָּדוֹל וְכֵאֵן הוֹרִיד אֶת
 עֲצָמוֹ לְלִשׁוֹן פְּשׁוּט לְכֵן רֵאוי לְהֶאֱמִין שֶׁהָיָה לוֹ כּוּוֹן גָּדוֹל בָּזֶה וְאִישׁ
 אֲמוֹנוֹת יָבֹוא לוֹ רַב בְּרָכוֹת אֲמֵן בֶּן יְהִי רְצוֹן:

ספורי מעשיות הקדמה

"בשנת תקס"ו, היא שנת ארבע לשיבתו פה ברסלב, שהיא שנה הרביעית להתקרבותי אליו, כי בכניסתו לפה נתקרבותי אליו מיד בסמוך בנ"ל (סימן קמ"ו). אז בקיץ בשנת תקס"ו בחדש סיון נפטר בנו הילד שלמה אפרים ז"ל. וכבר מבאר במקום אחר מענין הילד הנקר הקדוש הזה, מה שאמר רבנו ז"ל שכבר היה מוכן וכו'. ואז אחר פטירת הילד הנ"ל, כשאנו אליו, אז התחיל לדבר עמנו מענין תקון הנשמות, מענין הבעל השדה, שיש שדה שגדלים בו נשמות וצריכין בעל השדה לתקנם, וזה שהוגר מתניו להיות בעל השדה יש עליו יסורים הרבה בלי שעור, כמבאר בהתורה "ויאמר בעז אל רות", עין שם (לקוטי א' סימן ס"ה).

ומאז דבר הרבה מענין תקון הנשמות, ובפרט אחר שבא מלעמברג, בפרט בכניסתו לאומאן, שכל כניסתו לשם ומה שבחר להסתלק שם ולשכוב שם הכל היה מחמת זה, בשביל תקון הנשמות הצריכים תקון מכמה מאות שנים. כי שם באומאן נהרגו נפשות רבות בלי שעור, וכמה ילדים אלפים ורבות, שנהרגו קדם זמנן וכו', וכמוכן משיחותיו באומאן, וקצתם נכתבו במקום אחר (לקמן ק"צ, קצ"א). ואז באותה השנה, התחיל לספר ספורי מעשיות הנדפסים עתה, ואמר: עתה אתחיל לספר מעשיות ("איך וועל שוין אן הייבין מעשיות דער ציילין"). ואז אמר בראש השנה שאחריו מיד, שהוא ראש השנה תקס"ז, התורה "פתח רבי שמעון" (סימן ס') שמדברת מספורי

מעשיות וכו'. (חיי מוהר"ן קנ"א)

מעשה א'

מאבדת בת־מלך

(תקס"ו בקנ"ז)

ענה ואמר: בדרך ספרתי מעשה, שכל מי שהיה שומעה
היה לו הרהור תשובה. וזו היא:

מעשה במלך אחד, שהיו לו ששה בנים ובת אחת.
ואותה הבת היתה חשוכה בעיניו מאד, והיה מחבבה
ביותר והיה משעשע עמה מאד. פעם אחת היה מתועד
עמה ביחד באיזה יום ונעשה ברגז עליה, ונזרקה מפיו
דבור: 'שה'לא טוב' יקח אותך (דער גיט גוטער זאל דיך
נעמען). בלילה הלכה לחדרה, ובבקר לא ידעו היכן
היא. והיה אביה מצער מאד והלך לבקשה אנה ואנה.
עמד השני למלכות, מחמת שראה שהמלך מצטער
מאד, ובקש, שיתנו לו משרת וסוס ומעות על הוצאות,
והלך לבקשה. והיה מבקשה מאד זמן מרבה מאד עד
שמצאה.

(עתה מספר איך בקשה עד שמצאה).

והָיָה הוֹלֵךְ אָנָּה וְאָנָּה זְמַן רַב וּבַמְדַּבְּרִיּוֹת וּבַשְּׂדוֹת
 וּבַיְעָרִים וְהָיָה מְבַקֵּשָׁה זְמַן רַב מְאֹד. וְהָיָה הוֹלֵךְ
 בַּמְדַּבֵּר, וְרָאָה שְׂבִיל אֶחָד מִן הַצַּד, וְהָיָה מֵיֵשֵׁב עֲצֻמוֹ:
 בְּאֲשֶׁר שְׂאֵנֵי הוֹלֵךְ כָּל־כֶּף זְמַן רַב בַּמְדַּבֵּר וְאֵינִי יָכוֹל
 לְמַצְאָהּ, אֲלֵךְ בְּשְׂבִיל הַזֶּה, אוֹלֵי אָבוֹא לְמָקוֹם יָשׁוּב;
 וְהָיָה הוֹלֵךְ זְמַן רַב. אַחֲר־כֵּן רָאָה מְבַצֵּר (שְׁקוֹרִין שְׁלָאִם),
 וּכְמָה תְּחִלּוֹת הָיוּ עוֹמְדִים שָׁם סְבִיבוֹ. וְהַמְבַצֵּר הָיָה נָאָה
 וּמְתַקֵּן וּמְסַדֵּר מְאֹד עִם הַתְּחִלּוֹת, וְהָיָה מְתַיָּרָא מִפְּנֵי
 הַתְּחִלּוֹת, פֶּן לֹא יִנְיָחוּהוּ לְכַנֵּס. וְהָיָה מֵיֵשֵׁב עֲצֻמוֹ: אֲלֵךְ
 וְאִנְסָה. וְהַשְּׂאִיר הַסּוּס וְהֵלֵךְ לְהַמְבַצֵּר, וְהָיוּ מְנִיחִים
 אוֹתוֹ, וְלֹא עִקְבוּהוּ כָּלָל. וְהָיָה הוֹלֵךְ מְחַדֵּר לְחַדֵּר בְּלֵי
 עֵבֹב, וּבָא לְפָלְטִין אֶחָד וְרָאָה, שֵׁיֵשֵׁב שָׁם הַמְּלֶךְ
 בְּעֵטְרָה, וּכְמָה תְּחִלּוֹת שָׁם וּכְמָה מְשׁוֹרְרִים בְּכֵלִים
 לְפָנָיו, וְהָיָה שָׁם נָאָה וַיִּפֶּה מְאֹד, וְהַמְּלֶךְ וְשׁוּם אֶחָד
 מֵהֶם לֹא שְׂאֵלוּהוּ כָּלָל. וְרָאָה שָׁם מְעַדְנִים וּמַאֲכָלִים
 טוֹבִים, וְעָמַד וְאָכַל וְהֵלֵךְ וְשָׁכַב בְּזוּיֹת לְרֵאוֹת מָה
 נַעֲשֶׂה שָׁם, וְרָאָה שֶׁהַמְּלֶךְ צָוָה לְהַבִּיא הַמְּלֶכֶת. וְהִלְכוּ
 לְהַבִּיא אוֹתָהּ, וְהָיָה שָׁם רַעַשׁ גָּדוֹל וְשִׂמְחָה גְּדוֹלָה,
 וְהַמְשׁוֹרְרִים הָיוּ מְזוֹמְרִים וּמְשׁוֹרְרִים מְאֹד, בְּאֲשֶׁר

שֶׁהֵבִיאוּ אֶת הַמֶּלֶכֶת. וְהֶעֱמִידוּ לָהּ כִּפָּא וְהוֹשִׁיבוּהָ אֶצְלוֹ, וְהִיא הִיָּתָה הַבַּת־מֶלֶךְ הַגָּ'ל, וְהוּא (הֵינּוּ הַשְּׁנֵי לַמַּלְכוּת) רָאָה וְהִפְרָה.

אֲחֵר־כֶּף הַצִּיצָה הַמֶּלֶכֶת וְרָאָתָה אֶחָד, שֶׁשׁוֹכֵב בְּזוּיָת וְהִפְרָה אוֹתוֹ. וְעַמְדָה מִכִּסֵּאָה וְהִלְכָה לְשֵׁם וְנִגְעָה בּוֹ וְשָׁאֲלָה אוֹתוֹ: הַאֲתָה מִכִּיר אוֹתִי? וְהַשִּׁיב לָהּ: הֵן, אֲנִי מִכִּיר אוֹתְךָ; אֵת הִיא הַבַּת־מֶלֶךְ שֶׁנֶּאֱבָדָה. וְשָׁאֵל אוֹתָהּ: הַאִיךְ בָּאת לְכָאן? וְהַשִּׁיבָהּ: בְּאֲשֶׁר שָׂאֲבִי הַמֶּלֶךְ נִזְרַק מִפְּיּוֹ דְבוּר הַגָּ'ל, וְכָאן, הַמְּקוֹם הַזֶּה, הוּא יֵלֵא טוֹב. וְסִפֵּר לָהּ, שֶׁשָּׂאֲבִיהָ מִצְטַעֵר מְאֹד וְשֶׁהוּא מִבְקָשָׁה כִּמְהָ שְׁנַיִם. וְשָׁאֵל אוֹתָהּ: אִיךְ אֲנִי יִכּוֹל לְהוֹצִיא אוֹתְךָ? וְאָמְרָה לוֹ שֶׁאֵי־אֶפְשֵׁר לָךְ לְהוֹצִיא אוֹתִי כִּי אִם כְּשֶׁתִּהְיֶה בּוֹחֵר לָךְ מְקוֹם וְתִהְיֶה יוֹשֵׁב שָׁם שָׁנָה אַחַת, וְכֹל הַשָּׁנָה תִּתְנַעֵנַע אַחֲרַי לְהוֹצִיא אוֹתִי, וּבְכֹל זְמַן שִׁיְהִי לָךְ פְּנָאִי, תִּהְיֶה רַק מִתְנַעֵנַע וּמִבְקָשׁ וּמִצְפָּה לְהוֹצִיא אוֹתִי וְתִהְיֶה מִתְעַנָּה, וּבַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן מִהַשָּׁנָה תִּהְיֶה מִתְעַנָּה וְלֹא תִישֵׁן כָּל הַמַּעַת לָעַת. וְהִלְךְ וְעָשָׂה כֵן. וּבְסוֹף הַשָּׁנָה בַּיּוֹם הָאֲחֵרוֹן הָיָה מִתְעַנָּה, וְלֹא הָיָה

ישן ועמד והלך לשם. והיה רואה אילן, ועליו גדלים תפוחים נאים מאד. והיה מתאנה לעיניו מאד, ועמד ואכל משם, ותכף שאכל התפוח, נפל וחטפו שנה, והיה ישן זמן מרבה מאד. והיה המשרת מנער אותו, ולא היה נעור כלל.

אחר־כך הקיץ משנתו ושאל להמשרת: היכן אני בעולם? וספר לו המעשה. (הינו המשרת ספר להשני למלך המעשה ואמר לו) שאתה ישן זמן מרבה מאד זה כפוח שנים, ואני הייתי מתפרנס מהפרות. והיה מצער עצמו מאד.

והלך לשם ומצא אותה. והיתה מצטערת לפניו מאד, כי אלו באת באותו היום, היית מוציא אותי מכאן, ובשביל יום אחד אבדת. אמנם שלא לאכל הוא דבר קשה מאד, בפרט ביום האחרון, אז מתגבר היצר הרע מאד. (הינו שהבת־מלך אמרה לו, שעתה תקל עליו האזהרה ולא יהיה מזיק שלא לאכל, כי הוא דבר קשה לעמד בו וכו') בכך תשוב לבחור לך מקום, ותשב גם־כן שנה, כנ"ל, וביום האחרון תהיה רשאי לאכל, רק שלא תישן ולא

תשפתה יין כְּדֵי שְׁלֹא תִישָׁן, כִּי הָעֵקֶר הוּא הַשָּׁנָה. וְהַלֵּךְ
וְעֲשֵׂה כֵן.

בַּיּוֹם הָאֲחֵרֹן הָיָה הוֹלֵךְ לְשֵׁם וְרָאָה מַעֲיֵן הוֹלֵךְ
וְהִמְרָאָה אָדָם וְהָרִיחַ שֶׁל יֵינ. וְשָׂאֵל אֶת הַמְּשֻׁרֵת:
הָרִאִיתְ שָׂזָה מַעֲיֵן, וְרִאִוִי שִׁיְהִיָּה בּוֹ מִים וְהִמְרָאָה
אֲדַמּוּמִית וְהָרִיחַ שֶׁל יֵינ? וְהַלֵּךְ וְטַעַם מִהַמַּעֲיֵן. וְנָפַל
וַיִּשָׁן מִיָּד כַּמָּה שָׁנִים עַד שִׁבְעִים שָׁנָה, וְהָיוּ הוֹלְכֵי
חִילוֹת רַבּוֹת עִם הַשֵּׁיף לָהֶם, מַה שְׁנוֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם (שְׁקוּרִין
אוּבֵאוּרִין) וְהַמְּשֻׁרֵת הַטְּמִינ עֲצָמוֹ מִחֲמַת הַחִילוֹת.

אֲחֵר־כֶּף הֶלְכָה מְרַכְבָּה וְעִגְלוֹת־צֶב, וְשָׁם יָשְׁבָה הַבַּת־
מֶלֶךְ. וְעַמְדָה שָׁם אֲצִלוֹ, וַיִּרְדָּה וַיִּשְׁבָּה אֲצִלוֹ וְהַכִּיָּרָה
אוֹתוֹ. וְהָיְתָה מְנַעֶרֶת אוֹתוֹ מְאֹד, וְלֹא נָנַעַר. וְהִתְחִילָה
לְקַבֵּל עָלָיו אֲשֶׁר כַּמָּה וְכַמָּה יְגִיעוֹת וּמְרַחוֹת גְּדוֹלוֹת
מְאֹד שֶׁהָיוּ לוֹ זֶה כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים כְּדֵי לְהוֹצִיא אוֹתִי,
וּבְשִׁבִיל אוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁהָיָה יָכוֹל לְהוֹצִיאֲנִי וְאֲבָדוֹ,
וְהָיְתָה בּוֹכָה מְאֹד עַל זֶה, כִּי יֵשׁ רַחֲמָנוֹת גְּדוֹל עָלָיו
וְעָלַי, שֶׁכֶּל־כֶּף זְמַן שֶׁאֲנִי כָּאֵן, וְאִינִי יָכוֹל לְצִאֵת.
אֲחֵר־כֶּף לְקַחָה פֶּאֶטְשִׁילֵעַ (מִטְּפַחַת) מֵעַל רֵאשָׁה וְכַתְבָּה

ספורי מאבדת בת־מלך מעשיות

עָלִיו בְּהַמְעוֹת שְׁלָה וְהַנִּיחָה אֶצְלוֹ וְעַמְדָה וַיִּשְׁבָּה בְּמִרְכָּבָתָה
וְנִסְעָה מִשָּׁם.

אח־ר־כֶּךָ הַקִּיץ וְשָׂאֵל אֶת הַמְּשֻׁרֵת: הֵיכֵן אָנִי בְּעוֹלָם?
וּסְפֹר לִי כָּל הַמַּעֲשֵׂה, וְשִׁחֲלוֹת רַבּוֹת הִלְכוּ שָׁם,
וְשִׁחֲיָתָה כָּאֵן מִרְכָּבָה הַנִּ"ל, וְשִׁחֲיָתָה בּוֹכָה עָלָיו וְהִיָּתָה
צוֹעֶקֶת שֵׁישׁ רַחֲמָנוּת עָלָיו וְעָלֶיהָ, כַּנִּ"ל. בְּתוֹךְ כֶּךָ הַצִּיץ
וְרָאָה, שֶׁהַפֶּאֱטָשִׁילַע מִנְחַת אֶצְלוֹ. וְשָׂאֵל: מֵאֵינֶן זֶה?
וְהַשִּׁיב לוֹ, שֶׁהוּא כְּתִבָּה עָלָיו בְּהַדְמָעוֹת. וּלְקַחְהָ וְהַרִים
אוֹתָהּ כְּנֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ, וְהִתְחִיל לְרֹאוֹת הָאוֹתִיּוֹת, וְקָרָא
מֵה שְׁכָתוֹב שָׁם כָּל קְבָלָתָהּ וְצַעֲקוֹתָהּ, כַּנִּ"ל, וְשִׁכְעַת
אֵינְנָה שָׁם בְּמִבְצָר הַנִּ"ל, כִּי אִם שֵׁיבְקֵשׁ הֵרָ שֶׁל זֶה־ב
וּמִבְצָר שֶׁל מִרְגְּלִיּוֹת, שָׁם תִּמְצָאֵנִי. וְהַשְּׂאִיר אֶת
הַמְּשֻׁרֵת וְהַנִּיחוֹ, וְהִלֵּךְ לְבִדּוֹ לְבִקְשָׁהּ. וְהִלֵּךְ כַּמָּה שָׁנִים
לְבִקְשָׁהּ, וַיִּשָׁב עֲצֵמוֹ, שֶׁבְּוֹדָאֵי בִּישׁוֹב לֹא נִמְצָא הֵרָ
שֶׁל זֶה־ב וּמִבְצָר שֶׁל מִרְגְּלִיּוֹת, כִּי הוּא בָקִי בְּמַפֶּת
הָעוֹלָם (שְׁקוֹרִין לֵאמֹר קֶאֱרַט) וְעַל־כֵּן אֵל הַמַּדְבְּרִיּוֹת. וְהִלֵּךְ
לְבִקְשָׁהּ בְּמַדְבְּרִיּוֹת כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים.

אח־ר־כֶּךָ רָאָה אָדָם גָּדוֹל מְאֹד, שֶׁאֵינּוּ (גִּדְרָה) אֲנוּשֵׁי כָּל־

שיהיה אדם גדול כל-כף. ונשא אילן גדול, שבישוב
 אינו נמצא אילן גדול כזה, ואותו האיש שאל אותו: מי
 אתה? ואמר לו: אני אדם. ותמה ואמר, שזה כל-כף
 זמן שאני בהמדבר, ולא ראיתי מעולם בכאן אדם.
 וספר לו כל המעשה הנ"ל ושהוא מבקש הר של זהב
 ומבצר של מרגליות. אמר לו: בודאי אינו בנמצא
 כלל, ודחה אותו ואמר לו, שהשיאו את דעתו בדבר
 שטות, כי בודאי אינו נמצא כלל. והתחיל לבכות
 מאד (הינו השני למלכות בכה מאד ואמר), כי בודאי בהכרח
 הוא נמצא באיזה מקום, והוא דחה אותו (הינו האדם
 המשנה שפגע דחה אותו בדבריו ואמר) כי בודאי דבר שטות
 אמרו לפניו. והוא אמר (הינו השני למלכות), שבודאי יש.
 אמר לו (האדם המשנה להשני למלכות): לדעתי היא שטות,
 אך מחמת שאתה מתעקש, הגה אני ממנה על כל
 החיות, אעשה למענך ואקרא לכל החיות, כי הם רעים
 את כל העולם, אולי תדע אחת מהם מהר ומבצר,
 כנ"ל, וקרא את כלם מקטן ועד גדול כל מיני החיות
 ושאל אותם, וכלם השיבו, שלא ראו. ואמר לו: ראה
 ששטות ספרו לפניך; אם תשמע, שוב לאחוריה, כי

בִּוֹדָאֵי לֹא תִמְצָא, כִּי אֵינְנֹו בְּעוֹלָם. וְהוּא הַפְּצִיר מְאֹד
 וְאָמַר, שְׂבִה־כֶּרֶחַ הוּא בְּנִמְצָא בִּוֹדָאֵי. אָמַר לוֹ (הָאָדָם
 הַמְּשֻׁנָּה לַחֲשֵׁנִי לַמְּלָכוֹת): הִנֵּה בַּמִּדְבָּר נִמְצָא שָׁם אַחִי, וְהוּא
 מְמַנְהָ עַל כָּל הָעוֹפוֹת, וְאוּלַי יוֹדְעִים הֵם מִחֲמַת שָׁהֵם
 פּוֹרְחִים בְּאֵוִיר בְּגִבּוֹהַ אוּלַי רָאוּ הֵר וּמִבְּצַר הַנִּ"ל, וְתִלְדָּ
 אֲלָיו וְתֹאמַר לוֹ, שְׂאֵנִי שְׁלַחְתִּי אוֹתָךְ אֲלָיו.

וְהִלְדָּ כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים לְבִקְשׁוֹ. וּמְצָא שׁוֹב אָדָם גָּדוֹל
 מְאֹד, כַּנִּ"ל, וְנִשְׂא גַם־בֶּן אֵילָן גָּדוֹל, כַּנִּ"ל. וְשָׂא אוֹתוֹ
 גַם־בֶּן כַּנִּ"ל, וְהִשִּׁיב לוֹ כָּל הַמַּעֲשֵׂה וְשָׂאֲחִיו שְׁלַחוֹ אֲלָיו.
 וְהוּא דָּחָה אוֹתוֹ גַם־בֶּן, כִּי בִוֹדָאֵי אֵינֹו בְּנִמְצָא. וְהוּא
 הַפְּצִיר אוֹתוֹ גַם־בֶּן. וְאָמַר לוֹ (הָאָדָם הַזֶּה לַחֲשֵׁנִי לַמְּלָכוֹת):
 הִנֵּה אֲנִי מְמַנְהָ עַל כָּל הָעוֹפוֹת; אֶקְרָא אוֹתָם, אוּלַי
 יוֹדְעִים הֵם. וְקָרָא כָּל הָעוֹפוֹת וְשָׂאֵל אֶת כָּלֶם מִקְטָן וְעַד
 גָּדוֹל, וְהִשִּׁיבוּ, שְׂאֵינָם יוֹדְעִים מֵהֵר וּמִבְּצַר הַנִּ"ל. אָמַר
 לוֹ: הֲלֹא אַתָּה רוֹאֵה שְׂבִוֹדָאֵי אֵינְנֹו בְּעוֹלָם, אִם תִּשְׁמַע
 לִי, שׁוֹב לְאַחֲוֵרִיקָה, כִּי בִוֹדָאֵי אֵינְנֹו. וְהוּא (הֵינֹו הַשֵּׁנִי
 לַמְּלָכוֹת) הַפְּצִיר אוֹתוֹ וְאָמַר, שְׂבִוֹדָאֵי יִשְׁנֹו בְּעוֹלָם. אָמַר
 לוֹ (הָאָדָם הַבִּי הַזֶּה לַחֲשֵׁנִי לַמְּלָכוֹת): לְהִלָּן בַּמִּדְבָּר נִמְצָא שָׁם

אחי שממנה על כל הרוחות, והם רצים כל העולם, אולי יודעים הם.

והלך כמה וכמה שנים לבקש ומצא אדם גדול גס־בן, כנ"ל, ונשא גס־בן אילן גדול, כנ"ל. ושאל אותו גס־בן, כנ"ל, והשיב לו כל המעשה, כנ"ל, ודחה אותו גס־בן. והוא הפציר אותו גס־בן. ואמר לו (האדם השלישי הזה להשני למלכות): שלמענו יקרא שיבואו כל הרוחות וישאל אותם. וקרא אותם, ובאו כל הרוחות, ושאל את כלם, ולא ידעו שום אחד מהם מהר ומבצר הנ"ל. ואמר לו (האדם השלישי להשני למלכות): הלא אתה רואה ששמות ספרו לפניך. והתחיל לבכות מאד. ואמר: אני יודע שישנו בודאי. בתוך כך ראה שבא עוד רוח אחר. וכעס עליו הממנה הנ"ל: מדוע נתאחרת לבוא? הלא גזרתני, שיבואו כל הרוחות, ולמה לא באת עמהם? השיב לו, שנתעבבתי מחמת שהייתי צריך לשאת בת מלכה אל הר של זהב ומבצר של מרגליות. ושמה מאד. ושאל הממנה את הרוח: מה יקר שם (הינו איזה דברים הם שם ביקר ובחשיבות), ואמר לו, שכל הדברים הם

ספּוּרֵי מַאֲבֵדַת בַּת־מִלְכָּה מְעַשִּׂיּוֹת

שָׁם בְּיָקָר גָּדוֹל. וְאָמַר הַמַּמְנֶה עַל הָרוּחוֹת לְהַשְׁנִי
 לַמְּלָכוֹת: בְּאִשֶּׁר שָׁזָה זְמַן גָּדוֹל כָּל־כָּךְ שְׂאֵתָה מְבַקְּשָׁה
 וּכְמָה יִגְיעוֹת שְׁהִיו לָךְ, וְאוֹלֵי יִהְיֶה לָךְ עֲתָה מְנִיעָה
 מִחֲמַת מָמוֹן, עַל־כֵּן אֲנִי נוֹתֵן לָךְ כְּלִי, כְּשִׁתּוֹשִׁיט יָדְךָ
 לְתוֹכָהּ תִּקְבַּל מִשָּׁם מְעוֹת. וְגִזַּר עַל הָרוּחַ הַנִּזְלָל, שִׁיּוֹלִיךְ
 אוֹתוֹ לְשָׁם. וּבֵא הָרוּחַ סְעָרָה וְנִשָּׂא אוֹתוֹ לְשָׁם, וְהִבִּיא
 אוֹתוֹ אֶל שַׁעַר, וְהָיו עוֹמְדִים שָׁם תְּחִלּוֹת, שְׁלֵא הִנִּיחוּ
 לְכַנֵּם אֶל הָעִיר. וְהוֹשִׁיט יָדוֹ אֶל הַכְּלִי, וְלָקַח מְעוֹת,
 וְשָׁחַד אוֹתָם, וְנִכְנָם לְתוֹךְ הָעִיר. וְהִיָּתָה עִיר נֹאָה. וְהִלְךְ
 אֶל גְּבִיר וְשֹׁכֵר לוֹ מְזוֹנוֹת, כִּי צָרִיךְ לְשָׁהוֹת שָׁם, כִּי
 צָרִיךְ לְשׁוֹם שֹׁכֵל וְחֻכְמָה לְהוֹצִיאָהּ. וְאִיךָ שְׁהוֹצִיאָהּ לֹא
 סִפֵּר. וּבִסּוֹף הוֹצִיאָהּ. (וְעֵינִן בַּהֲקַדְמָה וְתִרְאָה רְמִזִּים נִפְלְאִים עַל
 מְעִשָׂה הַזֹּאת).

מעשה ב'

ממלך ומיסר

מעשה בקיסר אחד, שלא היה לו בנים. גם מלך אחד לא היה לו בנים. ונסע הקיסר על הארץ לשוטט לבקש אולי ימצא איזה עצה ותרופה להוליד בנים. גם המלך נסע כמו כן, ונדדמו שניהם לפנדק אחד, ולא היו יודעים זה מזה. והכיר הקיסר בהמלך, שיש לו נמוס (של מלכות), ושאל אותו, והודה לו שהוא מלך. גם המלך הכיר בקיסר גם כן, והודה לו גם כן; והודיעו זה לזה שנוסעים בשביל בנים. ונתקשרו שניהם, באם שיבואו לביתם ויולידו נשותיהם זכר ונקבה באפן שיהיו יכולים להתחתן, אזי יתחתנו בין שניהם. ונסע הקיסר לביתו והוליד בת, והמלך נסע לביתו והוליד בן, והתקשרות הנ"ל נשכח מהם.

ושלח הקיסר את בתו ללמד, גם המלך שלח את בנו ללמד ונדדמו שניהם אצל מלמד אחד, והיו אוהבים זה את זה מאד, ונתקשרו ביניהם, שישאו זה לזה.

ספורי ממלך ומיסר מעשיות

וְנָטַל הַבֶּן־מֶלֶךְ טַבַּעַת וְנָתַן עַל־יָדָהּ, וְנִתְחַתְּנוּ יַחַד.
 אַחֲר־כֵּן שָׁלַח הַקַּיֶסֶר אַחֵר בָּתּוֹ וַהֲבִיֵּאָה לְבֵיתוֹ. גַּם
 הַמֶּלֶךְ שָׁלַח אַחֵר בָּנּוֹ וַהֲבִיאוּ לְבֵיתוֹ.

וְהָיוּ מְדַבְּרִים שְׂדוּכִים לְבֵת הַקַּיֶסֶר, וְלֹא רָצְתָה שׁוּם
 שְׂדוּךְ מַחֲמַת הַתְּקַשְׁרוֹת הַנִּלְל, וְהַבֶּן־מֶלֶךְ הָיָה מְנַעֲנַע
 מְאֹד אַחֲרֶיהָ. גַּם הֵבִית קַיֶסֶר הָיְתָה עֲצָבָה תָּמִיד. וְהָיָה
 הַקַּיֶסֶר מוֹלִיכָה לְחֲצֵרוֹת שָׁלוֹ וּפְלָטִין (אַרְמוֹן) שָׁלוֹ,
 וְהִרְאָה אוֹתָהּ גְּדֻלָּתָהּ, וְהָיָה הָיְתָה עֲצָבָה. וְהַבֶּן־מֶלֶךְ
 הָיָה מְנַעֲנַע מְאֹד אַחֲרֶיהָ עַד שֶׁנִּחְלָהּ, וְכָל מָה שֶׁשָּׂאֵלוּ
 אוֹתוֹ עַל מָה אַתָּה חוֹלָהּ, לֹא רָצָה לְהַגִּיד, וְאָמְרוּ
 לְהַמְשִׁימַשׁ אוֹתוֹ: אוֹלֵי תוּכַל אַתָּה לְחַקֵּר אֲצִלוֹ? וְאָמַר
 לָהֶם, שֶׁהוּא יוֹדֵעַ, כִּי הוּא הָיָה עִמּוֹ אִזּוֹ בְּמָקוֹם שֶׁלְמַד
 שָׁם, וְהַגִּיד לָהֶם הַדָּבָר.

וְאִזֵּי גִזְכַּר הַמֶּלֶךְ, שֶׁכָּבַר נִתְחַתְּנוּ הוּא עִם הַקַּיֶסֶר מִקֶּדֶם.
 וְהִלָּךְ וְכָתַב לְהַקַּיֶסֶר, שֶׁיִּכְיֶין עֲצָמוֹ עַל הַחֲתֻנָּה, כִּי כָּבַר
 נִתְקַשְּׁרוּ מִקֶּדֶם, כַּנִּלְל. וְלֹא רָצָה הַקַּיֶסֶר, אֲךָ לֹא הָיָה
 יְכוּל לְהַעֲזוֹ וּלְסַרְבּוֹ, וְהַשִּׁיב לוֹ, שֶׁיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ בָּנּוֹ אֵלָיו,
 וְיִרְאָה אִם יוּכַל לְנַהֵג מְדִינוֹת אִזֵּי יֵשִׂיא בָתּוֹ אֵלָיו;

ושלח בנו אליו (הינו שהמלך שלח בנו להקיסר, באשר צנה הקיסר, כנ"ל). והושיבו הקיסר בתוך חדר ומסר לו נירות של עסקי המדינה, לראות אם יוכל לנהוג את המדינה.

והבן מלך היה מתגעגע מאד לראות אותה, ולא היה אפשר לו לראותה. פעם אחד הלך אצל פתל של אספקלריא (מראה), וראה אותה, ונפל חלשות, ובאתה היא אליו ונערתו וספרה לו, שאינה רוצה שום שדוד מחמת הוהתקשרות עמו. ואמר לה: מה נעשה, ואביך אינו רוצה? ואמרה: אף-על-פי-כן. אחר-כך התנעצו, שיניחו לפרש עצמם על הים. ושכרו להם ספינה ופרשו בים.

והלכו על הים, אחר-כך רצו לקרב עצמם אל הספר (שפת הים), ובאו לספר והיה שם יער, והלכו לשם. ולקחה הבת קיסר הטבעת ונתנה לו, והיא שכבה שם. אחר-כך ראה הבן מלך, שבסמוך תעמד, והניח הטבעת אצלה. אחר-כך עמדו והלכו אל הספינה.

בתוך כך נזכרה, ששכחו הטבעת שם, ושלקחה אותה אחרי הטבעת. והלך לשם, ולא היה יכול למצא

המקום. והלך למקום אחר, ולא היה יכול למצא הטבעת. והיה הולך לבקשו ממקום למקום, עד שנתעה, ולא היה יכול לחזור. והיא הלכה לבקשו, ונתעית גם-כן. והיה הוא הולך ותועה, הולך ותועה. אחר-כך ראה דרך, והלך לשוב; ולא היה לו מה לעשות, ונעשה משרת. גם היא היתה הולכת ותועה, וישבה עצמה, שתישב אצל הים, והלכה אל שפת הים, והיה שם אילנות של פרות, וישבה שם, וביום היתה הולכת אצל הים, אולי תמצא עוברים ושבים, והיתה מתפרנסת מהפרות, ובלילה היתה עולה על אילן כדי שתהיה נשמרת מן החיות.

ויהי היום, והיה סוחר גדול מפלג מאד, והיה לו משא ומתן בכל העולם. והיה לו בן יחיד, והסוחר הזה זקן. פעם אחד אמר הבן לאביו: באשר שאתה זקן ואני נער, והנאמנים שלך אינם משגיחים כלל עלי, ואתה תסתלק, ואהיה נשאר ריק, ולא אדע מה לעשות, בכך תן לי ספינה עם סחורה, ואלך על הים כדי להיות בקי במשא ומתן. ונתן לו אביו ספינה עם סחורה, והלך

למדינות, ומכר הסחורה, וקנה סחורה אחרת והצליח. בהיותו על הים, ראו אותן האילנות הנ"ל (שהיתה הבת קיסר שם), וסברו שהוא ישוב, ורצה לילך לשם; וכשנתקרב ראו שהם אילנות, ורצו לחזור. בתוך כך הציץ הסוחר (הינו בן הסוחר הנ"ל) לתוך הים וראה שם אילן, ועליו כמראה אדם, וסבר שמא הוא טועה עצמו, והגיד לשאר האנשים שהיו שם, והביטו וראו גם-כן כמראה אדם על האילן. והתישבו להתקרב לשם, ושלחו איש עם ספינה קטנה לשם. והם היו מביטים בתוך הים כדי לבון את השליח, שלא יטעה מן הדרך, כדי שילך מבון אל האילן הנ"ל. והלך לשם, וראה שישב שם אדם, והגיד להם.

והלך בעצמו (בן הסוחר הנ"ל) וראה, שישבת שם (הינו הבת קיסר הנ"ל, שהיתה יושבת שם, כנ"ל) ואמר לה שתירד. ואמרה לו, שאינה רוצה לכנס אל הספינה כי אם שיבטיחה, שלא יגע בה כי אם פשיבוא לביתו וישא אותה בדת. והבטיח לה, ונכנסה אצלו לספינה. וראה שהיא מזמרת על כלי-זמר ויכולה לדבר בכמה

לשונות, ושמה על שנודמנה לו. אחר-כך, בשהתחילו להתקרב לביתו, אמרה לו, שהישר שילך לביתו ויודיע לאביו וקרוביו וכל מידיעיו, שכלם יצאו לקראתה, באשר שמוליך אשה חשובה כזו, ואחר-כך יתודע לו מי היא (כי גם מקדם התנתה היא עמו שלא ישאל אותה מי היא עד אחר החתונה, אז ידע מי היא) והסכים עמה. אמרה לו: גם הישר, באשר שאתה מוליך אשה כזו, שתשבר את כל המאטראסן (מלחים) המוליכין הספינה, למען ידעו, שהסוחר שלהם יש לו נשואין עם אשה כזו והסכים עמה.

ולקח יין טוב מאד, שהיה לו בספינה, ונתן להם, ונשתכרו מאד, והוא הלך לביתו להודיע לאביו וקרוביו, כנ"ל, והמאטראסן נשתכרו ויצאו מן הספינה, ונפלו ושכבו בשכרותם.

ובעוד שהיו מכינים עצמם שם לילך לקראתה עם כל המשפחה, הלכה היא והתירה הספינה מן הספר, ופרשה הוילונות (הינו הלוינטן), והלכה לה עם הספינה. והם באו אל הספינה (הינו כל המשפחה של הסוחר) ולא

מָצְאוּ דָבָר. וְהָרָה לְהַסּוּחַר, אָבִי הַבֵּן הַנְּל, מָאד, וְהוּא
 צוּעֵק וְאוֹמֵר (הֵינּוּ הַבֵּן שֶׁל הַסּוּחַר הַנְּל, שֶׁהִיָּה בָּא עִם הַסְּפִינָה
 הַנְּל, צֵעֵק וְאוֹמֵר): תֵּאֱמִין לִי, שֶׁהִבֵּאתִי סְפִינָה עִם סְחוּרָה
 וְכוּ, וְהֵם אֵינָם רוֹאִים דָּבָר. וְאוֹמֵר לוֹ: תִּשְׁאַל
 לְהַמַּאטְרָאסֵן, וְהִלְךְ לִשְׁאֵל אוֹתָם, וְהֵם שׁוֹכְבִים
 שְׂכוּרִים, אַחֲר־כֵּךְ נִנְעָרוּ. וְשָׁאֵל לָהֶם, וְאֵינָם יוֹדְעִים
 כָּלֵל מָה עָבַר עֲלֵיהֶם, רַק יוֹדְעִים, שֶׁהִבִּיאוּ סְפִינָה עִם
 כָּל הַנְּל, וְאֵינָם יוֹדְעִים הֵיכֵן הוּא. וְהָרָה הַסּוּחַר מָאד
 עַל בְּנוֹ, וְגִרְשׁוֹ מִבֵּיתוֹ, וְלֹא יָבוֹא לְגִיד פְּנָיו. וְהִלְךְ מִמְּנוֹ
 נֶע וְנָד, וְהִיא (הֵינּוּ הַבַּת קִיסָר הַנְּל) הִיָּתָה הוֹלְכֶת עַל הַיָּם.

וַיְהִי הַיּוֹם, וְהָיָה מִלְךְ אַחֵד, וְהָיָה בּוֹנֵה לוֹ פְּלָטִין עַל
 הַיָּם, כִּי שָׁם הוֹטֵב בְּעֵינָיו לְבָנוֹת פְּלָטִין מִחַמַּת אוֹיֵר
 הַיָּם. וְהַסְּפִינּוֹת הוֹלְכוֹת שָׁם. וְהִיא (הֵינּוּ הַבַּת קִיסָר הַנְּל)
 הִיָּתָה הוֹלְכֶת עַל הַיָּם, וּבִאֲתָה סְמוּךְ לְפְּלָטִין שֶׁל הַמֶּלֶךְ
 הַנְּל. וְהַמֶּלֶךְ הִבִּיט וַרְאָה סְפִינָה בְּלִי מִנְהִיגִים, וְאִין
 שָׁם אֲנָשִׁים, וְסָבַר שֶׁהוּא טוֹעָה עֲצָמוֹ. וְצוּה לְאֲנָשָׁיו,
 שִׁיִּסְתַּכְּלוּ, וְרֹאוּ גַם-כֵּן כֵּן, וְהִיא נִתְקַרְבָּה אֶל הַפְּלָטִין.
 אַחֲר־כֵּךְ הִתִּישְׁבָּה עֲצָמוֹ: לְמָה לָּהּ הַפְּלָטִין? וְהִתְחִילָה

לחזר. ושלח המלך והחזירה והביאה לביתו. והמלך הנ"ל לא היה לו אשה, כי לא היה יכול לברר לו, כי מי שהיה רוצה, לא רצתה היא, וכן להפך, וכשבאתה לשם הבת קיסר הנ"ל, אמרה לו, שישבע לה, שלא יגע בה עד שישאנה כדת. ונשבע לה. ואמרה לו, שראוי שלא יפתח את הספינה שלה ולא יגע בה, רק שתעמד כך על הים עד הנשואין, ואז יראו הכל את רבוי הסחורה שהביאה, לבל יאמרו, שלקח אשה מן השוק. והבטיח לה בן.

והמלך כתב לכל המדינות, שיתקבצו ויבואו על החתנה שלו, ובנה פלטין בשבילה. והיא צוטה, שיביאו לה אחת-עשרה בנות שרים שיהיו עמה. וצוה המלך, ושלחו לה אחת-עשרה בנות שרים גדולים מאד, ובנו לכל אחת פלטין מיוחד, והיא הייתה לה גם-כן פלטין מיוחד. והיו מתקבצות אליה, והיו מזמרות בכלי-שיר ומשחקים שם עמה.

פעם אחת אמרה להם, שתלך עמהם על הים, והלכו עמה, והיו משחקים שם. ואמרה להם, שתכבד אותם

בנין טוב שיש לה. ונתנה להם מהנין שבספינה, ונשתכרו ונפלו ושכבו. והלכה והתירה הספינה, ופרשה הוילונות, וברחה עם הספינה. והם (הינו המלך ואנשיו) הציצו וראו שהספינה איננה ונבהלו מאד, ואמר המלך: הזהרו שלא להגיד לה פתאם, כי צערה יהיה גדול מאד על ספינה יקרה בזו (כי המלך לא היה יודע, שהיא בעצמה ברה עם הספינה, והיה סבור שהיא עדין בחדרה), גם אולי תסבור, שהמלך נתן לאחד את הספינה, רק ישלחו את שררה אחת מהבנות שרים הנ"ל להגיד לה בחכמה. והלכו לחדר אחד, ולא מצאו אדם, ובן לחדר שני ובן לכל האחד-עשר הדרים, ולא מצאו אדם. והסכימו לשלח בלילה שררה זקנה להגיד לה. והלכו לחדרה, ולא מצאו אדם, ונבהלו מאד.

ואביהן של הבנות שרים הנ"ל, שהיו רגילים שיגיעו להם אגרות זה מזה, ועתה ראו שהם שולחים אגרות, ואין להם שום אגרת מבנותיהם עמדו השרים ונסעו בעצמן לשם, ולא מצאו את בנותיהם. וחרה להם מאד, ואמרו לשלח את המלך (דהינו למקום ששולחין

החִיבִים מִיָּתֵה, שְׁקוֹרִין פֶּאֲרִשִׁקוֹן, כִּי הֵם הָיוּ הַשָּׂרִי מְלוֹכָה,
 אֲךָ נִתְיָשְׁבוּ: מָה הִטָּא הַמֶּלֶךְ שִׁיתְחִיב שְׁלוֹת, כִּי נֶאֱנַם
 בְּדָבָר? וְהִסְכִּימוּ לְהַעֲבִירוֹ מִמְּלָכוֹתוֹ וּלְגַרְשׁוֹ, וְהַעֲבִירוּ
 אוֹתוֹ וְגַרְשׁוּהוּ, וְהִלְךְ לוֹ.

וְהִיא (הִינּוּ הַבַּת קִיסָר הַנַּ"ל, שֶׁבָרְחָה עִם הָאֲחֵת־עֲשָׂרָה בָּנוֹת שָׂרִים)
 הִלְכָה עִם הַסְּפִינָה. אַחֲר־כֵּן נִנְעָרוּ הַשָּׂרוֹת הַנַּ"ל
 (וְהִתְחִילוּ שׁוֹב לְשַׁחַק בְּמַקְדָּם, כִּי לֹא יָדְעוּ שֶׁהַסְּפִינָה כְּבֵר הִלְכָה מִן
 הַסָּפֵר), וְאָמְרוּ לָהּ: נַחֲזֹר. וְהַשִּׁיבָה לָהֶם: נִשְׁתָּה עוֹד כָּאֵן
 קָצֵת. אַחֲר־כֵּן עָמַד רוּחַ סְעָרָה וְאָמְרוּ: נַחֲזֹר לְבֵיתֵנוּ,
 וְהוֹדִיעָה לָהֶם, שֶׁהַסְּפִינָה כְּבֵר פֶּרְשָׁה מִן הַסָּפֵר. וּשְׂאֵלוּ
 אוֹתָהּ עַל מָה עָשִׂתָּה כֵּן, וְאָמְרָה, שֶׁהִיָּתָה יִרְאָה פֶּן
 תִּשָּׁבֵר מִחַמַּת הָרוּחַ סְעָרָה, עַל־כֵּן הִכְרַחָה לְהַתִּירָהּ
 וּלְפָרֵשׁ הַזַּיִלְאוֹת. וְהָיוּ הוֹלְכִים עַל הַיָּם (הַבַּת קִיסָר עִם
 הָאֲחֵת־עֲשָׂרָה בָּנוֹת שָׂרִים הַנַּ"ל), וְהָיוּ מְזַמְּרִים שֵׁם בְּכִלְי־זִמְרָה.
 וּפְגָעוּ בְּפִלְטִין, וְאָמְרוּ לָהּ הַשָּׂרוֹת הַנַּ"ל: נִתְקַרַּב לְשֵׁם,
 וְלֹא רָצִיתָה, וְאָמְרָה כִּי נִתְחַרְטָה עַל שְׁנֵתְקַרְבָּה אֲצֵל
 פִּלְטִין הַנַּ"ל (הִינּוּ עַל שְׁנֵתְקַרְבָּה לְפִלְטִין שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל, שֶׁרָצָה לְשֵׁא
 אוֹתָהּ, כַּנַּ"ל).

אַחֲר־כֵּן רָאוּ כְּמִין אֵי הַיָּם, וְנִתְקַרְבוּ לְשֵׁם. וְהָיוּ שָׁם

שנים-עשר גזלנים, ורצו להרגם. ושאלה היא: מי הגדול שביכם? והראו לה. אמרה לו: מה מעשיכם? אמר לה, שהם גזלנים. אמרה לו: אף אנחנו גזלנים, רק שאתם גזלנים בגבורה שלכם, ואנחנו גזלנים על-ידי חכמה, כי אנו מלמדים בלשונות ובכלי-זמר, בכן מה בצע כי תהרגו אותנו? הלא טוב שתשאנו אותנו לנשים, ויהיה לכם גם העשירות שלנו. והראתה היא להם מה שבספינה, ונתרצו לדבריה, והראו הגזלנים להם גם-כן כל העשירות שלהם, והוליכו אותם בכל המקומות שלהם, והסכימו שלא יהיו נושאים בבת-אחת, כי אם בזה אחר זה (הינו שכל הגזלנים הנ"ל לא יהיו נושאים את השררות הנ"ל כלם בבת-אחת, רק הנשואין שלהם יהיה בזה אחר זה) גם שיבררו לכל אחד שררה אחת לפי הראוי לו, הגדול לפי גדלו וכו'.

אחר-כך אמרה להם, שתכבד אותם ביין טוב, נפלא מאוד, שיש לה בספינה, שאינה מסתפקת ממנו, רק הוא טמון אצלה עד יום שיזמן לה השם יתברך הזווג שלה. ונתנה להם היין בשנים-עשר גביעים ואמרה, שכל אחד ישתה לכל אחד מהשנים-עשר, ושתו

וְנִשְׁתַּכְּרוּ וְנִפְלוּ. וְאָמְרָה לְחֵבְרוֹתֶיהָ הַגִּיל: לָכוּ וְשַׁחֲטוּ
 כָּל אַחַת אֶת בַּעֲלָהּ, וְהָלְכוּ וְשַׁחֲטוּ כָּלֶם. וּמִצְאוּ שָׁם
 עֲשִׂירֹת מִפְּלֶגֶ מָאֹד, שְׁלֹא הָיָה אֵצֶל שׁוֹם מְלֶךְ,
 וְהַסְפִּימוּ שְׁלֹא לָקַח נְחֹשֶׁת וְלֹא כֶּסֶף, כִּי אִם זָהָב
 וְאַבְנִים טוֹבוֹת. וְהִשְׁלִיכוּ מִן הַסְפִּינָה שְׁלָהֶם דְּבָרִים
 שְׂאִינָם חֲשׁוּבִים כָּל־כֶּף, וְטָעְנוּ כָּל הַסְפִּינָה עִם דְּבָרִים
 יְקָרִים: זָהָב וְאַבְנִים טוֹבוֹת שְׁמֻצְאוּ שָׁם, וְהַסְפִּימוּ שְׁלֹא
 לִילֵךְ עוֹד מִלְּבֶשׂ כֶּמוֹ נָשִׁים, וְתַפְרוּ לָהֶם בְּגָדֵי זָכָרִים,
 מִלְּבוּשֵׁי אֲשָׁכְנוֹ, וְהָלְכוּ עִם הַסְפִּינָה.

וַיְהִי הַיּוֹם וְהָיָה מְלֶךְ אַחַד זָקֵן. וְהָיָה לוֹ בֵּן יָחִיד, וְהָשִׂיא
 אוֹתוֹ, וּמָסַר מַלְכוּתוֹ לְבָנוֹ. אָמַר הַבֶּן־מְלֶךְ, שִׁילֵךְ וַיִּטֵּיל
 עִם אִשְׁתּוֹ בָּיִם, כִּדֵּי שְׂתַהֲיָה רְגִילָהּ בְּאוֹר הַיּוֹם פֶּן, חָס
 וְשָׁלוֹם, מִכֶּרְחִים בְּאִיזוֹ פֶּעַם לְבָרַח בָּיִם. וְהָלַךְ עִם
 אִשְׁתּוֹ עִם הַשָּׂרִי מְלוּכָה וּפָרְשׁוּ בַסְפִּינָה, וְהָיוּ שָׁם
 שְׂמַחִים וּמִשְׁחַקִּים מָאֹד. אַחֲר־כֵּן אָמְרוּ שִׁיפְשִׁטוּ כָּלֶם
 בְּגִדֵיהֶם (הֵינּוּ הַבֶּן־מְלֶךְ עִם הַשָּׂרִי מְלוּכָה שֶׁהָיוּ שָׁם בַסְפִּינָה הַתִּיעֵצוּ
 מִחַמַּת שְׂמַחָה, שֶׁהָיוּ כָּלֶם פּוֹשְׁטִים אֶת בְּגִדֵיהֶם, וְכֵן עָשׂוּ) וְלֹא
 נִשְׂאָר עֲלֵיהֶם כִּי אִם הַכֶּתֶנֶת. וְהָיוּ מִתְחַזְּקִין לַעֲלוֹת עַל

התרן. והיה הבן מלך הנ"ל מתחזק לעלות לשם. והיא
(הינו הבת קיסר הנ"ל) באתה עם הספינה (שלה הנ"ל) וראתה
אותו הספינה הנ"ל (הינו הספינה של הבן מלך עם שרי מלוכה
הנ"ל), ובתחלה היתה יראה להתקרב. אחר כך נסמכו
קצת, וראו שהם משחקים מאד, והבינו שאינם גולגלים,
והתחילו להתקרב. אמרה הבת קיסר לחברותיה: אני
יכולה להפיל את אותו הקרח לתוך הים (הינו את הבן
מלך הנ"ל, שהיה עולה בראש התרן, כנ"ל) כי הבן מלך הנ"ל
היה קרח, והינו שהיה מקרח ראשו משערות. אמרו
לה: ואיך אפשר; הלא אנו רחוקים מהם מאד. אמרה
להן שיש זכוכית ששורף, ועל ידי זה תפיל אותו.
ואמרה שלא להפיל אותו עד שיעלה על ראש התרן
ממש, כי כשהוא באמצעית התרן, אזי כשיפל, יפל
אל תוך הספינה, אבל כשיעלה בראש, אזי כשיפל,
יפל לתוך הים. המתינה עד שעלה אל ראש התרן
ממש, ולקחה הזכוכית ששורף נגד החמה (שקורין ברען
בריל) וכוננה נגד מחו, עד שנכוהה מחו ונפל לתוך הים.
וכיון שראו (אנשי הספינה של המלך הנ"ל) שנפל, נעשה שם

רעש גדול, כי איך יוכלו לחזור לביתם, כי המלך ימות
 מחמת צער. ואמרו להתקרב אל הספינה שראו (הינו
 לספינה זו הנ"ל של הבת קיסר) אולי יש שם איזה דקטור
 (רופא) שיוכל לתן להם עצה. והתקרבו אל הספינה הנ"ל
 (הינו הספינה של הבת קיסר עם השרות הנ"ל) ואמרו להם (אנשי
 הספינה של המלך להשרות עם הבת קיסר הנ"ל) שלא יתיראו
 כלל, כי לא יעשו להם כלל. שאלו אותם: אולי יש
 ביניכם דוקטור שיתן לנו עצה. וספרו להם כל
 המעשה, ושכן המלך נפל לתוך הים, ואמרה הבת
 קיסר, שיוציאו אותו מן הים. והלכו ומצאו אותו
 והוציאו אותו. ולקחה הדפּק בידה, ואמרה שגשרף
 מחו. וקרעו המוח ומצאו שכדבריה בן הוא, ונבהלו
 מאד. ובקשו ממנה שתלך עמם לביתם, ותהיה
 דוקטור אצל המלך, ותהיה חשוכה וגדולה מאד, ולא
 רצתה. ואמרה כי איננה דוקטור, רק שיודעת סתם
 דברים הללו. ולא רצו (אנשי הספינה של המלך) לחזור
 לביתם, והלכו שתי הספינות ביחד. והוטב בעיני
 השרי מלוכה מאד, שהמלכה שלהם תשא את
 הדוקטור, מחמת גדל חכמתו שראו בו. (כי השרי מלוכה

של בן־המלך הנ"ל, שנפל ומת, סברו שהבת קיסר עם השרות הנ"ל הם זכרים, כי היו מלבשים במלבושי זכרים כנ"ל. על־כן רצו שהמלכה שלחם, שהיא אשת בן־המלך שמת, תשא את הדוקטור, שהיא באמת הבת קיסר, שהיו סבורים שהיא דוקטור, מתמת שידעה בהכמתה שנשרף המת של בן־המלך שנפל, כנ"ל) ושיהיה הוא מלך שלחם, ואת המלך שלחם (הינו המלך הזקן הנ"ל) יתרגו, (כל זה היו רוצים מאד השרי מלכה הנ"ל) אך שלא היה אפשר לדבר דבר בזה אל המלכה, שהיא תשא דוקטור. גם להמלכה הוטב גם־כן מאד שתשא את הדוקטור, אך שהיתה מתיראה מן המדינה, פן לא יתרצו שיהיה הוא מלך, והסכימו לעשות משתאות כדי שעל המשתה בשעת חדוה יוכלו לדבר מזה. והיו עושין משתה אצל כל אחד ביומו.

כשהגיע יום משתה של הדוקטור (הינו הבת קיסר), נתן להם מיין שלו הנ"ל ונשתכרו. בשעת חדוה אמרו השרים: מה יפה היה שהמלכה תשא את הדוקטור. ואמר הדוקטור. יפה מאד היה, רק אם היו מדברים זאת בלתי פה שתוי (הינו שלא בשעת שכרות). נענית המלכה גם־כן ואמרה: מה יפה היה שהיא תשא את

הַדּוֹקטוֹר, רַק שֶׁהַמְּדִינָה תִסָּכֵם עַל זֶה. הַשֵּׁיב שְׁנֵית
הַדּוֹקטוֹר (הֵינּוּ בֵּת הַמִּיָּסָר): יָפֵה מְאֹד הָיָה, רַק אִם הָיוּ
מְדַבְּרִים זֹאת בְּלִתי פֶּה שְׁתוּי. אַחֲר־כֵּן כְּשֶׁהִקְיָצוּ
מִשְׁכְּרוּתָם, נִזְכְּרוּ הַשָּׂרִים מַה שֶּׁאָמְרוּ וְנִתְבְּיִשׁוּ בְּעֶצְמָן
מִהַמְּלָכָה, שֶׁאָמְרוּ דָּבָר כְּזֶה, אִךְ הֲלֹא הִיא גַם־כֵּן
בְּעֶצְמָהּ אָמְרָה זֹאת, וְהִיא גַם־כֵּן נִתְבְּיִשָּׁה מִפְּנֵיהֶם, אִךְ
הֲלֹא גַם הֵם אָמְרוּ זֹאת. וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר מִזֶּה וְנִסְכָּם
בִּינֵיהֶם־כֵּן, וְנִתְחַתְּנָה הִיא עִם הַדּוֹקטוֹר (וּכְנִ"ל הֵינּוּ עִם בֵּת
הַמִּיָּסָר, שֶׁסָּבְרוּ שֶׁהִיא דּוֹקטוֹר, כְּנִ"ל) וְהָלְכוּ לְמְדִינַתְּם.

וּכְשֶׁרָאוּ בְּנֵי הַמְּדִינָה שֶׁהֵם בָּאִים, שִׁמְחוּ מְאֹד, כִּי זֶה
זְמַן רַב שֶׁהֲלָךְ הַבֶּן־מֶלֶךְ, וְלֹא יָדְעוּ הַיֶּכֶן הוּא, וְהַמֶּלֶךְ
הַזְּקֵן כָּבֵד מֵת בְּמָרָם בִּיאָתָם. אַחֲר־כֵּן רָאוּ (בְּנֵי הַמְּדִינָה)
שֶׁהַבֶּן־מֶלֶךְ, שֶׁהוּא מֶלֶךְ שְׁלֵהֶם, אֵינְנוּ. וְשָׂאוּ: הַיֶּכֶן
הוּא מְלַכְנוּ? וְסָפְרוּ לָהֶם כָּל הַמַּעֲשֵׂה, אִךְ שֶׁכָּבֵד מֵת,
וְשֶׁכָּבֵד קִבְּלוּ לָהֶם מֶלֶךְ זֶה, שֶׁבָּא עִמָּהֶם, וְשִׁמְחוּ מְאֹד
עַל שֶׁבָּא לָהֶם מֶלֶךְ חָדָשׁ.

וְהַמֶּלֶךְ (הֵינּוּ בֵּת הַמִּיָּסָר הַנִּ"ל, שֶׁהִיא נַעֲשִׂית עִתָּה מֶלֶךְ, כְּנִ"ל) צֹוָה
לְהַכְרִיז בְּכָל מְדִינָה וּמְדִינָה, שֶׁכָּל מִי שֶׁנִּמְצָא בְּכָל

מקום שהוא, גר או אורה ובורח ומגורש, שכלם יבואו על החתנה שלו, איש מהם לא יהיה גֵּעֵדֶר, ויקבלו מתנות גדולות, וצוה (המלך הנ"ל, הינו בת הקיסר) שיעשו סביב סביב כל העיר מעינות, כדי שכל אחד ירצה לשתות לא יצטרך לילך ולשתות, רק כל אחד ימצא מעין אצלו. וצוה (המלך הנ"ל, הינו בת הקיסר) לציר צורתו אצל כל מעין ומעין, ושיעמדו שומרים וישמרו באם שיבוא אחד ויסתכל ביותר על הצורה ויעשה רע פנים (הינו שישתנה פניו כמו מי שמביט היטב על איזה דבר ומשתומם ומצטער) אזי יתפסו אותו בתפיסה. וכן עשו. ובאו אלו השלושה הנ"ל, והינו בן המלך הראשון, שהוא החתן האמת של בת הקיסר הזאת (שהיא המלך עכשו, כנ"ל) וכן הסוחר הנ"ל (שגרשו אביו מחמת הבת הקיסר הזאת, שברחה עם הספינה עם כל הסחורה, כנ"ל) והמלך שהעבירוהו (גם-כן על-ידה, כי ברח ממנו עם האחד עשר שרות, כנ"ל) וכל אחד מאלו השלושה הכיר שזה צורתה, והסתכלו ונזכרו ונצטערו (הינו שבאו אצל המעינות הנ"ל וראו צורתה, שהיתה מצירת שם, והכירו אותה, והיו מסתכלים ביותר וכו') ונתפסו אותם בתפיסה. בשעת חתנה צוה המלך (הינו הבת הקיסר)

וְשִׁבְאוּ הַשְּׁבוּיִים לְפָנָיו. וְהֵבִיאוּ הַשְּׁלוֹשָׁה הַנְּ"ל
 וְהַפִּירָה אוֹתָם, וְהֵם לֹא הַפִּירוּהָ, מִחֲמַת שֶׁמֶלֶךְ בָּשֶׁת כְּמוֹ
 אִישׁ. עָנְתָה הַבַּת קִיסָר וְאָמְרָה: אַתָּה מֶלֶךְ (הֵינִי הַמֶּלֶךְ
 שֶׁהֶעֱבִירוּהוּ הַנְּ"ל, שֶׁהוּא אֶחָד מִשְּׁלוֹשֶׁת הַשְּׁבוּיִים הַנְּ"ל). אוֹתָךְ
 הֶעֱבִירוּ בַשְּׁבִיל הָאֶחָד עֲשֶׂר בְּנוֹת שָׂרִים שֶׁנֶּאֱבְדוּ. הֲרִי
 לָךְ הַבְּנוֹת שָׂרִים. שׁוּב לְמַדִּינַתְךָ וּלְמַלְכוּתְךָ (כִּי הָאֶחָד
 עֲשֶׂר בְּנוֹת שָׂרִים הָיוּ עִמָּה בָּאֵן, כַּנְּ"ל). אַתָּה סוֹחֵר (הֵינִי בַת־חַלָּה
 דְּבָרָה לְהַמֶּלֶךְ שֶׁהֶעֱבִירוּהוּ הַנְּ"ל. עֲבָשׁוּ חֲזָרָה פָּנֶיהָ וְדָבְרָה עִם הַסּוֹחֵר,
 הֵינִי עִם בֶּן הַסּוֹחֵר הַנְּ"ל). אוֹתָךְ גֵּרַשׁ אָבִיךָ בַשְּׁבִיל הַסְּפִינָה
 עִם סְחוּרָה שֶׁנֶּאֱבְדָה מִמֶּךָ (כַּנְּ"ל). הֲרִי לָךְ הַסְּפִינָה שֶׁלָּךְ
 עִם כָּל הַסְּחוּרָה, וְעַל שֶׁנִּשְׁתַּחֲוֶה הַמְּעוֹת כָּל־כַּף יֵשׁ לָךְ
 עֵתָה עֲשִׂירוֹת בַּסְּפִינָה בְּכַפְלֵי כַּפְלָיִם מִמָּה שֶׁהָיָה, (כִּי
 הַסְּפִינָה בְּעֶצְמָה עִם כָּל הַסְּחוּרָה שֶׁל בֶּן הַסּוֹחֵר, שֶׁהִיא בְּרֻחָה עִמָּה
 כַּנְּ"ל, עֲדִין הָיָה אֲצֵלָה בַשְּׁלֵמוֹת, כַּנְּ"ל, וְנוֹסֵף לָזֶה הָיָה בַּסְּפִינָה כָּל
 הָעֲשִׂירוֹת שֶׁלְקָחָה אֲצֵל הַגְּזֻלָּיִם הַנְּ"ל, שֶׁהָיָה עֲשִׂירוֹת מִפְּלֶגֶת מָאֵד,
 כַּפְלֵי כַּפְלָיִם, כַּנְּ"ל) וְאַתָּה בֶּן־מֶלֶךְ (הֵינִי הַחֲתָן שֶׁלָּהּ בְּאֵמֶת)
 נִלְכְּהָ וְנִסְעָה. וְשָׁבוּ לְבֵיתָם. בְּרוּךְ הו' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

מעשה ג'

מחנה

מעשה בחכם אחד, קדם מותו קרא את בניו ומשפחתו וצוה אותם להשקות אילנות. גם יש לכם רשות לעסק בשאר פרנסות, אבל בזה תשתדלו, להשקות אילנות. אחר-כך נפטר החכם והניח בנים, והיה לו בן אחד שלא היה יכול לילך, והיה יכול לעמד, רק שלא היה יכול לילך, והיו אחיו נותנים לו ספוק די פרנסתו, והיו מספיקים אותו כל-כך עד שנשאר לו. והיה אותו הבן (שלא היה יכול לילך) מקבץ על-יד על-יד ממה שנשאר לו מפרנסתו עד שקבץ סך מסים וישב עצמו: למה לי לקבל הספקה מהם? טוב שאתחיל לעשות איזה משה ומתן. ואף שאינו יכול לילך, יעץ בדעתו לשכר לו עגלה ונאמן ובעל-עגלה, ויסע עמהם לליפסיק (עיר מפרסמת של מסחר וירידים במזרח גרמניה), ויוכל לעשות המשא ומתן, אף שאינו יכול לילך. כששמעו המשפחה זאת, הוטב בעיניהם ואמרו: למה לנו לתן לו הספקה? טוב

שִׁיחִיהָ לֹו פִּרְנָסָה. וְהָלוּ לֹו עוֹד מְעוֹת, כִּדִּי שִׁיּוּכֵל לְנַהֵג
 הַמִּשָּׂא וּמִתָּן. וְשִׁכַּר לֹו עֲגָלָה וְנִאֲמָן וּבַעַל־עֲגָלָה וְנִסְעוּ.
 וּבָא לְקָרְעֵטְשָׁמַע (אֲכַסְנִיָּה). וְאָמַר הַנִּאֲמָן שִׁיִּלִּינוּ שָׁם, וְלֹא
 רָצָה. וְהַפְּצִירוּ בּוֹ, וְהוּא עֲקַשׁ אוֹתָם וְנִסְעוּ מִשָּׁם, וְתָעוּ
 בַּיַּעַר וְנָפְלוּ עֲלֵיהֶם גְּזֻלָּנִים. וְאוֹתָן הַגְּזֻלָּנִים נִעְשׂוּ עַל־יַדִּי
 שֶׁהָיָה פֶּעַם אַחַת רָעַב, וּבָא אֶחָד לָעִיר וְהִכְרִיז: מִי
 שְׂרוּצָה מְזוּנוֹת יָבֹוא אֵלָיו וְנִתְקַבְּצוּ אֵלָיו כַּמָּה אֲנָשִׁים,
 וְהוּא עֲשֵׂה בְּעֶרְמָה, וּמִי שֶׁהָיָה מִבֵּין בּוֹ שְׂאִין בּוֹ צֶרֶף
 אֵלָיו, דָּחָה אוֹתוֹ. וְלֹא־אֶחָד הָיָה אוֹמֵר: אַתָּה תוּכַל לְהִיּוֹת
 בַּעַל־מְלָאכָה, וְלִזָּה אָמַר: אַתָּה תוּכַל לְהִיּוֹת בְּרַחֲמִים.
 וַיְבַרֵר רַק אֲנָשִׁים חֲכָמִים, וְהִלְךְ עִמָּהֶם לַיַּעַר, וְאָמַר לָהֶם
 שִׁיחִיו נִעְשִׂים גְּזֻלָּנִים, בְּאֲשֶׁר שִׁמְכָאן הוֹלְכִים הַדְּרָכִים
 לְלִיפְסִיק, לְבָרְעִסְלָא (עִיר בְּגֵרְמַנְיָה) וְלִשְׂאָר מְקוֹמוֹת,
 וְנוֹסְעִים בְּכָאן סוֹחֲרִים, וְנִגְזָל אוֹתָם וְנִקְבְּצִין מְעוֹת. וְנָפְלוּ
 עֲלֵיהֶם (תִּינּוּ אֵלֹו הַגְּזֻלָּנִים הַנִּלְ נָפְלוּ עַל הַבֶּן הַנִּלְ, שְׁלֹא הָיָה יְכוּל
 לִילֵךְ, וְעַל הָאֲנָשִׁים שְׁלוֹ, דְּתִינּוּ הַנִּאֲמָן וְהַבַּעַל־עֲגָלָה). הַבַּעַל־עֲגָלָה
 וְהַנִּאֲמָן, שֶׁהָיוּ יְכוּלִים לְבָרַח בְּרַחוּ, וְהוּא נִשְׂאָר עַל
 הָעֲגָלָה, וּבָאוּ וְלָקְחוּ הַתְּבָה שֶׁל הַמְּעוֹת, וְשָׂאֵלוּ אוֹתוֹ:
 לָמָּה אַתָּה יוֹשֵׁב? וְהַשִּׁיב שְׂאִינוּ יְכוּל לִילֵךְ. וְנִגְזָלוּ

התבה והסוסים, והוא נשאר על העגלה. והנאמן
 והבעל-עגלה (שגרוהו למקום שגרוהו) ישבו עצמם, באשר
 שלקחו פרוקלאדין (התחביות בספיות) מפריצים, ולמה
 להם לשוב לביתם, שיוכלו לבוא בשלשלאות? טוב
 להם לשאר שם (במקום שגרוהו לשם), ויהיו בכאן נאמן
 ובעל-עגלה. והבן הנ"ל, כל זמן שהיה לו המאכל
 שלקח מביתו לחם יבש שהיה בעגלה (שקורין סותרים)
 אכל אותם, ואחר-כך בשפלה ולא היה לו לאכל, ישב
 עצמו מה לעשות, והשליך עצמו מהעגלה לאכל
 עשבים, והיה לן יחידי בשדה ונפחד, ונטל ממנו הכח,
 עד שלא היה יכול אפלו לעמד, רק לרחש (לחל) (בלשון
 אשכנז: רוקין זיד), והיה אוכל העשב סביבותיו, וכל זמן
 שהיה יכול להושיט ולאכל, היה אוכל שם, ואחר-כך,
 בשפלה העשב סביבו עד שלא היה יכול להושיט, היה
 מנתק עצמו להלן ואכל שם, והיה אוכל העשב איזה
 זמן.

פעם אחד בא לעשב אחד שעדין לא אכל עשב כזה
 והוטב בעיניו אותו העשב, מחמת שהיה אוכל זמן רב

עֲשׂוּבִים, וְהָיָה מִכִּיר בָּהֶם, וְעַדִּין לֹא רָאָה עֹשֵׁב כְּזֶה,
 וַיֵּשֶׁב עִצְמוֹ לְעַקְרוֹ עִם שְׂרִשׁוֹ, וְהָיָה תַּחַת הַשָּׂרֵשׁ הַדּוּמִיט
 (אֲבֹן מוֹבָה), וְהַדּוּמִיט הָיָה מֵרַבֵּעַ, וְכָל צַד הָיָה לוֹ סִגְלָה
 אַחֲרָת. וּבְצַד אֶחָד הָיָה כְּתוּב שְׁמֵי שְׂיֵאֲחֹזוּ אוֹתוֹ צַד,
 יִשָּׂא אוֹתוֹ לְמָקוֹם שְׁיֹום וְלִילָה נִתְקַבְּצִים בְּיַחַד,
 שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ נִתְקַבְּצִים שָׁם בְּיַחַד, וּכְשֶׁעָקַר הָעֹשֵׁב
 עִם הַשָּׂרֵשׁ שֶׁהָיָה שָׁם הַדּוּמִיט, נִזְדַּמְּן שְׂאֲחֹזוּ בְּאוֹתוֹ
 הַצַּד (הַמְּסֻגָּל לְשֵׂא אוֹתוֹ לְמָקוֹם שְׁיֹום וְלִילָה מִתְקַבְּצִים, כַּנִּל),
 וְנִשָּׂא אוֹתוֹ, וּבָא לְמָקוֹם שְׁיֹום וְלִילָה נִתְנוּעָדִים יַחַד.
 וְהִסְתַּכַּל וְהִנֵּה הוּא שָׁם בְּמָקוֹם שֶׁשֶּׁמֶשׁ וַיֵּרַח בָּאִים
 בְּיַחַד כַּנִּל. וְשָׁמַע שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ עִם הַיָּרֵחַ מְדַבְּרִים, וְהָיָה
 הַשֶּׁמֶשׁ קוֹבֵל לְפָנָי הַיָּרֵחַ בְּאֲשֶׁר שֵׁישׁ אֵילָן שֵׁישׁ לוֹ
 עֲנָפִים רַבִּים, וּפְרִיּוֹ וְעֲלָיו וְכָל עֲנָף וְעֲנָף וּפְרִי וְעֵלָה יֵשׁ
 לוֹ סִגְלָה מִיַּחַדָּת, שְׁזֶה מְסֻגָּל לְבָנִים וְזֶה מְסֻגָּל לְפָרְנָסָה
 וְזֶה מְסֻגָּל לְרִפּוּאֵת חוֹלָאֵת זֶה וְזֶה לְחוֹלָאֵת אַחֲרָת, כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד מְסֻגָּל לְדַבָּר אַחֵר, וְזֶה הָאֵילָן הָיוּ צָרִיכִין
 לְהַשְׁקוֹתוֹ, וְאִם הָיוּ מִשְׁקִין אוֹתוֹ הָיָה מְסֻגָּל מְאֹד, וְלֹא
 דִּי שְׂאִין אֲנִי מִשְׁקָה אוֹתוֹ, אֶלָּא שְׁעַל-יָדֵי שְׂאֵנֵי מִזְרִיחַ
 עֲלָיו אֲנִי מִיַּבֵּשׁ אוֹתוֹ. עֲנַתָּה הַלְּבָנָה וְאִמְרָה: אֵתָּה הוּאֲנִי

דאגות אחרים, אני אספר לך עסק שלי. היות שיש לי
 אלה הרים, וסביבות האלה הרים יש עוד אלה הרים,
 ושם מקום שדים, והשדים יש להם רגלי תרנגולים,
 ואין להם כח ברגליהם ויונקים מרגלי, ומחמת זה אין
 לי כח ברגלי, ויש לי אבק, הינו פול, שהוא רפואה
 לרגלי, ובא רוח ונושא אותו. ענתה החמה: את זה
 אתה דואג? (בלשון תמה), אגיד לך רפואה. באשר שיש
 דרך ומאותו הדרך מתפעלים כמה דרכים: דרך אחד
 של צדיקים. אפלו הצדיק שהוא בכאן, מפזרים תחתיו
 אותו האבק שבאותו הדרך הנ"ל בכל פסיעה, וכל
 פסיעה שהוא פוסע הוא דורך באותו האבק, ויש דרך
 של אפיקורסים, אפלו אפיקורם שבכאן, מפזרים
 תחתיו בכל פסיעה מאותו האבק הנ"ל, ויש דרך של
 משגעים. אפילו משגע שבכאן, מפזרים תחתיו הנ"ל,
 וכן יש כמה דרכים.

ויש דרך אחר, באשר שיש צדיקים שמקבלים על
 עצמם יסורים, ומוליכים אותם הפריצים בשלשלאות,
 ואין להם כח ברגליהם, ומפזרים תחתיהם מאותו

הָאֲבָק שֶׁל אוֹתוֹ הִדְרָךְ, וַיֵּשׁ לָהֶם כַּח בְּרַגְלֵיהֶם. עַל־כֵּן
תִּלְךָ לְשֵׁם, שְׂיֵשׁ שָׁם הַרְבֵּה אֲבָק, וַיְהִי־לָךְ רְפוּאָה עַל
רַגְלֶיךָ. (כֹּל זֶה דְבַר־יְהוָה אֶל הַלְבִּנָּה) וְהוּא שָׁמַע כָּל זֶה.

בְּתוֹךְ כֶּךָ נִסְתַּכַּל עַל הַדּוּמִיט בְּצַד אַחַר וּרְאָה כְּתוּב
שָׁם, שְׂמִי שְׂיֵאחֲזוּ בְּאוֹתוֹ הַצַּד, שְׂיֵשָׂא אוֹתוֹ לְהִדְרָךְ
שְׂיִוְצְאִים מִמֶּנּוּ כַּמָּה דְרָכִים, כַּנִּ"ל, וְאֲחֲזוּ בְּאוֹתוֹ הַצַּד,
וְנִשָּׂא אוֹתוֹ לְשֵׁם, וְנָתַן רַגְלָיו בְּאוֹתוֹ הִדְרָךְ שֶׁהָאֲבָק
רְפוּאָה לְרַגְלִים, וְנִתְרַפָּא מִיָּד. וְהִלְךְ וְנִטַּל הָאֲבָק מִכָּל
הַדְרָכִים, וְעָשָׂה לוֹ אַגְדוֹת, שְׂאָגַד הַפּוּל שֶׁל הִדְרָךְ שֶׁל
צַדִּיקִים לְבַדּוֹ, וְכֵן הַפּוּל שֶׁל שְׂאֵר הַדְרָכִים אָגַד כָּל
אֶחָד לְבַדּוֹ וּלְקָחָם אִתּוֹ. וַיֵּשֶׁב עַצְמוֹ, וְהִלְךְ לְאוֹתוֹ הַיַּעַר
שְׂגָזְלוֹ אוֹתוֹ שָׁם, כְּשָׂבָא לְשֵׁם, בְּחַר לוֹ אֵילָן גְּבוּוֹה,
שֶׁהוּא סְמוּךְ לְהִדְרָךְ שְׂיִוְצְאִים שָׁם הַגְּזָלָנִים לְגֹזֵל, וּלְקַח
הַפּוּל שֶׁל צַדִּיקִים וְהַפּוּל שֶׁל מְשַׁנְעִים וְעַרְבָם יַחַד, וּפְזַר
אוֹתָם עַל הִדְרָךְ, וְהוּא עָלָה עַל הָאֵילָן וַיֵּשֶׁב שָׁם לְרֵאוֹת
מִה יְהִיָּה נַעֲשֶׂה בָהֶם. וְהָיוּ יוֹצְאִים שָׁם גְּזָלָנִים שֶׁשָּׁלַח
אוֹתָן הַגְּזָלָן הַגָּדוֹל שֶׁבָהֶם הַנִּ"ל לְצֵאת וּלְגֹזֵל, וּכְשֶׁבָאוּ
לְאוֹתוֹ הִדְרָךְ, תִּכַּף כְּשֶׁדָּרְכוּ עַל הַפּוּל הַנִּ"ל נַעֲשׂוּ

צדיקים, והתחילו לצעק על נפשם על שגזלו עד הנה
והרגו כמה נפשות, אבל מחמת שהיה מערב שם פול
של משגעים, נעשו צדיקים משגעים והתחילו
להתקוטט זה עם זה. זה אמר: בשבילך גזלנו, וזה אמר:
על-ידיך גזלנו, עד שהרגו זה את זה, והיה שולח בת
אחרת, והיה גם-כן כנ"ל. והרגו זה את זה כנ"ל, וכן
היה אחר-כך, עד שנהרגו כלם. עד שהבין שלא
נשארו כי אם הוא בעצמו עם עוד אחד (הינו שהבן הנ"ל
הבין שכבר נהרגו כל הגזלנים הנ"ל, ולא נשאר כי אם הגזלן הגדול
בעצמו עם עוד אחד) וירד מהאילן, וכבר משם את הפול
הנ"ל מן הדרך, ופזר את הפול של צדיקים בעצמו,
והלך וישב על האילן. ואותו הגזלן (הינו הגדול שבהם)
תמה ששולח כל הגזלנים, ואין אחד מהם שב אליו.
והלך הוא בעצמו עם האחד שנשאר אצלו, ותכף
כשפא על אותו הדרך (שפזר שם הבן הנ"ל הפול של צדיקים
לבדו) נעשה צדיק, והתחיל לצעק לחברו על נפשו על
שהרג כל-כך נפשות וגזל כל-כך, והיה תולש קברים
והיה שב בתשובה ומתחרט מאד, וכיון שראה (הבן
הנ"ל שהיה יושב על האילן) שהוא מתחרט ושב בתשובה

כֹּל־כֶּדָּה, יָרַד מֵהָאֵילָן. כִּיּוֹן שָׂרָאָה הַגְּזֵלָן שֶׁמָצָא אָדָם,
הִתְחִיל לְצַעֵק: אוֹי עַל נַפְשִׁי, כְּזֹאת וְכֹזֶאת עָשִׂיתִי,
אַהֲבָה. תַּן לִי תְּשׁוּבָה. עָנָה לוֹ: הַחֲזֹר לִי הַתְּבָה שֶׁגְּזַלְתָּם
מִמֶּנִּי, כִּי כְּתוּב אֲצִלָּם עַל כָּל גְּזֵלָה בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁנִּגְזַל
וְאֲצֵל מִי נִגְזַל. אָמַר לוֹ: אֲנִי מַחְזִיר לָךְ תְּכָף, וְאֲנִי נוֹתֵן
לָךְ אֶפְלוֹ כָּל הָאוֹצְרוֹת שֶׁל גְּזֵלָה שֵׁישׁ לִי. רַק תַּן לִי
תְּשׁוּבָה. אָמַר לוֹ: תְּשׁוּבָתְךָ הִיא רַק שֶׁתִּלָּךְ אֶל הָעִיר
וְתִצַּעֵק וְתִתְּוֹדָה: אֲנִי הוּא שֶׁהִכְרַזְתִּי אֲזוֹ וְעָשִׂיתִי כַּמָּה
גְּזֵלָנִים וְהִרְגֵּתִי וְנִגְזַלְתִּי כַּמָּה נַפְשׁוֹת, זֶה הִיא תְּשׁוּבָתְךָ.
וְנָתַן לוֹ כָּל הָאוֹצְרוֹת, וְהִלָּךְ עִמּוֹ אֶל הָעִיר וְעָשָׂה כֵּן.
וּפְסָקוֹ שֵׁם בְּאוֹתוֹ הָעִיר בְּאֲשֶׁר שֶׁהָרַג כֹּל־כֶּדָּה נַפְשׁוֹת,
עַל־כֵּן יִתְּלוּ אוֹתוֹ, לְמַעַן יִדְעוּ.

אֲחֵר־כֶּדָּה יָשָׁב עִצְמוֹ הַבֵּן הַנָּ"ל לִילָךְ אֶל הַשָּׁנִי אֶלֶף
הָרִים (הַנָּ"ל) לְהִסְתַּכֵּל מַה נַּעֲשֶׂה שָׁם. כְּשֶׁבָּא לְשָׁם, עָמַד
מִרְחוֹק מֵהַשָּׁנִי אֶלֶף הָרִים וְרָאָה שֵׁישׁ שָׁם כַּמָּה וְכַמָּה
אֶלֶף אֶלְפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת מִשְׁפָּחוֹת שֶׁל שָׂדִים, כִּי הֵם
פָּרִים וְרַבִּים כְּבִנְי־אָדָם, וְהֵם רַבִּים מְאֹד, וְרָאָה
הַמַּלְכוּת שֶׁלָּהֶם יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף שְׁשׁוּם יְלוּד אִשָּׁה אֵינּוּ

יושב על כסא כזו, וראה אותם שעושים ליצנות: זה
 מספר שהזיק לזה תינוק, וזה אומר שהזיק לזה יד, וזה
 מספר שהזיק רגל, וכן שאר ליצנות. בתוך כך נסתכל
 וראה אב ואם הולכים ובוכים, ושאלו אותם: למה
 אתם בוכים? והשיבו שיש להם בן, והיה דרכו לילך
 לדרך, והיה שב באותו הזמן, ועכשיו הוא זמן רב
 ועדין לא בא. והביאו אותם למלך, וצוה המלך לשלח
 שלוחים לכל העולם למצאו. והיו האב ואם חוזרים,
 ופגעו באחד שהיה הולך ביחד עם בנם הנ"ל (הינו שאותו
 האחד שפגעו בו היה החבר של בנם, והיה הולך ביחד עם בנם
 בתחלה, אבל עכשו פגעו בו לבדו) ושאל אותם: על מה אתם
 בוכים? וספרו לו בנ"ל, השיב להם: אני אודיע לכם.
 היות שהיה לנו אי אחד בים, שהיה שם מקום שלנו,
 ואחר כך הלך המלך שהיה שם לו האי הנ"ל, ורצה
 לבנות שם בנינים והניח יסודות. ואמר הבן הנ"ל (הינו
 הבן של השדים הנ"ל שנאבד) אלי שניזק אותו, והלכנו
 ולקחנו הבת מהמלך, והיה עוסק בדאקטורים, ולא היו
 יכולים לעזור לו, והתחיל לעסוק במכשפים, והיה שם
 מכשף אחד, שהיה יודע משפחתו, ואת משפחתי לא

ידע. על־כֵּן לא הָיָה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת לִי דָבָר, אָבֵל
 מִשִּׁפְּחָתוֹ הָיָה יוֹדֵעַ, וְתַפְסֹ אֹתוֹ וּמַעֲנֶה אֹתוֹ כָּל־כֶּף,
 וְהֵבִיאוּ אֹתוֹ אֶל הַמֶּלֶךְ. (הִינֵנו זֶה הַשָּׂדֶה, שְׂסַפֵּר כָּל זֶה, הֵבִיאוּ
 אֹתוֹ אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹהֵם) וְסַפֵּר זֹאת לְפָנַי הַמֶּלֶךְ. אָמַר הַמֶּלֶךְ:
 יָשִׁיבוּ לוֹ הַבַּת. עָנָה וְאָמַר, שֶׁהָיָה אֶצְלָנוּ אֶחָד, שֶׁלֹּא
 הָיָה לוֹ בַת, וְנָתַנּוּ לוֹ הַבַּת. אָמַר הַמֶּלֶךְ: יִקְחוּ מִמֶּנּוּ הַבַּת
 וַיַּחְזִירוּ לְהַמֶּלֶךְ. הֵשִׁיבוּ לְהַמֶּלֶךְ כִּי נַעֲשֶׂה עֲנָן. אָמַר
 הַמֶּלֶךְ שִׁיקְרָאוּ הָעֲנָן וַיְבִיאוּ אֹתוֹ לְכָאן. וְשָׁלְחוּ שְׁלִיחַ
 אַחֲרָיו. אָמַר אֹתוֹ הָאִישׁ הַבֵּן הַנַּ"ל (הִינֵנו זֶה הַבֵּן, שֶׁלֹּא הָיָה
 לוֹ בַת בְּרִנְיָו בְּתַחֲלָה, שָׂבֵא לְכָאן וְרָאָה כָּל זֶה): אֵלֶיךָ וְאֶרְאֶה
 הָעֲנָנִים, אֵיךְ נַעֲשֶׂה מִהָאֲנָשִׁים אֵלֹו עֲנָן. וְהִלֵּךְ אַחֲרַי
 הַשְּׁלִיחַ, וּבֵא אֶל הָעִיר שֶׁהָיָה שָׁם הָעֲנָן, וְשָׂאֵל אֶת
 אֲנָשֵׁי הָעִיר: מִפְּנֵי מָה בָּסָה הָעֲנָן כָּל־כֶּף בְּתוֹךְ הָעִיר?
 וְהֵשִׁיבוּ לוֹ: בְּכָאן אֲדַרְבָּא, שְׂמַעוּלָם אֵין כָּאן עֲנָן, וְזֶה
 זְמַן שֶׁכָּסָה הָעֲנָן, וּבֵא הַשְּׁלִיחַ וּקְרָא אֶת הָעֲנָן. וְהִלֵּךְ
 מִשָּׁם, וַיֵּשֶׁב עִצְמוֹ הָאִישׁ הַנַּ"ל לִילֵךְ אַחֲרֵיהֶם לְשִׁמְעַ
 מָה הֵם מְדַבְּרִים. וְשָׁמַע שֶׁהַשְּׁלִיחַ שָׂאֵל אֹתוֹ: אֵיךְ אַתָּה
 בָּא לְהִיּוֹת בְּכָאן עֲנָן? וְהֵשִׁיב לוֹ: אֲסַפֵּר לְךָ מַעֲשֶׂה:

פעם אחת היה חכם אחד, והקיסר מהמדינה היה
 אפיקורס גדול, ועשה את כל המדינה לאפיקורסים.
 והלך החכם וקרא את כל בני משפחתו. ענה ואמר
 להם: הלא אתם רואים שהקיסר הוא אפיקורס גדול,
 ועשה את כל המדינה אפיקורסים, וקצת ממשפחתנו
 עשה גם כן לאפיקורסים. בכך נפרש אל המדבר, כדי
 שנשאיר בהאמונה בהשם יתברך. והסכימו עמו. ואמר
 החכם שם (הינו שהזכיר איזה שם מן השמות), והביא אותם
 אל המדבר, ולא הוטב בעיניו אותו המדבר, ואמר שם
 ונשא אותם אל מדבר אחר, ולא הוטב בעיניו גם כן.
 ואמר עוד שם, והביא אותם אל מדבר אחר, והוטב
 בעיניו. ואותו המדבר היתה סמוכה אל השני אלף
 הרים, והלך (אותו החכם הנ"ל) ועשה עגול סביבותם, שלא
 יוכל שום אחד להתקרב אליהם. ויש אילן, שאם היה
 אותו האילן נשקה, לא היה נשאר ממנו (הינו מן השדים)
 כלום. על כן עומדים יום ולילה מאתנו, שחופרים
 ואינם מניחים מים להאילן. ושאל אותו: למה עומדים
 יום ולילה? כיון שחופרים פעם אחת למנע המים, די.
 השיב לו: שיש בינינו מדברים, ואלו המדברים

הולכים ועושים מחלקת בין מלך זה למלך אחר,
 ועל־ידי־זה נעשה מלחמה, ועל־ידי־זה נעשה רעידת
 הארץ, ונופל האדמה שסביבות החפירה, ויוכל לבוא
 מים להאילן. על־כן עומדים תמיד לחפר, כנ"ל,
 וכשנעשה מלך בינינו, עושים לפניו כל הליצנות
 ושמהים. זה מתלוצץ איך הזיק תינוק, והיולדת
 מתאבלת עליו, וזה מראה ליצנות אחרות, וכן כפה
 מיני ליצנות, וכשהמלך בא בתוך השמחה, הוא הולך
 ומטייל עם השרי מלוכה שלו, ומנסה עצמו לעקר
 האילן, כי אם לא היה האילן כלל, היה טוב לנו מאד.
 ומחזק לבו מאד כדי לעקר האילן בלו, וכשבא אל
 האילן, אזי האילן צועק מאד, ואזי נופל עליו פחד
 וחזר לאחוריו. פעם אחת נעשה מלך חדש ביניהם,
 ועשו לפניו ליצנות גדולות, כנ"ל, ובא בשמחה גדולה,
 ועשה לעצמו אבירות לב מאד, ואמר לעקר את האילן
 בלו לגמרי, ויצא לטייל עם שריו. וחזק לבו מאד, ורץ
 לעקר האילן לגמרי, וכשבא אליו, נתן קול גדול, ונפל
 עליו פחד, וחזר לאחוריו ובא בכעס גדול וחזר. והיה
 הולך. בתוך כך נסתכל וראה בני־אדם יושבים והינו

הפת אנשים של החכם הנ"ל, ושלח איזה אנשים מאנשי
 לעשות להם פראוי, כדרךכם תמיד (תינו שזה המלך שלח
 להיזקם כדרךכם), וכיון שראו אותם אותה המשפחה של
 בני-אדם הנ"ל, נפל עליהם פחד. ואמר להם הזקן
 הנ"ל: אל תפחדו. וכשנתקרבו השדים לשם, לא היו
 יכולים להתקרב אליהם מחמת העגול הנ"ל שהיה
 סביבותם, ושלח שלוחים אחרים, ולא היו יכולים
 גם-כן, ובא בכעס גדול, והלך בעצמו, ולא היה יכול
 גם הוא לקרב אליהם, ובקש מהזקן שיניחנו לכנס
 לשם ואמר לו: מאחר שאתה מבקש, אניח אותך
 לכנס, אבל אין דרך שילך המלך יחידי, ואניח אותך
 עם עוד אחד לכנס, ופתח להם פתח ונכנסו, וחזר וסגר
 העגול. אמר המלך להזקן: איך אתה בא לישב על
 מקום שלנו? אמר לו: מפני מה הוא מקומך? הוא מקום
 שלי. אמר לו: אין אתה מתירא ממני? השיב לו: לאו.
 אמר לו: אין אתה מתירא? ופשט עצמו ונעשה גדול
 מאד עד השמים, ורצה לבלעו. אמר הזקן:
 אף-על-פי-כן איני מתירא כלל, אך אם אני רוצה,
 תהיה אתה מתירא ממני. והלך והתפלל קצת, ונעשה

עב ועָנַן גְּדוֹל, וְהָיוּ רַעְמִים גְּדוֹלִים, וְהָרַעַם הוֹרֵג אוֹתָם, וְנִהְרְגוּ כָּל הַשָּׂרִי מְלוּכָה שָׁלוּ שֶׁהָיוּ עִמּוֹ, וְלֹא נִשְׁאָרוּ כִּי אִם הוּא עִם הָאֶחָד שֶׁהָיָה עִמּוֹ שָׁם בְּתוֹךְ הָעֲגוּל, וּבִקְשׁ אוֹתוֹ שִׁיפְסֹק הָרַעַם, וּפְסֹק. עָנָה הַמֶּלֶךְ וְאָמַר: מֵאַחַר שֶׁאַתָּה אִישׁ כְּזָה, אֲתָן לְךָ סֵפֶר מִכָּל הַמְּשֻׁפָּחוֹת שֶׁל יְשָׁדִים, כִּי יֵשׁ בְּעָלֵי שְׁמוֹת שְׂאִינָם יוֹדְעִים רַק מִמְּשֻׁפָּחָה אַחַת, וְאֶפְלוּ אוֹתָהּ הַמְּשֻׁפָּחָה אֵינָם יוֹדְעִים בְּשִׁלְמוֹת. אֲנִי אֲתָן לְךָ סֵפֶר שֶׁכָּתוּב בּוֹ כָּל הַמְּשֻׁפָּחוֹת, כִּי אֶעֱלֶה הַמֶּלֶךְ כְּתוּבִים בָּלָם, וְאֶפְלוּ מִי שֶׁנּוֹלַד נִכְתָּב אֶעֱלֶה הַמֶּלֶךְ. וְשָׁלַח אֶת הָאֶחָד, שֶׁהָיָה עִמּוֹ אַחַר הַסֵּפֶר (הָיְנוּ שֶׁהַמֶּלֶךְ שֶׁל הַשָּׂדִים שָׁלַח אֶת הָאֶחָד, שֶׁהָיָה עִמּוֹ בְּתוֹךְ הָעֲגוּל אַחַר הַסֵּפֶר. נִמְצָא, שְׂמֹכ עָשָׂה שֶׁהִנִּיחַ אוֹתוֹ עִם עוֹד אֶחָד לְכַנֵּס, כִּי אִם לֹא, אֶת מִי הָיָה שׁוֹלַח?) וְהֵבִיא לוֹ הַסֵּפֶר, וּפָתַח אֶת הַסֵּפֶר, וְרָאָה כְּתוּב בּוֹ אֶלֶף אֲלָפִים וְרַבֵּי רַבְבוֹת מְשֻׁפָּחוֹת שְׁלָהֶם, וְהִבְטִיחַ הַמֶּלֶךְ שֶׁלֹּא יִזְיָקוּ לְעוֹלָם אֶת כָּל מְשֻׁפָּחוֹתָיו שֶׁל אוֹתוֹ הַזֶּקֶן הַגִּ'ל, וְצִוָּה לְהֵבִיא כָּל הַפֶּאֶטְרַעְטִין (דְּמוּת דִּיזְקוֹן) שֶׁל כָּל בְּנֵי מְשֻׁפָּחוֹתָיו, וְאֶפְלוּ אִם יִהְיֶה נּוֹלַד לָהֶם (אִיזָה יֶלֶד) יִבִּיאוּ תִּכְרָף הַפֶּאֶטְרַעְט שֶׁלוֹ, כִּדְרֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה נּוֹזֵק שׁוּם אֶחָד מִמְּשֻׁפָּחַת הַזֶּקֶן.

אחר־כֵּן בְּשֶׁהִגִּיעַ זְמַנּוֹ שֶׁל הַזְּקֵן לִפְטֹר מִן הָעוֹלָם, קָרָא
לְבָנָיו וְצִוָּה לָהֶם וְאָמַר לָהֶם: אֲנִי מַנִּיחַ לָכֶם זֶה הַסֵּפֶר:
וְהִלֵּא אֲתֶם רוּאִים שְׂיִישׁ לִי כַח לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם זֶה הַסֵּפֶר
בְּקִנְיָה, וְאָף־עַל־פִּי־כֵן אֵינִי מִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ. רַק יֵשׁ לִי
אֲמוּנָה בְּהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ. גַּם אַתֶּם אַל תִּשְׁתַּמְשׁוּ בּוֹ. אֲפֹלוּ
אִם יִמְצֵא אַחַד מִכֶּם שְׂיֻכַּל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּקִנְיָה,
אָף־עַל־פִּי־כֵן אַל יִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, רַק יִהְיֶה לוֹ אֲמוּנָה
בְּהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ. וְנִפְטֹר הַחֶכֶם, וְהִלֵּךְ הַסֵּפֶר בִּירְשָׁה וּבָא
לְבֵן בָּנוּ, וְהָיָה לוֹ כַח לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּקִנְיָה, רַק שְׂיִהְיֶה
לוֹ אֲמוּנָה בְּהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא הָיָה מִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, כַּאֲשֶׁר
צִוָּה הַזְּקֵן. וְהַמְדַּבְּרִים שְׂיִישׁ בִּינֵיהֶם הָיוּ מְפֹתִים אֶת נֶכֶד
הַזְּקֵן הַזֶּה: כַּאֲשֶׁר שְׂיִישׁ לָךְ בְּנוֹת גְּדוּלוֹת וְאִין לָךְ
לְפָרְנָסָם וּלְהִשְׂיָאָם, עַל־כֵּן הִשְׁתַּמֵּשׁ בְּזֶה הַסֵּפֶר. וְהוּא
לֹא הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁהֵם מְפֹתִים אוֹתוֹ, וְסָבַר שֶׁלְבוֹ מֵיַעֲצוֹ
לְזֶה. וְנָסַע לְאָבִיו וְזָקְנוֹ עַל קִבְרוֹ, וְשָׂאֵל אוֹתוֹ: כַּאֲשֶׁר
שְׂהִנְחַת צִוָּיָה שְׂלֵא לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַסֵּפֶר, רַק שְׂיִהְיֶה
לָנוּ אֲמוּנָה בְּהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, וְעַתָּה הֲלֵב מְפֹתָה אוֹתִי
לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ. עָנָה אוֹתוֹ (הַזְּקֵן הַנִּפְטֹר הַזֶּה): אָף־עַל־פִּי
שְׂיִישׁ לָךְ כַּח לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּקִנְיָה, מוֹטֵב שְׂיִהְיֶה לָךְ

אמונה בהשם יתברך ואל תשתמש בו, והשם יתברך יעזר לך. ועשה כן.

ויהי היום והיה המלך חולה באותה מדינה שיושב בה הנכד של הזקן הנ"ל ועסק בדאקטורים ולא היו יכולים לעשות רפואה. מחמת גדל החמימות שהיה שם באותה המדינה לא היו מועילים הרפואות, וגזר המלך שישאל את ישראל יתפללו בעדו. אמר המלך שלנו: באשר שזה הנכד הנ"ל יש לו כח להשתמש עם הספר בקדשה ואינו משתמש בו, על-כן נעשה למוכתו, וצוה עלי להיות שם ענן כדי שיהיה להמלך רפואה מהרפואות שלקח כבר ומהרפואות שיקח עוד. והנכד הנ"ל לא ידע כלל מזה, ומחמת זה אני הייתי בכאן ענן (כל זה היה מספר הענן להשליח). וזה הבן הנ"ל (היגו זה שלא היה לו כח בגליו בתחלה) היה הולך אחריהם ושומע. והביאו אותו למלך, וצוה המלך שיקחו הכח ויחזירו להמלך הנ"ל, ויחזירו לו הכח, ואז חזר הבן של השדים הנ"ל, כנ"ל, ובא מיסר מאוד בלא כח, כי ענו אותו מאוד שם, והרהר לו מאוד על המכשף שענה אותו כל-כף, וצוה לבניו

ומשפחתו שיהיו אורבים תמיד על המכשף הנ"ל, ויש
 ביניהם מדברים, והלכו והגידו להמכשף שישמר
 עצמו, כי הם אורבים עליו, ועשה המכשף תחבולות,
 וקרא עוד מכשפים שיודעים משפחות כרי לשמר
 מהם, וחרה מאד להבן הנ"ל ולמשפחתו על המדברים
 על שגלו סודו להמכשף. פעם אחת נודמן שהלכו יחד
 ממשפחה של הבן הנ"ל ומהמדברים על המשמר אצל
 המלך, והלכו בני המשפחה הנ"ל ועשו עליה על
 המדברים, והרג המלך את המדברים, וחרה
 להמדברים הנשארם, והלכו ועשו מרידה בין כל
 המלכים, והיה בין השדים רעב וחלשות וחרב ודבר,
 ונעשה מלחמות בין כל המלכים, ועל ידי זה נעשה
 רעידת הארץ ונפלה הארץ בלה ונשקה האילן בלו,
 ולא נשאר מהם כלל, ונעשו כלא היו. אמן.

סוד מעשה זו מרמו בקפיטל א' שבתהלים: אשרי
 האיש וכו', דרך רשעים דרך צדיקים וכו'. הינו בחינת
 הדרכים הנ"ל שיש בהם האבק שמפזרים וכו'. והיה
 כעין שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו ועלהו

וכו'. וכל אשר יעשה יצליח. הינו האילן הנ"ל. שכל
 פריו ועליו הכל באשר לכל מסגל מאד כנ"ל. דוק
 ותשבח עוד איזה רמזים: אשרי האיש אשר לא הלך
 כי בתחילה לא היה יכול לילך: לא עמד כי אחר-כך
 לא היה יכול לעמד גם-כן: ובמושב יצים. הינו מושב
 יצים הנ"ל שעושין ליצנות וכו' כנ"ל: כמוץ אשר
 תדפנו רוח הינו הרוח שנושא הפול הנ"ל: וכל זה הוא
 רק רמזים בעלמא. שהאיר עינינו קצת. למען נבין
 ונשכיל קצת עד היכן הדברים מגיעים. אבל הדברים
 סתומים עדין בתכלית ההעלם: כי כל אלו המעשיות
 שספר גבהו מאד מאד מדעת אנושי ונעלמים מעין כל
 חי וכו'.

מעשה ד'

מלך שגזר שמו

- מעשה נסים -

פעם אחת הָיָה מֶלֶךְ וְגָזַר עַל הַמְּדִינָה גְרוּשׁ בְּגִזְרוֹת שָׁמוּד, שְׂמִי שְׂיִרְצָה לְשֹׂאֵר בַּמְּדִינָה יָמִיר דָּתוֹ, וְאִם לֹא, יִהְיֶה נִתְגָּרֵשׁ מִהַמְּדִינָה. וְהָיוּ קִצְת מֵהֶם שֶׁהִפְקִירוּ כָּל רְכוּשָׁם וְעִשְׂוֹת שְׁלָהֶם וַיֵּצְאוּ מִשָּׁם בְּדִלּוֹת כְּדֵי לְשֹׂאֵר בְּאַמוּנָה שִׁיְהִיו יִשְׂרָאֵלִים, וְקִצְת מֵהֶם חָסוּ עַל רְכוּשָׁם וְעִשְׂוֹתָם וְנִשְׂאָרוּ שָׁם וְהָיוּ אָנוּסִים. בְּצַנְעָא הָיוּ נוֹהֲגִים דַּת יְהוּדִית וּבִפְרֻקְסִיא לֹא הָיוּ רִשְׁאִים (לְנֶהֱג בְּמוֹ יְהוּדִים). וּמַת הַמֶּלֶךְ, וְנִעְשָׂה בְּנוֹ מֶלֶךְ, וְהִתְחִיל לְנֶהֱג הַמְּדִינָה בְּיַד רָמָה. וּכְבֵּשׂ כַּמָּה מְדִינוֹת, וְהָיָה חָכֵם גָּדוֹל. וּמַחְמַת שֶׁהָיָה מַחְזִיק בְּתַקְפָּא יָדוֹ אֶת הַשָּׂרִי מְלוּכָה, יַעֲצוֹ עָלָיו וְנִתְקַשְּׂרוּ לִפְלַע עָלָיו וּלְהַכְרִית אוֹתוֹ וְאֶת זָרְעוֹ. וְהָיָה בֵּין הַשָּׂרִים אֶחָד מֵהָאָנוּסִים וַיֵּשֶׁב עֲצֻמוֹ: הֲלֹא מִפְּנֵי מָה אָנִי אָנוּס? מַחְמַת שֶׁהֵיטִי חָס עַל הוֹנֵי וּרְכוּשֵׁי. עֲכָשׁוּ שִׁיְהִיָּה הַמְּדִינָה בְּלֹא מֶלֶךְ, יִהְיֶה אִישׁ אֶת רַעְהוֹ חַיִּים

בָּלְעוּ, כִּי אִי אֶפְשָׁר שְׂיִהְיֶה מְדִינָה בְּלֹא מֶלֶךְ. עַל־כֵּן
 יַעֲזִיב בְּעַצְמוֹ לִילָךְ וְלַהֲגִיד לְמֶלֶךְ בְּלִי יָדִיעָתָם. וְהִלָּךְ
 וְהִגִּיד לְמֶלֶךְ, שְׁנַתְקַשְׁרוּ עָלָיו כַּנְּ"ל. וְהִלָּךְ הַמֶּלֶךְ וְנָסָה
 אִם אָמֵת הַדָּבָר, וְרָאָה שֶׁהוּא אָמֵת, וְהֶעֱמִיד שׁוֹמְרִים.
 בְּאוֹתוֹ לִילָה שֶׁנִּפְלוּ עָלָיו תַּפְסוּ אוֹתָם, וְדָן אוֹתָם כָּל
 אֶחָד כְּפִי מִשְׁפָּטוֹ. עָנָה הַמֶּלֶךְ וְאָמַר לְהַשְׁרֵךְ הָאָנוּס
 הַנְּ"ל: אֵיזָה כְּבוֹד אֶתֶּן לָךְ בְּשָׂבִיל זֶה שֶׁהַצַּלְתָּנִי וְאֵת
 זַרְעִי? אִם אָמַר לַעֲשׂוֹת אוֹתָךְ שֶׁר, הֲרִי אֶתָּה בְּלֹא זֶה
 שֶׁר; וְאִם לְתֵן לָךְ מְעוֹת, יֵשׁ לָךְ. אָמַר אֵיזָה כְּבוֹד אֶתָּה
 רוֹצֵה, וְאֶעֱשֶׂה לָךְ. עָנָה הָאָנוּס וְאָמַר: אֲבָל תַּעֲשֶׂה לִּי
 מָה שֶׁאָמַר? אָמַר הַמֶּלֶךְ: הֵן. אָמַר: הַשְּׂבַע לִי בְּכַתְרֶךָ
 וּמַלְכוּתְךָ. וְנִשְׂבַע לוֹ. עָנָה וְאָמַר (הָאָנוּס הַנְּ"ל): עַקֵּר כְּבוֹדִי
 שֶׁאֶהְיֶה רִשְׁאֵי לְהֵיוֹת יְהוּדִי בְּפִרְהֶסְיָא, לְהַנִּיחַ טְלִית
 וּתְפִלִּין בְּפִרְהֶסְיָא, וְתָרָה לְהַמֶּלֶךְ מְאֹד, מִחֲמַת שֶׁבָּכַל
 מְדִינָתוֹ אֵינָם רִשְׁאִים לְהֵיוֹת יְהוּדִים, אֲבָל לֹא הָיָה לוֹ
 בְּרָרָה מִחֲמַת הַשְּׂבוּעָה. בְּבִקְרֵי הַלָּךְ הָאָנוּס וְהַנִּיחַ טְלִית
 וּתְפִלִּין בְּפִרְהֶסְיָא. אַחֲר־כֵּן מֵת הַמֶּלֶךְ וְנֶעֱשֶׂה בְּנוֹ
 מֶלֶךְ, וְהוּא הִתְחִיל לְהַנְהִיג מְדִינָתוֹ בְּרַפּוּת, מִחֲמַת
 שֶׁרָאָה שֶׁרְצוּ לְהַכְרִית אֶת אָבִיו כַּנְּ"ל, וְכַבֵּשׁ מְדִינוֹת

רבות, והיה חכם גדול מאד, וצוה לקבץ ולקרות את כל החוזי בוכבים שיגידו מאיזה דבר יוכל להיות נכרת זרעו, כדי שישמר מזה, ואמרו לו שזרעו לא יכרת, רק שישמר משור ושה. וכתבו זאת בספר הזכרונות, וצוה לבניו שינהגו גם-כן כמותו בדרך רכה ומת. ונעשה בנו מלך, והתחיל לנהוג ביד רמה ובחזק כמו זקנו, וכבש מדינות רבות ונפל על חכמה, וצוה להכריז שלא ימצא במדינתו שור ושה, כדי שלא יהיה נכרת זרעו. על-כן אין לו מורא משום דבר. ונהג מדינתו ברכה.

ונעשה חכם גדול מאד ונפל על חכמה לכבש את כל העולם בלא מלחמה, כי יש שבעה חלקי עולם, שהעולם נתחלק לשבעה חלקים, ויש שבע בוכבי לכת, שכל בוכב מאיר בחלק מחלקי העולם, ויש שבעה מיני מתכות, שכל אחת משבע בוכבי לכת מאיר במין מתכת אחר. והלך וקבץ כל השבעה מיני מתכות, וצוה להביא כל הפאטרעטין (דמות דיוקן) של כל המלכים שהם של זהב שתולין בפלטרין (ארמון) שלהם,

ועָשָׂה מִזֶּה אָדָם. רֵאשׁוּ שֶׁל זָהָב וְנוֹפוֹ שֶׁל כֶּסֶף, וְכֵן
 שָׂאָר הָאֵיבָרִים מִמִּינֵי מִתְכֹּת הָאֲחֵרִים, וְהָיָה בָּאוֹתוֹ
 הָאָדָם כָּל הַשִּׁבְעַ מִינֵי מִתְכֹּת, וְהָעֶמִיד אוֹתוֹ עַל הַר
 גְּבוּהָ, וְהָיוּ כָּל הַשִּׁבְעָה כּוֹכְבֵי לְכֶת מְאִירִין בָּאוֹתוֹ
 הָאָדָם, וּכְשֶׁהָיָה אָדָם צָרִיךְ לְאִיזָה עֲצָה אוֹ אִיזָה מִשְׂאָ
 וּמִתֵּן אִם לַעֲשׂוֹתוֹ אִם לָאוּ, הָיָה עוֹמֵד נֶגֶד אוֹתוֹ הָאֵיבָר
 שֶׁל הַמִּין מִתְכֶּת הַשִּׁיף לְחַלֵּק הָעוֹלָם שֶׁהוּא מִשָּׁם, וְהָיָה
 חוֹשֵׁב בְּרַעְתּוֹ אִם לַעֲשׂוֹת אִם לָאוּ, וּכְשֶׁהָיָה צָרִיךְ
 לַעֲשׂוֹת, הָיָה מְאִיר וּמְזַרֵּית אוֹתוֹ הָאֵיבָר, וְאִם לָאוּ, הָיָה
 נִחְשָׁף הָאֵבָר. (כֹּל זֶה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ הַגִּיל) וְעַל־יְדֵי זֶה הָיָה
 כּוֹבֵשׁ כָּל הָעוֹלָם. וְאֶסֶף מִמוֹן רַב. וְאוֹתוֹ הִדְמוֹת אָדָם
 לֹא הָיָה מְסַגֵּל לְהַגִּיל, רַק (בְּאִפְנֵי וּבִתְנַאי) שִׁיּהִיָּה הַמֶּלֶךְ
 מִשְׁפִּיל גָּאִים וּמְגַבִּיָּה שְׁפָלִים. וְהִלֵּךְ וְשָׁלַח פְּקָדוֹת (הַיְנוּ
 אוֹקֵאוֹזִין) עֲבוּר כָּל הַיַּעַדְנִירָאֲלִין (קִצְיֵי צָבָא בְּכִירִים) וְשָׂאָר
 הַשָּׂרִים שִׁישׁ לָהֶם הַתְּמִנּוֹת וְאוֹרְדִיר"ש (אוֹתוֹת הַצְּמִינּוֹת
 וְזִכִּיּוֹת מִיְהוּדוֹת), וּבָאוּ כָּלָם, וְהַשְׁפִּיל אוֹתָם, וְלָקַח מֵהֶם
 הַהַתְּמִנּוֹת שֶׁלָּהֶם, אָפְלוּ אוֹתָן שֶׁהָיוּ לָהֶם הַתְּמִנּוֹת
 שֶׁעָבְדוּ אֶצֶל אָבִי אָבִי זָקְנוּ לָקַח מֵהֶם, וְהַגְּבִיָּה שְׁפָלִים
 וְהָעֶמִיד אוֹתָם תַּחְתֵּיהֶם.

בְּתוֹכָם הָיָה הַשָּׂר הָאָנוּס הַגָּדוֹל (תִּינוּן שֶׁהוּא הָיָה בְּתוֹךְ הַשָּׂרִים
 שֶׁהַמֶּלֶךְ הָיָה עוֹסֵק לְהַשְׁפִּילָם) וְשָׂאֵל אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ: מַהוּ
 הַשָּׂרָרוֹת וְהַהֲתַמְנוֹת שֶׁלְךָ? הַשֵּׁיב לוֹ: הַשָּׂרָרוֹת שֶׁלִּי
 הוּא שְׂאֵהֵיָה רִשְׁאֵי לְהִיּוֹת יְהוּדֵי בְּפִרְהֶסְיָא בְּשָׁבִיל
 אוֹתָהּ הַטּוֹבָה שֶׁעָשִׂיתִי לְזִקְנֶךָ בְּנִל. וְלָקַח מֵאֵתוֹ זֹאת,
 וְחָזַר וְנַעֲשֶׂה אָנוּס. פַּעַם אַחַת שָׁכַב הַמֶּלֶךְ לִישָׁן וְרָאָה
 בְּחִלּוֹם שֶׁהַשָּׁמַיִם זָכִים, וְרָאָה כָּל הַשָּׁנִים עֹשֶׂר מְזוֹלוֹת,
 וְרָאָה שִׁשׁוֹר וְשֵׁה שֵׁישׁ בֵּין הַמְזוֹלוֹת הֵם מִשְׁחָקִים מִמֶּנּוּ.
 וְהִקִּין בְּכַעַס גָּדוֹל וְנִפְחַד מְאֹד, וְצִוָּה לְהַבִּיא אֶת סֵפֶר
 הַזְכָּרוֹנוֹת, וְרָאָה כְּתוּב בּוֹ שֶׁעַל־יְדֵי שׁוֹר וְשֵׁה יִהְיֶה
 נִכְרַת זֵרְעוֹ, וְנִפְּל עָלָיו פַּחַד גָּדוֹל, וְסִפֵּר לְהַמְלִכָה, וְנִפְּל
 עָלֶיהָ וְעַל בְּנֵיהָ גַם־כֵּן פַּחַד גָּדוֹל. וַתִּפְּעֶם רוּחוֹ מְאֹד,
 וְקָרָא לְכָל הַפּוֹתְרֵי חִלּוּמוֹת, וְכָל אֶחָד הָיָה פּוֹתֵר
 לְעֲצָמוֹ, וְלֹא הָיָה קוֹלֵן נִכְנָס בְּאָזְנוֹ. וְנִפְּל עָלָיו פַּחַד
 גָּדוֹל מְאֹד, וּבָא אֵלָיו חָכָם אֶחָד וְאָמַר לוֹ, שֵׁישׁ לוֹ
 קִבְּלָה מֵאֲבִיו. הֵיּוֹת שֵׁישׁ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשָׁשִׁים וְחַמְשָׁה
 מֵינֵי תְּהֵלוּכוֹת הַשָּׁמֶשׁ, וַיֵּשׂ מְקוֹם שְׁכָל הַשְּׁלֹשׁ מֵאוֹת
 וְשָׁשִׁים וְחַמְשָׁה מֵינֵי תְּהֵלוּכוֹת הַשָּׁמֶשׁ מִזְרִיחִים לְשָׁם,
 וְשָׁם גָּדַל שָׁבַט בְּרוֹזֵל, וּמִי שֵׁישׁ לוֹ פַּחַד, כְּשֶׁבָא

להשבת הנ"ל, נצול מהפחד. והוטב להמלך, והלך עם
 אשתו ובניו וכל זרעו למקום הנ"ל עם החכם הנ"ל,
 ובאמצע הדרך עומד מלאך שהוא ממנה על כעס, כי
 על-ידי כעס בוראים מלאך המשחית, ואותו מלאך
 הנ"ל הוא ממנה על כל המשחיתים. ושואלין אותו
 הדרך, כי יש דרך ישר לפני איש, ויש דרך שהוא
 מלא טיט, ויש דרך שהוא מלא פחיתים ובורות, וכן
 שאר דרכים, ויש דרך אחד, שיש שם איש שארבע
 פרסאות מאותו האיש נשרפים (ושאלו לו הדרך, ואמר להם
 אותו הדרך שיש שם האיש) והיו הולכים. והיה החכם
 מסתכל לפניו בכל פעם אם יש שם אותו האיש, כי
 היה לו קבלה מאביו שיש שם איש כנ"ל. בתוך כך
 ראה האיש, וראה שהיו הולכים דרך האיש מלכים
 ויהודים מעשפים בטלית ותפלין, וזה היה מחמת שהיו
 אצל אותן המלכים יושבים יהודים במדינתם, על-כן
 היו יכולים לילך דרך האיש. ואמר החכם להמלך:
 באשר שיש קבלה בידי שארבע פרסאות רחוק מן
 האיש נשרפים, על-כן אין אני רוצה לילך עוד. והמלך
 חשב: מאחר שרואה ששאר מלכים הולכים שם דרך

הָאִשׁ, עַל־כֵּן אָמַר שְׁנַם הוּא יִלְדָּה. וְעָנָה הַחֹכֵם: אֲנִי יֹשֵׁ לִי כַבְּלָה מֵאָבִי בְנִ"ל. עַל־כֵּן אֵינִי רוֹצֵה לִילְדָּה. אַתָּה, אִם רְצוֹנָךְ לִילְדָּה, לֵךְ. וְהִלַּךְ הַמֶּלֶךְ וְזָרְעוֹ, וְשָׁלַט בָּהֶם הָאִשׁ, וְנִשְׂרַף הוּא וְזָרְעוֹ וְנִכְרְתוּ כָּלָם. כְּשָׁבָא הַחֹכֵם לְבֵיתוֹ, הָיָה תַמּוּחָה בְּעֵינֵי הַשָּׂרִים. הֲלֹא הָיָה נִשְׁמַר מִשׁוֹר וְשָׂה, וְאִיךָ בָּא שִׂיחָיָה נִכְרְתָה הוּא וְזָרְעוֹ. עָנָה הָאָנוּס וְאָמַר: עַל־יְדֵי נִכְרְתָה, כִּי הַחֹזֵי כּוֹכְבִים רָאוּ, וְלֹא יָדְעוּ מָה רָאוּ, כִּי שׁוֹר, עוֹשִׂין מַעֲוָרוֹ תַּפְּלִין, וְשָׂה, עוֹשִׂין מַצְמָרוֹ צִיצִית לְטַלִּית, וְעַל־יְדֵיהֶם נִכְרְתָה הוּא וְזָרְעוֹ, כִּי אוֹתָן הַמֶּלְכִים שִׁחֲיוּ יְהוּדִים דָּרִים בְּמַדִּינָתָם, שִׁמְלַבְּשִׁין בְּטַלִּית וְתַפְּלִין, הָיוּ הוֹלְכִים דֶּרֶךְ הָאִשׁ וְלֹא הָיוּ נִזְקָקִים כָּלָל, וְהוּא נִכְרְתָה עַל־יְדֵי שְׂלֵא הָיוּ רִשָּׁאִים יְהוּדִים שְׁלוּבְשִׁין טַלִּית וְתַפְּלִין לִישֵׁב בְּמַדִּינָתוֹ, וְעַל־כֵּן הָיוּ הַשׁוֹר וְשָׂה שְׁבַמְזוֹלוֹת שׁוֹחֲקִים מִמֶּנּוּ, כִּי הַחֹזֵי כּוֹכְבִים רָאוּ וְלֹא יָדְעוּ מָה רָאוּ, וְנִכְרְתָה הוּא וְזָרְעוֹ בְנִ"ל.

"לְמָה רָגַשׁוּ גּוֹיִם וְכוּ'. תִּרְעַם בְּשִׁבְטֵי בְּרִזָּל. פֶּן יֵאָנָף וְתֵאָבְדוּ דֶּרֶךְ כִּי יִבְעֵר" וְכוּ' (תהלים ב). וְהַדְּבָרִים עֲתִיקִים וְסִתּוּמִים מְאֹד, כָּל זֶה שָׁמַעְתִּי. עוֹד מַצְאֵתִי קֶצֶת רְמִזִּים מִהַמַּעֲשֵׂה זֶה בַּקְּפִיטָל הַנִּ"ל. "נִנְתְּקָה אֶת מוֹסְרוֹתֵימוֹ",

מוסרות הם של עור, בחינת תפילין. "עבותימו", עבות הם חבלים, בחינת ציצית, כמו שדרשו רבותינו, זכרונם לברכה פסוק זה במסכת עבודה זרה (דף ג:) על ציצית ותפילין. "יושב בשמים ישחק", כי השור ושה שבשמים שחקו ממנו. "אז ידבר אלימו באפו ובחרונו ובהלמו". הפעם והבהלה והפחד הנ"ל, "ואני נסכתי מלכי על ציון הר קדשי". אפשר הרמז בזה, כי הדמות אדם שהעמיד המלך הנ"ל על הר גבוה את זה לעמת זה, כי הוא כנגד המלך על ציון הר הקדש, כי שם כלולים כל חלקי עולם וכו', וזהו "הר" כנ"ל. "נסכתי", לשון "נסך ויצק". "שאל ממני" כל העצות כנ"ל. "גוים נחלתה ואחזתה אפסי ארץ" לאחז יחד כל אפסי ארץ, הינו כל שבעה חלקי עולם וכל המלכים והגוים לנחלה תחתיו: "עברו", זה ציצית. "ביראה", זה תפילין. ונילו ברעה, רעה הנ"ל.

מעשה ה'

מבן־מלך שהיה מאבנים טובות

מעשה במלך אחד שלא היו לו בנים, והלך ועם בן־אקטורים (רופאים), כדי שלא תהיה מלכותו נהפכת לזרים, ולא הועילו לו. ונזר על היהודים שיתפללו בעבורו שיהיו לו בנים. והיו היהודים מבקשים ומחפשים צדיק, כדי שיתפלל ויפעל שיהיו לו בנים, ובקשו ומצאו צדיק גנוז, ואמרו לו שיתפלל שיהיו להמלך בנים, וענה שאינו יודע כלל. והודיעו להמלך, ושלח המלך פקדתי (שקורין אוקאז) אחריו, והביאו אותו להמלך. והתחיל המלך לדבר עמו בטוב: הלא אתה יודע, שהיהודים הם בידי לעשות בהם כרצוני. על־כן אני מבקש ממך בטוב שתתפלל שיהיו לי בנים. והבטיח לו שיהיה לו באותה שנה וְלָד. והלך למקומו, וילדה המלכה בת, והיתה אותה הבת מלכה יפת־תאר מאד, וכשחיתה בת ארבע שנים, היתה יכולה כל החכמות ולומר בכלי שיר, והיתה יודעת כל

ספורי בן־מלך מאבנים טובות מעשיות

הַלְשׁוֹנוֹת. וְהָיוּ נוֹסְעִים מְלָכִים מִכָּל הַמְּדִינֹת לְרֹאוֹתָהּ, וְהָיָה שְׂמֵחָה גְדוֹלָה עַל הַמֶּלֶךְ. אַחֲר־כֵּן נִכְסַף הַמֶּלֶךְ מְאֹד שִׁיחֵיהָ לוֹ בֶּן, כְּדִי שְׁלֹא תִהְיֶה מִסְכַּת מְלָכוּתוֹ לְאִישׁ זָר, וְגִזַּר שׁוּב עַל הַיְהוּדִים שִׁיתְּפַלְלוּ שִׁיחֵיהָ לוֹ בֶּן, וְהָיוּ מְבַקְשִׁים וּמְחַפְשִׁים אֶת הַצַּדִּיק הַגִּי' וְלֹא מֵצְאוּ אוֹתוֹ, כִּי בָּכַר נִפְטָר. וּבְקִשׁוֹ עוֹד וּמֵצְאוּ עוֹד צַדִּיק גָּנוּז, וְאָמְרוּ לוֹ שִׁיתֵן לְהַמֶּלֶךְ בֶּן, וְאָמַר שְׂאִינִי יוֹדֵעַ כָּלֵל. וְהוֹדִיעוּ לְהַמֶּלֶךְ, וְאָמַר לוֹ הַמֶּלֶךְ גַּם־בֶּן כַּנְּיָל: הֲלֹא הַיְהוּדִים בְּיָדֵי וְכוּ', כַּנְּיָל. אָמַר לוֹ הַחֲכָם (הִינִי זֶה הַצַּדִּיק הַגִּי'): תּוֹכֵל לַעֲשׂוֹת מַה שְׂאֲצַנְוָה? אָמַר הַמֶּלֶךְ: הֵן. אָמַר לוֹ הַחֲכָם: אֲנִי צָרִיךְ שְׂתַבִּיא כָּל הַמִּינֵי אֲבָנִים טוֹבוֹת, כִּי כָּל אֶבֶן טוֹב, יֵשׁ לוֹ סִגְלָה אַחֲרָתָה, כִּי יֵשׁ אֶצֶל הַמְּלָכִים סֶפֶר שְׂכָתוֹב בּוֹ כָּל מִינֵי הָאֲבָנִים טוֹבוֹת. אָמַר הַמֶּלֶךְ: אֲנִי אוֹצִיא חֲצֵי מְלָכוּתִי כְּדִי שִׁיחֵיהָ לִי בֶּן. וְהִלֵּךְ וְהִבִּיא לוֹ כָּל מִינֵי הָאֲבָנִים טוֹבוֹת וְלָקַחֵם הַחֲכָם וְהִדְרָקֵם. וְלָקַח כּוֹס יַיִן וּנְתַנֵּם לְתוֹכוֹ, וּנְתַן חֲצֵי הַכּוֹס לְהַמֶּלֶךְ לְשִׂתוֹת וְחֲצִיָּה לְהַמְּלָכָה. וְאָמַר לָהֶם שִׁיחֵיהָ לָהֶם בֶּן שִׁיחֵיהָ כֵּלֹּ מֵאֲבָנִים טוֹבוֹת, וְיִהְיוּ בּוֹ כָּל הַסִּגְלוֹת שֶׁל כָּל הָאֲבָנִים טוֹבוֹת, וְהִלֵּךְ לְמְקוֹמוֹ.

וַיִּלְדָּה בֶּן, וַנַּעֲשֶׂה שְׂמֵחָה גְדוֹלָה עַל הַמֶּלֶךְ. וְהִבֵּן הַנוֹלָד
 לֹא הָיָה מֵאֲבָנִים טוֹבוֹת. כְּשֶׁהָיָה הִבֵּן בֶּן אַרְבַּע שָׁנִים
 הָיָה יִפְהֶתֶאֱרַר מְאֹד וְחָכֵם גְּדוֹל בְּכָל הַחֲכָמוֹת, וְהָיָה
 יוֹדֵעַ כָּל הַלְשׁוֹנוֹת, וְהָיוּ נוֹסְעִים מְלָכִים לְרֹאוֹתוֹ. וְהִבֵּת
 מֶלֶכָּה רָאֲתָה שְׂאִינָה חֲשׁוּבָה כָּל־כֶּף וְנִתְקַנְנָאָה בּוֹ. רַק
 זֹאת הָיָה נְחֻמָּתָהּ, בְּאֲשֶׁר שְׂאוֹתוֹ הַצַּדִּיק אָמַר שְׂיִהְיֶה
 כֵּלּוּ מֵאֲבָנִים טוֹבוֹת. טוֹב שְׂאִינוּ מֵאֲבָנִים טוֹבוֹת.

פַּעַם אַחַת הָיָה הַבֶּן־מֶלֶךְ מְחַתֵּךְ עֵצִים וְנִקְרָא בְּאֲצַבְעוֹ,
 וְרִצָּתָהּ הִבֵּת מֶלֶכָּה לְכַרְךָ אֶת אֲצַבְעוֹ, וְרִאֲתָה שֵׁם אֶבֶן
 טוֹב, וְנִתְקַנְנָאָה בּוֹ מְאֹד וַעֲשִׂתָּה עֲצָמָה חוֹלָה, וּבָאוּ
 כַּמָּה דְאֶקְטוֹרִים, וְלֹא הָיוּ יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת לָהּ רְפוּאָה,
 וְקָרְאוּ לְמַכְשָׁפִים. וְהָיָה שֵׁם מְכַשֵּׁף, וְנִגְלָתָה לוֹ הָאֱמֶת,
 שֶׁהִיא עֲשִׂתָּה עֲצָמָה חוֹלָה, כַּנִּל, וְשִׂאֲלָה אוֹתוֹ אִם
 יוּכַל לַעֲשׂוֹת כְּשׁוֹף לְאָדָם שְׂיִהְיֶה מְצַרְע. אָמַר: הֵן.
 אָמְרָה לוֹ: אוּלַי יִבְקֹשׁ מְכַשֵּׁף שְׂיִבְטֹל הַכְּשׁוֹף וַיִּתְרַפֵּא.
 אָמַר הַמְכַשֵּׁף: אִם יִשְׁלִיכּוּ הַכְּשׁוֹף אֶל הַמַּיִם, לֹא יוּכְלוּ
 לְבַטְלוֹ עוֹד. וַעֲשִׂתָּה בֶּן, וְהִשְׁלִיכָה הַכְּשׁוֹף אֶל הַמַּיִם,
 וַנַּעֲשֶׂה הַבֶּן־מֶלֶךְ מְצַרְע מְאֹד, (וְהָיָה לוֹ) עַל הַטָּמוּ צָרַעַת

ספורי בן־מלך מאבנים טובות מעשיות

ועל פָּנָיו ועל שָׁאֵר גּוּפוֹ, וְעַסְק הַמֶּלֶךְ בְּדַקְטוֹרִים
 וּבַמְכַשְּׁפִים וְלֹא הוֹעִילוֹ. וַיָּזַר עַל הַיְהוּדִים שִׁיתְפַּלְלוּ,
 וּבְקִשׁוּ הַצַּדִּיק הַנִּלְוֵל, וְהִבִּיאוּ אוֹתוֹ לַמֶּלֶךְ, וְהַצַּדִּיק הַנִּלְוֵל
 הָיָה מִתְפַּלֵּל תָּמִיד לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ בְּאֲשֶׁר שֶׁהוּא הָיָה
 מִבְּטִיחַ שִׁיְהִיָּה הַבֶּן־מֶלֶךְ כִּלּוֹ מֵאַבְנִים טוֹבוֹת, וְלֹא הָיָה
 בּוֹ, וְהָיָה טוֹעֵן לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ: הֲאֵם עָשִׂיתִי זֹאת בְּשִׁבִיל
 כְּבוֹדִי? לֹא עָשִׂיתִי כִּי אִם בְּשִׁבִיל כְּבוֹדֶךָ, וְעַכְשָׁיו לֹא
 נִתְקַנֵּם כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְתִּי. וּבֹא הַצַּדִּיק לַהֲמַלְךְ, וְהָיָה
 מִתְפַּלֵּל וְלֹא הוֹעִיל, וְהוֹדִיעוּ לוֹ שֶׁהוּא כִשּׁוֹף. וְהַצַּדִּיק
 הַנִּלְוֵל הָיָה גְבוּהָ לְמַעַלָּה מִן כָּל הַכַּשְׁפִּים, וּבֹא הַצַּדִּיק
 וְהוֹדִיעַ לַהֲמַלְךְ שֶׁהוּא כִשּׁוֹף, וְשֶׁהַשְּׁלִיכוֹ הַכִּשּׁוֹף לַמַּיִם,
 וְאִין תִּקְנָה לְהַבֶּן־מֶלֶךְ כִּי אִם שִׁישְׁלִיכוֹ הַמְכַשֵּׁף שֶׁעָשָׂה
 הַכִּשּׁוֹף לַמַּיִם אָמַר הַמֶּלֶךְ: אֲנִי גוֹתֵן לָךְ כָּל הַמְכַשְּׁפִים
 לְהַשְּׁלִיכֵם לַמַּיִם כְּדֵי שִׁיתְרַפֵּא בְּנִי. וְנִתְרַאָּה הַבֵּת
 מַלְכָּה וְרַצְתָּה אֶל הַמַּיִם לְהוֹצִיא הַכִּשּׁוֹף מִן הַמַּיִם, כִּי
 הָיְתָה יוֹדַעַת הַיְכָן מִנַּח הַכִּשּׁוֹף, וְנִפְלָה אֶל הַמַּיִם.
 וְנַעֲשֶׂה רַעַשׁ גָּדוֹל שֶׁהַבֵּת־מֶלֶךְ נִפְלָה אֶל הַמַּיִם, וּבֹא
 הַצַּדִּיק הַנִּלְוֵל וְאָמַר לָהֶם שֶׁהַבֶּן־מֶלֶךְ יִתְרַפֵּא, וְנִתְרַפֵּא,
 וְנִתְיַבֵּשׁ הַצָּרַעַת וְנִפְּל וְנִקְלַף כָּל הָעוֹר מִמֶּנּוּ וְנַעֲשֶׂה

ספורי בן־מלך מאבנים טובות מעשיות

מאבנים טובות בלו, והיה לו כל הסגלות של כל
האבנים טובות: הינו כי אחר שנגקלף העור אז נתגלה
ונראה שהבן־מלך הוא בלו מאבנים טובות, באשר אמר
הצדיק הנ"ל.

מעשה ו'

ממלך ענו

מעשה במלך אחד והיה לו חכם. אמר המלך להחכם: באשר שיש מלך שחותם עצמו שהוא גבור גדול ואיש אמת וענו. והנה גבור, אני יודע שהוא גבור, מחמת שסביב מדינתו הולך הים, ועל הים עומדים חיל על ספינות עם הורמאטים (תותחים), ואינם מניחים להתקרב. ולפנים מן הים יש (מקום שטובעין בו שקורין) 'זומפ' (בצה טובענית) גדול סביב המדינה, שאין שם כי אם שביל קטן, שאינו יכול לילך שם כי אם אדם אחד, וגם שם עומדים הורמאטים, וכשיבוא אחד להלחם, מורים עם ההורמאטים, ואי אפשר להתקרב לשם, אך מה שחותם עצמו איש אמת וענו, זה איני יודע, ואני רוצה שתביא אלי הפאטרעט (דמות דיוקן) של אותו המלך, כי יש להמלך כל הפאטרעטין של כל המלכים, והפאטרעט שלו לא נמצא אצל שום מלך, כי הוא נסתר מבני אדם, כי הוא יושב תחת בלה (וילון), והוא רחוק מבני מדינתו.

הִלֵּךְ הַחֶכֶם אֶל הַמְּדִינָה. אָמַר הַחֶכֶם בְּדַעְתּוֹ, שְׁצַרִּיד לֹא לֵידַע מַהוּת הַמְּדִינָה, וְעַל-יְדֵי מַה יֵּדַע הַמַּהוּת שֶׁל הַמְּדִינָה? עַל-יְדֵי הַקְּאֲטָאוּיִשׁ שֶׁל הַמְּדִינָה (הֵינּוּ עֲנִינֵי צָחוּק, שְׁקוֹרִין קְאֲטָאוּיִשׁ), כִּי כְּשֶׁצַּרִּיכִים לֵידַע דָּבָר, צַרִּיכִים לֵידַע הַקְּאֲטָאוּיִשׁ שֶׁל אוֹתוֹ הַדָּבָר, כִּי יֵשׁ כַּמָּה מֵינֵי קְאֲטָאוּיִשׁ: יֵשׁ אֶחָד שֶׁמְכֹון בְּאֵמֶת לְהִזִּיק לְחֵבְרוֹ בְּדַבְּרָיו, וּכְשֶׁחֵבְרוֹ מְקַפֵּיד עָלָיו, אוֹמֵר לוֹ: אֲנִי מְצַחֵק, כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב: (מִשְׁלֵי כ"ו): "כְּמַתְּלֵהְלֵה" וְכוּ'. וְאָמַר: הֲלֹא מְצַחֵק אֲנִי, וְכֵן יֵשׁ אֶחָד שֶׁמַּתְכֹּון בְּדַרְךְ צָחוּק, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן חֵבְרוֹ גִּזּוֹק עַל-יְדֵי דַבְּרָיו. וְכֵן יֵשׁ כַּמָּה מֵינֵי קְאֲטָאוּיִשׁ. וְיֵשׁ בְּכָל הַמְּדִינּוֹת מְדִינָה שְׁבוּלָלֶת כָּל הַמְּדִינּוֹת, וּבְאוֹתָהּ הַמְּדִינָה יֵשׁ עִיר אֶחָד שְׁבוּלָלֶת כָּל הָעִירוֹת שֶׁל כָּל הַמְּדִינָה שְׁבוּלָלֶת כָּל הַמְּדִינּוֹת, וּבְאוֹתָהּ הָעִיר יֵשׁ בֵּית אֶחָד שְׁבוּלָלֶת כָּל הַבָּתִּים שֶׁל כָּל הָעִיר שְׁבוּלָלֶת כָּל הָעִירוֹת שֶׁל הַמְּדִינָה שְׁבוּלָלֶת כָּל הַמְּדִינּוֹת, וְשֵׁם יֵשׁ אָדָם שְׁכָלוֹל מְכַל הַבַּיִת וְכוּ', וְשֵׁם יֵשׁ אֶחָד שֶׁעוֹשֶׂה כָּל הַלִּיצְנוֹת וְהַקְּאֲטָאוּיִשׁ שֶׁל הַמְּדִינָה. וְלָקַח הַחֶכֶם עִמּוֹ מָמוֹן רַב, וְהִלֵּךְ לְשֵׁם וּרְאָה שְׁעוֹשִׂים כַּמָּה מֵינֵי לִיצְנוֹת וְצָחוּק, וְהֵבִין בְּהַקְּאֲטָאוּיִשׁ

שֶׁהַמְּדִינָה בָּלָה מְלָאָה שְׁקָרִים מִתְחִלָּה וְעַד סוּף, כִּי
 רָאָה שְׁעוֹשֵׁי צְחֹק אֵיךְ מְאֲנִים וּמְטַעִים בְּנֵי-אָדָם
 בְּמִשְׁא וּמִתֵּן, וְאֵיךְ הוּא בָּא לְדוֹן בְּהַמְּאֲנִי-סְטְרָאט
 (עֲרֻכָּא נְמוּכָה) וְשֵׁם בְּלוֹ שְׁקָר וּמְקַבְּלִין שַׁחַד. וְהוֹלֵךְ
 לְהַסְאֲנֵד (עֲרֻכָּא גְבוּהָה יוֹתֵר) הַגְּבוּהָה יוֹתֵר, וְגַם שֵׁם בְּלוֹ
 שְׁקָר, וְהָיוּ עוֹשִׂים בְּדֶרֶךְ צְחֹק אֵן שְׁטַעֲלִין (כַּעֲזֵן הַצִּנְחָה)
 מִכָּל הַדְּבָרִים הַלְלוּ. וְהִבִּין הַחֲכָם בְּאוֹתוֹ הַצְּחֹק
 שֶׁהַמְּדִינָה בָּלָה מְלָאָה שְׁקָרִים וּרְפָאוֹת, וְאֵין בָּהּ שׁוֹם
 אֱמֶת, וְהִלְךְ וּנְשָׂא וְנָתַן בְּהַמְּדִינָה, וְהִנִּיחַ עֲצָמוֹ לְהוֹנוֹת
 אוֹתוֹ בְּהַמִּשְׁא וּמִתֵּן, וְהִלְךְ לְדוֹן לְפָנָי הָעֲרֻכָּאוֹת, וְהֵם
 כְּלָם מְלֵאִים שְׁקָר וּשְׁחָדִים, וּבָיוֹם זֶה נָתַן לָהֶם שַׁחַד,
 לְמַחֵר לֹא הִבִּירוּהוּ. וְהִלְךְ לְעֲרֻכָּאוֹת גְּבוּהָה יוֹתֵר, וְגַם
 שֵׁם בְּלוֹ שְׁקָר, עַד שֶׁבָּא לְפָנָי הַסְּאֲנָאט (עֲרֻכָּא עֲלוּנָה
 בְּיוֹתֵר), וְגַם הֵם מְלֵאִים שְׁקָר וּשְׁחָדִים, עַד שֶׁבָּא אֶל
 הַמֶּלֶךְ בְּעֲצָמוֹ. וּכְשֶׁבָּא אֶל הַמֶּלֶךְ עָנָה וְאָמַר: עַל מִי
 אַתָּה מְלֻךְ? שֶׁהַמְּדִינָה מְלָאָה שְׁקָרִים בָּלָה, מִתְחִלָּה
 וְעַד סוּף, וְאֵין בָּהּ שׁוֹם אֱמֶת. וְהִתְחִיל לְסַפֵּר כָּל
 הַשְּׁקָרִים שֶׁל הַמְּדִינָה, וּכְשֶׁהִמְלִיךְ שָׁמַע דְּבָרָיו, הִרְכִּין
 אֲזָנָיו אֶצֶל הוֹיִלוֹן לְשָׁמַע דְּבָרָיו, כִּי הָיָה תְמוּנָה לְהַמְלֻךְ

שִׁימְצֵא אִישׁ שִׁיזְדַּע מִכָּל הַשִּׁקְרִים שֶׁל הַמְּדִינָה. וְהַשָּׂרִי מְלוּכָה שֶׁשָּׁמְעוּ דְבָרָיו הָיוּ בּוֹעֲסִים עָלָיו מְאֹד, וְהוּא הָיָה מְסַפֵּר וְהוֹלֵךְ הַשִּׁקְרִים שֶׁל הַמְּדִינָה. עָנָה וְאָמַר (הַחֲכָם הַגִּיל): וְהָיָה רְאוּי לֹאמֹר שָׁנָם הַמְּלֶךְ כְּמוֹתָם, שֶׁהוּא אוֹהֵב שִׁקֵּר כְּמוֹ הַמְּדִינָה, אֵךְ מִזֶּה אֲנִי רוֹאֶה אִיךְ אַתָּה אִישׁ אֱמֶת, וּבְשִׁבִיל זֶה אַתָּה רְחוּק מֵהֶם, מִחֲמַת שֶׁאֵין אַתָּה יָכוֹל לְסַבֵּל הַשִּׁקֵּר שֶׁל הַמְּדִינָה. וְהִתְחִיל לְשַׁבַּח הַמְּלֶךְ מְאֹד מְאֹד, וְהַמְּלֶךְ, מִחֲמַת שֶׁהָיָה עָנוּ מְאֹד, וּבְמִקּוֹם גְּדֻלָּתוֹ שֶׁם עֲנֻתָנוֹתוֹ, כִּי בֶן דֶּרֶךְ הָעָנוּ, שֶׁבְּכָל מָה שֶׁמְשַׁבְּחִין וּמְגַדְּלִין אוֹתוֹ יוֹתֵר, נַעֲשֶׂה קָטָן וְעָנוּ יוֹתֵר, וּמִחֲמַת גְּדֻלַּת הַשִּׁבְחָה שֶׁל הַחֲכָם, שֶׁשִּׁבְּחָה וְגִדְּלָה אֶת הַמְּלֶךְ, בָּא הַמְּלֶךְ בְּעֲנִיּוֹת וּקְטַנּוֹת מְאֹד, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה אֵין מִמֶּשׁ. וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְהִתְאַפֵּק, וְהַשְּׁלִיךְ אֶת הַוִּילּוֹן לְרֵאוֹת אֶת אוֹתוֹ הַחֲכָם, מִי הוּא זֶה שֶׁהוּא יוֹדֵעַ וּמְבִין כָּל זֹאת. וְנִתְנַגְּלָה פָּנָיו, וְרָאָה אוֹתוֹ הַחֲכָם, וְהִבִּיא הַפֶּאֶטְרַעַט שָׁלוּ אֶל הַמְּלֶךְ.

דְּרָכֵי צִיּוֹן אֲבֵלוֹת (איכה א). ציּוֹן הִיא בְּחִינַת הַצִּיּוֹנִים שֶׁל כָּל הַמְּדִינּוֹת, שֶׁכָּלֶם נִתְּוַעְדִים לָשֵׁם. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יחזקאל לט): וְרָאָה אָדָם וּבָנָה אֲצִלוּ צִיּוֹן.

וְזֶהוּ: הַזֶּה צִיּוֹן קִרְיַת מוֹעֲדֵינוּ (ישעיה לט), רַאשֵׁי-תְבוּת
 מִ"צִ"ח"ק, שְׁשָׁם הָיוּ נִתְּוָעָדִים כָּל הַצִּיּוֹנִים, וּמִי שֶׁהָיָה צָרִיךְ לִידַע
 אִם לַעֲשׂוֹת הַדָּבָר אוֹ הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן, הָיָה יוֹדֵעַ שָׁם. יְהִי רְצוֹן שְׂיִבְנֶה
 בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

רֵאָה וְהִבֵּן וְהִבֵּט אֶתְהָ, הַמְעֵינִי, עַד הֵיכָן הַדְּבָרִים
 מְגִיעִים. אֲשֶׁרִי הַמְּחַכָּה וְיִגִיעַ לִידַע וְלִהְשִׁיג מְעַט
 מִסּוּדוֹת הַמְעֵשִׂיּוֹת הַלָּלוּ, אֲשֶׁר לֹא נִשְׁמָעוּ בְּאֵלֶּה מִיָּמִים
 קַדְמוֹנִים.

יָדַע שְׁכָל אֵלֹו הַפְּסוּקִים וְהַרְמְזִים הַמוּבָאִים אַחַר קֶצֶת
 הַמְעֵשִׂיּוֹת הֵם רַק רְמְזִים וְגִלּוֹי מִלְּתָא בְּעֵלְמָא, לְמַעַן
 יָדְעוּ כִּי לֹא דָּבָר רִיק הוּא, חֵם וְשָׁלוֹם, וְכֹאֲשֶׁר נִשְׁמָע
 מִפִּיּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּפִרוּשׁ שֶׁאָמַר שֶׁהוּא מְגַלֶּה אֵיזָה רְמְזִים
 בְּעֵלְמָא בְּאֵיזָה פְּסוּקִים הַמְרְמְזִים לְסוּד הַמְעֵשִׂיּוֹת
 לְמַעַן דַּעַת שְׁאִינוּ מְדַבֵּר חֵם וְשָׁלוֹם דְּבָרִים בְּטָלִים,
 אֲבָל סוּד הַמְעֵשִׂיּוֹת בְּעֵצָם רְחוּק מְדַעְתָּנוּ וְעַמְּק עַמְּק מִי
 יִמְצְאוּנוּ.

מעשה ז'

מזבוב ועכביש

(ק"ז תקס"ז)

אחר פטירת אשתו בזאסלאב, אחר-כך נשתדף מבראד. וכשבא לביתו לברסלב ספר בשבת המעשה של המלך שהציל אותו הרף של הספר וכו' (ספורי מעשיות מעשה ז'). ואמר קדם שספר אותו המעשה: אספר לכם נסיעתי. ועל זה ספר המעשה הנ"ל. ושם באותו המעשה חסר הסיום של היפת תאר שיצאו ממנה בנים: (חיי מוהר"ן קס)

ופעם אחת בכה בשבת, ורבי נפתלי היה אז אצלו. ובאותו הזמן ספר המעשה של המלך שהיו עליו מלחמות גדולות, מענין הזבוב והעכביש. ונסע אז על האוקריינע, בדרכו שהיה נוסע תמיד למשערינן על שבת נחמו. ובדרך בקהלת לאדיוין דבר עם אנשי שלומנו שיש שם שהוא מכרח להסתלק, ודבר עמהם גם כן מענין הששים גבורים שהוא צריך, ולהבעל שם טוב ז"ל היה לו ששים גבורים. ובנדאי יגדלו ויהיו מאנשי ששים גבורים, אבל עדין הם בני הנעורים ורכים בשנים והמלחמה בבה ותזקה עליהם מאד, ואין לי על מי להשען וכו'. (חיי מוהר"ן קסב)

ענה ואמר: אספר לכם כל הנסיעה שלי שהיה לי:

מעשה במלך אחד, שהיו עליו כמה מלחמות כבדות
 וכבש אותם, ולקח שבויים הרבה. (בתוך דבריו שהתחיל
 לספר זאת המעשה ענה ואמר בן הלשון: תאמרו שאספר לכם הכל
 ותוכלו להבין) והיה המלך עושה סעדה גדולה שקורין
 באיל, בכל שנה באותו היום שכבש המלחמה, והיו
 שם על הבאיל כל השרי מלוכה וכל השרים בדרך
 המלכים, והיו עושין שם עניני צחוק, שקורין קומעדיס
 (הצגות), והיו משחקים וצוחקים מכל האמות,
 מהישמעאל ומכל האמות, והיו עושים ומעקמים בדרך
 שחוק בדרך הנמוס וההנהגה של כל אמה, ומן הסתם
 מישראל גם כן היו עושין השחוק. וצנה המלך להביא
 לו הספר שהיה כתוב בו הנמוסים וההנהגה של כל
 אמה ואמה, ובכל מקום שהיה פותח את הספר, היה
 רואה שכתוב בו ההנהגה והנמוסים של האמה, בדרך
 שהיו עושין בעלי השחוק ממש, כי מסתמא גם זה
 שעשה הצחוק והקאמעדיא ראה גם כן את הספר
 הנ"ל. ובתוך שהיה המלך יושב על הספר, ראה שהיה
 עכביש, הנקרא (שפין), שהיה מרחש על צדי הספר,
 דהינו על חדי הדפין, ומצד השני היה עומד זבוב. מן

הסתם להיכן הולך העכביש?, אל הזבוב. ובתוך שהיה העכביש מרחש והולך אל הזבוב, בא רוח והרים את הדף מן הספר, ולא היה העכביש יכול לילך אל הזבוב, וחזרה לאחוריה, ועשתה עצמה בערמה כאלו היא חוזרת ואינה רוצה עוד לילך אל הזבוב. וחזר הדף למקומה, וחזרה העכביש לילך אל הזבוב, ואזי שוב הרים הדף ולא הניחה, (היגו שהדף חזר והרים את עצמו, ולא הניח את העכביש לילך אל הזבוב) וחזרה, וכן היה כמה פעמים. אחר-כך שוב חזרה העכביש לילך אל הזבוב, והיתה מרחשת והולכת עד שכבר חטפה עצמה ברגל אחד על הדף. ושוב הרים הדף את עצמו, והיא כבר היתה על הדף קצת, ואזי הניח הדף את עצמו לגמרי, עד שגשגרה העכביש תחתיו בחלל בין דף לדף, והיתה מרחשת שם, ונשארה מטה מטה עד שלא נשאר ממנה כלום. (והזבוב, לא מספר לכם מה שהיה בה).

והמלך היה רואה כל זה והיה מתמיה עצמו, והבין שאין זה דבר ריק, רק שמראין לו איזה דבר. (וכל השרים ראו שהמלך מסתכל ומתמיה על זה) והתחיל לחשוב בזה, מה

זה ועל מה זה, ונתנמנם על הספר. וחלם לו שהיה בידו
 אבן טוב, (שקורין דומיט), והיה מסתפל בו, והיו יוצאין
 ממנו גזמות אנשים, והשליך מידו הדומיט. והדרך
 אצל המלכים, שתולה על גביהם הפאטרעט (דמות דיוקן)
 שלו, ועל גבי הפאטרעט תולה הכתר, והיו אותן
 האנשים, היוצאין מן הדומיט, לוקחין את הפאטרעט
 וחתכו את ראשו, ואחר כך לקחו את הכתר והשליכו
 לתוך הרפש (כל זה חלם לו), והיו אותן האנשים רצים
 אליו להרגו. והרים עצמו דף מן הספר הנ"ל, שהיה
 שוכב עליו, והגן לפניו ולא יכלו לעשות לו מאומה.
 והלכו ממנו, ואחר כך חזר הדף למקומו, ושוב היו
 רצים להרגו, וחזר והרים הדף כנ"ל, וכן היה כמה
 פעמים. והיה משתוקק מאד לראות איזה דף שפגן
 עליו, מאיזה נמוסים של איזה אמה כתוב עליו, והיה
 מתירא להסתפל, והתחיל לצעק: חבל, חבל. ושמעו
 כל השרים שהיו יושבים שם, והיו חפצים להקיצו, אך
 אין זה נמוס להקיץ את המלך. והיו מכים סביבותיו
 כדי להקיצו, ולא היה שומע. בתוך כך בא אליו הר
 גבוה ושאל אותו: מה אתה צועק כל כך, שזה זמן רב

שָׁאֲנִי יָשׁוּן, וְלֹא הִקְיִין אוֹתִי כְּלוּם, שׁוּם דְּבָר, וְאַתָּה הִקְיִצוֹת אוֹתִי? אָמַר לוֹ: וְלֹא אֶצְעֵק? שָׁהֵם קָמִים עָלַי לְהַרְגֵנִי, רַק שָׁזָה הַדָּף מִגֵּן עָלַי. הַשֵּׁיב לוֹ הָהָר: אִם זֶה הַדָּף מִגֵּן עָלֶיךָ, אִינן אַתָּה צָרִיךְ לְהַתְיַרָא מִשׁוּם דְּבָר, כִּי גַם עָלַי קָמִים הַרְבֵּה שׁוֹנְאִים, רַק זֶה הַדָּף מִגֵּן עָלַי. בּוֹא וְאַרְאֵךְ. וְהִרְאָה לוֹ שֶׁסָּבִיב הָהָר עוֹמְדִים אֲלֵפִים וְרַבְבוֹת שׁוֹנְאִים וְעוֹשִׂים סְעָדוֹת וּשְׂמָחִים, וְכִלְי־זֶמֶר מְזַמְרִים וּמְרַקְדִּין, וְהַשְׂמָחָה הִיא, שְׁאִיזָה כֶּת מֵהֶם חוֹשֵׁב אֶחָד וּבָא עַל אִיזָה חֲכָמָה אִיךְ לְעֵלוֹת אֶל הָהָר, וְאִזִּי עוֹשִׂים שְׂמָחָה גְּדוֹלָה וּסְעָדָה וּמְזַמְרִים וְכוּ'. וְכֵן כָּל כֶּת וְכֶת מֵהֶם, רַק שָׁזָה הַדָּף שֶׁל אֵלֹו הַנְּמוּסִים שֶׁמִּגֵּן עָלֶיךָ, מִגֵּן עָלַי.

וּבְרֵאשׁ הָהָר הָיָה נָסֵר, (שְׁקוֹרִין טַאבְּלִיצֵעַ) (לִוְיָהּ), וְהָיָה כְּתוּב שֵׁם הַנְּמוּסִים שֶׁל הַדָּף הַמִּגֵּן עָלָיו מֵאִיזָה אַמָּה הוּא, רַק מִחֲמַת שְׁהָהָר גְּבוּהָ אִין יְכוּלִים לְקָרוֹת אוֹתוֹ הַכְּתָב, רַק לְמַטָּה הָיָה טַאבְּלִיצֵעַ, וְהָיָה כְּתוּב שֵׁם, שְׁמִי שְׁיִישׁ לוֹ כָּל הַשָּׁנִים, יְכוּל לְעֵלוֹת אֶל הָהָר. וְנָתַן הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ שֶׁגָּדַל עֵשֶׁב בְּמָקוֹם שֶׁצָּרִיכִין לְעֵלוֹת אֶל הָהָר,

ומי שָׁבָא לְשָׁם, הָיָה נוֹפְלִים לוֹ כָּל הַשָּׁנִים, הֵן שֶׁהָיָה
 הוֹלֵךְ בְּרַגְלָיו, הֵן שֶׁהָיָה רוֹכֵב, הֵן שֶׁהָלַךְ בַּעֲגָלָה עִם
 בְּהֵמוֹת, הָיָה נוֹפְלִים כָּל הַשָּׁנִים. וְהָיוּ מִנְחִים שָׁם
 חֲמָרִים חֲמָרִים שֶׁל שָׁנִים כְּמוֹ הָרִים הָרִים. אַחֲרֵי-כֵן
 לָקְחוּ אוֹתָן הָאֲנָשִׁים הַנִּזְכָּרִים, וְחִזְרוּ וְהִעֲמִידוּ יַחַד אֶת
 הַפֶּאֶטְרֵעַט כְּבָרָא שׁוֹנָה, וְאֶת הַכֶּתֶר לָקְחוּ וְרַחֲצוּ אוֹתוֹ,
 וְחִזְרוּ וּתְלָאוּם בְּמִקּוֹמָם, וְהִקְיִז הַמֶּלֶךְ, וְהִסְתַּכֵּל תַּכְרַף
 עַל הַדָּף שֶׁהִגֵּן עָלָיו מֵאֵיזָה גִּמוּם שֶׁל אֵיזָה אִמָּה הוּא,
 וְרָאָה שֶׁכְּתוּב בּוֹ הַגִּמּוּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְהִתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל
 (עַל הַדָּף) בְּדֶרֶךְ אִמָּת, וְהִבִּין הָאִמָּת לְאִמָּתוֹ. וַיֵּשֶׁב עֲצֻמוֹ,
 שֶׁהוּא עֲצֻמוֹ בְּיַדָּי יִשְׂרָאֵל, רַק מָה עוֹשִׂין לְהַחֲזִיר
 לְמוֹטֵב כָּלֵם לְהַבִּיאֵם לְהָאִמָּת? וַיֵּשֶׁב עֲצֻמוֹ שִׁילָךְ וַיִּסַּע
 לְבַקֵּשׁ חָכָם שִׁיפְתֹּר לוֹ הַחֲלוּם בְּהוֹיָתוֹ, וְלָקַח עִמּוֹ שְׁנֵי
 אֲנָשִׁים וַנִּסַּע לְהַעוֹלָם, לֹא בְּדֶרֶךְ הַמֶּלֶךְ, רַק בְּאִישׁ
 פְּשׁוּט, וְהָיָה נוֹסֵעַ מֵעִיר לְעִיר וּמִמְדִּינָה לְמְדִינָה וְשָׂאֵל
 אֵיךְ נִמְצָא חָכָם שִׁיּוּכַל לְפַתֵּר חֲלוּם בְּהוֹיָתוֹ. וְהוֹדִיעוּ לוֹ
 שֶׁשָׁם וְשָׁם נִמְצָא חָכָם כְּזֶה. וַנִּסַּע לְשָׁם, וּבָא אֶל הַחָכָם,
 וְסִפֵּר לוֹ הָאִמָּת, אֵיךְ שֶׁהוּא מֶלֶךְ וְכַבֵּשׂ מְלַחְמוֹת וְכָל
 הַמַּעֲשֵׂה שֶׁהָיָה, כִּנְ"ל, וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ לְפַתֵּר חֲלוּמוֹ.

והשיב לו: אני בעצמי איני יכול לפתור, רק שיש זמן באותו יום באותו החדש, ואזי אני מקבץ כל סממני הקטרת ועושה מהם מרכב, ומעשנין את האדם באלו הקטרת, ואותו האדם חושב במחשבתו מה שרוצה לראות ולידע, ואזי ידע הכל. וישב המלך עצמו: מאחר שכבר בלה זמן רב בשביל זה, שימתין עוד עד אותו היום ואותו החדש, ואזי עשה לו החכם-בן בנ"ל, ועשן אותו עם הקטרת, בנ"ל, והתחיל לראות אפלו מה שהיה נעשה עמו קדם הלדה, בעת שהיה הנשמה בעולם העליון, וראה שהיו מוליכין הנשמה שלו דרך כל העולמות, והיו מכריזין ושואלין: מי שיש לו ללמד חוב על זאת הנשמה יבוא. ולא היה נמצא אחד ללמד חוב עליה.

בתוך כך בא אחד ורץ וצעק: רבוננו של עולם, שמע תפלתי. אם זה יבוא לעולם, מה לי לעשות עוד, ועל מה בראתני? וזה היה הסמ"ך מ"ם. (הינו זה שצעק כל זה היה הסמ"ך מ"ם בעצמו). והשיבו לו: זאת הנשמה צריכה לירד להעולם בודאי, ואתה חשב לך עצתה. והלך לו.

וְהוֹלִיכוּ אֶת הַנְּשָׁמָה עוֹד הַרְדָּף עוֹלָמוֹת, עַד שֶׁהֵבִיאוּ
 אוֹתָהּ לְהַבִּית־דִּין שֶׁל מַעֲלָה בְּדִי לְהַשְׁבִּיעַ אוֹתָהּ
 שֶׁתֵּרַד לְהָעוֹלָם. וְאוֹתוֹ הָאִישׁ עֲדִין לֹא בָּא, וְשָׁלְחוּ
 אַחֲרָיו שְׁלִיחַ, וּבָא וְהֵבִיא עִמוֹ זָקֵן אֶחָד, שֶׁהָיָה כְּפּוֹף
 בְּדַרְדָּף הַזָּקֵן, שֶׁהָיָה מְכִיר עִמוֹ מִכְּבָר (הֵינּוּ שֶׁהִפְעֵל־דָּבָר הָיָה
 לוֹ הַכְּרוּת עִם זֶה הַזָּקֵן הַכְּפּוֹף מִכְּבָר), וְשָׁחַק וְאָמַר: כְּבָר נָתַתִּי
 לִי עֲצָה. רִשְׁאֵי הוּא לִילְדָה לְהָעוֹלָם. וְהֵנִיחוּ אֶת הַנְּשָׁמָה
 וַיִּרְדָּה לְהָעוֹלָם. וְהָיָה רוֹאֶה כָּל מִה שֶׁעָבַר עָלָיו מִתְחַלָּה
 וְעַד סוֹף, וְאִיךָ נַעֲשֶׂה מְלָךְ, וְהַמְלָחְמוֹת שֶׁהָיָה לוֹ וְכוּ'.
 (וְלָקַח שְׁבוּיִים, וּבְתוֹכָם הָיָה יַפְתָּ-תַּאֲרַר, שֶׁהָיָה לָהּ כָּל מִינֵי
 חַן שֶׁבְּעוֹלָם, רַק שְׁזָה חַחֵן לֹא הָיָה מַעֲצָמָה, רַק שֶׁהָיָה תּוֹלָה
 עָלֶיהָ דּוּמִיט, וְאוֹתוֹ הַדּוּמִיט הָיָה לוֹ כָּל מִינֵי חַן, וּמִחֲמַת זֶה
 נִדְמָה שֵׁישׁ לָהּ כָּל מִינֵי חַן. וְעַל אוֹתוֹ הִקָּר אֵינָם יְכוּלִים
 לְבוֹא, רַק חֲכָמִים וְעֹשִׂירִים וְכוּ'; וַיּוֹתֵר לֹא הַגִּיד), וַיֵּשׁ עוֹד
 הַרְבֵּה מְאֹד בְּזֶה:

(מִן וְלָקַח שְׁבוּיִים עַד הַסּוֹף לֹא נִכְתָּב בְּרָאוּי כְּמוֹ שֶׁסִּפַּר).

מזמור לדוד בְּבָרְחוֹ וְכוּ'. ה' מָה רַבּוֹ צָרִי, רַבִּים קָמִים עָלַי וְכוּ'.
 וְאַתָּה ה' מָגֵן בְּעַדִּי, כְּבוֹדִי וּמְרִים רֵאשִׁי. קוֹלִי אֵל ה' אֶקְרָא,
 וַיַּעֲנֵנִי מִהַר קָדְשׁוֹ סֵלָה, הַר הַנּוֹ"ל. אָנֹכִי שָׁכַבְתִּי וְאִישָׁנָה, כַּנּוֹל.
 הִקְצוֹתִי וְכוּ'. לֹא אִירָא מְרַבּוֹת עִם וְכוּ'. כִּי הִפִּיתָ אֶת כָּל אוֹיְבֵי
 לְחֵי, שְׁנֵי רָשָׁעִים שִׁבְרָתָהּ, כִּי הָיוּ נוֹפְלִים לָהֶם הַשָּׁנִים כְּשָׂרְצוֹ
 לַעֲלוֹת אֵל הַהָר. עַל עַמְּךָ בִּרְבֹתְךָ סֵלָה (תְּהִלִּים ג).

עַמֶּד וְהִתְבּוֹנֵן נִפְלְאוֹת אֱלֹהִים: אִם בְּעַל־נַפְשׁ אַתָּה, תִּשָּׂא בְּשָׂרְךָ
 בְּשִׁנְיָה, וְנִפְשָׁךְ תִּשָּׂא בְּכַפְּךָ. תַּעֲמֹד מִרְעִיד וּמִשְׁתּוֹמֵם, תִּסְמַר
 שִׁעְרוֹת רֵאשִׁיךָ וְתִשׁוּב תִּתְפַּלֵּא בְּדַבְרֵי הָאֱלֹהִים, הָעוֹמְדִים בְּגִבְהֵי
 מְרוֹמִים.

מעשה ח'

מרב ובן יחיד

(קנין תקס"ז)

מעשה ברב אחד שלא היה לו בנים. אחר-כך היה לו בן יחיד וגדל אותו והשיא אותו, והיה יושב בעליה ולמד בדרך אצל הגבירים, והיה לומד ומתפלל תמיד, רק שהיה מרגיש בעצמו שחסר לו איזה חסרון, ואינו יודע מהו, ולא היה מרגיש טעם בלמודו ובתפלתו. וספר לפני שני אנשים בני הנעורים, ונתנו לו עצה שיסע לאותו צדיק. ואותו בן הנ"ל עשה מצוה שבא על-ידה לבחינת מאור הקטן. והלך אותו הבן יחיד וספר לאביו, באשר שאינו מרגיש טעם בעבודתו, כנ"ל וחסר לו, ואינו יודע מהו. בכך הוא רוצה לנסע לאותו צדיק. והשיב לו אביו: איך אתה. בא לנסע אליו? הלא אתה למדן יותר ממנו ומיחס יותר ממנו? לא נאה לך לנסע אליו, כלך מדרך זו, עד שפנע אותו לנסע. וחזר ללמודו ושוב הרגיש חסרון, כנ"ל, והתייעץ

שוב עם אותן האנשים הנ"ל, ויעצו אותו במקדם לנסע להצדיק, ושוב הלך לאביו, והטה אותו אביו ומנע אותו כנ"ל. וכן היה כמה פעמים. והבן הנ"ל היה מרגיש שחסר לו, והיה מתגעגע מאד למלאות חסרונו, ולא ידע מהו, כנ"ל, ובא עוד לאביו והפציר בו, עד שהכרח אביו לנסע עמו, כי לא רצה להניח אותו לנסע לבדו, מחמת שהיה בן יחיד. ואמר לו אביו: הלא תראה שאפע עמך, ואראה לך שאין בו ממש. ואסרו המרכבה ונסעו. אמר לו אביו: בזה אנסה: אם יתנהג כסדר, הוא מן השמים, ואם לאו – אינו מן השמים, ונחזור. ונסעו ובאו אל גֶּשֶׁר קָטָן, ונפל סוס אחד, והמרכבה נתהפכה וכמעט נטבעו. אמר לו אביו: ראה שאינו מתנהג כסדר, ואין הנסיעה מן השמים, וחזור. וחזר הבן ללמוד, ושוב ראה החסרון שחסר לו ואינו יודע. וחזר והפציר באביו כנ"ל, והכרח לנסע עמו שנית וכשנסעו העמיד אביו הנסיון כבראשונה אם יתנהג כסדר. ונזדמן כשהיו נוסעים ונשברו שני הירדות (שקורין אקסין), ואמר לו אביו: ראה שאינו מתנהג לנו לנסע, כי האם זה דרך הטבע, שישתברו שני

האקסין? וכמה פעמים שנסעו עם המרכבה הזאת, ולא נודמן כזאת. וחזרו. וחזר הבן הנ"ל לדרבנו, כנ"ל (הינו ללמודו וכו', כנ"ל), ושוב הרגיש התסרון, כנ"ל, והאנשים יעצו אותו לנסע. וחזר לאביו והפציר אותו, כנ"ל, והכרח לנסע עמו עוד. ואמר לו הבן שלא נעמד עוד על נסיון בזה, כי זה דרך הטבע, שנופל סוס לפעמים, או שנשתברין האקסין, אם לא שיהיה איזה דבר מרגש מאד. ונסעו ובאו לקרעטשמע (אכסניה) ללון, ומצאו שם סוחר, והתחילו לספר עמו בדרך הסוחרים, ולא גלו לו שהם נוסעים לשם, כי הרב היה מתבייש בעצמו לומר שנוסע לאותו הצדיק, והיו מדברים מעסקי העולם, עד שבסבוב הדברים הגיעו לספר מצדיקים, היכן נמצאים צדיקים, וספר להם ששם נמצא צדיק, ושם, ושם, והתחילו הם לדבר מהצדיק שנסעו אליו. השיב להם: זה? (בלשון תמה) הלא קל הוא, כי אני נוסע עכשו ממנו, ואני הייתי שם, שהיה עובר עברה. ענה אביו ואמר לבנו: הראית, בני, מה שזה הסוחר מספר לפי תמו: והלא הוא נוסע משם. וחזרו לביתם. ונפטר אותו הבן, ובא בחלום להרב הנ"ל

אָביו, וְרָאָה אוֹתוֹ שֶׁהָיָה עוֹמֵד בְּכַעַס גָּדוֹל וְשָׂאֵל אוֹתוֹ:
 לָמָּה אַתָּה בְּכַעַס כָּל־כֶּךָ? וְהַשִּׁיב לוֹ שִׁיִּסַּע לְאוֹתוֹ
 הַצַּדִּיק הַגִּי' (שְׂרָצָה לְנִסֵּעַ עִם בְּנוֹ אֵלָיו, כַּנִּל), וְהוּא יִגִּיד לָךְ
 עַל מָה אֲנִי בְּכַעַס. וְהַקִּיץ, וְאָמַר שֶׁמִּקְרָה הוּא. אַחֲר־כֵּן
 חָלַם לוֹ עוֹד כַּנִּל, וְאָמַר שֶׁהוּא גַם־כֵּן חָלוֹם שָׂוָא, וְכֵן
 עַד שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים. וְהַבֵּינ: הֲלֹא דָבָר הוּא. וְנִסַּע לְשָׂם.
 וּפָנַע בְּהַדְרָךְ אֶת הַסּוֹחֵר שֶׁפָּנַע מִקְדָּם, בָּעֵת שֶׁנִּסַּע עִם
 בְּנוֹ, וְהַכִּיר אוֹתוֹ וְאָמַר לוֹ: הֲלֹא אַתָּה הוּא שְׂרָאִיתִיךָ
 בְּאוֹתוֹ הַקְּרַעַטְשָׁמַע? וְהַשִּׁיב לוֹ: בּוֹדְאִי רָאִיתָ אוֹתִי.
 וּפְתַח פִּיו וְאָמַר לוֹ: אִם תִּרְצֶה, אֶהְיֶה בּוֹלַע אוֹתְךָ. אָמַר
 לוֹ: מָה אַתָּה מְדַבֵּר? הַשִּׁיב לוֹ: זְכוֹר אַתָּה, כְּשֶׁנִּסַּעְתָּ עִם
 בְּנֶךָ. וּבִתְחִלָּה נָפַל סוֹם עַל הַגֹּשֶׁר וְחִזְרָתִי. אַחֲר־כֵּן
 נִשְׁבְּרוּ הָאֲקָסִין, אַחֲר־כֵּן פָּנַעְתָּ בִּי, וְאָמַרְתִּי לָךְ שֶׁהוּא
 קָל. וּמֵאַחַר שֶׁפְּטַרְתִּי אוֹתוֹ, אֶת בְּנֶךָ, עִכְשָׁו אַתָּה
 רִשְׁאִי לְנִסֵּעַ, כִּי הוּא הָיָה בְּחִינַת מְאוֹר הַקָּטָן, וְהַצַּדִּיק
 הַגִּי' הוּא בְּחִינַת מְאוֹר הַגָּדוֹל, וְאִם הָיוּ מְתוֹעַדִים יַחַד,
 הָיָה בָּא מְשִׁיחַ; וְכִיּוֹן שֶׁפְּטַרְתִּי אוֹתוֹ, אַתָּה רִשְׁאִי
 לְנִסֵּעַ. וּבִתּוֹךְ דְּבָרָיו נִעְלָם, וְלֹא הָיָה לוֹ עִם מִי לְדַבֵּר.
 וְנִסַּע הָרַב אֶל הַצַּדִּיק וְצִעַק: חֲבַל, חֲבַל, חֲבַל עַל דְּאֲבָדִין

ולא משתכחין. השם יתברך ישיב נדחינו בקרוב, אמן.

זוה הסותר הנ"ל הִיָּה הסמ"ך-מ"ם בעצמו (שנדמה לסותר והמעה אותם, ואחר-כך בשפגע שנית בהרב הנ"ל, התגרה עמו הוא בעצמו על אשר שמע לעצתו, כי כן דרבו, בידוע) השם יתברך יצילנו.

מעשה ט'

מחכם ותם

(חזקת תקס"ט קדם פורים)

מעשה. שני בעלי-בתים היו בעיר אחת, והיו גדולים בעשירות, והיה להם בתים גדולים, והיו להם שני בנים, לכל אחד בן אחד, ולמדו שניהם בחדר אחד. ואלו השני בנים היו אחד מהם ברהבנה, והאחד היה תם (לא שהיה מפש, אלא שהיה לו שכל פשוט ונמוך). ואלו השני בנים היו אוהבים זה את זה מאד; אף-על-פי שהאחד היה חכם והאחד היה תם ומחו היה נמוך, אף-על-פי-כן אהבו זה את זה מאד.

לימים התחילו השני בעלי בתים הנ"ל לירד, וירדו מטה מטה, עד שאבדו הכל ונעשו אביונים, ולא נשאר להם פי אם הבתים שלהם. והבנים התחילו להתגדל. אמרו האבות הנ"ל להבנים: אין בידינו לשלם עבורכם להתזיק אתכם; עשו לכם מה שתעשו. הלך התם ולמד מלאכת רצען (סנדלר). והחכם, שהיה ברהבנה לא היה

רצונו לעסק במלאכה פשוטה כזו, וישב בדעתו, שילך
 בעולם ויסתכל מה לעשות. והיה הולך ומשויטט בשוק,
 וראה עגלה גדולה עם ארבעה סוסים וְחַמִּיטִישׁ (כלי
 רתימת הסוסים), שהיתה רצה והולכת. ענה ואמר
 להסוחרים: מאין אתם? השיבו לו: מוארשא. להיכן
 אתם נוסעים? לוארשא. שאל אותם: שמה אתם
 צריכים משרתים? ראו שהוא ברהבנה ומזרו, והוטב
 בעיניהם, וקבלו אותו עמם. ונסע עמם ושמש אותם
 היטב מאד על הדרך. בבואו לוארשא, מאחר שהיה
 ברהבנה, ישב עצמו: מאחר שכבר אני בוארשא,
 למה לי להתקשר עם אלו? אולי יש מקום טוב מהם?
 אלך ואבקש וּאֲרֵאֶה. והלך בשוק, והתחיל לחקור
 ולשאל על האנשים שהביאוהו ואם יש טוב מהם.
 ואמרו לו, שהאנשים הללו הם הגונים, וטוב להיות
 אצלם, אך שקשה מאד להיות אצלם מחמת שהמשא
 ומתן שלהם הוא למרחקים מאד. הלך וראה משרתים
 של גועלבין (חנייות הלבשה), שהיו הולכים בשוק והיו הולכים
 בדרךם, עם מיני חן שלהם בכובעיהם ובמנעליהם עם
 הקצוות בולטות ושאר מיני חן שיש להם בהלוביהם

ובמלבושיהם והוא היה ברהבנה וחרף, וישר בעיניו
 מאד מחמת שהוא ענין נאה וגם הדבר בביתו במקומו.
 הלך אל האנשים שהביאוהו, ונתן להם תשואות חן,
 ואמר להם שאין נוח לפניו להיות אצלם. ועל מה
 שהביאוהו, בעד זה שמש אותם בדרך. והלך ועמד
 עצמו אצל בעל הבית אחד. ודרך המשרתים,
 שבתחלה צריכים להשכר בפחות ולעשות עבודות
 כבדות, ואחר כך באים למעלות המשרתים הגדולים.
 והיה הבעל הבית עושה עמו מלאכות כבדות, והיה
 שולחו לארונים לשאת סחורה בדרך המשרתים,
 שצריכים לכף ידיהם תחת אציליהם להניח הכבד על
 בליטת היד ברחב הכתף, והיה כבד עליו מאד עבודה
 כזו. לפעמים היה צריך לעלות עם המשאוי הנ"ל על
 עליות הגבוהות, והיה קשה עליו העבודה. וישב עצמו,
 כי היה פילוסוף ברהבנה: מה לי לעבודה זו? הלא
 העקר הוא רק בשביל התכלית, לשא אשה ולהתפרנס,
 עדין איני צריך להסתכל על זה, על זה יהיה פנאי
 להבא, בשנים הבאות, כעת טוב לי להיות משוטט
 בארץ, להיות במדינות, להשביע עיני בעולם.

הלך בשוק וראה, שנוסעים בעגלה גדולה סוחרים. ושאל אותם: להיכן אתם נוסעים? ללאנרנא (עיר קרובה לאיטליה). התקחו אותי לשם? הן. וקבלו אותו לשם, ומשם הפליג לאמליא, משם, לשפאנאיא (ספרד). בין כך ובין כך עברו כמה שנים, ועל-ידי זה נעשה עוד חכם יותר מאחר שהיה במדינות רבות. וישב עצמו: כעת ראוי להביט על התכלית. והתחיל לחשב עם פילוסופיא ש'לו מה לעשות, ויישר בעיניו ללמד מלאכת צורף (בזהב), שהיא מלאכה גדולה ונאה, ויש בה חכמה, וגם היא מלאכה עשירה. והוא היה ברהבנה ופילוסוף, ולא הצרף ללמד המלאכה כמה שנים, רק ברבע שנה קבל את האמנות ונעשה אמן גדול מאד, והיה בקי במלאכה יותר מן האמן שלמדו. אחר-כך ישב עצמו: אף-על-פי שיש בידי מלאכה בזו, אף-על-פי-כן אין די לי בזה. היום חשוב זאת, פן בזמן אחר יחשב דבר אחר. והלך והעמיד עצמו אצל שטיין-שניידער (חיתוך ולשוש אבנים טובות), ומחמת הבנה שלו, קבל אמנות הזאת גם-כן בזמן מעט, ברבע שנה. אחר-כך ישב עצמו עם הפילוסופיא שלו: גם שיש

בְּיָדֵי שְׁתֵּי הָאֲמָנוֹת, מִי יוֹדֵעַ פֶּן לֹא יִחְשְׁבוּ שְׁנֵיהֶם; טוֹב
 לִי לְלַמֵּד אֲמָנוֹת, שֶׁהִיא חֲשׁוּבָה לְעוֹלָם. וְחָקֵר בְּהִבְנָה
 וּפִילוֹסוֹפִיָּא שָׁלוּ לְלַמֵּד דְּאֶקְטִירֵי (מִקְצוֹעַ רִפּוּאָה), שֶׁהוּא
 דְּבַר הַצָּרִיף וְחָשׁוּב תַּמִּיד. וְדַרְךְ לְמוֹד דְּאֶקְטִירֵי,
 שְׁצָרִיכִין לְלַמֵּד מִקֵּדָם לְשׁוֹן לְטִיִּין (לְטִיִּינִית) וְהִכְתָּב
 וְלְלַמֵּד חֲכָמוֹת פִּילוֹסוֹפִיָּא. וְהוּא מִחֲמַת הִבְנָתוֹ לְמֹד גַּם
 זֹאת בְּזִמָּן מַעֲט, בְּרַבַּע שָׁנָה וְנַעֲשֶׂה דְּאֶקְטִיר גְּדוֹל
 וּפִילוֹסוֹף וְחָכָם בְּכָל הַחֲכָמוֹת. אַחֲר־כֵּן הִתְחִיל הָעוֹלָם
 לְהִיּוֹת בְּעֵינָיו כְּלֹא, כִּי מִחֲמַת חֲכָמָתוֹ שֶׁהָיָה אֲמָן גְּדוֹל
 כְּזֶה וְחָכָם וְדְּאֶקְטִיר כְּזֶה, הָיָה כָּל אֶחָד מִבְּנֵי הָעוֹלָם
 בְּעֵינָיו כְּלֹא. וַיֵּשֶׁב עֲצָמוֹ לַעֲשׂוֹת לוֹ תַּכְלִית וְלִשְׂא
 אִשָּׁה, וְאָמַר בְּדַעְתּוֹ: אִם אִשָּׁא אִשָּׁה בְּכָאן, מִי יָדַע מָה
 שְׁנַעֲשֶׂה מִמֶּנִּי? אֵלֶּךְ וְאָשׁוּב לְבֵיתִי לְמַעַן יֵרְאוּ מָה
 שְׁנַעֲשֶׂה מִמֶּנִּי, שֶׁהֵייתִי נֶעַר קָטָן, וְעַכְשָׁו בְּאִתִּי לְגִדְלָה
 כְּזוֹ, וְהֵלֶךְ וְנָסַע לְבֵיתוֹ, וְהָיָה לוֹ יִסּוּרִין גְּדוֹלִים בְּדַרְךְ,
 כִּי מִחֲמַת חֲכָמָתוֹ לֹא הָיָה לוֹ עִם מִי לְדַבֵּר, וְלֹא הָיָה
 מוֹצֵא אֶכְסֵנְיָא בְּרִצּוֹנוֹ, וְהָיָה לוֹ יִסּוּרִים הַרְבֵּה.

והנה נשליך פעת את מעשה החכם, ונתחיל לספר
במעשה התם:

התם הנ"ל למד מלאכת רצענות (סנדלרות), ומחמת
שהיה תם, למד הרבה עד שקבל, ולא היה בקי
בהאמנות בשלמות. ונשא אשה, והיה מתפרנס מן
המלאכה, ומחמת שהיה תם, ולא היה בקי בהמלאכה
כל-כך על-בן היה פרנסתו בדחק גדול ובצמצום, ולא
היה לו פנאי אפלו לאכל כי היה צריך תמיד לעסק
במלאכה מחמת שלא היה יכול האמנות בשלמות, רק
בשעת המלאכה, בשעה שהיה נוקב במרצע והיה
מכניס ומוציא החוט העב של התפירה בדרך
הרצענים, אז היה נושף חתיכת לחם ואוכל. ומנהגו
היה, שהיה תמיד בשמחה גדולה מאד, והיה רק מלא
שמחה תמיד. והיו לו כל המאכלים וכל המשקאות
וכל המלבושים. והיה אומר לאשתו: אשתי, תן לי
לאכל, והיתה נותנת לו חתיכת לחם ואכל. אחר-כך
היה אומר: תן לי הרטב עם קטנית, והיתה חותכת לו
עוד חתיכת לחם ואכל. והיה משבח ואומר: כמה יפה

וטוב מאד הרטב הזה. וכן היה מצוה לתן לו הפשר
 ושאר מאכלים טובים כיוצא בזה, ובעד כל מאכל
 ומאכל היתה נותנת לו חתיכת לחם, והוא היה מתענג
 מאד מזה ושבח מאד את אותו המאכל, כמה הוא
 מתקן וטוב, באלו היה אוכל אותו המאכל ממש.
 ובאמת היה מרגיש באכילתו הלחם טעם כל מאכל
 ומאכל שהיה רוצה מחמת תמימותו ושמחתו הגדולה.
 וכן היה מצוה: אשתי, תן לי שכר לשתות, ונתנה לו
 מים. והיה משבח כמה יפה השכר הזה. תן לי דבש,
 ונתנה לו מים, והיה משבח גם-כן כנ"ל. תן לי יין וכיו
 כיוצא בזה, ונתנה לו מים, והיה מתענג ומשבח אותו
 המשקה באלו הוא שותה אותה ממש. וכן במלבושים
 היה להם בשתפות, לו ולאשתו פעלין (מעיל פרוה הרפי)
 אחר. והיה אומר: אשתי, תן לי הפעלין כשהיה צריך
 ללבש פעלין, כגון לילך לשוק. והיתה נותנת לו.
 כשהיה צריך ללבש טוליפ (מעיל עליון) לילך בין אנשים,
 היה אומר: אשתי, תן לי הטוליפ. והיתה נותנת לו
 הפעלין, והיה מתענג ממנו, והיה משבח: כמה יפה
 הטוליפ הזה. כשהיה צריך לקאפטיז (קפוסה), כגון לילך

לבית־הפנסת, הִיָּה מְצוּה וְאוֹמֵר: אֲשֶׁתִּי, תֵּן לִי
 הַקֶּאֱפֵטִין, וְהִיָּתָה נֹתֶנֶת לוֹ הַפַּעֲלָיִן, וְהִיָּה מְשַׁבַּח
 וְאוֹמֵר: כִּמּוֹה יָפָה וְנֹאָה הַקֶּאֱפֵטִין הַזֶּה. וְכֵן כְּשֶׁהִיָּה
 צָרִיךְ לְלָבֵשׁ יוֹפָא (מַעֲלֵל עֲלִיּוֹן מִכְּבֹד "פֶּרֶאק"), הִיָּתָה נֹתֶנֶת לוֹ
 גַּם־כֵּן הַפַּעֲלָיִן, וְהִיָּה מְשַׁבַּח וּמְתַעַנֵּג גַּם־כֵּן: כִּמּוֹה יָפָה
 וְנֹאָה הַיּוֹפָא הַזֹּאת, כַּנֵּ"ל, וְכֵן בְּכִיּוּצָא בְּזוּה. וְהִיָּה רַק
 מְלֵא שְׂמֵחָה וְחִדּוּה תַּמִּיד. כְּשֶׁהִיָּה גּוֹמֵר הַמְּנַעֵל, וּמִן
 הַסֵּתֶם הִיָּה לוֹ שְׁלֵשׁ קְצוּוֹת, כִּי לֹא הִיָּה יָכוֹל הָאֱמֻנֹת
 בְּשִׁלְמוֹת, כַּנֵּ"ל, הִיָּה לוֹקֵחַ הַמְּנַעֵל בְּיָדוֹ וְהִיָּה מְשַׁבַּח
 אוֹתוֹ מְאֹד, וְהִיָּה מְתַעַנֵּג מְאֹד מִמֶּנּוּ וְהִיָּה אוֹמֵר: אֲשֶׁתִּי
 כִּמּוֹה יָפָה וְנֹפֵלָא הַמְּנַעֵל הַזֶּה, כִּמּוֹה מְתוּק הַמְּנַעֵל הַזֶּה,
 כִּמּוֹה מְנַעֵל שֶׁל דְּבִשׁ וְצוֹקִיר (סִפְר) הַמְּנַעֵל הַזֶּה. וְהִיָּתָה
 שׂוֹאֵלֶת אוֹתוֹ: אִם־כֵּן מִפְּנֵי מָה שְׂאָרֵי רִצְעָנִים נוֹטְלִים
 שְׁלֵשָׁה זְהוּבִים בְּעֵד זוּג מְנַעֲלִים, וְאַתָּה לוֹקֵחַ רַק חֲצִי
 טָאֲלֵעַר (הַיְנוּ זְהוּב וְחֲצִי) ? הַשִּׁיב לָהּ: מָה לִּי בְּזוּה? זֶה
 מַעֲשֵׂה שְׁלוֹ, וְזֶה מַעֲשֵׂה שְׁלִי, וְעוֹד: לָמָּה לָנוּ לְדַבֵּר
 מֵאַחֲרִים? הֲלֹא נִתְחִיל לְחַשֵּׁב כִּמּוֹה וְכִמּוֹה אֲנִי מְרוּיַח
 בְּמְנַעֵל זֶה מִיָּד לְיָד: הָעוֹר הוּא בְּכָךְ, הַנֹּפֶת וְהַחוּטִים
 וְכוּ, בְּכָךְ, וְשְׂאָרֵי דְבָרִים כִּיּוּצָא בְּזוּה, בְּכָךְ, לֹא־אֶפְקִים

(המלוי שבין העורות), בכך; ועתה אני מרויח מיד ליד עשרה גדולים, ומה אכפת לי רוח כזה מיד ליד? והיה רק מלא שמחה וחדוה תמיד. ואצל העולם היה ללעג, והשיגו תאותם בו, שמצאו ממי להתלוצץ ברצונם, כי היה נדמה למשגע. והיו באים בני-אדם, והתחילו בכוננה לדבר עמו בשביל להתלוצץ. והיה אותו התם אומר: רק בלי ליצנות, ותכף שחשיבו לו בלי ליצנות, קבל דבריהם והתחיל לדבר עמם, כי יותר לא היה רוצה להעמיק לחשב חכמות, שגם זה בעצמו ליצנות, כי היה איש תם, וכשהיה רואה, שכוננתם לליצנות, היה אומר: מה יהיה כשתהיה חכם ממני? הלא אני תהיה שוטה, כי מה אני נחשב? וכשתהיה חכם ממני, אדרבא, אני תהיה שוטה.

(כל זה היה דרכי התם. ועתה נחזור לענין ראשון).

בתוך-כך נעשה רעש, שהחכם הנ"ל נוסע וקא לקאן בגדלה וחקמה גדולה. ורץ התם גם-כן לקראתו בשמחה גדולה, והיה אומר לאשתו: תן לי מהר היופא; אלך לקראת חברי ידידי לראותו. ונתנה לו

הפעלן, והיה רץ לקראתו. והחכם היה נוסע בעגלות-צב בגדלה. ובא לקראתו התם הזה והיה שואל בשלומו באהבה, בשמחה: אחי חביבי, מה אתה עושה? ברוך המקום שהביאתך, ואני זוכה לראותך. והחכם הנ"ל גם כל העולם היה בעיניו כלא, כנ"ל, מכל-שכן איש כזה, שנדמה למשגע, אך אף-על-פי-כן, מחמת אהבת נעורים הגדולה שהיה ביניהם היה מקרבו, ונסע עמו לתוך העיר. והשני בעל-בתים הנ"ל, אביהם של אלו השני בנים, מתו בתוך אותו הזמן שהיה החכם משויטט במדינות, ונשארו הבתים שלהם. והתם, שהיה במקומו, נכנס לבית אביו וירשו, והחכם, שהיה במדינות, לא היה מי לקבל הבית, ונעשה כלה ואבוד בית החכם, ולא נשאר ממנו כלום, ולא היה להחכם מקום לכנס בו בבואו. ונסע לתוך אכסניא אחת, והיה לו שם יסורים, כי לא היתה האכסניא ברצונו. והתם הנ"ל מצא לו עתה עבדא חדשה, והיה רץ ובא בכל פעם מביתו להחכם באהבה, בשמחה, והיה רואה, שיש לו יסורין מהאכסניא ואמר התם להחכם: אחי, עול לביתי

ותעמד אצלי, ואני אקבץ כל מה שיש לי בקמץ אחד, וכל ביתי, הכל לפניך ברצונך. וישר בעיני החכם, ונגנבם לביתו ועמד אצלו. והחכם היה מלא יסורים תמיד, כי הניח שם, שהוא חכם מפלג ואמן ודאקטיר גדול מאד. והיה בא שר אחד, וצוה לו, שיעשה לו טבעת של זהב. ועשה לו טבעת נפלא מאד, וחקק שם ציורים בדרכים נפלאים מאד, וחקק שם אילן, שהיה נפלא מאד. ובא השר, ולא ישר בעיניו כלל הטבעת, והיה לו יסורים גדולים מאד, כי היה יודע בעצמו, שאלו היה הטבעת עם האילן הזה בשפאניא, היה חשוב ונפלא מאד. וכן פעם אחד בא שר גדול והביא אבן טוב יקר, שבא ממרחקים, והביא לו עוד אבן טוב עם ציור, וצוה לו, שיעיר בעיור הזה על האבן טוב שהביא. וציר ממש כאותו הציור, רק ששנה בדבר אחד, שלא היה שום אדם מבין על זה, רק הוא לבדו. ובא השר וקבל האבן טוב, וישר בעיניו. והיה לו להחכם הזה יסורים גדולים מן השגיאה: הלא עד היכן מגיע חכמתי, ועתה יזדמן לי שגיאה. וגם בענין הדאקטירי היה לו יסורים: בשתיה בא לחולה, והיה

נותן לו רפואה, שהיה יודע בברור, שאם ילך לו להחולה לחיים, בודאי מחיב בברור להתרפאות מזה, כי היא רפואה נפלאה מאד, ואחר-כך מת החולה, והיו אומרים העולם, שמת על-ידו והיה לו יסורים גדולים מזה. וכן לפעמים נתן רפואה לחולה, ונתרפא, והיו אומרים העולם: מקרה הוא. והיה מלא יסורים תמיד. וכן היה צריך למלבוש. וקרא החיט ויגע עמו, עד שלמדו לעשות המלבוש פרצונו, כמו שהיה יודע. וכן החיט ועשה המלבוש פרצונו, רק כנף אחד (שקורין לעפיל) שגה בו, ולא בוננו יפה. והיה מצטער מאד, כי היה יודע בעצמו אף שבכאן הוא יפה, כי אינם מבינים על זה, אבל אם הייתי בשפאניא עם הלעפיל הזה, הייתי לשחוק והייתי נדמה כמו יתיר (אדם שעושים ממנו ליצנות). וכן היה מלא יסורים תמיד. והתם היה רץ ובא בכל פעם אל החכם בשמחה, ומצאו, שהוא מצר ומלא יסורים ושאלו: הלא חכם ועשיר כמותך, על מה יש לך יסורים תמיד? הלא אני מלא שמחה תמיד. והיה בעיני החכם לשחוק, ונדמה בעיניו למשגע. ואמר לו התם: הלא סתם בני-אדם, שמתלוועים

מִמְּנִי, הֵם שׁוֹטִים, כִּי אִם הִמָּה חֲכָמִים מִמְּנִי, הֲלֹא אֲדַרְבֶּה, הֵם שׁוֹטִים, בְּנִ"ל, מִכָּל שֶׁבֶן חָכָם כְּמוֹתְךָ, וְמָה תִּהְיֶה אִם אַתָּה חָכָם מִמְּנִי? עֲנֵה הַתָּם וְאָמַר לְהַחֲכֹם: מִי יִתֵּן, שֶׁתָּבוֹא אַתָּה עַל מִדְרָגָה שְׁלִי. הַשִּׁיב הַחֲכָם וְאָמַר: זֶה אֲפֹשֶׁר לְהִיּוֹת, שְׂאֲנִי אָבוֹא עַל שְׁלֶךְ, שְׂיִנְטֵל מִמְּנִי הַשֶּׁבֶל, חָס וְשָׁלוֹם, אוֹ אֶהְיֶה חוֹלָה, חָס וְשָׁלוֹם, וְאֶהְיֶה נַעֲשָׂה מְשֻׁנָּע, כִּי הֲלֹא מָה אַתָּה?, אִישׁ מְשֻׁנָּע, אָבֵל שְׂאֶתָּה תָּבוֹא עַל שְׁלִי, זֶה אִי אֲפֹשֶׁר בְּשׁוֹם אִפְּן, שְׂתִּהְיֶה אַתָּה חָכָם כְּמוֹנִי. הַשִּׁיב הַתָּם: אֲעַל הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ הַכֹּל אֲפֹשֶׁר, וְיִכּוֹל לְהִיּוֹת כְּהֵרֶף עֵינַי, שְׂאֲנִי אָבוֹא עַל שְׁלֶךְ. וְשָׁחַק הַחֲכָם מִמְּנוּ מְאֹד.

וְאֵלוּ הַשְּׁנַי בָּנִים הָיוּ נִקְרָאִים בְּפִי הָעוֹלָם, זֶה בְּכַנּוּי חָכָם, וְזֶה בְּכַנּוּי תָּם. אַף־עַל־פִּי שְׂיִישׁ כְּמָה חֲכָמִים וְתַמִּים בְּעוֹלָם, אַף־עַל־פִּי־בֶן כָּאֵן הָיָה נִכְרַ הַדְּבָר בְּיוֹתֵר, כִּי שְׂנִיָּהֶם מִמְּקוֹם אֶחָד וְלָמְדוּ בְּיַחַד, וְזֶה נַעֲשָׂה חָכָם מִפְּלֵג מְאֹד, וְזֶה הָיָה תָּם גְּדוֹל מְאֹד. וּבְהַסְקָאֶסְקִי (סֵפֶר מְרָשָׁם הַתּוֹשָׁבִים), שְׂשָׁם כּוֹתְבִין כָּל אֶחָד עִם כְּנוּי פֶּאֶמְעֵלִיא (מְשַׁבְּחָה) שְׁלוֹ, הָיוּ כּוֹתְבִין עַל זֶה כְּנוּי "חָכָם"

ועל זה כנני "תם". פעם אחד בא המלך על הסקאסקי, ומצא, שהיו כתובין שם אלו השני בנים, זה בשם חכם, וזה בשם תם, והיה בעיניו לפלא, שאלו השנים מכנים בשם חכם ותם, ונתאזה המלך לראותם. והשב המלך: אם אשלח אחריהם פתאם, שיבואו לפני יתפחדו מאד, והחכם, יסתתמו טענותיו לגמרי, והתם גם-כן אפשר ישתגע מחמת פחד. ונתישב המלך לשלח חכם אחד אל החכם, ותם אל התם; רק איך מוצאין בעיר מלוכה תם, כי בעיר מלוכה על-פירב הם חכמים, רק שהממנה על האוצרות הוא תם דוקא, כי החכם אינם רוצים לעשות ממנה על האוצרות פן על-ידי חכמתו ושכלו יוכל לבזבז האוצרות, על-כן עושין ממנה על האוצרות תם דוקא. וקרא המלך לחכם אחד ולאותו התם הנ"ל ושלהם להשני בנים הנ"ל, ונתן בידם אנרות לכל אחד ואחד. גם נתן בידם אנרת להנאבירגיר (מושל המחוז) של הנאבערניא (הממשל המחוזי), שאלו השתי בנים הם תחת ממשלתו, וצוה בהאנרת, שהנאבירגיר ישלח להם אנרות משמו להחכם והתם כדי שלא יתפחדו, ויכתב להם, שאין

הדבר נחונן, ואין המלך גוזר דוקא שיבואו רק הדבר
תלוי ברצונם: אם הם רוצים יבואו, רק שהמלך חפץ
לראותם. ונסעו אלו השלוחים, החכם והתם, ובאו
להנאבירניר ונתנו לו האגרת. ושאל הנאבירניר על
אלו השני בנים, ואמרו לו, שהחכם הוא חכם מפלג
ועשיר גדול. והתם הוא תם ביותר, ויש לו כל
המלבושים של הפעלן, כנ"ל. ונתיעץ הנאבירניר,
שבודאי אין ראוי להביאו לפני המלך בלבוש פעלן,
ועשה לו מלבושים כראוי, והניח בתוך העגלות צב
של התם, ונתן להם אגרות, כנ"ל. ונסעו השלוחים
ובאו לשם. ונתנו האגרות להם: החכם להחכם,
והתם להתם. והתם, תכף שהגיע לו האגרת, אמר
להתם השליח שהביאו: הלא איני יודע מה כתוב בו;
קרא אותו לפני. השיב לו: אני אספר לך בעל-פה מה
שכתוב בו, שהמלך רוצה שתבוא אליו. שאל תכף:
רק בלי ליצנות. השיב לו: בודאי אמת, בלי ליצנות.
ונתמלא שמחה תכף ורץ ואמר לאשתו: אשתי, המלך
שלח בשבילי. ושאלה אותו: על מה ולמה? ולא היה לו
פנאי להשיבה כלל, ותכף נודרו בשמחה והלך ונסע

עם השליח תכף. ונכנסם וישב בתוך העגלות צב ומצא
שם הבגדים הנ"ל ושמה יותר ויותר.

בתוך כך נשלחו מסירות על הנאבירניר, שהוא עושה
עולות, והעבירו המלך. ונתיעץ המלך, שטוב, שיהיה
נאבירניר איש תם, שיהתם ינהג המדינה באמת וישר
מחמת שאינו יודע חכמות והמצאות. ונמלך המלך
לעשות את התם הנ"ל נאבירניר, ושלח המלך פקדו
שהתם הנ"ל, ששלח אחריו, הוא יהיה נאבירניר. והוא
צריך לנסע דרך העיר של הנאבערניא, ויעמדו על
השערים של העיר, ותכף בבואו, יעכבו אותו ויכתירו
אותו בהתמנות הזאת, שיהיה נאבירניר, וכן עשו.
ועמדו על השערים, ותכף בעברו שם, עכבו אותו
ואמרו לו, שהוא נעשה נאבירניר. ושאל ואמר: רק
בלי ליצנות. השיבו לו: בודאי בלי שום ליצנות. ונעשה
התם תכף נאבירניר בתקף ועז. ועתה, שנתרום
מזלו, ומזל מחכים, ובא לו קצת הבנה, אף על פי כן
לא השתמש כלל בחכמתו, רק נהג בתמימותו
כבראשונה והנהיג את המדינה בתמימות, באמת

ובישר, ועולה לא נמצא בו, ועל הנחנת המדינה אין
 צריכין שכל גדול וחכמות, רק על-פי הישר בתמימות.
 כשבאו לפניו שנים לדין, היה אומר: אתה זכאי ואתה
 חייב, כפי תמימותו באמת, בלי שום ערמה ומרמה,
 וכן נהג הכל באמת. והיו אוהבים אותו המדינה מאד.
 והיה לו יועצים אוהבים באמת, ומחמת האהבה יעץ
 לו אחד: באשר שפודאי בהכרח תהיה קרוא אל
 המלך שתבוא לפניו, כי הלא כבר שלח אחריך וגם
 הדרך, שהנאבירניר מכרח לבוא לפני המלך, ועל-בן
 אף-על-פי שאתה כשר מאד, ולא ימצא בך שום עולה
 בהנהגתך המדינה, אף-על-פי-כן דרך המלך בדבריו
 לנשות בדבריו לצד אחר, לדבר חכמות ולשונות
 אחרים, על-בן נאה ודרך-ארץ, שתוכל להשיבו; על-
 בן טוב, שאלמך חכמות ולשונות. ונתקבל הדבר
 בעיני התם ואמר: מה אכפת לי אם אלמד חכמות
 ולשונות? ותכף עלה על דעתו, שחברו החכם אמר לו,
 שאי אפשר בשום אופן שהוא יבוא על שלו, והנה עתה
 כבר בא על חכמתו (ואף-על-פי-כן, אף-על-פי שגבר היה יודע
 חכמות, לא היה משתמש עם החכמות כלל, רק נהג הכל בתמימותו

בְּרֵאשׁוֹנָה). אַחֲר־כֵּן שָׁלַח הַמֶּלֶךְ, שָׁיבֹא זֶה הַתָּם
הַגֵּאֲבִירִינִי אֵלָיו, וְנִסֶּע אֵלָיו. וְדַבֵּר הַמֶּלֶךְ עִם הַתָּם
בְּתַחֲלָה מִהֲנִהְגֵת הַמְּדִינָה, וְהוּטֵב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ מְאֹד
מְאֹד, כִּי רָאָה, שֶׁהוּא מְתַנְהֵג בְּיָשָׁר וְאִמְת גְּדוֹל, בְּלִי
שׁוּם עֲוֹלָה וּמְרָמָה. אַחֲר־כֵּן הִתְחִיל הַמֶּלֶךְ לְדַבֵּר
חֻכְמוֹת וּלְשׁוֹנוֹת, וְהֵשִׁיבוּ הַתָּם כְּרָאוּי, וְהוּטֵב בְּעֵינֵי
הַמֶּלֶךְ זֹאת בְּיֹתֵר וְיֹתֵר, וְאָמַר: אֲנִי רוֹאָה, שֶׁהוּא חָכֵם
כְּזֶה, וְאֶף־עַל־פִּי־בֶן הוּא מְתַנְהֵג בְּתַמִּימוֹת כְּזֶה. וַיִּיטֵב
בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ מְאֹד מְאֹד. וּמָנָה הַמֶּלֶךְ אוֹתוֹ, שְׂיִהְיֶה
מִיְנִיסְטֵר (שֶׁר) עַל כָּל הַמִּיְנִיסְטֵרִישׁ (הַשָּׂרִים). וְצִוָּה לוֹ מְקוֹם
מִיחָד, שְׁשָׁם יִהְיֶה יְשִׁיבְתוֹ, וְצִוָּה, שְׂיִבְנֶה לוֹ חוֹמוֹת
נְאוֹת וּמְפָאָרוֹת כְּרָאוּי, וְנָתַן לוֹ כְּתָב עַל הַתְּמַנּוֹת
הַזֹּאת, שְׂיִהְיֶה מִיְנִיסְטֵר, כַּנִּל וְכֵן הָיָה, שְׂבָנּוּ לוֹ
בְּנֵינִים, כַּנִּל, בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁצִּוָּה הַמֶּלֶךְ, וְהִלֵּךְ וְקָבַל
הַגְּדָלָה בְּתַקְוָה.

וְהַחֲכָם הַנִּל, כְּשָׁבָא אֵלָיו הָאֲנִירַת מִהַמֶּלֶךְ, כַּנִּל,
הֵשִׁיב לְהַחֲכָם שְׂהַבִּיאָה: הַמְּתַן וְלִין פֶּה, וַיְדַבֵּר
וַנְתִּישֵׁב. לְעָרֵב עָשָׂה עֲבוּרוֹ סְעָדָה גְּדוֹלָה. בְּתוֹךְ סְעָדָתוֹ

נתחכם החכם בחכמתו ופילוסופיה שלו, וענה ואמר: מה זאת, שהמלך כזה ישלח אחרי, עבור שפל ברך כמוני, ומה אני, שהמלך ישלח אחרי? הלא מלך כזה שיש לו ממשלה ונדלה בזו, ואני שפל ונבזה כנגד מלך גדול ונורא כזה, ואיך יתישב זאת בדעת, שמלך כזה ישלח עבור שפל כמוני? אם אמר בשביל חכמתו, מה אני כנגד המלך? וכי אין להמלך חכמים? וגם המלך בעצמו בודאי חכם גדול, ומה הדבר הזה, שהמלך ישלח עבורי? וישתומם על זה מאד מאד. ענה ואמר זה החכם (הינו החכם הראשון, שהוא חברו של התם, כי כל זה הכל מדבריו של אותו החכם הראשון חברו של התם, שאחר שהשתומם והתמיה עצמו מאד כנ"ל ענה בעצמו דברים אלו ואמר להחכם השליח): תדע מה שאני אומר. דעתי, שבהכרח הדבר מובן ומברר, שאין מלך בעולם כלל, וכל העולם טועים בשמות הזה, שסוברים, שיש מלך. וראה והבן, איך אפשר זאת, שכל בני העולם ימסרו עצמן לסמך על איש אחד, שהוא המלך? בודאי אין מלך בעולם כלל. השיב החכם השליח הנ"ל: הלא אני הבאתי לך אנרת מהמלך. שאל אותו החכם הראשון

הנ"ל. האתה בעצמך קבלת האגרת מיד-המלך בעצמו
מפשי? השיב לו: לאו, רק איש אחר נתן בידי האגרת
בשם המלך. ענה ואמר: עתה ראה בעיניך, שדברי
כנים, כי אין מלך כלל. וחזר ושאל אותו: תאמר לי;
הלא אתה מן העיר מלוכה ומגדל שם מימך, הגידה
לי: הראית מימך את המלך? השיב לו: לאו (כי באמת כן
הדבר, שלא כל אחד ואחד זוכה לראות את המלך, כי אין המלך
מתראה, רק בעתים רחוקות מֵאֵד). ענה החכם הראשון ואמר:
עתה ראה גם ראה, שדברי ברורים ומבררים שבוודאי
אין מלך כלל, כי הלא אפלו אתה לא ראית את המלך
מעולם. שוב שאל החכם השליש: אם כן מי מנהיג
המדינה? השיב החכם הראשון: זאת אני אספר לך
הברור, כי ממני תשאל, כי אני בקי בזה, כי הייתי
משוטט במדינות, והייתי במדינת איטליה, וכך
המנהג, שיש שבועים שרי יועצים (שקורין ראטהירין). והם
עולים ומנהיגים המדינה זמן מיחד, ועם זה השחרות
חולקין עצמן כל בגי-המדינה בזה אחר זה. והתחילו
דבריו לכנס באוני החכם השליש, עד שהסכימו וגזרו,
שבוודאי אין מלך בעולם כלל. שוב ענה החכם

הראשון: המתן עד הבקר, אברר לך עוד בברור אחר ברור, שאין מלך בעולם כלל.

וישכם החכם הראשון בבקר (החכם, שהוא חברו של התם) אנו קוראים אותו תמיד בשם החכם הראשון), והקיץ את חברו החכם השליח ואמר לו: בוא עמי אל החוץ, ואראך הדבר בברור, איך העולם כלו בטעות, ובאמת אין מלך כלל, וכלם בטעות גדול. והלכו בשוק, וראו איש-חיל אחד, ותפסו אותו ושאלו אותו: למי אתה עובד? השיב: את המלך. (שאלו אותו): הראית את המלך מימך? לאו. ענה ואמר: ראה, היש שמות בזה? שוב הלכו אל אדון אחד מן החיל, ונכנסו עמו בדברים, עד ששאלוהו: למי אתה עובד? את המלך. הראית את המלך? לאו. ענה ואמר: עתה ראה בעיניך, שהדבר מברר, שכלם טועים, ואין מלך כלל בעולם. ונסכם ביניהם הדבר, שאין מלך כלל. ענה החכם ואמר עוד: בוא ונסע ונלך בעולם, ואראך עוד איך כל העולם כלו בטעותים גדולים, והיו הולכים ונוסעים בעולם, ובכל מקום שבאו, מצאו את העולם בטעות. ודבר המלך

הַנִּלְנַעַשָׂה אֲצֵלָם לְמִשְׁלַל, וּבְכָל מְקוֹם שֶׁמִּצְאוּ הָעוֹלָם
בְּטָעוֹת, לְקַחוּ אֶת הַמִּלְךְ לְמִשְׁלַל: כְּמוֹ שֶׁזֶה אֱמֶת, שֵׁשׁ
מִלְךְ, בֶּן הַדָּבָר הַזֶּה. וְהָיוּ הוֹלְכִים וְנוֹסְעִים עַד שֶׁכִּלְה
מָה שֶׁבִיָּדָם, וְהִתְחִילוּ לְמַכֵּר סוּם אֶחָד וְאַחֲר־כֵּן הַשְּׁנִי,
עַד שֶׁמִּכְרוּ כָּלָם, עַד שֶׁהִכְרַחוּ לִילְךְ רַגְלִי, וְתָמִיד הָיוּ
חוֹקְרִים הָעוֹלָם, וּמִצְאוּ שֶׁהָעוֹלָם בְּטָעוֹת. וְנַעֲשׂוּ עֲנִיִּים
הוֹלְכֵי רַגְלִי, וְנִסְתַּלַּק חַיִּיבוֹתָם, וְלֹא הָיוּ נֶחֱשָׁבִים כְּלָל,
כִּי לֹא הָיוּ מִשְׁגִּיחִים עֲלֵיהֶם כְּלָל, עַל אֲבִיוֹנִים כְּמוֹתָם.

וְנִתְגַּלְגַּל הַדָּבָר, וְהָיוּ הוֹלְכִים וְסוֹבְבִים, עַד שֶׁבָּאוּ אֶל
הָעִיר, שֶׁדָּר בָּהּ הַמִּינִיסְטֵר הַנִּלְנַעַשׁ (שֶׁהוּא הַתָּם, חֲבָרוּ שֶׁל
הַחֲכָם הַנִּלְנַעַשׁ) וְשָׁם בְּאוֹתָהּ הָעִיר, הָיָה בַּעַל־שֵׁם אֱמֶתִי,
וְהָיָה חָשׁוּב מְאֹד, כִּי עָשָׂה דְבָרִים נִפְלְאִים, וְאֶפְלוּ בֵּין
הַשָּׂרִים הָיָה חָשׁוּב וּמְפָרָסָם, וְאֵלוּ הַחֲכָמִים בָּאוּ
לְאוֹתָהּ הָעִיר, וְהִלְכוּ וְסָבְבוּ וּבָאוּ לְפָנָי בֵּית הַבַּעַל־שֵׁם,
וְרָאוּ, שֶׁהָיוּ עוֹמְדִים שָׁם כַּמָּה עֲגָלוֹת, אֲרֻבָּעִים
וְחַמְשִׁים, עִם חוֹלִים. וְסָבַר הַחֲכָם, שֶׁשָּׁם דָּר דְּאֶקְטִיר,
וְהָיָה רוֹצֵה לְכַנֵּס לְבֵיתוֹ מִחֲמַת שָׁנָם הוּא הָיָה דְּאֶקְטִיר
גָּדוֹל, וְרוֹצֵה לְכַנֵּס לַעֲשׂוֹת הַכְּרוֹת עִמּוֹ. וְשָׂאֵל מִי דָר

בְּכֵאן? הַשִּׁיבוּ: בַּעַל-שֵׁם. וַיִּמְלֵא פִּי שְׁחוֹק, וַאֲמַר
 לַחֲבֵרוֹ: זֶה הוּא שֶׁקֶר וְטַעוֹת נִפְלָא מְאֹד, וְזֶה הוּא שְׁטוֹת
 יוֹתֵר מִטַּעוֹת שֶׁל הַמֶּלֶךְ. חֲבֵרִי, אֲסַפֵּר לְךָ הַשֶּׁקֶר הַזֶּה
 כַּמָּה וְכַמָּה הָעוֹלָם בְּטַעוֹת בְּשֶׁקֶר כְּזֶה. בְּתוֹךְ כֶּךָ הָיוּ
 רַעֲבִים, וּמִצְאוּ עֲדִין אֲצֵלָם שְׁלֹשָׁה אַרְבָּעָה גְדוֹלִים (סוּג
 מִטְּבַע). וְהָלְכוּ אֶל בֵּית-הַתְּבַשִּׁיל, (שְׁקוּרִין גְּאֵר-קַעֵף), וְשָׂם
 מוֹצָאִים לֶאֱכֹל אֶפְלוֹ בְּעַד שְׁלֹשָׁה אוֹ אַרְבָּעָה גְדוֹלִים.
 וַצִּוּוּ לַתֵּן לָהֶם מֵאֲכָל, וְנָתַנוּ לָהֶם. בְּתוֹךְ שֶׁהָיוּ אוֹכְלִים,
 הָיוּ מְסַפְּרִים וּמְתַלּוֹצְצִים מִהַשֶּׁקֶר וְטַעוֹת שֶׁל דְּבַר
 הַבַּעַל-שֵׁם. וְהַבַּעַל הַגְּאֵר-קַעֵף שָׁמַע דְּבַרֵיהֶם, וַחֲרָה לוֹ
 מְאֹד, כִּי הַבַּעַל-שֵׁם הָיָה חָשׁוּב שָׂם מְאֹד. וַיֹּאמֶר לָהֶם:
 אֲכָלוּ לָכֶם מִה שֵׁשׁ לַפְּנִיכֶם וַצִּאוּ מִכָּאן. אַחֲרֵי-כֵן בָּא
 לְשָׂם בֶּן הַבַּעַל-שֵׁם, וְהֵם עֲדִין הָיוּ מְתַלּוֹצְצִים מִן
 הַבַּעַל-שֵׁם בְּפָנָי בְּנוֹ. וְנָעַר בָּהֶם הַבַּעַל גְּאֵר-קַעֵף עַל
 שֶׁהֵם מְתַלּוֹצְצִים מִן הַבַּעַל-שֵׁם בְּפָנָי בְּנוֹ, עַד שֶׁהִכָּה
 אוֹתָם הִכָּה וּפָצְעָה וּדְחָפָם מִבֵּיתוֹ. וַחֲרָה לָהֶם מְאֹד,
 וָרָצוּ לְבַקֵּשׁ מִשְׁפָּט עַל הַמִּכָּה אוֹתָם. וְנִתְיָשְׁבוּ לִילֵךְ אֶל
 הַבַּעַל הַבֵּית שְׁלָהֶם, שֶׁהִנִּיחוּ שָׂם הַחֲבִילוֹת שְׁלָהֶם,
 לְהַתִּיעֵץ עִמּוֹ אִיךְ לְהַשִּׁיג מִשְׁפָּט עַל הַנִּל. וּבָאוּ וְסִפְּרוּ

לו, שבעל הנאר-קעד הפה אותם מאד. ושאל להם: למה? וספרו לו, שדברו על הבעל-שם. השיב להם: בודאי אינו ישר להכות בני-אדם, אבל אתם לא עשיתם נכונה כלל, שדברתם על הבעל-שם, כי הבעל-שם חשוב כאן מאד. וראו, שאין בו ממש, וגם הוא בטעות, והלכו ממנו אל הפקיד (והפקיד היה עב"ם) וספרו לו המעשה, שהכו אותם. שאל: על מה? השיבו, שדברו על הבעל-שם, והכה אותם הפקיד הכה ופצוע ודחפם מביתו. והלכו מזה לזה; ממושל למושל גבוה ממנו, עד שבאו לפני המיניסטר הנ"ל. ושם, לפני בית המיניסטר, עומדים אנשי-חיל, דהינו וואכן, והודיעו להמיניסטר, שאיש אחד צריך אליו, וצוה שיכנס. ובא אותו החכם לפני המיניסטר, ותכף בבואו הכירו המיניסטר שזהו החכם תברו כנ"ל, והחכם לא הכירו מחמת שהיה בגדלה כזו. ותכף התחיל המיניסטר ודבר אליו: ראה תמימותי למה שהביא אותי, לגדלה כזו, ואל מה חכמתך הביאה אותך? ענה החכם ואמר: מאחר שאתה הוא חברי התם, מזה נספר אחר-כך; לעת עתה תן לי משפט על שהכו אותי, שאלו: למה?

השיבו: בשביל שדברתי על הבעל-שם, שהוא שקר ומרמה גדולה. ענה התם המיניסטר ואמר: עדין אתה אוהו בחכמות שלך? ראה: אתה אמרת שאתה יכול לבוא על שלי בקל, ואני לא אוכל לבוא על שלך; ראה, שאני כבר באתי על שלך, כנ"ל, ואתה עדין לא באת על שלי, ואני רואה, שזה קשה יותר, שאתה תבוא על תמימות שלי. ואף-על-פי-כן, מחמת שהיה מכיר בו מכבר בגדלתו, צוה לתת לו בגדים להלבישו, ובקשו שיאכל עמו. בשעת אכילתם התחילו לדבר יחד. התחיל החכם להוכיח לו דעתו הנ"ל, שאין מלך כלל. גער בו התם המיניסטר: הלא אני בעצמי ראיתי את המלך. השיב לו החכם בשחוק: אתה יודע בעצמך, שזה היה המלך? אתה מכיר אותו ואת אביו ואת זקנו שהיו מלכים? מאין אתה יודע שזה מלך? אנשים הגידו לך שזה מלך, ורמו אותך בשקר. וחרה להתם מאד מאד על דבר המלך על שהוא כופר במלך.

בתוך כך בא אחד ואמר: העזאזל, דהינו הטיוול שלח

אחריכם. ונודעוהו התם מאד מאד, ורץ וספר לאשתו
 בפחד גדול באשר שהנ"ל שלח אחריו. ויעצה לו
 אשתו לשלח עבור הבעל-שם. ושלח אחריו. ובא
 הבעל-שם ונתן לו קמיעות ושמירות ואמר לו, שעתה
 לא יפחד כלל, והיה לו אמונה גדולה בזה. והיו יושבים
 עוד החכם והתם הנ"ל, ושאל החכם אותו: על מה
 נפחדת כל-כך? אמר לו: בשביל הנ"ל, ששלח
 אחרינו. שחק ממנו: אתה מאמין, שיש טייוול? השיב
 לו: ואם-כן מי הוא זה ששלח אחרינו? ענה החכם
 ואמר: בודאי זהו אחי, שרצה שיתראה עמי, ושלח
 אחרי במרמה זו. שאל אותו התם: אם-כן איך עבר על
 כל הווארטיש (השומרים)? השיבו: בודאי שחד אותם,
 והם אומרים במרמה ושקר, שלא ראו אותו כלל.
 בתוך כך חזר ובא אחד ואמר בנ"ל, שהטייוול שלח
 אחריהם. והתם לא נודעוהו עתה, ולא היה לו שום פחד
 כלל מחמת השמירה של הבעל-שם, בנ"ל. ענה ואמר
 להחכם, עתה מה אתה אומר? אמר: אודיע לך, שיש
 לי אח, שהוא עמי בכעס, ועשה מרמה זו כדי להפחיד
 אותי. ועמד ושאל לאותו שבא בשבילם: ומה הוא

דמותו של זה ששלה אתרינו? איזה פנים יש לו ואיזה
 מראה יש לשערות שלו וכו' ופיוצא. השיב לו: כך וכך.
 ענה החכם ואמר: ראה, זה הוא מראה אחי הנ"ל. אמר
 לו התם: התלך עמם? השיב: הן, רק שתתן עמי איזה
 אנשי חיל, שיהיו זלאנא (שומרים מלויים) כדי שלא יצערו
 אותי. ונתן לו זלאנא. והלכו השני החכמים הנ"ל עם
 אותו האיש שבא בשבילם, וחזרו החיל. ושאל אותם
 התם המיניסטר: היכן הם החכמים הנ"ל? השיבו,
 אינם יודעים כלל איך נעלמו. והנ"ל (הינו הפייול) חטף
 אותם, את החכמים האלו הנ"ל, והביא אותם אל רפיש
 וטיט, ושם היה יושב הפייול על פסא בתוך הרפיש,
 והשליכו את החכמים הנ"ל בתוך הרפיש. והרפיש היה
 עב ודבוק כמו דבק ממש, (שקורין קליי), ולא היו יכולים
 לזוז עצמן כלל בתוך הרפיש, וצעקו (אלו החכמים לאלו
 שהיו מיסרים אותם, והינו הפייול ואנשיו): רשעים, על מה
 אתם מיסרים אותנו? וכי יש טייוויל בעולם? אתם,
 רשעים, מיסרים אותנו בחנם (כי אלו החכמים הנ"ל עדין לא
 האמינו, שיש טייוויל, רק אמרו שאנשים רשעים מיסרים אותם בחנם).
 והיו מנחים אלו השני חכמים בתוך עבי הרפיש, והיו

חוקרים מה זאת: אין זאת, רק שאנשים פוחזים, שהיינו מתקוטטים עמָהם איזה פעם, ועתה הם מיסרים אותנו כל-כף. והיו מתיסרים שם בענויים גדולים כמה שנים. פעם אחת עבר התם המיניסטר הנ"ל לפני בית הבעל-שם, ונזכר בתברו החכם, ונכנס אל הבעל-שם, והטה עצמו אליו בדרך השרים, ושאל אותו אם אפשר שיראה אותו (הינו את החכם הנ"ל) ואם יוכל להוציאו משם. ואמר אל הבעל-שם: האתם זוכרים את החכם, ששלח הטייוול ונשאו, ומאותו היום לא ראיתיו? השיבו: הן. ובקש ממנו, שיראה לו מקומו ויוציאו משם. ואמר לו הבעל-שם: בודאי אני יכול להראות לך מקומו ולהוציאו, רק שלא ילכו כי אם אני ואתה. והלכו יחד. ועשה הבעל-שם מה שידע, ובאו לשם, וראה שהם מנחים בעבי טיט ורפש. וכשראה החכם את המיניסטר, צעק אליו: אחי, ראה, שהם מביים ומענים אותי כל-כף הרשעים הללו בתנם. גער בו המיניסטר: עדין אתה אוהזו בחכמות שלך ואין אתה מאמין בשום דבר, ולדבריה אללו הם אנשים? עתה ראה; הלא זה הוא הבעל-שם, שהיית כופר בו, והוא

דיקא יכול להוציאכם (והוא יראה לכם האמת). ובקש התם המיניסטר הנ"ל מן הבעל-שם שיוציאם, ויראה להם שזהו טייוול ואינם אנשים, ועשה הבעל-שם מה שעשה, ונשארו עומדים על היבשה, ולא היה שם רפש כלל, ואלו המזיקים הנ"ל נעשו עפרא בעלמא. אז ראה החכם הנ"ל והכרח בעל כרחו להודות על הכל שיש מלך וכו'.

על זה המעשה נאמרה התורה (עין לקושי מותר", חלק ב', סימן י"ט) המדברת מחכמות ותמימות, שעקר השלמות הוא רק תמימות ופשיטות, וענין עמלק, שהיה חכם וכפר בעקר וכו' עין שם על פסוק (משלי כ"ד): שבע יפ'ל צדיק וקום, סופי תבות עמל"ק. כי עקר כל הנפילות הם על-ידי חכמות וכו', עין שם. גם אנג מזרע עמלק אף-על-פי שראה מפלתו בשעה שבא שמואל אצל שאול להרגו, עדן לא היה מאמין. כמו שנגאמר (שמואל א' ט"ו): וילך אנג מעדנות ותרנם יונתן: מפנקא, כי עדן לא האמין במפלתו, עד שראה בעיניו סוף מפלתו, אז: ויאמר אכן סר מר המות, כי עד עתה לא האמין.

שים עיניך על המעשה, ותבין פלאי פלאות. ואם התפלה אינה פראוי, הוא מנעל בשלשה קצוות, והבן.

מעשה י'

מבערגיר ועני

(תקס"ט אחר פורים)

המעשה של הבערגיר ספר אחרי שספרו לפניו מקדם מענין
 בכתב עם אותיות של זהב וכו'. (חיי מוהר"ן, ס)

מעשה, פעם אחת היתה בערגיר (סוחר גדול). והיתה עשיר
 מפלג מאד, והיתה לו סחורות רבות מאד וכיוצא. והיו
 הוועקסלען (שטרות) והברייב (מכתבים) שלו הולכין על
 העולם, והיתה לו כל טוב. ולמטה ממנו היתה דר עני
 אחד, שהיתה עני גדול מאד, והיתה לו כל ההפך מן
 הבערגיר העשיר. ושניהם היו חשוכי-בנים: לזה לא
 היתה בנים וכן לזה. פעם אחד חלם להבערגיר, שבאו
 אנשים ועשו חבילות חבילות, דהיינו פאקין פאקין.
 ושאל אותם: מה אתם עושים? והשיבו: לשאת הפל
 אל העני הנ"ל. וחרה לו מאד מאד על שהם רוצים
 לשאת כל הונו מביתו אל העני, ולכעם עליהם
 אי-אפשר, שהם אנשים רבים. והם עשו חבילות

חבילות מכל אשר היו לו מכל סחורותיו והונזו ורכשו, ונשאו הכל באשר לכל אל בית העני הנ"ל, ולא השאירו כלום בביתו כי אם דפנות הבית ריקם. וחרה לו מאד מאד, והקיץ וירא והנה חלום. ואף שראה שהוא חלום, וברוך השם, הכל אצלו, אף על פי כן הייה לבו נוקפו מאד. וחרה לו הדבר מאד מאד על דבר החלום, ולא הייה יכול לצאת מדעתו דבר החלום הנ"ל.

והעני הנ"ל עם זונתו הייה רגיל גם מקדם להשגיח עליהם ולתת להם מפת ידו, ועבשו, אחר החלום, נתן עליהם השגחה יותר מקדם, אך בכל עת שהיו באים לביתו, העני או אשתו, היו משתנים פניו, ונבהל מפניהם מחמת החלום שזכר. והם העני עם אשתו, היו רגילים לפרקים אצלו, והיו אצלו נכנסים ויוצאים. פעם אחת באתה אצלו אשת העני הנ"ל, ונתן לה מה שנתן. ונשתנה צורתו ונבהל ונשתומם מאד. שאלה אותו הענייה הנ"ל: אבקש מחילה מכבודכם. תגידו לי. מה זאת, שבכל עת אשר אנו באים אצלכם, משתנים

פְּנִיכֶם מְאֹד? סֵפֶר לָהּ כָּל אוֹתוֹ הָעֵנִין, שְׁחֵלֶם לוֹ כִּנּוּי, וּמֵאוֹתוֹ הַיּוֹם לָבוּ נוֹקְפוֹ מְאֹד וְכוּ' כִּנּוּי, הַשִּׁיבָה לוֹ: הַאֵם הִיָּה הַחֲלוּם בְּאוֹתוֹ הַלְיָלָה פְּלוֹנִית שְׁאִמְרָה לוֹ? הַשִּׁיב לָהּ: הֵן, וּמָה בָּזָה? הַשִּׁיבָה לוֹ: בְּאוֹתוֹ הַלְיָלָה חֵלֶם לִי גַם-כֵּן שְׁאֵנִי עֲשִׂירָה גְדוֹלָה, וּבָאוּ אֲנָשִׁים לְתוֹךְ בֵּיתִי וַעֲשׂוּ פֶאֶקִין פֶּאֶקִין וּשְׂאֵלֹתַיִם: לְהִיכֵן אַתֶּם נוֹשְׂאִים? הַשִּׁיבוּ: אֵל אוֹתוֹ הָעֵנִי, הִינּוּ לְהַבְעֵרְגִיר הַנּוּי, שְׁקֶרְאוּהוּ עֲכָשׁוּ עֵנִי. עַל-כֵּן מָה אַתָּה מַשְׁגִּיחַ עַל חֲלוּם, הֲלֹא אַף אֲנִי בַחֲלוּמִי? וְהוּא נִבְהַל וְנִשְׁתַּוְּמַם עֲכָשׁוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר עַל שִׁשְׁמַע עוֹד אֶת חֲלוּמָהּ, שְׁהַדְבָר נִרְאָה, שִׁשְׂאוּ עֲשִׂירוֹתוֹ וּרְכוּשׁוֹ אֶצֶל הָעֵנִי, וְדִלוֹת שָׁל הָעֵנִי יִשְׂאוּ אֶצְלוֹ, וְנִבְהַל מְאֹד מְאֹד.

וַיְהִי הַיּוֹם, וְנִסְעָה אִשְׁתּוֹ הַבְּעֵרְגִיר עִם עַגְלוֹת-צֶבֶל לְמִיל, וְלָקְחָה עִמָּה רַעוּתִיהָ, וְלָקְחָה גַם אִשְׁתּוֹ הָעֵנִי עִמָּה, וְנִסְעוּ עַל הַטַּיּוֹל. וְהָיָה עֶבֶר אִישׁ חִיל, אֲדוֹן (שְׁקוֹרִין יַעֲדִירָאֵל) (קָצִין צָבָא גְבוּהָ), עִם הַחִיל שָׁלוֹ, וּפְנּוּ אֶל הַצַּד מִן הַדְרֵךְ בְּשִׁבְלֹו. וְעֶבֶר הַחִיל, וַיֵּרָא שְׁנוֹסְעִים נָשִׁים, וְצָוָה שִׁיּוּצִיאוּ אַחַת מִן הַנָּשִׁים שֶׁנִּסְעוּ לְמִיל, וְהִלְכוּ

והוציאו את אשת העני, והטפו אותה בתוך העגלת-צב של היעדניראל ונסעו עמה, ובודאי אי אפשר להשיבה, כי נסע להלן. בפרט איש חיל, יעדניראל עם חילותיו. ולקחה ונסע עמה למדינה שלו, והיא הייתה יראת שמים, ולא רצתה לשמע לו כלל, והייתה בוכה מאד, והיו מבקשים ומפתים אותה, והיא הייתה יראת שמים ביותר. והם שבו לביתם מן הטיול, והנה גלקחה העניה הנ"ל. והיה העני מתאבל ובוכה ומתמרמר מאד מאד על אשתו תמיד. פעם אחת עבר הבערניר אצל בית העני. שמע שהוא בוכה ומתמרמר מאד מאד. נכנס ושאלו: מה אתה מתמרמר ובוכה כל-כך? השיבו: וכי לא אבכה? ומה נשאר לי? יש שנשאר להם העשירות או בנים. אני אין לי כלום, וגם אשתי גלקחה מכני, ומה נשאר לי?

ונכמר לבו של הבערניר על העני הנ"ל, ונתעוררו רחמיו עליו מאד מאד מגדל המרירות שראה בו, והלך ועשה דבר מבהל, ובאמת היה שגעון, והלך ושאל באיזה מדינה דר היעדניראל הנ"ל. והלך ונסע

לְשֵׁם, וְעָשָׂה דָבָר מְבֹהֵל מְאֹד וְהִלְךְ לְבֵית הַיַּעֲדֵנִירָאֵל,
 וְשֵׁם עוֹמְדִים וּוּאֲכִין (מִשְׁמְרוֹת), וְהוּא, מְגֹדֵל הַבְּהֵלָה שְׁלוֹ
 מְאֹד מְאֹד גִּשְׁתוּמִם, וְהִלְךְ בְּבֵהֵלָה גְדוֹלָה, וְלֹא הִשְׁגִּיחַ
 כָּלֵל עַל הוּוּאֲכִין, וְגַם הוּוּאֲכִין נִבְהֵלוּ וְנִשְׁתוּמְמוּ מְאֹד
 מִחֲמַת שְׂרָאוּ פִתְאִים בְּרֹאֲדָם אֲצֵלָם מְבֹהֵל מְאֹד,
 וְנִבְהֵלוּ מְאֹד. אֵיפֹה בָּא זֶה לְכֹאֵן? וּמִחֲמַת הַבְּהֵלָה
 הַנִּיחוּהוּ כָּל הוּוּאֲכִין, וְעָבַר עַל כָּל הוּוּאֲכִין, עַד שֶׁנִּכְנַס
 לְבֵית הַיַּעֲדֵנִירָאֵל, לְמִקּוֹם שֶׁהִיָּתָה שׁוֹכֶבֶת שָׁם, וּבָא
 וְהִקִּיעָה וְאָמַר לָהּ: בּוֹא, וּרְאֵתָה אוֹתוֹ וְנִבְהֵלָה. וְאָמַר
 לָהּ: תִּכְרַף בּוֹא עִמִּי, וְהִלְכָה עִמּוֹ, וְעָבְרוּ גַם עִתָּה עַל כָּל
 הוּוּאֲכִין, עַד שֶׁיֵּצְאוּ. וְאִזִּי תִכְרַף נִבְהֵל וְנִזְכַּר מַה שֶׁעָשָׂה
 דָּבָר כָּזֶה, וְהִבִּין שֶׁבּוֹדָאֵי תִכְרַף יִהְיֶה נַעֲשֶׂה רַעַשׁ גְּדוֹל,
 וְכֵן הָיָה, שֶׁנַּעֲשֶׂה שָׁם תִּכְרַף רַעַשׁ גְּדוֹל אֲצֵל הַיַּעֲדֵנִירָאֵל.
 וְהִלְךְ וְהִטְמִין עַצְמוֹ בְּתוֹךְ בּוֹר אַחַד שֶׁהָיָה עִם מֵי
 גְשָׁמִים עַד שֶׁיַּעֲבֹר הָרַעַשׁ, וְשָׁהָה שָׁם עִמָּה שְׁנֵי יָמִים
 בְּתוֹךְ הַבוֹר, וּרְאֵתָה הָאִשָּׁה הַנְּיָל גְּדֹל הַמְסִירַת נַפְשָׁהּ
 שֶׁהָיָה לוֹ בְּשִׁבְלָה וְהַצָּרוֹת שֶׁסּוֹבֵל בְּשִׁבְלָה, וְנִשְׁבָּעָה
 בָּהּ, שֶׁכָּל הַמְזוֹל שֵׁיִשׁ לָהּ, אֶפְשָׁר יֵשׁ לָהּ אִיזָה מְזוֹל
 שִׁיָּהִיָּה לָהּ אִיזָה גְדֹלָה וְהַצְלָחָה, שִׁיָּהִיָּה כָּל הַצְלָחָה

שְׁלָה לֹא נִמְנָע מֵאֵתוֹ, וְאִם יִרְצֶה לִקַּח לְעַצְמוֹ כָּל הַצְּלָחָה וּגְדֵלָה שְׁלָה, וְהִיא תִשָּׂאֵר כְּמִקְדָּם, לֹא יִמְנָע מִמֶּנּוּ כָּלֵל. וְאִיךְ מוֹצְאִים שָׁם עֵדוּת? וְלִקַּח אוֹתוֹ הַבּוֹר לְעֵדוּת. אַחֲרַי שְׁנֵי יָמִים יֵצֵא עִמָּה מִשָּׁם וְהִלְךְ לְהֵלֵךְ, וְהָיָה הוֹלֵךְ וּבָא עִמָּה לְהֵלֵךְ לְהֵלֵךְ, וְהִבִּין שְׁנֵים שָׁם בְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם מִחֻפְּשִׁים אַחֲרָיו. וְהִלְךְ עוֹד, וְהִחְבִּיא עַצְמוֹ עִמָּה בְּתוֹךְ מִקְנֶה, וְנִזְכְּרָה שׁוֹב בְּגֵדֵל הַמְּסִירוֹת נֶפֶשׁ וְהִצְרָה שְׁסוּבֵל בְּשִׁבְלָה, וְנִשְׁבְּעָה עוֹד הַפְּעַם כִּנְ"ל, וְלִקְחָה אֶת הַמִּקְנֶה לְעֵדוּת. וְהָיוּ שָׁם גַּם־בֵּן בְּעֶרְךָ שְׁנֵי יָמִים, וַיֵּצְאוּ וְהִלְכוּ לְהֵלֵךְ. וּבֵן הָיָה כְּמָה פְּעָמִים, שֶׁהִחְבִּיא עַצְמוֹ עִמָּה בְּמִקְוֹמוֹת אַחֲרֵים כִּי־יֵצֵא בְּאֵלוֹ, דְּהִינּוּ בְּשִׁבְעָה מְקוֹמוֹת שֶׁל מַיִם, וְהֵם בּוֹר וּמִקְנֶה, כִּנְ"ל, וְאַנְגָּמִים וּמַעֲזִין וּנְחָלִים וּנְהָרוֹת וַיָּמִים, וּבְכָל מָקוֹם וּמָקוֹם שֶׁהָיוּ נִחְבָּאִים שָׁם, נִזְכְּרָה בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁוֹ וְצָרְתוֹ בְּשִׁבְלָה, וְנִשְׁבְּעָה לוֹ, כִּנְ"ל, וְלִקְחָה אוֹתוֹ הַמָּקוֹם לְעֵדוּת, כִּנְ"ל, וְהִלְכוּ וּבָאוּ, וְהָיוּ מִחְבִּיאִים עַצְמָם בְּכָל פַּעַם בְּמִחְבוֹאוֹת הַנְּ"ל, עַד שֶׁבָּאוּ עַל הַיָּם. כְּשֶׁבָּאוּ עַל הַיָּם, וְהוּא הָיָה סוֹחֵר גָּדוֹל, וְהָיָה מְכִיר הַדְּרָכִים עַל הַיָּם, וְחָתַף עַצְמוֹ לְבוֹא לְמִדְיָנָתוֹ, עַד

שָׁעֵבֶר וּבָא לְבֵיתוֹ עִם אִשְׁתֵּי הָעֲנִי הַנִּזְלִי, וְהִשִּׁיבָהּ לְהָעֲנִי
וְהָיָה שְׂמֵחָה גְדוֹלָה שָׁם.

וְהַבְּעֵרְנִיר הַנִּזְלִי, בְּשֹׁכֵר שְׁעֵשָׂה דָבָר כְּזָה וְגַם עָמַד
בְּנִסְיוֹן עֲמָה, נִפְקָד וְנוֹלָד לוֹ בְּאוֹתָהּ שָׁנָה בֶּן זָכָר. וְהָיָה
גַם הָיָא, אִשְׁתֵּי הָעֲנִי הַנִּזְלִי, בְּשֹׁכֵר שְׁעֵמְדָה בְּנִסְיוֹן כְּזָה
עִם הַיַּעֲדֵנִירָאֵל וְגַם עִמּוֹ זָכָתָה גַם־כֵּן וַיִּלְדָה נְקֵבָה,
וְהָיְתָה יֶפֶת תֵּאֵר מְאֹד מְאֹד, שְׁלֵא הָיָה יָפִי שָׁל מִיֵּן
אָדָם כָּלָל, כִּי בֵין בְּנֵי־אָדָם לֹא נִמְצָא יָפִי כְזָה, וְהָיוּ
הָעוֹלָם אוֹמְרִים: הַלְוָאֵי שְׁתַּתְּגַדֵּל (כִּי חֲדוּשׁ נִפְלָא כְזָה קָשָׁה
שְׁתַּתְּגַדֵּל), כִּי הָיָה יָפִיָּה וְתַפְאֲרָתָהּ מִפְּלֵג מְאֹד מְאֹד, שְׁלֵא
נִרְאָה כְזֹאת בְּעוֹלָם כָּלָל, וְהָיוּ הָעוֹלָם בָּאִים וְנִכְנָסִים
לְרֵאוֹתָהּ, וְהָיוּ מְשַׁתְּמָמִים מְאֹד עַל גְּדֻלַּת יָפִיָּהּ הַמִּפְּלֵג
מְאֹד מְאֹד, וְהָיוּ נוֹתְנִים לָהּ מִתְּנוּת מִתְּנוּת מִחֲמַת
חֶבֶה. וְהָיוּ נוֹתְנִים מִתְּנוּת, עַד שֶׁנִּתְעַשֵּׂר הָעֲנִי.
וְהַבְּעֵרְנִיר הַנִּזְלִי נִפְלַ בְּרַעְתּוֹ, שִׁישְׁתַּדֵּד עִם הָעֲנִי הַנִּזְלִי
מִגְּדֻלַּת יָפִיָּהּ, שֶׁהָיָה חֲדוּשׁ כְּזָה, וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ: אֶפְשָׁר עַל
זֶה מִרְאָה הַחֲלוּם, שְׁנוּשְׂאִין שָׁלוֹ לְהָעֲנִי וּמֵהָעֲנִי נוֹשְׂאִין
אֶצְלוֹ, דְּהֵינּוּ שִׁישְׁתַּדְּכוּ יַחַד וַיִּתְעַרְבוּ יַחַד עַל־יָדֵי

השדוד. פעם אחת. באתה אשת העני אצלו, ואמר לה
 דעתו, שרצונו להשתדף עמה, ואפשר בזה יתקיים
 החלום, כנ"ל. השיבה לו: גם אני חשבתני זאת בדעתני,
 אך לא היה לי העזה לדבר מזה, שאני אשתדף עמכם.
 אך אם אתם רוצים בודאי אני מוכן, ולא אמנע מכם,
 כי כבר נשבעתי, שכל טובי והצלחתי לא ימנע מכם.
 והבן והבת הנ"ל למדו שניהם בחדר אחד לשונות
 וכיוצא בדרבם. והבת הנ"ל, היו הולכים ובאים
 לראותה מגדל החדוש, כנ"ל, ונתנו מתנות, עד
 שנתעשר העני, והיו באים שרים לראותה והוטבה
 בעיניהם מאד. והיה יפיה חדוש גדול ביניהם, כי לא
 היה יפי של אנושי כלל, ומגדל הפלגת יפיה בא על
 דעת השרים להשתדף עם העני הזה, ושר, שהיה לו
 בן, חשק להתחתן עמה, אך אין נאה להם להתחתן עם
 בזה, על-בן הכרחו לראות להשתדל לגדל את האיש
 הזה, והשתדלו שיעבד אצל הקיסר. ונעשה מתחלה
 פראפירטיק (קצין צבא נמוך) ואחר-כך למעלה למעלה,
 כי השתדלו להגביהו במהרה, עד שהלך מהר ממעלה
 למעלה, עד שנעשה יעדניראל והיו חפצים השרים

להשתדף עמו. אך היו רבים קופצים על זה, כי כמה
 שרים באו על זה ועסקו בזה להגביהו, וגם כי לא היה
 אפשר לו להתחתן מחמת הבערניר, שכבר היו
 מדברים להשתדף עמו. והעני הזה, שנעשה יעדניראל,
 היה מצליח יותר ויותר, והיה שולח אותו הקיסר
 להמלחמה, והצליח מאד בכל פעם. ונשא אותו עוד
 יותר למעלה למעלה, והיה הולך ומצליח מאד, עד
 אשר נסתלק שם הקיסר, ונתיעצו כל בני המדינה
 לעשות אותו לקיסר, ונתקבצו כל השרים והסבימו
 כלם, שהוא יהיה קיסר. ונעשה קיסר (הינו העני הנ"ל נעשה
 קיסר), והיה לוחם מלחמות, והיה מצליח מאד. וכבש
 מדינות, והיה לוחם ומצליח וכובש והולך, עד ששאר
 המדינות נתיעצו למסר תחת ידו ברצון טוב, כי ראו
 הצלחתו הגדולה, שכל היפי של העולם וכל המזל של
 העולם אצלו, על-בן נתקבצו כל המלכים והסבימו,
 שהוא יהיה קיסר על כל העולם ונתנו לו כתב באותיות
 של זהב.

והקיסר הזה מאן עתה להשתדף עם הבערניר, כי אין

נָאָה לְקִיסָר לְהִשְׁתַּדֵּף עִם בְּעֵרְנָר; וְאִשְׁתּוֹ הַקִּיסָרִית
 הִיא לֹא זָוָה מִן הַבְּעֵרְנָר כָּלֵל. וַיֵּרָא הַקִּיסָר, שְׂאֵי
 אֶפְשָׁר לוֹ לַעֲשׂוֹת שְׂדוּף אַחַר נֶגֶד הַבְּעֵרְנָר הַנַּ"ל,
 בְּפָרֵט כִּי אִשְׁתּוֹ מַחֲזֶקֶת עִמּוֹ מְאֹד מְאֹד, עַל־כֵּן חָשַׁב
 מַחֲשָׁבוֹת עַל הַבְּעֵרְנָר הַנַּ"ל, וּבִתְחִלָּה רָאָה לְחַסְרוֹ,
 וְהִשְׁתַּדַּל בְּתַחבּוּלוֹת, כְּאִלוֹ אִין הַדְּבָר מִמֶּנּוּ לְגַרֵם לוֹ
 הַפֶּסֶד, וְהַקִּיסָר בּוֹדֵאֵי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כְּזֹאת. וְהָיוּ
 מִפְּסִידִים וּמַחֲסָרִים אוֹתוֹ, עַד שֶׁנִּתְּדַלְּדַל וְנַעֲשָׂה עָנִי
 גָּמוּר, וְהָיָא, הַקִּיסָרִית הֵיחָה מַחֲזֶקֶת עִמּוֹ תָּמִיד.
 אַחֲר־כֵּן רָאָה הַקִּיסָר שֶׁכָּל זְמַן שְׂוָה הַבֵּן קָיָם, הֵינּוּ בֶן
 הַבְּעֵרְנָר הַנַּ"ל, אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לַעֲשׂוֹת שְׂדוּף אַחַר,
 וְהִשְׁתַּדַּל לְהַעבִיר אֶת אוֹתוֹ הַבְּחֹר שֶׁל הַבְּעֵרְנָר.
 וְחָשַׁב מַחֲשָׁבוֹת לְהַעבִירוֹ, וְנִלְגַל עָלָיו עֲלִילוֹת, וְהוֹשִׁיב
 עָלָיו שׁוֹפְטִים, וְהַשׁוֹפְטִים הַבִּינוּ, שֶׁרְצוֹן הַקִּיסָר
 לְהַעבִירוֹ מִן הָעוֹלָם, וְשָׁפְטוּ לְהַנִּיחוֹ בְּשֶׁק וּלְהַשְׁלִיכוֹ
 לַיָּם. וְהַקִּיסָרִית, הָיָה לְבָה דְרוּה מְאֹד עַל זֶה, אֲדָּ גַם
 הַקִּיסָרִית, אֵי־אֶפְשָׁר לָהּ לַעֲשׂוֹת כַּנֶּגֶד הַקִּיסָר. מָה
 עָשָׂתָה. הִלְכָה אֶל הַמַּמְנִים שֶׁהָיוּ מַמְנִים לְהַשְׁלִיכוֹ לַיָּם,
 וּבָאתָה אֶצְלָם, וְנִפְלָה לְפָנֵי רַגְלָם, וְהִתְחַנְּנָה מֵהֶם

מאד, שיעשו למענה להניחו, כי למה הוא תיב מיתה?
 ובקשה מהם מאד, שיקחו שבוי אחר מתיב מיתה
 להשליכו לים ויניחו אותו הבחור הנ"ל. ופעלה
 בקשתה אצלם, ונשבעו לה שייניחוהו. וכן עשו, ולקחו
 איש אחר והשליכוהו לים, ואותו הניחו, ואמרו לו: לך
 לך, והלך לו. והבחור הזה בבר הנה ברדעת, והלך לו.
 וקדם לזה הלכה הקסרית הנ"ל וקראה לבתה הנ"ל
 ואמרה לה: בתי, תדעי שזה הבן של הבערנר הוא
 החתן שלך. וספרה לה כל אותו המעשה שעבר עליה,
 כנ"ל, ואיך הבערנר מסר נפשו בשבילי (כנ"ל). והנה
 עמי בשבעה מקומות הנ"ל ונשבעתי לו בה, שכל
 טובי לא ימנע ממנו ולקחתי אותן השבעה מקומות
 לעדות, שהם: בור ומקוה וכו', כנ"ל. בכך עתה, הנה
 אתה היא כל טובתי ומזלי והצלחתי, וכודאי אתה
 שלו, ובנו הנ"ל הוא החתן שלך. ואביך מחמת גסותו
 רוצה להרגו הנם. וכבר השתדלתי להצילו ופעלתי
 שייניחוהו, כנ"ל, על-בן תדעי, שהוא החתן שלך (הינו בן
 הבערנר הנ"ל). ואל תתרצי עם אחר בעולם כלל.

ונתקבלו דברי אמה בעיניה, כי גם היא היתה
 יראת-שמים, והשיבה, שבודאי תקנים כך. והלכה
 הבת הזאת ושלחה כתב אל בן הפערניר הנ"ל, אל
 התפיסה, שהיא מחזקת עצמה בו, והוא החתן שלה.
 ושלחה לו כמו תתיבת לאנד-קארט (מפה), וצירה בו כל
 המקומות שהחביאה אמה עם אביו, כנ"ל, שהם
 השבעה עדות: בור ומקנה וכו', כנ"ל, שצירה בו כמו
 בור ומקנה וכו'. והזהירה אותו מאד מאד, שישמר
 הכתב הזאת מאד מאד, וחתמה עצמה למטה.
 אחר-כך היה כנ"ל, שלקחו הממנים איש אחר, ואותו
 הניחו, והלך לו. וילך ויעבר, עד שבא אל הים, וישב
 בספינה ועבר בים. ובא רוח סערה גדולה ונשא
 הספינה אל ספר (שפת הים) אחד, שהיה שם מדבר.
 ומגדל הסערה, (שקורין אומפיש), נשברה הספינה, אך
 האנשים שבה נצלו ויצאו על היבשה. ושם היה מדבר,
 וילכו לנפשם כל אחד ואחד לבקש לו אכל לנפשו, כי
 באותו המקום לא היו רגילים הספינות לבוא לשם, כי
 היה מדבר, ועל-כן לא היו מצפים שם על איזה ספינה
 לשוב למקומם. והלכו שם במדבר לבקש אכל,

ונתפזרו הנגה והנה כל אחד ואחד. והלך הפחור הנ"ל
 במדבר, והיה הולך והולך, עד שנתרחק מן הספר;
 ורצה לשוב, ולא יכול; וכל מה שרצה לשוב, נתרחק
 יותר ויותר, עד שראה שאי אפשר לו לשוב, וילך
 באשר ילך. והלך שם במדבר, והיה בידו קשת שהיה
 מציל עצמו נגד החיות רעות שבמדבר, ומצא שם
 איזה דברים לאכל. והיה הולך והולך, עד אשר יצא מן
 המדבר ובא אל מקום (ישוב), שהיה שם מקום פנוי,
 והיה שם מים ואילנות סביב סביב של פרות, והיה
 אוכל מן הפרות ושטה מן הפנים. ונתישב בדעתו
 לישב שם מספר ימי חיו, כי בלא זה קשה לו לשוב
 אל הישוב, ומי יודע אם יגיע עוד למקום כזה, אם יניח
 המקום הזה וילך לו? על-בן היה בדעתו לישב שם
 ולחיות שם ימי חיו, מאחר שטוב לו שם, שהיה לו
 הפרות לאכל והמים לשותות. ולפעמים היה יוצא
 ורובה בקשתו ארנבת או צבי, והיה לו בשר לאכל. גם
 היה צד לעצמו דגים כי היה שם דגים טובים מאד בתוך
 המים, וייטב בעיניו לבלות שם ימי חיו.

והקיסר הנ"ל, אחר שנעשה המשפט בְּבֵן הַבְּעֶרְגִּיר
הנ"ל ועָתָה נִפְטָר מִמֶּנּוּ, (כי הקיסר סבר, שְׂכָבֵר נִתְקַם בּוֹ
המשפט בְּאֵמֶת בְּבֵן הַבְּעֶרְגִּיר הנ"ל, וְשׁוֹב אֵינְנוּ בְּעוֹלָם) כָּעֵת יוֹכֵל
לְהִשְׁתַּדֵּף עִם בֵּיתוֹ הַנְּלִי, וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר לָהּ שְׂדוּכִים
עִם מְלֶךְ פְּלוֹנִי וְעִם מְלֶךְ פְּלוֹנִי וְכִיּוֹצֵא. וְעָשָׂה לָהּ חָצֵר
כְּרֵאוֹי, וַיֵּשְׁבָה שָׁם. וְלִקְחָהּ לְעֵצְמָהּ בְּנוֹת שָׂרִים לְהִיּוֹת
לָהּ לְרַעוּתֶיהָ, וַיֵּשְׁבָה שָׁם. וְהִיְתָה מְנַגֶּנֶת בְּכִלֵי־שִׁיר
וְכִיּוֹצֵא בְּדַרְכָּם, וְכֹל מֵה שֶׁהָיוּ מְדַבְּרִים לָהּ שְׂדוּכִים,
הִיְתָה מְשִׁיבָה, שְׂאִין רְצוּנָה בְּדַבְּרִים, דְּהֵינּוּ לְדַבֵּר
הַשְּׂדוּף, רַק שְׂיָבֹא הַמְּשָׂדֵף בְּעֵצְמוֹ. וְהִיא הִיְתָה
בְּקִיָּאָה מְאֹד בְּחֻכְמַת הַשִּׁיר, וְעָשְׂתָה בְּאִמְנוֹת מְקוֹם
שְׂיָבֹא הַמְּשָׂדֵף עַל אוֹתוֹ הַמְּקוֹם וַיַּעֲמֵד בְּנִגְדָּהּ, וַיְדַבֵּר
דְּבָרֵי שִׁיר, הֵינּוּ שִׁיר שֶׁל חֶשֶׁק, בְּדֶרֶךְ שְׂמֻדְבֵּר הַחֲשׂוֹק
לְחֲשׂוֹקְתוֹ דְּבָרֵי חֶבֶה. וְהָיוּ בָּאִים מְלָכִים לְהִשְׁתַּדֵּף,
וְעָלוּ עַל אוֹתוֹ הַמְּקוֹם, וְהָיוּ מְדַבְּרִים כֹּל אֶחָד וְאֶחָד
שִׁיר שָׁלוֹ. וְלִקְצָתָם שֶׁלָּחָה תְּשׁוּבָה עַל־יְדֵי רַעוּתֶיהָ
גַּם־כֵּן בְּדֶרֶךְ שִׁיר וְחֶבֶה, וְלִקְצָת, שְׁנֵרָאוּ לָהּ יוֹתֵר,
הַשִּׁיבָה בְּעֵצְמָהּ וְהִרְיָמָה קוֹלָהּ בְּשִׁיר וְהַשִּׁיבָה לוֹ גַּם־כֵּן
דְּבָרֵי חֶבֶה, וְלִקְצָת, שְׁנֵרָאוּ לָהּ עוֹד יוֹתֵר, הִיְתָה מְרָאָה

עצמה פנים אל פנים, והיתה מראה את פניה, והשיבה לו דברי שיר וחסה, ולכלם סימה בסוף. אבל לא עברו עליך המימות, ולא היתה מי שמבין כונתה. וכשהיתה מראה פניה, היו נופלים מגדל יפיה, והיו קצת נשאים חלשות, וקצת נשתגעו מחמת חולת אהבה, מגדל יפיה שהיה מפלג מאד מאד, ואף-על-פי-כן, אף-על-פי שנשתגעו ונשאו חלשות, עם כל זאת היו באים מלכים להשתדך עמה, ולכלם השיבה כנ"ל.

והבן הנ"ל (הינו בן הבערניר הנ"ל) ישב שם באותו מקום הנ"ל ועשה לעצמו שם מקום לישב בו, והיה יושב שם. וגם הוא היה יכול לנגן ויודע חכמת השיר, והיה בוחר לו עצים, שראויים לעשות מהם כלי-שיר, ועשה לעצמו כלי-שיר. ומהגידין של החיות עשה לו נימין (שקורין סטרינים), והיה מנגן ומשורר לעצמו. והיה לוקח הכתב שהיה לו, ששלקח לו הכת הקיסר הנ"ל, והיה משורר ומנגן ונזכר כל המארעות שהיו לו, ואיך אביו היה בערניר וכו', ועתה נשלך לכאן. והלך ולקח הכתב הנ"ל ועשה לו סימן באילן אחד, ועשה שם

מקום, וטמן שם הכתב הנ"ל, וישב שם איזה זמן. פעם אחד היה רוח סערה גדולה ושבר כל האילנות, שהיו עומדים שם, ולא היה יכול להכיר האילן, שטמן שם הכתב, כי בעוד שהיו עומדים, היה לו סימן להכיר, ועכשו שנפלו, נתערב האילן בין האילנות, שהיו שם הרבה מאד, ולא היה יכול להכיר האילן; וזה אי אפשר לבקע כל האילנות לחפש הכתב, כי היו רבים מאד. והיה בוכה ומצטער על זה מאד מאד, וראה שאם ישב כאן, בודאי ישתגע מגדל הצער, שהיה קשה עליו מאד. ונתישב, שמכרח לילך להלן, ויעבר עליו מה, כי בלא זאת הוא מסכן מאד מגדל הצער, כנ"ל. ולקח לו בשר ופרות בתוך שקו, וילך באשר ילך. ועשה לעצמו סימנים באותו המקום שיצא משם. והיה הולך, עד שבא אל ישוב. ושאל: איזה מדינה היא זאת? השיבו לו. ושאל אם נשמע כאן מאותו הקיסר הנ"ל; השיבו לו: הן. ושאל אם נשמע כאן מבתו היפת-תאר; השיבו לו: הן, אך שאי-אפשר להשתדך עמה כנ"ל. ונתישב בדעתו: מאחר שאי-אפשר לו לבוא לשם, והלך אל המלך של אותו

המדינה וספר לו כל לבו, ושהוא החתן שלה, ובשבילו אינה רוצה להשתדך עם אחר. ומאחר שאי־אפשר לו לבוא לשם, בכך הוא מוסר לו כל הסימנים שבידו, דהינו השבעה מימות הנ"ל, ושאותו המלך ילך לשם וישתדך עמה, ולו יתן מעות בעד זה. והכיר המלך, שדבריו כנים, כי אי־אפשר לבדות זאת מן הלב, והוטב הדבר בעיניו. אך נתישב: אם יביא אותה לכאן, ואותו הבחור יהיה פה אין הדבר טוב לפניו, ולהרגו קשה בעיניו, כי מדוע יהרג על הטובה שעשה לו? בכך נתישב לשלחו למרחוק מאתים פרסאות, וחרה הדבר מאד בעיני הבן הנ"ל על אשר הוא משלחו בעד טובה כזו שעשה לו, והלך שם אל מלך אחר גס־בן, וספר לו גס־בן כנ"ל, ומסר לו כל הסימנים, ולהשני הוסיף סימן יותר, וצוה עליו ונרזו, שישע תכף, אולי יוכל להקדים את חברו, וגם אפלו אם לא יקדימו, יש לו סימן יותר מחברו. והשני נתישב גס־בן כנ"ל כמו הראשון, ושלה גס־בן את אותו הבן למרחוק מאתים פרסאות. וחרה לו גס־בן מאד, וילך אל השלישי, ולהשלישי מסר עוד סימנים

מבֿהקים בֿיותר. וילך ויסע תכֿר המלךֿ הראשון הנ"ל
 ובא לְשֵׁם, לְמָקוֹם בֵּת הַקִּיָּסָר הַנִּלְל, וְעָשָׂה לוֹ שִׁיר,
 וְנָעַץ בְּתוֹךְ הַשִּׁיר עַל־פִּי הַחֲכָמָה זֶה כָּל אוֹתָן הַמְּקוֹמוֹת,
 דִּהְיִינוּ הַשְּׁבָעָה עֲדִים הַנִּלְל, אִךְ עַל־פִּי הַשִּׁיר נִדְּמָן לוֹ,
 שְׁלֹא סִדְרָם כְּסִדְרָא אֶת הַמְּקוֹמוֹת הַנִּלְל, כִּי בֵּן הַגִּיעַ לוֹ
 עַל־פִּי חֲכַמַת הַשִּׁיר. וּבֵא לְשֵׁם עַל הַמְּקוֹם הַנִּלְל, וְהִגִּיד
 הַשִּׁיר.

כְּשָׁמַע בֵּת הַקִּיָּסָר הַמְּקוֹמוֹת הַנִּלְל, נִפְלָא בְּעֵינֶיהָ
 וְנִרְאָה לָהּ שְׁמִכְרַח שְׂזוּחוֹ בֶּן גִּילָה, רַק הָיָה קָשָׁה
 בְּעֵינֶיהָ עַל שְׁלֹא סִדְרָם כְּסִדְרָא, אִךְ אַף־עַל־פִּי־בֶן
 הַשְּׁבָה בְּדַעְתָּהּ, אוֹלֵי מַחְמַת חֲכַמַת מִשְׁקַל הַשִּׁיר בָּא
 לוֹ זֶה הַסִּדְרָא, וְנִסְכָּם בְּלָבָהּ, שְׂזוּחַ הוּא, וְכַתְּבָה לוֹ,
 שֶׁהִיא מְשֻׁדְּכֶת לוֹ, וְנַעֲשֶׂה שְׂמִיחָה וְרַעַשׂ, שְׁנִמְצָא לָהּ בֶּן
 גִּילָה, וְהִכִּינוּ עַל הַחֲתָנָה. בְּתוֹךְ כֵּךְ בָּא הַשֵּׁנִי וְהָיָה רֵץ
 גַּם־בֶּן לְשֵׁם. וְאָמְרוּ לוֹ, שְׂכָבֵר הִיא מְשֻׁדְּכֶת, וְלֹא
 הַשְּׂגִיחַ עַל זֶה וְאָמַר שְׂאֵף־עַל־פִּי־בֶן יֵשׁ לוֹ דְּבָר שְׁיִגִּיד
 לָהּ שְׂבוּדָאֵי יַפְעַל. וּבֵא וְהִגִּיד שִׁירוֹ וְסִדְרָא כָּל הַמְּקוֹמוֹת
 הַנִּלְל כְּסִדְרָא, וְגַם נָתַן עוֹד סִימָן יוֹתֵר. וְשָׂאֵלָה אוֹתוֹ,

מאין יודע הראשון. ולהגיד האמת לא טוב לפננו, ואמר שאינו יודע. ונפלא בעיניה מאד, ועמדה משתומם, כי גם הראשון ספר המקומות ומאין יתודע לאדם סימנים הללו? אף אף-על-פי-כן נראה בעיניה, שזה השני הוא בן גילה, מאחר שראתה בו, שספר בסדר וכו', כנ"ל, והראשון, אפשר על-פי חכמת השיר בא לו זאת, שהזכיר אלו המקומות, אף נשארה עומדת. והבחור הנ"ל, כששלחו השני, הרה לו גם-כן, והלך אל השלישי וספר לו גם-כן כנ"ל, ומסר לו עוד יותר סימנים מבחקים ביותר. ולפני השלישי ספר כל לבו באשר שהיה לו כתב, שהיה מציר בו המקומות כנ"ל, בכך יציר לעצמו גם-כן על גיר כל אותן המקומות ויביא אליה. והשלישי נתישב גם-כן כנ"ל, שאין טוב לפננו, שיביא אותה לכאן, וזה הבחור יהיה כאן ושלה גם-כן את הבחור עוד למרחוק יותר מאתים פרסאות. וזה המלך השלישי רץ גם-כן לשם (דהינו לקח את הנפת-תאר) ובא לשם, והגידו לו, שכבר יש כאן שני הנ"ל, והשיב: אף על-פי-כן, כי יש לו דבר, שבודאי יפעל. והעולם לא היו יודעים כלל מפני מה

היא נתרצה לאלו יותר מאחרים. ובא גם השלישי
 והגיד שירו בסימנים מבקקים יותר, והראה הכתב עם
 ציור המקומות ונבילה מאד, אך לא יכלה לעשות
 דבר מחמת שגם הראשון נראה שזהו ואחר-כך השני,
 על-כן אמרה, שלא תאמין, עד שיביאו לך כתב ידה
 בעצמו. אחר-כך נתישב בדעתו הבחור הנ"ל: עד מתי
 יהיו משלחין אותו בכל פעם להלן יותר? על-כן ישב
 עצמו, שהוא בעצמו יניח עצמו לילך לשם, אולי יפעל
 הוא. והיה הולך וסובב, עד שבא לשם ואמר, שהוא
 יש לו דבר וכו'. ובא והגיד שירו ונתן עוד יותר ויותר
 סימנים מבקקים, והזכיר אותה, שלמד עמה בחדר
 אחד וכיוצא בזה, וספר לה הכל שהוא שלח המלכים
 הנ"ל ושטמן הכתב באילן וכל מה שעבר עליו אבל
 היא לא השגיחה כלל על זה. (ובודאי גם הראשונים המלכים
 הנ"ל אמרו איזה מעמים על מה שאין בידם הכתב) ולהביר אותו
 בודאי אי-אפשר, כי כבר עבר זמן רב, ולא רצתה
 להשגיח עוד על סימנים כלל, עד שיביאו לך הכתב,
 כי גם על הראשון סברה שזהו בודאי וכן על השני
 וכו', על-כן לא רצתה וכו', כנ"ל. ונתישב הבחור,

שָׁכַח אִי-אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שְׁהִיּוֹת כָּלֵל, וְנִתְיָשֵׁב לְשׁוּב
 וּלְחֹזֵר לְמִקְוֹמוֹ, אֶל הַמְדַבֵּר שְׁהִיָּה בּוֹ, וְשֵׁם יִבְלָה יָמֵי
 חַיָּיו. וְהִיָּה הוֹלֵךְ וְסוֹבֵב לְהִגִּיעַ לַמְדַבֵּר הַנַּ"ל, וְהִגִּיעַ
 לְשֵׁם, אֶל הַמְדַבֵּר הַנַּ"ל. בְּתוֹךְ כָּל הַנַּ"ל עָבְרוּ בֵּין כֹּף
 וּבֵּין כֹּף כַּמָּה שָׁנִים, וְנִסְכְּם אֶצֶל הַבְּחֹר הַנַּ"ל שֵׁיִשֵּׁב
 שֵׁם בַּמְדַבֵּר, וּיִבְלָה שֵׁם יָמֵי חַיָּיו כְּפִי מַה שֶׁעָרַךְ בְּדַעְתּוֹ
 חִיּוֹת הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה נֶחְקָר בְּדַעְתּוֹ, שְׂטוֹב לְבָלוֹת
 כָּאֵן מִסְפָּר יָמָיו, וְיִשֵּׁב שֵׁם וְאָכַל וְכוּ' כַּנַּ"ל.

וְעַל הַיָּם הָיָה רוֹצֵחַ. וְהָרוֹצֵחַ שִׁמְעַ, שֶׁנִּמְצָא יִפְתַּח-תַּאֲר
 כּוֹז בְּעוֹלָם, וְחָשֵׁב לְתַפְסָה, אֵף שֶׁהוּא לֹא הָיָה צָרִיךְ
 אוֹתָהּ, כִּי הָיָה סָרִיס, אֵךְ חָשַׁק לְתַפְסָה כְּדִי לְמַכְרָה
 לְאִיזָה מֶלֶךְ וְיִקַּח בְּעֵדָה הוֹן רַב, וְהִתְחִיל לְהַשְׁתַּדֵּל
 בָּזֶה. וְהָרוֹצֵחַ הוּא מַפְקָר, וְהַפְקִיר עֲצֻמוֹ: אִם
 יַפְעֵל-יַפְעֵל, וְאִם לְאוּ-לְאוּ; וּמַה יַפְסִיד? כִּי הוּא מַפְקָר
 כְּדָרֶךְ הָרוֹצֵחַ. וְהֵלֶךְ הָרוֹצֵחַ וְקָנָה סְחוֹרוֹת רַבּוֹת מְאֹד
 מְאֹד רַבּוּי מַפְלֵג מְאֹד. גַּם עָשָׂה צַפְרִים שֶׁל זָהָב, וְהָיוּ
 נַעֲשִׂים בְּאֲמָנוֹת, שֶׁנִּדְמָה, שֶׁהֵם חַיִּים מִמַּשׁ נְאֻטִיר לֵיךְ
 (טכְּעִי). גַּם עָשָׂה שִׁבְלִים שֶׁל זָהָב, וְהָיוּ הַצַּפְרִים עוֹמְדִים

על השבלים, וזה היה בעצמו נדמה לחדוש, שהצפרים
 עומדים על שבלים, ואין השבלים נשברים, כי היו
 צפרים גדולים (על-כן היה חדוש). גם עשה בתחבולות
 שנדמה, שהם מנגנים, ואחת היתה מכה ומקשקשת
 בלשונה, (שקורין גיקנאקט), ואחת היתה מצלצלת בפיה,
 (שקורין גישוישטשיט), ואחת היתה מזמרת והכל היה
 בתחבולות, שהיו בני-אדם עומדים שם בתוך הדר,
 שהיה על הספינה מאחורי הצפרים, ועשו כל הנ"ל
 אותן הבני-אדם, ונדמה, שהצפרים בעצמן מנגנים, כי
 היו עשויים עם דראטין (חוטי ברזל) באמנות, עד שנדמה,
 שהם בעצמן עושין כל הנ"ל. ונסע הרוצח עם כל הנ"ל
 למדינה, שהיתה שם בת הקיסר הנ"ל. ובא אל העיר,
 שהיתה שם, ועמד עם ספינתו בים, ושלשל האנקירש
 (העגון) ועבבה (שקורין גיאנקירט) (ועננה), ודמה עצמו
 לסוחר גדול, והיו נכנסים ובאים שם לקנות אצלו
 סחורות רבות יקרות. ועמד שם איזה זמן רבע שנה
 ויותר והיו נושאים ממנו סחורות יפות שקנו אצלו.
 וחשקה גם בת הקיסר לקנות סחורה ממנו, ושלחה
 אליו, שישא סחורה אצלה, ושלח לה, שאינו צריך

לזה לשאת סחורה לבית הקונה אף-על-פי שהיא בת
 הקיסר, ומי שצריך סחורה, יבוא אצלו, ולסוחר אין מי
 שיכריח אותו על זה. וישבה עצמה בת הקיסר, שתלך
 אצלו. ודרבה היתה, כשהלכה בשוק, היתה תולה
 מכסה על פניה כדי שלא יסתכלו בה, כי יוכלו בני
 אדם לפל וכו' מחמת יפיה, כנ"ל, על-כן היתה מכסה
 פניה, כנ"ל. והלכה בת הקיסר וכסתה את פניה
 ולקחה גם רעותיה עמה וחיל, (שקורין וואך) (משמר),
 הלך אחריה. ובאתה אל הסוחר הנ"ל (הינו הרוצח, שנדמה
 לסוחר) וקנתה שם סחורות אצלו, והלכה לה. ואמר לה
 הסוחר. אם תבוא עוד הפעם, אראה לך עוד דברים
 יפים מזה, שהם נפלאים מאד; ושבתי לביתה. שוב
 פעם אחרת באתה וקנתה והלכה לה. ועמד שם (הרוצח
 הזה) איזה זמן; בתוך כך נעשית (תבת קיסר הנ"ל) רגילה
 אצלו, נכנסת ויוצאת. פעם אחת באתה אצלו, והלך
 ופתח לה החדר, שהיו עומדים שם הצפרים של זהב
 וכו', וראתה, שהוא חדוש נפלא. ורצו גם האחרים,
 הינו החיל לבנם, ואמר: לאו לאו, זה איני מראה לשום
 אדם, רק אליך שאת בת הקיסר, אבל לאחרים איני

רוצה כלל. ונכנסה היא בעצמה. והלך גם הוא אל
החדר ונעל הדלת, ועשה בפשוטו, שלקח שק והניחה
בעל-כרחה בתוך השק, ופשט ממנה מלבושיה
והלבישם את מאטראם (מלה) אחד וכסה פניו ודחפו
לחוץ ואמר לו: לך. והמאטראם הזה הוא אינו יודע
כלל מה נעשה עמו, ותכף שיצא לחוץ ופניו מכסה,
והחיל לא ידעו, והתחילו לילך עמו מיד, במדמה להם
שזאת היא הבת הקיסר. והוא (תניו המאטראם) הולך עם
החיל שהוליכוהו, ולא ידע היכן הוא כלל, עד שבא
לשם, לחדר שהיתה הבת קיסר יושבת שם, וגלו פניו
וראו שהוא מאטראם. ונעשה רעש גדול (ואת המאטראם
טפחו על פניו היטב ודחפוהו, כי הוא אינו חיב, כי לא ידע כלל).
והרוצה לקח את הבת הקיסר וידע, שבודאי ירדפו
אחריו. והלך מן הספינה וטמן עצמו עמה בבור שהיה
בו מי גשמים, עד שיעבר הרעש, ואת המאטראסין
(מלחים) של הספינה צוה, שתכף ומיד יחתכו האנקירס
(העוגנים) ויברחו מיד, כי בודאי ירדפו אחריהם, ובודאי
לא יהיו רובים אל הספינה מחמת הבת קיסר, שהם
סבורים, שהיא שם בספינה, רק שיירדפו אתכם, ועל-

בן תברחו מיד. ואם ישיגו אתכם, ישיגו. מה בזה?
 בדרך הרוצחים, שאינם משגיחין על עצמן כלל. וכן
 היה, שנעשה רעש, ורדפו תכף אחריהם, אך לא
 מצאוהו שם. והרוצח החביא עצמו עמה בבור של מי
 גשמים, והיו מנחים שם. והיה מפחיד אותה, שלא
 תצעק, שלא ישמעו בני-אדם, והיה אומר לה: אני
 מסרתי נפשי בשבילך כדי לתפסך, ואם אפסיד
 אותך, אין חיי נחשבים אצלי כלום מאחר שקבר את
 בדי, אם אחזור ואפסיד אותך ותמנעי ממני, אין חיי
 נחשבים אצלי מאומה כלל, על-כן תכף שתתני צעקה,
 אחנק אותך מיד, ויעבר עלי מה, כי איני שׁוה בעיני
 כלום. ותירא לנפשה מפניו (הינו הבת קיסר היתה יראה לצעק
 מפני אימת הרוצח). אחר-כך יצא משם עמה והוליד אותה
 בעיר, והיו הולכים והולכים, ובאו למקום אחר, והבין,
 שגם שם מחפשים, והחביא עצמו עמה עוד במקנה,
 וכן יצא משם, והלך והחביא עמה עוד במקום אחר,
 עד שהיה מחביא עצמו עמה בכל השבעה מקומות,
 שהחביא הבערניר עם אמה, כנ"ל, שהם השבעה
 עדים הנ"ל (הינו שבעה מיני מים, שהם בור ומקנה ומעין וכו' כנ"ל)

עד אשר בא אל הים. וחפש שם למצא על כל פנים
 ספינה קטנה של צידי דגים כדי לעבר עמה, ומצא
 ספינה, ולקח את בת הקיסר. והוא לא היה צריך
 אותה, כי היה סרים כנ"ל, אך היה רוצה למכרה
 לאיזה מלך, והיה מתירא פן יתפסו אותה ממנו. והלך
 והלביש אותה בבגדי מאטראס, ונדמית לזכר. ועבר
 עמו בים. (מכאן ולהלאה נדבר על הבת קיסר בלשון זכר, כי בלשון
 זה ספר רבנו, זכרונו לברכה, מחמת שהרוצח הלביש אותה כמו זכר).
 ובא רוח סערה ונשא הספינה אל הספר ושבר את
 הספינה, ובאו אל אותו הספר שהיה מדבר הנ"ל,
 שהיה שם הבחור הנ"ל. בבואם לשם, והגזלן היה בקי
 בדרכים בדרכם וידע, שכאן הוא מקום מדבר, שאין
 מגיעים הספינות לכאן, על-כן לא היה מתירא כאן
 משום אדם, והניחה והלכו (הינו הרוצח ובת הקיסר) זה
 לכאן וזה לכאן לבקש להם אכל, ונתרחק מן הגזלן,
 והגזלן הלך בדרכו וראה, והנה אינה אצלו. והתחיל
 לצעק אליה, והיא ישבה עצמה, ולא השיבה לו. (כי
 אמרה) מאחר שסופי יהיה שימכר אותי, למה לי
 להשיב לו? ואם יחזר ויגיע אצלי, אשיב לו, שלא

שָׁמַעְתִּי, בִּפְרָט כִּי אֵין רְצוֹנוֹ לְהַרְגֵנִי, כִּי הוּא צָרִיךְ
 לְמַכּוֹר אוֹתִי; וְלֹא הַשִּׁיבָה אוֹתוֹ, וְהִלְכָה לְהֵלֵךְ. וְהוּא,
 הַנְּזַלְן, מִתְפַּשׁ אָנָּה וְאָנָּה, וְלֹא מִצְאָהּ, וְהֵלֵךְ לְהֵלֵךְ, וְלֹא
 מִצְאָהּ, וּמִן הַסֵּתֶם אֲכַלְוּהוּ חַיּוֹת רָעוֹת. וְהִיא הִלְכָה
 לְהֵלֵךְ לְהֵלֵךְ, וְהִיָּתָה מוֹצֵאת לָהּ אֵיזָה אֲכָל. וְהִלְכָה, עַד
 שֶׁהִגִּיעָה אֶל הַמְּקוֹם, שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב שָׁם הַבְּחוּר הַנִּזְלָ.
 וּבְכֹר נִתְנַדְּלָה בְּשַׁעֲרוֹת וְגַם הִיָּתָה לְבוֹשָׁה כְּמוֹ זָכָר
 בְּבִגְדֵי מַאֲטְרָאס, בְּנִזְל, וְלֹא הִפְרִירוּ זֶה אֶת זֶה. וְתַכְרַף
 בְּבוֹאָהּ בָּא לוֹ שְׂמֵחָה שְׂבֵא עוֹד אָדָם. וְשָׂאֵל אוֹתוֹ:
 מֵאֵין בָּאת לְכָאן? הַשִּׁיבָה: הֵייתִי עִם אֵיזָה סוֹחֵר בְּיָם
 וְכוּ'. שְׂאֵלָה אוֹתוֹ: מֵאֵין בָּאת אֶתָּה לְכָאן? הַשִּׁיב לָהּ:
 גַּם-בֵּן עַל-יְדֵי אֵיזָה סוֹחֵר וְכוּ'. וַיֵּשְׁבוּ שָׁם שְׁנֵיהֶם. (אֵין
 הַלְשׁוֹן מְדַקְדָּק, כִּי פֵעַם הִיא נִקְרֵאת בְּלִשׁוֹן זָכָר, וּפֵעַם בְּלִשׁוֹן נְקֵבָה).

וְאַחַר שֶׁנִּלְקַחָה בֵּת הַקִּיסָר מִן הַקִּיסָר, בְּנִזְל, הִיָּתָה
 הַקִּיסָרִית מְקוֹנֵנֶת וּמְכָה רֵאשָׁה בְּכַתֵּל עַל אֲבֵדַת בְּתָהּ,
 וְהִיָּתָה מְצַעֲרַת בְּדַבָּרִים מְאֹד אֶת הַקִּיסָר, שְׁעַל-יְדֵי
 גִּסּוֹתוֹ אֲבֵד אֶת הַבְּחוּר הַנִּזְל, וְעַתָּה אֲבֵד בְּתָם (וְאַמְרָה):
 הֲלֹא הִיא הִיָּתָה כָּל הַמְּזֹל וְהַצְּלָחָה שֶׁלָּנוּ, וְאַבְדָנוּ אוֹתָהּ
 וּמָה יֵשׁ לִי עוֹד הַיּוֹם? וְהִיָּתָה מְצַעֲרַת אוֹתוֹ מְאֹד.

ובִּוּדָאֵי גַם אֱלִיּוֹ בְּעֶצְמוֹ הָיָה צָר מְאֹד עַל אֲבִידַת בְּתוּלָה,
 וְעוֹד הָיְתָה הַקִּיסְרִית מְצַעֲרַת וּמְכַעֲסַת אוֹתוֹ מְאֹד,
 וְנַעֲשׂוּ קְטָטוֹת וּכְעָסִים בֵּינֵיהֶם. וְהָיְתָה מְדַבֶּרֶת לוֹ
 דְּבָרִים רָעִים, עַד שֶׁהִכְעִיסָה אוֹתוֹ מְאֹד, עַד אֲשֶׁר אָמַר
 לְשַׁלְּחָהּ. וְהוֹשִׁיב דִּינָיִם, וּפָסְקוּ לְשַׁלְּחָהּ, וּשְׁלַחוּהָ,
 (שְׁקוֹרִין פֶּאֶר שִׁיקָט). אַחֲר־כֵּן הָיָה הַקִּיסָר שׁוֹלַח לְמַלְחָמָה,
 וְלֹא הָיָה מְצַלִּיחַ, וְהָיָה תוֹלָה הַדָּבָר בְּאִיזָה יַעֲדִירָאֵל,
 שְׁבִשְׁבִיל שְׁעֵשִׁית כֶּף עַל-יָדַי זֶה אֲבִידַת הַמַּלְחָמָה.
 וְשַׁלַּח אוֹתוֹ. אַחֲר־כֵּן שָׁלַח עוֹד לְמַלְחָמָה, וְלֹא הִצְלִיחַ.
 וְשַׁלַּח עוֹד יַעֲדִירָאֵלִין (הֵינּוּ פֶר שִׁיקָט), וְכֵן שַׁלַּח בְּמָה
 יַעֲדִירָאֵלִין. וְרָאוּ בְּנֵי הַמְּדִינָה, שֶׁעוֹשֶׂה דְּבָרִים זָרִים:
 בְּתַחֲלָה שַׁלַּח הַקִּיסְרִית, אַחֲר־כֵּן יַעֲדִירָאֵלִין, וַיֵּשְׁבוּ
 עֲצָמָן: אֲפֹשֶׁר לְהַפְּדוֹ: לְשַׁלַּח אַחֲרֵי הַקִּיסְרִית, וְאוֹתוֹ
 יִשְׁלְחוּ, וְהַקִּיסְרִית תִּנְהַג הַמְּדִינָה. וְכֵן עָשׂוּ. וְשַׁלְּחוּ אֶת
 הַקִּיסָר, וְהֵשִׁיבוּ אֶת הַקִּיסְרִית, וְהִיא נִהְגָה הַמְּדִינָה.
 וְהַקִּיסְרִית שַׁלְּחָה תְּכַף לְהַחְזִיר אֶת הַבְּרַנְיָר עִם אִשְׁתּוֹ
 הַבְּעֶרְגִּירִין וְהַכְּנִיסָה אוֹתוֹ בְּפֶלְטִין (אַרְמוֹן) שְׁלָהּ. וְהַקִּיסָר,
 כְּשֶׁהָיָה נִשְׁלַח, עָמַד וּבִקֵּשׁ מִהַמּוֹלִיכִים אוֹתוֹ שְׁיַנְיַחוּהוּ,
 כִּי אַף-עַל-פִּי-כֵן הָיִיתִי קִיסָר שְׁלָכְכֶם, וּבִוּדָאֵי עֲשִׂיתִי

לְכֶם טוֹבוֹת, עָתָה חַנוּנֵי נָא בְּזֹאת וְהַנִּיחוּ אוֹתִי לִילָךְ,
 כִּי בְּיָדַי לֹא אֲשׁוּב אֶל הַמְּדִינָה עוֹד, וְאִין לְכֶם
 לְהַתְּיָרָא. הַנִּיחוּ לִי וְאַלְךָ וְאַהֲיָה עַל כָּל פְּנִים חֲפָשִׁי יָמֵי
 חַיֵּי שְׂיֵשׁ לִי לְחַיּוֹת. וְהַנִּיחוּ אוֹתוֹ. וְהָיָה הוֹלֵךְ וְהוֹלֵךְ. בֵּין
 כָּךְ וּבֵין כָּךְ עָבְרוּ כַּמָּה שָׁנִים, וְהָיָה הוֹלֵךְ וְהוֹלֵךְ הַקִּיסָר
 וּבָא עַל הַיָּם. וְנָשָׂא גַם־בֵּן הָרוּחַ אֶת הַסְּפִינָה וּבָא
 גַם־בֵּן אֶל הַמַּדְבָּר הַנַּ"ל, עַד שֶׁבָּא אֶל הַמְּקוֹם שִׁישׁוּשְׁבִים
 שָׁם אֱלוֹ הַשָּׁנִים הַנַּ"ל (הַיְנוּ הַבְּחֹר בֶּן הַמְּפַרְגִּיר וּבְתוֹ
 הַיִּפְתָּת־תָּאֵר, שְׁלִבּוּשָׁה בְּבִגְדֵי זָכָר, בַּנַּ"ל). וְלֹא הִבִּירוּ זֶה אֶת זֶה,
 כִּי כָּבֵד נִתְגַּדַּל הַקִּיסָר בְּשַׁעֲרוֹת וּכְבֹד עָבְרוּ כַּמָּה
 שָׁנִים. וְכֵן הֵם גַם־בֵּן כָּבֵד נִתְגַּדְּלוּ בְּשַׁעֲרוֹת, בַּנַּ"ל.
 וְשָׂאֵלוּ אוֹתוֹ: מֵאִין בָּאתָ לְכָאן? וְהַשִּׁיב לָהֶם: עַל־יַדִּי
 סוּחַר וְכוּ', וְכֵן הֵם הַשִּׁיבוּ לוֹ וְכוּ'. וַיֵּשְׁבוּ שָׁם אֱלוֹ הַנַּ"ל
 יַחַד, וְהָיוּ אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים, בַּנַּ"ל. וְהָיוּ מְנַגְּנִים
 בְּכָל־יְשִׁיר, כִּי בָּלָם הָיוּ יְכוּלִים לְנַגֵּן, כִּי זֶה קִיסָר, וְכֵן
 הֵם יָכְלוּ גַם־בֵּן לְנַגֵּן, בַּנַּ"ל. וְהוּא, הַבְּחֹר הַנַּ"ל, הָיָה
 הַבְּרִיָּה (עֲרִיז וּמַעֲלָה) בִּיְנֵיהֶם, כִּי כָּבֵד הָיָה שָׁם מִכְּבֹד. וְהָיָה
 מִבִּיא לָהֶם בְּשָׂר וְאָכְלוּ וְהָיוּ שׁוֹרְפִים שָׁם עֵצִים, שֶׁהָיוּ
 יְקָרִים מִן זֶהָב בַּיָּשׁוּב, וְהָיָה אוֹתוֹ הַבְּחֹר הַנַּ"ל מוֹכִיחַ

לָהֶם (לְשׁוֹן הוֹכְחָה וּבְרוּר דְּבָרִים), שְׂכָאן טוֹב לְבָלוֹת יָמֵי
 חַיֵּיהֶם כְּפִי הַטּוֹב שְׁיִישׁ לְבְנֵי־אָדָם בְּעוֹלָם בְּיִשׁוּב, טוֹב
 לְפָנֵיהֶם לֵישֵׁב כָּאן לְבָלוֹת כָּאן יָמֵי חַיֵּיהֶם. שְׂאָלוּ
 אוֹתוֹ: מַה טּוֹב הָיָה לָךְ, שְׂאֲתָה אוֹמֵר, שְׂכָאן טוֹב יוֹתֵר
 לְפָנֶיךָ? הַשִּׁיב לָהֶם וְסַפֵּר לְפָנֵיהֶם מַה שְׂעֵבֵר עָלָיו
 שְׁהָיָה בֶן בְּעֶרְנֵיר וְכוּ', עַד שְׂבֵא לְכָאן, וּמָה הָיָה לוֹ בְּזֶה
 שְׁהוּא בֶן בְּעֶרְנֵיר, שְׁהָיָה לוֹ כָּל טוֹב, גַּם כָּאן יֵשׁ לוֹ כָּל
 טוֹב. וְהוֹכִיחַ לָהֶם, שְׂטוֹב לְבָלוֹת כָּאן יָמֵי חַיֵּיהֶם. שְׂאָלוּ
 הַקִּיסָר הַזֶּה הַנַּ"ל: הַשְּׂמַעֲתָ מֵאוֹתוֹ הַקִּיסָר? הַשִּׁיב לוֹ
 שְׂשִׁמְעָ. שְׂאָל אוֹתוֹ עַל הַיִּפְת־תָּאֵר, אִם שְׂמַע מִמֶּנָּה.
 הַשִּׁיב לוֹ גַּם־כֵּן: הֵן. וְהִתְחִיל הַבְּחוּר לְהִתְרַגֵּז וְאָמַר: זֶה
 הַרוֹצֵחַ. (הֵינּוּ אוֹתוֹ הַקִּיסָר הַנַּ"ל שְׂדַבְּרוּ מִמֶּנּוּ, כִּי הוּא לֹא יָדַע, שְׁזֶה
 שְׂמַדְבֵּר עִמּוֹ הוּא הוּא הַקִּיסָר בְּעַצְמוֹ. וְהָיָה הַבְּחוּר אוֹמֵר בְּכַעַס כְּחוֹרֵק
 בְּשִׁנְיָו עָלָיו וְאָמַר בְּכַעַס זֶה הַרוֹצֵחַ). וְשְׂאָלוּ (הֵינּוּ זֶה הַקִּיסָר, שְׂנִדְמָה
 לְאִישׁ אַחֵר, שְׂאָל לְהַבְּחוּר): מִפְּנֵי מָה הוּא רוֹצֵחַ? הַשִּׁיב לוֹ:
 בְּשִׁבִיל אַכְזָרִיוֹת שָׁלוּ וְנִסּוּתוֹ בְּאֲתֵי לְכָאן. שְׂאָלוּ:
 וְאֵיךְ? וַיִּשֵׁב עַצְמוֹ הַבְּחוּר, שְׂבְּכָאן אֵין לוֹ מִמִּי
 לְהִתְרַא, וְהִגִּיד לוֹ וְסַפֵּר לוֹ כָּל אוֹתוֹ הַמְּאָרַע שְׂעֵבֵר
 עָלָיו. (נִרְאִין הַדְּבָרִים, שְׂבִתְחַלָּה לֹא סַפֵּר לוֹ גּוֹף הַמַּעֲשֵׂה, רַק שְׁהָיָה

בן בערגיר) שאלו: אם הִיָּה זֶה הַקִּיסָר בָּא לְיָדְךָ הֲיִיתָ נוֹקֵם בּוֹ עִבְשׂוֹ? הַשִּׁיב לוֹ: לֹא. (כי הוא הִיָּה רַחֲמָן) אַדְרָבָא, הִיִּיתִי מְפָרְנְסוֹ כְּמוֹ שְׂאֲנִי מְפָרְנִים אוֹתְךָ. שׁוּב הַתְּחִיל הַקִּיסָר לְהִתְאַנֵּחַ וּלְגַנֹּחַ: כְּמָה שִׁיבָה רָעָה וּמְרָה לְהַקִּיסָר הַזֶּה, כִּי שָׁמַע, שֶׁהִיפְתִּיתָ אֶת שְׁלוֹ נְאֻכְדָּה, וְהוּא נִשְׁלַח. וַיֹּאמֶר, עוֹד אוֹתוֹ הַבְּחוּר: בְּשָׁבִיל אַכְזָרִיוֹתוֹ וְגַדְלוֹת שְׁלוֹ אֶבֶד אֶת עַצְמוֹ וְאֶת בְּתוֹ, וְאֲנִי נִשְׁלַכְתִּי לְכַאֵן; הַכֹּל עַל־יָדוֹ. שְׂאֲלוֹ עוֹד (הַיְנוּ הַקִּיסָר לְהַבְּחוּר): אִם הִיָּה בָּא לְיָדְךָ הֲיִיתָ נוֹקֵם בּוֹ? הַשִּׁיב לוֹ: לֹא, אַדְרָבָא. הִיִּיתִי מְפָרְנְסוֹ מִכֶּשֶׁת כְּמוֹ שְׂאֲנִי מְפָרְנִים אוֹתְךָ. וַיִּתְּנוּדַע הַקִּיסָר אֵלָיו וְהוֹדִיעֵנּוּ, שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ הוּא הַקִּיסָר הַנַּ"ל, וּמָה שֶׁעָבַר עָלָיו וְכוּ'. וְנִפְלַע עָלָיו (הַבְּחוּר הַנַּ"ל) וְחִבְּקוֹ וְנִשְׁקוֹ. וְהָיָא (הַיְנוּ הִיפְתִּיתָ אֶת שְׁלוֹ נְאֻכְדָּה גַם־בֶּן שָׁם, רַק שֶׁהִיָּתָה גְדָמִית לְזָכָר) שֶׁשְׁמָעָה כָּל זֹאת, מָה שְׂאֲלוֹ מִדְּבָרִים זֶה לְזֶה.

וְהַבְּחוּר הַנַּ"ל הִיָּה דָרְכוֹ לֵילֵךְ בְּכָל יוֹם וְעָשָׂה לוֹ סִימָן בְּשִׁלְשָׁה אֵילָנוֹת, כִּי הִיָּה שָׁם אֲלֵפֵי אֲלֵפִים אֵילָנוֹת, וּבִקְשָׁה שָׁם הַכֶּתֶב הַנַּ"ל (הַיְנוּ בְּשִׁלְשָׁה אֵילָנוֹת מֵהֵם) וְעָשָׂה

בהם סימן כִּדִּי שְׁלֵמָחַר לֹא יִצְטָרֵף לְבִדֵּק וּלְחַפֵּשׂ בְּאֵלוֹ
 הַשְּׁלֵשָׁה אֵילָנוֹת. כִּלִּי הָאֵי וְאוֹלֵי יִמְצָא אוֹתוֹ הַכֶּתֶב
 הַגִּזְלִי. וּכְשֶׁהָיָה חוֹזֵר מִשָּׁם, הָיָה בָּא עִם עֵינָיִם בְּכוֹיּוֹת
 מִחֲמַת שְׁהָיָה בּוֹכָה, כְּשֶׁבִקֵּשׁ וְלֹא מִצָּא. שָׁאֲלוּ אוֹתוֹ:
 מָה אַתָּה מִבְּקֵשׁ בְּאֵלוֹ הָאֵילָנוֹת, כִּנְ"ל, וְאַחֲר־כֵּן אַתָּה
 חוֹזֵר וְעֵינֶיךָ בְּכוֹיּוֹת? הַשִּׁיב לָהֶם וְסַפֵּר לָהֶם כֹּל אוֹתוֹ
 הַמַּעֲשֵׂה, שֶׁבַת הַקִּיָּסָר שְׁלָחָה לוֹ כֶּתֶב וְכוּ', וְטָמַן אוֹתוֹ
 בְּאֵלוֹ אֵילָנוֹת, וּבָא רוּחַ סְעָרָה וְכוּ', כִּנְ"ל, וְעַתָּה הוּא
 מִבְּקֵשׁ אוֹלֵי יִמְצָא. אָמְרוּ לוֹ: לְמַחֵר, כְּשֶׁתֵּלֵךְ לְבִקֵּשׁ,
 גִּלְךָ גַּם־כֵּן עִמָּךְ, אוֹלֵי נִמְצָא אֲנַחְנוּ אוֹתוֹ הַכֶּתֶב. וְכֵן
 הָיָה, וְהִלְכוּ הֵם עִמּוֹ גַּם־כֵּן, וּמִצָּאָה הַבַּת קִיָּסָר אֶת
 אוֹתוֹ הַכֶּתֶב בְּאֵילָן, וּפְתָחָה אוֹתוֹ וּרְאָתָה, שֶׁהוּא
 כְּתֵב־יָדָה מִמָּוֶשׁ. חָשְׁבָה בְּדַעְתָּה: אִם תִּגִּיד לוֹ תִּכְרַף
 שֶׁהִיא הִיא, כְּשֶׁתִּחְזֹר וְתִפְשֹׁט אֵלוֹ הַמְּלַבּוּשִׁים וְתִחְזֹר
 לְיַפְיָה וְתִהְיֶה שׁוֹב יַפְת־תֹּאֵר כְּמִקְדָּם יוּכַל לִפְלֹ וּלְגַוַע,
 וְהִיא רוֹצֶה שְׁיִהְיֶה בְּכַשְׂרוֹת בְּדַת. וְהִלְכָה וְהִחְזִירָה לוֹ
 הַכֶּתֶב, וְאָמְרָה לוֹ, שְׁמִצָּאָה הַכֶּתֶב. וְתִכְרַף נִפְלַח לְשׁוֹת.
 וְהִחְיוּ וְהִבְרִיאוּ אוֹתוֹ, וְהָיָה בֵּינֵיהֶם שְׂמִחָה גְדוֹלָה.
 אַחֲר־כֵּן אָמַר אוֹתוֹ הַבְּחֹר: לְמָה לִּי הַכֶּתֶב? הֵיכֵן

אִמְצָאָהּ? כִּי בְהִכְרַח הִיא עִבְשׁוּ אֶצֶל אִיזָה מֶלֶךְ, וְלָמָּה לִּי זֹאת? אֲבָלָה כָּאֵן יָמִי חַיִּי. וְהַשִּׁיב לָהּ הַכֶּתֶב וְאָמַר לָהּ: הֲאֵל לָךְ הַכֶּתֶב וְתִלְדִּי וְתִשְׁאַנְנָה (כִּי הִיא גִדְמִית לְזָכֵר, כַּנִּל) וְרָצְתָה לִילְדִי. וּבִקְשָׁה מִמֶּנּוּ, שְׁיִלְדִי עִמָּה גַם־כֵּן, כִּי הוּא בְּנֵדָאֵי יִקַּח אוֹתָהּ, וְהָיָה הַטּוֹב הַהוּא, אֲשֶׁר יִהְיֶה לִּי, אֶתֶּן לָךְ חֵלֶק גַּם־כֵּן (הֵינּוּ שֶׁהַבַּת קִיסָר, שֶׁנִּגְדְמִית לְזָכֵר, אָמְרָה אֶל הַבְּחוּר, שֶׁלֹּא יָדַע שֶׁהִיא בְּעֶצְמָהּ הִיא הַיִּפְת־תֶּאֶר הַנִּל, שְׁיִלְדִי עִמּוֹ גַם־כֵּן, וְהוּא בְּנֵדָאֵי יִקַּח אֶת הַיִּפְת־תֶּאֶר וְיִיטֵב עִם הַבְּחוּר גַּם־כֵּן). וְהַבְּחוּר רָאָהּ, שֶׁהוּא אִישׁ חָכָם (הֵינּוּ הַבַּת קִיסָר, שְׁאַנּוּ מַדְבָּרִים עָלֶיהָ בְּלִשׁוֹן זָכֵר כַּנִּל), וּבְנֵדָאֵי יִשִּׁיג וְיִקַּח אוֹתָהּ, וְנִתְרַצָּה לִילְדִי עִמּוֹ וְהַקִּיסָר הַנִּל הָיָה נִשְׁאָר לְבִדּוֹ, כִּי הוּא הָיָה יָרָא לָשׁוּב אֶל הַמְּדִינָה, וּבִקְשָׁה מִמֶּנּוּ שְׁיִלְדִי גַם־כֵּן, כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא יָשׁוּב וְיִקַּח הַיִּפְת־תֶּאֶר, אֵינּוּ לוֹ אִימָה עוֹד (כִּי יַחֲזוֹר הַמְּזֹל) וְיֻכַּל לְהַשִּׁיבוֹ גַם־כֵּן. וְהִלְכוּ אֵלָיו הַשְּׁלֹשָׁה יַחַד, וְשָׁכְרוּ לָהֶם סְפִינָה. וּבָאוּ אֶל הַמְּדִינָה, שְׁיִושְׁבֵּת שָׁם הַקִּיסָרִית, וּבָאוּ אֶל אוֹתוֹ הָעִיר, שֶׁהִיא יוֹשְׁבֵת שָׁם, וְהָעֵמִידוֹ הַסְּפִינָה, וְיִשְׁבָּה עֲצָמָה (בַּת הַקִּיסָר): אִם תּוֹדִיעַ תִּכְרַף לְאִמָּהּ, שֶׁבָּאתָ תּוֹכַל לְגֹעַ. וְשִׁלַּחָה אֶצְלָהּ בְּאֲשֶׁר שֶׁנִּמְצָא אִישׁ, שְׁיִוֹדַע יָדִיעָה מִבֶּתָּהּ.

אחר־כֵּן הִלְכָה בְּעֶצְמָה וְסִפְרָה לְהַקְיֶסְרִית כָּל מָה
 שְׁעָבַר עַל בְּתָהּ, וְסִפְרָה לָּהּ כָּל הַמַּעֲשֵׂה, וּלְבִסּוּף
 אָמְרָה לָּהּ: וְהִיא גַם־כֵּן בְּכֹאן. אַחֲר־כֵּן אָמְרָה לָּהּ
 הָאֵמֶת: אֲנִי אֲנִי הִיא, וְהוֹדִיעָה לָּהּ, שְׁגַם הַחֲתָן שָׁלָהּ,
 בֶּן הַבְּעֶרְגִיר, הוּא גַם־כֵּן בְּכֹאן, אֲךָ אָמְרָה לָּהּ, שְׂאִינָה
 רוּצָה בְּאִפְן אַחֵר, רַק שְׂיָשִׁיבוּ אֶת אַבְיָה הַקְיֶסֶר
 לְמִקּוּמוֹ, וְאָמְרָה לֹא הִיְתָה מְרֻצִית לָזֶה כָּלֵל, כִּי תָרָה לָּהּ
 עָלָיו מְאֹד עַל שֶׁבִשְׁבִילוֹ הָיָה כָּל הַנֶּזֶל, אֲךָ
 אַף־עַל־פִּי־כֵן הִכְרַחָה לְמַלְאוֹת רִצּוֹן בְּתָהּ. וְרָצוּ
 לְהָשִׁיבוּ וַיִּבְקְשׂוּ וְהִנֵּה אֵין הַקְיֶסֶר נִמְצָא כָּלֵל. וְהִגִּידָה
 לָּהּ בְּתָהּ, שְׁגַם הוּא בְּכֹאן, וְהִיְתָה הַחֲתָנָה. וְהִשְׁמַחָה
 בְּשָׁלְמוֹת, וְהִמְלוּכָה וְהַקְיֶסְרִית קִבְּלוּ הַזֶּה וּמָלְכוּ
 בְּכֹפָה.

גַּם אַחֲר־כֵּן לֹא הָיָה לְהַקְיֶסֶר תּוֹקֵן גְּדֻלָּה, כִּי הִכַּל הָיָה
 עַל־יָדוֹ. הַמַּאֲטְרָאס טָפְחוּ טָפְחוּ אוֹתוֹ עַל פָּנָיו
 וְדַחְפוּהוּ. הַבְּעֶרְגִיר הָיָה לוֹ גְּדֻלָּה מְאֹד (כִּי הוּא) אַבְי הַקְיֶסֶר,
 שֶׁהוּא הָעֶקֶר.

בְּלוֹט בְּתִיב (בְּרֵאשִׁית יט): הַתְּרָה הַמְּלֵט, הִנֵּנוּ בְּעֶרְגִיר, וּמִמֶּנּוּ נוֹלַד מְשִׁית,
 שְׂיָבוֹא בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

ישראל הִיָּה לָהֶם סִימָנִים בְּמִצְרַיִם (שְׁמוֹת ז): "פֶּקֶד פְּקָדֹתַי" מִי שֵׁיֵאמֶר לָהֶם זֶה הַלְשׁוֹן, הוּא הַגּוֹאֵל. וְהַדְּבָר תְּמוּוּה: מֵאַחַר שֶׁיִּדְעוּ כָּל יִשְׂרָאֵל מִזֶּה, אִם-כֵּן מֵהוּ הַסִּימָן? אֲפֹשֶׁר לֹא נִמְסַר אֱלֹא לְהַזְקָנִים וְגַם עַל הַגּוֹאֵל הָאֲחֵרוֹן בְּיַדֵּי יֵשׁ סִימָנִים.

מִשִּׁית יִגִּיד לְיִשְׂרָאֵל כָּל מַה שֶׁעָבַר עַל יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם וְיוֹם. עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בַּפֶּרֶט.

תָּמַר אַבְדָּה נִסְכֵּן הַסִּימָנִים, כַּמּוּבָא בַּמְדְּרָשׁ (מְדַרְשׁ-דְּבָרָה פְּרֻשַׁת בְּרֵאשִׁית פְּרֻשָׁה פ"ה). גַּם בְּשִׁהֲיָתָהּ יוֹצֵאת לְשָׂרָף, בָּא הַסִּמָּן דְּ"מ"ם וְהַרְחִיק מִמֶּנָּה הַסִּימָנִים, וְכֵן גְּבֻרֵי־אֵל וְקִרְבָּן כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בַּמְדְּרָשׁ וּמִמֶּנָּה נוֹלַד מִשִּׁית, שִׁיבּוֹא בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ אָמֵן.

בְּעֵינַי הַמְּבֹאֵר בְּמַעֲשֵׂה זֶה, שֶׁכָּל אֶחָד בָּא עִם שִׁיר שֶׁל חֵשֶׁק, וְלִקְצָתָם וְכוּ', הַנִּמְשָׁל מוּבָן, שֶׁכְּמוֹ כֵּן כַּמָּה גְּדוּלִים עוֹשִׂים מַה שֶׁעוֹשִׂים, וְכָל אֶחָד אֹמֵר שִׁירִים וְכִיּוֹצֵא וְרוֹצִים לְהַשִּׁיג תְּכֵלִית הַמְּבַקֵּשׁ, וְאִין מִי שֶׁזּוֹכֶה לְעַקֵּר הַתְּכֵלִית הָאֱמֵתִי בְּשִׁלְמוֹת, כִּי אִם הִרְאוּ לָזֶה, וְלִקְצָתָם מְשִׁיבִים עַל-יְדֵי שְׁלִיחַ אוֹ מַאֲחֹרֵי הַכֶּתֶל אוֹ שְׂמֵרָאִים לָהֶם פָּנִים וְכוּ', כַּמְּבֹאֵר בְּהַמַּעֲשֵׂה הַנִּזְכָּר, אֲדָּ לַסּוּף, הֵינּוּ בְּשִׁמְסֵת־לְקִים, מְשִׁיבִים לָהֶם, שֶׁעַדִּין לֹא עָשׂוּ כְּלוּם וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שֶׁם בְּמַעֲשֵׂה סוּף הִתְשׁוּבָה, שֶׁמְשִׁיבָה הַיִּפְתַּת הַתָּאֵר, עֵינַי שָׁם, עַד שִׁיבּוֹא הַמִּנְהִיג הַנִּכּוֹן וְכוּ'.

מעשה יא'

מבן־מלך ובן־שפחה שנתחלפו

(מוצאי שבת פרשת נח תק"ע)

אחרי שאמר בליל שבת התורה המתחלת: "וזה בחינת הספד על סלוק הצדיק" (סימן ס"ז תנינא). ובמוצאי־שבת נכנסנו אליו כדרכנו, והטה בידו שנגלף מאתו, ותכף הלכנו מאתו. והיה לנו לפלא, כי דרכנו היה תמיד לדבר עמו הרבה במוצאי־שבת, והיה לנו צער קצת מזה. ונכנסנו לבית הרב דפה. אחר איזה שעות שלח המשרת שלו, וקרא אותנו שנכנס אליו, ונכנסנו אליו אני וחברי רבי נפתלי נ"י. וצוה לספר לו חדשות כדרכו תמיד, שהיה שואל לספר לו חדשות דיקא. וספר לו רבי נפתלי מה ששמע אז, מענין מלחמת הצרפת שהיה באותן העתים. ואז באותה השיחה, היינו מתפללים ומתמיהים על גדל התנשאות שנתנשא כל־כך פתאום, כי היה בתחלה עבד פשוט ונעשה קיסר. ודברנו עמו אז מענין זה. ענה ואמר: מי יודע איזה נשמה יש לו, כי יכול להיות שנתחלף, כי בן בהיכלי התמורות נתחלפין לפעמים הנשמות וכו'. ואחר־כך התחיל לספר שכבר היה מעשה כזאת, שפעם אחת ילדה המלכה ובאותו העת וכו'. וספר כל המעשה של הבן

מלך שנתחלף. (חיי מוהר"ן ס"א)

ספורי מבין מלך ובין שפחה מעשיות

מעשה במלך אחר, שהיתה שפחה אחת בביתו, שהיתה משמשת את המלכה. (ומסתמא מבשלת אינה רשאה לכנס אל המלך, אך היתה אינה שפחה משרתת קמנה במעלה). והגיע זמן לדתה של המלכה, וגם השפחה הנ"ל הגיע זמן לדתה באותו העת. והלכה המילדת והחליפה הולדות למען תראה מה יצמח מזה ואיך יפל דבר. והחליפה הולדות, והניחה בין המלך אצל השפחה ובין השפחה אצל המלכה. ואחר-כך התחילו אלו הבנים להתגדל. ובין המלך (הינו זה שנתגדל אצל המלך, כי היו סוכרים, שהוא בין המלך) היו מגדלים אותו ממעלה למעלה, עד שהיה הולך וגדול והיה ברִיה (ריו ומצלה) גדולה, וגם אותו בין השפחה (הינו בין המלך באמת, אך נתגדל אצל השפחה, כנ"ל) נתגדל בביתו, ושניהם היו לומדים יחד בתוך אחד. וזה הבן מלך האמתי, שנקרא בין השפחה, היה טבעו נמשך לנמוס המלכות, אך שהיה נתגדל בבית העבד, ולהפך: בין השפחה, שנקרא בין המלך, היה טבעו נמשך לנמוס אחר שלא כנמוס המלך, אך שהיה נתגדל בבית המלך והיה מכרח להתנהג בנמוס המלכות שהיו מגדלים אותו בנמוס זה.

וְהַמִּלְדָּת הַנַּ"ל, מַחֲמַת שְׁנָשִׁים דְּעָתָן קָלוֹת, הִלְכָה וּגְלָתָה הַסּוּד לְאַחַד, אִיךְ שֶׁהַחֲלִיפָה הַבָּנִים, בְּנִ"ל, וְחִבְרָא חִבְרָא אִית לָהּ, עַד שֶׁנִּתְגַּלָּה הַסּוּד מֵאַחַד לַחֲבֵרוֹ, בְּדַרְדָּר הָעוֹלָם, עַד שֶׁהָיוּ הָעוֹלָם מְרַנְּנִים בְּזוֹה, אִיךְ שֶׁנִּחְלַף הַבֶּן-מֶלֶךְ, אֲבָל אֵין רִשְׁאִים לְדַבֵּר מִזוֹה שְׂלֵא יִתְגַּלָּה לְמֶלֶךְ, כִּי בְּנֵי אֵין רִשְׁאִים שִׁדְעָה הַמֶּלֶךְ מִזוֹה, כִּי מַה יַעֲשֶׂה הַמֶּלֶךְ בְּזוֹה, כִּי אֵין תִּקְנָה לְזוֹה, כִּי אִי-אֶפְשָׁר לְהֶאֱמִין, אוֹלֵי הוּא שֶׁקֶר, וְאִיךְ אֶפְשָׁר לְחַזֵּר וּלְהַחֲלִיף? וְעַל-כֵּן בְּנֵי אֵין אֶסוּר לָהֶם לְגַלוֹת זֹאת לְמֶלֶךְ, רַק הָעַם הָיוּ מְרַנְּנִים בֵּינֵיהֶם עַל זֹה.

וַיְהִי הַיּוֹם, וְהִלְךְ אַחַד וּגְלָהּ הַסּוּד בְּאֲזְנֵי הַבֶּן-מֶלֶךְ, אִיךְ שְׂאוּמְרִים עָלָיו, שֶׁנִּחְלַף, בְּנִ"ל, אִךְ אִי-אֶפְשָׁר לָךְ לְחַקֵּר עַל זֹה, כִּי אֵין זֶה כְּבוֹדֶךָ וְאִי-אֶפְשָׁר לָךְ לְחַקֵּר זֹאת כָּלֵל, אִךְ הוֹדַעְתִּי לָךְ זֹאת, כִּי אוֹלֵי יִהְיֶה קִשְׁר כְּנֶגֶד הַמְּלוּכָה, וַיּוּכַל הַקִּשְׁר לְהִתְחַזֵּק עַל-יְדֵי-זֹה, כִּי יֹאמְרוּ, שֶׁהֵם לוֹקְחִים לְעַצְמָם הַבֶּן-מֶלֶךְ לְמֶלֶךְ, הֵינּוּ אוֹתוֹ שְׂאוּמְרִים עָלָיו שֶׁהוּא הַבֶּן-מֶלֶךְ הָאֲמִתִּי, בְּנִ"ל, עַל-כֵּן אַתָּה צָרִיךְ לְחַשֵּׁב מַחֲשָׁבוֹת עַל הַבֶּן הַנַּ"ל

לְהַעֲבִירוֹ. (כָּל זֶה הוּא דְבָרֵי אוֹתוֹ הָאִישׁ, שֶׁנִּגְלָה הַסּוּד לְבֶן־הַשִּׁפְחָה,
 הַנִּקְרָא בֶן־הַמֶּלֶךְ). וְהִלְךְ זֶה הַבֶּן־מֶלֶךְ (הַיְנוּ זֶה שֶׁנִּקְרָא בֶן־מֶלֶךְ,
 וְהַכֵּלֵל: בְּכָל מְקוֹם, שֶׁנִּזְכָּר בְּאֵן בֶּן־הַמֶּלֶךְ סֵתֶם, הַכּוֹנֵה עַל הַנְּחֻלָּה, הַיְנוּ
 שֶׁהוּא בְּאֵמֶת בֶּן־הַשִּׁפְחָה, רַק שֶׁנִּקְרָא בֶן־הַמֶּלֶךְ, כִּי נִתְגַּדֵּל אֵצֶל
 הַמֶּלֶךְ, כַּנ"ל. וְכֵן בְּבֶן־הַשִּׁפְחָה; בְּמְקוֹם שֶׁנִּזְכָּר בֶּן־הַשִּׁפְחָה. רַק בְּמְקוֹם
 שֶׁנִּזְכָּר בֶּן־הַמֶּלֶךְ הָאֵמֶת אוֹ בֶּן־הַשִּׁפְחָה הָאֵמֶת, אִזּוֹ הַכּוֹנֵה עַל הָאֵמֶת
 לְאֵמֶתוֹ) וְהִתְחִיל לְגַרֵם רְעוֹת לְאָבִי הַבֶּן הַנ"ל (אֲשֶׁר בְּאֵמֶת
 הוּא אָבִיו, כַּנ"ל) וְשָׁם עֵינּוּ לְהִיזוֹת רוֹבָה בּוֹ רְעוֹת תְּמִיד,
 וְהָיָה תְּמִיד גּוֹרֵם לוֹ רְעוֹת רְעָה אַחֵר רְעָה, כְּדִי שִׁיכַרְח
 לְעַקֵּר עִם בְּנוֹ. וְכָל זְמַן שֶׁהָיָה הַמֶּלֶךְ חַי עַדְיוֹן, לֹא הָיָה
 לוֹ מִמְשָׁלָה כָּל־כָּדָה, אַף־עַל־פִּי־כֵן הָיָה גּוֹרֵם לוֹ רְעוֹת.
 וְאַחֲרֵי־כֵן נִזְקַן הַמֶּלֶךְ וּמָת, וְלִקְחָהּ הוּא אֶת הַמְּלוּכָה (הַיְנוּ
 הַבֶּן־הַשִּׁפְחָה שֶׁנְּחֻלָּה וְנִקְרָא עִתָּה בֶן־מֶלֶךְ כַּנ"ל) וְאִזּוֹ עָשָׂה רְעוֹת
 יוֹתֵר לְאָבִי הַבֶּן הַנ"ל, רְעָה אַחֵר רְעָה, וְהָיָה עוֹשֶׂה
 בְּדַרְדָּר עֲרָמָה, בְּאִפְּן שְׁלֵא יָבִינּוּ הָעוֹלָם, שֶׁהוּא עוֹשֶׂה לוֹ
 רְעוֹת, כִּי אֵין זֶה נָאֵה בְּפָנָי הַהֶמוֹן, רַק הָיָה מַעֲלִים
 הַדְּבָר, וְגַרֵם לוֹ רְעוֹת תְּמִיד. וְהַבֵּן אָבִי הַבֶּן הַנ"ל,
 שֶׁהוּא עוֹשֶׂה לוֹ רְעוֹת בְּשִׁבִיל הָעֵנְיָן הַנ"ל. וְעָנָה וְאָמַר
 לְבָנוּ (הַיְנוּ בֶן־הַמֶּלֶךְ בְּאֵמֶת, אִף עַל־יְדֵי הַחֲלוּף נְדָמָה, שֶׁהוּא בְּנוֹ)
 וְסָפַר לוֹ כָּל הָעֵנְיָן, וְאָמַר לוֹ, שִׁישׁ לוֹ רַחֲמָנוֹת גְּדוֹל

עָלִיו, כִּי מִמָּה נִפְשָׁד; אִם אַתָּה בְּנִי, בְּוֹדֵאֵי יֵשׁ לִי
 רַחֲמָנוּת עָלֶיךָ; וְאִם אַתָּה בֶן־הַמֶּלֶךְ, בְּאַמְתִּי, בְּוֹדֵאֵי
 הַרַחֲמָנוּת גָּדוֹל בְּיֹתֵר עָלֶיךָ, כִּי הוּא רוֹצֵה לְהַעֲבִיר
 אוֹתְךָ לְגַמְרִי, חֵם וְשָׁלוֹם, עַל־בֶּן אַתָּה מִכָּרַח לְעַקֵּר
 מִכָּאֵן. וְהוֹרַע בְּעֵינָיו הַדְּבָר מְאֹד. אֵךְ הַמֶּלֶךְ הִנְ"ל (דְּהִינּוּ
 זֶה שֶׁנֶּעֱשָׂה מֶלֶךְ תַּחַת אָבִיו, כִּי נִדְמָה שֶׁהוּא הַבֶּן־מֶלֶךְ מִחֲמַת הַחֲלוּף)
 הָיָה רוֹבֵה לוֹ בְּכָל פַּעַם חֲצִי רַעְתּוֹ, זֶה אַחֵר זֶה, וְנִתְיָשָׁב
 הַבֶּן הִנְ"ל לְעַקֵּר מִשָּׁם. וְנָתַן לוֹ אָבִיו מְמוֹן הַרְבֵּה וְהִלָּךְ
 לוֹ. וְחָרָה לוֹ הַדְּבָר מְאֹד לְבֶן הִנְ"ל (אֲשֶׁר הוּא בְּאַמְתִּי בֶן
 הַמֶּלֶךְ) עַל אֲשֶׁר נִתְגַּרַשׁ מִמְּדִינָתוֹ בְּחַנָּם, כִּי הִסְתַּכַּל
 בְּעַצְמוֹ: לָמָּה וְעַל מָה מִגִּיעַ לִי זֹאת לְהִתְגַּרַשׁ? אִם אֲנִי
 בֶן־הַמֶּלֶךְ, בְּוֹדֵאֵי אִינּוּ מִגִּיעַ לִי זֹאת, וְאִם אִינִי בֶן־
 הַמֶּלֶךְ, גַּם־בֶּן אִינּוּ מִגִּיעַ לִי זֹאת לְהִיּוֹת בּוֹרַח בְּחַנָּם, כִּי
 מָה חֲטָאִי? וְהִרַע לוֹ מְאֹד, וּמִחֲמַת זֶה לָקַח אֶת עַצְמוֹ
 אֶל הַשְּׂתִיָּה, וְהִלָּךְ לְבֵית־הַזּוֹנוֹת, וְרָצָה לְבָלוֹת בָּזֶה אֶת
 יָמָיו לְהַשְׁתַּכֵּר וְלִילָךְ בְּשָׂרִירוֹת לְבוֹ מִחֲמַת שְׁנֵתְגַרַשׁ
 בְּחַנָּם.

וְהַמֶּלֶךְ הִנְ"ל תָּפַס אֶת הַמְּלוּכָה בְּחִזְקָה, וּכְשֶׁהָיָה
 שׁוֹמֵעַ, שֵׁישׁ אֵיזָה אֲנָשִׁים, שְׁמַרְנָנִים וּמְדַבְּרִים מִהַחֲלוּף

הנ"ל, הָיָה מַעֲנִישָׁם וְנוֹקֵם בָּם מֵאֵד, וּמֵלֶךְ בְּתַקְוָה וְעוֹ.

וַיְהִי הַיּוֹם, וְנָסַע הַמֶּלֶךְ עִם שָׂרָיו לְתַפְס חַיּוֹת, (שְׁקוּרִין נְאוּלְאוּיֵע), (צִיד) וּבָאוּ לְמָקוֹם נָאָה, וַנְהַר מִיָּם לְפָנָי הַמָּקוֹם הַהוּא. וְעָמְדוּ שָׁם לְנוֹחַ וּלְטִיל, וְהַנִּיחַ עֲצָמוֹ הַמֶּלֶךְ לְשָׁכֵב, וּבָא עַל דַּעְתּוֹ הַמַּעֲשֵׂה הַנְּ"ל שֶׁעָשָׂה, שָׁגַרְשׁ אֶת הַבֶּן הַנְּ"ל בְּחַנּוּם, כִּי מִמָּה נִפְשָׁד: אִם הוּא בֶן הַמֶּלֶךְ לֹא דִי שְׁנַתְּגַרְשׁ? מִדּוּעַ יְהִיָּה נִתְגַּרְשׁ מִכָּאן? וְאִם אִינוּ בֶן-הַמֶּלֶךְ גַּם-בֶּן אִיִּן מַגִּיעַ לוֹ לְגַרְשׁוֹ, כִּי מָה הַטָּא? וְהָיָה הַמֶּלֶךְ חוֹשֵׁב בְּזָה וּמִתְחַרֵּט עַל הַחַטָּא וְהַעוֹלָה הַגְּדוּלָּה הַזֹּאת שֶׁעָשָׂה, וְלֹא יָדַע לְתַת עֲצָה לְנַפְשׁוֹ מַה לַּעֲשׂוֹת בְּזָה, וְאִי-אֶפְשָׁר לְדַבֵּר מִדְּבַר בְּזָה עִם שׁוֹם אָדָם לְהַתִּיעֵץ עִמוֹ; וְנִתְעַצֵּב בְּדַאָּגָה מֵאֵד, וְאָמַר לְהַשְׂרִים לְשׁוֹב, כִּי מֵאַחַר שֶׁנִּפְלָה עָלָיו דַּאָּגָה, אִין צָרִיכִין עוֹד לְטִיל, וְחִזְרוּ לְבֵיתֵם. וּכְשֶׁחֲזַר הַמֶּלֶךְ לְבֵיתוֹ, בּוֹדָאֵי הָיוּ לוֹ כַּמָּה עַנְיָנִים וְעֶסְקִים, וְנִתְעַסֵּק בְּעֶסְקָיו וְעֵבֵר מִדַּעְתּוֹ עַנְיָן הַנְּ"ל.

וְהַבֶּן הַנְּ"ל שְׁנַתְּגַרְשׁ (אֲשֶׁר הוּא בֶן-הַמֶּלֶךְ בְּאִמָּת) וְעָשָׂה מַה שֶׁעָשָׂה וּבִזְבוּ מְעוֹתָיו, פֶּעַם אֶחָד יֵצֵא לְבַדּוֹ לְטִיל.

והניח לשכב, ובא לו על דעתו מה שיעבר עליו, והשב
מה זאת עשה אלקים לי: אם אני הבן־מלך בודאי אינו
ראוי לי זאת, ואם איני בן־המלך גם־כן אינו מגיע לי
זאת, להיות בורח ומגרש. ונתנישב בדעתו: אדרבא,
אם־כן, שהשם יתברך יכול לעשות כזאת, להחליף
את בן־המלך ושיעבר עליו בגל, אם־כן היתכן מה
שעשיתי? וכי כך היה ראוי לי להתנהג כמו שעשיתי?
והתחיל להצטער ולהתחרט מאוד על המעשים רעים
שעשה, ואחר־כך חזר למקומו וחזר אל השכרות, אך
מחמת שכבר התחיל להתחרט, היה מבבלבל אותו
המחשבות של חרטה ותשובה בכל פעם. פעם אחת
הניח עצמו לשכב. וחלם לו, איך שבמקום פלוני יש
יריד ביום פלוני, שילך לשם. ומה שיזדמן לו
בראשונה איזה עבדות להשתפר, יעשה אותו
העבדות, אף אם אינו לפי כבודו. והקיץ. והחלום הזה
נכנס לו מאוד במחשבתו. כי לפעמים עובר הדבר
תכף מן המחשבה, אך דבר החלום הזה נכנס הרבה
במחשבתו. אך אף־על־פי־כן היה קשה בעיניו
לעשות זאת, והלך יותר אל השתיה. וחלם לו יותר

החלום הנ"ל כמה פעמים, ובבלבל אותו מאד. פעם אחת היו אומרים לו בחלום: אם אתה רוצה לחוס על עצמך, תעשה כנ"ל, והכרח לקיים את החלום. והלך ונתן מותר הפעות שהיה לו עדין על האכסניא, גם המלבושים השובים שהיה לו הניח גם כן על האכסניא. והוא לקח לעצמו מלבוש פשוט של סוחרים, כגון (אפינטשע) ונסע על היריד. ובא לשם. והשכים והלך על היריד. ופגע בו סוחר אחר, ואמר לו: רצונך להשתפר באיזה עבודות? השיב לו הן. אמר לו: אני צריך להוליך בהמות, תשכיר עצמך אצלי? והוא לא היה לו פנאי לישב את עצמו בזה, מחמת החלום הנ"ל. וענה ואמר תכף הן, והסוחר שכרו תכף. ותכף התחיל לשמש עמו ולצוות עליו, בדרך האדון על משרתיו. והוא התחיל להסתפל בעצמו: מה עשה? כי בודאי אין ראוי לו עבודת כזה, כי הוא איש רך, ועתה יצטרך להוליך בהמות ויכרח לילך רגלי אצל הבהמות. אך אי אפשר להתחרט. והסוחר מצוה עליו בדרך האדון. ושאל את הסוחר: איך אלך לבדי עם הבהמות? השיב לו: יש עוד רועים מוליכי בהמות

שְׁלִי, וְתִלְךְ עִמָּם. וְנָתַן לוֹ לְיָדוֹ אֵיזוֹה בְּהֵמוֹת שְׂיֹלִיכֶם,
וְהוֹלִיכֶם חוּץ לְעִיר. וְשֵׁם נְתַקְבְּצוּ יַחַד שְׂאָר הָרוּעִים
הַמּוֹלִיכִים הַבְּהֵמוֹת, וְהִלְכוּ יַחַד. וְהוֹלִיךְ אֶת הַבְּהֵמוֹת.
וְהַסּוֹחֵר הָיָה רוֹכֵב עַל סוּם, וְהִלְךְ אַצְלָם. וְהַסּוֹחֵר הָיָה
רוֹכֵב בְּאַכְזָרִיּוֹת וּכְנַגְדּוֹ הָיָה בְּאַכְזָרִיּוֹת, יוֹתֵר מְאֹד.
וְהוּא הָיָה מִתְפַּחַד מְאֹד מְאֹד מִן הַסּוֹחֵר, מִחַמַּת
שְׂרָאָהוּ בְּאַכְזָרִיּוֹת גְּדוֹל כְּנַגְדּוֹ, וְהָיָה מִתְיָרָא פֶּן יִכֶּה
אוֹתוֹ הַכְּבֹּאָה אַחַת בְּמַקְלוֹ וַיְמוֹת תִּכְרַף (תִּינּוּ כִי מֵרַב דְּקוּתוֹ
כִּי הָיָה אִישׁ רַךְ מְאֹד עַל־כֵּן נִדְמָה לוֹ כֵּן) וְהָיָה הוֹלִיךְ עִם הַבְּהֵמוֹת
וְהַסּוֹחֵר אַצְלָם. וּבָאוּ לְאֵיזוֹה מְקוֹם, וְלָקְחוּ הַשֶּׁק שְׂמֹנֶחַ
בֹּו הֶלֶחֶם שֶׁל הָרוּעִים, וְנָתַן לָהֶם (הַסּוֹחֵר) לְאָכֹל. וְנָתַנוּ לוֹ
גַּם־כֵּן מִלֶּחֶם זֶה, וְאָכֹל.

אַחֲר־כֵּן הָיוּ הוֹלְכִים אַצֵּל יַעֲר עֵב מְאֹד. (תִּינּוּ שְׂהַאִלְנוֹת
הֵם רְצוּפִים וְתַכּוּפִים מְאֹד זֶה אַצֵּל זֶה) וְהִלְכוּ וְתַעוּ שְׂתֵי בְּהֵמוֹת
מִהַבְּהֵמוֹת שֶׁל זֶה הַבֵּן שְׂנַעֲשֵׂה רוּעָה אַצֵּל הַסּוֹחֵר
כַּנְ"ל. וְצַעַק עָלָיו הַסּוֹחֵר, וְהִלְךְ אַחֲרֵיהֶם לְתַפְסָם, וְהֵם
בְּרָחוּ יוֹתֵר. וְרָדַף אַחֲרֵיהֶם. וּמִחַמַּת שְׂהַיַּעֲר הָיָה רְצוּף
וְעֵב, תִּכְרַף כְּשֶׁנִּכְנַם לְתוֹךְ הַיַּעֲר לֹא רָאוּ זֶה אֶת זֶה,

ונתעלם מעיני החברים שלו מיד. והוא היה הולך
 ורודף אחרי הבהמות, והם בורחים. ורדף אחריהם
 הרבה עד שבא לתוך עבי היער. ונתישב: בין כך ובין
 כך אמות. כי אם אשוב בלי הבהמות, אמות על-ידי
 הסוחר. כי היה נדמה לו, מחמת פחד שהיה לו מן
 הסוחר, שימית אותו כשישוב בלי הבהמות. ואם
 אהיה כאן, גם-כן אמות על-ידי חיות שביער. ולמה לי
 לשוב אל הסוחר? כי איך אוכל לבוא אליו בלי
 הבהמות, כי היה לו פחד גדול ממנו. והלך ורדף יותר
 אחרי הבהמות, והם בורחים. בתוך כך נעשה לילה.
 ודבר כזה עדין לא עבר עליו, שיצטרך ללון יחידי
 בלילה בתוך עבי היער כזה. ושמע קול נהמת החיות
 שהומים בדרבם. ונתישב בדעתו, ועלה על איזה אילן
 ולן שם. ושמע קול החיות ששואגים בדרבם. בבקר
 הסתכל, וראה והנה הבהמות עומדים סמוכים אצלו,
 וירד מן האילן והלך לתפסם, וברחו להלן. והלך
 אחריהם יותר, וברחו יותר. והיו הבהמות מוצאים שם
 איזה עשבים ועמדו לרעות ולאכל. והיה הולך לתפסם,
 וברחו. ובן היה הולך אחריהם והם בורחים, הולך

אחריהם והם בורחים, עד שבא בתוך עבי היער מאד,
שהיה שם חיות שאינם מתיראים מאדם כלל, כי הם
רחוקים מן הישוב. ושוב נעשה לילה. ושמע קול נהמת
החיות ונתירא מאד. וירא והנה עומד שם אילן גדול
מאד מאד. ועלה על אותו האילן. בבואו על האילן,
וירא והנה שוכב שם בן אדם, ונתירא. אך אף על פי
כן היה לו לנחמה, מאחר שמצא כאן בן אדם. ושאלו
זה את זה: "מי אתה, בן אדם?" "מי אתה, בן אדם. מאין
באת לכאן?" ולא היה רצונו לספר לו מה שעבר עליו.
והשיב לו: על ידי הבהמות. שהייתי רועה בהמות,
ותעו שתי בהמות לכאן, ועל ידי זה באתי לכאן כנ"ל.
ושאל הוא את האדם שמצא שם על האילן: מאין באת
אתה לכאן? השיב לו: אני באתי לכאן על ידי הסוס.
שהייתי רוכב על הסוס, ועמדתי לפוש, והלך הסוס
ותעה בתוך היער. והייתי רודף אחריו לתפוס, והוא
ברח יותר, עד שבאתי לכאן. ונתתברו שם יחד שיהיה
להם צותא חדא. ודברו ביניהם, שאפלו כשיבואו
לישוב, יהיו גם כן ביחד בצותא חדא. ולנו שם שניהם.
ושמעו קול נהמת החיות שהומים ושואגים מאד.

לפנות בקר שמע קול חוכא (צחוק) גדולה מאד מאד, על פני כל היער, שהיתה מתפשטת קול החוכא על כל היער, כי היתה חוכא גדולה מאד מאד, עד שהיה האילן מזדעזע ומתנענע מן הקול. והוא נתבהל ונתפחד מאד מאד מזה. ואמר לו השני: (הינו זה האדם שמצא שם על האילן ששכב שם מקדם) שוב אין אני מתפחד כלל מזה. כי כבר אני לן כאן זה כמה לילות, ובכל לילה סמוך אל היום נשמע קול החוכא הזה, עד שכל האילנות רועשים ומזדעזעים. ונתבהל מאד ואמר לתברו: הדבר נראה שזהו מקום הידועים (של השדים). כי בישוב לא נשמע קול חוכא כזה. כי מי שמע קול חוכא על כל העולם? ואחר-כך נעשה תכף יום. והסתכלו, ויראו והנה הבהמות של זה עומדים, וגם הסוס של זה עומד. וירדו, והתחילו לרדף. זה אחר הבהמות, וזה אחר הסוס. והבהמות היו בורחים להלן יותר, והוא רודף וכו' כנ"ל. וכן השני רדף אחר הסוס והסוס בורח, עד שנתרחקו ונתעו זה מזה. בתוך כך מצא שם עם לחם. וזה השוב בודאי מאד מאד במדבר. ולקח השק על כתפו, והלך אחרי הבהמות. בתוך כך פגע

באדם אחר ונתבהל מתחלה. אך אף-על-פי-כן היה לו לנתמה קצת, מאחר שמצא כאן אדם. ושאל אותו האדם: "איך באת לכאן?" חזר הוא ושאל את האדם הזה: "איך באת אהה לכאן?" השיב לו: "אני, אבותי ואבות אבותי נתגדלו כאן. אך אהה, איך באת לכאן, כי לכאן לא יבוא כלל שום אדם מן הישוב". ונתבהל, כי הבין שאין זה אדם כלל. מאחר שאומר שאבות אבותיו נתגדלו כאן, ואדם מן הישוב אינו בא לכאן. על-בן הבין שבודאי אין זה אדם כלל. אף-על-פי-כן לא עשה לו כלל וקרבו. (הינו שזה האדם היער לא עשה שום רעה לזה שהלך אחרי הבהמות, שהוא בן-המלך האמת שנחלף כנ"ל) ואמר לו: (הינו אדם היער לבן-המלך האמת) מה אהה עושה כאן? השיב לו שהוא רודף אחר הבהמות כנ"ל.

אמר לו האדם הנ"ל: חדל לך לרדף אחרי העונות, כי אין זה בהמות כלל, רק העונות שלך הם מוליכים אותך כך. די לך. כבר קבלת את שלך, הינו העניש שלך כבר קבלת, ועתה חדל לך מלרדפם עוד. בוא עמי ותבוא למה שיאות לך והלך עמו. ונתירא לדבר עמו ולשאלו. כי אדם כזה, פן יפתח פיו ויבלענו. (הינו

שָׁזָה הַבֶּן־הַמֶּלֶךְ הָאֲמֵת הֶלֶךְ עִם הָאָדָם הַיָּעַר הַזֶּה, וְהָיָה מִתְנַרְא לְדַבֵּר
 עִמּוֹ וְלִשְׁאֹל אוֹתוֹ דָּבָר, פֶּן יִפְתַּח פִּיּוֹ וַיְבַלְעֵנּוּ. כִּי הִבִּין שְׂאִין זֶה אָדָם
 כָּלָל, וְהֶלֶךְ אַחֲרָיו. בְּתוֹךְ כֶּךָ פָּגַע אֶת חֲבֵרוֹ שְׂרָדָף אַחֵר
 הַסּוֹס כַּנְּ"ל. וְתַכְּף כְּשֶׁרָאָהּוּ רָמְזוּ לוֹ: תִּדְעֵ, שְׂאִין זֶה
 אָדָם כָּלָל, וְלֹא תִשָּׂא וְתִתֵּן עִמּוֹ כָּלָל. כִּי אִין זֶה אָדָם
 כָּלָל, וְהֶלֶךְ מִיָּד וְלַחֲשׁ לוֹ בְּאֲזְנוֹ כָּל זֶה. שְׂאִין זֶה אָדָם
 כָּלָל, וְכוּ' כַּנְּ"ל. וְהִסְתַּכַּל חֲבִירוֹ, (הִינּוּ הָאָדָם שֶׁל הַסּוֹס)
 וַיִּרְא וְהִנֵּה שָׂק עִם לֶחֶם עַל כֶּתֶפוֹ. וְהִתְחִיל לְהִתְחַנֵּן לוֹ:
 אַחֵי, זֶה כִּמָּה יָמִים שְׂלֹא אֲכַלְתִּי, תֵּן לִי לֶחֶם. הִשִּׁיב לוֹ:
 כָּאֵן בַּמִּדְבָּר אִין מוֹעִיל שׁוֹם דְּדָבָר, כִּי חֵי קוֹדְמִין וְאִנִּי
 צָרִיךְ הַלֶּחֶם בְּשַׁבִּילִי. וְהִתְחִיל לְהִתְחַנֵּן לוֹ וּלְבַקֵּשׁוּ
 מְאֹד: אֲתָן לָךְ מָה שְׂאֲתָן (אִךְ בּוֹדְאִי אִין מוֹעִיל שׁוֹם מֵהָר וּמִתָּן
 בְּעַד לֶחֶם בַּמִּדְבָּר) הִשִּׁיב לוֹ: מָה תִּתֵּן לִי, כִּי מָה תוּכַל
 לָתֵת לִי בְּעַד לֶחֶם בַּמִּדְבָּר. הִשִּׁיב לוֹ: (הִינּוּ זֶה שְׂבָקֶשׁ
 הַלֶּחֶם, שֶׁהוּא הָאָדָם שֶׁל הַסּוֹס, הִשִּׁיב לְאָדָם שֶׁל הַבְּהֵמוֹת, שֶׁהוּא בֶּן
 הַמֶּלֶךְ הָאֲמֵת) אֲתָן לָךְ כָּל עֲצָמִי, שְׂאֲמַכֵּר אֶת עֲצָמִי לָךְ
 בְּעַד לֶחֶם. וְנִתְיָשֵׁב: (הִינּוּ הָאָדָם שֶׁל הַבְּהֵמוֹת נִתְיָשֵׁב בְּעֲצָמוֹ)
 לְקַנּוֹת אָדָם, בְּדֹאִי לָתֵן לוֹ לֶחֶם, וְקָנָה אוֹתוֹ לְעֶבֶד
 עוֹלָם. וְנִשְׁבַּע לוֹ בְּשִׁבְעוֹת שִׁיְהִיָּה לוֹ עֶבֶד עוֹלָם גַּם

כְּשִׁיבוּאוּ לְיִשׁוּב, וְהוּא יִתֵּן לוֹ לֶחֶם. דְּהִינּוּ, שְׂיֵאכְלוּ
 יַחַד מִן הַשֶּׁקַּע עַד שְׂיִכְלֶה הַלֶּחֶם. וְהִלְכוּ יַחַד אַחֲרֵי
 הָאָדָם הַיֵּעַר הַנִּ"ל. וְזֶה הָעֶבֶד הוֹלֵךְ אַחֲרָיו (הִינּוּ זֶה הָאָדָם
 שֶׁל הַסּוּם שֶׁנִּמְכַּר לָעֶבֶד לְהָאָדָם שֶׁל הַבְּהֵמוֹת, הַלֵּךְ אַחֲרָיו אַחֲרֵי הָאָדָם
 שֶׁל הַבְּהֵמוֹת. וְשִׁנְיָהם הִלְכוּ אַחֲרֵי אָדָם הַיֵּעַר) וְעַל־יָדַי זֶה הַקָּל
 עָלָיו קָצַת. כְּשֶׁהָיָה צָרִיךְ לְהַגְבִּיחַ אֵיזָה דָּבָר אוֹ אֵיזָה
 עֲגִיזָה אַחֵר הָיָה מְצַוֶּה עַל עַבְדּוֹ (הִינּוּ עַל זֶה הָאָדָם שֶׁל הַסּוּם
 שֶׁנִּמְכַּר לוֹ לָעֶבֶד) שְׂיִגְבִּיחַ לוֹ וְשִׁיעֵשֶׂה לוֹ חֶפְצוֹ. וְהִלְכוּ יַחַד
 אַחֲרֵי אָדָם הַיֵּעַר הַנִּ"ל. וּבָאוּ לְמָקוֹם שֶׁהָיוּ שָׂם נְחָשִׁים
 וְעִקְרָבִים וְנִתְפַחַד מְאֹד. וּמִחֲמַת הַפַּחַד שָׁאֵל אֶת
 הָאָדָם הַיֵּעַר: אֵיךְ נֶעְבַר כָּאֵן? הַשִּׁיב לוֹ. הֲלֹא גַם זֶה
 יִפְלֹא (אֵלֹא מֵאִי) אֵיךְ תִּכְנַס וְתִבּוֹא לְבֵיתִי? וְהִרְאֶהוּ אֶת
 בֵּיתוֹ שְׁעוֹמֵד בְּאֹוִיר. וְאֵיךְ תִּכְנַס בְּבֵיתִי? וְהִלְכוּ עִם
 הָאָדָם הַיֵּעַר הַנִּ"ל, וְהָעֶבֶר אוֹתָם בְּשָׁלוֹם. וְהַכְנִיסָם
 לְבֵיתוֹ וְהֵאכִילָם וְהִשְׁקָם. וְהִלֵּךְ לוֹ. וְזֶה (הִינּוּ כִּוּן הַמִּלֵּךְ
 הַאֲמֵת שֶׁהוּא הָאָדָם שֶׁל הַבְּהֵמוֹת) הָיָה מְשַׁמֵּשׂ עִם עַבְדּוֹ הַנִּ"ל
 כְּכֹל אֲשֶׁר הָיָה צָרִיךְ. וְחָרָה לְהָעֶבֶד מְאֹד, עַל אֲשֶׁר
 נִמְכַּר לָעֶבֶד בְּשָׁבִיל שְׁעָה אַחַת שֶׁהָיָה צָרִיךְ לֶחֶם
 לְאָכֹל. כִּי עָתָה יֵשׁ לָהֶם מָה לְאָכֹל. וְרַק בְּשָׁבִיל שְׁעָה

אחת, יהיה עבד עולם. והיה מתאנח וגונח: איך פאתי
 למדה כזו, להיות עבד. שאל לו: (הינו בן המלך האמת
 שהוא הארון שלו שאל אותו) ובאיזה גדלה היית, שאתה
 מתאנח על שבאת למדה זו? השיב לו וספר לו, איך
 שהוא היה מלך, והיו מרננים עליו שנחלף וכו', כנ"ל.
 (כי באמת זה האדם של הסוס, הוא הוא המלך הנ"ל אשר באמת הוא
 בן השפחה כנ"ל) וגרש את חברו כנ"ל. ופעם אחת בא על
 דעתו שלא טוב עשה ונתחרט וכו'. והיו באים עליו
 תרטות תמיד על הפעשה הרעה והעולה הגדולה שעשה
 נגד חברו.

פעם אחת חלם לו, שהתקון שלו הוא, שישליך את
 המלוכה, וילך למקום שעניו ישאו אותו, ובזה יתקן
 חטאו ולא רצה לעשות כזאת, אך היו מבבלבלין אותו
 תמיד חלומות הללו, שיעשה כנ"ל, עד שנגמר בדעתו,
 שיעשה כך, והשליך את המלוכה, והלך באשר הלך,
 עד שבא לכאן, ועתה יהיה עבד. וזה שמע את כל זה
 ושתק (הינו זה בן המלך האמת, שהוא האדם של הבהמות, שמע
 כל זה שספר לו האדם של הסוס, שהוא עבשו עבדו ושתק) ואמר:
 אראה ואתישוב איך לנהוג עם זה.

בלילה בא האדם היער הנ"ל ונתן להם לאכל
 ולשתות, ולנו שם. לפנות בקר שמעו קול החוכא
 הגדולה מאד, בנ"ל, עד שכל האילנות היו רועשים
 ומזדעזעים, בנ"ל. והסיתו (הינו העבד הסית את בן-המלך
 האמת, שהוא אדונו) לשאל את אדם היער מה זאת,
 ושאלו: מה קול החוכא הגדולה הזאת סמוך לבקר?
 השיב לו: זהו חוכא, שהיום שוחק מן הלילה, שהלילה
 שואלת את היום: מדוע כשאתה בא, אין לי שם? ואזי
 היום שוחק ועושה חוכא גדולה, ואחר-כך נעשה יום;
 וזהו קול החוכא הנ"ל. ונפלא בעיניו, כי זהו ענין פלא,
 שהיום שוחק מן הלילה. בבקר חזר האדם היער והלך
 לו, והם היו אוכלים ושותים שם. בלילה חזר ובא,
 ואכלו ושתו ולנו. בלילה שמעו קול החיות, שכלם
 שואגים והומים בקולות משנות, שכל החיות והעופות
 כלם נתנו בקולם: האריה היה שואג, והלביא הומה
 בקול אחר, והעופות מצפצפים ומקשקשים בקולם וכן
 כלם הומים בקולות. ובתחלה נזדעזעו מאד, ולא הפו
 אונם אל הקול מחמת הפחד, אחר-כך הפו אונם
 ושמעו, שהוא קול נגינה וזמרה נפלאה ונוראה מאד.

והטו אָזְנָם יוֹתֵר וְשָׁמְעוּ, שֶׁהוּא קוֹל זְמָרָה וּנְגִינָה נִפְלָא
מְאֹד מְאֹד, שֶׁהוּא תַעֲנוּג נִפְלָא וְעֵצוּם מְאֹד לְשָׁמַע זֹאת,
שְׁכָל הַתַּעֲנוּגִים שֶׁל הָעוֹלָם כֻּלָּם כָּאִין, וְאִינָם נְחֻשְׁבִים,
וּבַטְלִים לְגַמְרֵי נֶגֶד הַתַּעֲנוּג הַנִּפְלָא הַזֶּה שֶׁל הַנְּגִינָה
הַזֹּאת. וְדָבְרוּ בֵינֵיהֶם, שִׁישְׂאָרוּ כָּאִין, כִּי יֵשׁ לָהֶם לֶאֱכֹל
וּלְשִׁתּוֹת, וּמִתַּעֲנוּגִים בְּתַעֲנוּג נִפְלָא כֹּזֵה, שְׁכָל מִינֵי תַעֲנוּגִים
בַּטְלִים כַּנֶּגֶד זֶה.

וְהַסִּית הָעֶבֶד אֶת הָאָדוֹן (הֵינּוּ בֶן־הַמֶּלֶךְ הָאֵמֶת) לְשָׂאֵל
אוֹתוֹ (אֶת אָדָם הַיֵּעַר) מַה זֹאת, וּשְׂאָלוֹ. הַשִּׁיב לוֹ, שִׁזְהוּ
אֵיךְ שֶׁהַחֲמָה עֹשֶׂה מִלְּבוּשׁ לְהַלְבֵּנָה, וְאָמְרוּ כָּל הַחַיּוֹת
שֶׁל הַיֵּעַר: הֵיזוֹת שֶׁהַלְבֵּנָה עוֹשֶׂה לָהֶם טוֹבוֹת גְּדוֹלוֹת,
כִּי עֵקֶר מִמְּשַׁלְתָּם הוּא בְּלִילָה, כִּי לַפְּעָמִים הֵם צָרִיכִין
לְכַנֵּס בִּישׁוּב, וּבַיּוֹם אֵין יְכוּלִים, וְעֵקֶר מִמְּשַׁלְתָּם
בְּלִילָה, וְהַלְבֵּנָה עוֹשֶׂה לָהֶם טוֹבָה כְּזוֹ, שֶׁמְאִירָה לָהֶם,
עַל־בֵּן הַסְּפִימוּ שִׁיעֵשׂוּ נִגּוֹן חֲדָשׁ לְכַבוֹד הַלְבֵּנָה, וְזֶהוּ
קוֹל הַנְּגִינָה שֶׁאַתֶּם שׁוֹמְעִים (דְּהֵינּוּ שְׁכָל הַחַיּוֹת וְהָעוֹפוֹת
מְנַגְּגִים נִגּוֹן חֲדָשׁ לְכַבוֹד הַלְבֵּנָה, שֶׁקְּבֵלָה מִלְּבוּשׁ מִן הַחֲמָה)
וְכִשְׁשָׁמְעוּ שִׁזְהוּ נִגּוֹן, הֵטוּ אָזְנָם יוֹתֵר וְשָׁמְעוּ שֶׁהוּא נִגּוֹן
נִפְלָא וְנָעִים מְאֹד מְאֹד. וְאָמַר לָהֶם הָאָדָם הַיֵּעַר הַזֶּה:

מה זה חדוש אצלכם הלא יש אצלי כלי, שקבלתי מאבותי, שהם ירשו מאבות אבותיהם, שהכלי עשויה עם עלים וצבעונים כאלו, שכשמניחים הכלי הזאת על איזה בהמה או עוף, אזי תקף מתחיל לנגן הנגון הזה. אחר-כך חזר ונעשה החוכא הנ"ל, ונעשה יום. והלך לו האדם היער הנ"ל, והוא (הינו בן-המלך האמת) הלך לחפש אחר הכלי הנ"ל. וחפש בכל אותו החדר ולא מצא, ולהלן יותר היה מתירא לילך. והם, הינו הארון (שהוא בן-המלך האמת) והעבד (שהוא בן-השפחה האמת, שהיה מתחלה מלך, כנ"ל), היו מתיראים לומר לאדם היער הנ"ל שיוליכם לישוב; אחר-כך בא אדם היער הנ"ל ואמר להם, שיוליכם לישוב, והוליך אותם לישוב. ולקח את הכלי הנ"ל ונתנה לבן-המלך האמתי ואמר לו: הכלי אני נותן לך, ועם האדם הזה (הינו העבד שלו, שהוא בן-השפחה האמת, שהיה מלך תחלה מחמת החלופ, כנ"ל) תדע איך להתנהג עמו. ושאלו אותו: להיכן גלך? אמר להם, שישאלו וידרשו אחר המדינה, שנקראת בשם הזה: המדינה טפשית והמלך חכם. (דאם ניירישע לאנד און דער קלוגיר מלכות, בזה הלשון ספר רבנו, גרו יאיר). שאלו אותו:

להיכן ולאיזה צד נתחיל לשאל אחר המדינה הזאת? הראה להם בידו לצד פלוני (כמראה באצבע). ואמר האדם היער להבין־מלך האמת: לך לשם, אל המדינה הנ"ל, ושם תבוא אל הגדלה שלך. והלכו להם. והיו הולכים בדרךכם, והיו מתאווים מאד למצא איזה תיה או בהמה לנסות את הכלי הנ"ל אם תוכל לנגן, כנ"ל, אך עדין לא היו רואים שום מין תיה. אחר־כך באו יותר לישוב ומצאו איזה בהמה, והניחו הכלי עליה והתחילה לנגן, כנ"ל.

והיו הולכים ובאים, עד שבאו אל המדינה הנ"ל. ואותה המדינה היתה חומה סביב לה, ואין נכנסין אליה כי אם בשער אחד, וצריכים לסבב כמה פרסאות, עד שבאין אל השער לכנס אל המדינה; והלכו וסבבו, עד שבאו אל השער. בבואם אל השער, לא רצו להניח אותם לכנס, היות שהמלך של המדינה מת, ונשאר הבן־מלך, והניח המלך צוֹאָה: באשר שעד עכשו היו קוראין את המדינה דאם ניירישע לאנד און דער קלוניר מלכות (מדינה טפשית ומלך חכם), עכשו יהא קוראין אותה להפך דאם קלוניע לאנד און דער

גיירישער מלכות (מדינה חכמה ומלך טפשו), ומי שיחגור
 מתניו לזה, שיחזור השם לקדמותו, דהינו שיהיו חוזרים
 וקוראים את המדינה בשם הראשון, דהינו מדינה
 טפשית ומלך חכם הוא יהיה מלך, על-כן אין מניחין
 שום אדם לבגס אל המדינה, כי אם מי שיחגור מתניו
 לזה; על-כן לא רצו להניח אותו לבגס ואמרו לו:
 האתה יכול לחגור מתניך לזה, להחזיר אל המדינה
 השם הראשון? ובודאי אי-אפשר להכניס עצמו לדבר
 כזה, ולא יכלו לבגס. והסיתו העבד הנ"ל, שיחזרו
 לביתם, אך הוא לא רצה לחזר מחמת שהאדם היער
 אמר לו שילך למדינה זו, ושם יבוא לגדלה שלו. בתוך
 כך בא לשם עוד אדם אחד שהיה רוכב על סוס ורצה
 לבגס, ולא הניחו אותו גם-כן לבגס מחמת הנ"ל. בתוך
 כך ראה שעומד הסוס של אותו האדם, ולקח הפלי
 הנ"ל והניחה על הסוס והתחיל לנגן הנגון הנפלא
 מאוד, כנ"ל. ובקש מאד האדם של הסוס, שימכר לו
 הפלי הזאת ולא רצה למכרה. והשיב לו. מה תוכל
 לתן לי בעד פלי נפלאה כזו? אמר לו האדם של הסוס
 הנ"ל: מה תוכל לפעל עם הפלי הזאת? (הלא הוא רק)

שְׁתַּעֲשֶׂה עִמָּה קְאֻמְעָרִיא (משחק הצנחה), וּתְקַבֵּל דִּינָר,
 אָבֵל אֲנִי יוֹדֵעַ דְּבָר, שֶׁהוּא טוֹב יוֹתֵר מֵהַכְּלִי שֶׁלְךָ,
 דִּהְיִינוּ שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ דְּבָר, שֶׁקִּבְּלָתִי מֵאֲבוֹת אֲבוֹתִי,
 לְהִיּוֹת מִבֵּין דְּבָר מֵתוֹךְ דְּבָר, הֵינּוּ שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ דְּבָר
 כְּזֹה, שֶׁקִּבְּלָתִי מֵאֲבוֹת־אֲבוֹתִי שִׁיכוֹלִים לְהִיּוֹת עַל־יְדֵה
 מִבֵּין דְּבָר מֵתוֹךְ דְּבָר שֶׁבְּשֶׁאֶחָד אוֹמֵר אֵיזָה דְבוּר
 בְּעֵלְמָא, יְכוֹלִים עַל־יְדֵי הַקִּבְּלָה הַנַּ"ל, שְׂיִישׁ לִי, לְהַבִּין
 דְּבָר מֵתוֹךְ דְּבָר, וְעֵדִין לֹא גָלִיתִי זֹאת לְשׁוּם אָדָם
 בְּעוֹלָם, בְּכֵן אֲנִי אֶלְמַד אוֹתְךָ הַדְּבָר הַזֶּה, וְאַתָּה תִּתֵּן
 לִי הַכְּלִי הַזֶּה הַנַּ"ל. וְנִתְיָשָׁב (הַבֵּן־מֶלֶךְ הָאֻמָּת, שֶׁהָיָה לוֹ
 הַכְּלִי הַזֶּה הַנַּ"ל), שֶׁבְּאֻמָּת הוּא דְּבָר נִפְלָא לְהִיּוֹת מִבֵּין
 דְּבָר מֵתוֹךְ דְּבָר, וְנִתֵּן לוֹ הַכְּלִי הַנַּ"ל, וְהוּא (הֵינּוּ הָאָדָם
 שֶׁל הַסּוּס הַנַּ"ל) הֶלֶךְ וְלִמְדוּ הַדְּבָר הַנַּ"ל לְהִיּוֹת מִבֵּין דְּבָר
 מֵתוֹךְ דְּבָר.

וְהַבֵּן־מֶלֶךְ הָאֻמָּת, מֵאַחַר שֶׁנַּעֲשֶׂה מִבֵּין דְּבָר מֵתוֹךְ
 דְּבָר, הָיָה הוֹלֵךְ שָׁם אֶצֶל שַׁעַר הַמְּדִינָה הַנַּ"ל, וְהַבִּין,
 שֶׁהוּא בְּאֶפְשָׁר שִׁיחַגֵּר מִתְּנִיּוֹ לָזֶה לְהַחְזִיר לְהַמְּדִינָה
 שָׁם הָרֵאשׁוֹן, כִּי כָּבֵד נַעֲשֶׂה מִבֵּין דְּבָר מֵתוֹךְ דְּבָר, עַל־
 כֵּן הַבִּין שֶׁהוּא בְּאֶפְשָׁר. אַף־עַל־פִּי שֶׁעֵדִין אֵינּוּ יוֹדֵעַ

איך ומה, איך יוכל לעשות זאת, אף-על-פי-כן, מאחר שנעשה מבין דבר מתוך דבר, על-בן הבין, שהוא באפשר. ונתישב, שיצוה להניח אותו לכנס, והוא יכנים עצמו לזה (הינו להתזיר להמדינה שם הראשון) ומה יפסיד בזה? ואמר (לאותן האנשים, שלא רצו להניח לכנס שם שום אדם, כי אם מי שיחגר מתניו לענן הנ"ל), שיניחו אותו לכנס, והוא יחגר מתניו לענן הנ"ל להתזיר אל המדינה שם הראשון. והניחו אותו לכנס. והודיעו אל השרים, שנמצא איש כזה, שרוצה לחגר מתניו לזה להתזיר להמדינה שם הראשון. והביאוהו אל השרים של המדינה, ואמרו לו השרים: תדע, שגם אנחנו אין אנו טפשים, חס ושלום, רק שהמלך שהיה, היה חכם גדול מפלג מאד, אשר כנגדו היינו כלנו נחשבים טפשים, ועל-בן היתה המדינה נקראת מדינה טפשית ומלך חכם. ואחר-כך נפטר המלך הנ"ל, ונשאר הבן מלך; וגם הוא חכם, אבל כנגדנו אינו חכם כלל, על-בן נקראת המדינה (עכשיו) להפך: מדינה חכמה ומלך טפש. והניח המלך צואה, שמי שימצא חכם כזה, שיוכל להתזיר להמדינה שם הראשון הוא יהיה

מֶלֶךְ; וְצוּה לְבָנוּ, שְׂכַשְׂיִמְצָא אִישׁ כְּזֶה יִסְתַּלַּק הוּא מִן
הַמְּלוּכָה, וְאוֹתוֹ הָאִישׁ יִהְיֶה נֹעֵשֶׂה מֶלֶךְ, הִינּוּ כְּשִׂימְצָא
חָכָם כְּזֶה, שְׂיִהְיֶה מִפְּלֵג בְּחֻכְמָה מְאֹד מְאֹד, עַד
שְׂכַנְגְּדוֹ יִהְיוּ כָּלֶם טַפְּשִׁים, הוּא יִהְיֶה מֶלֶךְ, כִּי זֶה הָאִישׁ
יְכוּל לְהַחְזִיר לְהַמְדִינָה שֵׁם הַרְאֲשׁוֹן, כִּי יִהְיוּ חוֹזְרִים
וְקוֹרִין אוֹתָהּ מְדִינָה טַפְּשִׁית וּמֶלֶךְ חָכָם, כִּי הֵם כָּלֶם
טַפְּשִׁים כְּנִגְדּוֹ, עַל־כֵּן תִּדְעֵ לְאִיזָה דְבָר אֶתָּה מְכַנִּים
עַצְמְךָ. (כֹּל זֶה אָמְרוּ לוֹ הַשָּׂרִים הַגְּזִל). וְאָמְרוּ לוֹ (הִינּוּ גַם־כֵּן
הַשָּׂרִים הַגְּזִל, כִּי כֹל זֶה הוּא הַמִּשְׁפָּךְ דְּבַרְיָהֶם): הַנְּסִינִן יִהְיֶה, אִם
אֶתָּה חָכָם כְּזֶה: הִיּוֹת שְׂיִישׁ כְּאֵן גֵּן, שְׂנִשְׂאָר מִן הַמֶּלֶךְ
שְׂהָיָה, שֶׁהוּא הָיָה חָכָם גְּדוֹל מְאֹד; וְהִגֵּן הוּא נִפְלָא
מְאֹד מְאֹד, שְׂגִדְלִים בּוֹ כְּלִי מִתְּכּוֹת כְּלִי כֶּסֶף וְכְלִי זָהָב
וְהוּא נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד, אֵךְ אִי־אֶפְשָׁר לְכַנֵּם בּוֹ, כִּי
כְּשִׁנְכָנִם בּוֹ אָדָם, אִזִּי תִכַּף מִתְּחִילִין שָׁם לְרֹדְפוֹ,
וְרֹדְפִין אוֹתוֹ, וְהוּא צוּעֵק, וְהוּא אִינוֹ יוֹדֵעַ כָּלֶל וְאִינוֹ
רוֹאֶה מִי רוֹדֵף אוֹתוֹ, וְכֵךְ הֵם רוֹדְפִין אוֹתוֹ, עַד
שְׂמְכַרְיָחִין אוֹתוֹ מִן הִגֵּן עַל־כֵּן גִּרְאָה אִם אֶתָּה חָכָם,
אִם תּוֹכֵל לְכַנֵּם אֵל הִגֵּן הַזֶּה. וְשָׂאֵל אִם מְכִים אֶת
הָאָדָם הַנְּכַנֵּם; אָמְרוּ לוֹ, שְׂהַעֲקֹר שְׂרוֹדְפִין אוֹתוֹ, וְהוּא

אינו יודע כלל מי ומי רודף אותו ובורה בבהלה גדולה מאד, כי בן ספרו להם בני אדם שנכנסו לשם. והלך אל הגן (הינו זה הבן־מלך האמת), וראה שיש לו חומה סביב, והשער פתוח, ואין שם שומרים, כי בודאי אין צריכים שומרים לזה הגן. והיה הולך אצל הגן, והסתכל וראה, שעומד שם אצל הגן אדם, הינו שהיה מציר שם אדם. והסתכל וראה, שלמעלה, מעל האדם, יש דף, (שקורין טאבליצע) (לוח), וכתוב שם, שזה האדם היה מלך לפני כמה מאות שנים, ובימי המלך הזה היה שלום, כי עד אותו המלך היה מלחמות, וכן אחריו היה מלחמות, ובימי המלך הזה היה שלום. והתבונן מאחר שכבר נעשה מבין דבר מתוך דבר, כנ"ל, שהכל תלוי בזה האדם; שכשנכנסין לגן ורודפין אותו אין צריכין לברח כלל, רק לעמד עצמו אצל האדם, ועל־ידי זה ינצל. ויותר מזה: שאם יקחו את האדם הזה ויעמידו אותו לפנים בתוך הגן הזה, אזי יוכל כל אדם לכנס בשלום אל הגן הזה. (כל זה הבין זה הבן־מלך האמת על־ידי שהיה מבין דבר מתוך דבר, כנ"ל) והלך ונכנס אל הגן; ותכף כשהתחילו לרדפו הלאה ועמד

אֶצֶל הָאָדָם הַנִּלְ, שְׁעוֹמֵד אֶצֶל הַגֶּן מִבְּחוּץ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יֵצֵא בְּשָׁלוֹם, בְּלִי פָּנֵעַ כָּלָל, כִּי אַחֲרֵים, בְּשֹׁנְכָנְסוֹ לַגֶּן וְהִתְחִילוּ לְרַדְּפָם הָיוּ בּוֹרְחִים בְּבִהְלָה גְדוּלָה מְאֹד, וְהָיוּ מִכֵּים וְנִלְקִים עַל־יְדֵי־זֶה; וְהוּא יֵצֵא בְּשָׁלוֹם וְשָׁלוֹה עַל־יְדֵי שְׁעוֹמֵד עֲצָמוֹ אֶצֶל הָאָדָם הַנִּלְ. וְהַשָּׂרִים רָאוּ וְתָמְהוּ עַל שִׁיֵּצֵא בְּשָׁלוֹם, וְאָזִי צָוָה (זֶה הַבְּזִמְלָךְ הָאֲמֵת) לִקַּח אֶת הָאָדָם הַנִּלְ. וְלִהְעֵמִיד אוֹתוֹ בְּפָנִים בְּתוֹךְ הַגֶּן, וְכֵן עָשׂוּ, וְאָזִי עָבְרוּ כָּל הַשָּׂרִים בְּתוֹךְ הַגֶּן וְנִכְנְסוּ וַיֵּצְאוּ בְּשָׁלוֹם, בְּלִי פָּנֵעַ כָּלָל.

אָמְרוּ לוֹ הַשָּׂרִים: אַף־עַל־פִּי־כֵן, אַף־עַל־פִּי שְׂרָאִינוּ מִמֶּךָ דְּבָר בְּזָה, אַף־עַל־פִּי־כֵן בְּשִׁבִיל דְּבָר אֶחָד אִין רָאוּי לְתַן לְךָ הַמְּלוּכָה; נִנְסָה אוֹתָךְ עוֹד בְּדָבָר אֶחָד. אָמְרוּ לוֹ: הֵיזוֹת שִׁישׁ כָּאֵן כִּסָּא מִהַמְּלָךְ שְׁתִּיחַ, וְהַכִּסָּא גְבוּהָ מְאֹד, וְאֶצֶל הַכִּסָּא עוֹמְדִים כָּל מִינֵי חַיּוֹת וְעוֹפוֹת שֶׁל עֵץ (הֵינּוּ שְׁהֵם חֲתוּכִים וּמִתְקַנִּים מִן עֵץ, בְּלַע"ו: אוּיסְגִּישְׁנִיֵּצְט), וְלִפְנֵי הַכִּסָּא עוֹמֵד מִטָּה, וְאֶצֶל הַמִּטָּה עוֹמֵד שְׁלֶחֶן, וְעַל הַשְּׁלֶחֶן עוֹמֵד מְנוֹרָה, וּמִן הַכִּסָּא יוֹצְאִים דְּרָכִים כְּבוֹשִׁים (שְׁקוֹרִין גְּשְׁלֵאֲנִינִיעַ וְעִיזִין), וְהַדְּרָכִים הֵם בְּנוּיִם

בבנין חומה (הינו גימטריטי וענין), ואלו הדרכים יוצאים מן הכפסא לכל צד, ואין אדם יודע כלל מה ענין הכפסא הנה עם הדרכים הללו, ואלו הדרכים, כשהם יוצאים ומתפשטים להלן איזה שעור, עומד שם אריה של זהב, ואם ילך ויתקרב אצלו איזה אדם, אזי יפתח את פיו ויבלענו ולהלן מן אותו האריה מתפשט הדרך עוד להלן יותר, וכן בשאר הדרכים, היוצאים מן הכפסא, הינו שגם הדרך השני, היוצא מן הכפסא לצד אחר, הוא גם כן כד בשמתפשט ונמשך הדרך איזה שעור, עומד שם מין תיה אחר, כגון לביא של מיני מתכות, ושם גם כן אי-אפשר להתקרב אליו כנ"ל, ולהלן מתפשט הדרך יותר, וכן בשאר הדרכים. ואלו הדרכים הם מתפשטים והולכים בכל המדינה כלה, ואין שום אדם יודע ענין הכפסא הנ"ל עם כל הדברים הנ"ל עם הדרכים הנ"ל; על-כן תתנפה בזה, אם תוכל לידע ענין הכפסא עם כל הנ"ל.

והראו לו הכפסא, וראה, שהוא גבוה מאד וכו'. והלך אצל הכפסא והסתכל והתבונן, שזאת הכפסא עשויה מן

העין של התבנה הנ"ל (הינו הכלי הנ"ל, שנתן לו אדם הער, כנ"ל). והסתכל וראה, שחסר מן הכסף למעלה איזה שושנה (הינו ריזולי), ואם הנה להכסף זאת השושנה, הנה לה הכח שיש להתבנה הנ"ל (הינו הכלי הנ"ל, שהנה לה כח לגנון בשהיו מניחין אותה על איזה מין תנה או בהמה או עוף, כנ"ל). והסתכל יותר וראה, שזאת השושנה, שחסר למעלה מן הכסף, היא מנחת למטה בכסף, וצריכין לקח אותה משם ולהניחה למעלה, ואזי יהיה להכסף הכח של התבנה הנ"ל, כי המלך שהיה, עשה כל דבר בחכמה, באופן שלא יבין שום אדם את הענין, עד שיבוא חכם מפלג, שיבין את הדבר, ויוכל לבון להתחילף ולסדר כל הדברים כראוי. וכן המטה הבין, שצריכין לנתקה קצת מן המקום שעומדת, וכן השלחו, צריכין גם כן לנתקו קצת, לשנות מקומו קצת, וכן המנורה, צריכין גם כן לנתקה קצת ממקומה, וכן העופות והחיות, צריכין לשנותם כלם ממקומם לקח זה העוף ממקום זה ולהעמידו במקום זה, וכן כלם, כי המלך עשה הכל בערמה ובחכמה, באופן שלא יבין שום אדם, עד שיבוא

החכם, שיוכל להתבונן לסדרם פראוי. וכן האריה שעומד שם (אצל התפשטות הדרדף), צריכין להעמידו כאן, וכן בלם. וצוה לסדר הכל פראוי: לקח השושנה מלמטה ולתחבה למעלה, וכן כל הדברים הנ"ל לסדר בלם בסדר הראוי, כנ"ל, ואז התחילו בלם לנגן נגון הנפלא מאד, ועשו בלם הפעלה הראויה להם ואז נתנו לו המלוכה. ענה ואמר הבין מלך האמת, שנעשה עתה מלך, אל בין השפחה האמת הנ"ל: עתה אני מבין שאני בין המלך באמת, ואתה בין השפחה באמת.

גם אלה דברי רבנו, נרו יאיר. אחר שספר זאת

המעשה, ענה ואמר דברים אלה:

בדורות הראשונים, כשהיו מדברים ומשיחים קבלה, היו משיחים בלשון כזה, כי עד רבי שמעון ברי יוחאי, לא היו מדברים קבלה באתגליא, רק רבי שמעון ברי יוחאי גלה קבלה באתגליא; ומקדם, כשהיו החברים מדברים קבלה, היו מדברים בלשון כזה. כשהניחו הארון על הפרות, התחילו לשורר, והבין כי יש חרותי דסיהרא (חדוש הלבנה), כשהלבנה מקבלת חדושים מן

ספורי מבין מלך וכן שפחה מעשיות

השמש, וזה בחינת (שמואל-א ו) כשנושאים הארון אל בית-שמש, ואזי כל החיות נושאי הכסא עושין נגון חדש בחינת (תהלים צו): "מזמור שירו לה' שיר חדש", שזהו השיר, ששירו פרות הבשן. וזה בחינת מטה ושלחן וכסא ומנורה הם תיקוניהא דשכינתא. ובחינת הגן, כי אדם הראשון נתגרש מן הגן, ושבת אגין עלוהי, כמוכא (עין זהר שמות קלח). ושבת הוא בחינת מלך שהשלום שלו, בחינת האדם הנ"ל, שהוא מלך, שהיה שלום ב'מיו, ועל כן עמד עצמו אצל שבת; והשאר לא באר.

ענה ואמר אחר שספר המעשה הזאת בזה הלשון:

המעשה הזאת היא הפלא גדול, והכל אחד. הבהמות וכו' והכסא וכו' והגן הכל אחד. פעם נקרא (הבחינה המרמזת בהספור) בשם זה, ופעם בשם זה; הכל לפי הענין והבחינה: והדברים עמקים, נפלאים ונוראים מאד מאד.

גם אלה דברי רבנו, גרו יאיר:

ויש עוד, ואין צריכין לגלות לכם. גם יש עוד מה שהמלך, שהיה בהמדינה הנ"ל, עשה דבר כנגד החמה, ודבר כנגד הלבנה (הינו שאלו הדברים היו מרמזים על חמה ולבנה), והלבנה היתה אוהות גר בידה, וכשמוגיע היום אזי אין הגר מאיר, כי שרגא בטיהרא (גר בצהרים

אינו מועיל) וכו', וזהו שאמרה הלילה אל היום: מפני מה, כשאתה בא, אין לי שם (במבאר לעיל) כי ביום אין מועיל הנר כלל.

פרוש המעשה הוא כמו הכסא, שעשה המלך, בנ"ל, שעקר החכמה שצריכין לידע איך לסדר הדברים. כמו כן מי שבקי בספרים, ולבו שלם יוכל להבין הפרוש, אך צריכין לסדר הדברים היטב, כי פעם נקרא כך, ופעם נקרא כך, וכן בשאר הדברים, הינו בפרוש של המעשה לפעמים נקרא האדם של המעשה הנ"ל בשם זה, ולפעמים בשם אחר, וכן בשאר הדברים. אשרי מי שיזכה להבין דברים אלו לאמתתן. ברוך ה' לעולם, אמן ואמן.

כל זה דברי רבנו הקדוש עליו השלום ובר צדיק לברכה.

אחר שספר המעשה של הבן־מלך ובן־השפחה הנ"ל אז, הנה לי וכו' עם חברי רבי נפתלי, בענין מה שכתוב שם כשהלך על תיריד שלקח כל אשר לו, והניח על האכסניא. ונדמה לאחד מאתנו שהניחם

בשביל מה שהיה חייב על האכסניא, והשני אמר לא בן
 הוא, רק שהניחם סתם שם. ונתערבנו שם על זה.
 והלכנו ושאלנו את פיו הקדוש. והוא היה עוסק אז
 בעבודתו, והלך אנה ואנה בביתו כדרך הקדוש,
 והשיב לנו כדברי השני שהניח סתם לא בשביל חוב.
 אחר-כך היה אצלו איש אחד מחשובי אנשי-שלוֹמנו,
 וספר רבנו ז"ל עמו, ואמר לו, שבאלו המעשיות
 שכשמשנין דבור אחד מכפי מה שאמרו בעצמו חסר
 הרבה מהמעשה. וספר לו, הלא אלו השנים שנתערבו
 על ענין הנ"ל, נדמה לכאורה שזה דבר קטן ואין בזה
 קפיִדא כל-כך אם הוא כדברי זה או כדברי זה. ובאמת
 תלוי בזה הרבה, ויש בזה קפיִדא ודקדוק גדול. ומזה
 תוכל להבין קצת עד היכן עד היכן אלו המעשיות
 מגיעים. כי מאד עמקו מחשבותיו. אשרי מי שיזכה
 להשיג בהם קצת כפי מדרגתו: (חיי מוהר"ן סי'א)

מעשה יב'

מבעל-תפלה

(מוצאי-שבת וארא ומוצאי ראש-החדש שבט תק"ע)

המעשה של הבעל-תפלה הנ"ל התחילה אחר שספר עם החזן רבי יוסף דפה, ואנחנו עמדנו לפניו. והחזן הנ"ל היה מלבוש קרוע. ענה ואמר להחזן: הלא אתם בעל-תפלה שעל-ידה נמשך הכל (הינו כל ההשפעות), ומדוע לא יהיה לכם מלבוש (שקורין "קאפאטיון"). ובתוך כך התחיל לספר בזה הלשון: כבר היה מעשה בזאת שהיה בעל-תפלה, וספר כל המעשה. ובתחלת ספורו לא ידענו שספר מעשה ממעשיות שלו, רק סברנו שספר מעשה סתם שארע כך. רק אחר-כך בשנכנס בדברים, הבננו נוראות הענין שספר, שהוא מעשה נוראה ממעשיות שלו, שהם ספורי מעשיות של שנים קדמוניות: (חיי מוהר"ן ס"ב)

מעשה. פעם אחד היה בעל-תפלה, שהיה עוסק תמיד בתפלות ושירות ותשבחות להשם יתברך. והיה יושב חוץ לישוב, והיה רגיל לכנס לישוב. והיה נכנס אצל איזה אדם מסתמא היה נכנס להקטנים במעלה, כגון עניים וכיוצא והיה מדבר על לבו מהתכלית של כל העולם, היות שבאמת אין שום תכלית כי אם לעסק

בעבודת ה' כל ימי חייו ולבלות ימיו בתפלה להשם
 יתברך ושירות ותשבחות וכו'. והיה מרבה לדבר עמו
 דברי התעוררות כאלו, עד שנכנסו דבריו באזניו, עד
 שנתרצה אותו האדם להתחבר עמו. ותכף כשנתרצה
 עמו, היה לוקחו ומוליכו למקומו, שהיה לו חוץ לישוב,
 כי אותו הבעל-תפלה הנ"ל בחר לו מקום חוץ לישוב,
 כנ"ל. ובאותו המקום היה שם נהר לפניו, גם היה שם
 אילנות ופרות. והיו אוכלים מן הפרות, ועל בגדים לא
 היה מקפיד כלל. וכן היה רגיל תמיד לכנס לישוב
 ולפתות ולרצות בני-אדם לעבודת השם יתברך לילך
 בדרךו לעסק בתפלות וכו', וכל מי שהיה מרצה עמו,
 היה לוקחו ומוליכו למקומו חוץ לישוב, כנ"ל. והם היו
 עוסקים שם רק בתפלות ושירות ותשבחות להשם
 יתברך וודויים ותעניתים וסגופים ותשובה וכיוצא
 בזה. והיה נותן להם חבורים, שהיו לו בעניני תפלות
 ושירות ותשבחות, וודויים, והיו עוסקים בזה תמיד,
 עד שהיו נמצאים גם באותן האנשים, שהביאם לשם,
 שהיו ראויים גם-כן לקרב בני-אדם לעבודת השם
 יתברך, עד שהיה נותן לאחד רשות, שגם הוא יכנס

לישוב לעסק בענין הנ"ל, דהינו לקרב בני-אדם להשם
 יתברך, כנ"ל. וכן היה הבעל-תפלה הנ"ל עוסק בענין
 זה תמיד והיה מקרב בכל פעם אנשים ומוציאם מן
 הישוב, כנ"ל, עד שנעשה רשם בעולם, והתחיל הדבר
 להתפרסם, כי פתאם נמלטו איזה אנשים מן המדינה,
 ולא נודע אים. וכן נודמן, שפתאם נאבד אצל אחד
 בנו וכיוצא בו, ולא נודע איפה הם, עד שנודע. היות
 שנמצא הבעל-תפלה הנ"ל, שהוא הולך ומפתה בני
 אדם לעבודת השם יתברך, כנ"ל, אך לא היה אפשר
 להכירו ולתפסו, כי הבעל-תפלה הזה היה מתנהג
 בחכמה, והיה משנה ומחליף עצמו אצל כל אחד
 ואחד בשנוי אחר, שאצל זה היה נדמה בעני, ואצל זה
 כסוחר, ואצל זה בענין אחר וכיוצא בזה. גם פשהיה
 נכנס לדבר עם בני-אדם, פשהיה רואה, שאינו יכול
 לפעל אצלם פונתו, היה מרמה אותם בדברים עד
 שלא היו מבינים כלל פונתו הטובה, וכאלו אין פונתו
 כלל לענין הנ"ל, דהינו לקרב להשם יתברך, ולא היה
 אפשר כלל להבין, שפונתו לזה, אף-על-פי שבאמת
 כל עקר פונתו פשהיה מדבר עם בני-אדם, היה רק

לזה לקרב להשם יתברך, כנ"ל, כי כל פונתו היה רק זאת, רק כשהיה מבין, שאינו פועל אצלו, היה מסבבו ומעקמו ומרמהו, עד שלא היה יכול כלל להבין פונתו הטובה. והיה הבעל-תפלה עוסק בענין זה, עד שנעשה רשם ופרסום בעולם, והיו מצפים לתפסו, אך לא היה אפשר, כנ"ל.

והיה הבעל-תפלה הנ"ל עם אנשיו יושבים חוץ לישוב, כנ"ל, ועוסקים רק בענינים הנ"ל בתפלה ושירות, ותשכחות להשם יתברך ודוויים ותעניתים וסגופים ותשובות, כנ"ל. גם היה ענין הבעל-תפלה הנ"ל, שהיה יכול להספיק לכל אחד ואחד מה שצריך. ואם היה מבין באחד מאנשיו, שלפי מחו הוא צריך לעבודת ה', שיהא הולך מלבש במלבושי זהב, (שקורין גילדין גישטיק) היה מספיק לו, וכן להפך, שלפעמים נתקרב אליו איזה עשיר, והיה מוציאו מן הישוב, כנ"ל, והיה מבין שזה העשיר צריך לילך בבגדים קרועים ונגזים היה מנהיגו כך. הכל כפי שהיה יודע צרך הספקת כל אחד ואחד היה מספיק לו. ואצל אלו

הַאֲנָשִׁים, שֶׁקָרְבָם לַיהוָה יִתְפָּרֵד, הִיָּה תַעֲנִית אוֹ סְגוּף גָּדוֹל, יִקָּר יוֹתֵר מִכָּל הַתַּעֲנוּגִים שֶׁבְעוֹלָם, כִּי הִיָּה לָהֶם תַּעֲנוּג מִן הַסְּגוּף גָּדוֹל אוֹ מִתַּעֲנִית יוֹתֵר מִכָּל הַתַּעֲנוּגִים שֶׁבְעוֹלָם.

וַיְהִי הַיּוֹם, וְהָיָה מְדִינָה, שֶׁהָיָה שָׁם עֲשִׂירוֹת גָּדוֹל, שֶׁהָיוּ כָּלָם עֲשִׂירִים, אֵךְ הָיָה דָרְכָם וְהִנְהַגְתָּם זָר וּמִשְׁנָה מְאֹד, כִּי הַכֹּל הָיָה מִתְנַהֵג אֲצֵלָם כְּפִי הָעֲשִׂירוֹת, שֶׁהָיָה עֲרֹךְ מַעֲלַת כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי הָעֲשִׂירוֹת שָׁלוֹ, שְׁמִי שְׂיִישׁ לוֹ כָּךְ וְכָךְ אֲלָפִים אוֹ רַבְּבוֹת יֵשׁ לוֹ מַעֲלָה זֹה, וּמִי שְׂיִישׁ לוֹ כָּךְ וְכָךְ מִמּוֹן יֵשׁ לוֹ מַעֲלָה אַחֲרַת, וְכֵן כִּיּוֹצֵא בְּזֶה. כָּל סֵדֵר הַמַּעֲלוֹת הָיָה אֲצֵלָם כְּפִי הַמִּמּוֹן שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּמִי שְׂיִישׁ לוֹ כָּךְ וְכָךְ אֲלָפִים וּרַבְּבוֹת כְּפִי הַסְּכוּם, שֶׁהָיָה קָצוּב אֲצֵלָם הוּא מִלְּךָ. וְכֵן הָיָה לָהֶם דְּגָלִים, שְׁמִי שְׂיִישׁ לוֹ כָּךְ וְכָךְ מִמּוֹן הוּא בְּדָגֵל זֶה, וַיֵּשׁ לוֹ אוֹתוֹ הַמַּעֲלָה פְּלוֹנִית בְּאוֹתוֹ הַדְּגָל. וּמִי שְׂיִישׁ לוֹ כָּךְ וְכָךְ מִמּוֹן הוּא בְּדָגֵל אַחֵר, וַיֵּשׁ לוֹ שָׁם אֵיזָה מַעֲלָה בְּאוֹתוֹ הַדְּגָל לְפִי עֲרֹךְ מִמּוֹנוֹ. וְהָיָה קָצוּב אֲצֵלָם. כְּמָה מִמּוֹן יְהִיָּה לוֹ, וַיְהִיָּה נַחֲשָׁב בְּאוֹתוֹ הַדְּגָל בְּמַעֲלָה

פְּלוֹנִית, וּכְמָה מִמּוֹן יִהְיֶה לוֹ, וַיְהִי נֶחֱשֵׁב בְּדָגֶל אַחֵר
 בְּאִיזָה מַעֲלָה, וּבֶן הַדְּרָגָה וְהַמַּעֲלָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד
 הָיָה הַכֹּל בְּפִי הַמִּמּוֹן, כְּפִי מֶה שֶׁהָיָה קָצוּב אֲצֵלָם. וּבֶן
 הָיָה קָצוּב אֲצֵלָם, כְּשֵׁישׁ לוֹ כֶּדֶךְ וְכֶדֶךְ מִמּוֹן הוּא סֶתֶם בֶּן
 אָדָם. וְאִם יֵשׁ לוֹ עוֹד פְּחוֹת מִזֶּה הוּא חֵיָה אוֹ עוֹף
 וּכְיוֹצֵא. וְהָיָה אֲצֵלָם חֵיֹת רְעוֹת וְעוֹפוֹת, דִּהְיִנוּ כְּשֵׁישׁ
 לוֹ רַק כֶּדֶךְ וְכֶדֶךְ הוּא נִקְרָא אֲרִיָּה אָנוּשִׁי. (בְּלִשׁוֹן אֲשַׁכְּנוּ אִיִּין
 מְעַנְטִשְׁלִיכֶר לִיִּב) וּבֶן כְּיוֹצֵא בְּזֶה שְׂאֵר חֵיֹת רְעוֹת וְעוֹפוֹת
 וְכוּ', דִּהְיִנוּ שְׁלֹפִי מְעוּט מִמּוֹנֵנוּ הוּא רַק חֵיָה אוֹ עוֹף וְכוּ',
 כִּי עָקֵר הָיָה אֲצֵלָם הַמִּמּוֹן, וּמַעֲלָה וְדִרְגָּא שֶׁל כָּל אֶחָד
 הָיָה רַק לְפִי הַמִּמּוֹן.

וּנְשָׁמַע בְּעוֹלָם, שֵׁישׁ מְדִינָה בָּזוּ, וְהָיָה הַבַּעַל-תְּפִלָּה
 מִתְאַנֵּחַ עַל זֶה, וְהָיָה אוֹמֵר: מִי יוֹדֵעַ עַד הַיּוֹכֵן הֵם
 יְכוּלִים לִילָךְ וְלִתְעוֹת עַל-יְדֵי-זֶה? וּנְמַצְאוּ אֲנָשִׁים
 מֵאֲנָשָׁיו שֶׁל הַבַּעַל-תְּפִלָּה הַנַּ"ל, וְלֹא שָׂאוּ אֶת דַּעְתּוֹ
 כָּלָל, וְהִלְכוּ לְשֵׁם, אֶל הַמְּדִינָה הַנַּ"ל, לְהַחְזִירָם לְמוֹטָב,
 כִּי הָיָה לָהֶם רַחֲמָנוּת גְּדוֹל עֲלֵיהֶם עַל שִׁנְתֵּעוּ כָּל-כֶּדֶךְ
 בְּתַאוֹת מִמּוֹן, וּבִפְרֵט שֶׁהַבַּעַל-תְּפִלָּה הַנַּ"ל אָמַר שֶׁהֵם

יכולים לילך ולתעות יותר ויותר, כנ"ל, על-בן הלבנו
אלו האנשים הנ"ל אל אותו המדינה הנ"ל, אולי יחזירו
אותם למוטב. והלכו לשם, ובאו אל המדינה הנ"ל,
ונכנסו לאחד מהם, מסתמא נכנסו לאיזה תיה (דהינו
לאדם, שהוא קטן במעלה, כי יש לו סך מועט, שהיה נקרא אצלם תיה,
כנ"ל). והתחילו לדבר עמו בדרבם, אשר באמת אין זה
תכלית כלל, ועקר התכלית הוא רק עבודת ה' וכו'
ולא שמע להם כלל, כי כבר נשתרש אצלם, שעקר
הוא רק המזון. וכן היה מדבר עוד עם אחר ולא שמע
אליו גם-כן. והוא אחד מאנשי הבעל-תפלה הנ"ל) היה
מרבה לדבר עמו; והשיב לו זה האיש, שדבר עמו.
ויתר מזה אין לי פנאי כלל לדבר עמו. שאלו: מפני
מה? השיב לו: היות שאנחנו כלנו מוכנים עתה לעקר
מן המדינה לילך למדינה אחרת באשר שראינו,
שעקר התכלית הוא רק המזון, על-בן נסכם אצלנו
לילך למדינה, ששם יכולין לעשות מזון, דהינו שיש
שם עפר, שעושים ממנה זהב וכסף, על-בן אנו צריכים
עתה לילך כלנו אל אותה המדינה. גם נסכם אצלם,
שהם רוצים, שיהיו אצלם כוכבים ומזלות גם-כן,

דהינו שמי שיהיה לו כל-כך ממון כפי הסכום שקצבו
 על זה הוא יהיה כוכב, כי מאחר שיש לו כל-כך ממון
 יש לו הכח של אותו הכוכב, כי הכוכב מגדל הזהב,
 כי מה שיש עפר, שעושין ממנה זהב, זהו מחמת
 הכוכב שמגדל באותו המקום עפרות זהב. נמצא
 שהזהב הוא נמשך מן הכוכבים, ומאחר שיש לאחד
 כל-כך זהב, נמצא שיש לו כח אותו הכוכב, ועל-כן
 הוא בעצמו כוכב. וכן אמרו, שיהיו אצלם מזלות גם
 כן, דהינו כשיהיה לאחד כך וכך כפי הסכום שקצבו
 על זה הוא יהיה מזל. וכן עשו להם מלאכים, הכל כפי
 רבוי הממון, כנ"ל, עד שהסכימו ביניהם, שיהיו להם
 גם-כן אלקות, שמי שיהיה לו רבוי ממון הרבה כך
 וכך אלפים ורבבות כפי מה שקצבו על זה הוא יהיה
 אלוך, כי מאחר שהאלקים שופע בו כל-כך ממון, על-
 כן הוא בעצמו אלוך. וכן קימו ועשו ככל הנ"ל. גם
 אמרו, שאין ראוי להם לישב כלל באוירא דהאי
 עלמא, ואין ראוי להם להתערב עם בני העולם, שלא
 יטמאו אותן, כי שאר בני העולם הם טמאים כנגדם,
 על-כן ישבו עצמן, שיבקשו להם הרים הגבוהים ביותר

מִכָּל הָעוֹלָם וַיָּשָׁבוּ שָׁם, כְּדִי שִׁיְהִיו מְרוֹמְמִים מֵאֲוִירָא
 דְּעֵלְמָא. וְשִׁלְחוּ אַנְשִׁים לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ הָרִים הַגְּבוּהִים,
 כַּנְּ"ל, וְהִלְכוּ וּבִקְשׁוּ וּמָצְאוּ הָרִים גְּבוּהִים מְאֹד. וְהִלְכוּ
 כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה וַיָּשָׁבוּ שָׁם, עַל הַהָרִים הַגְּבוּהִים, הֵינּוּ
 שָׁעַל כָּל הַר וְהַר יָשָׁבוּ שָׁם אֵיזָה קְבוּץ מֵאֲנָשֵׁי הַמְּדִינָה
 הַנְּ"ל, וַעֲשׂוּ סְבִיב הָהָר חֲזָקַת גְּדוּל, וְהָיָה שָׁם חֲפִירוֹת
 גְּדוּלוֹת וּכְיוּצָא סְבִיב הָהָר, עַד שֶׁלֹּא הָיָה אֲפָשָׁר בְּשׁוֹם
 אַפֶּן, שִׁיבֹוא אֲלֵיהֶם שׁוֹם אָדָם, כִּי לֹא הָיָה רַק שְׁבִיל
 נֶעְלָם אֶל הָהָר בְּאַפֶּן שֶׁאָדָם אַחֵר לֹא הָיָה יָכוֹל כָּלֵל
 לָבוֹא אֲלֵיהֶם, וְכֵן בְּהָר הַשְּׁנַי וְכֵן בְּכָל הַהָרִים עָשׂוּ
 חֲזָקַת וְכוּ, כַּנְּ"ל. וְהַעֲמִידוּ שׁוֹמְרִים בְּרַחוּק מִן הָהָר,
 כְּדִי שֶׁלֹּא יִתְקַרֵּב לָהֶם זֶר, וְהֵם הָיוּ יוֹשְׁבִים שָׁם, עַל
 הַהָרִים, וְהָיוּ מִתְנַהֲגִים בַּמְּנַהֵג הַנְּ"ל. וְהָיוּ לָהֶם אֱלֹהוֹת
 רַבִּים דִּהְיִינוּ לְפִי הַמָּמוֹן, כַּנְּ"ל.

וּמֵאַחֵר שֶׁהָיָה הָעֵקֶר אֲצֵלָם הַמָּמוֹן, עַד שֶׁעַל-יְדֵי מָמוֹן
 הִרְבָּה הָיוּ נַעֲשִׂים אֱלֹוֹק, עַל-כֵּן הָיָה לָהֶם חֲשֵׁשׁ
 מִרְצִיחָה וּגְזֵלָה, כִּי כָּל אֶחָד יִהְיֶה רוֹצֵחַ וְגִזְלָן כְּדִי
 שִׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה אֱלֹוֹק עַל-יְדֵי הַמָּמוֹן שִׁיִּגְזֹל, אֲךָ אָמְרוּ,

שְׁמֵאֲחֵר שֶׁהוּא אֱלֹכִי (דְּהִינּוּ הָעֲשִׂיר בְּעַל הַמָּמוֹן הוּא אֱלֹכִי),
הוּא יִשְׁמַר מִגְזֻלוֹת וְרִצְיָחוֹת. וְתִקְנֵנו עֲבוֹדוֹת וְקָרְבָּנוֹת,
שִׁיְהִיו מִקְרִיבִים וּמִתְפַּלְלִים אֶל הָאֱלֹקוֹת הַגְּזֵ"ל. גַּם הָיוּ
מִקְרִיבִים בְּנֵי-אָדָם, וְהָיוּ מִקְרִיבִין אֶת עֲצָמוֹן אֶל
הָאֱלֹקוֹת הַגְּזֵ"ל, כְּדֵי שִׁיְהִיָּה נִכְלָל בּוֹ וְאַחֲרֵי-כֵן יִתְגַּלְגַּל
וְיִהְיֶה עֲשִׂיר, כִּי עֵקֶר הָאֱמוּנָה הָיָה אֲצֵלָם הַמָּמוֹן, כַּגְּזֵ"ל.
וְהָיָה לָהֶם עֲבוֹדוֹת וְקָרְבָּנוֹת וְקַטְרֹת, שֶׁהָיוּ עוֹבְדִים
בָּהֶם אֶת הָאֱלֹקוֹת הַגְּזֵ"ל (דְּהִינּוּ בְּעֵלֵי הַמָּמוֹן הִרְבֵּה כַּגְּזֵ"ל)
וּבְיֻדָּאֵי אַרְ-עַל-פִּי-בֶן הִיְתָה הַמְּדִינָה מְלֵאָה מִרְצִיחָה
וּגְזֻלָּה, כִּי מִי שֶׁלֹּא הָיָה מֵאֲמִין בְּעֲבוֹדוֹת הַגְּזֵ"ל, הָיָה
רוֹצֵחַ וּגְזֵלָן, כְּדֵי שִׁיְהִיָּה לוֹ מָמוֹן, כִּי עֵקֶר הָיָה אֲצֵלָם
הַמָּמוֹן כַּגְּזֵ"ל, כִּי עַל-יְדֵי הַמָּמוֹן יְכוּלִים לְקַנּוֹת כָּל דְּבַר
אֲכִילָה וּמְלִבוּשִׁים, וְעֵקֶר חַיּוֹת הָאָדָם, עַל-יְדֵי הַמָּמוֹן
(כִּן הִיְתָה סִבְרָתָם לְפִי דַעְתָּם הַמְּשַׁבֶּשֶׁת וְהַנְּבוּכָה) עַל-כֵּן הָיָה
הַמָּמוֹן הָאֱמוּנָה שְׁלָהֶם. וְהָיוּ מִשְׁתַּדְּלִים, שֶׁלֹּא יִהְיֶה
נֶחֱסֵר אֲצֵלָם מָמוֹן כָּלָל, כִּי הַמָּמוֹן הוּא עֵקֶר הָאֱמוּנָה
וְהָאֱלֹקוֹת שְׁלָהֶם, כַּגְּזֵ"ל, אֲדַרְבָּא, צָרִיכִים לְהִשְׁתַּדֵּל
לְהוֹסִיף וּלְהַכְנִים מָמוֹן מִמְּקוֹמוֹת אַחֲרִים לְתוֹךְ
הַמְּדִינָה. וְהָיוּ יוֹצְאִים מֵהֶם סוֹחְרִים לְסַחֵר בְּמְדִינוֹת

אחרים כְּדִי לְהַשְׁתַּכַּר מִמוֹן, לְהַכְנִים מִמוֹן יוֹתֵר לְתוֹךְ
הַמְּדִינָה. וְצָדָקָה, בְּיִדְאֵי הוּא אָסוּר גְּדוּל לְפִי דַעְתָּם, כִּי
הוּא מַחְסִיר שְׂפַע מִמוֹנוֹ אֲשֶׁר נָתַן לוֹ הָאֱלֹקִים, אֲשֶׁר זֶה
הוּא הָעֵקֶר, שְׂיִהְיֶה לוֹ מִמוֹן, וְהוּא פּוֹגֵם וּמַחְסִיר מִמוֹנוֹ,
עַל-כֵּן בְּיִדְאֵי הָיָה אָסוּר אֲצֵלָם לִתֵּן צָדָקָה. גַּם הָיָה
אֲצֵלָם מְמַנִּים, שֶׁהָיוּ מְמַנִּים לְהַשְׁגִּיחַ עַל כָּל אֶחָד אִם
יֵשׁ לוֹ כֶּלֶךְ מִמוֹן כִּמוֹ שֶׁהוּא אוֹמֵר, כִּי כָל אֶחָד הָיָה
צָרִיךְ לְהִרְאוֹת עֲשָׂרוֹ בְּכָל פַּעַם, כְּדִי שְׂיִהְיֶה נִשְׁאָר
בְּאוֹתוֹ הַמַּעֲלָה, שֶׁהָיָה לוֹ לְפִי מִמוֹנוֹ, כַּנִּ"ל. וְלַפְעָמִים
הָיָה נַעֲשֶׂה מַחְיָה אָדָם, וּמֵאָדָם-חַיָּה, דִּהְיִינוּ כְּשֶׁאֶחָד
אֶבֶד מִמוֹנוֹ, אֲזִי נַעֲשֶׂה מֵאָדָם חַיָּה אַחֵר שְׂאִין לוֹ מִמוֹן,
וְכֵן לְהַפְּדוֹ: כְּשֶׁאֶחָד הִרְוִיחַ מִמוֹן, אֲזִי נַעֲשֶׂה מַחְיָה אָדָם.
וְכֵן בְּשֶׁאֵר הַמַּעֲלוֹת כְּפִי הַמִּמוֹן, כַּנִּ"ל. וְהָיוּ לָהֶם צוּרוֹת
וּפִאטְרָעִין (דְּמוּת דִּיזְקוֹ) שֶׁל אוֹתָן הָאֱלֹקוֹת (דִּהְיִינוּ בְּעַלֵּי הַמִּמוֹן),
וְהָיוּ אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד צוּרוֹת הַלָּלוּ, וְהָיוּ מְחַבְּקִים
וּמְנַשְׁקִים אוֹתָם, כִּי זֶה הָיָה הָעֲבוּדָה וְהָאֲמוּנָה שֶׁלָּהֶם,
כַּנִּ"ל.

וְהָאֲנָשִׁים הַנִּ"ל, דִּהְיִינוּ הָאֲנָשִׁים הַכְּשָׁרִים שֶׁל

הבעל-תפלה הנ"ל, חזרו למקומם וספרו להבעל-
תפלה מגדל הטעות והשטות של אותה המדינה איך
הם נבוכים מאד בתאות ממון, ושהם רוצים לעקר
למדינה אחרת ולעשות להם בוכבים ומזלות ענה
ואמר הבעל-תפלה הנ"ל, שהוא מתירא, שלא יתעו
יותר ויותר, אחר-כך נשמע, שעשו לעצמן אלקות,
כנ"ל. ענה ואמר הבעל-תפלה הנ"ל, שעל דבר זה היה
מתירא ודואג מתחלה. והיה לו להבעל-תפלה
רחמנות גדול עליהם, ונתישב לילך בעצמו לשם, אולי
ישיב אותם מטעותם. והלך לשם הבעל-תפלה וכא
אל השומרים, שעומדים סביב ההר. והשומרים
מסתמא היו אנשים קטנים במעלה, שהם רשאים
לעמד באוירא דהאי עלמא, כי אנשים, שיש להם
מעלות מחמת הממון, כנ"ל, הם אינם יכולים כלל
להתערב עם בני העולם ולעמד באוירא דהאי עלמא,
שלא יטמאו עצמן, כנ"ל, ולא היו יכולים לדבר כלל
עם בני העולם, שלא יטמאו אותם בהכל פיהם (על-כן
בנדאי השומרים שעמדו חוץ לעיר, היו קטנים במעלה כנ"ל), אך גם
השומרים היה להם הצורות הנ"ל, והיו מחבקים

ומנשקים אותם בכל פעם, כי גם אצלם היה עקר
 האמונה הממון, כנ"ל. וכא הבעל-תפלה הנ"ל אצל
 שומר אחד, והתחיל לדבר עמו מהתכלית: באשר
 שעקר התכלית הוא רק עבודת ה', תורה ותפלה
 ומעשים טובים וכו', והממון הוא שטות ואינו תכלית
 כלל וכו'. ולא שמע אליו כלל השומר הנ"ל, כי כבר
 נשקע אצלם מימים רבים, שעקר הוא רק הממון,
 כנ"ל. וכן הלך הבעל-תפלה לשומר שני ודבר עמו
 גם-כן כנ"ל ולא שמע אליו גם-כן. וכן הלך אל כל
 השומרים, ולא שמעו אליו כלל. וישב עצמו
 הבעל-תפלה ונכנס לתוך העיר, שהיתה על ההר,
 כנ"ל, כשבא לשם, היה אצלם פליאה, ושאלו אותו:
 איך נכנסת לכאן. כי לא היה אפשר לשום אדם לכנס
 אצלם כנ"ל. השיב להם: מאחר שכבר נכנסתי, והיה
 איך שיהיה, מה אתם שואלים על זה? והתחיל הבעל-
 תפלה לדבר עם אחד מהתכלית וכו', כנ"ל, ולא שמע
 אליו כלל, וכן השני וכן כלם, כי כבר נשקעו בטעותם
 הנ"ל. והיה הדבר תמוה בין אנשי העיר על שבא אדם
 אצלם ומדבר אליהם בדברים האלה הפך אמונתם,

והרגישו בעצמן, אולי האדם הזה הוא הבעל-תפלה,
 כי כבר נשמע אצלם, שיש בעל-תפלה כזה בעולם, כי
 כבר נתפרסם הדבר של הבעל-תפלה בעולם, כנ"ל,
 והיו קורין אותו בעולם דער פרומר בעל-תפלה (בעל
 תפלה וחסיד), אך לא היה אפשר להם להכירו ולתפסו, כי
 היה משנה עצמו אצל כל אחד ואחד. אצל זה היה
 נדמה בסוחר, ואצל זה פעני וכו', כנ"ל, ותכף נמלט
 משם.

ויחי היום, והיה גבור, שנתקבצו אליו כמה גבורים.
 והיה הגבור עם גבוריו הולך וכובש מדינות, ולא היה
 רוצה כי אם הכנעה. וכשהיו בני מדינה מכניעים עצמן
 תחתיו היה מניחם; ואם לאו, היה מחריבם. והיה הולך
 וכובש, ולא היה רוצה שום ממון רק הכנעה שיהיו
 תחתיו. והיה דרכו של הגבור שהיה שולח למדינה
 גבוריו, כשהיה עדין רחוק ממנה הרבה חמשים
 פרסאות שיכניעו עצמן תחתיו, והיה כובש מדינות, כנ"ל.
 והסוחרים של המדינה של עשירות הנ"ל, שהיו
 סוחרים במדינות אחרות, כנ"ל, באו למדינתם, וספרו

מהגבור הנ"ל, ונפל עליהם פחד גדול. ואף-על-פי
 שהיו מרצים להכניע עצמן תחתיו, אף ששמעו, שהוא
 ממאס בממון, ואינו רוצה ממון כלל, וזה היה הפך
 אמונתם, על-כן היה בלתי אפשר אצלם להכניע
 תחתיו, כי היה אצלם כמו שמד, מאחר שאינו מאמין
 כלל באמונתם דהינו בממון, ונתיראו מאד מלפניו.
 והתחילו לעשות עבודות ולהקריב קרבנות לאלקותם
 הנ"ל, והיו לוקחים תיה (דהינו מי שיש לו ממון מעט, שהוא תיה
 אצלם) והקריבו לקרבן לאלקות הנ"ל וכיוצא באלו
 העבודות כנ"ל. והגבור הנ"ל היה הולך ומתקרב
 אליהם בכל פעם, והתחיל לשלח אליהם גבוריו מה
 הם רוצים, כדרכו, כנ"ל. והיה עליהם פחד גדול, ולא
 היו יודעים מה לעשות. ויעצו אותם אנשים סוחרים
 שלהם. היות שהיו במדינה, שכל בני המדינה הם בלם
 אלקות, ונוסעים עם מלאכים, דהינו שכל אנשי אותה
 המדינה מקטן ועד גדול הם בלם עשירים מפלגים, עד
 שהקטן שבהם הוא גם-כן אלוך לפי טעותם (כי הקטן
 שבהם הוא עשיר מפלג ויש לו כל-כך בשעור תקצוב לאלוך אצלם
 וכנ"ל), וגם נוסעים עם מלאכים, כי הסוסים שלהם הם

מכסים בעשירות גדול בזהב וכיוצא, עד שפסוי של
 סום אחד עולה לסוף של מלאך שלהם, נמצא שנוסעים
 עם מלאכים, שקושרים שלשה זוגות מלאכים אל
 העגלה ונוסעים עמהם, בכך צריכין לשלח אל אותה
 המדינה, ומשם יהיה להם עזרה בודאי, מאחר שכל
 המדינה הם כלם אלקות. (כל זה היתה עצת הסוחרים שלהם).
 והוטב הדבר בעיניהם מאד, כי היו מאמינים, שבודאי
 יהיה להם ישועה משם, מאחר שהם כלם אלקות כנ"ל.
 והבעל-תפלה הנ"ל ישב עצמו, שילך עוד הפעם אל
 אותו המדינה הנ"ל, אולי אף-על-פי-כן ישיב אותם
 מטעותם זה. והלך לשם, ובא אל השומרים, והתחיל
 לדבר עם שומר אחד בדרבו. וספר לו השומר מהגבור
 הנ"ל, שיש להם פחד גדול מפניו וכו', כנ"ל. ושאל
 אותו הבעל-תפלה: ומה אתם רוצים לעשות? וספר לו
 השומר ענין הנ"ל, שהם רוצים לשלח אל המדינה
 שהם כלם אלקות וכו' כנ"ל. ושחק ממנו מאד
 הבעל-תפלה ואמר לו: הלא הכל שטות גדול, כי גם
 בני אותה המדינה הם כלם רק בני אדם כמונו, וגם

אתם בלכם ואלקים שלכם, בלם הם רק בני-אדם ולא
אלוק, רק שיש יחיד בעולם, שהוא הבורא ותברך
שמו, ואותו לבד ראוי לעבד, ולו ראוי להתפלל, וזהו
עקר התכלית.

וכיצא בדברים אלו דבר הבעל-תפלה אל השומר
הנ"ל. ולא שמע אליו השומר, כי כבר נשקע אצלם
טעותם מימים רבים, כנ"ל. אך אף-על-פי-כן הבעל
תפלה הרבה עליו דברים, עד שבסוף השיב לו
השומר: ויתר מזה מה אני יכול לעשות? הלא אני רק
יחיד בעלמא (ויש כנגדי בני המדינה, שהם רבים) וזאת
התשובה היתה קצת נחמה להבעל-תפלה, כי הבין,
שהתחילו דבריו קצת לפגם באזני השומר, כי
הדברים שדבר הבעל-תפלה מקדם, בפעם הראשונה
עם אותו השומר, והדברים, שדבר עתה נתקבצו יחד,
עד שעשו איזה רשם בלבן, עד שהתחיל מעט
להסתפק ולנטות אליו קצת, כנראה מתוך התשובה
הנ"ל. וכן הלך הבעל-תפלה אל השומר השני ודבר
עמו גם-כן כנ"ל, ולא שמע אליו גם-כן, ובסוף השיב

לו גַּם-כֵּן, כַּנְל: הֲלֹא אֲנִי יְחִיד כְּנִגְדַּךְ בְּנֵי הַמְּדִינָה וְכוּ',
 כַּנְל, וְכֵן כָּל הַשּׁוֹמְרִים בְּכֶם הַשִּׁיבוּ לוֹ תְּשׁוּבָה זֹו בְּסוּף.
 אַחֲר־כֵּךְ נִכְנַס הַבַּעַל-תְּפִלָּה אֶל הָעִיר וְהִתְחִיל שׁוּב
 לְדַבֵּר עִמָּם כְּדַרְכּוֹ, בְּאֲשֶׁר שָׁכַלְם בְּטַעוֹת גְּדוֹל, וְאִין זֶה
 תִּכְלִית כְּלָל, רַק עֵקֶר הַתִּכְלִית – לַעֲסֹק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה
 וְכוּ'. וְלֹא שָׁמְעוּ אֵלָיו, כִּי בְּכֶם נִשְׁקָעוּ מְאֹד בְּזֶה מֵיָמִים
 רַבִּים. וְסִפְרוּ לוֹ מִהַגְּבוּר, וְשִׁהֵם רוֹצִים לְשַׁלַּח אֶל
 הַמְּדִינָה, שִׁהֵם בְּכֶם אֱלֹקוֹת וְכוּ', כַּנְל וְשִׁחַק מִהֶם
 גַּם-כֵּן. וְאָמַר לָהֶם, שִׁהוּא שְׁטוֹת, וְשָׁכַלְם רַק בְּנֵי-אָדָם
 וְכוּ', וְהֵם לֹא יוֹכְלוּ לַעְזֹר לָכֶם כְּלָל, כִּי אַתֶּם בְּנֵי-אָדָם,
 וְהֵם בְּנֵי-אָדָם, וְאִינֶם אֱלֹוֹךְ כְּלָל, רַק שְׁיֵשׁ יְחִיד יִתְבָּרַךְ
 שָׁמוּ וְכוּ'. וְעַל עֲנִין הַגְּבוּר אָמַר לָהֶם (בְּלִשׁוֹן תַּמָּה, כְּדָרָךְ
 שְׁמֵתִמִּיה אָדָם וְאוֹמַר): הֲאֵם אִינֹו זֶה הַגְּבוּר (הַיְדוּעַ לִי)? וְלֹא
 הִבִּינוּ דְבָרָיו אֱלוֹו. וְכֵן הָיָה הוֹלֵךְ מֵאַחַד לְחֻבְרוֹ וּמִדְּבַר
 עִמָּהֶם כַּנְל. וְעַל עֲנִין הַגְּבוּר אָמַר לְכָל אֶחָד כַּנְל, אִם
 אִינֹו זֶה הַגְּבוּר וְכוּ' כַּנְל. וְלֹא הִבִּינוּ דְבָרָיו. וְנַעֲשֶׂה
 רַעַשׁ בָּעִיר, בְּאֲשֶׁר שָׁנַמְצָא אֶחָד, שְׁמִדְבַר כּוֹזָאת,
 שְׁעוֹשֶׂה שְׁחֹוֹק מֵאַמוֹנְתָם וְאוֹמַר, שְׁיֵשׁ יְחִיד וְכוּ', וּבְעֲנִין

הגבור הוא אומר כנ"ל; והבינו, שבודאי הוא הבעל-תפלה, כי כבר היה נתפרסם אצלם כנ"ל. וצונו לחפש אחריו ולתפסו, אף-על-פי שהוא משנה עצמו אצלם בכל פעם כנ"ל (הינו פעם נדמה בסוחר, ופעם כעני וכו', כנ"ל). אך הם ידעו מזה גם-כן, שהבעל-תפלה הנ"ל הוא משנה עצמו בכל פעם, וצונו לחקר אחריו ולתפסו. וחפשו אחריו ותפסו והביאוהו אל השרים. והתחילו לדבר עמו, ואמר להם גם-כן כנ"ל; באשר שכלם בטעות ושטות גדול, ואין זה תכלית כלל (הינו שהמזון אינו התכלית כלל). רק שיש יחיד, שהוא הבורא יתברך שמו וכו', ובני אותה מדינה שאתם אומרים, שהם כלם אלקות, לא יוכלו לעזור לכם כלל, כי הם רק בני-אדם וכו'. ונחשב אצלם למשגע, כי כל בני המדינה היו שקועים בטעות של המזון כל-כך, כנ"ל, עד שזה שדבר כנגד דעתם וטעותם, היה נחשב למשגע. ושאלו אותו: מה זה שאתה אומר על ענין הגבור (בלשון תמה) אם אינו זה הגבור, כנ"ל? השיב להם: שאני הייתי אצל מלך אחר, ונאבד אצלו גבור. ואם הגבור הנ"ל הוא אותו הגבור, יש לי הפרות עמו

ויתר מזה: מה שאתם בטוחים במדינה הנ"ל, שהם כלם אלקות, זהו שטות, כי הם לא יוכלו לעזר לכם; ולדעתי, אם תהיו בטוחים עליהם אדרבא, זה יהיה מפלה שלכם. אמרו לו: מנין אתה יודע זאת? השיב להם: היות שאצל המלך הנ"ל, שהוא היה אצלו, בנ"ל, היה לו יד, דהינו שהיה אצל אותו המלך תמונת יד עם חמש אצבעות ועם כל השרטוטין שיש על היד, וזאת היד היתה הלאנד-קארט (הינו מפת העולם) של כל העולמות וכל מה שהיה מן בריאת שמים וארץ עד הסוף ומה שיהיה אחר-כך, הכל היה מצויר על אותו היד, כי היה מצויר בשרטוטי היד ציור עמידת כל עולם ועולם עם כל פרטיו כמו שמוצויר על הלאנד-קארט (כידוע לבקיאים בענין ציור מפת העולם, שקורין ללאנד-קארט). והיה בהשרטוטין כמו אותיות כמו שבלאנד-קארט כתובים אותיות אצל כל דבר ודבר כדי לידע מה הוא הדבר הזה, דהינו לידע, שכאן הוא עיר פלוני, וכאן נהר פלוני וכיוצא כמו בן ממש היה נרשם בשרטוטי היד הנ"ל כמו אותיות, שהיו האותיות נרשמים אצל כל דבר ודבר, שהיה נרשם על

היך, כְּדִי לִידַע מַהוּת הַדְּבָר. וְגַם פָּרְטִי כָּל הַמְּדִינֹת
וְעִירוֹת וְנִקְרוֹת וְנִגְשָׁרִים וְהָרִים וְשָׂאֵר דְּבָרִים פָּרְטִיִּים,
הַכֹּל הָיָה נִרְשָׁם עַל הַיָּד הַגְּזֵ"ל, וְאַצֵּל כָּל
דְּבָר הָיוּ כְּתוּבִים אוֹתִיּוֹת, שְׁזָהוּ דְּבָר פְּלוֹנִי, וְזֶה דְּבָר
פְּלוֹנִי. וְגַם כָּל בְּנֵי-אָדָם שֶׁהוֹלְכִים בְּתוֹךְ הַמְּדִינָה וְכָל
הַמְּאָרְעוֹת שֶׁלָּהֶם, הַכֹּל הָיָה נִרְשָׁם שָׁם. וְהָיָה כְּתוּב שָׁם
גַּם כָּל הַדְּרָכִים מִמְּדִינָה לְמְדִינָה וּמִמְּקוֹם לְמְקוֹם,
וּמַחֲמַת זֶה הָיִיתִי יוֹדַע לְכַנֵּס אֶל הָעִיר הַזֹּאת. מַה
שְׂאִי-אֶפְשֵׁר לְשׁוֹם אָדָם לְכַנֵּס לְכָאן. וְכֵן אִם אַתֶּם
רוֹצִים לְשַׁלַּח אוֹתִי לְעִיר אַחֶרֶת, אֲנִי יוֹדַע הַדְּרָךְ גַּם-בֵּן
הַכֹּל עַל-יַדִּי הַיָּד הַגְּזֵ"ל. וְכֵן הָיָה נִרְשָׁם בָּהּ הַדְּרָךְ
מֵעוֹלָם לְעוֹלָם, כִּי יֵשׁ דְּרָךְ וְנִתְיָב, שֶׁעַל-יָדוֹ יְכוּלִין
לְעֵלוֹת מֵאֶרֶץ לְשָׁמַיִם (כִּי אִי-אֶפְשֵׁר לְעֵלוֹת לְשָׁמַיִם, מַחֲמַת
שְׂאִין יוֹדְעִין הַדְּרָךְ, וְשָׁם הָיָה נִרְשָׁם הַדְּרָךְ לְעֵלוֹת לְשָׁמַיִם). וְהָיָה
נִרְשָׁם שָׁם כָּל הַדְּרָכִים שֶׁיֵּשׁ מֵעוֹלָם לְעוֹלָם, כִּי אֵלֶיהוּ
עָלָה לְשָׁמַיִם בְּדֶרֶךְ פְּלוֹנִי, וְהָיָה כְּתוּב שָׁם אוֹתוֹ הַדְּרָךְ,
וּמִשָּׁה רַבְּנוּ עָלָה לְשָׁמַיִם בְּדֶרֶךְ אַחֵר, וְהָיָה כְּתוּב שָׁם
אוֹתוֹ הַדְּרָךְ גַּם-בֵּן, וְכֵן חֲנוּךְ עָלָה לְשָׁמַיִם בְּדֶרֶךְ אַחֵר,
וְהָיָה כְּתוּב שָׁם גַּם אוֹתוֹ הַדְּרָךְ. וְכֵן מֵעוֹלָם לְעוֹלָם,

הכל הִיָּה נְרָשָׁם בְּשֶׁרְטוּמֵי הַיָּד הַנְּלָל. גַּם הָיָה נְרָשָׁם עַל
הַיָּד כָּל דָּבָר וְדָבָר כְּפִי מַה שֶּׁהָיָה בְּעֵת בְּרִיאַת הָעוֹלָם,
וּכְפִי הַהוּזָה שָׁלוֹ, וּכְפִי מַה שֶּׁהָיָה אַחֲר־כֵּן, כַּגּוֹן סְדוּם
הָיָה נְרָשָׁם שָׁם כְּפִי מַה שֶּׁהָיְתָה בְּעֵת יְשׁוּבָהּ, כַּדָּם
שֶׁנֶּהֱפָכָה, גַּם הָיָה מְצִיר שָׁם הַפִּיכַת סְדוּם, כְּמוֹ שֶׁהָעִיר
נֶהֱפָכָת, וְגַם הָיָה מְצִיר שָׁם צִיּוֹר שֶׁל סְדוּם, שֶׁיֵּשׁ לָהּ
אַחַר הַהִפְיָכָה, כִּי הָיָה נְרָשָׁם עַל הַיָּד מַה שֶּׁהָיָה וּמַה
שֶׁהוּזָה וּמַה שֶּׁהָיָה. וְשָׁם, בְּאוֹתוֹ הַיָּד, רָאִיתִי, שְׂאוֹתוֹ
הַמְּדִינָה הַנְּלָל, שְׂאֵתָם אוֹמְרִים עֲלֵיהֶם, שֶׁהֵם בְּלָם
אֵלְקוֹת עִם כָּל הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים אֲלֵיהֶם לְקַבֵּל עֶזֶר
מֵהֶם, בְּלָם יִהְיוּ נִבְלִין וְאוֹבְדִין. (כָּל זֶה הֵשִׁיב לָהֶם הַבַּעַל-תְּפִלָּה).

וּנְפֵלָא בְּעֵינֵיהֶם הַדָּבָר מְאֹד, כִּי הָיוּ נִפְרִים דְּבָרֵי אֱמֶת,
כִּי זֶה יָדוּעַ, שֶׁעַל הַלְּאֲנַד-קֶאֱרַט מְצִיר כָּל הַדְּבָרִים.
וְהַבִּינוּ שְׁנֵם דְּבָרָיו נִרְאִין דְּבָרֵי אֱמֶת, כִּי זֶה רוֹאִין,
שֶׁאֲפָשֶׁר לְקַבֵּץ וּלְחַבֵּר שְׁנֵי שְׂרֻטְטִין שֶׁל הַיָּד, וַיְהִיָּה
מֵהֶם אוֹת (עַל-כֵּן הַבִּינוּ, שְׂדָבְרִים אֵלּוֹ הַנְּלָל, אִי-אֲפָשֶׁר לְבַדּוֹת זֹאת
מִלְבוֹ, וּנְפֵלָא בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד). וְשֶׁאֵלּוֹ אוֹתוֹ. הֵיכֵן הוּא הַמְּלָךְ
הַנְּלָל? אוֹלֵי יִגְלָה לָנוּ דֶּרֶךְ אֵיךְ לְמַצֵּא מְמוּזָן? הֵשִׁיב

להם: עדין אתם רוצים מִמֶּזֶן (בִּלְשׁוֹן תַּמְהָה)? מִמֶּמֶזֶן לֹא
 תִּדְבְּרוּ כָּלֵל. שְׂאֵלוֹ אוֹתוֹ: אֶף-עַל-פִּי-כֵן, הֵיכֵן הוּא
 הַמֶּלֶךְ הַנִּי"ל? הַשִּׁיב לָהֶם: גַּם אֲנִי אֲנִי יוֹדֵעַ מֵהַמֶּלֶךְ
 הַנִּי"ל, וּמַעֲשֵׂה שְׁהִיָּה כִּף הָיָה. שְׁהִיָּה מֶלֶךְ וּמַלְכָּה, וְהָיָה
 לָהֶם בַּת יְחִידָה, וְהִגִּיעַ סָמוּךְ לְפָרְקָה, וְהוֹשִׁיבוּ יוֹעֲצִים
 לְיַעֲזֵן אֶת מִי רָאוּי לְהַשִּׁיָּאָה לוֹ. וְגַם אֲנִי הָיִיתִי שָׁם בֵּין
 בְּעֲלֵי הָעֵצָה, כִּי הַמֶּלֶךְ הָיָה אוֹהֵב אוֹתִי. וְהִיתָה עֲצָתִי,
 שְׂיִתְּנוּ לָהּ אֶת הַגְּבוּר, בְּאֲשֶׁר שְׁהַגְּבוּר עָשָׂה לָנוּ כְּמָה
 טוֹבוֹת, שְׁכַבְשׁ כְּמָה מְדִינוֹת, עַל-כֵּן רָאוּי שְׂיִתְּנוּ לוֹ אֶת
 הַבַּת-מַלְכָּה לְאִשָּׁה. וְהוֹטְבָה עֲצָתִי מְאֹד, וְהַסְכִּימוּ כָּלֵם
 לָזֶה. וְהִיתָה שְׂמֵחָה גְּדוּלָה שָׁם עַל שְׂמֵצָאוֹ חֲתָן
 לְהַבַּת-מַלְכָּה. וְהַשִּׁיָּאוֹ אוֹתָהּ עִם הַגְּבוּר, וַיִּלְדָּה
 הַבַּת-מַלְכָּה וְלָדָּה. וְאוֹתוֹ הַתִּינּוֹק הָיָה יְפֵה-תֵאֵר מְאֹד
 מְאֹד שֶׁלֹּא הָיָה יָפִי שֶׁל מִיִּן אֲנוּשֵׁי כָּלֵל, וְשַׁעְרוֹתָיו הָיוּ
 שָׁל זָהָב, וְהָיָה לָהֶם כָּל הַגְּוִנִים, וּפְנָיו הָיוּ כְּפְנֵי חֲמָה,
 וְעֵינָיו הָיוּ אוֹרוֹת אַחֲרִים, וְהַתִּינּוֹק הַזֶּה נוֹלָד עִם חֲכָמָה
 גְּמוּרָה. כִּי רָאוּ בּוֹ תַכְרָף (בְּשַׁעַת הַהוֹלָדָה), שֶׁהוּא חָכֵם
 גְּמוּר, שְׁכַשְׁהוּ מְדַבְּרִים בְּנֵי-אָדָם, בְּמָקוֹם שְׁעָרֵיכֵן
 לְשַׁחֵק הָיָה שׁוֹחֵק, וְכֵן פְּיוֹצָא בָּזָה, כִּי הַכִּירוּ בּוֹ, שֶׁהוּא

חכם גדול, רק שעדיין אין לו התנועות של גדול, כגון
 דבור וכיוצא. והיה אצל המלך מליץ, והינו דברן בעל
 לשון ומליצה, שהיה יכול לדבר ולהמליץ דברי צחות
 נפלאים מאד, שירות ותשבחות להמלך. והמליץ היה
 גם מעצמו מליץ נאה, אך המלך הנ"ל הראה לו דרך
 איך יעלה לקבל ב"ח חכמת המליצה, ועל-ידי זה היה
 מליץ נפלא מאד מאד. גם היה להמלך חכם. והחכם
 היה גם-כן מעצמו חכם, אך המלך הראה לו דרך, איך
 יעלה ויקבל חכמה, ועל-ידי זה היה חכם נפלא מאד,
 וכן הגבור היה גבור מעצמו. והמלך הראה לו דרך איך
 יעלה ויקבל גבורה, ועל-ידי זה היה גבור נפלא ונורא
 מאד, כי יש הרב שהיא תולה באויר העולם, ויש
 להתרב הזאת שלשה כחות: כשנגביהין את התרב,
 אזי בורחים ונסים כל שרי התילות, וממילא יש להם
 מפלה, כי כשנסים השרים, אין מי שינהג המלחמה,
 ואזי אין תקומה במלחמה, אך אף-על-פי-כן אפשר
 שיתקרבו הנשוארים למלחמה. ויש להתרב הנ"ל, שני
 פיות, ויש להם שני כחות, שעל-ידי חד אחד נופלים
 כלם, ועל-ידי חד השני מגיע להם החלי, (שקורין דאר),

דהינו שבשרם נכחש ונמם, פידוע חלי זה, רחמנא
 לצלן, הינו שרק על-ידי התנועה שעושים באותו החרב
 במקום שהיא, על-ידי-זה מגיע להשונאים כנ"ל, דהינו
 על-ידי כל חד וחד הכח שיש לה. והמלך הראה
 להגבור הדרך שיש להחרב הנ"ל, ומשם קבל גבורתו
 הגדולה. וגם אני, הראה לי המלך הדרך לענין שלי,
 וקבלתי משם מה שאני צריך. וכן היה להמלך אוהב
 נאמן שהיה אוהב, את עצמו עם המלך באהבה
 נפלאה ונוראה מאד מאד, עד שלא היה אפשר להם
 כלל שלא יראו זה את זה איזה שעה. אך
 אף-על-פי-כן יש שעות, שצריכין להתפרד קצת. והיו
 להם צורות, שהיו מצירים צורת שניהם, והיו משעשעין
 עצמן באלו הצורות בעת שנפרדו אחד מחברו.
 והצורות האלו היו מצירים איך המלך עם האוהב נאמן
 אוהבים עצמן ומחבקים ומנשקים עצמן באהבה
 גדולה. והיה סגלה לאלו הצורות, שמי שהיה מסתכל
 באלו הצורות היה מגיע לו אהבה גדולה מאד (הינו
 שמדת האהבה באה למי שהיה מסתכל באלו הצורות). וגם האוהב
 נאמן קבל האהבה מן המקום שהראה לו המלך. והגיע

עת שֶׁהִלְכוּ כָּל הַנְּלִי, כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמִקְוָמוֹ לְקַבֵּל
 מִשָּׁם כַּחוֹ, דְּהֵינּוּ הַמְלִיץ וְהַגְּבוּר וְכָל אֲנָשֵׁי הַמְּלָךְ
 הַנְּלִי, כָּל אֶחָד וְאֶחָד עָלָה לְמִקְוָמוֹ הַנְּלִי לְחַדֵּשׁ שָׁם
 כַּחוֹ.

וַיְהִי הַיּוֹם, וְהָיָה רוּחַ סְעָרָה גְּדוֹלָה בְּעוֹלָם. וְהָרוּחַ סְעָרָה
 הַזֶּה בִּלְבַל אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ וְהִפְךָ מַיִם לַיִבְשָׁה,
 וּמַיִבְשָׁה לַיָּם. וּמִמְדָּבָר יָשׁוּב, וּמִיָּשׁוּב מְדָבָר, וְהִפְךָ אֶת
 כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ. וּבָא הָרוּחַ סְעָרָה הַזֶּה לְתוֹךְ בֵּית הַמְּלָךְ
 וְלֹא עָשָׂה שָׁם שׁוּם הֶזֶק, רַק שָׁנְכָנְסָם הָרוּחַ סְעָרָה וְחִטָּף
 אֶת הַיֶּלֶד שֶׁל הַבַּת־מֶלֶכָה הַנְּלִי. וּבְתוֹךְ הָרַעַשׁ,
 (שְׁקוֹרִין אוּמְפִיט), תִּכְרַף בְּשַׁחֲטָף אֶת הַתֵּינֹק הַיָּקָר
 הַנְּלִי, רִדְפָה הַבַּת־מֶלֶכָה אַחֲרָיו. וּבֵן הַמֶּלֶכָה וּבֵן
 הַמְּלָךְ, עַד שֶׁנִּתְפָּזְרוּ בְּלָם, וְלֹא נֹדַע מְקוֹמָם אֵינִים
 וְאַנְחָנוּ בְּלָנוּ לֹא הָיִינוּ בְּכָל זֶה, כִּי הָיִינוּ עוֹלִים כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד לְמִקְוָמוֹ לְחַדֵּשׁ כַּחוֹ, כַּנְּלִי, וּכְשֶׁחֲזַרְנוּ וּבָאֵנוּ, לֹא
 מְצָאנוּ אוֹתָם בְּלָם, כַּנְּלִי, וְגַם הַיָּד הַנְּלִי נֶאֱבְדָה אִזּוֹ,
 וּמֵאִזּוֹ נִתְפָּזְרוּ בְּלָנוּ, וּמֵאִזּוֹ אֵין אָנוּ יְכוֹלִים עוֹד לַעֲלוֹת כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד לְמִקְוָמוֹ לְחַדֵּשׁ כַּחוֹ, כִּי אַחֵר שָׁנְהִפְךָ

וּנְתַבְּלָבֶלֶל הָעוֹלָם כִּלּוֹ וְנַחֲלָפוּ כָּל מְקוֹמוֹת הָעוֹלָם מִיָּם לְיַבְשָׁה וְכוּ', כַּנ"ל, בְּוֹדָאֵי אֵי-אֲפָשָׁר עֲתָה לְעֵלוֹת בְּדַרְכִים הָרְאוּשׁוֹנִים, כִּי עֲתָה צְרִיכִים דַּרְכִים אַחֲרִים לְפִי חֲלוּף וְשֵׁנוֹי הַמְקוֹמוֹת, וְעַל-כֵּן לֹא הֵינּוּ יְכוּלִים עוֹד לְחֹזֵר וְלְעֵלוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמְקוֹמוֹ לְחַדֵּשׁ כַּחוֹ הַנ"ל, אֲךָ הָרְשִׁימָה שֶׁנִּשְׁאַר אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הִיא גַם-כֵּן גְּדוּלָה מְאֹד, וְאִם הַגְּבוּר הַזֶּה הוּא הַגְּבוּר שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנ"ל, הוּא בְּוֹדָאֵי גְבוּר גְּדוֹל מְאֹד (נִרְאָה לִי שֶׁכָּאֵן חָסַר קֶצֶת). (כָּל זֶה הַשִּׁיב הַבַּעַל-תְּפִלָּה לְהֶאֱנָשִׁים הַנ"ל). וְהֵם שָׁמְעוּ דְבָרָיו, וְתָמְהוּ מְאֹד, וְהַחֲזִיקוּ אֶת הַבַּעַל-תְּפִלָּה, וְלֹא הִנִּיחוּ אוֹתוֹ לֵילֶךְ מֵאֲתָם (כִּי אוֹלֵי הַגְּבוּר שָׂבָא עֲלֵיהֶם הוּא הַגְּבוּר הַנ"ל, שֵׁישׁ לְהַבַּעַל-תְּפִלָּה הַכְּרוֹת עִמוֹ).

וְהַגְּבוּר הַנ"ל הָיָה הוֹלֵךְ וּמִתְקָרֵב וְשׁוֹלַח בְּכָל פַּעַם שְׁלוּחָיו, עַד שֶׁנִּתְקָרֵב וּבָא אֲלֵיהֶם, וְעָמַד חוּץ לְעִיר וְשָׁלַח לָהֶם שְׁלוּחָיו. וְנִתְיָרְאוּ מְאֹד, וּבִקְשׁוּ מִהַבַּעַל-תְּפִלָּה הַנ"ל, שִׁיתֵּן לָהֶם עֲצָה. וְאָמַר הַבַּעַל-תְּפִלָּה, שֶׁצְּרִיכִין לְחַקֵּר הַדָּרֵךְ וְהַהֲנַהֲגָה שֶׁל אוֹתוֹ הַגְּבוּר כִּדִּי שִׁיבִיר עַל-יְדֵי-זֶה אִם הוּא אוֹתוֹ הַגְּבוּר (דִּהֵינּוּ הַגְּבוּר שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנ"ל). וְהָלַךְ הַבַּעַל-תְּפִלָּה,

וַיֵּצֵא אֶל הַגָּבוֹר הַנָּל, וּבָא אֶל הַמַּחֲנֶה שֶׁל הַגָּבוֹר, וְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִם גָּבוֹר אֶחָד מִגָּבוֹרָיו שֶׁל הַגָּבוֹר (הַיְנוּ עִם אֶחָד מֵהַשּׁוֹמְרִים כְּדִי לַחְקֹר אִם הוּא אוֹתוֹ הַגָּבוֹר הַנָּל) וְשָׂאֵל אוֹתוֹ הַבַּעַל-תְּפִלָּה: מַה מַּעֲשִׂיכֶם וְאִיךְ נִתְחַבְּרְתֶּם עִם הַגָּבוֹר הַזֶּה? הַשִּׁיב לוֹ. (הַיְנוּ אֶחָד מֵהַגָּבוֹרִים הַנָּל הַשִּׁיב לַהַבַּעַל-תְּפִלָּה) מַעֲשֵׂה שְׁהִיָּה, כֶּךָ הָיָה. הָיִיתָ שֶׁנִּמְצָא כְּתוּב בְּסִפְרֵי דְבָרֵי-הַיָּמִים שֶׁלָּהֶם (שְׁקוֹרִין קְרֹאוּיֵינִיקוּשׁ), אִיךְ שְׁהִיָּה רוּחַ סְעָרָה גְּדוֹלָה בְּעוֹלָם, וְהַרוּחַ סְעָרָה הַפְּדָה אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּלוֹ, שֶׁהַפְּדָה מֵיָם לִיבֶשֶׁת וּמִיבֶשֶׁת לַיָּם, וּמִמְדָּבָר יָשׁוּב וְכוּ', וּבִלְבָב אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּלוֹ, וְאַחֵר הִרְעֵשׂ וְהַבְּלִבּוֹל שֶׁנִּתְבַּלְּבוּ כָּל הָעוֹלָם, יֵשְׁבוּ עַצְמָן כְּנֵי הָעוֹלָם לַעֲשׂוֹת לָהֶם מְלָךְ. וְחָקְרוּ מִי רָאוּי לַעֲשׂוֹת מְלָךְ עֲלֵיהֶם, וְחָקְרוּ וְאָמְרוּ. בְּאֲשֶׁר שֶׁעָקַר הוּא הַתְּכָלִית, עַל-כֵּן מִי שֶׁהוּא מִשְׁתַּדֵּל בִּיּוֹתֵר בְּהַתְּכָלִית, הוּא רָאוּי לְהִיּוֹת מְלָךְ. וְהִתְחִילוּ לַחְקֹר מִהוּ הַתְּכָלִית, וְהָיָה בֵּינֵיהֶם כְּתוּת כְּתוּת.

כֵּת אַחַת אָמְרוּ, שֶׁעָקַר הַתְּכָלִית הוּא כְּבוֹד, כִּי אָנוּ רוֹאִים, שֶׁהַכְּבוֹד הוּא הָעָקַר אֲצֵל הָעוֹלָם, כִּי כְּשֶׁאֵין

נותנין לאדם כבודו, דהינו שמדברים לו איזה דבור
 כנגד כבודו, יש לו שפירות-דמים, כי העקר הוא
 הכבוד אצל כל העולם, ואפלו לאחר מיתה מקפידים
 לתת להמת כבודו, לקברו בכבוד וכיוצא. (ואומרים לו,
 שכל מה שעושין, הכל עושין לה בשביל כבודו) אף-על-פי
 שאחר מיתה אין שיש ממון ושום תאוה אצל המת,
 אף-על-פי-כן על כבוד המת מקפידים. נמצא
 שהכבוד הוא העקר התכלית. וכיוצא בספרות כאלו.
 (של מבוכה ושמות. וכן כל הכתות המבארים למטה, כלם היו להם
 ספרות הרבה לדעתם הנבוכה והסקלה. וקצתם מבארים למטה, אך
 רבנו ז"ל לא רצה לבאר כל הספרות הנבוכות שיש באלו הדעות, כי
 יש בזה ספרות נבוכות כל-כך, עד שאפשר חס ושלום למעות באמת
 באלו הספרות של שקר, רחמנא לצלון). עד שננסכם אצלם,
 שעקר התכלית הוא כבוד. על-כן צריכין לבקש איש
 מכבוד, וגם שיהיה רודף אחר הכבוד, הינו שיהיה
 רודף אחר הכבוד וישיג את הכבוד (שזהו איש מכבוד, שיש
 לו כבוד), כי מאחר שהוא איש מכבוד, שיש לו כבוד,
 והוא רודף אחר כבוד, ומסיע את הטבע שהיא רוצה
 בכבוד כנ"ל, נמצא שזה האיש משתדל אחר התכלית
 ומשיגו, כי התכלית הוא כבוד (כל זה היה דעתם הסקלה

והנבוכה), כנ"ל, על-כּן זה האיש ראוי להיות מלך. והלכו לבקש איש כזה, והלכו ומצאו שהיו נושאים את 'בעטליר' (קבצון) זקן אחד, והלכו אחריו לערך חמשה מאות אנשים, בלם 'ציגיינרס' (צוענים), וגם הוא היה 'ציגיינר'. והבעטליר הזה היה עור ועקם ואלם, והאנשים הנ"ל הלכו אחריו, כי בלם היו אנשי המשפחה שלו, כי היו לו אחיות ואחים וזרע מרעים שלו, עד שנעשה מהם קבוץ הנ"ל, שהלכו אחריו ונשאו אותו. והוא הקפיד מאד על כבודו, כי היה כעסן גדול וכועס בכל פעם עליהם בקפידות גדולות, וצוה בכל פעם שינשאו אותו אנשים אחרים וכעס בכל פעם עליהם. נמצא שזה הבעטליר הזקן הוא איש מכבד גדול, שיש לו כבוד כזה. וגם רודף אחר הכבוד, כי הוא מקפיד כל-כף על כבודו כנ"ל. על-כּן הוטב בעיני הכת הזאת הבעטליר הזה וקבלו אותו למלך. ולהיות גם ארץ גורמת, כי יש ארץ שגורמת ומסגלת לכבוד, וכן יש ארץ גורמת למדה אחרת, על-כּן אלו הכת (שחקרו לעצמם שעקר התכלית הוא כבוד) בקשו ארץ גורמת לכבוד, ומצאו מדינה שמסגלת לזה וישבו שם.

פת אחרת אמרו, שאין הכבוד עקר התכלית, וחקרו
 שעקר התכלית הוא רציחה. כי אנו רואים שכל
 הדברים נכלים ונפסדים, וכל מה שיש בעולם, עשבים
 וצמחים ובני-אדם וכל מה שיש בעולם, הכל צריך
 לבוא לבליון והפסד, נמצא שתכלית הכל הוא הבליון
 וההפסד, על-כן הרוצח, שהוא הורג ומכלה בני-אדם,
 נמצא שהוא מרבה להביא את העולם אל התכלית,
 על-כן נסכם ביניהם שהתכלית הוא רציחה. ובקשו
 איזה איש שיהיה רוצח וכעסן ובעל-קנאה ביותר, כי
 איש בזה הוא קרוב יותר אל התכלית (לפי דעתם
 הנבוכה), והוא ראוי להיות מלך. והלכו לבקש, ושמעו
 קול צעקה. ושאלו: מהו קול הצעקה הזאת. והשיבו
 להם, שקול הצעקה היא, היות שאחד שחט את אביו
 ואת אמו. ענו ואמרו: וכי יש רוצח אביר-לב וכעסן
 יותר מזה שיהרג את אביו ואת אמו, האיש הזה השיג
 את התכלית. והוטב בעיניהם, וקבלו אותו עליהם
 למלך. ובקשו להם ארץ גורמת לרציחה, ובחרו להם
 במקום הרים וגבעות שהוא מקום הרוצחים והלכו לשם
 וישבו שם עם מלכם.

פת אחרת אמרו, שראוי למלך מי שיש לו שפע
 מזונות הרבה, ואינו נזון ממזונות של שאר בני-אדם,
 רק ממזונות דקים (כגון חלב, בדי שלא יתנשם שכלו), ואיש
 כזה ראוי למלך. אך לא מצאו תכף איש כזה שלא
 יהיה נזון ממזונות של שאר בני-אדם, ובחרו להם לפי
 שעה איש עשיר שיש לו שפע מזונות הרבה, עד אשר
 ימצאו איש כרצונם, דהינו שלא יהיה נזון וכו' כנ"ל,
 ולפי שעה עשו את העשיר למלך, עד אשר ימצאו
 איש כנ"ל, אז ירד העשיר מן המלוכה. ויקבלו את
 אותו האיש למלך. ובחרו להם ארץ גורמת לזה, והלכו
 וישבו שם.

פת אחרת אמרו, שיפת-תאר ראויה למלך, כי עקר
 התכלית שיהיה העולם מישב, כי לזה נברא העולם,
 ומאחר שהיפת-תאר מעוררת תאוה זו לישוב העולם,
 נמצא שהיא מביאה אל התכלית, על-כן יפת תאר
 ראויה למלך. ובחרו להם יפת-תאר ומלכה עליהם,
 ובקשו להם ארץ גורמת לזה, והלכו וישבו שם.

פת אחרת אמרו, שעקר התכלית הוא הדבור, כי

מותר האדם מן הבהמה הוא הדבור, ומאחר שזה עקר
 היתרון שיש לאדם, על-כן זהו עקר התכלית. על-כן
 בקשו להם איש דברון, שיהיה בעל-לשון, שידע כמה
 לשונות וירבה לדבר תמיד, כי איש כזה הוא אצל
 התכלית. והלכו ומצאו איש צרפתי משנע, שהיה
 הולך ומדבר לעצמו. ושאלוהו אם יודע לשונות, והיה
 יודע כמה לשונות. ואיש כזה בודאי השיג התכלית
 (לפי דעתם הנבוכה). מאחר שהוא בעל-לשון, שיודע כמה
 לשונות, ומדבר הרבה מאד, כי הוא מדבר אפלו
 לעצמו. על-כן הוטב בעיניהם איש הזה וקבלו אותו
 למלך. ובחרו להם ארץ גורמת לענין שלהם, והלכו
 וישבו שם עם מלכם. ובודאי הנהיג אותם בדרך הישר.
 פת אחרת אמרו, שעקר התכלית הוא שמחה. כי
 כשנולד בן שמחים, כשיש חתונה שמחים, כשכובשים
 איזה מדינה שמחים, נמצא שתכלית הכל הוא שמחה.
 על-כן בקשו איש שיהיה שמח תמיד, נמצא שהוא
 אצל התכלית, והוא יהיה מלך עליהם. והלכו ומצאו
 שהיה הולך ערל אחד בכתנת בזוי כדרכו, ונשא

פֶּלַעֲשִׁיל (בְּקִבּוּק יִיז־שָׁרָף) וְהִלְכוּ אַחֲרָיו כַּמָּה עֲרָלִים. וְזֶה
הָעֲרֵל הָיָה שְׂמַח מְאֹד (כִּי הָיָה שְׂכוֹר מְאֹד). וְרָאוּ שְׂוֵה הָעֲרֵל
הוּא שְׂמַח מְאֹד וְאִין לוֹ שׁוֹם דְּאָנָּה, עַל-כֵּן הוֹטֵב
בְּעֵינֵיהֶם הָעֲרֵל הַזֶּה, כִּי הִשִּׁיג אֶת הַתְּכֵלִית שֶׁהוּא
שְׂמֻחָה, וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ לְמִלְךָ עֲלֵיהֶם, וּבִנְדָאֵי הִנְהִיג אוֹתָם
בְּדֶרֶךְ הַיָּשָׁר. וּבִחְרוּ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרְמַת לְעֵנִין שְׁלָהֶם,
דְּהִינּוּ מְקוֹם כְּרָמִים וְכִיּוּצָא, שְׂיִהְיוּ עוֹשִׂין יִיז,
וּמֵהַחֲרָצְנִים יִהְיוּ עוֹשִׂין יִיז־שָׁרָף, וְלֹא יִלְךְ שׁוֹם דְּכָר
לְאִבוֹד, כִּי זֶהוּ עֵקֶר הַתְּכֵלִית אֲצֻלָּם לְשִׁתּוֹת וְלִהְשִׁתְּכָר
וְלִהְיוֹת שְׂמַח תָּמִיד, אַף־עַל־פִּי שְׂאִין שׁוֹם שְׂיִכּוֹת וְעֵנִין
לְשִׂמְחָתָם, כִּי אִין לָהֶם כָּלֵל עַל מָה לְשִׂמְחָה,
אַף־עַל־פִּי־כֵן זֶה הָיָה עֵקֶר הַתְּכֵלִית אֲצֻלָּם לִהְיוֹת
שְׂמַח תָּמִיד עַל לֹא דְכָר. וּבִחְרוּ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרְמַת כַּנִּל
וְהִלְכוּ וַיָּשְׁבוּ שָׁם.

כַּת אַחֲרַת אָמְרוּ, שְׁעֵקֶר הוּא חֲכָמָה. וּבִקְשׁוּ לָהֶם חֲכָם
גָּדוֹל וְעָשׂוּ אוֹתוֹ מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם, וּבִקְשׁוּ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרְמַת
לְחֲכָמָה וְהִלְכוּ וַיָּשְׁבוּ שָׁם.

כַּת אַחֲרַת אָמְרוּ, שְׁעֵקֶר הַתְּכֵלִית הוּא לְהִשְׁגִּיחַ עַל

עצמו באכילה ושתיה, (שקורין פילוויין), לגדל האיברים. ובקשו בעל איברים, שיש לו איברים גדולים ומשגית לגדל האיברים כנ"ל, כי מאחר שיש לו איברים גדולים יש לו חלק יותר בעולם (כי הוא תופס מקום יותר בעולם), והוא סמוך יותר אל התכלית, כי זהו התכלית לגדל האיברים, על-כן איש בזה ראוי למלך. והלכו ומצאו איש ארך, (שקורין וויינגר), והוטב בעיניהם, כי הוא בעל איברים וסמוך אל התכלית, וקבלו אותו למלך. ובקשו להם ארץ גורמת לזה והלכו וישבו שם.

והיתה בת אחרת שאמרו, שאין כל זה תכלית, רק עקר התכלית הוא רק לעסק בתפלה להשם יתברך ולהיות ענו ושפל-ברך וכו'. ובקשו להם בעל-תפלה אחד ועשו אותו למלך עליהם. (והמען מאליו יבין, שכל הכתות הנ"ל כלם טעו מאד במבוכות גדולות מאד, רק זאת הכת האחרונה כונו האמת, אשרי להם).

כל זה ספר אחד מהגבורים הנ"ל להבעל-תפלה. וספר לו שהם (דהיינו אלו הגבורים שנתחברו עם הגבור הנ"ל) הם מן הכת של בעלי האיברים, שקבלו עליהם למלך בעל

איברים כנ"ל. ויהי היום, והלכו מחנה אחת מהם עם
 העגלות שהולכין אחרי המחנה, (שקורין איבאז),
 שמוליכין אחריהם מאכל ומשתה וכיוצא. ואלו הבעלי
 איברים היתה בודאי אימתן מטלת על הבריות, כי היו
 אנשים גדולים וגבורים, ובודאי מי שפגע בהם נטה
 מהם מן הדרך. ויהי כאשר הלכו המחנה הנ"ל, בא
 בנגדם גבור אחד (והוא הגבור הנ"ל, שהולך עתה עמם כנ"ל),
 והגבור הזה כשבא בנגד המחנה לא נטה מן הדרך,
 ונכנס בתוך המחנה ופזר אותם לכאן ולכאן, ונתיראו
 אנשי המחנה מלפניו. והוא נכנס לתוך העגלות הנ"ל
 שהולכין אחרי המחנה ואכל כל מה שהיה שם. ונפלא
 הדבר בעיניהם מאד מאד (על גדל גבורתו, שלא היה מתירא
 מן המחנה כלל, ונכנס בתוכם ואכל כל מה שהיה על העגלות כנ"ל).
 ותכף ומיד נפלו לפניו ואמרו לו: יחי המלך. כי ידעו
 שגבור כזה בודאי ראוי למלך, לפי דעתם שעקר
 התכלית הוא מי שהוא בעל איברים כנ"ל, ובודאי
 ימהל לו המלך את המלוכה, מאחר שנמצא גבור בעל
 איברים כזה, כי לו ראוי המלוכה. וכן הוה, שנתקבל
 (זה הגבור הנ"ל שבא בנגדם) למלך על הכת הזאת (שנחקר

אָצֵלָם שֶׁעָקַר הוּא בַּעַל אֵיבָרִים כַּנ"ל). וְהוּא הוּא הַגָּבוֹר שְׁאֵנוּ
 הוֹלְכִין עִתָּה עִמּוֹ לְכַבֵּשׁ הָעוֹלָם. וְהוּא אוֹמֵר (הֵינּוּ זֶה
 הַגָּבוֹר שֶׁנַּעֲשָׂה עִתָּה מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם), שְׂיֵשׁ לוֹ בְּזֶה כּוֹנֵן אַחֲרַת
 בְּמָה שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְכַבֵּשׁ אֶת הָעוֹלָם, כִּי אֵין כּוֹנֵנְתוֹ כָּלֵל
 לְזֶה שְׂיֵהִיָּה הָעוֹלָם כְּבוֹשׁ תַּחֲתָיו, רַק שְׂיֵשׁ לוֹ כּוֹנֵן
 אַחֲרַת בְּזֶה (כֹּל זֶה הֵם דְּבָרֵי אֶחָד מֵהַגָּבוֹרִים, שֶׁסָּפַר כֹּל זֶה
 לְהַבְעֵל-תַּפְּלָה, שֶׁשָּׂאֵל לוֹ אֵיךְ נִתְחַבְּרוּ עִם הַגָּבוֹר כַּנ"ל, הַשֵּׁיב לוֹ כֹּל
 זֶה).

שָׂאֵל לוֹ הַבְּעֵל-תַּפְּלָה: וּמָה עֲנִין גְּבוּרְתוֹ שֶׁל זֶה הַגָּבוֹר
 הַנ"ל, שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ שְׁלָכֶם. הַשֵּׁיב לוֹ: הֵיזוֹת שְׁמֹדִינָה
 אַחַת לֹא רָצוּ לְהַכְנִיעַ עֲצָמָן תַּחֲתָיו, וְלָקַח הַגָּבוֹר הַזֶּה
 הַחֶרֶב שְׂיֵשׁ לוֹ, וְהַחֶרֶב שְׁלוֹ יֵשׁ לָהּ גַּ' כַּחוֹת:
 כְּשֶׁמִּגְבִּיהִין אוֹתָהּ בּוֹרְחִין כֹּל שָׂרֵי הַחִילִים וְכו' (הֵינּוּ
 שְׁלֹשָׁה כַּחוֹת הַמִּבְּאָרִים לְמַעְלָה). כְּשֶׁשָּׁמַע זֹאת הַבְּעֵל-תַּפְּלָה,
 הִבִּין שֶׁזֶהוּ בּוֹדְאֵי הַגָּבוֹר שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנ"ל. וּבִקֵּשׁ
 הַבְּעֵל-תַּפְּלָה, אִם אֶפְשֶׁר שְׂיִתְרָאָה פָּנִים עִם זֶה הַגָּבוֹר
 שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ שְׁלָהֶם. הַשֵּׁיבוּ לוֹ, שְׂיִוְדִיעוּ הַדָּבָר לְהַגָּבוֹר
 וַיִּשְׂאֵלוּ אוֹתוֹ אִם יִתֵּן רְשׁוֹת, (שְׁקוֹרִין מְעַלְדִּיוּיִן). וְהִלְכוּ
 וַשְּׂאֵלוּ אוֹתוֹ, וְנָתַן רְשׁוֹת שְׂיָבֹוא אֵלָיו.

כְּשֶׁבֵּא הַבַּעַל־תְּפִלָּה אֶל הַגָּבוֹר, הִכִּירוּ זֶה אֶת זֶה, וְהָיָה
 בֵּינֵיהֶם שְׂמָחוֹת גְּדוּלוֹת מְאֹד מְאֹד עַל שִׁזְכוּ לְהִתְעוֹד
 יַחַד. וְהָיָה בֵּינֵיהֶם שְׂמָחוֹת וּבְכִיּוֹת, כִּי זָכְרוּ אֶת הַמֶּלֶךְ
 וְאֲנָשָׁיו וּבָכוּ עַל זֶה, עַל־כֵּן הָיָה בֵּינֵיהֶם שְׂמָחוֹת
 וּבְכִיּוֹת. וְדָבְרוּ יַחַד הַבַּעַל־תְּפִלָּה עִם הַגָּבוֹר אִיךְ
 נִתְגַּלְגְּלוּ וּבָאוּ לְכֹאֵן. וְסִפֵּר הַגָּבוֹר לְהַבַּעַל־תְּפִלָּה,
 שְׂמָאז שֶׁהָיָה הָרוּח־סְעָרָה הַנִּל, שָׂאז נִתְפָּזְרוּ בְּלָם
 כַּנִּל, אִז כְּשִׁחֲזַר מִמְּקוֹם שֶׁעָלָה לְשָׁם לְחֹדֶשׁ כַּחוּ כַּנִּל,
 כְּשִׁחֲזַר וְלֹא מָצָא אֶת הַמֶּלֶךְ עִם כָּל הָאֲנָשִׁים שְׁלוֹ
 הַנִּל, אִז הִלֵּךְ בְּאֲשֶׁר הִלֵּךְ, וְעָבַר עַל כָּל הָאֲנָשִׁים הַנִּל,
 הִינּוּ שֶׁהִבִּין שֶׁהָיָה בְּמָקוֹם בְּלָם, הִינּוּ שֶׁעָבַר בְּאִיזָה
 מְקוֹם, וְהִבִּין שֶׁשָׁם הוּא בּוֹדְאֵי הַמֶּלֶךְ, אִךְ לֹא הָיָה יָכוֹל
 לְבַקְּשׁוֹ וּלְמַצְאוֹ; וְכֵן עָבַר בְּמָקוֹם אַחֵר, שֶׁהִבִּין שֶׁשָׁם
 הִיא הַמֶּלֶכֶת, אִךְ לֹא הָיָה יָכוֹל לְבַקְּשָׁהּ וּלְמַצְאָהּ. וְכֵן
 עָבַר עַל כָּל הָאֲנָשִׁים הַנִּל, אִךְ אוֹתָךְ לֹא עָבַרְתִּי (הִינּוּ
 שֶׁהַגָּבוֹר לֹא עָבַר עַל מְקוֹם שֶׁהָיָה שָׁם הַבַּעַל־תְּפִלָּה). עָנָה וְאָמַר
 הַבַּעַל־תְּפִלָּה: אֲנִי עָבַרְתִּי עַל מְקוֹם בְּלָם וְגַם עַל מְקוֹם
 שְׁלֵךְ (הִינּוּ שֶׁהַבַּעַל־תְּפִלָּה עָבַר גַּם עַל מְקוֹם הַגָּבוֹר), כִּי הָיִיתִי
 עוֹבֵר בְּמָקוֹם אַחַד וְרִאִיתִי שֶׁעוֹמֵד כְּתֹר הַמֶּלֶךְ, וְהִבְנַתִּי

שָׁכַחַן יֵשׁ בְּוֵדָאֵי הַמְּלָכָה, אַךְ לֹא הָיִיתִי יָכוֹל לְבַקְּשׁוֹ
וּלְמַצְאוֹ. וְכֵן הִלְכֹתִי יוֹתֵר וְעִבְרָתִי עַל יָם שֶׁל דָּם,
וְהִבְנַתִּי שְׂזֵה הַיָּם נַעֲשֶׂה בְּוֵדָאֵי מִהַדְמָעוֹת שֶׁל הַמְּלָכָה,
שֶׁהִיא בּוֹכָה עַל כָּל הַנְּ"ל, וּבְוֵדָאֵי הַמְּלָכָה הִיא כָּאֵן,
אַךְ לֹא הָיָה אֲפָשֶׁר לְבַקְּשָׁהּ וּלְמַצְאָהּ. וְכֵן עִבְרָתִי עַל יָם
שֶׁל חֶלֶב, וְהִבְנַתִּי שְׂזֵה הַיָּם נַעֲשֶׂה בְּוֵדָאֵי מִהַחֲלָב שֶׁל
הַבַּת־מְלָכָה, שֶׁנֶּאֱבָר בְּנֵה כַּנְּ"ל, וְהָיָה דוֹחֵק אוֹתָהּ
רַבּוּי הַחֲלָב, וּמִזֵּה נַעֲשֶׂה הַיָּם הַזֶּה שֶׁל חֶלֶב; וּבְוֵדָאֵי
בְּכֵאֵן הִיא הַבַּת־מְלָכָה, אַךְ לֹא הָיָה אֲפָשֶׁר לְבַקְּשָׁהּ
וּלְמַצְאָהּ. וְכֵן עִבְרָתִי יוֹתֵר, וְרֵאִיתִי שֶׁהָיוּ מִנְּחִים
הַשְּׁעָרוֹת שֶׁל זָהָב שֶׁל הַתִּינוֹק הַנְּ"ל, וְלֹא לָקַחְתִּי מֵהֶם
כֶּלֶל; וַיִּדְעֵתִי שָׁכַחַן הוּא בְּוֵדָאֵי הַתִּינוֹק הַנְּ"ל, אַךְ לֹא
הָיָה אֲפָשֶׁר לְבַקְּשׁוֹ וּלְמַצְאוֹ. וְכֵן עִבְרָתִי יוֹתֵר, וְהָיִיתִי
עוֹבֵר עַל יָם שֶׁל יַיִן, וַיִּדְעֵתִי שְׂזֵה הַיָּם נַעֲשֶׂה בְּוֵדָאֵי
מִהַדְבּוּרִים שֶׁל הַמְּלִיץ, שֶׁהוּא עוֹמֵד וּמְדַבֵּר תִּנְחוּמִין
לְפָנַי הַמְּלָךְ וְהַמְּלָכָה, וְאַחֲרֵכֶךָ הוּא חוֹזֵר פָּנָיו וּמְדַבֵּר
תִּנְחוּמִין לְהַבַּת־מְלָכָה, וּמֵאלוֹ הַדְבּוּרִים נַעֲשֶׂה הַיָּם שֶׁל
יַיִן (כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שִׁיר־הַשִּׁירִים ז: "וַחֲכֵךְ כִּיִּין הַטּוֹב"); אַךְ לֹא הָיִיתִי
יָכוֹל לְמַצְאוֹ. וְכֵן עִבְרָתִי יוֹתֵר, וְרֵאִיתִי שֶׁעוֹמֵד אָבֵן

שחקוק עליו תמונת ה'יד הנ"ל עם שרטוטיו, והבנתו
שכאן הוא בודאי החכם (של המלך הנ"ל), והוא חקק לו
תמונת ה'יד על האבן, אך לא היה אפשר למצאו. וכן
עברתי יותר, וראיתי שעומד מסדר על הר אחד
השלחנות של זהב והקרידענצין' (תפלים יקרי ערף) ושאר
אוצרות המלך, והבנתי שכאן הוא בודאי הממנה על
האוצרות (של המלך הנ"ל), אך לא היה אפשר למצאו.

השיב הגבור: גם אני עברתי על כל המקומות הללו,
ואני לקחתי מן השערות של זהב של התינוק הנ"ל, כי
לקחתי שבעה שערות שיש להם כל מיני גונין, והם
יקרים אצלי מאד. והייתי יושב במקום שישבתי,
והייתי מחיה עצמי במה שאפשר, בעשבים וכיוצא,
עד שלא היה לי שום דבר להחיות עצמי, והלכתי
באשר אלך. וכאשר הלכתי ממקומי הנ"ל, שכחתי
את הקשת שלי שם. השיב הבעל-תפלה: אני ראיתי
את הקשת הזו, וידעתי שבודאי הוא קשת שלך, אך
לא הייתי יכול למצא אותה. וספר יותר הגבור
להבעל-תפלה, שבשלהך משם, הייתי הולך ובא עד

שפגעתי בהמחנה הנ"ל ונכנסתי לתוכם, כי הייתי רעב מאד, והייתי רוצה לאכל, ותכף פשנכנסתי לתוכם קבלו אותי למלך עליהם כנ"ל. ועתה אני הולך לכבש העולם, וכוננתי, אולי אוכל למצא את המלך עם האנשים שלו הנ"ל. ודבר הבעל-תפלה עם הגבור: מה עושים עם האנשים הללו, דהינו בני המדינה הנ"ל שנפלו בתאות ממון כל-כך, עד שבאו לשטותים כאלו, שבעלי הממון הם אלהות אצלם, ושאר עניני שטות שיש לבני מדינה זאת. ענה ואמר הגבור להבעל-תפלה, ששמע מהמלך, שמכל התאות אפשר להוציא את מי שנפל לתוכם, אך מי שנופל לתאווה זו של ממון, אי אפשר בשום אופן להוציאו משם, ובודאי לא תפעל כלל אצלם, כי אי אפשר להוציאם מזה כלל. רק ששמע מהמלך, שעל-ידי הדרך שיש להתרב הנ"ל שמשם קבל גבורתו כנ"ל, על-ידי-זה יכולים להוציא מתאווה הזאת של ממון את מי שנפל ונשקע בתוכה. וישבו יחד איזה זמן הגבור עם הבעל-תפלה. ועל ענין הנ"ל של בני המדינה הנ"ל, שבקשו מהבעל-תפלה שיצא אל הגבור בשבילם

כנ"ל, הרחיבו הזמן, הינו שהבעל-תפלה פעל אצל
 הגבור להרחיב להם הזמן לבני המדינה, ונתן להם
 ארכא איזה זמן. ומסרו סימנים זה לזה, הינו הגבור
 והבעל-תפלה מסרו סימנים זה לזה, כדי שיוכלו לידע
 אחד מחברו, והלך לו הבעל-תפלה לדרך. ובדרך
 הלוכו של הבעל-תפלה ראה שהולכים אנשים
 ומתפללים, ונושאים חבורים של תפלות. ונתירא
 מהם, וגם הם נתיראו ממנו. ועמד להתפלל, וגם הם
 התפללו. אחר-כך שאל אותם: מי אתם. השיבו לו,
 שבעת שהיה רוח-סערה הנ"ל, שאז נפרדו בני העולם
 למיניהם, אלה בחרו בזה ואלו בזה (ככל המבאר למעלה
 חלוקי הכתות הנ"ל), אז אנהנו בחרנו לנו לעסק בתפלה
 תמיד להשם יתברך, ובקשנו ומצאנו בעל-תפלה אחד
 ועשינו אותו למלך. כששמע זאת הבעל-תפלה, הוטב
 הדבר בעיניו מאד, כי בזה הוא חפץ. והתחיל לדבר
 עמם, וגלה להם סדר תפלותיו וחבוריו ועניניו.
 כששמעו דבריו, נפתחו עיניהם וראו גדל מעלתו של
 הבעל-תפלה הזה, ותקף עשו אותו למלך עליהם, כי
 המלך שלהם מחל לו המלוכה, מחמת שראו שהוא

מפּלֵג בַּמַּעֲלָה יִתְרָה מְאֹד מְאֹד. וְלָמַד עִמָּהֶם
הַבַּעַל-תְּפִלָּה הַזֶּה וְהָאִיר עֵינֵיהֶם, וַעֲשָׂה אוֹתָם
לְצַדִּיקִים גְּמוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד. כִּי הֵם הָיוּ מִתְחַלְּהָ
גַּם-בֶּן צַדִּיקִים (מֵאַחַר שֶׁעָסְקוּ רַק בַּתְּפִלָּה כַּנִּלְ), אֲךָ זֶה
הַבַּעַל-תְּפִלָּה הָאִיר עֵינֵיהֶם עַד שֶׁנַּעֲשׂוּ צַדִּיקִים נוֹרָאִים
מְאֹד. וְשָׁלַח הַבַּעַל-תְּפִלָּה אֲנָרַת לְהַגְבֹּר הַנַּ"ל וְהוֹדִיעוּ
אֵיךְ שָׁזָכָה וּמָצָא אֲנָשִׁים כְּאֵלוֹ וְנַעֲשָׂה עֲלֵיהֶם מְלָךְ.

וּבְנֵי-הַמְּדִינָה שֶׁל מְמוֹן הַנַּ"ל הָיוּ עוֹסְקִים יוֹתֵר
בְּעִנְיֵיהֶם בְּעִבּוּדָתָם, כְּכֹל הַנַּ"ל. וְהוֹמַן שֶׁהַגְּבִיל עִמָּהֶם
הַגְּבֹר הַנַּ"ל הָיָה מִמְשַׁמֵּשׁ לְבוֹא, וְנִתְפַּחְדוּ מְאֹד. וַעֲשׂוּ
עִבּוּדָתָם הַנַּ"ל, וְהִקְרִיבוּ קָרְבָּנוֹת וּקְמִרַת וַעֲסָקוּ
בַּתְּפִלּוֹת שֶׁלָּהֶם שֶׁהָיוּ מִתְפַּלְּלִים לְאַלְקוֹתָם הַנַּ"ל.
וְנִסְכָּם בִּינֵיהֶם, שֶׁהֵם מְכַרְחִים (לְקַיֵּם עֲצַתָּם הָרִאשׁוֹנָה, דְּהִינוּ)
לְשַׁלַּח אֶל הַמְּדִינָה שִׁישׁ בָּהּ עֲשִׂירוֹת מִפְּלֵג כַּנִּלְ, אֲשֶׁר
לְפִי דַעְתָּם הָיוּ כָּל בְּנֵי אוֹתָהּ הַמְּדִינָה כְּלָם אַלְקוֹת
כַּנִּלְ. וְהֵם יוֹשִׁיעוּ אוֹתָם בְּנֹדָאֵי כַּנִּלְ, מֵאַחַר שֶׁכְּלָם הֵם
אַלְקוֹת כַּנִּלְ. וְשָׁלְחוּ שְׁלוּחִים לְשֵׁם. וּבְדַרְךָ הַלּוֹכִם (שֶׁל
הַשְּׁלוּחִים) לְשֵׁם תָּעוּ וְהִלְכוּ, וּמָצְאוּ אָדָם שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ עִם

מקל, שהמקל שלו היה יותר מכל אלקותם, הינו שהמקל שלו היה עם אבנים טובות יקרים, אשר זה המקל היה יותר מכל העשירות של כל אלקותם הנ"ל (הינו בין האלקות שבמדינתם ובין האלקות שהלכו אצלם, כי המקל היה יותר מכל העשירות של כלם). גם היה הולך בכובע, (שקורין קאפיליש), שהיה קבוע בו אבנים טובות שהיה שוה הון רב. ותכף ומיד נפלו לפניו בכריעה והשתחויה, כי לפי דעתם היה האדם הזה אלוך על כל אלקים שלהם, מאחר שיש לו עשירות מפלג בזה. (והאדם הזה שפגעו הוא היה הממנה על האוצרות של המלך הנ"ל). ואמר להם האדם הזה: זה הוא חדוש אצלכם (בלשון תמה), בואו עמי וראוה לכם עשירות. והולך אותם אל ההר שהיה מסדר שם אוצר המלך, והראה אותם את האוצר. ותכף ומיד נפלו בכריעה והשתחויה, כי זהו אלוך על כל אלקים, לפי דעתם (הסכלה והנבוכה, שהיה אצלם עקר האמונה הממון והעשירות כנ"ל).

אך קרפנות לא הקריבו שם (כי לפי דעתם הנ"ל שהוא אלוך על וכו', בנדאי היו מקריבים את עצמן לאלוך בזה, אך וכו'), כי כשיצאו אלו השלוחים, הזהירו אותם שבדרך לא יהיו

מקריבים קרבנות, כי חששו שאם ירצו בדרך להקריב קרבנות לא ישאר מהם כלום, כי אולי ימצאו איזה אוצר בדרך, אולי ילך אחד לבית-הכסא וימצא שם אוצר (והוא אצלו אלוך בנ"ל), ויתחילו להקריב את עצמן אליו, ולא ישאר מהם אחד, על-כן הזהירו את השלוחים (הינו בני המדינה הזהירו את השלוחים) שבדרך לא יקריבו קרבנות כלל, על-כן לא הקריבו אלו השלוחים קרבנות לזה הממנה הנ"ל. אבל זה היה ברור אצלם, שהוא אלוך על כל אלקים, מאחר שיש לו עשירות עצום ורב כזה. ונתישבו אלו השלוחים: למה להם לילך אל האלקות הנ"ל, דהינו אל המדינה שהיו עשירים מפלגים מאד, שהם אצלם כלם אלקות בנ"ל, כי הלוא אצל זה האיש בודאי יוכלו לקבל ישועה, כי הלוא זה האיש הוא אלוך גדול על כלם (לפי דעתם הרעה הנ"ל), מאחר שיש לו עשירות עצום ומפלג כזה (כפלי כפלים יותר מכלם), על-כן בקשו מזה האיש שילך עמם למדינתם, ונתרצה להם והלך עמם. ובא למדינתם. והיה אצל בני המדינה שמחה גדולה שמצאו אלוך כזה, כי היו בטוחים שעל-ידו יהיה להם תשועה

בודאי, מאחר שהוא אלוך כזה (לפי דעתם), כי יש לו
 עשירות עצום כזה. ועוה זה האיש (שהוא הממנה של המלך
 הנ"ל, שקבלו אותו בני המדינה הזאת לאלוף), שקדם שיהיה
 סדר מתקן ונכון במדינה לא יקריבו קרבנות כלל. (כי
 באמת זה הממנה של המלך היה צדיק גדול, כי היה מאנשי המלך
 הנ"ל שהיו בלם צדיקים גדולים מאד, ובודאי היה ממאס מאד בכל
 המנהגים הרעים והשטותים של אותה המדינה. אך עדין לא היה יכול
 להשיב אותם מדרך הרעה, אך עוה לעת-עתה שעל-כל-פנים לא
 יקריבו קרבנות). והתחילו בני המדינה לבקש מאתו
 אודות הגבור הנ"ל שעמד עליהם. וגם הממנה ענה:
 אפשר הוא זה הגבור (הידוע לו). והלך זה הממנה ויצא
 אל הגבור, ובקש מאנשיו של הגבור, אם אפשר
 להתראות פנים עמו. ואמרו שיודיעו לו וישאלו אותו.
 והלכו ושאלו אותו, ונתן רשות, ונכנס הממנה אל
 הגבור. והכירו זה את זה, והיה ביניהם שמוחות גדולות
 ובכיות כנ"ל. ואמר הגבור להממנה: תדע, שגם
 הבעל-תפילה הפשר שלנו ראיתו גם-כן, וכבר נעשה
 מלך (וספרו זה לזה איך נתגלגלו ובאו לכאן). וספר הממנה
 להגבור, שהוא עבר על מקום המלך ועל מקום כל
 האנשים הנ"ל, אך על שניהם לא עבר, הינו על מקום

הבעל-תפלה והגבור, על (מקום) אותם שניהם לא עבר. ודברו יחד הממנה עם הגבור אודות המדינה הנ"ל, על שנתעו ונבוכו כל-כף עד שבאו לשטותים כאלו. השיב הגבור להממנה תשובה הנ"ל שהשיב להבעל-תפלה כנ"ל, הינו ששמע מהמלך, שמי ששקע בתאוה זו של ממון, אי אפשר לו בשום אופן לשוב ולצאת משם כי אם על-ידי הדרך שיש להתרברב הנ"ל (שמשם מקבל הגבור כח גבורתו), על-ידי זה יכולים להוציאם מזה. והרחיבו הזמן עוד יותר, הינו שהממנה דבר עם הגבור להרחיב הזמן עם בני המדינה הנ"ל עוד יותר. ונתן להם הגבור עוד ארכא וזמן. אחר-כך מסרו סימנים זה לזה, הממנה והגבור. והלך הממנה מן הגבור וחזר הממנה אל המדינה הנ"ל. (וגם הממנה הנה בודאי הוכיח אותם על דרכם הרעה, שנתעו ונבוכו כל-כף בתאות ממון, אך לא הועיל להם כלל, כי כבר נשקעו בזה מאד מאד כנ"ל. רק מחמת שבכר הוכיחו אותם הרבה, הבעל-תפלה וגם הממנה, בלבדו אותם, והיו אומרים: אדרבא, הוציאו נא אותנו מטעותנו. אף-על-פי שהם היו אוחזים בדעתם בחזקה

ולא היו רוצים כָּלֵל לשוב מַטְעוֹתֶם הָרָעָה, אֲךָ הָיוּ
 אוֹמְרִים לְמוֹכִיחֵיהֶם הַנ"ל: אֲדַרְבָּא, אִם הוּא כְּדַעְתְּכֶם,
 שְׂאֵנְחָנוּ בְטָעוֹת וּבְמִבּוּכָה גְדוֹלָה, אִם-בֶּן הוֹצִיאוּ נָא
 אוֹתָנוּ מַטְעוֹתֵינוּ). וְנָתַן לָהֶם עֵצָה (הֵינּוּ הַמְּמַנֶּה נִתַּן עֵצָה לְבָנֵי
 הַמְּדִינָה הַנ"ל): בְּאֲשֶׁר שֶׁהוּא יוֹדֵעַ הַכַּחַשׁ שֶׁל זֶה הַגְּבוּר,
 מֵהֵיכָן הוּא מְקַבֵּל כַּחַשׁ גְּבוּרָתוֹ; וְסֵפֶר לָהֶם עֵנִין הַחֶרֶב
 הַנ"ל שֶׁמִּשָּׁם מְקַבֵּל הַגְּבוּר כַּחַשׁ גְּבוּרָתוֹ, בְּכֵן נִלְךְ אֲנִי
 וְאַתֶּם אֶל מְקוֹם הַחֶרֶב, וְעַל-יְדֵי-זֶה תּוּכְלוּ לְהַתְגַּבֵּר
 כְּנֶגְדּוֹ. וְכוּנַת הַמְּמַנֶּה הִיָּה, שֶׁכְּשִׁיבּוֹאוּ לְשָׁם יוּכְלוּ
 לְשׁוּב וּלְצִאת עַל-יְדֵי-זֶה מַטְעוֹתֶם כַּנ"ל (כִּי עַל-יְדֵי אוֹתוֹ
 הַדְּרֹךְ שִׁישׁ לְהַחֲרֹב הַזֹּאת, עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְהוֹצִיא מִתְּאֻת מִמּוֹן
 כַּנ"ל). וְקִבְלוּ דְבָרָיו (הֵינּוּ בְנֵי הַמְּדִינָה קִבְּלוּ עֲצַת הַמְּמַנֶּה לִילְךְ עִמּוֹ
 אֶל הַחֶרֶב הַנ"ל).

וְהִלְךְ הַמְּמַנֶּה. וּבְנֵי הַמְּדִינָה שָׁלְחוּ עִמּוֹ אֶת גְּדוּלֵי
 הַמְּדִינָה, שֶׁהֵם אֲצֵלֶם אֲלֵקוֹת (וּבְיָדָיו הָיוּ הוֹלְכִים עִם תְּכֵשִׁיטֵי
 כֶּסֶף וְזָהָב שֶׁהָיוּ תְלוּיִים עֲלֵיהֶם, כִּי זֶה הָיָה הַעֲקָר אֲצֵלֶם) וְהִלְכוּ יַחַד.
 וְהוֹדִיעַ הַמְּמַנֶּה הַדְּבָר הַזֶּה לְהַגְּבוּר: בְּאֲשֶׁר שֶׁהוּא הוֹלְךְ
 עִמָּם לְבַקֵּשׁ מְקוֹם הַחֶרֶב, וְכוּנַתוֹ, אוֹלֵי יִזְכֶּה בְּדַרְךְ
 הַלּוֹכוֹ לְמִצָּא אֶת הַמֶּלֶךְ וְאֲנָשָׁיו. עָנָה וְאָמַר הַגְּבוּר: גַּם

אני אלך עמך. ושנה הגבור עצמו, כרי שלא יבינו אלו
האנשים שהלכו עם הממנה שזהו הגבור הנ"ל, על-כן
שנה עצמו, והלך גם-כן עם הממנה. ונתישבו, שיודיעו
הדבר להבעל-תפלה. והודיעו לו. ואמר הבעל-תפלה,
שגם הוא ילך עמם, והלך אליהם הבעל-תפלה. וצוה
הבעל-תפלה לאנשים שלו שיתפללו על זה שיצליח
השם הרבם, שיזכו למצא המלך עם אנשיו הנ"ל, כי
תמיד היה הבעל-תפלה מתפלל על זה, והיה מצוה
לאנשיו והיה מתקן להם תפלות שיתפללו על זה,
ועתה הזהיר אותם ביותר, כשהלך אל הממנה והגבור
לילך עמם לבקש את המלך ואנשיו כנ"ל, שיתפללו
על זה תמיד לזכות למצא אותם. ובא הבעל-תפלה אל
הממנה והגבור הנ"ל, ובודאי היה ביניהם שמחה
גדולה, שמחות ובכיות כנ"ל, והלכו שלשתן יחד,
דהינו הממנה והגבור והבעל-תפלה והאלקות הנ"ל,
דהינו העשירים גדולי המדינה הנ"ל. (שהם נקראים
שם במדינתם אלקים כנ"ל) הלכו עמם, ויתהלכו באשר
יתהלכו.

וּבָאוּ לְמַדְינָה אַחַת. וְהָיוּ שָׁם שׁוֹמְרִים סְבִיב הַמְּדִינָה.
 וְשָׂאוּ אֶת הַשׁוֹמְרִים עַל עֶסְקֵי הַמְּדִינָה, וּמִי הַמְּלֶךְ
 שְׁלָכֶם. הַשִּׁיבוּ הַשׁוֹמְרִים, שְׁבַעַת שְׁחִיָּה הָרוּחַ סְעָרָה
 הַנִּ"ל, שָׂאוּ נִפְרְדוּ בְּנֵי הָעוֹלָם לְמִינֵיהֶם, כַּנִּ"ל, אִזּוּ בְּחָרוּ
 לָהֶם בְּנֵי הַמְּדִינָה שְׁלָחֶם, שְׁעָקָר הוּא הַחֲכָמָה, וְקָבְלוּ
 עֲלֵיהֶם חָכָם גָּדוֹל לְמַלְךְ, וְזֶה מִקְרוֹב מַצְאוּ חָכָם גָּדוֹל,
 מִפְּלֶג בְּחֲכָמָה מְאֹד מְאֹד, וּמַחֵל לוֹ הַמְּלֶךְ אֶת
 הַמְּלוּכָה, וְקָבְלוּ אוֹתוֹ לְמַלְךְ, כִּי אֲצֵלָם הָיָה הָעָקָר
 הַחֲכָמָה, וּמֵאַחַר שְׁמַצְאוּ חָכָם מִפְּלֶג כְּזֶה, עַל-כֵּן קָבְלוּ
 אוֹתוֹ לְמַלְךְ. וְאָמְרוּ אֵלָיו הַשְּׁלִשָּׁה הַנִּ"ל (תִּינּוּ הַמְּמַנֶּה וְהַגְּבוּר
 וְהַבַּעַל-תְּפִלָּה), שְׁנַרְאִין הַדְּבָרִים, שְׁזָהוּ הַחֲכָם שְׁלָנוּ (דְּהִינּוּ
 הַחֲכָם שֶׁל הַמְּלֶךְ הַנִּ"ל), וּבִקְשׁוּ אִם אֶפְשָׁר לְהַתְּרֹאת פָּנִים
 עִמוֹ; וְהַשִּׁיבוּ לָהֶם, שְׁיִזְדְּעוּ לוֹ וַיִּשְׂאֵלוּ אוֹתוֹ. וְהִלְכוּ
 וְשָׂאוּ, וְנָתַן לָהֶם רְשׁוּת. וּבָאוּ (אֵלָיו הַשְּׁלִשָּׁה) אֶל הַחֲכָם,
 שֶׁהוּא הַמְּלֶךְ שֶׁל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה, וְהַפִּירוּ זֶה אֶת זֶה, כִּי
 הַחֲכָם הַזֶּה הָיָה הַחֲכָם שֶׁל הַמְּלֶךְ הַנִּ"ל, וּבִנְדָאֵי הָיָה
 שָׁם שְׂמֻחָה גָּדוֹלָה, שְׂמֻחוֹת וּבְכִיּוֹת, כַּנִּ"ל, כִּי בָּכוּ אִיךְ
 זֹכִים לְמַצְאֵ אֶת הַמְּלֶךְ עִם כָּל הַנִּ"ל, וְשָׂאוּ אֶת
 הַחֲכָם, אִם אֵינּוּ יוֹדֵעַ מִן הַיָּד שֶׁל הַמְּלֶךְ, וְהַשִּׁיב לָהֶם,

שהיך הוא אצלו, אך מעת שנתפזרו על-ידי הרוח
 סערה כנ"ל, שאז נעלם מהם המלך וכו' כנ"ל, מאז הוא
 אינו רוצה להסתכל כלל בתוך היד, כי היא שיכה רק
 אל המלך, רק שחקק תבנית היד על אבן, כדי
 שישתמש בזה קצת לצורך ענינו, אבל בהיד אינו
 מסתכל כלל. ודברו עם החכם איך נתגלגל וכו' לכאן,
 וספר להם, שמעת שהיה הרוח סערה הנ"ל, הלך
 באשר הלך, (ובדרך הלכו עבר על כלם, רק על אלו השלשה, הינו
 הבעל-תפלה והגבור והממנה, לא עבר), עד שמצאו אותו
 בני-המדינה אלו וקבלו אותו למלך כנ"ל, ולעת עתה
 הוא צריך להנהיג אותם לפי דרכם, כפי דרך חכמתם,
 עד אשר ברבות הזמן ישיב אותם אל האמת. ודברו
 עם החכם אודות בני המדינה, הנ"ל, שנתעו ונבוכו
 כל-כך בשטות ועבודה זרה של ממוז, כנ"ל. ואמרו:
 אלמלא לא נתבדרנו ונתפזרנו כי אם בשביל אותה
 המדינה להחזיר אותם למוטב, היה די לנו בזה, כי
 נתפשו ונתעו כל-כך, כי באמת כל הכתות הנ"ל
 כלם נתעו ונבוכו, וצריכים לתקנם; להשיבם
 משטותם, ולהחזירם אל התכלית האמתית, כי אפלו

הפת שפָּחְרוּ לָהֶם חֲכָמָה לְתַכְלִית, גַּם הֵם לֹא הִשִּׁיגוּ
הַתַּכְלִית הָאֲמֵתִי, וְצָרִיכִין תַּקּוּן וְתִשׁוּבָה. כִּי בָּחְרוּ
בְּחֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וְאֶפִיקוֹרְסִית. אֵךְ מִכָּל הַטְּעוֹתֵימ
הַנְּזָכְרִים לְעֵיל הוּא בְּנִקְל יוֹתֵר לְהִשָּׁיֵב מִטְּעוֹתֵם
וּלְהַחְזִירֵם אֶל הָאֲמֵת, אֲבָל אֵלֹו נָתַעוּ בְּעִבּוּדָה זָרָה שֶׁל
מָמוֹן וְנִשְׁקָעוּ בָּהּ כָּל-כָּף כָּכָל הַנְּ"ל, עַד שְׂאִי-אֶפְשָׁר
לְהִשָּׁיֵב מִזֶּה, כַּנְּ"ל. (וְגַם הַחֲכָם הַשִּׁיב לָהֶם, שֶׁשָּׁמַע גַּם-בֶּן
מֵהַמְּלָךְ, שֶׁמִּכָּל הַתַּאֲוֹת אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא אֲבָל מֵתַאֲוָה זֹו שֶׁל מָמוֹן
אִי-אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא אֶת מִי שֶׁנִּפְלַל לְתוֹכָהּ, כִּי אִם עַל-יַדִּי הִדְרָךְ שִׁישׁ
לְהַחֲרֵב הַנְּ"ל). וְנִתְרַצָּה הַחֲכָם גַּם-בֶּן לִילֵךְ עִמָּהֶם, וְהִלְכוּ
אֶרְבַּעַתָּן יַחַד. וְגַם אֵלֹו הָאֱלֻקוֹת הַשּׁוֹטִיִּים הַנְּ"ל הִלְכוּ
עִמָּהֶם גַּם-בֶּן כַּנְּ"ל.

וְהִלְכוּ וּבָאוּ לְמַדִּינָה אַחַת, וְשָׂאוּ גַם-בֶּן אֶת הַשּׁוֹמְרִים
עַל עֲנִיֵּן הַמַּדִּינָה, וּמִי הַמְּלָךְ שֶׁלָּהֶם, הִשִּׁיבוּ, שֶׁמִּעַת
שֶׁהָיָה הָרוּחַ סְעָרָה הַנְּ"ל, אִזּוּ בָּחְרוּ לָהֶם בְּגִי מַדִּינָה זֹו,
שֶׁהַתַּכְלִית הוּא הַדְּבֹור וְקִבְלוּ עֲלֵיהֶם דְּבָרָן, בְּעַל לְשׁוֹן,
לְמַלְךְ. אַחֲר־כֵּן מִצָּאוּ אִישׁ אַחָד, שֶׁהָיָה בְּעַל לְשׁוֹן
וּמְלִיצָה, וְדְבָרָן מִפְּלֵג מְאֹד מְאֹד, וְקִבְלוּ אוֹתוֹ לְמַלְךְ,
כִּי הַמְּלָךְ מָחַל לוֹ הַמְּלוּכָה, מֵאַחַר שֶׁהוּא בְּעַל לְשׁוֹן

בזה. והבינו אלו הארבעה הנ"ל, שבודאי זה הוא
 המליץ שלנו (דהינו המליץ של המלך הנ"ל), ובקשו גם-כן אם
 אפשר להתראות עם המלך הזה, ואמרו, שיודיעו לו
 ויקבלו רשות. והלכו ושאלו, ונתן להם רשות, ונכנסו
 אלו הארבעה אצל המלך של מדינה זו, והוא היה
 המליץ של המלך, כנ"ל, והבירו זה את זה. והיה
 ביניהם גם-כן שמחה גדולה ובכיות, כנ"ל. והלך
 המליץ עמם גם-כן, והלכו יותר לבקש אולי ימצאו
 הנשואים דהינו המלך וכו', כי ראו שה' מצליח דרכם,
 שהם מוצאים בכל פעם את חבריהם, ותלו כל זה
 בזכות הבעל-תפלה הכשר שלהם, שהוא עוסק תמיד
 להתפלל על זה, ועל-ידי תפלותיו זכו למצוא את
 חבריהם הנ"ל. והלכו יותר, אולי יזכו למצוא גם השאר.
 והלכו ובאו למדינה אחת. ושאלו גם-כן על ענין
 המדינה, ומי המלך שלהם. השיבו להם, שהם מן הכת
 שבתרו להם את השמחה ומשנה לתכלית, וקבלו
 עליהם איזה שכור אחר, שהוא בשמחה תמיד להיות
 מלך עליהם. ואחר-כך מצאו איש אחר, שהיה יושב

בתוך ים של יין, והוטב בעיניהם ביותר, כי זה הוא בודאי שכור מפלג מאד מאד, וקבלו אותו למלך. ובקשו גם-כן להתראות פנים עמו, והלכו וקבלו רשות ונכנסו (אלו החמשה חברים הנ"ל) אצל זה המלך. והוא היה האוהב נאמן של המלך, שהיה יושב בתוך הים של יין, שנעשה מדברי התנחומין של המליץ כנ"ל. (ובני המדינה זו סברו שהוא איש שכור גדול, מאחר שיושב בים של יין. וקבלו אותו למלך). והפירו זה את זה. והיה ביניהם גם-כן שמחה גדולה ובכיות, כנ"ל.

והלך האוהב נאמן עמם גם-כן, והלכו יותר ובאו למדינה אחת, ושאלו את השומרים: מי המלך שלכם? השיבו, שמלך שלכם הוא יפת-תאר, מחמת שהיא מביאה אל התכלית, כי התכלית הוא ישוב העולם, כמבאר לעיל. ובתחלה היתה אצלם איזה יפת-תאר למלכה, אחר-כך מצאו יפת-תאר מפלגת ביפיה מאד מאד, וקבלו אותה למלך. והבינו (הינו אלו החברים הנ"ל הבינו) שהיא בודאי הבת-מלכה הנ"ל, ובקשו גם-כן להתראות עמה. והלכו וקבלו רשות, ונכנסו אל המלכה, והפירו כי היא הבת-מלכה. וגדל השמחה

שהיה שם, בודאי אין לשער. ושאלו אותה איך באת
 לכאן וספרה להם, שמעת שבא הרוח סערה וחטף את
 התינוק היקר (מן העריסה). הנ"ל, אז יצאה בשעת
 ההקלה אחר התינוק ולא מצאה אותו. ודחק אותה
 החלב, ומזה נעשה ים של חלב. ואחר-כך מצאו אותה
 בני מדינה זו, וקבלו אותה למלך עליהם. והיה שם
 שמחה גדולה; גם בכו מאד על התינוק היקר
 הנזכר-לעיל, שנאבד מהם ועל אביה ואמה שאינה
 יודעת מהם. והנה נמצא, שבא בעלה של המלכה
 הזאת, (הינו הבת-מלכה שנעשית פאן מלכה) כי הגבור הוא
 בעלה בנ"ל, ועתה יש להמדינה מלך. ובקשה
 הבת-מלכה (שהיא מלכה במדינה זו) את הבעל-תפלה,
 שילך במדינתה, ויטהר אותה מהזקמא הגדולה שלה,
 כי מאחר שאצלם היה עקר התכלית ענין היפת-תואר,
 בנ"ל, בודאי היו מזהמים מאד מאד בתאוה זו, על-בן
 בקשה מהבעל-תפלה, שילך ויטהר אותם קצת
 לעת-עתה, שלא יתגשמו לעת-עתה, בזקמא הזאת
 כל-כך, כי מלבד התגברות התאוה, היה אצלם כמו
 אמונה, שזהו התכלית, (כי כל הכתות הנ"ל, שפברו להם כל

אחת ואחת איזה מדה רעה לתכלית, כנ"ל, היה אצל כל אחת ואחת כמו אמונה גמורה אותה המדה רעה) ועל-כן בודאי היו משקעים מאד בזה, על-כן בקשה ממנו, שילך ויטהר אותם קצת לעת עתה.

אחר-כך הלכו בלם לבקש השאר, והינו המלך וכו'. והלכו ובאו למדינה אחת, ושאלו גם-כן: מי המלך שלכם? השיבו, שהמלך שלהם הוא בן שנה, כי הם מן הפת שבחרו להם שמי שיש לו שפע מזונות, ואינו נזון ממזון של שאר בני-אדם הוא ראוי להיות מלך, וקבלו לפי שעה עשיר אחד למלך. אחר-כך מצאו אדם שהיה יושב בים של חלב והוטב בעיניהם מאד, כי זה האדם הוא נזון כל ימיו מחלב, ואינו נזון ממזונות של שאר העולם, על-כן קבלו אותו למלך. ועל-כן נקרא בן שנה מחמת שגזון מחלב כמו בן שנה. והבינו, שהיה הוא התינוק הנ"ל, ובקשו להתראות פנים עמו. והלכו ושאלו, וקבלו רשות. ונכנסו אצלו, והכירו זה את זה, כי גם הוא (הינו התינוק שנעשה מלך) הכיר אותם, אף-על-פי שהיה תינוק קטן כשנעלם מאתם, אף-על-פי-כן, מאחר שהיה חכם גמור מעת הולדו, כי

נולד עם חכמה גמורה, פנ"ל, על-פן הפיר אותם, והם הפירו אותו בודאי, ובודאי היה שם שמחה נוראה מאד, וגם פכו עדין על שאינם יודעים מהמלך והמלכה, ושאלו אותו: איך באת לכאן? וספר להם, שבעת שחטף אותו הרוח סערה נשאו למקום שנשאו, והיה שם באותו המקום, והיה מחיה עצמו במה שאפשר במה שמצא שם, עד שבא אל ים של חלב, והבין שזה הים נעשה בודאי מחלב של אמו, כי בודאי דחק אותה החלב, ומזה נעשה זה הים. וישב שם באותו הים של חלב, והיה גזון מן החלב, עד שבאו בני המדינה זו וקבלו אותו למלך.

אחר-כך הלכו יותר, ובאו למדינה אחרת, ושאלו: מי המלך שלכם? השיבו, שהם בחרו להם, שרציתה הוא התכלית, וקבלו עליהם למלך רוצח אחד. אחר-כך מצאו אשה אחת, שהיתה יושבת בתוך ים של דם, וקבלו אותה למלך מחמת שראו שהיא בודאי רוצח גדול מאד מאד, מאחר שיושבת בתוך ים של דם. ובקשו גם-כן להתראות פנים עמה, והלכו וקבלו

רשות, ונכנסו אליה והיא היתה המלכה הנ"ל, שהיתה בוכה תמיד, ומהדמעות שלה נעשה הים של דם, כנ"ל. והבירו זה את זה, והיה שמחה גדולה מאד בודאי. ועדין היו בוכים, על שאינם יודעים מן המלך עדין.

והלכו יותר, ובאו למדינה אחת, ושאלו: מי המלך שלכם? השיבו, שהם בחרו להם למלך איש מכבד אחד, כי אצלם עקר התכלית הוא כבוד. אחר-כך מצאו שהיה יושב בשדה זקן אחד וכתר על ראשו, והוטב בעיניהם, כי הוא מכבד גדול, מאחר שהוא יושב בשדה מכתר בכתר, וקבלו אותו למלך. והבינו כי בודאי זה הוא המלך, (הינו המלך שלהם הנ"ל) ובקשו גם-כן אם אפשר להתראות עמו, והלכו, וקבלו רשות (קבלת רשות הוא מה שקורין מעלדיוין) ונכנסו אצלו. והבירו, כי הוא הוא המלך בעצמו; וגדל השמחה שהיה שם בודאי, אי-אפשר לשער במח. ואלו האלקות השוטים הנ"ל, (הינו העשירים, גדולי המדינה של עשירות, שהיו במדינתם אלקות), הלכו עמם, ולא ידעו כלל מחיותם מהו השמחות הללו.

והנה עתה חזרו ונתקבצו כל הקבוץ הקדוש יחד, ושלחו את הבעל-תפלה אל המדינות הנ"ל (הינו המדינות של הכתות הנ"ל, שפירו להם מדינות רעות הנ"ל לתכלית) לתקן אותם ולטהר אותם להשיבם משטותם, כל מדינה ומדינה משטות וטעות שלה, כי כלם תעו ונבוכו כנ"ל, ועתה הנה בודאי כח ביד הבעל-תפלה לילך אליהם ולהשיבם, כי קבל כח ורשות מן המלכים של כל המדינות הנ"ל, כי כאן היו כל המלכים שלהם, כנ"ל (כי הקבוץ הקדוש הזה של המלך שחזרו עתה ונתקבצו, כלם היו מלכים על כל המדינות של הכתות הנ"ל, כנ"ל).

והלך הבעל-תפלה בכחם לטהרם ולהחזירם בתשובה. ודבר הגבור עם המלך אודות בני המדינה, שנפלו אל העבודה זרה של ממון, כנ"ל, ואמר הגבור להמלך: איך ששמעתי מפיכם, שעל-ידי הדרך שיש לי אל החרב הנ"ל, על-ידי-זה יכולים להוציא את מי שנשקע בעבודה זרה של תאות ממון. השיב לו המלך: כן הדרך. והודיע המלך להגבור; היות שפירך, שהוא עולה אל החרב הנ"ל, יש דרך מן הצד, ובאים באותו הדרך אל הר של אש, ועל ההר רבוץ אריות, והאריה,

כִּשְׁהוּא צָרִיךְ לֵאכֹל, הוּא הוֹלֵךְ וְנוֹפֵל עַל הָעֲדָרִים
 וְלוֹקַח לּוֹ צֵאן וּבְהֵמוֹת וְאוֹכְלִים, וְהָרוּעִים יוֹדְעִים מְזוּהָ,
 וְשׁוֹמְרִים מְאֹד אֶת הַצֵּאן מִפְּנֵיו, אֲבָל הָאֲרִיָּה אֵינוֹ
 מִשְׁגִּיחַ כָּלֵל עַל זֶה, רַק כִּשְׁהוּא רוֹצֵה לֵאכֹל, הוּא נוֹפֵל
 עַל הָעֲדָרִים, וְהָרוּעִים הֵם מִכִּים וּמִרְעִישִׁים עָלָיו, אֲבָל
 הָאֲרִיָּה אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ זֹאת כָּלֵל, רַק הוּא לוֹקַח לְעַצְמוֹ צֵאן
 וּבְהֵמוֹת וְהוֹמָה וְאוֹכְלִים. וְאוֹתוֹ הָהָר שֶׁל אֵשׁ הַנֵּ"ל אֵינוֹ
 נִרְאָה כָּלֵל. וְעוֹד מִן הַצֵּד יֵשׁ עוֹד הַרְדָּךְ אַחֵר, וּבָאִים
 בְּאוֹתוֹ הַהַרְדָּךְ אֶל מְקוֹם, הַנִּקְרָא קַעֲדָ (מִסְבָּח) הַיְנוּ בֵּית
 הַבְּשׂוּל, וְשָׁם, בְּאוֹתוֹ הַקַּעֲדָ, יֵשׁ כָּל מִינֵי מֵאֲכָלִים,
 וּבְאוֹתוֹ הַקַּעֲדָ אֵין שׁוֹם אֵשׁ כָּלֵל, רַק הַמֵּאֲכָלִים
 מִתְּבַשְּׁלִים עַל-יְדֵי הָהָר שֶׁל אֵשׁ הַנֵּ"ל, וְהָהָר שֶׁל אֵשׁ
 הוּא רְחוֹק מִשָּׁם הַרְבֵּה, רַק שְׁהוֹלְכִים שְׁבִילִים וְצִנּוֹרוֹת
 מִן הָהָר שֶׁל אֵשׁ אֶל הַקַּעֲדָ הַנֵּ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה
 מִתְּבַשְּׁלִים שָׁם כָּל הַמֵּאֲכָלִים הַנֵּ"ל. וְגַם הַקַּעֲדָ הַזֹּאת
 אֵינָה נִרְאָה כָּלֵל, רַק שֵׁישׁ סִימֵן, שְׁעוֹמְדִים שָׁם צִפְרִים
 עַל אוֹתָהּ הַקַּעֲדָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יוֹדְעִים, שֶׁשָּׁם הוּא הַקַּעֲדָ,
 וְאֵלוֹ הַצִּפְרִים הֵם מְרַחֲפִים בְּכַנְפֵיהֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה הֵם
 מִבְּעִירִים הָאֵשׁ וּמִכִּבִּים הָאֵשׁ, הַיְנוּ, עַל-יְדֵי הַרְחִיפָה

שֶׁל הַצִּפּוֹרִים הֵם מִבְּעִירִים וּמִלְהִיבִים הָאֵשׁ וְגַם
עַל-יַדֵּיהֶם בְּעֶצְמוֹ הֵם מִכְּבִּים הָאֵשׁ שְׂלֵא יִתְלַהֵב יוֹתֵר
מִדִּי. וְהֵם מִלְהִיבִים הָאֵשׁ כְּפִי הַמַּאֲכָלִים; שְׂלֵצֶרֶךְ
מֵאֲכָל פְּלוֹנֵי צְרִיכִים לְהִלְהִיב הָאֵשׁ כָּךְ, וּלְצֶרֶךְ מֵאֲכָל
אַחַר צְרִיכִים לְהִלְהִיב הָאֵשׁ כָּךְ הַכֵּל כְּפִי הַמַּאֲכָל, בֵּן
הֵם מִלְהִיבִים אֶת הָאֵשׁ (כֵּל זֶה הוּא דְבָרֵי הַמֶּלֶךְ אֶל הַגִּבּוֹר).

בְּבֵן תּוֹלִיךְ אוֹתָם (הֵינּוּ אֶת אֱלֹהֵי הָאֲנָשִׁים הַנִּלְשָׁנָה שֶׁנִּפְּלוּ בְּעִבּוּדָה
זָרָה שֶׁל מִמּוֹן, שֶׁהֵם הָאֱלֹקוֹת שֶׁל הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת הַנִּלְשָׁנָה, שֶׁהִלְכוּ
עִמָּהֶם, כַּנִּלְשָׁנָה) תִּחְלָה נִגְדַּד הָרוּחַ, כְּדֵי שֶׁיִּגְיַע אֱלֹהֵיהֶם רִיחַ
הַמַּאֲכָלִים הַנִּלְשָׁנָה, אַחֲרֵי-כֵן, כְּשֶׁתִּתֵּן לָהֶם מִן הַמַּאֲכָלִים
הַנִּלְשָׁנָה, בְּנִדְאֵי יִשְׁלִיכוּ תִּאֲוָה זֹאת שֶׁל מִמּוֹן. וְכֵן עָשָׂה
הַגִּבּוֹר, וְלָקַח אֶת הָאֲנָשִׁים הַנִּלְשָׁנָה, דֵּהֵינּוּ גְדוּלֵי הַמְּדִינָה
שֶׁל עֲשִׂירוֹת, שֶׁהֵם אֱלֹקוֹת בְּמְדִינַתָּם, כַּנִּלְשָׁנָה, כִּי אֱלֹהֵי
הָאֱלֹקוֹת הָיוּ בְּכֹאֵן, כִּי בָאוּ עִם הַמְּמֻנָּה עַל הָאוֹצְרוֹת
לְכֹאֵן, כְּכֹל הַמְּבֹאֵר לְמַעְלָה. וּכְשֶׁיִּצְאוּ מִמְּדִינַתָּם עִם
הַמְּמֻנָּה, כַּנִּלְשָׁנָה, נִתְּנוּ לָהֶם בְּנֵי הַמְּדִינָה כַּחַ וְהִרְשָׁאָה,
שֶׁכֵּל מַה שֶׁיַּעֲשׂוּ אֱלֹהֵי הַשְּׁלוּחִים, יִהְיֶה עֲשׂוּי. וְכֵל בְּנֵי
הַמְּדִינָה מִכְּרָחִים לְהִתְרַצוֹת לְכֹל מַה שֶׁיַּעֲשׂוּ אֱלֹהֵי
הַשְּׁלוּחִים, (שֶׁהֵם גְּדוּלֵי הַמְּדִינָה אֱלֹקוֹת שְׁלָחָם) וְלֹא יוֹכְלוּ

לשנות. ולקח הגבור את אלו האנשים, שהם נקראים
אלקות במדינתם מחמת עשרם, כנ"ל, והוליד אותם
בדרך הנ"ל, והביא אותם עד הקעף של המאכלים
הנ"ל ובתחלה הוליד אותם כנגד הרוח, והגיע להם
הריח של המאכלים, והתחילו לבקשו מאד, שיתן
להם מהמאכלים הטובים הללו. אחר-כך הוליד אותם
מכנגד הרוח, והתחילו לצעק שיש סרחה גדולה, חזר
והביא אותם כנגד הרוח, ושוב הגיע להם הריח הטוב
של המאכלים, וחזרו ובקשו אותו, שיתן להם מן
המאכלים. חזר והוליד אותם מכנגד הרוח, וחזרו
וצעקו, שיש סרחה גדולה מאד. ענה ואמר להם הגבור
להאנשים הנ"ל: הלא אתם רואים, שאין כאן שום דבר
שיסרית, בהכרח צריכים לומר בודאי שאתם בעצמכם
מסריחים, כי בכאן אין שום דבר שיסרית.

אחר-כך נתן להם מן המאכלים הנ"ל ותכף כשאכלו
מאלו המאכלים, התחילו תכף להשליך ולזרק מהם
את כספם וזהבם, וכל אחד חפר לעצמו תפירה וקבר,
וקבר את עצמו בתוך התפירה מחמת גדל הבושה,
שנתבישו על-ידי שהרגישו גדל הסרחון של הממון

(שהוא מסרית כמו צואה ממש) מחמת ששעמו מן המאכלים
 הנ"ל, וקרעו את פניהם, וקברו את עצמן, ולא היו
 יכולים להרים פניהם כלל. ונתביש אחד מחברו, כי
 שם באותו המקום, הממון הוא הבושה הגדולה מכל
 הבושות, ומי שרוצה לדבר דברי בזוי לחברו, הוא
 אומר לו שיש לו ממון, כי ממון הוא בושה גדולה מאד
 שם, וכל מי שיש לו יותר ממון, מתביש יותר. על-כן
 קברו את עצמן מגדל הבושה, וכל-אחד לא היה יכול
 להרים פניו אפלו בפני חברו, מכל-שכן בפני הגבור
 הנ"ל. וכל מי שהיה מוצא אצלו עוד איזה דינר או
 גדול, היה מבער אותו מיד ומשליכו מפניו למרחוק
 בחפזון גדול. אחר-כך בא אליהם הגבור, והוציא
 אותם (מן החפירות והקברים הנ"ל) ואמר להם: בואו עמי, כי
 עתה אינכם צריכים להתירא עוד מן הגבור, (שהיו כל
 בני המדינה של עשירות מתיראים מפניו כנ"ל) כי אני אני הוא
 הגבור (כנ"ל). ובקשו מן הגבור שיתן להם מן המאכלים
 הללו, כדי להוליך למדינתם. כי הם בודאי יהיו
 ממאסים מאד בממון, אך רצו שגם כל בני המדינה
 יצאו מתאוה זו של ממון. ונתן להם מאלו המאכלים,

והוליכו אל המדינה שלהם, ותכף כשנתנו להם מאלו
המאכלים, התחילו תכף להשליך את כספם וזהבם
כנ"ל, וטמנו עצמן במחלות עפר מגדל הבושה.
והעשירים הגדולים והאלקות הנ"ל, נתבישו ביותר.
וגם הקטנים שהיו נקראים אצלם "חיות רעות" כנ"ל,
נתבישו בעצמן גם-כן, על שהיו עד הנה קטנים בעיני
עצמן מחמת שאין להם ממון. כי עתה נתגלה
שאדרבא, הממון הוא עקר הבושה. כי אלו המאכלים
הנ"ל יש להם סגלה זו, שמי שאוכל מהם ממאס
בממון מאד. כי מרגיש סרחון הממון כמו צואה וטנוף
ממש. ואזי השליכו אלילי כספם ואלילי זהבם.
ואחר-כך שלחו לשם את הבעל-תפלה הנ"ל, ונתן
להם תשובות ותקונים, וטהר אותם. והמלך הנ"ל מלך
בכפה. וכל העולם שבו אל השם יתברך, ועסקו רק
בתורה ותפלה ותשובה ומעשים טובים. אמן בן יהי
רצון.

ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

מבאר בפסוק. שיש להקדוש ברוך הוא תנור במקום זה. והאש הוא שם. במקום אחר. רחוק מן התנור. כמו שכתוב (ישעיה ל"א): "נאם ה' אשר אור לו בציון. ותנור לו בירושלים": ועין שם כל הקפיטל הנ"ל, שמדבר מענין כל המעשה הנ"ל.

"הוי הירדים מצרים לעזרה ועל סוסים ישענו. ומצרים אדם ולא אל וסוסיהם בשר ולא רוח": הינו בחינת המדינה שפמכו עליה המדינה של עשירות שהם יושיעו אותם. כי לפי טעותם סברו שהם כלם אלקות. וסוסיהם הם מלאכים כמבאר לעיל בתוך המעשה עין שם. וזה שמים הפסוק: "ומצרים אדם ולא אל וסוסיהם בשר" וכו'. והבן:

"וה' יטה ידו וכשל עוזר ונפל עזר ויחדו כלם יכליון". הינו בחינת ה' הנ"ל: כי על ה' ראו ששניהם יהיו נכלין, העוזר והעוזר כנ"ל.

"כאשר יהנה הארצה והכפיר על טרפו אשר יקרא עליו מלא רעים" וכו': "כצפרים עפות" וכו': הינו בחינת הארצה הנ"ל והצפרים הנ"ל עין היטב לעיל בתוך המעשה והבן: "כי ביום ההוא ימאסון איש אלילי כספו ואלילי זהבו" וכו'.

"ונפל אשור בחרב לא איש וכו' ונס לו מפני חרב וכו' וסלעו ממגור יעבור": זה בחינת השליטה בתות של החרב הנ"ל. ונפל ונס זה בחינת שני הכחות הנ"ל. "וסלעו ממגור יעבר". זה בחינת חלי הדאר הנ"ל שחולף ועובר חזקו וכחו ממנו. כי סלעו פרושו חזקו. וזה בחינת כח השלישי של החרב הנ"ל. עין היטב: והבן: אחר כל זה סים הפסוק: "נאם ה' אשר אור לו בציון ותנור לו בירושלים". הינו התנור והאש הנ"ל. כנ"ל:

ראה והבט והבין כי בהקפיטל הזה מבאר כל המעשה הנ"ל. (כל זה דברי רבנו זכרוננו לברכה): וכך אמר רבנו זכרוננו לברכה בפרוש שכל המעשה בלה מראש ועד סוף היא רמוזה בלה בתוך הקפיטל הנ"ל (הינו ישעיה ל"א) ואמר שכל הדברים של המעשה הנ"ל כלם יכולים למצא במקראות וכיוצא. (כגון "וטמאתם את צפוי פסילי כספך ואת אפדת מסכת זהבך תזרם כמו דוה צא תאמר לו". (ישעיה ל"ד) וכמו שכתוב (ישעיה ב): "ביום ההוא ישליך האדם את אלילי כספו ואת אלילי זהבו וכו' לחפר פרות וכו' לבוא בנקרות הצרים" וכו'. הינו שישליכו תאות ממוזן שהיא עבודה זרה ממש. ויטמינו עצמן בתפירות וכו' כמבאר במעשה הנ"ל. כי הממוזן הוא מסריח כמו צואה ממש. כמו שכתוב: "תזרם כמו דוה צא תאמר לו". וכן כיוצא בזה. יכולים למצא כל דברי המעשה הנ"ל במקראות וכיוצא).

אבל עקר המעשה בלה נאמרה על קפיטל הנ"ל כי שם היא מבארת ומרמזת בלה. אבל אין אתנו יודע עד מה. כי אם מה שגלה לנו בפרוש (הינו כל המבאר לעיל).

אָבֵל שָׁאֵר עֲנִינֵי הַמַּעֲשָׂה. לֹא זָכִינוּ לְהַשִּׁיג אִיךָ הִיא
מַרְמְזוֹת בְּקַפִּיטָל הַנ"ל אָבֵל אָמַר בְּפִרוּשׁ שְׁכָל הַמַּעֲשָׂה
כִּלְכָּה מַרְמְזוֹת שָׁם.

סֵדֶר הַמִּלְךָ עִם אֲנָשָׁיו הַנ"ל הוּא כָּךְ. הַבַּעַל-תְּפִלָּה עִם
הַגְּבוּר: הַמְּמַנֶּה עַל הָאוֹצְרוֹת וְהַחֲכָם: הַמְּלִיץ וְהָאוֹהֵב
נְאֻמָּן: הַבֵּת מַלְכָּה עִם בְּנָה: הַמִּלְךָ וְהַמְּלָכָה: כָּךְ הוּא
הַסְּדוּר שְׁלָהֶם: וְהֵם בְּחִינַת עוֹלָם הַתְּקוּן: וְהֵם עֲשָׂרָה
דְּבָרִים. וְלֹא נִחְשְׁבוּ כַּסְּדֵר: הֵינּוּ שְׁלֵל נִחְשְׁבוּ (אֵלֹ
הָעֲשָׂרָה הַנ"ל) כְּפִי הַסְּדֵר הַמְּבֹאָר בְּסִפְרֵי קַבְּלָה: אָבֵל יֵשׁ
דְּבָרִים בְּגוֹ: גַּם מְבֹאָר בְּסִפְרֵים שְׁכָשְׁהַשְּׁפָעַת מִדָּה
אַחַת עוֹבֶרֶת דֶּרֶךְ מִדָּה אַחֶרֶת שְׁכָשְׁמַתְעַכְבֵּת שָׁם זֹאת
הַהֲשָׁפָעָה. אִזִּי נִקְרְאוֹת עַל שֵׁם אוֹתָהּ הַמִּדָּה. הֵינּוּ
שְׁהַמִּדָּה שְׁשָׁם מַתְעַכְבֵּת הַהֲשָׁפָעָה שֶׁל מִדָּה אַחֶרֶת
שְׁעוֹבֶרֶת דֶּרֶךְ שָׁם. הִיא נִקְרְאוֹת עַל שֵׁם אוֹתָהּ הַמִּדָּה
שְׁבֹא מְמַנֶּה הַהֲשָׁפָעָה. וּבְשִׁבִיל זֶה נִשְׁתַּנָּה כָּאֵן הַסְּדֵר
וְגַם יֵשׁ עוֹד כְּמָה עֲנִינִים בְּזֶה הַמְּבֹאָרִים לְהַבְּקִיאִים
הֵיטֵב בְּסִפְרֵים כָּל זֶה אָמַר רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה בְּפִרוּשׁ:

גם הבנתי מדבריו שמרמו בזאת המעשה מיתת
 המלכים ותקונם. ובין בבחינת התרפן ובין בבחינת
 התקון לא נאמרו בסדר העשר בחינות הנ"ל. מחמת
 הטעמים וענינים הנ"ל.

ועדין הדברים סתומים וחתומים. כי סוד המעשה לא
 נלה כלל. רק האיר עינינו בפסוקים וענינים הנ"ל כדי
 שידע שיש בהמעשה סודות נסתרים גדולים ונוראים
 מאד: ואין אתנו יודע עד מה אשרי מי שיוזב להבין
 קצת סודות המעשיות הללו המבארים בזה הספר. כי
 כלם הם חדושים נפלאים ונוראים מאד מאד. עמק
 עמק מי ימצאנו: מה נאמר מה נדבר. מי ששמע בזאת מי
 ראה באלה.

מעשה יג'

מהשבעה בעטליר'ס

(התחלטה בליל שבת-קדש פּרשת שמיני כ"ה אדר שני תק"ע)

פעם אחת יצא מפיו הקדוש על עצמו, ואמר בזה הלשון: אני סבא דסבין. ואם תסתכל ותבין בהמעשה הנוראה של שבעה בעטלירם בהספור של הבעטליר הראשון שהיה עור, שאמר לו הנשר הגדול שהוא זקן מאד, ואף-על-פי-כן הוא יניק ולא התחיל לחיות כלל וכו', והיה זקן נגד כל הזקנים הנזכרים שם, תבין קצת ענין זה. וכן משאר עניני המעשה הנ"ל תוכל להבין קצת גדלת רבנו ז"ל. ולחכימא ברמיזא: (חיי מוה"ר ע"ב)

שיך להתחלת המעשה של השבעה בעטלירם הנדפס בהשיחות סימן קמ"ט, עין שם. אחר תבות: "אני אספר לכם איך פעם אחת היו שמחים", צריך להיות: ושמעתי שאמר אז בזה הלשון: מה אתם יודעים איך לשמת מתוך מרה שחורה, אני אספר לכם איך פעם אחר היו שמחים וכו'. נשמע מפיו הקדוש בפרוש, שהמעשיות אספר הם חדושים נפלאים ונוראים מאד, וראויים לדרשם ברכים, לעמוד בבית-הכנסת ולספר מעשה מאלו המעשיות שספר, כי הם חדושים גבוהים ונוראים מאד.

אמר המעתיק, שמעתי מפי הרב נפתלי ז"ל שאחר שספר רבנו

ז"ל המעשה מהשבעה בעמלירם, הפליג במעלתה מאד ואמר, שרשאיין לפע לבראד ולכנס בבית הכנסת, ולומר להשמש שיקבץ העולם לדרשה, ולהכות על השלחן (כנהוג קדם הדרשה להשקיט המית העם), ולספר להם זאת המעשה: (שם ס"ג)

מעשה. פעם אחת היה מלך, והיה לו בן יחיד. ורצה המלך למסר המלוכה לבנו בחייו. ועשה משתה גדול (שקורין באל). ובודאי בכל פעם שהמלך עושה באל הוא שמחה גדולה מאד, בפרט עתה, שמסר המלוכה לבנו בחייו, בודאי היה שמחה גדולה מאד. והיו שם כל השרי מלוכה, וכל הדכסים והשרים, והיו שמחים מאד על המשתה. וגם המדינה היו נהנים מזה שמוסר המלוכה לבנו בחייו, כי הוא כבוד גדול למלך. והיה שם שמחה גדולה מאד. והיה שם כל מיני שמחה: קאפעלייש (מקהלות זמר) וקאמעדייש (משחקי הצגות) וכיוצא מזה, כל מיני שמחה, הכל היה שם על המשתה.

וכשנעשו שמחים מאד עמד המלך ואמר לבנו: היות שאני חוזה בכוכבים, ואני רואה שאתה עתיד לירד מן המלוכה, כבן תראה שלא יהיה לך עצבות בשתרד מן המלוכה. רק תהיה בשמחה. וכשתהיה בשמחה, גם

אני אהיה בשמחה. גם כשיהיה לך עצבות, אף-על-פי כן אני אהיה בשמחה על שאין אתה מלך. כי אינך ראוי למלוכה, מאחר שאינך יכול להחזיק עצמך בשמחה כשאתה יורד מן המלוכה. אבל כשתהיה בשמחה אזי אהיה בשמחה יתרה מאד.

וקבל הבן-מלך את המלוכה ביד רמה. ועשה לו שרי מלוכה, ודכסים ושרים וחיל. וזה הבן-מלך היה חכם, והיה אוהב חכמה מאד והיו אצלו חכמים גדולים. וכל מי שהיה בא אצלו עם איזה דבר חכמה, היה אצלו בחשיבות גדול מאד. והיה נותן להם כבוד ועשירות בשביל החכמה, לכל אחד כפי רצונו. מי שהיה רוצה ממון, היה נותן לו ממון, ומי שהיה רוצה כבוד, היה נותן לו כבוד, הכל בשביל החכמה. ומחמת שהיה חשוב אצלו החכמה כל-כך, היו כלם לוקחין עצמן אל החכמה, ועסקו כל המדינה בחכמות. כי זה היה רוצה ממון, כדי שיקבל ממון על-ידי-זה. וזה היה רוצה בחשיבות וכבוד. ומחמת שכלם עסקו רק בחכמות על-כן שָׁכְחוּ שֵׁם בְּאוֹתָהּ הַמְּדִינָה מְכַסִּי מִלְחָמָה, כִּי הָיוּ כֻּלָּם עוֹסְקִין בְּחִכְמוֹת. עַד שֶׁהָיוּ כָּל בְּנֵי-הַמְּדִינָה

חכמים גדולים. עד שהקטן שבאותה המדינה, היה
 במדינה אחרת חכם גדול מכלם. והחכמים שבאותה
 המדינה היו חכמים מפלגים גדולים מאד. ומחמת
 החכמות נתפקרו החכמים של אותה המדינה. ומשכו
 גם את הבן-מלך הנ"ל לדעתם, ונתפקר גם-כן. ושאר
 בני-המדינה לא נתפקרו. מחמת שהיה עמקות ודקות
 גדול באותה החכמה של החכמים הנ"ל, על-כן לא
 יכלו שאר בני-המדינה לכנס באותה החכמה, ולא
 הזיק להם. אבל החכמים והבן-מלך, נתפקרו כנ"ל.
 והבן-מלך, מחמת שהיה בו טוב כי נולד עם טוב, והיו
 לו מדות טובות וישרות, היה נזכר לפעמים: היכן הוא
 בעולם, ומה הוא עושה וכו'. והיה גונח ומתאנח על-זה
 על שנפל למבוכות כאלו ונתעה כל-כף. והיה מתאנח
 מאד. אבל תקף בשהיה מתחיל להשתמש עם השכל,
 חזר ונתחזק אצלו החכמות של אפיקורסית הנ"ל. וכן
 היה כמה פעמים שהיה נזכר כנ"ל והיה גונח ומתאנח,
 ותקף בשהתחיל להשתמש עם השכל, חזר ונתחזק
 אצלו האפיקורסות כנ"ל.

ויהי היום, והיה בריחה באיזה מדינה, וברחו כלם. ובדרך בריחתם עברו דרך איזה יער. ואבדו שם זכר ונקבה; אחד אבד זכר ואחד אבד נקבה. ועדין היו בנים קטנים, בני ארבע וחמש שנים. ולא היה להם מה לאכל. וצעקו ובכו, כי לא היה להם מה לאכל. בתוך כך בא אצלם בעטליר (בבזון) אחד עם השקים שלו (שקורין טארבעס), שנושא בהם לחם. והתחילו אלו הבנים להתקרב אליו ולהיות פרוכים אחריו. ונתן להם לחם לאכל, ואכלו. ושאל אותם: מהיכן באתם לכאן? השיבו לו: אין אנו יודעים, כי היו בנים קטנים כנ"ל. והתחיל לילך מהם, ובקשו ממנו שיקח אותם עמו. ואמר להם: את זה איני רוצה, שתלכו עמי. בתוך כך הסתכלו, והנה הוא עור. והיה אצלם פלא: מאחר שהוא עור, איך יודע לילך? (ובקמת הוא חדוש מה שהיה קשה להם זאת. כי עדין היו בנים קטנים, רק שהיו בנים חכמים, והיה פלא אצלם כנ"ל). וברכם (זה הבעטליר העור) שיהיו כמותו, שיהיו זקנים כמותו והשאיר להם עוד לחם לאכל והלך לו. והבינו אלו הבנים כי השם יתברך השגיח עליהם, והזמין להם בעטליר עור בכאן לתן להם אכל.

אחר־כֵּן כָּלָה אֲצֵלֶם הַלֶּחֶם, וְשׁוּב הִתְחִילוּ לְצַעֲקַ עֲבוּר
 אֲכָל. אַחֲר־כֵּן נַעֲשֶׂה לִיְלֵה וְלָנוּ שָׁם. בַּבֶּקֶר גַּם־כֵּן לֹא
 הָיָה לָהֶם לֶאֱכֹל וְהָיוּ צוֹעֲקִים וּבוֹכִים. וַחֲזֹר וּבָא
 בְּעֵטְלִיר שֶׁהָיָה חֲרָשׁ. וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר אֱלֹוִי, וְהִרְאָה
 לָהֶם בְּיָדָיו, וְאָמַר לָהֶם שְׂאִינוּ שׁוֹמְעִים. וְנָתַן לָהֶם גַּם־כֵּן
 לֶחֶם לֶאֱכֹל, וְהִלֵּךְ מֵהֶם. וְרָצוּ גַם־כֵּן שְׂיִקְחֵם עִמּוֹ, וְלֹא
 רָצָה. וּבִרְכָם גַּם־כֵּן שְׂיִהָיוּ כְּמוֹתָו, וְהִשְׁאִיר גַּם־כֵּן לָהֶם
 לֶחֶם, וְהִלֵּךְ לוֹ. וַחֲזֹר וּכְלָה הַלֶּחֶם אֲצֵלֶם, וַחֲזֹרוּ וְצַעֲקוּ
 כַּנִּל. וַחֲזֹר וּבָא אֲצֵלֶם בְּעֵטְלִיר שֶׁהָיָה כְּבַד־פָּה.
 וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ. וְהָיָה מִגִּמְגִּם בְּלִשׁוֹנוֹ, וְלֹא יָדְעוּ
 מָה הוּא אֹמֵר. וְהוּא הָיָה יוֹדֵעַ מָה הֵם מְדַבְּרִים, אֲךָ הֵם
 לֹא יָדְעוּ מָה הוּא אֹמֵר, כִּי הָיָה מִגִּמְגִּם בְּלִשׁוֹנוֹ כַּנִּל.
 וְנָתַן לָהֶם גַּם־כֵּן לֶחֶם לֶאֱכֹל, וְהִלֵּךְ לוֹ גַּם־כֵּן כַּנִּל.
 וּבִרְכָם גַּם־כֵּן שְׂיִהָיוּ כְּמוֹתָו, וְהִלֵּךְ לוֹ. הַכֵּל כַּנִּל. וַחֲזֹר
 וּבָא בְּעֵטְלִיר שֶׁהָיָה צוֹאֲרוֹ עֵקֶם, וְהָיָה גַם־כֵּן כַּנִּל.
 וַחֲזֹר וּבָא בְּעֵטְלִיר בְּעַל חֲטוּטְרוֹת, שְׂקוֹרִין הוּיִקִּיר
 (גִּבְנָת), וַחֲזֹר וּבָא בְּעֵטְלִיר בְּלֹא יָדִים. וַחֲזֹר וּבָא בְּעֵטְלִיר
 בְּלֹא רַגְלִים, וְכֹל אֶחָד נָתַן לָהֶם לֶחֶם, וּבִרְכָם שְׂיִהָיוּ
 כְּמוֹתָו, הַכֵּל כַּנִּל. אַחֲר־כֵּן חֲזֹר וּכְלָה הַלֶּחֶם אֲצֵלֶם.

והתחילו לילך לִישׁוּב, עַד שָׁבָאוּ לְאִיזָה הַרְדָּה. וְהִלְכוּ עַל
 אוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ עַד שָׁבָאוּ לְאִיזָה כְּפָר. וְנִכְנְסוּ אֵלֹהֵי הַבָּנִים
 בְּאִיזָה בֵּית, וְהָיוּ מְרַחֲמִים עֲלֵיהֶם וְנָתְנוּ לָהֶם לֶחֶם.
 וְחָזְרוּ וְנִכְנְסוּ בְּאִיזָה בֵּית, וְנָתְנוּ לָהֶם גַּם־כֶּן, וְהָיוּ
 מַחְזִירִים עַל הַפְּתָחִים. וְרָאוּ שְׂזָה טוֹב לְפָנֵיהֶם. וַעֲשׂוּ
 בִּינֵיהֶם שִׁיחֵיו תָּמִיד בְּיַחַד. וַעֲשׂוּ לָהֶם שָׂקִים (שְׁקוּרִין
 סְאָרָפִים) גְּדוֹלוֹת, וְהָיוּ מַחְזִירִים עַל הַפְּתָחִים, וְהִלְכוּ עַל
 כָּל הַשְּׂמָחוֹת: עַל סְעוּדַת בְּרִית מִילָה וְעַל חֲתָנוּת,
 וְהִלְכוּ לָהֶם לְמָקוֹם אַחֵר. וְהִלְכוּ לַעֲזֵרוֹת, וְהָיוּ מַחְזִירִים
 עַל הַפְּתָחִים. וְהִלְכוּ עַל הַיְרִידִים, וַיֵּשְׁבוּ בֵּין
 הַבְּעֵטְלִירֵשׁ (קִבְצָנִים) כְּדֶרֶךְ שְׁשׁוֹשְׁבִים שָׁם עַל
 "הַפְּרִיזְבִּים" (אַצְטִבְאוֹת אֶבֶן) עִם הַטְּעֵלִיר (עֲלַחַת לְאַסְפַּת
 מִטְּבַעוֹת). עַד שֶׁהָיוּ אֵלֹהֵי הַבָּנִים מְפָרְסָמִים אֶצֶל כָּל
 הַבְּעֵטְלִירֵשׁ. כִּי כָּל־הַכִּירוּ אוֹתָם, וַיְדַעוּ מֵהֶם שֶׁאֵלֹהֵי
 הֵם הַבָּנִים שֶׁנֶּאֱבָדוּ בַּיַּעַר כְּנָ"ל.

פַּעַם אַחַד הָיָה יְרִיד גְּדוֹל בְּאִיזָה עִיר גְּדוֹלָה. וְהִלְכוּ
 לְשָׁם הַבְּעֵטְלִירֵשׁ, וְאֵלֹהֵי הַבָּנִים הִלְכוּ גַם־כֶּן לְשָׁם. וּבָא
 עַל דַּעַת הַבְּעֵטְלִירֵשׁ שִׁישְׁדְּכוּ אֶת אֵלֹהֵי שְׁנֵי הַבָּנִים,

שׁוּיִשָּׂאוּ זֶה אֶת זֶה. וְתִכְרַף שְׂדֵבְרוּ זֹאת קִצַּת בְּעַטְלִירֶשׁ,
הוֹטֵב הַדְּבָר מְאֹד בְּעֵינֵי כָּלֶם, וְנִמְרוּ הַשְּׂדוּף. אָבֵל אֵיךְ
עוֹשִׂין לָהֶם חֲתָנָה? וְנִתְיַעֲצוּ. בְּאֲשֶׁר שְׂבִיּוֹם פְּלוֹנֵי יִהְיֶה
סְעוּדָה שֶׁל יוֹם הַלְדַּת הַמֶּלֶךְ, (שְׁקוֹרִין מֵיְנִינִים), וַיִּלְכוּ לְשָׂם
כָּל הַבְּעַטְלִירֶשׁ. וּמִמָּה שְׂיִבְקָשׁוּ לְעֲצֹמֵן שָׂם, בְּשֶׁר
וְלָחֶם, מִזֶּה יַעֲשׂוּ חֲתָנָה. וּבֵן הָיָה. וְהִלְכוּ לְשָׂם עַל
הַמֵּינִינִים כָּל הַבְּעַטְלִירֶשׁ, וּבִקְשׁוּ לָהֶם לָחֶם וּבְשֶׁר, וְגַם
קִבְּצוּ מַה שְׁנִשְׁתִּיר מִן הַסְּעוּדָה בְּשֶׁר וְלָחֶם. שְׁקוֹרִין
קוֹלִיטֶשׁ (חֲלוֹת גְּדוֹלוֹת מִיְחֻדוֹת לְשִׁמְחוֹת). וְהִלְכוּ וְחִפְרוּ בּוֹר
גְּדוֹל שְׂיִהְיֶה מִחֻזִּיק מֵאֶה אַנְשִׁים, וְכִסּוּ אוֹתוֹ עִם קָנִים
וְעֶפֶר וְזָבֵל. וְנִכְנְסוּ לְשָׂם כָּלֶם, וַעֲשׂוּ שָׂם חֲתָנָה לְאֵלוֹ
הַבָּנִים הַנְּ"ל, וְהַכְּנִיסוּ אוֹתָם לַחֲפָה. וְהָיוּ שְׂמֵחִים שָׂם
מְאֹד מְאֹד. וְגַם הִחְתֵּן וְהַכְּלָה הָיוּ שְׂמֵחִים מְאֹד.
וְהִתְחִילוּ לְזַכֵּר הַחֲסָדִים שְׁעָשָׂה עִמָּהֶם הַשָּׂם יִתְבָּרַךְ
בְּהֵיוֹתָם בַּיַּעַר. וְהָיוּ בּוֹכִים וְהָיוּ מִתְנַעֲנְעִים מְאֹד: אֵיךְ
לוֹקְחִין לְכָאֵן אֶת הַבְּעַטְלִיר הָרֵאשׁוֹן הָעוֹר, שְׂהִבִּיא לָנוּ
לָחֶם בַּיַּעַר? וְתִכְרַף וּמִיד בְּתוֹךְ שְׂהָיוּ מִתְנַעֲנְעִים מְאֹד
אַחֲרֵי הַבְּעַטְלִיר הָעוֹר, עָנָה וְאָמַר: הַנְּנִי, הִנֵּה בְּאִתִּי
אַצְלָכֶם עַל הַחֲתָנָה. וְאֲנִי נוֹתֵן לָכֶם מִתְּנָה לְדָרְשָׁה

(שְׁקוֹרִין הַרְשָׁה גִישָׁאֲנִק), שְׁתִּהִיו זְקֵנִים כְּמוֹנִי, כִּי בַתְּחִלָּה
 בְּרַכְתִּי אֶתְכֶם בְּזֶה, וְעַכְשָׁיו אֲנִי נוֹתֵן לְכֶם זֹאת בְּמַתָּנָה
 גְּמוּרָה לְדַרְשָׁה: שְׁתַּחֲוּ חַיִּים אַרְבִּים כְּמוֹנִי. וְאַתֶּם
 סְבוּרִים שְׂאֲנִי עוֹר? אִין אֲנִי עוֹר כְּלָל. רַק שְׁכַל זְמַן
 הָעוֹלָם כְּלוּ, אִינוּ עוֹלָה אֶצְלִי כְּהַרְף עֵין. (ועל-כן הוא נִדְמָה
 כְּעוֹר, כִּי אִין לוֹ שׁוּם הַסְּתַכְּלוֹת כְּלָל עַל הָעוֹלָם, מֵאַחַר שְׁכַל זְמַן הָעוֹלָם
 אִינוּ עוֹלָה אֶצְלוֹ כְּהַרְף עֵין. ועל-כן אִין שִׁדְךָ אֶצְלוֹ הַסְּתַכְּלוֹת וְרֵאִיָּה בְּזֶה
 הָעוֹלָם כְּלָל) וְאֲנִי זְקֵן מְאֹד, וְעַדִּין אֲנִי יָנִיק (צְעִיר מְאֹד, תִּינוּק)
 לְגַמְרִי, (הִינּוּ יוֹנֵג) וְלֹא הִתְחַלַּתִּי עַדִּין לַחֲיוֹת כְּלָל.
 וְאַף-עַל-פִּי-בֶן אֲנִי זְקֵן מְאֹד. וְלֹא אֲנִי בְּעֶצְמִי אוֹמֵר
 זֹאת, רַק שְׂיִישׁ לִי הַסְּכָמָה עַל-זֶה מֵהַנְּשִׂר הַגָּדוֹל וְאֶסְפֵּר
 לְכֶם מַעֲשָׂה: (כֹּל זֶה הוּא דְבַרֵּי הָעוֹר הַנִּיל).

כִּי פַעַם אַחַת הָלְכוּ אַנְשִׁים בְּסַפִּינּוֹת הַרְבֵּה עַל הַיָּם.
 וּבָא רוּחַ סְעָרָה וְשִׁבַּר אֶת הַסַּפִּינּוֹת, וְהָאֲנָשִׁים נִצְלוּ.
 וּבָאוּ אֶל מַגְדָּל אַחֵד. וְעָלוּ אֶל הַמַּגְדָּל, וּמִצְאוּ שָׁם כָּל
 הַמֵּאֲכָלִים וּמִשְׁקָאוֹת וּמְלַבּוּשִׁים, וְכָל מַה שְּׁעָרִיכִים.
 וְהָיָה שָׁם כָּל טוֹב וְכָל הַתַּעֲנוּגִים שֶׁבְּעוֹלָם. עָנוּ וְאָמְרוּ,
 שְׁכַל אַחֵד יִסְפֵּר מַעֲשָׂה יְשָׁנָה מַה שֶּׁהוּא זוֹכֵר מִזְכְּרוֹן
 הַרְאִשׁוֹן. הִינּוּ מַה שֶּׁהוּא זוֹכֵר מֵעַת שֶׁהִתְחִיל אֶצְלוֹ

הזכרון. והיו שם זקנים ונערים. והיו מכבדים את הזקן הגדול שביניהם שיספר בתחלה. ענה ואמר: מה אספר לכם, "אני זוכר גם כשחתכו את התפוח מן הענף". ולא ידע שום אחד מה הוא אומר. אך היו שם חכמים, ואמרו. בודאי זאת היא מעשה ישנה מאד, וכבדו את השני שיספר. ענה השני שלא היה זקן כמו הראשון: זאת היא מעשה ישנה? (בלשון תמה) זאת המעשה אני זוכר גם כן, אבל אני זוכר גם כן "כשהיה הגר דולק". ענו ואמרו שם: זאת היא מעשה ישנה ביותר מהראשונה. והיה פלא אצלם שזה השני, שהוא ניק (צעיר) מהראשון, וזוכר מעשה ישנה יותר מהראשון. וכבדו את השלישי שיספר. ענה ואמר השלישי, שהיה ניק יותר: אני זוכר גם כשהתחיל בנין הפרי, דהינו כשהתחיל להתרקם הפרי ענו ואמרו: זאת היא מעשה ישנה ביותר. ענה הרביעי, שהיה ניק עוד יותר: אני זוכר גם "כשהוליכו הגרעין לנטע הפרי". ענה החמישי, שהיה ניק עוד יותר: אני זוכר גם "החכמים, שהם היו חושבים וממציאים את הגרעין". ענה הששי וכו', שהוא זוכר גם "את הטעם של הפרי

קדם שנכנס הטעם בתוך הפרי." ענה השביעי וכו',
 ואמר "שהוא זוכר גם את הריח של הפרי קדם שנכנס
 בפרי". ענה השמיני ואמר, שהוא זוכר גם "המראה
 של הפרי קדם שנמשכה על הפרי". ואני (הינו זה
 הבעטליר העור שמספר כל זה) הייתי אז תינוק לגמרי, והייתי
 גם-כן שם. ועניתי ואמרתי להם: אני זוכר כל אלו
 המעשיות, ואני זוכר "לאו כלום". (און איך גידענק גאר
 נישט) ענו ואמרו: זאת היא מעשה ישנה מאד, יותר
 מכלם. והיה חרוש גדול אצלם שהתינוק זוכר יותר
 מכלם.

בתוך-כך בא נשר גדול ודפק על המגדל, ואמר להם:
 חדלו עוד מלהיות עניים. שובו אל האוצרות שלכם,
 והיו משתמשים באוצרות שלכם. ואמר להם שיצאו
 מן המגדל בדרך זקנותם, שכל מי שזקן יותר, יצא
 תחלה. והוציא כלם מן המגדל. והוציא תחלה את
 התינוק הנ"ל, כי באמת הוא זקן יותר מכלם. וכן כל
 מי שהיה יניק יותר, הוציא קדם. והזקן הגדול הוציא
 באחרונה. כי כל מי שהיה יניק יותר, היה זקן יותר

כנ"ל. והזקן שבהם היה יניק יותר מכלם. ואמר להם:
 (הנָשֵׁר הַגָּדוֹל הַנִּל) אָנִי אֶפְרַשׁ לָכֶם אֶת הַמַּעֲשִׂיֹת שֶׁסִּפְרוּ
 כָּל הַנִּל. כִּי זֶה שֶׁסִּפֵּר שֶׁהוּא זוֹכֵר גַּם בְּשַׁחֲתוֹ אֶת
 הַתְּפוֹת מִן הָעֲנָף, הֵינּוּ שֶׁהוּא זוֹכֵר גַּם בְּשַׁחֲתוֹ אֶת
 טְבוּרוֹ. (הֵינּוּ שְׁגַם אֶת הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה שֶׁנַּעֲשָׂה עִמּוֹ תִּכְרָף בְּעַת
 הַהוֹלָדָה, בְּעַת שֶׁחֲתָבוּ אֶת טְבוּרוֹ, גַּם אֶת זֶה הוּא זוֹכֵר). וְהַשְּׂנִי
 שֶׁאָמַר שֶׁזוֹכֵר בְּשָׂעָה שֶׁהָיָה הַגֵּר דוֹלֵק, הֵינּוּ שֶׁהוּא זוֹכֵר
 גַּם בְּשָׂהָיָה בְּעִבּוּר, שֶׁהָיָה גֵר דוֹלֵק עַל רֵאשׁוֹ. וְזֶה
 שֶׁאָמַר שֶׁזוֹכֵר גַּם בְּעַת שֶׁהִתְחִיל רִקּוּם הַפְּרִי, הֵינּוּ
 שֶׁזוֹכֵר גַּם בְּשֶׁהִתְחִיל לְהִתְרַקֵּם הַגּוֹף, דֵּהֵינּוּ בְּעַת
 יִצִּירַת הַוּלָד. וְזֶה שֶׁזוֹכֵר בְּעַת שֶׁהָיוּ מוֹלִיכִים הַגְּרָעִין
 לְנִטְעַת הַפְּרִי, הֵינּוּ שֶׁזוֹכֵר גַּם בְּשֶׁנִּמְשְׁכָה הַטָּפָה בְּעַת
 הַזּוּג. וְזֶה שֶׁזוֹכֵר אֶת הַחֲכָמִים שֶׁהָיוּ מְמַצִּיאִים אֶת
 הַגְּרָעִין, הֵינּוּ שֶׁזוֹכֵר גַּם בְּשָׂהָיָה הַטָּפָה עֲדִין בְּמֹת. (כִּי
 הַמְחִין מְמַצִּיאִים אֶת הַטָּפָה). וְזֶה שֶׁזוֹכֵר אֶת הַטַּעַם, הֵינּוּ
 הַנֶּפֶשׁ. וְהָרִיחַ, הֵינּוּ הָרוּחַ. וְהַמְרָאָה, הֵינּוּ הַנִּשְׁמָה.
 וְהַתֵּינוֹק אָמַר שֶׁזוֹכֵר לְאוֹ כְּלוּם, כִּי הוּא לְמַעַלָּה מִן
 הַכֵּל, וְזוֹכֵר אֶפְלוֹ מַה שֶׁהוּא קֹדֵם מִנֶּפֶשׁ רוּחַ נִשְׁמָה,
 שֶׁהוּא בְּחִינַת "אֵין". וְאָמַר לָהֶם: תִּזְרוּ אֶל הַסְּפִינּוֹת

שְׁלָכֶם, שֶׁהֵם הַגּוֹפִים שְׁלָכֶם שְׁנֵשְׁבְרוּ, שִׁיחֲזְרוּ וַיָּבִנוּ.
 עֲתָה חֲזְרוּ אֵלֵיהֶם, וּבִרְךְ אוֹתָם. וְלִי (הֵינִי זֶה הַבַּעַטְלִיר הַעוֹר
 שֶׁהָיָה תִינוּק אֵז, שֶׁהוּא מְסַפֵּר כָּל זֶה) אָמַר הַנְּשָׂר הַגָּדוֹל הַגִּ'ל:
 אַתָּה בּוֹא עִמִּי, כִּי אַתָּה כְּמוֹתִי. כִּי אַתָּה "זָקֵן מְאֹד
 וְעַדִּין אַתָּה יָנִיק מְאֹד" וְעַדִּין לֹא הִתְחַלַּתְ לַחַיּוֹת כָּלָל.
 וְאַף־עַל־פִּי־בֵן אַתָּה זָקֵן מְאֹד. וְגַם אֲנִי כָּךְ, כִּי אֲנִי זָקֵן
 וְעַדִּין אֲנִי יָנִיק וְכוּ'. נִמְצָא, שִׁישׁ לִי הַסְּכָמָה מֵאוֹתוֹ
 הַנְּשָׂר הַגָּדוֹל. (שְׁאֲנִי חַי חַיִּים אַרְבָּעִים כִּנ"ל) וְעֲתָה אֲנִי נוֹתֵן
 לָכֶם חַיִּים אַרְבָּעִים שָׁלִי, בְּמַתָּנָה לְדַרְשָׁה. וְנַעֲשֵׂה שָׁם
 שְׂמֵחָה וְחִדּוּהַ גְּדוֹלָה וְעֵצוּמָה מְאֹד מְאֹד.

בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי שֶׁל שִׁבְעַת יְמֵי הַמַּשְׁתָּה, חָזְרוּ וּזְכְּרוּ הַזּוּג
 הַזֶּה אֶת הַבַּעַטְלִיר הַשֵּׁנִי. הֵינִי הַחֲרֵשׁ שֶׁהִחִיָּה אוֹתָם
 וְנָתַן לָהֶם לֶחֶם. וְהָיוּ בּוֹכִים וּמַתְּנַעֲנְעִים: אֵיךְ לוֹקְחִין
 לְכָאֵן אֶת אוֹתוֹ הַבַּעַטְלִיר הַחֲרֵשׁ שֶׁהִחִיָּה אוֹתָנוּ, כִּנ"ל?
 בַּתּוֹךְ שֶׁהָיוּ מַתְּנַעֲנְעִים אַחֲרָיו, וְהִנֵּה הוּא בָּא, וְאָמַר
 הַנְּנִי. וְנִפְּל עֲלֵיהֶם, וְנָשַׁק אוֹתָם, וְאָמַר לָהֶם: עֲתָה אֲנִי
 נוֹתֵן לָכֶם בְּמַתָּנָה שְׂתִּיחִיו כְּמוֹנִי, שְׂתִּיחִיו חַיִּים טוֹבִים
 כְּמוֹנִי. כִּי בַתְּחִלָּה בְּרַכָּתִי אֶתְכֶם בְּזֶה, וְעֲתָה אֲנִי נוֹתֵן

לכם חיים טובים שלי, במתנה גמורה להרשה. ואתם סוברים שאני חרש? אין אני חרש כלל, רק שכל העולם בלו אינו עולה אצלי לבלום, שאשמע החסרון שלהם. כי כל הקולות, בלם הם מן חסרונות. כי כל אחד ואחד צועק על חסרונו. ואפלו כל השמחות שבועולם, בלם הם רק מחמת החסרון, ששמח על החסרון שחסר לו ונתמלא. ואצלי, כל העולם בלו אינו עולה לבלום, שיפנסו באוני החסרון שלהם. כי אני חי חיים טובים שאין בהם שום חסרון. ויש לי הסכמה על זה שאני חי חיים טובים, מן המדינה של עשירות. וחיים טובים שלו הוא, שהיה אוכל לחם ושותה מים.

(וספר להם): כי יש מדינה שיש בה עשירות גדול, שיש להם אוצרות גדולים. פעם אחת נתקבצו. והתחיל כל אחד להתפאר עם חיים טובים שלו, איך הוא חי חיים טובים, וכן ספר כל אחד ואחד מסדר החיים טובים שלו. ועניתי ואמרתי להם. אני חי חיים טובים, שהם טובים יותר מחיים טובים שלכם. והא ראיה, כי אם אתם חיים חיים טובים, אראה אם תוכלו להושיע את

מדינה פלונית. היות שיש מדינה שהיה להם גן. והיה באותו הגן פרות, שהיה להם כל מיני מעמים שבעולם. גם היה שם כל מיני ריחות שבעולם, גם היו שם כל מיני מראה כל הגוננין וכל "הקוויאטין" (פרחים) שבעולם, הכל היה שם באותו הגן. והיה על הגן גנני אחד (שקורין אנראדניק). והיו בני אותה המדינה חיים חיים טובים על-ידי אותו הגן. ונאבד שם הגנני. וכל מה שהיה שם באותו הגן, בודאי מכרח להיות כלה ונפסד, מאחר שאין שם הממנה, דהינו הגנני. אבל אף-על-פי-כן היו יכולים לחיות מן הספייחים שבגן. ובא עליהם מלך אכזר על אותה המדינה, ולא היה יכול לעשות להם דבר. והלך וקלקל את החיים טובים של המדינה שהיה להם מן הגן. ולא שקלקל את הגן. רק שהשאיר שם באותה המדינה שלש בתות עבדים, וצוה עליהם שיעשו מה שפקד עליהם. ועל-ידי-זה קלקלו את הטעם. שעל-ידי מה שעשו שם, כל מי שירצה לטעם איזה טעם יהיה טעם נבלה. וכן קלקלו את הרית. שכל הריחות, יהיה להם ריח חלבנה. וכן קלקלו את המראה, שהחשיכו את העינים באלו יש

עָנְנִים וְעָבִים. (הכל על־ידי מה שֶׁעָשׂוּ שָׁם, כְּאֲשֶׁר צִוָּה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ הָאֱלֹהִים בְּנִ"ל) וְעַתָּה, אִם אַתֶּם חַיִּים חַיִּים טוֹבִים, אֲרֹאֶה אִם תּוּכְלוּ לְהוֹשִׁיעַ אוֹתָם. וְאֲנִי אוֹמֵר לָכֶם (כֹּל זֶה דְבַר־יְהוָה הַחַדָּשׁ הַנִּ"ל) שֶׁאִם לֹא תוֹשִׁיעוּ אוֹתָם, יוּכְלוּ הַקְּלָקוּלִים הַנִּ"ל שֶׁל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה לְהִזְיֵק לָכֶם גַּם־כֵּן. וְהִלְכוּ הָעֲשִׂירִים הַנִּ"ל אֶל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה, וְגַם אֲנִי הִלְכְתִּי עִמָּהֶם. וְגַם בְּדַרְדָּר הַלּוּכֶם הָיוּ חַיִּים גַּם־כֵּן כֹּל אֶחָד וְאֶחָד חַיִּים טוֹבִים שָׁלוֹ, כִּי הָיוּ לָהֶם אוֹצְרוֹת בְּנִ"ל.

כְּשֶׁבָאוּ סְמוּךְ לְהַמְּדִינָה, הִתְחִיל לְהִתְקַלְקֵל גַּם אֶצְלָם הַטַּעַם וּשְׂאֵר הַדְּבָרִים, וְהִרְגִּישׁוּ בְּעֶצְמָם שֶׁנִּתְקַלְקַל אֶצְלָם. וְאִמְרַתִּי לָהֶם: אִם עַתָּה, שְׁעֲדִין לֹא נִכְנָסְתֶם אֶצְלָם, בְּכֹר נִתְקַלְקַל אֶצְלָכֶם הַטַּעַם וְכוּ', וְאִיךָ יִהְיֶה אִם תִּכְנָסוּ לָשֶׁם? וּמִכָּל שֶׁכֵּן אִיךָ תּוּכְלוּ לְהוֹשִׁיעַ אוֹתָם. וְלִקְחַתִּי לָחֶם שְׁלִי וּמִים שְׁלִי, וְנָתַתִּי לָהֶם. וְהִרְגִּישׁוּ בְּלָחֶם וּמִים שְׁלִי כֹּל הַטַּעַמִּים, (וְכֹל הַרִיחוֹת וְכוּ') וְנָתַתִּין מֵהַ שֶׁנִּתְקַלְקַל אֶצְלָם. וּבְנֵי הַמְּדִינָה הַנִּ"ל, הֵינּוּ הַמְּדִינָה שֶׁהָיָה שָׁם הַגֶּזֶן הַנִּ"ל, הִתְחִילוּ לְפַקֵּחַ עַל תְּקוּן הַמְּדִינָה שֶׁנִּתְקַלְקַל אֶצְלָם הַטַּעַם וְכוּ' בְּנִ"ל. וְנִתְיָשְׁבוּ: הֲיֹת שִׂישׁ

מְדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, (הִינּוּ אוֹתוֹ הַמְּדִינָה עֲצֻמָּה בְּנִל) וְנִרְאָה
 לָהֶם שֶׁהִגְנָנִי שְׁלָהֶם שְׁנֵאֲבָד (שֶׁעֲלִידוֹ הָיָה לָהֶם חַיִּים מוֹבִים)
 הוּא מְשַׁרֵּשׁ אֶחָד עִם אוֹתָן בְּנֵי הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת,
 שֵׁשׁ לָהֶם גַּם־בֶּן חַיִּים מוֹבִים. עַל־כֵּן הָיְתָה עֲצַתָם
 לְשַׁלַּח אֶל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, וּבּוֹדָאֵי יוֹשִׁיעוּ
 אוֹתָם. וּבֵן עָשׂוּ. וְשַׁלְּחוּ שְׁלוּחִים אֶל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה שֶׁל
 עֲשִׂירוֹת. וְהִלְכוּ הַשְּׁלוּחִים, וּפְגָעוּ בָהֶם. (הִינּוּ שֶׁהַשְּׁלוּחִים
 פָּגְעוּ בְּבְנֵי אוֹתוֹ הַמְּדִינָה עֲצֻמָּה שֶׁל עֲשִׂירוֹת. כִּי הֵם הָיוּ רוֹצִים לִילֵךְ
 אֶצְלָם בְּנִל) וְשָׂאוּ אֶת הַשְּׁלוּחִים: לְהִכֵּן אַתֶּם הוֹלְכִים?
 הַשִּׁיבוּ: אָנוּ הוֹלְכִים אֶל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת,
 שִׁיּוֹשִׁיעוּ אוֹתָנוּ. עָנוּ וְאָמְרוּ: אֵינְחָנוּ בְּעֲצַמְנוּ הֵם בְּנֵי
 אוֹתָהּ הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, וְאָנוּ הוֹלְכִים אֶצְלָכֶם.
 אָמַרְתִּי אָנִי לָהֶם: (הִינּוּ חִתְרֵשׁ שֶׁמִּסְפָּר כָּל זֶה אָמַר לָהֶם) הֲלֹא
 אַתֶּם צְרִיכִים אֵלַי, כִּי אַתֶּם לֹא תוּכְלוּ לִילֵךְ לְשָׂם
 לְהוֹשִׁיעַ לָהֶם בְּנִל. עַל־כֵּן אַתֶּם תִּשְׁאַרוּ כָּאֵן, וְאָנִי אֵלֶיךָ
 עִם הַשְּׁלוּחִים לְהוֹשִׁיעַ לָהֶם. וְהִלְכְתִּי עִמָּהֶם. וְנִכְנַסְתִּי
 בַּמְּדִינָה בְּאִיזָה עִיר. וּבִאֲתִי, וְרִאִיתִי שְׁבָאִים אֲנָשִׁים
 וְאוֹמְרִים אִיזָה דְבַר הִלְצָה (שְׁקוֹרִין וְעַרְסִיל). וְאַחֲרֵי־כֵן
 מִתְקַבְּצִים עֲלֵיהֶם עוֹד אִיזָה בְּנֵי אָדָם עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה אִיזָה

קבוץ, ואומרים איזה דברי הלצות (הינו ווערטליך) וזהם
 מחיכים ושוחקים. והטיתי אזן ושמעתי שהם מדברים
 נבול פה. וזה אומר דברי נבול פה, וזה אומר בדרקות
 יותר, וזה שוחק וזה יש לו הנאה וכיוצא. אחר־כך
 הלכתי להלץ לעיר אחרת. וראיתי ששני בני אדם
 מריבים זה עם זה מחמת איזה משא ומתן. והלכו אל
 הבית־דין לדין, ופסק להם הבית־דין: זה זכאי וזה
 חייב. ויצאו מן הבית־דין. אחר־כך חזרו ונתקוטטו זה
 עם זה. ואמרו שאינם רוצים זה הבית־דין, רק הם
 רוצים בית־דין אחר ובחרו להם בית־דין אחר, (פי
 מאחר שהם מרצים על אותו הבית־דין שגברו להם יכולין לדון
 לפניהם) ודנו לפני אותו הבית־דין. אחר־כך חזרו
 ונתקוטטו אחד מאלו עם אחר, ובחרו להם בית־דין
 אחר. וכן היו מריבים ומתקוטטים שם, ובחרו להם
 כמה בתי דינים, עד שקל העיר היתה מלאה מבתי
 דינים. והסתבלתי, שזה מחמת שאין שם אמת. ועתה
 זה מטה דין ונושא פנים לזה, ואחר־כך חברו נושא
 פנים לו, כי הם מקבלים שחד ואין בהם אמת.

אחר־כֵּן רָאִיתִי שֶׁהֵם מְלֵאִים נְאוּף מְאֹד, וַיֵּשׁ שָׁם
 נְאוּף הַרְבֵּה עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה כְּהִתֵּר אֶצְלָם. וְאָמַרְתִּי לָהֶם,
 שְׁבֹשְׁבִיל זֶה נִתְקַלְקַל אֶצְלָם הַטַּעַם וְהָרִיחַ וְהַמְרָאָה. כִּי
 זֶה הַמְלֶאךָ הָאֲכֹזֵר הַשָּׂאִיר אֶצְלָם שְׁלֹשׁ כְּתוּת עֲבָדִים
 הַנְּ"ל, שִׁיְהִיו הוֹלְכִים וּמְקַלְקְלִים אֶת הַמְּדִינָה. שִׁיְהִיו
 הוֹלְכִים וּמְדַבְּרִים בֵּינֵיהֶם גְּבוּל פֶּה, וְהַכְּנִיסוּ גְבוּל־פֶּה
 בְּתוֹךְ הַמְּדִינָה, וְעַל־יְדֵי גְבוּל פֶּה נִתְקַלְקַל הַטַּעַם. שְׁכַל
 הַטַּעַמִּים הֵם טַעַם גְּבֻלָּה. וְכֵן הֵם הַכְּנִיסוּ שׁוּחַד בַּמְּדִינָה.
 וְעַל־יְדֵי־זֶה נֶחְשְׁכוּ הָעֵינַיִם וְנִתְקַלְקַל הַמְּרָאָה, כִּי
 "הַשׁוּחַד יַעֲוֹר עֵינֵי חַכְמַיִם". וְכֵן הֵם הַכְּנִיסוּ נְאוּף
 בַּמְּדִינָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְקַלְקַל הָרִיחַ. (וַעֲנֵן בְּמָקוֹם אַחֵר
 בְּדַבְּרֵינוּ שְׁעַל־יְדֵי נְאוּף נִפְגַּם הָרִיחַ) עַל־כֵּן, תִּרְאוּ לְתַקֵּן אֶת
 הַמְּדִינָה מִשְׁלֹשׁ עֲבֻרוֹת אֱלוֹ, וּלְחַפֵּשׂ אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים
 הַנְּ"ל וּלְגַרְשָׁם. וְאִזּוּ כִּשְׁתַּתְּקֵנוּ שְׁלֹשָׁה עֲבֻרוֹת אֱלוֹ, לֹא
 דִּי שִׁיתַּתְּקֵן הַטַּעַם וְהַמְּרָאָה וְהָרִיחַ, כִּי אִם גַּם הַנְּגִנֵי
 שֶׁנֶּאֱבָד יוּכַל גַּם־כֵּן לְהַמְצִיא. וַעֲשׂוּ כֵּן. וְהִתְחִילוּ לְתַקֵּן
 אֶת הַמְּדִינָה מִשְׁלֹשׁ עֲבֻרוֹת אֱלוֹ. וְחַפְּשׂוּ אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים
 הַנְּ"ל, וְהִיוּ תוֹפְסִים אֶת אִיזָה אָדָם וְשׂוֹאֲלִין אוֹתוֹ:
 מֵהֵיכָן בָּאתָ לְכָאן? עַד שֶׁנִּתְבָּרְרוּ אֶצְלָם הָאֲנָשִׁים שֶׁל

המלך האכזר הנ"ל, וגרשו אותם. ותקנו את המדינה מעברות הנ"ל. בתוך כך נעשה רעש: אפשר אף-על-פי-כן זה המשנע שהולך ואומר שהוא הגנני, וכל אחד מחזיק אותו למשנע, וזרקין אחריו אבנים ומגרשין אותו, אפשר אף-על-פי-כן אולי הוא הגנני באמת? והלכו והביאו אותו לפניהם. (הינו לפני אלו שישבו ותקנו את המדינה. וגם הוא הינו החרש שמספר כל זה היה שם) ואמרתיו: בודאי זה הוא הגנני באמת. (נמצא שנתתקן על-ידו המדינה הזאת). נמצא, שיש לי הסכמה מאותו המדינה של עשירות, שאני חי חיים טובים. כי אני תקנתיו את המדינה הנ"ל כנ"ל. ועתה אני נותן לכם במתנה את החיים טובים שלי, ונעשה שם שמחה גדולה וחדוה רבה מאד: (וכן כל הבעטלירש הנ"ל בלם חזרו ובאו על החתנה, ונתנו במתנה לדרשה. מה שבתחלה ברכו אותם שיהיו כמותם, ועכשו נתנו זאת במתנה לדרשה): הראשון נתן להם במתנה חיים ארכים, והשני נתן להם במתנה חיים טובים.

ביום השלישי חזרו ונזכרו הזוג הזה. והיו בוכים ומתגעגעים: איך לוקחין בכאן את הבעטליר השלישי,

וְשִׁהְיָה כְּבִדְפָּה? בְּתוֹךְ כֶּךָ וְהִנֵּה הוּא בָּא, וַיֹּאמֶר: הִנְנִי.
 וְנִפְלַע עֲלֵיהֶם, וְנָשַׁק אוֹתָם. וַיֹּאמֶר לָהֶם גַּם־בֶּן כְּנִ"ל:
 בְּתַחֲלָה בִּרְכָתִי אֶתְכֶם שְׁתַּהֲיוּ כְּמוֹנִי, עֵתָה אֲנִי נוֹתֵן
 לָכֶם בְּמִתְנָה לְדַרְשָׁה שְׁתַּהֲיוּ כְּמוֹנִי. וְאַתֶּם סְבוּרִים
 שְׂאֵנִי כְּבִדְפָּה? אִין אֲנִי כְּבִדְפָּה כָּלָל, רַק שְׁתַּדְּבוּרִים
 שֶׁל הָעוֹלָם, שְׂאֵינָם שְׁבַחִים לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ, אִין בְּהֵם
 שְׁלִימוֹת. (וְעַל־כֵּן הוּא נִרְאָה כְּכִבְדְפָּה. כִּי הוּא כְּכִבְדְפָּה מֵאֲלוֹ
 הַדְּבוּרִים שֶׁל הָעוֹלָם שְׂאִין בְּהֵם שְׁלִימוֹת) אָבֵל בְּאַמֶּת אִין אֲנִי
 כְּבִדְפָּה כָּלָל, אֲדַרְבָּא אֲנִי מִלִּיז וְדַבְּרִין נִפְלָא מְאֹד.
 וְאֲנִי יָכוֹל לְדַבֵּר חִידוֹת וְשִׁירִים (שְׁקוּרִין לִידְעָר) גִּפְלָאִים,
 עַד שְׂאִין נִמְצָא שׁוּם נִבְרָא בְּעוֹלָם שְׂלֵא יִרְעָה לְשִׁמְעַ
 אוֹתִי. וּבְאֲלוֹ הַחִידוֹת וְהַשִּׁירִים שְׂאֵנִי יוֹדַע, יֵשׁ בְּהֵם כָּל
 הַחֲכָמוֹת. וַיֵּשׁ לִי הַסְּבָמָה עַל זֶה מֵאוֹתוֹ הָאִישׁ גְּדוֹל
 הַנִּקְרָא "אִישׁ חֶסֶד הָאֱמֶת". (דְּעַר גְּרוֹסִיר מֵאֵן דְּעַר אֱמֶתִיר אִישׁ
 חֶסֶד. בְּזֶה הַלְשׁוֹן סִפֵּר רַבְּנֵי זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה)

וַיֵּשׁ בְּזֶה מַעֲשֵׂה שְׁלֶמָה. כִּי פַעַם אַחַת יָשְׁבוּ כָּל
 הַחֲכָמִים, וְכָל אֶחָד הִתְפָּאֵר בְּחֲכָמָתוֹ. זֶה הָיָה מִתְפָּאֵר
 שֶׁהִמְצִיא בְּחֲכָמָתוֹ עֲשִׂית בְּרָזָל, וְזֶה הִתְפָּאֵר בְּמִין
 מִתְּכוֹת אַחֵר, וְזֶה הָיָה מִתְפָּאֵר שֶׁהִמְצִיא בְּחֲכָמָתוֹ

עשית כסף שהוא חשוב ביותר, וזה התפאר שהמציא
 עשית זהב, וזה היה מתפאר שהמציא כלי מלחמה.
 וזה היה מתפאר שהוא יודע לעשות אלו המתכות,
 שלא מאלו הדברים שהם עושין מהם אלו המתכות.
 וזה היה מתפאר בחכמות אחרות. כי יש כמה דברים
 שהמציאו בעולם על ידי חכמות, כגון סאליטרע (חמר נפץ)
 ופילגור (חמר נפץ) וכיוצא בזה. והיה כל
 אחד מתפאר בחכמתו. ענה שם אחד ואמר: אני חכם
 יותר מכם, כי אני חכם כמו היום. ולא הבינו שם מה
 זה שאומר, שהוא חכם כמו היום. ואמר להם: כי כל
 החכמות שלהם יכולים לקבץ אותם, ולא יהיו מהם רק
 שעה אחת. אף על פי שכל חכמה וחכמה היא נלקחת
 מיום אחר, כפי הבריאה שהיה באותו היום. כי כל
 החכמות הנ"ל הם הרפבות. (ועל כן החכמה נלקחת מאותו
 היום שהיה בו אותו הבריאה שממנו התרפבה) אף על פי כן
 יכולים על ידי חכמה לקבץ כל אלו החכמות בשעה
 אחת. אבל אני חכם כמו יום שלם. (כל זה התפאר אותו
 החכם האחרון הנ"ל) עניתי ואמרתי אליו: (היגו זה הכבדפה
 הנ"ל אמר להחכם הנ"ל) כמו איזה יום? (היגו כמו איזה יום אתה

עָנָה וְאָמַר: (הַחֶכֶם הַנִּזְלִי) זֶה, (הִינֵנו זֶה הַכְּבֹד־פָּה) הוּא חֶכֶם
מִמֶּנִּי. מֵאַחַר שֶׁשׂוֹאֵל כְּמוֹ אֵיזָה יוֹם. אֲבָל כְּמוֹ אֵיזָה יוֹם
שֶׁתִּרְצֶנּוּ, אֲנִי חֶכֶם. וְעַתָּה יִקְשֶׁה. מִפְּנֵי מָה זֶה שֶׁשׂוֹאֵל
כְּמוֹ אֵיזָה יוֹם, הוּא חֶכֶם יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, מֵאַחַר שֶׁהוּא חֶכֶם
כְּמוֹ אֵיזָה יוֹם שֶׁיִּרְצֶה.

אֵדֵי יֵשׁ מַעֲשֵׂה שְׁלֵמָה. כִּי זֶה הָאִישׁ חֹסֵד הָאֱמֶת הוּא
בְּאֱמֶת אִישׁ גָּדוֹל מְאֹד. וְהוּא (הִינֵנו זֶה הַכְּבֹד־פָּה) הוֹלֵךְ
וּמְקַבֵּץ כָּל הַחֹסְדִים שֶׁל אֱמֶת, וּמְבִיא אוֹתָם אֶל זֶה
הָאִישׁ חֹסֵד הָאֱמֶת. וְעַקֵּר הַתְּהוּוֹת הַזְּמַן (כִּי הַזְּמַן בְּעֵצְמוֹ
הוּא נִבְרָא) הוּא עַל־יְדֵי הַחֹסְדִים שֶׁל אֱמֶת. וְזֶה הַכְּבֹד־פָּה
הוּא הוֹלֵךְ וּמְקַבֵּץ כָּל הַחֹסְדִים שֶׁל אֱמֶת, וּמְבִיא אוֹתָם
אֶל זֶה הָאִישׁ חֹסֵד הָאֱמֶת כְּנִזְלִי. וַיֵּשׁ הָרַ, וְעַל הָהָר
עוֹמֵד אֶבֶן, וּמִן הָאֶבֶן יוֹצֵא מַעֲיָן. וְכָל דְּבָר יֵשׁ לוֹ לֵב.
וְגַם הָעוֹלָם בְּכֻלּוֹ יֵשׁ לוֹ לֵב. וְזֶה הַלֵּב שֶׁל הָעוֹלָם הוּא
קוֹמָה שְׁלֵמָה, עִם פָּנִים וַיְדִים וְרַגְלִים וְכוּ'. אֲבָל הַצִּפְרָן
שֶׁל הָרַגֵל, שֶׁל אוֹתוֹ הַלֵּב שֶׁל הָעוֹלָם, הוּא מְלַבֵּב
(בְּלִשׁוֹן אֲשֶׁכְּנִי הָאֲרִצִּיקָר) יוֹתֵר מְלַבֵּב שֶׁל אַחֵר. וְזֶה הָהָר עִם
הָאֶבֶן וְהַמַּעֲיָן הַנִּזְלִי עוֹמֵד בְּקִצְעָה אַחֲדָה שֶׁל הָעוֹלָם, וְזֶה

הלב של העולם עומד בקצה אחר של העולם. וזה הלב הנ"ל עומד כנגד המעין הנ"ל, וכוסף ומשתוקק תמיד מאד מאד לבוא אל אותו המעין, בהשתוקקות גדול מאד מאד. וצועק מאד לבוא אל אותו המעין. וגם זה המעין משתוקק אליו. וזה הלב, יש לו שתי חלישות. אחת, כי החמה רודפת אותו ושורפת אותו, (מחמת שהוא משתוקק ורוצה לילך ולהתקרב אל המעין) וחלישות השנייה, יש לו להלב מן גדל ההשתוקקות והגעגועים, שהוא מתגעגע וכוסף תמיד ומשתוקק מאד, בכלות הנפש, אל אותו המעין. וצועק וכו', כנ"ל. כי הוא עומד תמיד כנגד המעין הנ"ל, וצועק, נא גיוואלד (בטוי צעקה באידיש כמו "אהה") ומשתוקק אליו מאד כנ"ל. וכשצריך לנוח קצת, שיהיה לו אריכת הרוח קצת, שקורין אפ סאפין (נשימת רווחה) אזי בא צפור גדול ופורש כנפיו עליו, ומגן עליו מן החמה. ואז יש לו ניהא קצת. וגם אז, בשעת ניהא, הוא מסתכל גם-כן כנגד המעין ומתגעגע אליו. אך מאחר שהוא מתגעגע אליו כל-כך, מפני מה אינו הולך אל המעין? אך כשרוצה לילך ולהתקרב אל החר, אזי אינו רואה השפוע, ואינו יכול

להסתכל על המעין. ואם לא יסתכל על המעין אזי תצא נפשו, כי עקר חיותו הוא מן המעין. וכשעומד כנגד החר אזי הוא רואה ראש השפוע של החר, ששם עומד המעין. אבל תכף כשילך ויתקרב אל החר, אזי נעלם מעיניו ראש השפוע, (וזה מוכן בחוש) ואזי אינו יכול לראות את המעין, ואזי תצא נפשו, חס ושלום. וכשזה הלב היה מסתלק, חס ושלום, אזי יתבטל כל העולם כלו. כי הלב הוא החיות של כל דבר. ובדאי אין קיום בלא לב, ועל-כן אינו יכול לילך אל המעין. רק עומד כנגדו, ומתנגע וצועק כנ"ל. וזה המעין אין לו זמן, כי זה המעין אינו בתוך הזמן כלל. אך עקר הזמן של המעין, הוא רק מה שהלב נותן לו במתנה יום אחד. וכשמגיע היום להיות נגמר ונפסק, ואזי כשיגמר היום לא יהיה זמן להמעין ויסתלק, חס ושלום, ואזי יסתלק הלב, חס ושלום, כנ"ל ויתבטל כל העולם, חס ושלום, כנ"ל. ואזי, סמוך לגמר היום, אזי מתחילים לטל רשות זה מזה שקורין גיזענינין (אחולים וברכות פרדה) ומתחילין לומר חידות ושירים (שקורין לידער) נפלאים זה לזה. (באהבה רבה והשתוקקות גדול מאד מאד).

וְזֶה הָאִישׁ חֶסֶד הָאֱמֶת הַנִּלְיָ לֹא הִשְׁגָּחָה עַל זֶה.
 וּבְשִׁמְגִיעַ הַיּוֹם בְּסוֹפוֹ מִמָּשׁ לְהִיּוֹת נִגְמָר וְנִפְסָק, אֲזִי זֶה
 הָאִישׁ חֶסֶד הָאֱמֶת הוּא נֹתֵן בְּמִתְנָה יוֹם אֶחָד לְהֵלֵב
 הַנִּלְיָ, וְהֵלֵב נֹתֵן הַיּוֹם לְהַמְעִין. וְאֲזִי שׁוֹב יֵשׁ זְמַן
 לְהַמְעִין. וּבְשִׁזְזָה הַיּוֹם הוֹלֵךְ מִמְּקוֹם שֶׁהוּא בָּא מִשָּׁם,
 אֲזִי הוּא הוֹלֵךְ גַּם־כֵּן בְּחִידוֹת וְשִׁירִים נִפְלְאִים מְאֹד.
 (שִׁישׁ בָּהֶם כָּל הַחֻקִּמוֹת) וַיֵּשׁ שְׁנֹנִיִּים בֵּין הַיָּמִים. כִּי יֵשׁ יוֹם
 אֶחָד בְּשָׁבוּעַ וַיּוֹם שְׁנֵי וְכוּ'. וְכֵן יֵשׁ רֵאשִׁי־חֲדָשִׁים וַיָּמִים
 טוֹבִים. וְכָל הַזְּמַן שִׁישׁ לְהָאִישׁ חֶסֶד שֶׁל אֱמֶת הַכָּל עַל־
 יָדֵי. (הֵינּוּ הַכְּבֹד־פָּה שֶׁמִּסְפָּר כָּל זֶה) כִּי אֲנִי הוֹלֵךְ וּמְקַבֵּץ כָּל
 הַחֻסְדִּים שֶׁל אֱמֶת, אֲשֶׁר מֵהֶם הַתְּהוּוֹת הַזְּמַן כַּנִּלְיָ.
 (וְעַל־כֵּן הוּא חָכֵם יוֹתֵר אֶפְלוּ מֵהַחֻכֵּם הַנִּלְיָ, שֶׁהוּא חָכֵם כְּמוֹ אֵיזָה יוֹם
 שִׁירָצָה. כִּי כָּל עֵקֶר הַזְּמַן וְהַיָּמִים, כָּלֵם נִתְהוּיִם עַל־יָדוֹ, הֵינּוּ עַל־יָדֵי
 הַכְּבֹד־פָּה, שֶׁהוּא מְקַבֵּץ הַחֻסְדִּים שֶׁל אֱמֶת אֲשֶׁר מִשָּׁם הַזְּמַן, וּמֵבִיא
 אוֹתָם אֶל הָאִישׁ חֶסֶד הָאֱמֶת. וְהוּא נֹתֵן יוֹם לֵלֵב, וְהֵלֵב נֹתֵן לְהַמְעִין,
 אֲשֶׁר עַל־יָדֵי־זֶה נִתְקַיֵּם הָעוֹלָם כְּלוּ. נִמְצָא שֶׁעֵקֶר הַתְּהוּוֹת הַזְּמַן עִם
 הַחִידוֹת וְשִׁירִים שִׁישׁ בָּהֶם כָּל הַחֻקִּמוֹת, הַכָּל עַל־יָדֵי הַכְּבֹד־פָּה).
 נִמְצָא שִׁישׁ לִי הַסְּכָמָה מִזֶּה הָאִישׁ חֶסֶד הָאֱמֶת שֶׁאֲנִי
 יְכוֹל לֹמַר חִידוֹת וְשִׁירִים, שִׁישׁ בָּהֶם כָּל הַחֻקִּמוֹת. (כִּי
 כָּל הַזְּמַן עִם הַחִידוֹת וְהַשִּׁירִים נִתְהוּיִם עַל־יָדוֹ כַּנִּלְיָ), וְעַתָּה אֲנִי

נותן לכם במתנה גמורה לדרשה שתהיו כמוני. ונעשה שם שמחה וחדוה גדולה מאד. "הילוא גיטאן" (בטוי שמחה). כשנמרו השמחה של אותו היום ולנו אתרי-כנ, בבקר חזרו הזוג כנ"ל והיו מתגעגעים וכו' אתרי הבעטליר שהיה צוארו עקם. בתוך כך והנה הוא בא, ואמר הנני וכו'. בתחלה ברכתי אתכם שתהיו כמוני, עתה אני נותן לכם במתנה לדרשה שתהיו כמוני. ואתם סוברים שיש לי צואר עקם? אין צוארי עקם כלל. אדרבא, יש לי צואר שוה מאד, צואר יפה מאד. רק שיש הבלי עולם. ואני איני רוצה להוציא שום הבלי ורוח, שקורין דוד (נשיפת אויר החוצה) בהבלי עולם. (ומחמת זה נדמה שצוארו עקם, כי הוא מעקם צוארו מהבלי עולם ואינו רוצה להוציא שום הבלי ורוח בהבלי עולם) אבל באמת יש לי צואר יפה מאד, צואר נפלא מאד. כי יש לי קול נפלא מאד. וכל מיני הקולות שבועולם, שהם קול בלא דבור, בלם אני יכול להוציאם בקולי. כי יש לי צואר וקול נפלא מאד. ויש לי הסכמה על זה מאותה המדינה. כי יש מדינה שהם בקיאים מאד בחכמת הנגינה (שקורין מאזיקא). וכלם עוסקים שם בחכמה זו,

ואפלו בנים קטנים. ואין שם קטן שלא יכול לנגן על איזה כלי שיר. והקטן שבאותו המדינה, הוא חכם גדול במדינה אחרת באותו החכמה של נגינה. והחכמים והמלך שבאותו המדינה והקאפעלייש (מקהלות זמר) הם חכמים מפלגים מאד מאד באותו החכמה.

פעם אחת ישבו החכמים של אותו המדינה. והיה כל אחד מתפאר בנגינה שלו: זה היה מתפאר שהוא יודע לנגן על כלי שיר פלוני, וזה התפאר שיודע לנגן על כלי שיר פלוני, וזה התפאר בכלי שיר פלוני. וזה היה מתפאר שיודע לנגן על כמה כלי שיר. וזה התפאר שיודע לנגן על כל כלי שיר, וזה התפאר שיכול לעשות בקולו כמו כלי שיר פלוני, וזה התפאר שיכול לעשות בקולו כמו כלי שיר פלוני. וזה התפאר שיכול לעשות בקולו כמו כמה כלי שיר. וזה התפאר שיכול לעשות בקולו כמו תוף ממש, (שקורין פויק) כאלו מבין בתוף. וזה התפאר שיכול לעשות בקולו כאלו מזרין בקני שרפה, שקורין אורמאטים (תותחים)

ואני הייתי גם-כן שם. עניתי אני ואמרתי להם: קולי,
 טוב יותר מקולות שלכם, והא ראיה. כי אם אתם
 חכמים כל-כך בקול נגינה, אם-כן הושיעו את אותן
 שתי מדינות. ואלו השתי מדינות הם רחוקים זה מזה
 אלה פרסאות. ובאלו שתי המדינות, כשמגיע הלילה
 אין יכולין לישן. כי כשנעשה לילה אזי מתחילים הכל
 להיות מיללים בקול יללה, אנשים ונשים וטף. אם היה
 מנח שם אבן, היה נמות. כי בלילה הם שומעים קול
 יללה מאד, ומחמת זה כלם מיללים אנשים ונשים וכו'.
 (וכן מתנהג בשתי המדינות) כי במדינה זו שומעים הקול יללה,
 ומיללים הכל כנ"ל. וכן במדינה אחרת גם-כן כן. ושתי
 המדינות הם רחוקים זה מזה אלה פרסאות. ועל-כן אם
 אתם חכמים כל-כך בנגינה, אראה אם תוכלו להושיע
 את אותן שתי המדינות, או שתוכלו לבנון לעשות את
 קולם. (הינו שהם יבנו להוציא קול מכון כמו קול היללה הנשמע שם)
 ואמרו לו: (הינו החכמים הנ"ל אמרו לזה שצוארו עקם) התוליד
 אותנו לשם? ואמר: הן, אני מוליד אתכם לשם.
 ונתעוררו כלם לילד לשם. והלכו ובאו לשם. (הינו לאחת
 משתי המדינות הנ"ל) כשבאו לשם, כשהגיע הלילה, היה

כנ"ל שהיו בלם מייללים מאד כנ"ל. וגם החכמים הנ"ל
 גם-כן היו מייללים. (וממילא ראו בודאי שאינם יכולים להושיע
 את אותן המדינות). ואמר להם: (הינו זה שצוארו עקם אמר אל
 החכמים הנ"ל) על כל פנים, תאמרו לי מהיכן בא זאת
 שגשמע קול יללה הנ"ל כנ"ל? אמרו לו: ואתה יודע?
 השיב: אני יודע בודאי. כי יש שני צפרים, אחד זכר
 ואחת נקבה, והם רק זוג אחד בעולם. ונאבדה הנקבה.
 והוא הולך ומחפש אותה, והיא מחפשת אותו. והיו
 מחפשים הרבה זה את זה עד שנתעו, וראו שאינם
 יכולים למצא אחד את חברו. ונשארו עומדים, ועשו
 להם קנים. זה הצפור עשה לו קן סמוך למדינה אחת
 משתי המדינות הנ"ל. ולא סמוך ממש, רק שבערך
 קול הצפור הוא סמוך, כי יכולים לשמע הקול של
 הצפור באותו המדינה ממקום שעמד שם. ועשה לו קן.
 ובן היא עשתה לה גם-כן קן סמוך למדינה השנייה (הינו
 גם-כן כנ"ל שהוא סמוך מחמת שיכולים לשמע שם הקול כנ"ל).
 וכשמגיע הלילה, אזי אלו הזוג צפרים מתחילים כל
 אחד ואחת לילל בקול יללה גדולה מאד, כי כל אחד
 מילל על זוגו כנ"ל. וזהו הקול יללה שגשמע באלו שתי

הַמְדִינֹת. (אֲשֶׁר מִחֲמַת אוֹתוֹ הַקּוֹל יִלְלָה בְּלֶם מְנַלְלִים מְאֹד וְאִינֶם יְכוּלִים לִישׁוֹן) אֵךְ לֹא רָצוּ לְהֶאֱמִין זֹאת. וְאָמְרוּ לוֹ: הַתּוֹלִיד אוֹתָנוּ לְשֵׁם? וְאָמַר הֵן. (אֲנִי יְכוּל לְהוֹלִיד אֶתְכֶם לְשֵׁם) אֵךְ אִין אַתֶּם יְכוּלִים לָבוֹא לְשֵׁם. כִּי כְּשֶׁתִּתְקַרְבוּ לְשֵׁם, לֹא תוּכְלוּ לְסַבֵּל אֶת קוֹל הַיִּלְלָה. מֵאַחַר שְׁנֵם כָּאן אִין אַתֶּם יְכוּלִים לְסַבֵּל, וְאַתֶּם מְכַרְחִים גַּם־כֵּן לִילָל כַּנְּ"ל, כְּשֶׁתִּגְיִעוּ לְשֵׁם לֹא תוּכְלוּ לְסַבֵּל כָּלָל. וּבַיּוֹם (אִי אֶפְשָׁר לָבוֹא לְשֵׁם כִּי בַיּוֹם) אִי אֶפְשָׁר לְסַבֵּל הַשְּׂמֵחָה שִׂישׁ שֵׁם. כִּי בַיּוֹם מִתְקַבְּצִים שֵׁם צַפְרִים אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאַחַת מֵהַזּוּג הַנְּ"ל, וְהֵם מְנַחְמִים וּמְשַׂמְחִים אֶת כָּל אֶחָד וְאַחַת מֵהַזּוּג הַנְּ"ל בְּשִׂמְחֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד מְאֹד, וְאוֹמְרִים לָהֶם דְּבַרֵי תִנְחוּמִין, שֶׁעֲדִין אֶפְשָׁר שֶׁתִּמְצְאוּ זֶה אֶת זֶה עַד שֶׁבַּיּוֹם אִי אֶפְשָׁר לְסַבֵּל אֶת גְּדֹל הַשְּׂמֵחָה שִׂישׁ שֵׁם. וְקוֹל הַצַּפְרִים שֶׁמְשַׂמְחִים אוֹתָם אִינוּ נִשְׁמָע לְמֶרְחֹק, רַק כְּשֶׁמְגִיעִים לְשֵׁם. אֲבָל קוֹל הַזּוּג הַנְּ"ל שֶׁמְנַלְלִים בְּלִילָה, הוּא נִשְׁמָע לְמֶרְחֹק. וְאִי אֶפְשָׁר לָבוֹא לְשֵׁם מִחֲמַת זֶה כַּנְּ"ל.

אָמְרוּ לוֹ: (הֵינּוּ הַחֲכָמִים הַנְּ"ל אָמְרוּ לָזֶה שֶׁצּוֹאֵרוֹ עָקוּם) וְאַתָּה

יכול לתקן זאת? השיב: אני יכול לתקן, כי אני יכול לעשות ולכונן כל הקולות שבעולם. (הינו שכל מיני קולות שבעולם הוא יכול להוציאם בקולו, ולכונן ממש כמו איזה קול שיהיה) גם אני יכול להשליך קולות. הינו, כי אני יכול להשליך קול, שבכאן, במקום שאני מוציא הקול, לא יהיה נשמע הקול כלל. רק ברחוק יהיה נשמע שם הקול. ועל-כן אני יכול להשליך את הקול של הצפורה, שיגיע סמוך למקום הצפור. וכן להשליך קול הצפור, שיגיע סמוך למקום הצפורה. ולהמשיכם יחד על-ידי-זה. (ועל-ידי-זה יתקן כל הנ"ל). אך מי יאמין זאת? והוליד אותם לתוך איזה יער. ושמעו כמו אחד שפותח את הדלת, וחוזר וסוגרו ונועלו בבית (שקורין קלאמקא), ונשמע קול ההבאה של (הקלאמקא) ומורה בקני שרפה (שקורין ביקס), ושולח את הפלב לחטף (את הדבר שהיה מורה). והפלב היה מתחבט וגורר את עצמו בתוך השלג (בלשון אשכנז גיגראזניט אין שנייא). וכל זה שמעו אלו החכמים והסתכלו, ולא ראו דבר. גם לא שמעו מפנינו (הינו מן זה שצוארו עקם) שום קול כלל. (רק שזה שצוארו עקם היה משליך קולות באלו, ועל-כן שמעו אלו הקולות. וממילא ראו

שהוא יכול לעשות כל הקולות ולכוננם ממש. ונם להשליך קולות. ועל-
 כן יוכל לתקן את כל הנ"ל. ולא ספר יותר בזה הענין ומוכן שדלג
 בכאן). נמצא, שיש לי הסכמה מאותו המדינה שקולי
 נפלא מאד. ואני יכול לעשות כל מיני קולות שבעולם
 כנ"ל. ועתה אני נותן לכם זאת במתנה לדרשה
 שתהיו כמוני. ונעשה שם שמחה גדולה וחדוה רבה
 מאד.

ביום החמישי גם-כן היו שמחים. וזכרו הזוג את
 הפעטליר שהיה לו חטוטרות, (שקורין הוקיר). והיו
 מתגעגעים מאד: איך לוקחים בכאן את אותו
 הפעטליר ההוקיר, כי אם היה הוא בכאן היתה
 השמחה גדולה מאד, והנה הוא בא, ואמר: הנני הנה
 באתי על החתנה. ונפל עליהם, וחבק ונשק אותם,
 ואמר להם: בתחלה ברכתי אתכם שתהיו כמוני,
 ועתה אני נותן לכם. במתנה לדרשה שתהיו כמוני.
 ואין אני בעל חטוטרות (הינו הוקיר) כלל. רק אדרבא יש
 לי כתפים כאלו (שקורין פלייצים), שהם בחינת "מעט
 מחזיק את המרבה". ויש לי הסכמה על זה. כי פעם
 אחת היה שיחה וספור, שהיו אנשים מפארים עצמם

בבחינה זו. שכל אחד ואחד היה מתפאר שיש לו בחינה זו של מעט מחזיק את המרבה. ומאחד מהם היו מחזיקים ושוחקים ממנו, והשאר שהתפארו בבחינה זו, של מעט מחזיק את המרבה, נתקבלו דבריהם. אבל בחינת מעט מחזיק את המרבה שיש לי הוא גדול מכלם.

כי אחד מהנ"ל התפאר שהמח שלו הוא בחינת מעט מחזיק את המרבה, כי הוא נושא במח שלו אלפים ורבבות אנשים עם כל ההצטרפות שלהם, וכל התנהגות שלהם, וכל ההיות והתנועות שלהם, הכל באשר לכל הוא נושא במחו, ועל-כן הוא מועט מחזיק את המרבה, כי מחו נושא כל-כך אנשים עם וכו' כנ"ל. ושחקו ממנו, ואמרו כי האנשים אינם כלום, והוא אינו כלום.

ונענה אחד ואמר: אני ראיתי מעט מחזיק את המרבה כזה. כי פעם אחת ראיתי הר שהיה מנח עליו הרבה זבל וטנוף. והיה הדוש אצלי: מהיכן בא על הר הזה כל-כך זבל וטנוף? והיה שם אדם אחד אצל אותו

הָהָר, וְאָמַר: כָּל זֶה מִמְּנִי. כִּי אוֹתוֹ הָאָדָם הָיָה יוֹשֵׁב שָׁם
 אֲצֵל אוֹתוֹ הָהָר. וְהִשְׁלִיךְ שָׁם תְּמִיד עַל אוֹתוֹ הָהָר וְכָל
 וּפְרֵשׁ שָׁלוֹ מֵאֲכִילָה וּשְׂתֵיָה שָׁלוֹ, וְמִנַּף שָׁם. עַד שֶׁעַל-
 יָדוֹ נִתְרַבָּה הַזָּבֵל וְהַטְנוּף שָׁם עַל אוֹתוֹ הָהָר. נִמְצָא
 שְׂזֵה הָאִישׁ הוּא מַעֲט מִחֲזִיק אֶת הַמְרָבָה, כִּי עַל-יָדוֹ
 נִתְרַבָּה הַזָּבֵל כָּל-כָּךְ. (בֵּן הוּא בְּחִינַת מַעֲט מִחֲזִיק אֶת
 הַמְרָבָה שֶׁל הָאִישׁ הַנַּ"ל, שֶׁהִתְפָּאֵר בְּמַחוֹ שֶׁמִּחֲזִיק בְּפֹה
 אֲנָשִׁים כַּנַּ"ל).

וְאַחַד הִתְפָּאֵר שְׂיֵשׁ לוֹ בְּחִינַת מַעֲט מִחֲזִיק אֶת הַמְרָבָה.
 כִּי יֵשׁ (לוֹ) חֲתִיכַת מְדִינָה, שֶׁהִיא מוֹצִיאָה פְרוֹת הַרְבֵּה.
 וְאַחַר-כֵּן בְּשִׂמְחַשְׁבִּין אֶת הַפְרוֹת שֶׁהוֹצִיאָה הַמְדִינָה,
 רוֹאִין שֶׁהַמְדִינָה אֵינָה מִחֲזִיקַת מְקוֹם כָּל-כָּךְ כְּמוֹ
 הַפְרוֹת. כִּי אֵין בָּהּ מְקוֹם כָּל-כָּךְ לְהַחֲזִיק כָּל-כָּךְ פְרוֹת.
 נִמְצָא שֶׁהִיא בְּחִינַת מַעֲט מִחֲזִיק אֶת הַמְרָבָה. וְהוֹטְבוּ
 דְבָרָיו. כִּי בְּאֵמַת, בְּוֹדָאֵי הוּא בְּחִינַת מַעֲט מִחֲזִיק אֶת
 הַמְרָבָה.

וְאַחַד אָמַר שְׂיֵשׁ (לוֹ) פְּרִדָּם נִפְלָא מְאֹד, שְׂיֵשׁ שָׁם פְרוֹת
 וְכוּ'. וְנוֹסְעִים לְשָׁם בְּפֹה וְכַפֵּה בְּנֵי אָדָם וּשְׂרָרוֹת, כִּי

הוא פרדס נאה מאד. ובקנין נוסעים לשם כמה בני אדם ושירות לטיל שם. ובאמת אין בהפרדס מקום כל-כך שיחזיק כל-כך אנשים. ועל-כן הוא מעט מחזיק את המרבה. והוטבו דבריו גם-כן.

ואחד אמר שהדבור שלו הוא בחינת מעט מחזיק את המרבה. כי הוא בעל סוד שקורין סעקרטייר (מזכיר) אצל מלך גדול. ובאין אצלו כמה וכמה בני אדם זה בא עם שבחים להמלך, וזה בא עם בקשות וכיוצא בזה. ובודאי אי אפשר להמלך לשמע את כלם. ואני יכול לקבץ את כל דבריהם בתוך איזה דבורים מעטים, ולספר לפני המלך אלו הדבורים מעטים, ויהיה כלול בהם כל השבחים והבקשות שלהם. וכל דבריהם כלם, בתוך איזה דבורים מעטים שלי. נמצא שהדבור שלי הוא מעט מחזיק את המרבה.

ואחד אמר שהשתיקה שלו היא בחינת מעט מחזיק את המרבה. כי יש עליו מקטרגים הרבה ובעלי לשון הרע שמלשינים עליו הרבה מאד. וכל מה שמלשינים ודוברים ומקטרגים עליו בלשון הרע הרבה, הוא

בשתיקתו מתרין הכל על-ידי מה שהוא שותק לְבַד.
 (כי הוא עושה רק איזה שתיקה והוא תרוין על הכל) נמצא ששתיקתו
 הוא מעט מחזיק את המרבה.

ואחד אמר שהוא בחינת מעט מחזיק את המרבה, כי
 יש עני אחד והוא סגני נהור (עור). והוא (הינו העני) גדול
 מאד. והוא (הינו זה שהתפאר וספר זאת) קטן לגמרי, ומוליד
 אותו. הינו שזה שהתפאר בזה הוא קטן ומוליד את
 העני הסגני נהור, שהוא גדול מאד. נמצא שהוא מעט
 מחזיק את המרבה, כי הסגני נהור יהיה יכול להחליק,
 והיה יכול לפל, והוא מחזיק אותו על-ידי שמוליכו.
 ועל-בן הוא מעט מחזיק את המרבה. כי הוא קטן
 ומחזיק את הסגני נהור הגדול בנ"ל.

ואני (הינו זה החוקיר שמספר כל זה) הייתי גם-כן שם.
 ואמרתי: האמת הוא, שיש לכם בחינת מעט מחזיק
 את המרבה ואני יודע כל מה שפונתם בדבריכם. (הינו
 שהוא יודע פונת כל הנ"ל שהתפארו בבחינת מעט מחזיק את המרבה
 שלהם) וזה האחרון שהתפאר שהוא מוליד את הסגני
 נהור הגדול, הוא גדול מכלכם. אבל אני למעלה
 למעלה מכלכם בכלל. כי זה שהתפאר שהוא מוליד

את הסגני נהור הגדול, פוננתו שהוא מוליך את גלגל הירח, שהוא בחינת סגני נהור. כי אין לה אור מעצמה כלל, ולית לה מגרמה כלום. והוא (הינו זה שהתפאר בזה) מוליך את הירח אף-על-פי שהוא קטן, וגלגל הירח גדול מאד. והוא קיום כל העולם, כי העולם צריך את הירח. נמצא שהוא בחינת מעט מחזיק את המרבה באמת.

אבל בחינת מעט מחזיק את המרבה שיש לי הוא למעלה מכלם בכלל. והיא ראיה. כי פעם אחת היו פת אחת שהיו חוקרים: באשר שכל תיה יש לה צל מיוחד, שבזה הצל דיקא היא רוצה לנות שם. ובן יש צל מיוחד לכל תיה ותיה. כי כל תיה ותיה בותרת לה איזה צל, ובאותו הצל דיקא היא רוצה לשכן שם, כפי הצל המיוחד לה. ובן יש לכל עוף ועוף ענף מיוחד, שבאותו הענף דיקא הוא רוצה לשכן. ועל-בן חקרו אם יכולים למצא אילן כזה, אשר בצלו ישכנו כל החיות. שכל החיות יהיו בוחרים ויתרצו לשכן בצל אותו האילן, ועל ענפיו (של אותו האילן) ישכנו כל צפרי שמיא. וחקרו

שְׁנַמְצָא אֵילָן כְּזֶה, וְרָצוּ לִילֵךְ לְשֵׁם אֵל אוֹתוֹ הָאֵילָן. כִּי
 הֶעֱנַג הַמַּפְלָא שֵׁישׁ שָׁם אֲצֵל אוֹתוֹ הָאֵילָן אֵין לְשַׁעַר. כִּי
 יֵשׁ שָׁם כָּל הָעוֹפוֹת וְכָל הַחַיּוֹת, וְשָׁם אֵין שׁוּם הַזֶּקֶק
 מִשׁוּם חַיָּה. וְכָל הַחַיּוֹת וְכוּ' מְעַרְבִים שָׁם, וְכֻלָּם
 מִשְׁחַקִּים שָׁם, וּבּוֹדֵאי הוּא תַעֲנוּג מִפְּלֶג מְאֹד לְהֵיוֹת
 שָׁם אֲצֵל אוֹתוֹ הָאֵילָן. וַחֲקְרוּ לְאֵיזָה צַד צְרִיכִים לִילֵךְ
 לְבוֹא אֵל אוֹתוֹ הָאֵילָן. וְנִפְּל מַחֲלַקֵּת בֵּינֵיהֶם עַל זֶה,
 וְלֹא הָיָה מַכְרִיעַ בֵּינֵיהֶם. כִּי זֶה אָמַר שְׁעָרִיכִים לִילֵךְ
 לְצַד פְּלוֹנֵי לְמִזְרַח, וְזֶה אָמַר לְמַעְרָב, וְזֶה אָמַר לְכָאן
 וְזֶה לְכָאן וְכוּ'. עַד שֶׁלֹּא הָיוּ יְכוּלִים לְהַכְרִיעַ לְאֵיזָה צַד
 צְרִיכִים לִילֵךְ לְבוֹא אֵל אוֹתוֹ הָאֵילָן. וְכֹא חָכַם אֶחָד,
 וְאָמַר לָהֶם: לָמָּה אַתֶּם חוֹקְרִים בְּאֵיזָה צַד לִילֵךְ אֵל
 הָאֵילָן, חֲקְרוּ מִתְחִלָּה מִי וּמִי הָאֲנָשִׁים שְׁיְכוּלִים לְבוֹא
 אֵל אוֹתוֹ הָאֵילָן. כִּי אֵל אוֹתוֹ הָאֵילָן לָאוּ כָּל אָדָם יְכוּל
 לְבוֹא אֲצֵלוֹ, כִּי אִם מִי שֵׁישׁ לוֹ הַמְּדוּת שֶׁל הָאֵילָן. כִּי
 זֶה הָאֵילָן יֵשׁ לוֹ שְׁלִשָּׁה שְׁרָשִׁים: שְׁרֵשׁ אֶחָד הוּא
 אֲמוֹנָה, וְהַשְּׁנַי, הוּא יְרָאָה, וְהַשְּׁלִישִׁי, הוּא עֲנִיוּת.
 וְאֲמַת, הוּא גּוֹף הָאֵילָן. וּמִשָּׁם יּוֹצְאִים עֲנָפִים. וְעַל-כֵּן
 אֵי אֶפְשָׁר לְבוֹא אֵל הָאֵילָן, כִּי אִם מִי שֵׁישׁ בּוֹ מְדוּת

הָלְלוּ הַנ"ל. וְאֵלֹהֵי הַכֶּתֶת הַנ"ל הָיָה בֵּינֵיהֶם אַחַדוֹת גְּדוֹל
מָאֵד, וְלֹא רָצוּ לְהִתְפָּרֵד זֶה מִזֶּה שְׂקָצְתֶם יִלְכוּ אֶל
הָאֵילָן וְקָצְתֶם וְיִשְׁאָרוּ. כִּי לֹא הָיוּ כָּלָם רְאוּיִים לָבוֹא אֶל
הָאֵילָן, כִּי לֹא נִמְצָא בֵּינֵיהֶם כִּי אִם קָצְתֶם שָׁהִיו בָּהֶם
מִדּוֹת הַנ"ל. אֲבָל הַשָּׂאֵר לֹא הָיוּ בָּהֶם אֵלֹהֵי הַמִּדּוֹת.
וְעַל-כֵּן נִתְעַכְּבוּ כָּלָם, עַד שִׁיְהִיו יָגְעִים וְמוֹרְחִים שָׂאֵר
אֲנָשֵׁי הַכֶּתֶת הַנ"ל, עַד שִׁיְהִיו בָּהֶם גַּם-כֵּן הַמִּדּוֹת הַנ"ל.
כִּדִּי שִׁיְהִיו כָּלָם רְאוּיִים לָבוֹא אֶל הָאֵילָן. וְכֵן עָשׂוּ. וַיִּגְעוּ
וְמוֹרְחוּ עַד שִׁשְׁבָּאוּ כָּלָם לְאֵלֹהֵי הַמִּדּוֹת הַנ"ל. וְאִזִּי, כִּשְׁבָּאוּ
כָּלָם לְאֵלֹהֵי הַמִּדּוֹת הַנ"ל, אִזִּי בָּאוּ כָּלָם עַל דַּעַת אַחַת,
וְהִסְכִּימוּ כָּלָם עַל דֶּרֶךְ אַחַת לִילֵךְ בְּאוֹתוֹ דֶּרֶךְ אֶל
הָאֵילָן הַנ"ל, וְהִלְכוּ כָּלָם. וְהִלְכוּ אִיזָה זְמַן עַד שִׁיְהִיו
רוֹאִים (מִרְחוֹק) אֶת הָאֵילָן. וְהִסְתַּכְּלוּ וְרָאוּ, וְהִנֵּה אֵין
הָאֵילָן עוֹמֵד בְּמָקוֹם כָּלָל. כִּי אֵין לְאֵילָן מָקוֹם כָּלָל.
וּמֵאַחֵר שָׂאִין לוֹ מָקוֹם, אִיךָ אֲפֹשֵׁר לָבוֹא אֵלָיו?

וְאִנִּי (הֵינִי זֶה הַהוֹקִיר) הֵייתִי גַם-כֵּן שָׁם עִמָּהֶם. וְאָמַרְתִּי
לָהֶם: אֲנִי יָכוֹל לְהָבִיא אֶתְכֶם אֶל הָאֵילָן. כִּי זֶה הָאֵילָן
אֵין לוֹ מָקוֹם כָּלָל, כִּי הוּא לְמַעַלָּה מִהַמָּקוֹם לְגַמְרִי,

ובחינת מעט מחזיק את המרבה הוא עדין במקום. כי
 על כל פנים יש לו מקום מעט רק שהוא מעט מחזיק
 את המרבה. אבל עדין יש לו מקום מעט על כל פנים,
 ובחינת מעט מחזיק את המרבה שיש לי, (הינו לבעל
 החטוטרות) היא בחינת סוף המקום לגמרי, שמשם
 ולמעלה אין מקום כלל. על-כן אני יכול לשא את
 כלכם אל האילן שהוא למעלה מהמקום לגמרי. (כי זה
 בעל החטוטרות הוא כמו בחינת ממצע בין המקום ובין למעלה מן
 המקום לגמרי. כי יש לו בחינה עליונה של בחינת מעט מחזיק את
 המרבה, שהיא בחינת סוף המקום ממש, שמשם והלאה אין נמצא
 תבת מקום כלל. כי משם ולמעלה היא בחינת למעלה מן המקום
 לגמרי. ועל-כן הוא יכול לשא אותם מתוך המקום, לבחינת למעלה מן
 המקום. והבן) ולקחתי אותם, ונשאתי אותם לשם אל
 האילן הנ"ל. נמצא שיש לי הסכמה מהנ"ל, שיש לי
 בחינה עליונה של מעט מחזיק את המרבה. (בשביל זה
 הנה נדמה בבעל חטוטרות, כי הוא נושא עליו הרבה, כי הוא בחינת
 מועט מחזיק את המרבה כנ"ל) ועתה אני נותן לכם זאת
 במתנה שתהיו כמוני. ונעשה שם שמחה גדולה וחדוה
 רבה מאד.

ביום הששי היו גם-כן שמחים. והיו מתנגעגעים: איך

לוקחין בכאן את אותו שהיה בלא ידיים? והנה הוא בא, ואמר הנני. הנה באתי אצלכם על החתנה. ואמר להם גם-כן כנ"ל, ונשק אותם ואמר להם: (אתם סבורים שאני בעל מום בידי). אין אני בעל מום כלל על-ידי. רק באמת יש לי כח בידי, רק שאין אני משתמש עם הכח שבדי בזה העולם. כי אני צריך את הכח לענין אחר. ויש לי הסכמה על זה מן המבצר (שקורין שלאס) של מים (פון דעם ואשיריקן שלאס). כי פעם אחת ישבנו יחד איזה אנשים. והיה כל אחד ואחד מתפאר בכח שבדיו: זה התפאר שיש לו גבורה זו בדיו, וזה התפאר שיש לו גבורה פלונית בדיו וכן כל אחד התפאר בגבורה שיש לו בדיו.

הינו כי אחד היה מתפאר שיש לו כח וגבורה כזו בדיו, שפשהוא מורה חץ, הוא יכול לחזר ולמשכה אליו. כי יש לו כח כזה בדיו, שאף-על-פי שהורה כבר החץ, עדין יכול להחזירה לחזר ולמשכה אליו. ושאלתי אותו: איזה חץ אתה יכול להחזיר? כי יש עשרה מיני חצים, כי יש עשרה מיני סמים. הינו, כי

בְּשָׂרוֹצִין לִירוֹת חֵץ מוֹשָׁחִין אוֹתָהּ בְּאִיזָה סָם. וַיֵּשׁ
 עֲשָׂרָה מִיְּנֵי סָמִים. שְׁבַשְׁמוֹשָׁחִין אוֹתָהּ בְּסָם זֶה, הִיא
 מִזְקָת כָּף, וּכְשִׁמוֹשָׁחִין בְּסָם שֵׁנִי, הִיא מִזְקָת יוֹתֵר, וְכֵן
 יֵשׁ עֲשָׂרָה מִיְּנֵי סָמִים, שְׁכָל אֶחָד גָּרוֹעַ יוֹתֵר. (הֵינּוּ שְׁמוּזִק
 יוֹתֵר) וְזֵהוּ בְּעֲצָמוֹ עֲשָׂרָה מִיְּנֵי חֲצִים. כִּי הַחֲצִים הֵן מִין
 אֶחָד, רַק מִחֲמַת שְׁנוּי הַסָּמִים שְׁמוֹשָׁחִין אֶת הַחֵץ בָּהֶם,
 שֶׁהֵם עֲשָׂרָה מִיְּנֵים כַּנִּ"ל, עַל-כֵּן נִקְרָאִים עֲשָׂרָה מִיְּנֵי
 חֲצִים. וְעַל-כֵּן שָׁאֵל אוֹתוֹ אִיזָה מִן חֵץ אֶתָּה יָכוֹל
 לְהַחְזִיר. גַּם שָׁאֵל אוֹתוֹ, אִם קָדָם שְׁהַגִּיעַ הַחֵץ לְאוֹתוֹ
 שְׁזָרְקָה לוֹ הוּא יָכוֹל לְהַחְזִירָהּ, וְאִם גַּם אַחֵר שְׁהַגִּיעַ
 הַחֵץ עַדִּין יָכוֹל לְהַחְזִירָהּ. וְעַל זֶה הֵשִׁיב: אֶפְלוּ כְּשֶׁהַגִּיעַ
 הַחֵץ, עַדִּין יָכוֹל לְהַחְזִירָהּ. אַךְ אִיזָה מִין חֵץ הוּא יָכוֹל
 לְהַחְזִיר וְכוּ' כַּנִּ"ל, הֵשִׁיב: מִין חֵץ פְּלוֹגִי הוּא יָכוֹל
 לְהַחְזִיר. אֲמַרְתִּי לוֹ: (הֵינּוּ זֶה שֶׁהוּא בְּלֹא יָדִים שְׁמִסְפֵּר כָּל זֶה,
 אָמַר לָזֶה שֶׁהִתְפָּאֵר בְּעֵינֵי חֲחֵץ כַּנִּ"ל) אִם-כֵּן, אֵין אֶתָּה יָכוֹל
 לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת מִלְכָּה, מֵאַחֵר שְׁאֵין אֶתָּה יָכוֹל לְחַזֵּר
 וְלִמְשֹׁךְ כִּי אִם מִין חֵץ אֶחָד. עַל-כֵּן אֵין אֶתָּה יָכוֹל
 לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת מִלְכָּה.

אָחד הָיָה מִתְּפָאָר שְׂיֵשׁ לוֹ כַּח כְּזָה בְּיָדָיו. שְׂאָצֵל מִי שֶׁהוּא לֹקֵחַ וּמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, הוּא נוֹתֵן לוֹ. (פְּרוּשׁ שְׁבֻחַה בְּעֵצְמוֹ שֶׁהוּא לֹקֵחַ וּמְקַבֵּל כְּזָה הוּא נוֹתֵן כִּי קִבְּלָתוֹ הִיא נְתִינָה) וּמִמִּילָא הוּא בֶּעַל צְדָקָה. וְשִׂאֲלָתִי אוֹתוֹ, אֵיזָה צְדָקָה אַתָּה נוֹתֵן? (כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה מֵיָנִי צְדָקָה). הַשִּׁיב, שֶׁהוּא נוֹתֵן מִעֵשֶׂר. אָמַרְתִּי לוֹ: אִם-כֵּן, אֵין אַתָּה יָכוֹל לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת מִלְּבָהּ, כִּי אֵין אַתָּה יָכוֹל כָּלֵל לָבוֹא לְמְקוֹמָהּ. כִּי אֵין אַתָּה יָכוֹל לְכַנֵּס כִּי אִם בְּחוֹמָה אַחַת. (בְּמְקוֹם שֶׁהִיא יוֹשֶׁבֶת שָׁם) וְעַל-כֵּן אֵינְךָ יָכוֹל לָבוֹא לְמְקוֹמָהּ.

אָחד הִתְּפָאָר שְׂיֵשׁ לוֹ כַּח כְּזָה בְּיָדָיו. כִּי יֵשׁ מִמְּנִים בְּעוֹלָם, וְכָל אֶחָד צָרִיךְ חֲכָמָה וַיֵּשׁ לוֹ כַּח בְּיָדָיו, שְׂעַל-יָדָיו יָדָיו הוּא יָכוֹל לִתֵּן לָהֶם חֲכָמָה, עַל-יָדָיו שְׂמִסְמִיךְ אוֹתָם בְּיָדָיו. שְׂאֲלָתִי אוֹתוֹ, אֵיזָה חֲכָמָה אַתָּה יָכוֹל לִתֵּן בְּיָדֶיךָ? כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה קַבֵּיִן חֲכָמָה. הַשִּׁיב: חֲכָמָה פְּלוֹנִיָּת. אָמַרְתִּי לוֹ: אִם-כֵּן אֵין אַתָּה יָכוֹל לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת מִלְּבָהּ. כִּי אֵין אַתָּה יָכוֹל לִידַע הַדַּפֵּק שְׁלָהּ, כִּי אֵינְךָ יָכוֹל לִידַע כִּי אִם דַּפֵּק אֶחָד. כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה מֵיָנִי דְּפִיקִין (וְאַתָּה אֵינְךָ יָכוֹל לִידַע כִּי אִם דַּפֵּק אֶחָד מֵאַחַר שֶׁאֵינּוּ יָכוֹל לִתֵּן בְּיָדָיו רַק חֲכָמָה אַחַת).

אחד התפאר שיש לו כח בזה בידיו, כשיש רוח סערה הוא יכול לעבבו בידיו, ולעשות בידיו לרוח משקל, שיהיה הרוח במשקל כראוי. שאלתי אותו: איזה רוח אתה יכול לאחוז בידידך? כי יש עשרה מיני רוחות. השיב: רוח פלוני. אמרתי לו: אם-כן, אין אתה יכול לרפאות את הבת מלכה. כי אינך יכול לנגן לפניך כי אם נגון אחד. כי יש יוד (עשרה) מיני נגינה, והנגינה היא הרפואה שלה, ואתה אינך יכול לנגן כי אם נגון אחד מהעשרה הנ"ל. ענו ואמרו הם. מהו היכלת שלך? השיב: אני יכול מה שאין אתם יכולים. הינו, כל התשעה חלקים הנ"ל (מכל הנ"ל) שאין אתם יכולים, אני יכול הכל.

כי יש מעשה. כי פעם אחת חשק מלך אחד בבת מלכה, והשתדל בתחבולות לתפסה, עד אשר עלתה בידו ותפסה. פעם אחת חלם לו לאותו המלך, שהיא עמדה עליו והרגה אותו. והקיץ ונכנס החלום בלבו, וקרא לכל פותרי חלומות ופתרו לו בפשוטו. שיתקיים החלום בפשוטו, שהיא תהרג אותו. ולא יכל המלך

לתת עצה לנפשו מה לעשות לה. יהרג אותה, צר לו.
 ישלחה מעל פניו, זה תרה לו, כי איש אחר יקחנה. וזה
 תרה לו מאד. כי הוא השתדל אחריה כל-כף, ועתה
 תבוא ליד אחר. וגם אם ישלחה ותבוא ליד אחר, עתה
 בודאי יכול להתקיים החלום שהיא תהרג אותו, מאחר
 שהיא אצל אחר. יחזיקה אצלו הוא מתירא מחמת
 החלום כנ"ל. ולא ידע המלך מה לעשות לה. בין כף
 נתקלקל האהבה שלה אצלו קצת קצת, מחמת
 החלום, ובכל פעם נתקלקל יותר ויותר. וכן היא גם
 היא נתקלקל גם-כן האהבה אצלה בכל פעם יותר
 ויותר, עד שנעשה אצלה שנאה עליו, וברחה מפניו.
 ושלה המלך אחריה לבקשה. ובאו והגידו לו שהיא
 נמצאת אצל המבצר של מים. כי יש מבצר של מים.
 ושם הם עשר חומות זו לפנים מזו, וכלן של מים. וגם
 התרקע שהולכין עליה שם בתוך המבצר היא גם-כן
 של מים. וכן יש שם אילנות ופרות, הכל של מים. ויפי
 המבצר וגדל החדוש של זה המבצר אין צורך לספר.
 כי בודאי הוא חדוש נפלא מאד, מאחר שהוא מבצר
 של מים. ולכנס בתוך זה המבצר אי אפשר. כי יהיה

נטבע במים מי שיכנס בו, מאחר שהוא בלו של מים.
 והבת מלכה הנ"ל כשברחה, באה עד אותו המבצר.
 והיתה הולכת שם סביב אותו המבצר של מים. והגידו
 למלך שהיא הולכת שם סביב אותו המבצר כנ"ל.
 והלך המלך וחילו לתפסה. כשראתה זאת הבת מלכה
 ישבה עצמה שתרוץ לתוך המבצר. כי היא רוצה יותר
 לטבע במים משיתפס אותה המלך, ותהיה אצלו. וגם,
 אולי אף על פי כן תנצל, ותוכל לכנס לתוך המבצר
 של מים הנ"ל. כשראה המלך כך שהיא בורחת אל
 המים, אמר: מאחר שהוא כן, על כן צוה לירות אותה.
 ואם תמות, תמות. והיו מורים אותה, והגיעו אליה כל
 העשרה מיני חצים שמשוחים בעשרה מיני סמים
 כנ"ל. והיא ברהה לתוך המבצר הנ"ל, ונכנסה לתוכו,
 ועברה דרך השערים של החומות של מים. כי יש שם
 שערים באלו החומות של מים הנ"ל. והיא עברה
 ונכנסה לתוך כל העשרה חומות של המבצר של מים,
 עד שבאתה לפנים ונפלה שם ונשארה חלשות. ואני
 רופא אותה. (הינו זה שהוא בלא ידים הנ"ל). כי מי שאין בידו
 כל העשרה מיני צדקות הנ"ל, אינו יכול לכנס לתוך

כָּל הָעֲשָׂרָה חוֹמוֹת הַנִּל, כִּי יִטְבַּע שָׁם בְּמִים. וְהַמְלֶךְ
 וְחִילוֹ הַנִּל רָדְפוּ אַחֲרֶיהָ וְנִטְבְּעוּ בְּמִים. וְאֲנִי יָכוֹל
 לְכַנֵּס לְתוֹךְ כָּל הָעֲשָׂרָה חוֹמוֹת שֶׁל מִים הַנִּל. וְאֵלוֹ
 הַחוֹמוֹת שֶׁל מִים, הֵם גְּלֵי הַיָּם שֶׁעָמְדוּ כְּחוֹמָה.
 וְהַרוּחוֹת, הֵם מַעֲמִידִים גְּלֵי הַיָּם וּמִנְשָׂאִין אוֹתָם. וְאֵלוֹ
 הַגְּלִים שֶׁהֵם הָעֲשָׂרָה חוֹמוֹת הַנִּל, הֵם עוֹמְדִים תָּמִיד
 שָׁם. אֵךְ הַרוּחוֹת הֵם הַמַּעֲמִידִין וּמִנְשָׂאִין אֶת הַגְּלִים.
 וְאֲנִי יָכוֹל לְכַנֵּס לְתוֹךְ כָּל הָעֲשָׂרָה חוֹמוֹת כַּנִּל, וְאֲנִי
 יָכוֹל לְחַזֵּר וְלִמְשֹׁךְ מִמֶּנָּה, הֵינּוּ מִן הַבַּת מְלָכָה הַנִּל,
 כָּל הָעֲשָׂרָה מִינֵי הַצִּים. וְאֲנִי יוֹדֵעַ כָּל הָעֲשָׂרָה מִינֵי
 דְּפִיקִין עַל־יְדֵי הָעֵשֶׂר אֲצַבְּעוֹת. כִּי בְּכָל אֲצַבְּעַ וְאֲצַבְּעַ
 מַעֲשֵׂר אֲצַבְּעוֹת, יוֹדְעִין דְּפִק מִיחַד מִהָעֲשָׂרָה מִינֵי
 דְּפִיקִין, וְאֲנִי יָכוֹל לְרַפְּאוֹת אוֹתָהּ עַל־יְדֵי כָּל הָעֲשָׂרָה
 מִינֵי נְגִינָה. וְעַל־כֵּן אֲנִי רוֹפֵא אוֹתָהּ. נִמְצָא שֶׁיֵּשׁ לִי כַחַ
 כְּזֶה בְּיַדִּי כַּנִּל וְעַתָּה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם זֹאת בְּמַתָּנָה. וְנַעֲשֵׂה
 שָׁם שְׂמִיחָה גְדוֹלָה. וְחֻדוּהָ רַבָּה מְאֹד.

זֹאת הַמַּעֲשֵׂה קָשָׁה לִי מְאֹד לְסַפֵּר. אֵךְ מֵאַחַר
 שֶׁהִתְחַלֵּתִי לְסַפְּרָה, אֲנִי מִכְרַח לְגַמְרָה. בְּזֹאת הַמַּעֲשֵׂה,

אין שום תבה שלא יהיה בה פוננה. ומי שפקי בספרים יוכל להבין קצת רמזים. והנה, ענין החצים הנ"ל, שיש לו כח בהידים להתזיר החצים כנ"ל, זה בחינת: (דברים לב): "ותאחו במשפט ידי". וכמו שפרש רש"י "בשר ודם זורק חץ, ואינו יכול להחזירה, ותקדוש ברוד הוא זורק חץ ומחזירה". ובחינת הצדקה הנ"ל, שהיא כנגד החומות של מים שהם גלי תים, זה בחינת (ישעיה מח): "וצדקתך כגלי תים". והרות הנ"ל שיכול לאחו בגדי, זה בחינת (משלי ל): "מי אסף רוח בחפניו". (שזה בחינת נגינה כמבאר במקום אחר) (עין לקושי מותר"ן סימן נד). ועשרה מיני נגינה, ועשרה מיני דפקין זה מבאר כבר. (ועין בלקושי תנינא (סימן כד) בדרף ל"ב). כל זה שמענו בפרוש. אף מי ומה ואימת, זה עמק עמק. הינו שגוף ענין המעשה, מי הם כל הנ"ל, ומה הוא ואימת היה כל הנ"ל, זה עמק מלשיג.

גמר המעשה, הינו מה שהיה ביום השביעי, הינו ענין הפעטליר שהיה בלא רגלים, וגם סיום התחלת המעשה מענין המלך הנ"ל, לא זכינו לשמעה. ואמר שלא יספרה עוד. והוא הפסד גדול כי לא נזכה לשמעה עוד עד שיבוא משיח במהרה בימינו אמן.

גם אמר: אלו לא ידעתי שום ענין אחר, כי אם זאת המעשה, היה גם כן חדוש גדול מאד. כך אמר בפרוש. כי זאת המעשה היא חדוש נפלא מאד. ויש

בָּהּ מוֹסֵר הַרְבֵּה מְאֹד, וְתוֹרָה הַרְבֵּה. כִּי יֵשׁ בָּהּ כַּמֶּה תוֹרוֹת. גַּם מְדַבֵּרַת מִהַרְבֵּה צְדִיקִים קְדֻמוֹנִים, מְדוֹד הַמְּלָךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם. כִּי דוֹד הַמְּלָךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, עָמַד בְּקִצְהָ הָאָרֶץ וְצִעַק אֶל הַמַּעֲיָן הַיּוֹצֵא מִן הָאָבֶן שֶׁעַל הָהָר, בְּנִ"ל. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים סא): "מְקִצָה הָאָרֶץ אֵלֶיךָ אֶקְרָא, בְּעֶטֶף לִבִּי בְּצוֹר יְרוּם מִמֶּנִּי תִנְחַנֵּי".

כָּל זֶה שֶׁמַּעֲנֵנוּ מִפִּיּו בְּפִרוּשׁ. וְהַמּוֹבֵן מְדַבְּרִיו. כִּי דוֹד הַמְּלָךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, הוּא בְּחִינַת לֵב כְּמוֹכָא (עֵינֵי זֶהר שְׁמוֹת קח). (וְעָלָיו מְרָמֵז בַּמַּעֲשֵׂה עֲנִיָן הַלֵּב שֶׁל הָעוֹלָם, שֶׁעוֹמֵד בְּקִצְהָ הָאָרֶץ בְּנֶגֶד הַמַּעֲיָן, וְצוֹעֵק וּמִשְׁתַּוְּקֵק אֵלָיו תְּמִיד וְכוּ'. וְעֵדִין הַדְּבָרִים סְתוּמִים. אֲשֶׁרֵי מִי שִׁזְכָּה לְהַשִּׁיג סוּדוֹת הַמַּעֲשֵׂה).

עֲנִיָן דוֹד הַמְּלָךְ וְהַמְּקָרָא הַנִּ"ל מְקִצָה הָאָרֶץ שֶׁמְרָמֵז בְּהַמַּעֲשֵׂה, זֶה שֶׁיֵּדָע לְיוֹם שְׁלִישִׁי. כִּי שֵׁם מְדַבֵּר מֵעֲנִיָן הַלֵּב וְהַמַּעֲיָן. עֵינֵי שֵׁם וְתִרְאָה נִפְלְאוֹת אֵיךְ בְּכָל עֲנִיָן מְרָמֵז דְּבָרִים נִפְלְאִים. וּבִגְדֵלֵת נוֹרְאוֹת מַעֲשֵׂה זוֹ אֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר כָּלֵל, כִּי הִיא עוֹלָה עַל כָּלֵם. אֲשֶׁרֵי אֲשֶׁרֵי מִי שִׁזְכָּה אֶפְלוּ בְּעוֹלָם הִבָּא לִידַע בָּהּ קִצְתָּ קִצְתָּ. וּמִי שִׁישׁ לוֹ מַח בְּקִדְקָדוֹ, תִּסְמְרְנָה שְׁעָרוֹת בְּשָׂרוֹ וַיִּבִּין קִצְתָּ גְדֵלֵת הַבוֹרָא וְתִכְרַךְ וּגְדֵלֵת הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים,

בְּשִׂיסְתַּכַּל הַיֵּטֵב בְּמַעֲשֵׂה נִוְרָאָה הַזֹּאת אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַע
בְּזֹאת.

עֲנִין פֶּסוּק מְקַצֵּה הָאָרֶץ הַנִּלְשֵׁן לְהַמְעֵשֶׂה שֶׁל יוֹם
שְׁלִישִׁי בַּנִּלְשֵׁן. זֶה שְׁמַעְתִּי מִפְּרֹשׁ מִפִּי הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא,
זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה. עוֹד רֵאָה זֶה מְצֵאתִי אַחֲרֵי־כֵן שֶׁרַב
דְּבָרֵי הַקְּפִיטֵל תְּהִלִּים שְׁכָתוּב שֶׁם זֶה הַפֶּסוּק, שֶׁהוּא
קְפִיטֵל ס"א, רַבּוּ כִּכְלוּ מִבְּאֵר שֶׁם רְמִזֵּי סוּדוֹת נִשְׁגָּבוֹת
שֶׁל הַמְעֵשֶׂה שֶׁל יוֹם שְׁלִישִׁי הַנִּלְשֵׁן. "יָמִים עַל יָמֵי מְלֶךְ
תּוֹסִיף" כּו', כִּי הוּא צָרִיךְ תָּמִיד שְׁיוֹסִיפוּ לוֹ יָמִים עַל
יָמָיו וְכו' וְכַנִּלְשֵׁן. חֶסֶד וְאַמֶּת מִן יִנְצְרוּהוּ. זֶהוּ אִישׁ חֶסֶד
הָאֵמֶת וְכו' דְּעַר גְּרוֹסִיר מֵאֵן דְּעַר אֵמֶתִיר אִישׁ חֶסֶד. כִּי
כָּל הַזְּמַן וְהַיָּמִים נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הָאִישׁ גָּדוֹל, שֶׁהוּא אִישׁ
חֶסֶד הָאֵמֶת וְכו', בַּנִּלְשֵׁן שֶׁם בְּמַעֲשֵׂה הַנִּלְשֵׁן. וְהוּא נוֹתֵן
וּמוֹסִיף בְּכָל פֶּעַם, יָמִים עַל יָמֵי מְלֶךְ, שֶׁהוּא הַלֵּב הַנִּלְשֵׁן
שֶׁהוּא בְּחִינַת דָּוִד הַמְּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, בַּנִּלְשֵׁן. וְזֶהוּ
יִנְצְרוּהוּ, כִּי הוּא שׁוֹמֵר וְנוֹצֵר. שְׁתַּכְּף בְּשִׁמְגִיעַ סְמוּךְ
מְאֹד שְׁיִסְתַּלַּק הַיּוֹם, וְאִזּוּ הָיָה מְסִתַּלַּק הַמַּעֲנִין, וְהַלֵּב,
וְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, חֵם וְשְׁלוֹם. אִזִּי אִישׁ חֶסֶד הָאֵמֶת נוֹצֵר

ושומר זאת, ובא ונותן יום להלב וכו'. וזהו: "בן אנמרה
 שמך לעד לשלמי נדרי יום יום". כי כל יום ויום שהוא
 נותן לו, הוא בא בזמירות ושירות וכו' כנ"ל: אחסה
 בסתר כנפיד סלה, כי כשהלב הנ"ל צריך לנות בא
 צפור גדול ופורש כנפיו עליו וכו'. וזהו אחסה בסתר
 כנפיד וכו'.

שיך ליום ראשון

ענין הזקנים שהתפארו כל אחד ואחד מה שהוא זוכר,
 שזה זוכר אפלו בשחתכו לו את הטבור וכו', וזה היה
 הזקן הקטן שבכלם וכו'. אמר רבנו זכרוננו לברכה,
 שבגמרא (ירושלמי, יבמות פרק אע"פ, ו) איתא מעין זה: ששמואל
 התפאר בעצמו שהוא זוכר את כאב המילה וכו' עין
 שם.

מי יפאר מי יספר. מי יוכל להעריך מי יוכל לשער אפס קצה
 אחד מאלפי אלפים ורבי רבבות מהתנוצצות קצת רמזי פלאי
 פלאות מסודות נוראות ונשגבות מאד מאד של המעשה
 הנראיה הזאת. אשר היא מלאה סודי סודות מתחלה ועד סוף,
 ומשפיל על דבר ומצא טוב התנוצצות איזה רמזים לפי ערכו.

שיחות שאחר ספורי המעשיות

מעשה: אחד הלך מאביו והיה במדינות אחרות ימים רבים
אצל אחרים, ולזמן בא לאביו והתפאר בעצמו שלמד שם
אמנות גדול, לעשות מנורה התלויה, (שקורין הענג
לייכטער), וצוה אביו להתאסף כל בעלי אמניות הזה והוא
יראה להם חכמתו בזה האמנות. וכן עשה אביו וקבץ כל
הבעלי אמניות הזאת לראות גדלת הבן, מה שפעל בכל
הימים האלו שהיה ביד אחרים. והבן הוציא מנורה אחת
שעשה, והיתה מגנה מאד בעיני כלם, ואביו הלך אצלם
ובקש מאתם שיגלו לו האמת, והכרחו להודיע לו האמת,
שהיא מגנה מאד. והבן התפאר: הלא ראיתם חכמת
אמנותי. והודיע לו אביו שלא נראה יפה בעיני כלם. השיב
לו הבן: אדרבא. בזה הראיתי גדלתי, כי הראיתי לכלם
חסרונם, כי בזאת המנורה נמצאים החסרונות של כל אחד
מהבעלי אמנות הנמצאים כאן. הלא תראה שאצל זה
מגנה חתיכה זו, אבל חתיכה אחרת יפה אצלו מאד, ואצל
אחר להפך; אדרבא, זאת החתיכה, שהיא מגנה אצל
חברו, היא יפה ונפלאה בעיניו, רק זאת החתיכה מגנה.
וכן אצל כלם, מה שרע בעיני זה היא יפה בעיני חברו, וכן
להפך. ועשיתי מנורה זאת מחסרונות לבדם, להראות

לכלם שאין להם שלמות, ויש לכל אחד חסרון, כי מה שיפה בעיניו הוא חסרון בעיני חברו, אבל באמת אני יכול לעשות בתקונו.

אם היו יודעים כל החסרונות והנמנעים של הדבר, היו יודעים מהות הדבר, אף שלא ראו אותו מעולם.

גדולים מעשי השם. אין אדם דומה לחברו, וכל הצורות היו באדם הראשון, הינו בתבת "אדם" לבד היו נכללין כל הצורות הללו, וכן בשאר דברים: כל המאורות היו נכללין בתבת אור לבד. וכן כלם, הינו כל מעשה בראשית. ואפלו העלין של האילן אין אחד דומה לחברו וכו'. והאריך בענין זה הרבה מאד, ואמר אז שיש חכמות בזה העולם שיכולים להיות עם החכמות לבד בלי שום אכילה ושתייה. והאריך אז בשיחה נפלאה ונוראה.

לענין שהיו מספרים מאחד, שהיה אז בכרך גדול של עירות העכו"ם (העובדי פוכבים), ונתעבב שם הרבה, מחמת שגדמה לו בכל פעם שעבשו יפעל, וכן בכל פעם, עד שנתעבב הרבה שם. ואמר שכן הדרך, כשבאין למקומות כאלו שגדמה בכל פעם: עתה אפעל, עתה אפעל וכו' וכו'. וספר מעשה:

שְׁהִיָּה אִישׁ אֶחָד, שְׁלֹא הָאָמִין בְּמָה שְׂאוֹמְרִים הָעוֹלָם, שִׁישׁ
 לְעִים מִסְטָרָא אַחְרָא, שְׂבָאִים לַפְעָמִים וּמִטְעִין בְּנֵי אָדָם,
 כְּמוֹ שְׂאָרְע בְּמָה פְעָמִים, וְהוּא לֹא הָאָמִין בְּזוֹה. פֻּעַם אֶחָד
 בְּלִילָה בָּא אֶעְלוֹ לִין אֶחָד וּקְרָאוּ אֶל הַחוּץ שְׂיִצָּא, וַיֵּצֵא
 לַחוּץ וְהִרְאָה לוֹ הַלֵּץ שִׁישׁ לוֹ סוּם נָאָה לְמִכְר. וַיֵּרָא וְהִנֵּה
 הוּא סוּם נָאָה מְאֹד, וּשְׂאָלוֹ: כְּמָה אַתָּה רוֹצֵה. הַשִּׁיב הַלֵּץ:
 אַרְבָּעָה אֲדוּמִים. וְרָאָה שֶׁהוּא שְׂוֵה בְשַׁפִּי שְׂמוֹנָה אֲדוּמִים,
 כִּי הוּא סוּם מְבַחֵר וְטוֹב מְאֹד, וְקָנָה אֶעְלוֹ הַסּוּם בְּעַד
 אַרְבָּעָה אֲדוּמִים, וְהָיָה אֶעְלוֹ מְצִיאתָה גְדוֹלָה. לְמַחֵר הוֹצִיא
 הַסּוּם לְמִכְר, וְעַמְדוֹ עַל הַמַּקָּת, וְרָצוּ לְתַן לוֹ אֵיזָה סָךְ. אָמַר:
 מִסְתַּמָּא אִם נוֹתְנִין לִי סָךְ כְּזוֹה הוּא שְׂוֵה כְּפָלִים, וְלֹא
 נִתְרַצָּה. וְהוֹלִיף הַסּוּם לְהֵלֵן, וְרָצוּ לְתַן לוֹ גַּם כְּפָלִים כְּרָצוֹנוֹ.
 אָמַר: מִסְתַּמָּא שְׂוֵה יוֹתֵר כְּפָלִים מִזֶּה הַסָּךְ. וְכֵן הוֹלִיף הַסּוּם
 לְהֵלֵן, עַד שֶׁנִּכְנַס סָךְ מְכִירַת הַסּוּם לְאֶלְפִים, וְלֹא נִתְרַצָּה
 עִם אֶחָד לְמִכְרוֹ, כִּי כָּל מָה שְׂרָצוּ לְתַן לוֹ אָמַר: מִסְתַּמָּא
 שְׂוֵה יוֹתֵר בְּכְפָלִים, עַד שְׁלֹא נִמְצָא מִי שְׂיִקְחָהוּ, רַק הַמְלִךְ.
 וְהוֹלִיכוֹ לְהַמְלִךְ וְרָצָה לְתַן לוֹ הַמְלִךְ סָךְ עָצוּם, כִּי הַסּוּם
 הוֹטֵב מְאֹד מְאֹד בְּעֵינֵי כָּל, וְלֹא נִתְרַצָּה עִם הַמְלִךְ גַּם-כֵּן,
 כִּי אָמַר: מִסְתַּמָּא שְׂוֵה יוֹתֵר, עַד שֶׁגַּם הַמְלִךְ לֹא קָנָה הַסּוּם.
 וְהִלֵּךְ מִהַמְלִךְ עִם הַסּוּם לְהַשְׁקוֹתוֹ וְהָיָה שֵׁם פְּלוּמְפֵּ

(משאבה) שמשם משקין, וקפץ הסוס לתוך הפלומפ ונתעלם ואיננו. (הינו שנדמה לו כד, כי היה מעשה לצים כל הענין של הסוס). וצעק מאד על זה, ונתקבצו אליו בני העולם לקול זעקתו, ושאלו אותו: מה אתה צועק. השיב שהסוס שלו קפץ לתוך הפלומפ. והכו אותו הבה ופצוע, כי נדמה למשגע, כי נקב הפלומפ צר מאד ואיך אפשר שיקפץ הסוס לשם. וראה שמכין אותו והוא נראה כמשגע, ורצה לילך משם. בתוך שרצה לילך משם, והנה הסוס מתחיל להושיט ראשו מתוך הפלומפ, והתחיל לצעק שנית: אהו! אהו! מחמת שנדמה לו שיש שם סוסו. ונתקבצו שוב אצלו בני העולם, והכו אותו שנית, כי הוא משגע כנ"ל, ורצה שוב לילך משם. בין שרצה לילך, והנה מושיט שוב הסוס את ראשו מן הפלומפ, והתחיל לצעק עוד כנ"ל, ונתקבצו שוב אליו והכוהו כנ"ל.

כך הסטרא אחרא מטעה את האדם בכל פעם על לא דבר בשקר גמור שאין בו ממש, והוא נסת אחריה והולך אחריה, ונדמה לו בכל פעם שירויה יותר וימלא תאוותו יותר, ורץ אחריהם כמה עתים, ופתאם נתעלמו, ובזרחים ומסתלקים ממנו כל התאוות, באשר מזדמן לפעמים, שהתאוות מסתלקים קצת, וכאשר האדם רוצה לפרד

מהם, אִזֵּי חוֹזְרִים וּמוֹשִׁיטִים רֵאשָׁם, וְהוּא חוֹזֵר וְרוֹדֵף אַחֲרֵיהֶם, וְכֵן מִתְנַהֵג לְהֵלֵן, שֶׁתִּכְפֹּף שְׂמוֹשִׁיטִים רֵאשָׁם הוּא חוֹזֵר לְרֹדֵף אַחֲרֵיהֶם. (וְלֹא בְּאֵר הָעֵנִין יוֹתֵר, וְהֵבֵן הַיֵּטֵב).

מַעֲשֵׂה בְּצַדִּיק אֶחָד, שֶׁהָיָה צַדִּיק גָּדוֹל מְאֹד, שֶׁיֵּצֵא מִתְאַוָּה הַיְדוּעַ לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי בְּרֵאוּי בְּשִׁלְמוֹת וְעָלָה לְעוֹלָמוֹת, עֲלִיזִים וְרָאָה שֶׁמִּנְחָ בִּיזְרָה חֲתִיכוֹת בְּשָׂר וְעֲצָמוֹת, וְשָׂאֵל: מַה זֹאת. וְהַשִּׁיבוּ לוֹ, שֶׁזֹּאת הִיְתָה אִשָּׁה יָפָה מְאֹד מְאֹד, וְעַל־כֵּן מִחֲמַת שֶׁהִיְתָה מִחֲמַמֶּת גּוֹפָה לְעֵבְרָה, עַל־כֵּן מִחֲמַמִּין אוֹתָהּ בָּאֵן. וְרָצָה לְרֵאוֹתָהּ, וּמָסְרוּ לוֹ שְׂמוֹת שֶׁתִּחְזוֹר וְתִתְחַבֵּר בְּבִתְחִלָּה, וְרָאָה שֶׁהִיְתָה יִפְתַּח־תֹּאֵר גָּדוֹלָה מְאֹד. וּמִזֶּה רֵאוּי לְרֵאוֹת גְּנוֹת הַתְּאַוָּה הַזֹּאת, אִם חוֹתֵכִין אוֹתָהּ לְחֲתִיכוֹת חֲתִיכוֹת, הָאֵם יְהִיָּה שֶׁיֵּד הַתְּאַוָּה וְכוּ':

יְדוּעַ שֶׁעֲצָבוֹת הֵיא מְדָה מְגִנָּה מְאֹד, וְצָרִיךְ לְהִתְרַחֵק מִמֶּנָּה מְאֹד, וְרֵאוּי לְחִיּוֹת וּלְהַרִים עֲצָמוֹ. כִּי יֵדַע שֶׁכָּל תְּנוּעָה וְהֶעֱתֵקָה שֶׁאָדָם מְנִיעַ וּמַעֲתִיק עֲצָמוֹ כְּשֶׁנִּכְנָס לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם, הֵיא יִקְרָה מְאֹד בְּעֵינֵי הַשֵּׁם, אֲפִלּוּ הוּא מְנִיעַ עֲצָמוֹ רַק בְּחוּט הַשְּׁעָרָה, כִּי מִחֲמַת שֶׁהָאָדָם הוּא בְּגוֹף בְּעוֹלָם־הַעֲשִׂיָּה, קָשָׂה מְאֹד עָלָיו כָּל תְּנוּעָה וְהֶעֱתֵקָה, עַל־כֵּן הֵיא יִקְרָה מְאֹד בְּעֵינֵי הַשֵּׁם.

ומעשה הנה בצדיק אחד, שנפל עליו עצבות וכבודות גדול,
 (והעצבות והכבודות, בשמתגברת על הצדיק, היא קשה
 מאד עליו, כי עליו מתחזקת יותר ויותר) עד שנפל עליו
 עצלות וכבודות כל-כף, עד שלא היה אפשר לו כלל לזוז
 ממקומו ממש מחמת גדל הכבודות והעצבות, שהתגבר
 עליו מאד, ורצה לשמח עצמו ולהרים עצמו, ולא היה
 אפשר לו בשום דבר לשמח ולהרים עצמו, כי בכל דבר
 שרצה לשמח עצמו, מצא לו הפעל-דבר בתוכו עצבות, עד
 שלא היה אפשר לו בשום דבר לשמח את עצמו, כי בכל
 שמחה שרצה לשמח ולהרים עצמו, מצא לו עצבות
 בתוכה. והתחיל לשמח עצמו בשמחת שלא עשני גוי, וזה
 בודאי שמחה גדולה, שאין לה שעור, כי אין לשער
 ההפרש וההבדל אלף אלפי אלפים הבדלות, שיש בין
 קדשת ישראל הפחות שבפחותים לבין זחמת טמאת
 העכו"ם, וכשיזכר היטב חסד השם יתברך עליו, שלא
 עשהו גוי, בודאי ראוי שתגדל שמחתו מאד, והיא שמחה
 שאין עליה עצבות, כי בשלמא בשמשמח עצמו בדבר
 שעשהו הוא עצמו, על זה אפשר למצא עצבות על כל
 שמחה, כי ימצא לו חסרונות בכל דבר, כדי שלא להניחו
 להרים ולשמח עצמו, אבל בזה שלא עשני גוי, שהוא רק

מהשם יתברך, שהשם יתברך עשה כן וחמל עליו, ולא
 עשהו גוי, איך אפשר למצא הסרון בזו השמחה, מאחר
 שהוא רק מעשה השם יתברך, כי בודאי איך שיהיה, על
 כל פנים הוא הפרש גדול בינו לבין עבדו, אשר אין שעור
 וערך. והצדיק הנ"ל התחיל לשמח עצמו בזה, והתחיל
 לשמח ולהרים עצמו מעט מעט, ובכל פעם הרים ושמח
 עצמו ביותר, עד שבא לשמחה גדולה כל-כך, עד שהגיע
 להשמחה שהיה למשה רבנו עליו השלום בעת שעלה
 לקבל הלוחות. ובתוך שהרים ושמח עצמו, פרח בעולמות
 כמה וכמה אלפים פרסאות, ובתוך כך הביט בעצמו, והנה
 הוא רחוק מאד ממקום שהיה בתחלה, והיה לו צער גדול,
 כי היה סבור שיפל לאיזה מקום אחר, ויהיה תמיהה גדולה
 עליו, שנעלם פתאם, והצדיק חפץ תמיד להיות הצנע לכת,
 והשמחה התחילה לפסק, כי השמחה יש לה גבול
 שמתחלת עצמה ומסימת עצמה, וכשהתחילה השמחה
 לפסק, פסקה מעט מעט, ונשפל מעט מעט. ובשחזר וירד
 ונשפל ממקום שפרח לשם בשעת השמחה, לא חזר תחלה
 למקומו הראשון שפרח משם, בדרך פריחתו, רק שירד
 מיד למטה במקום שפרח לשם, ועל-כן היה פליאה גדולה
 על שמצא את עצמו אחר שירד למטה במקומו הראשון,

(והבן היטב) עד שחזר למקום שהיה בתחלה, והביט בעצמו וראה שהוא ממש במקום שהיה בתחלה, ולא נעתק ממקומו כלל, רק אפשר כחוט השערה, שאי אפשר לאדם לשער, רק השם יתברך. והיה תמיהה גדולה בעיני הצדיק שפירח כל-כך בעולמות וכאן למטה לא נעתק כלל והראו לו שכל-כך יקר בעיני השם יתברך תנועה והעתקה קטנה שאדם מעתיק עצמו בזה העולם, אפלו פחות מחוט השערה עד שאין כדאי נגד זה כמה וכמה אלפים עולמות ופרסאות.

ולחבין זה, כי ידוע שהעולם הנשמי הזה הוא רק נקדת המרכז בתוך הגלגלים, כמבאר לבעלי תכונה, ומכל שכן נגד עולמות עליונים בודאי אינה נחשבת כל הארץ יותר מנקודה. וידוע שכל הקנים שתמשך מנקדת המרכז, הנה הם אצל הנקדה סמוכים כל הקנים זה לזה, וכל מה שמתרחקים מהנקדה, הם מתרחקים זה מזה יותר. וכן כשיתרחקו הקנים הרבה מאד מהנקדה, יתרחקו גם-כן הקנים זה מזה מאד, אף שלמטה אצל הנקדה הם סמוכים זה לזה בזה:

נמצא אם ישער בְּדַעְתּוֹ קְנוּיִם נְמֻשָּׁכִים מִהָאָרֶץ הַתַּחְתּוֹנָה, אִפְלוּ רַק עַד הַגְּלָגָלִים, נִמְצָא אִפְלוּ אִם אֵינּוּ הוֹלֵךְ מִמְּקוֹמוֹ רַק בְּמֵלֵא הַחוּט, אַף־עַל־פִּי־כֵן בְּמָקוֹם הַגְּלָגָלִים נִתְרַחַק מִמְּקוֹם שֶׁהָיָה נֶגֶד רֵאשׁוֹ תַּחֲלָה, נִתְרַחַק עֵתָּה כַּמָּה וְכַמָּה אֲלָפִים פְּרָסָאוֹת, לְפִי עֵרֶךְ גְּדֹל הַגְּלָגָל הָעֲלִיוֹן נֶגֶד הָאָרֶץ הַתַּחְתּוֹנָה כִּידוּעַ, כִּי שָׁם קְבוּעִים כּוֹכְבִים אֵין מִסְפֵּר, וְכָל כּוֹכֵב הוּא בְּעֵרֶךְ גְּדֹל זֶה הָעוֹלָם וְיֹתֵר מִכָּל שָׁבֵן וְכָל שָׁבֵן כְּשִׁישְׁעַר בְּדַעְתּוֹ הַקְּנוּיִם נְמֻשָּׁכִים עַד עוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים, אֲשֶׁר כָּל הַגְּלָגָלִים נֶגְדָם אֵינָם נֶחֱשָׁבִים כְּלוּם. נִמְצָא שְׂאִין שְׁעוֹר לְהִרְחֹק שֶׁנִּתְרַחַק שָׁם בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים, עַל־יְדֵי הִרְחֹק כָּל שֶׁהוּא אִפְלוּ פָחוֹת מֵחוּט הַשְּׁעֵרָה, שֶׁנִּתְרַחַק וְהֵלֶךְ מִמְּקוֹם שֶׁהָיָה בַּתַּחֲלָה, כִּי אֵף שֶׁבְּכָאן בְּהָאָרֶץ הַתַּחְתּוֹנָה, לֹא נִתְרַחַק וְהֵלֶךְ רַק פָּחוֹת מֵחוּט הַשְּׁעֵרָה שֶׁבְּעֵינָיו לֹא נִתְרַחַק כְּלוּם, כִּי זֶה אֵי אִפְשָׁר לְשַׁעַר רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. עִם כָּל זֶה שָׁם בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים נִתְרַחַק כַּמָּה וְכַמָּה אֲלָפִים עוֹלָמוֹת וּפְרָסָאוֹת, מִכָּל שָׁבֵן וְכָל שָׁבֵן כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ פְּרָסָה אוֹ כַּמָּה פְּרָסָאוֹת בְּעִבּוֹרֵת הַשֵּׁם, עֵין לֹא רָאֵתָה וְכוּ':

דַּע שְׂיִישׁ שְׂנֵי מֵינֵי פְּלִטִין, וּשְׂנֵי הַפְּלִטִין דּוֹמִין זֶה לָזֶה. בְּאֶחָד דָּר בּוֹ מְלֶךְ, וּבַהַשְּׁנַי דָּר עֶבֶד. וּבּוֹדֵאֵי בְּאֶמֶת הוּא חֲלוּק גְּדוֹל בֵּין הַפְּלִטִין שֶׁל מְלֶךְ לְפְלִטִין שֶׁל עֶבֶד, רַק אַף־עַל־פִּי־

כן אפשר למעות ביניהם, כי יש קשר שמתקשרין הרבה
 נפשות, עד שנעשה מהם בית ופלטין, כי מתקשרין אחד
 באחד ואחד באחד, עד שנעשה מהם יסוד, ואחר-כך
 נעשה אהל, עד שנבנה מהם בית ומדור, וזה המדור הוא
 מדור לאמת, וכשצריכין לבקש אמת מוצאין שם באותו
 המדור, הינו בתוך הקשר של הנפשות הנ"ל, שמהם נעשה
 מדור להאמת כנ"ל. ועל-כן צותה התורה (שמות כג, ב): "אחרי
 רבים להטות" כי מאחר שרבים נתקשרו באחד, בודאי שם
 האמת כנ"ל, וזה בחינת (בראשית מו, כז): "כל הנפש הבאה
 לבית יעקב", הינו שמהנפשות נעשה בית יעקב הינו בית
 מדור לאמת, שהוא בחינת יעקב, כמו שכתוב: (מיכה ב, ב)
 "תתן אמת ליעקב". אבל דע שיש בנגד זה קשר של
 רשעים, שמתקשרין יחד הרבה נפשות של רשעים, ונעשה
 מהם בית ומדור לשקר, ועל זה הזהיר הנביא (ישעיה): "לא
 תאמרון קשר לכל אשר יאמר העם הזה קשר", כי קשר
 רשעים אינו מן המנין, ועל זה בתיב (שמות כג, ב): "לא תהיה
 אחרי רבים לרעת". והנה בין שני הבתים הנ"ל אפשר
 למעות, הינו בין האמת והשקר, כי השקר מדמה עצמו
 להאמת, כי גם יש קשר מנפשות רבים, ואפשר לאדם
 למעות, ואינו יודע היכן האמת ולהיכן יקרב עצמו. ודע

שעל־ידי מצות פֿדיון שבויים זוכה להבין בין שני הפתים הנ"ל בין אמת לשקר, בין מלך לעבד, כי השקר הוא בחינת עבד, בחינת ארור, בחינת: "ארור פֿנען, עבד עבדים" וכו' (בראשית פ, כה).

[שיך לענין הנדפס בסוף ספורי־מעשיות המתחיל: דע, שיש שני מיני פֿלטין באחד דר מלך ובאחד דר עבד וכו'. כשעובדין השם ועדין הוא בבחינת עבד, עדין הוא בבחינת ארור חס ושלום. ויש בחינת עבד בקדשה, בחינת "משה עבד ה'". ודע, שיש מצוה, שעל־ידיה יוצאים מבחינת עבד, והיא מצות פֿדיון שבויים] (ועיין לקמן סימן ס"ט): (חיי מוהרן סו)

ודע שיש שני שכליות, והם בחינת אהור וקדם, הינו שיש שכל שמגיע לאדם לפי הזמן, וכל מה שגזקן ובא בימים יותר, הוא יודע יותר, בבחינת (אויב לב, ט): "ימים ידברו", וזה השכל הוא בחינת אהור, שבא באהור הזמן כי לזה השכל צריך זמן. אבל יש שכל שבא לאדם בשפע גדול במהירות גדול, בפחות מרגע, כי הוא למעלה מהזמן, ואין צריך שום זמן לזה השכל, וזה השכל הוא בחינת פנים והוא בחינת יעקב, בחינת אמת, בבחינת (תהלים כד, ו): "מבקשי פֿניך יעקב סלה":

אחר שבת פְּרַשְׁת וַיְחִי אָמֵר: בְּ"שְׁלֹשׁ סְעֻדוֹת" זֶה נוֹדַע לִי סִגְלָה לְפֶאקִין (אבעבעעות) לְקַח קַרְיִיד (נתר), וְשְׁלֹשׁ פְּעָמִים כְּמוֹ מִשְׁקַל הַקַּרְיִיד יִקַּח זַיִף (סבון) וַיַּעֲשֶׂה מִשְׁנִיהֶם מְרַחֵץ לְרַחֵץ הַתֵּינוֹק, (שְׁקוֹרִין בָּאֵד), וְצָרִיף לַעֲשׂוֹת תַּכְרָף וּמָיִד כְּשִׁמְתֵּחִיל הַתֵּינוֹק לְהַתְחַמֵּם וּלְבַעַר עַל זֶה, וַיֹּעִיל בְּעֶזְרַת ה' אִם אֵין הַגְּזֵרָה חֲזָקָה, אָבֵל אִם הַגְּזֵרָה חֲזָקָה חִס־וְשְׁלוֹם לֹא יֹעִיל.

וְאָמַר כִּי חֲלֵי הַפֶּאקִין נַעֲשֶׂה מַחֲטָא הָעֵגֶל, וּבַעֲנִין הַזֶּה קָשָׁה: הֲלֹא גַם אֲצֵל אַמּוֹת הָעוֹלָם יֵשׁ חֲלֵי זֶה. אֲךָ אֵיתָא בְּמִדְרַשׁ שְׁאֵמּוֹת הָעוֹלָם הָיוּ רְאוּיִים שְׁלֹא יִהְיֶה לָהֶם שׁוֹם חֲלֵי (מֵאַחַר שִׁנְתָן לְחַלְקֵם הָעוֹלָם הַזֶּה) אֲךָ כְּדִי שְׁלֹא יִהְיוּ מוֹנִין וּמִתְגָּרִין בְּיִשְׂרָאֵל, נָתַן לָהֶם כָּל הַחֲלָאִים שְׁיֵשׁ לְיִשְׂרָאֵל, וּכְמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י עַל פְּסוּק (תהלים לט, ט): "חֲרַפְתָּ נָכָל אֵל תְּשִׁימֵנִי", "הֵבֵא גַם עָלָיו נְגָעִים וּמְכַאֲבוֹת, כְּדִי שְׁלֹא יוּכַל לֹאמַר לִי: אַתֶּם לוֹקִים וְאֲנִי אֵין אֲנִי לוֹקִים", וְהַתְּפִלָּה הַזֹּאת גְּרָמָה לְהֵבִיא יְסוּרֵי חֲלָאִים עַל הָאֲמּוֹת. וְגַם לְכַאוֹרָה קָשָׁה: הֲלֹא גַם קָדָם חֲטָא הָעֵגֶל בְּוִדְאֵי הָיָה חֲלֵי זֶה, אֲךָ קָדָם לֹא הָיָה חֲלֵי קָשָׁה, רַק שֶׁהָיוּ הַפֶּאקִין מַחֲמַת הַדְּמִים שֶׁהַתֵּינוֹק יוֹנֵק בְּמַעֵי אִמּוֹ, כִּידוּעַ לְחַכְמֵי הַרוֹפְאִים, אָבֵל לֹא הָיָה חֲלֵי קָשָׁה, שְׂיֵהָא מְסַכֵּן לְמוֹת חִס־וְשְׁלוֹם כְּמוֹ עַכְשָׁיו, וְזֶה נַעֲשֶׂה מַחֲטָא הַנ"ל.

גם נרמז קצת בירמיה (קפוטל ב, כב), נזכרים בלם בפסוק אחד:
 "גם כי תכבסי בנתר ותרבי לך בורית נכתם עונך לפני".
 פרוש רש"י על עון העגל. נתר פרוש בלעז קרייד; בורית –
 זיף. (נמצא שמרמז כאן סוד הסגלה הנ"ל, הבא מחטא
 העגל, דהינו לכבס בנתר, שהוא קרייד, ולהרבות בורית,
 שהוא זיף) והבן נפלאות:

מימי ילדותו. פעם אחת באו אליו עם פדיון להתפלל על
 ילדה ש'רה אסתר בת יהודית", ואמר שתמות, וכן הוה.
 ואמר שידע זאת מהתורה הקדושה, שראה אז פסוק:
 "והדנה אשר ביאר מתה ויבאש" (שמות ז, כא), ובאלו התבות
 "מתה" "ויבאש" נתגלה לו זאת. "מת"ה ו"י"ב"א"ש",
 ראשי תבות: ש'רה א'סתר ב'ת י'הודית ו'י מתה. ה'
 ישמרנו.

הזהיר לאנשיו, שפשיקרה להם מקרה בלתי טהור חס
 ושלום, שילכו תקף ומיד למקנה לטבל, כי על ידי המקרה
 חס ושלום נעשה מה שנעשה. על כן טוב מאד, שקדם
 שמתחיל להעשות מזה איזה דבר חס ושלום, שיקדים עצמו
 האדם ויטבל ויטהר עצמו.

והזהיר מאד לבל יתפחד האדם מזה כלל, כי תפחד
 והדאגות והמרה שחורות בענין זה מויק מאד מאד, בפרט

אחר שגלה אלו העשרה קפיטל תהלים המסגלים לתקון חטא זה, והם: ט"ז, ל"ב, מ"א, מ"ב, נ"ט, ע"י, צ', ק"ה, קל"ז, ק"ן, כמבאר בספרים הנדפסים כבר. אז אמר, שמי שיזכה לקיים זאת לומר אלו העשרה קפיטל תהלים הנ"ל באותו היום שיקרה לו חס ושלום, אזי בודאי יתקן חטאו, ושוב אל ידאג כלל. גם היה מתלוצץ מאלו החסידים והיראים, שכשמגיע להם איזה הרהור, אזי הם מתפחדים שלא יבואו לידי מקרה, ומחמת זה הם רגילים בהתר, מחמת פחד שלא יבואו לידי מקרה. והוא ז"ל היה מתלוצץ מזה. ועקר כונתו היה שהאדם צריך לבלי להתפחד ולהתירא כלל מדברים כאלו, ולבלי לחשוב מחשבות כלל בענין זה, רק יהיה בגבור חיל לעמוד כנגד תאותו ויסית דעתו מזה לגמרי, ואל יתפחד כלל. והי הטוב בעיניו יעשה עמו, מה שהוא יתברך חפץ.

ורמז בדבריו, שזה בחינת פנים של דוד המלך עליו השלום בבת שבע וכו', ולא באר הדבר היטב. ומאד מאד צריכין להתחזק בשמחה תמיד, ואל יפל בדעתו כלל משום דבר שבעולם, אף אם יעבר עליו מה. ואם יהיה חזק בדעתו, ולא יתפחד כלל, ולא יחשוב מחשבות כלל (שקורין איבער

טראכטין), וילך בתמו בשמחה, ויזכה לסוף לעבר על הכל בשלום. ודברים כאלו אי אפשר לבאר בכתב, וערום יבין לאשורו.

עוד מה שספר בשבת חנוכה ונשבת, מבין מלך שנתרחק מאביו וכו', והיה מתגעגע מאד מאד וכו', והגיע לו כתב מאביו, והיה משתעשע בו מאד מאד, והיה מתגעגע עדין מאד, והיה מתגעגע על כל פנים שיש לי לו יד, ואם היה מושט לו יד היה מוחקה ומנשקה. אחר-כך ישב עצמו: הלא זה הכתב הוא כתב יד-המלך בעצמו, ואם כן הוא יד-המלך וכו' וכו'. (כל זה לא נכתב בראוי, כי לא נכתב בזמנו)

תם ונשלם, שבת לאל בורא עולם.

ברוך הנותן לי ערף כח

ולאין אונים עצמה ירבה:

מעשה מבטחון

שְׁסִפְרָה רַבְּנּוּ הַקְּדוּשׁ וְצוּק"ל לַיַּל ד' אֵלּוּל תַּקְס"ו פ"ק
עָנָה וְאָמַר, עוֹד סִפְרָתִי מַעֲשֵׂה מִבְּטָחוֹן וְזוֹ הִיא:

מִלֶּדֶד אֶחָד אָמַר בְּלִבּוֹ מִי יִמְצֵא שְׂלֵא יִהְיוּ לוֹ לְדָאָג יוֹתֵר
מִמֶּנִּי, כִּי יֵשׁ לִי כָּל טוֹב וְאֲנִי מִלֶּדֶד וּמוֹשֵׁל, וְהִלֶּדֶד לְחַקֵּר אַחֵר
זֶה. וְהָיָה הוֹלֵךְ בְּלִילָה וְהָיָה עוֹמֵד אַחֲרָי הַבָּתִּים לְהַקְשִׁיב
וְלִשְׁמַע אֶת דְּבָרֵי הָעוֹלָם. וְהָיָה שׁוֹמֵעַ דְּאֲגוֹת כָּל אֶחָד, שְׁזָה
אֵינּוּ הוֹלֵךְ לוֹ כְּסֹדֵר בְּחִנּוּת, וְאַחֲר־כֵּן הִלֶּךְ לְבֵית אַחֵר,
וְשָׁמַע שְׂיֵשׁ לוֹ דְּאֲגָה שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהַמְלַכּוֹת, וְכֵן שָׁאָר כָּל
הַדְּאֲגוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד וְאַחֵר.

אַחֲר־כֵּן הִלֶּךְ וְרָאָה בֵּית אֶחָד נְמוּךְ עוֹמֵד בְּתוֹךְ הַקְּרָקַע
וְהַחֲלוּנוֹת לְמַטָּה סְמוּכִים מִמָּשׁ לְאַרְצָן וְהִנֵּג נוֹפֵל וְנִשְׁבַּר.
וְרָאָה שְׂשֵׁם יוֹשֵׁב אֶחָד וּמִנְגִּין עַל הַכְּנֹזֵר שֶׁצָּרִיךְ לְהַקְשִׁיב
מְאֹד כְּדֵי לִשְׁמַע אֶת הַקּוֹל וְהוּא שָׁמַח מְאֹד וְקִדְרָה עִם
מִשְׁקָה עוֹמֵדֵת לְפָנָיו וְהִמְשִׁקָה הָיָה יָיִן וּמֵאֲכָלִים עוֹמְדִים
לְפָנָיו וְהוּא שָׁמַח מְאֹד מְלֵא שְׂמִחָה בְּלֵא דְּאֲגָה כָּלֵל. הִלֶּךְ
וְנִכְנַס לְתוֹךְ הַבַּיִת וְשָׂאֵל בְּשִׁלּוּמוֹ, וְהִשִּׁיבוּ. וְרָאָה הַקְּדֻרָה
עִם הַמִּשְׁקָה לְפָנָיו וְהִמְיִנִי מֵאֲכָלִים וְהוּא רַק מְלֵא שְׂמִחָה,
וְכִבֵּד אֶת הַמֶּלֶךְ לְשִׁתּוֹת וְשִׁתָּה אֵל הַמֶּלֶךְ וְהָיָה הַמֶּלֶךְ
שׁוֹתֵה גַם-בֵּן לְמַעַן הָאֲהָבָה, אַחֲר־כֵּן שָׁכַב (שֵׁם הַמֶּלֶךְ)

לישן, וְרָאָה שֶׁהוּא אֵדָּ שְׂמַח בְּלִי שׁוּם דְּאָגָה וּבִבְקָר עֲמֵד
הַמְּלֹךְ וְגַם הוּא עֲמֵד וְלוֹדָה אֶת הַמְּלֹךְ וְשָׂאל הַמְּלֹךְ אוֹתוֹ
מֵאֵינן אַתָּה לוֹקַח כָּל זֹאת וְהַשִּׁיב לוֹ אֲנִי יָכוֹל לְתַקֵּן כָּל
תְּקוּנֵי הַדְּבָרִים שֶׁנִּתְקַלְקְלוּ (שְׁקוּרִין נֶאֱפָרְיוּקִים) כִּי מְלֹאכָה
שְׂלֵמָה אֲנִי יָכוֹל רַק תְּקוּנֵי הַדְּבָרִים שֶׁנִּתְקַלְקְלוּ, וְאֲנִי יוֹצֵא
בִּבְקָר וְאֲנִי מְתַקֵּן אֵיזָה דְּבָרִים וּכְשֶׁאֲנִי מְקַבֵּץ מִזֶּה אֵיזָה סֵד
חֲמִשָּׁה־שָׁשָׁה זְהוּבִים אֲנִי קוֹנֶה לִּי כָּל אֵלוֹ הַדְּבָרִים שֶׁל
אֲכִילָה וְשִׁתְיָה. כְּשֶׁשָּׁמַע הַמְּלֹךְ זֹאת, אָמַר בְּלִבּוֹ אֶקְלַקֵּל לוֹ
זֹאת.

הַלֵּךְ הַמְּלֹךְ וְנָתַן בְּרוּז שְׂכָל מִי שִׁיחֶיָּה לוֹ דְּדַבֵּר לְתַקֵּן לֹא יִתֵּן
לְשׁוּם אָדָם לְתַקֵּן, רַק יִתַּקֵּן בְּעַצְמוֹ אוֹ יִקְנֶה לוֹ הַדְּבָר הַזֶּה
חֲדָשָׁה. בִּבְקָר הַלֵּךְ לְשָׂאל אַחַר תְּקוּנֵי הַדְּבָרִים וְאָמְרוּ לוֹ
שֶׁגִּזַּר הַמְּלֹךְ שְׂלֵא לִתֵּן לְשׁוּם אָדָם לְתַקֵּן שׁוּם דְּבָר וַיִּרַע
בְּעֵינָיו אֵדָּ בְּטַח בְּהֶשֶׁם. וְהַלֵּךְ וְרָאָה גְּבִיר אֶחָד שֶׁחוֹטֵב
עֵצִים, וְשָׂאל אוֹתוֹ: לָמָּה אַתָּה חוֹטֵב עֵצִים, הֲאִם זֶה כְּבוֹדְךָ?
אָמַר לוֹ, חֲזַרְתִּי אַחַר אִישׁ שִׁיחֲטֵב עֵצִים וְלֹא מְצֵאתִי
וְהִכְרַחְתִּי לְחֲטֹב בְּעַצְמִי. אָמַר לוֹ, תֵּן לִי וְאֲנִי אֲחֲטֵב עִמָּךְ,
וְחֲטֵב הָעֵצִים וְנָתַן לוֹ הַגְּבִיר זָהָב אֶחָד, רָאָה שֶׁזֶּה טוֹב וְהַלֵּךְ
לְחֲטֵב עוֹד עֵצִים עַד שֶׁקִּבֵּץ שָׁשָׁה זְהָבִים וְקָנָה שׁוֹב כָּל
הַסְּעוּדָה (וּבִזְהָ הַלְּשׁוֹן אָמַר רַבֵּנוּ ו'ל: "אִין דִּיא סְעוּדָה אִין גִּינְוֵעַן א

סעודה), והיה שמח והמלך הלך שוב אחרי חלון ביתו לראות וראה שזה יושב והמשקה והמאכלים לפניו. והוא שמח מאוד, הלך המלך ונכנס לתוך הבית וראה כנ"ל ושכב גם כן שם כמו הלילה הראשון ובבקר עמד האיש ולוה את המלך, ושאל לו: מאין אתה לוקח זאת כי זה צריך להוציא עליו ממון? והשיב לו, דרכי היה לתקן כל הדברים שנתקלקלו ואחר-כך גזר המלך שלא לתן עוד לשום אדם לתקן והטבתי עצים עד שקפצתי ממון לזה כנ"ל, והלך המלך מאתו וגזר שלא לתן לשום אדם לחטב עצים. ויהי כאשר בא אל האדם לחטב עצים והשיב לו, שגזר המלך גזר-דין שלא לתן לשום אדם לחטב עצים, וירע בעיניו כי אין כסף. אך בטח בהשם. והלך וראה אחד מנקה הדיר, ושאל אותו: מי אתה שתנקה הדיר? השיב לו, חזרתי ולא מצאתי מי שינקה לי והכרחתי לנקות בעצמי, אמר לו: תן לי ואני אנקה. עמד ונקה אותה ונתן לו שני זהובים, הלך ונקה עוד דירים וקבץ ששה זהובים וקנה שוב כל הסעודה הנ"ל, והלך לביתו (והסעודה היא סעודה) והיה שמח מאוד. הלך המלך שוב לראות וראה שוב ככל הנ"ל ונכנס לבית כנ"ל. ואחר-כך בבקר לוה עוד את המלך ושאל אותו המלך שוב כנ"ל, והשיב לו כל הנ"ל. הלך המלך וגזר שלא

לתן לשום אדם לנקות דיר. בבקר הלך האיש לחזר לנקות דירים והשיבו לו שהמלך גזר על זה כנ"ל. הלך האיש והשכיר לאיש חיל אצל המיניסטר שלוקח חיל למלך כי יש חיל שלוקחים אותם בזרוע מה שמגיע לו מהמדינה ויש חיל ששוכרים אותם והלך הוא והשכיר עצמו לאיש חיל והתנה עם המיניסטר שאינו משכיר עצמו לעולם כי אם לזמן ובכל יום ויום בבקר יתן לו שכרו והמיניסטר הלביש אותו תכף בבגדי אנשי חיל ותלה לו חרב בצדו ושלה אותו למקום שצריך, אחר-כך לעת ערב כשעשה כל פעלתו השליך הבגדים מעליו וקנה לו כל הסעודה הנ"ל והלך לביתו (והסעודה היא סעודה) והיה שמח מאוד. הלך המלך שוב לראות וראה שהכל מוכן לפניו והוא שמח מאוד כנ"ל ונכנס לביתו ושכב כנ"ל, ושאל אותו כנ"ל, וספר לו ככל הנ"ל. הלך המלך וקרא למיניסטר וצוה עליו שלא ירים את ידו לשלם מהקאסע (מהקפה) לשום אדם באותו היום. בבקר הלך למיניסטר שישלם לו שכרו עבור היום ולא רצה, ושאל לו: הלא התנית עמך שיתשלם לי בכל יום? השיב לו, שהמלך גזר שלא לשלם לשום אדם היום. וכל מה שטען עמו לא הועיל, והשיב לו מוטב אשלם לך מחר בעד שני ימים והיום אי אפשר לשלם לך. מה

עֲשֵׂה? הֲלֹךְ וְשֹׁבֵר חֲתִיכָה מִהַחֶרֶב וְתִלְקַן שָׁם עֵץ בְּמִקוֹמָה
וְלֹא תִהְיֶה נִרְאָה וְנִכְבָּר מִבַּחֲוִיץ כָּלָל, וְהֲלֹךְ וְהִשְׁכִּינְךָ אֹתָהּ
הַחֲתִיכָה וְקָנָה שׁוֹב כָּל הַסְּעוּדָה הַזֶּה"ל (וְהַסְּעוּדָה הַיָּא סְעוּדָה)
הֲלֹךְ שׁוֹב הַמֶּלֶךְ וְרָאָה שֶׁהַשְּׂמָחָה בְּשִׁלְמוֹת בְּמִקְדָּם וְנִכְנָם
שׁוֹב לְבֵיתוֹ וְשָׁכַב שֵׁם כְּנָ"ל, וְשָׂאֵל אוֹתוֹ כְּנָ"ל, וְסִפֵּר לוֹ
כָּכָל הַזֶּה"ל שֶׁהִכְרַח לְשֹׁבֵר הַלֵּהָב שֶׁל הַחֶרֶב מִן הַקָּתָא
וְהִשְׁכִּינְךָ אוֹתָהּ כְּדִי לְקַנּוֹת לוֹ צָרְכֵי הַסְּעוּדָה, וְאַחֲרֵי-כֵן
כְּשֶׁאֵקְבַל מְעוֹת בְּעַד אוֹתוֹ הַיּוֹם אֶפְדָּה וְאַתְּקַן אֶת הַחֶרֶב
וְלֹא יִהְיֶה נִכְבָּר כָּלָל, כִּי אֲנִי יָכוֹל לְתִלְקַן כָּל הַדְּבָרִים
שֶׁנִּתְקַלְקְלוּ (וְלֹא יִגִּיעַ שׁוֹם הַזֶּק לַמֶּלֶךְ). הֲלֹךְ הַמֶּלֶךְ לְבֵיתוֹ וְקָרָא
אֶת הַמִּינִי־סֵטֶר וְצִוָּה עָלָיו בְּאֲשֶׁר שֵׁישׁ חֲתִיב מִיתָה, וּבְכֵן
תִּקְרָא אוֹתוֹ הָאִישׁ חֵיל שֶׁשְׂכַרְתָּ שִׁיְהִיָּה אִישׁ חֵיל וְתִצְוָה
אוֹתוֹ דִּיקָא שֶׁהוּא יַחְתִּיךְ רֵאשׁוֹ שֶׁל הַחֲתִיב מִיתָה הֲלֹךְ
הַמִּינִי־סֵטֶר וְעֲשֵׂה בֵן, וְקָרָא אוֹתוֹ וּבָא לְפָנָי הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּלֶךְ
צִוָּה שִׁיתְאַסְפוּ כָּל הַיְשָׁרִים כְּדִי לְרֵאוֹת הַשְּׂחוֹק הַזֶּה שֶׁנִּמְצָא
אִישׁ שֶׁנִּעַץ חֲתִיכַת עֵץ בְּמִקוֹם הַחֶרֶב וְהוּא בָּא לְפָנָי הַמֶּלֶךְ
וַיִּפֹּל לְפָנָי רִגְלָיו וְשָׂאֵל לוֹ, אֲדוּנִי הַמֶּלֶךְ עַל מַה נִּקְרָאתִי?
אָמַר לוֹ, כְּדִי לַחְתִּיךְ הָרֵאשׁוֹ שֶׁל הַחֲתִיב מִיתָה. הַשִּׁיב לוֹ
וְהַתְּחַנֵּן לְפָנָיו, בְּאֲשֶׁר שִׁמְעוּלָם לֹא שִׁפְדָּ דָם בְּכֵן וְקָרָא
אַחֲרַי לָזֶה. וְהַמֶּלֶךְ הַשִּׁיב לוֹ שֶׁהוּא דִּיקָא מְכַרְח עִתָּה לְשִׁפְדָּ

דמו, אמר למלך וכי יש פסק ברור על זה אולי אין הדין ברור שהוא תיב מיתה ואני לא שפכתי דם מעולם מכל-שכן שאשפך דם שאינו ברור אם הוא תיב מיתה. השיב לו המלך בודאי הדין ברור שתיב מיתה, כי בודאי יש פסק על זה (שקורין דעקריט) ועתה מכרת שאתה דוקא תשפך דמו. ראה שאי-אפשר לפעל אצל המלך פנה עצמו אל השם יתברך ואמר: "אל שדי אני לא שפכתי דם מעולם ובאם זה האיש אינו תיב מיתה יהיה נעשה מהברזל עץ" וחסף חסרב ושלפה מתערה וראו הכל שהוא עץ ונעשה שם שחוק גדול, ראה המלך שהוא איש נאה בזה ופטרו לשלום:

העני שִׁמְזָלוּ הוּא שִׁיְהִיָּה גִנָּב

מעשה בעני אחד שהיה יושב בבית המדרש ולומד. פעם אחת בא חוזה בפוכבים (שקורים ראש בית) אל העיר ורצו כל העיר אליו, והעני יושב בבית המדרש ולא הלך אליו. באה אשתו אליו לתוך בית המדרש, ולא מצאה שום אדם כי אם בעלה, כי בלם הלכו אל החוזה. וצעקה עליו: אתה עני עצל רע מזל, מדוע אין אתה הולך אל החוזה בפוכבים, ולא רצה לילך. והפצירה בו עוד עד שהכרח לילך אליו. ובא אל החוזה בפוכבים, ואמר לו שִׁמְזָלוּ הוּא שִׁיְהִיָּה גִנָּב. וישב לבית המדרש אל למודו. ובאה אשתו ואמרה לו: מה אמר לך, אמר לה: הוא אמר לי: קבצן נשאר קבצן. לערב בא לביתו, ואכל סעודתו הגדולה, היינו חתיכת לחם. בתוך שהיה אכל, התחיל לשחק מעט. ושאלה אותו אשתו על מה אתה שוחק, בנדאי אתה יודע איזה דבר ואין אתה רוצה להגיד לי. אמר לה: לאו, לא אמר לי כלום. סתם אני שוחק. ואכל יותר, שוב שנית התחיל לשחק, ושאלה אותו כנ"ל והשיב לה כנ"ל. בתוך כך נתמלא פיו שחוק ושחק מאד עד שיצא ריח מפיו. אמרה לו עוד, ראה בנדאי אתה

יודע דבר, אמר לה שהחווה בכוכבים אמר לו שמזלו הוא שיהיה גנב. השיבה שאינה רוצה שיהיה גנב, ומוב שנהיה עניים איך שיהיה כאשר יתן ה', ולא תהיה גנב.

אחר־כך הגיעה שבת. מן הסתם היתה להם כל השבת יפה כסדר דהינו חלה של לחם דגן ושאר הסדר פראוי. וישבו לאכל, והיה לו מן הסתם ארבע חמש בנות וחטפו זה מזה חתיכת לחם, כי גם הלחם הנ"ל לא היה לו די ספוק. וענתה אשתו ואמרה: רבוננו של עולם, כבר נמאס לי מאד העניות, עד שהייתי רוצה שתהיה גנב, ולא נסבל החק הזה. והכרח למלאות רצונה, יא גיוואלט און גיט גיוואלט אין פארט גנאנגען "בן רצה ולא רצה ובכל זאת הלך). (וכן בכל פעם אמר רבנו בזה הלשון) והלך לגנב וישב עצמו לילך לגנב אל הנגיד הגדול שבעיר. והלך לגנב ומצא השומרים ישנים ואין שואל אותו כלל, והלך אל החנות והיה המנעול פתוח כי בן היה מזלו, וכן הלך אל התבה ומצא מנעולה פתוח גם־כן. ולקח לו ארבעה חמשה אדמים רק כדי להתפרנס. והביא לאשתו ואמר לה, ראי שמלאתי רצונך ותתפרנסי מזה כי לא אוסיף עוד לגנב. השיבה לו כי בודאי גם היא אינה רוצה בזה רק שהכרח לזה מחמת הדחק.

אחר־כֵּן פֶּעַם אַחַת הִתְחִילָה לַעֲעֵק עָלָיו קַבָּצָן רַע מִזֶּל הֵייתָ
 בַּחֲנוּת מִדּוּעַ לֹא לָקַחְתָּ לִּי עַל יֹפֵא (בְּגֵד עֲלִיזוֹ) וְהִכְרַח לִילֶךְ
 עוֹד לַגָּב. וְהִלֶּךְ אֶל הַחֲנוּת וּמָצָא שְׁעוֹמֵד שָׁם גָּנֵב אֶחָד
 וְשָׂאל אוֹתוֹ מִי אַתָּה, וְאָמַר לוֹ אֲנִי גָנֵב, וְכֵן שָׂאל אוֹתוֹ
 וְאָמַר גַּם־כֵּן שֶׁהוּא גָנֵב. אָמַר לוֹ הָעֲנֵי הַנְּ"ל נִשְׁתַּתַּף עוֹד
 בַּגָּנְבוֹת אֲנִי בַר מִזֶּל לָזֶה וְנִתְרַצָּה לָזֶה. אָמַר הָעֲנֵי בְּרַעְתּוֹ
 אִם גָּנֵב כָּאֵן נַעֲמִיד עָנִי אֶת בַּעַל הַבַּיִת כִּי אֲנִי לְבִדֵי הֵייתִי
 גּוֹנֵב רַק מָה שֶׁהֵייתִי צָרִיךְ עַל יוֹפֵא, אֲכַל עֲכָשׁוּ גָנֵב הִרְבֵּה
 וַיִּשְׂאֵר בַּעַל הַבַּיִת רִיקָם. וְאָמַר לַגָּנֵב לְמָה לָנוּ לְהַפְסִיד אֶת
 יִשְׂרָאֵל טוֹב יוֹתֵר שְׁנִלֶּךְ לַגָּנֵב אֲצֵל עִבּוּרִים. וְנִתְיַשְׁבוּ לִילֶךְ
 לַגָּנֵב אֲצֵל הַמֶּלֶךְ (שֶׁהָיָה דָר בְּעִיר הַזּוֹאת) כִּי בְּנֵדָאֵי יוֹכַל
 לַגָּנֵב שָׁם כִּי מִזְלוֹ בֵּן כַּנְּ"ל. וְאָמַר הַגָּנֵב טוֹב שֶׁנִּגְנֵב הַזּוֹג
 בְּגָדִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ שֶׁהוּא לְבוּשׁ בָּהֶם בְּעַת שְׁמִכְתִּירִין אוֹתוֹ,
 וּבְנֵדָאֵי יִהְיֶה דֵי לָנוּ לְדוֹרֵי דוֹרוֹת כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ הֵיכָן הֵם
 מְנַחִים. וְהַסְפִים הָעֲנֵי כִּי בְּנֵדָאֵי יוֹכַל לַגָּנֵבֶם כִּי מִזְלוֹ בֵּן,
 וְהִלְכוּ לְשֵׁם וְהִלְכוּ לְחֻדְרָא לְפָנִים מִחֻדְרָא וּמָצְאוּ הַבְּגָדִים וְהָיָה
 הַכִּיסִים שֶׁל הַבְּגָדִים יָקָר מְאֹד, וְלָקְחוּ אוֹתָם.

אחר־כֵּן הִתְחִילוּ לְהִתְקוּטֵט בֵּינֵיהֶם כִּי הָיָה בְּגֵד אֶחָד גָּדוֹל
 וּבְגֵד אֶחָד קָטָן. הַגָּנֵב אָמַר אֲשֶׁר לוֹ מִגִּיעַ הַגָּדוֹל כִּי הוּא
 הָיָה יוֹדֵעַ מֵהֶם. וְהָעֲנֵי אָמַר אֲשֶׁר לוֹ מִגִּיעַ הַגָּדוֹל כִּי הוּא

הבר מזל ובמזלו גנבם, אמר העני שילך לשאל את המלך. אמר הגנב איך אפשר, אמר לו אף-על-פי-כן אלך ואשאל אותו. אמר הגנב אם תוכל זאת שתלך ותשאל את המלך אז אני בעצמי אתן לך את הבגד הגדול. הלך עמו אל המלך והיה שוכב שם אצל המלך אחד שהיה מספר למלך מעשיות כדי שישן. ובאו ואחזו שניהם במטה של המלך שהיה ישן שם ונשאו המטה עם המלך לחדר אחד. בתוך כך הקיץ המלך וסבור שהוא על מקומו, והתחיל זה הגנב וספר לו המעשה הנ"ל משני גנבים הנ"ל, ושאל את המלך למי מגיע הבגד הגדול. חרה עליו המלך מה אתה שואל אותי בודאי מגיע לעני כי במזלו גנבם. טוב שתספר לי מעשה, וספר לו מעשה וישן המלך, ונשאו את המטה וחזרו לחדר הראשון.

בפקר נודע שנגנבו בגדי המלך הנ"ל ונזכר המלך שהשוכב אצלו ספר לו המעשה הנ"ל, ושאל למי מגיע הבגד הגדול. ואמר שבודאי הוא יודע מהגנבה. והכו אותו ואמר שאינו יודע, והרבו להכות אותו ולענות אותו מאד, והוא טוען איני יודע. שלח המלך אל שר הכומרים הנקרא ארחירינא לשאל על המעשה הנ"ל, אם הוא אפשר שאף-על-פי-כן לא גנבם האיש הנ"ל. ואמר הכומר

שֶׁאֶפְשֶׁר שְׁלֹא יָדַע, וְאָמַר הַכֹּמֵר שֶׁהוּא שְׁמוֹת מִהַמְלֶךְ שֶׁפֶסֶק שְׁמֹנִיעַ הַבְּגָד הַגָּדוֹל לְעֵנִי, וְחָרָה לַמֶּלֶךְ מְאֹד עַל הַכֹּמֵר שֶׁהוּא מַחְזִיקוֹ לְשׂוֹטָה וְהָיָה רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת לוֹ דָּבָר וְלֹא הָיָה יָכוֹל. וְהָיוּ מְחַפְּשִׁים מְאֹד אַחֲרֵי הַגְּנֵבָה וְלֹא מְצָאוּ. צֹוֹה הַמֶּלֶךְ לְהַכְרִיז שְׁכָל מִי שֶׁגָּנַב יָבֹוא וְיֹודִיעַ כִּי בּוֹדֵאֵי לֹא יַעֲשׂוּ לוֹ שׁוּם דָּבָר, כִּי חֶפְצֵי הַמֶּלֶךְ לִידַע אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְגַנֵּב בְּגָדִים אֵלֶּה, וְהָיוּ מְסַבְּבִים סִיבּוּב סִיבּוּב שֶׁל אֲנָשִׁים וְהָיוּ מְסַפְּרִים מִזֶּה.

וּבֹא הָעֵנִי הַנִּלְ וְשָׂאֵל אוֹתָם מַה זֶה אַתֶּם מְסַפְּרִים וְהוֹדִיעוּ לוֹ. עָנָה וְאָמַר מַה רַעֲשׁ, מִי שֶׁגָּנַב יַחְזִיר, וְצִעְקוּ עֲלָיו. וְכֵן בָּא עוֹד וְשָׂאֵל וְצִעְקוּ עֲלָיו כְּבָעֵץ הִלֵּא אַתָּה מְחַיֵּב רֵאשֶׁה כִּי יֵאמְרוּ עֲלֶיךָ שְׂאֵתָה יוֹדַע מִהַגְּנֵבָה, אָמַר בֶּן אֲנִי יוֹדַע מִהַגְּנֵבָה, אָמְרוּ לוֹ אִם אַתָּה יוֹדַע לֶךְ וְתִגִּיד, אָמַר אֲנִיד. וּבֹא הָעֵנִי לַמֶּלֶךְ וְאָמַר אֲנִי יוֹדַע מִהַגְּנֵבָה, אָמַר הַמֶּלֶךְ שְׁחַפְּצֵן מְאֹד לְרֵאוֹת אֶת הַגְּנֵב, הַשִּׁיב אֲנִי הוּא, וּנְשָׁקוּ הַמֶּלֶךְ, וְשָׂאֵל לוֹ אֵיךְ גָּנַבְתָּ, וְסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל הַמַּעֲשֵׂה הַנִּלְ וּבִקְשׂוּ אֶת הַגְּנֵב וְהַחְזִירוּ גַם אֶת הַבְּגָד הַשְּׁנִי שֶׁהָיָה אֶצְלוֹ.

אָמַר הַמֶּלֶךְ לְעֵנִי עֲשֵׂה תַחְבּוּלוֹת לְשֵׁר הַכּוֹמְרִים הַנִּלְ כִּי אֲנִי בְּרוּגָז עֲלָיו, אָמַר בֶּן אֶעֱשֶׂה, וְצֹוֹה הָעֵנִי לַעֲשׂוֹת לוֹ זוּג בְּגָדִים כְּמוֹ שֵׁר הַכּוֹמְרִים שֶׁלְּבוּשׁ בְּעַת שְׁעוֹרֶךָ תַּפְלָתָם,

וְשִׁיצוּדוֹ לֹא שָׂרְצֵי דְגָיִם הִרְבָּה (שְׁקוּרִין רֵאקִים) וְשִׁיתָנּוּ לוֹ גֵּרוֹת
 הִרְבָּה, וְהִלְךְ וְלָבַשׁ עֲצָמוֹ בַּבְּגָדִים הַנִּ"ל, וְדָבַק נֵר לְכָל שָׂרִיץ
 וְשָׂרִיץ וְהִדְלִיק הַגֵּרוֹת הַנִּ"ל, וְהַגִּיחַ הַשָּׂרְצִים הַנִּ"ל לְרוּץ
 וּלְפָרֵחַ בְּתוֹךְ הַבַּיִת תַּפְּלָתוֹ וְהוּא עָמַד עַל הַמָּקוֹם שֶׁמַּעְרִיכִין
 שָׁם, וְהִתְחִיל לְצַעֵק וְנִתְקַבְּצוּ וּבָאוּ כֻּלָּם לְשָׁם, וּבָא גַם
 הַכֹּמֵר הַנִּ"ל וּנְבָהַל מְאֹד כִּי רָאָה שֶׁלְּהֵבֵת וְקוֹל קוֹרֵא וְלֹא
 יָדַע מַה זֶה. אָמַר הוּא אֵל הַכֹּמֵר שֶׁנִּתְנַלְּחָה עֲבוּרוֹ כִּי הוּא
 רוֹצֵה לְהַכְנִיסוֹ מִיַּד לְגַן עֵדֶן. וְנִפְּל הַכֹּמֵר עַל פָּנָיו וְאָמַר לוֹ
 הָעֵנִי שֶׁבִּטְרָם שִׁיכְנוּס לְגַן עֵדֶן הוּא צָרִיךְ לִילֵךְ מִקּוֹדֵם קָצַת
 אֶל הַגִּיחִינָם וְאַחֲר־כֵּן יִכְנִיסוֹ לְגַן עֵדֶן. וְצִוָּה לַכֹּמֵר שִׁיכְנִס
 לְתוֹךְ הַשֶּׁקֶם, וּנְכַנְס. הִלְךְ וְקָשַׁר אוֹתוֹ וַיִּצְאוּ לַמַּלְאָךְ וַתֵּלְאוּ
 לְפָנָיו חֲצַר הַמַּלְאָךְ וְהוֹדִיעוּ. וַיִּצְאוּ הָעוֹלָם וּרְאוּ אֶחָד תַּלְוִי
 בְּשֶׁקֶם, וְלֹא יָדְעוּ מַה זֶה, וְהִתְחִילוּ לְזַרֵּק בּוֹ אֲבָנִים וְזָרְקוּ בּוֹ
 הִרְבָּה מְאֹד עַד שֶׁהִכּוּ אוֹתוֹ הַכּה וּפְצוּעַ וְשָׁבְרוּ כָּל שִׁנָּיו.
 וְהַכֹּמֵר לֹא יָדַע מַה זֶה אִם זֶה הוּא הַגִּיחִינָם שֶׁאָמַר לוֹ שֶׁצָּרִיךְ
 לִילֵךְ מִקֵּדָם אוֹ זֶה עֲרָמָה. אַחֲר־כֵּן כִּשְׁהִכּוּ אוֹתוֹ, אָמַר
 הַמַּלְאָךְ לְהַשְׁלִיךְ אוֹתוֹ, וְהַשְׁלִיכוּ אוֹתוֹ וְהִתִּירוּ אֶת הַשֶּׁקֶם וַיִּצְא
 מִשָּׁם בְּחִרְפָּה רַבָּה. וּבְכַנְסָה אַחַר שֶׁמַּעֲתִי שֶׁהַסּוּף הָיָה
 שֶׁהוֹלִיכֻהוּ לְתַלְיָה כִּי סוּף גָּנַב לְתַלְיָה, וּבָעֵת הַהִלִּיכָה הִלְךְ
 אֶחָד (הַכַּעֲל־דְּבָר) עִם שֶׁקֶם גַּעֲלִים וְאָמַר לוֹ כָּל־כֵּן יִגִּיעוֹת

יגעתי וכל־כף נעלים קרעתי עד שהבאתיך לידי כף וכו' [ואמר המעתיק כי כן דרך הבעל־דבר לפתות ואחר־כף רייצט ער זיך הוא מתנגרה כמובא בספורי מעשיות מענין הרב ובן יחיד וכו'. מה שמובא בשיחות הר"ן שאמר עם דבר אחד הצלחתי ועל־ידי זה זכיתי למה שזכיתי, ואמר בזה הלשון: מיט איין ואך איז מיר געראטין ולא נתפרש שם מהו הדבר, ושמעתי שאמר כי איתא בדברי המקבליים אשר אדם הראשון בעת שאכל מעץ הדעת טעמו כל הנשמות, אבל נשמתו הקדושה זכתה שלא טעמה כלל מעץ הדעת. (כוכבי אור, ספורים נפלאים א)

האבן טוב

מעשה שספר רבנו ז"ל. מעשה בעני אחד שהתפרנס עצמו מחפירת טיט למכר. פעם אחת חפר טיט, ומצא במקום שחפר אבן טוב שהיה שויו הון רב מאוד, ולא ידע שויו. והלך לאמן שיאמיד אותה בשויו, וענה לו שאין בזה המדינה שיוכל לשלם שויו, וצריך לסע ללונדון לעיר המלוכה. אבל הוא היה עני ולא היה לו כסף לסע. והלך ומכר כל אשר לו, והלך מבית לבית בשביל הנדבות, עד שהספיק לו לסע עד הים. ורצה לעלות על הספינה ולא היה לו מעות, והלך להקפיטן (לרב החובל) והראה לו המרגליות.

ולקח אותו תכף הקפיטן על הספינה בכבוד גדול ואמר לו
 אתה בטוח גדול. ונתן לו תדר מיוחד ערשטע קלאס (מהלקה
 ראשונה) ובכל התענוגים באחד מהנגידים הגדולים. והתדר
 שלו היה לו חלון לתוך הים, והוא היה תמיד מתעלם
 ומשמת נפשו עם הדימענט (היהלום), ובפרט בעת האכילה,
 שעל ידי השמחה והרחבת הלב טוב ורפואה שיתעכל
 המאכל בנקל. ופעם אחת ישב לאכל והדימענט היה מנח
 על השלחן להתעלם בו וישן. בינתיים בא המשרת ולקח
 המפה והפרורים ולא ידע מהדימענט והשליך הכל לים.
 וכשהקיץ מהשנה והבין כל זה היה לו לצער גדול, כמעט
 שיצא מהדעת ומה יעשה, והקפיטן הוא גזלן שיהרג אותו
 בעד מחיר נסיעת הספינה. על-כן עשה את עצמו שמח
 כאלו לא ידע. ודרך הקפיטאן היה בכל יום לדבר אתו
 איזה שעות, וכן בא ביום הזה והוא עשה את עצמו שמח
 עד שלא הכיר בו שום שנוי. ואמר לו הקפיטן, הלא אני
 יודע שאתה חכם וישר לב, ואני רוצה לקנות הרבה
 תבואה למכר בלונדון, ואוכל להרויח הרבה, ואני ירא
 שלא יאמרו שאני גונב מאוצר המלך. על-כן יהיה הקנין
 על שמך, ואני אשלם לך במיטב. והוטב בעיניו ועשו כן.
 תכף כשבאו ללונדון, מת הקפיטן ונשאר הכל אצל זה

האיש, והיה כפל כפלים מהשויון של הדימננט. וסים רבנו ז"ל שהדימננט לא היה שלו, והא ראה שנאבד ממנו. התבואה היה שלו, והא ראה שנשאר אצלו. און וואס ער איז געקומען צו זיין זאך איז נאר וויל ער האט זיך דער האלמין (ובל מה שהגיע לענינו, הוא רק כי החזיק מעמד) וכו'. (שם, ב)

מעשה שספר אדמו"ר מקאפצין פאשא

פעם אחת היה אצל המלך התונר איש אחד מאחינו בני ישראל שהיה חשוב בעיניו מאד מכל שרי המלוכה אשר לו, ויאהבהו אהבה גדולה ועצומה מאד יותר מכל שרי המלוכה אשר לו. ובכל יום ויום היה קורא אותו לביתו להשתעשע עמו יחד. ויקנאו בו שרי המלוכה, וחשבו מחשבות להעליל עליו לפני המלך ויאבדוהו מן העולם. והיה ביניהם פאשא אחד שהיה נקרא קאפצין פאשא, ששנאתו לישראל הוזה היתה גדולה יותר מכל השרים. ולפני הישראל הראה עצמו כאוהב לו, ובכל יום חשב מחשבות חפצו שיצליח בידו למצא עליו איזו עלילה לפני המלך.

פעם אחת בא הפאשא הנ"ל להישראל הנ"ל, והתחיל לדבר עמו בערמה, ויספר לו באשר שהיה אצל המלך,

וְשָׁמַע מִפִּי אִיךָ שֶׁהוּא אוֹהֵב אוֹתְךָ, אִךָ יֵשׁ לוֹ יִסּוּרִים
 מִדְּבַר אֶחָד, כִּי כִשְׁאַתָּה בָּא לְפָנָיו לְדַבֵּר אִתּוֹ אֵינּוּ יְכוּל
 לְסַבֵּל רִיחַ פִּיךָ, כִּי הוּא מְרַגֵּשׁ רִיחַ רַע נוֹדֵף מִפִּיךָ, וְהוּא
 אֵינּוּ יְכוּל לְהִיזוֹת בְּלִעְדֶיךָ, וְיֵשׁ לוֹ יִסּוּרִים גְּדוּלִים מְזוּהָ, לְזוֹאת
 עֲצָתִי כִּי בְּכָל עֵת שֶׁתְּבוֹא לְפָנָי הַמְּלָךְ, תֵּאָחֵז מִטְּפַחַת עִם
 בְּשָׂמִים לְפָנָי פִּיךָ, כְּדֵי שְׁלֹא יִרְגֵשׁ הַמְּלָךְ הַרִיחַ הָרַע מִפִּיךָ,
 כִּי הַבְּשָׂמִים יִכְטְלוּ הַרִיחַ רַע לְמַעַן לֹא תִכְאַשׁ בְּעֵינַי הַמְּלָךְ.
 וְהַיִּשְׂרָאֵל הַנִּלְמָחֵמֶת תְּמִימוֹתוֹ הָאֱמִינִין לְדְבָרָיו, וְנִסְכְּכֶם
 בְּדַעְתּוֹ לַעֲשׂוֹת בֵּן.

אַחֲרֵי־כֵן הִלְךְ הַפָּאֲשָׁא הַנִּלְמָחֵמֶת אֶל הַמְּלָךְ וַיִּסְפֹּר לוֹ כִּי שָׁמַע
 מִהַיִּשְׂרָאֵל הַנִּלְמָחֵמֶת, שֶׁאָמַר שֵׁשׁ לוֹ יִסּוּרִים גְּדוּלִים, כִּי בְּכָל
 עֵת שֶׁמְדַבֵּר עִם הַמְּלָךְ מְרַגֵּשׁ רִיחַ רַע יוֹצֵא מִפִּי הַמְּלָךְ, עַל־
 כֵּן נִסְכְּכֶם עֲצָתוֹ כִּשְׁיִבּוֹא לְדַבֵּר עִמָּךְ, אֲדוּנֵי הַמְּלָךְ, יֵאָחֵז
 מִטְּפַחַת עִם בְּשָׂמִים נְגִיד פִּי כְּדֵי שְׁלֹא יִרְגֵשׁ רִיחַ רַע מִפִּי
 הַמְּלָךְ, וְזוֹה לְךָ הָאוֹת כִּי בָנִים דְּבָרִי, כִּי לְמָחָר כְּאֲשֶׁר יָבוֹא
 לְדַבֵּר עִמָּךְ תִּרְאֶה בְּעֵינֶיךָ שִׁיאָחֵז אֶת הַמִּטְּפַחַת נְגִיד פִּי.
 כִּשְׁשָׁמַע זֹאת הַמְּלָךְ נִתְכַּעַס מְאֹד, וְאָמַר לוֹ כִּשְׁאַרְאֶה כִּי
 בָנִים דְּבָרֶיךָ אֵז אֲאָבֵד אוֹתוֹ מִן הָעוֹלָם.

וְהִנֵּה הַיִּשְׂרָאֵל הַנִּלְמָחֵמֶת בָּא בְּיוֹם מָחָר לְפָנָי הַמְּלָךְ, וַיֵּאָחֵז
 הַמִּטְּפַחַת נְגִיד פִּי כְּאֲשֶׁר יְעִיז לוֹ הַפָּאֲשָׁא, כִּי הָאֱמִינִין

לְדַבְּרוּ. וְהַמֶּלֶךְ כִּשְׂרָאָה זֹאת וַיִּנְכַּח לְדַעַת כִּי בָנִים הֵם
 דְּבָרֵי הַפֶּאֱשָׁא, תִּכְרַף כְּתַב מִכְתָּב כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה, "כֹּאֲשֶׁר
 יָבוֹא הָאִישׁ הַמוֹסֵר כְּתַב זֶה לְפָנֶיכֶם תִּשְׁלִיכוּ אוֹתוֹ תִּכְרַף
 לְכַבְּשֵׁן הָאִישׁ אֲשֶׁר כָּל חַיְבֵי מִיתוֹת נִשְׁרָפִים שָׁם". וְהַמֶּלֶךְ
 חָתַם אֶת הַמִּכְתָּב בְּחוֹתְמוֹ, וְאָמַר לְזֶה הָאִישׁ, אֲבַקֵּשׁ מִמֶּךָ
 שְׂאֵתָה בְּעֶצְמְךָ תָּבִיא אֶת הַמִּכְתָּב הַזֶּה לְהָאִישׁ שֶׁנִּכְתַּב עַל
 הָאֲדָרְעִים (הַכְּתָבֹת) שֶׁהוּא בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי. וְהִי־יִשְׂרָאֵל הִנ"ל לְקַח
 הַמִּכְתָּב, וְהַבְטִיחַ לְמֶלֶךְ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה כַּדְּבָרֵי. וְלֹא יָדַע מַה
 כְּתוּב בּוֹ וְהֵלֶךְ לְבֵיתוֹ.

וְהִנֵּה זֶה הָאִישׁ יִשְׂרָאֵל הִנ"ל, הָיָה מְחֻזֵּק מְאֹד בְּמִצְוֹה לְמוֹל
 יְלָדֵי יִשְׂרָאֵל, וּבְכָל עֵת שֶׁכִּבְדּוּהוּ בְּמִצְוֹת חַתוּךְ, לֹא פָּנָה
 אֶל שׁוּם מְנִיעָה שֶׁהָיָה לוֹ כִּי הַמִּצְוֹה הַיְתֵּה יִקְרָה בְּעֵינָיו
 מְאֹד. וְאִזּוּ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁהָיָה צָרִיךְ לְנִסְעַ לְמִסַּר הַמִּכְתָּב
 מִהַמֶּלֶךְ לְמָקוֹם אֲשֶׁר נִשְׁלַח, וְהִי אֲשֶׁר חָפֵץ לְהַצִּיל יְדִידוֹ
 הַנְּאֻמָּן, סָבַב שָׂבָא אַחַד מִכְּפָר אַחַד וּכְבָדוֹ שִׁיסַע עִמּוֹ
 לְהַכְפִּיר וְלְמוֹל אֶת בְּנוֹ. וּמִחֲמַת כִּי דִרְבּוֹ הָיָה לְבָלִי לְהַנִּיחַ
 אֶת הַמִּצְוֹה הַזֹּאת בְּשׁוּם אַפֶּן, הִתְחִיל לְחַשֵּׁב מַה אַעֲשֶׂה לְצוּוֵי
 הַמֶּלֶךְ בְּדַבֵּר מִכְתָּבוֹ.

וּסָבַב הִי שָׂבָא לְנַגְדוֹ הַפֶּאֱשָׁא הִנ"ל. וַיִּסְפֵּר לְהַפֶּאֱשָׁא שֶׁהָיָה
 אֶצֶל הַמֶּלֶךְ, וְהַמֶּלֶךְ מָסַר לוֹ מִכְתָּב שִׁימְסֵרְהוּ לְהָאִישׁ

שנשלה לו, והיום הזמין לו ה' מצות חתוך, ודרכי לבלי להניח את המצוה הזאת בשום אפן, על-בן אני מבקש ממך שתקח את המכתב ותוליך אותו לשם. והנה הפאשא הנ"ל שמח מאד, כי עתה יוכל להלשין עליו עוד לפני המלך, כי לא עשה רצון המלך עם המכתב. ויקח הפאשא המכתב מידו ומסרו לזה האיש שנשלה אליו. וזה היה ממנה לשרף החיבי מיתות של המלך, ותכף חטף את הפאשא הנ"ל ויזרק אותו לתוך כבשן האש ונשרף, כאשר מגיע משפטו על-פי ה' מדה כנגד מדה.

והנה הישראלי לא ידע כלל מהנ"ל שנעשה לו, למחר חזר ובא לפני המלך. וכשראה אותו המלך תמה מאד, ואמר לו העוד לא מסרת את המכתב שנתתי בידך להאיש הנ"ל. השיב לו אדוני המלך את המכתב מסרתי לקאפיצין פאשא הנ"ל, שהוא ימסרנו להאיש, יען כי ה' יתברך הזמין לי מצות חתוך, ודרכי לבלי להניח את המצוה הזאת. אז הבין המלך הלא דבר הוא שישרף זה הפאשא שהלשין עליו לפניו. ושאל המלך תכף את האיש, מה זה שאתה אוהב מטפחת עם בשמים נגד פיה בעת שאתה מדבר עמי. השיב לו שהפאשא נתן לו עצה הזאת, כי אמר לי ששמע ממך שאינך יכול לסבל ריח פי. אז ספר לו המלך איך

שהפאשא הלשין עליו לפניו שאמרת לו שאינך יכול לסבל ריח פי ועל-בן תאחז מטפחת עם בשמים שלא תרגיש ריח רע מפי. ויספר לו המלך מה שהיה כתוב בהמכתב שנתן לו, ואמר לו עתה אני יודע אשר ה' השליט בארץ אשר מציל ידידיו מכל רע, ולהפאשא הנ"ל באשר זמם לעשות בך, בן נעשה לו, וישב לו ה' גמולו בראשו. מאז והלאה נתגדל בחשיבותו בעיני המלך יותר מכל השרים אשר אתו, והיה חשוב ויקר בעיניו מאד מאד. (ש.ם. ג.)

מעשה ממטר

מענין שהשם יתברך יכבש המלחמה רק עם הפשוטים אומרי תהלים בפשיטות וכו' ולא עם ההולכים בחכמות. ספר רבנו ז"ל מושל ממלך שהלך לצוד חיות (נאוולאוי) ונסע לבוש באיש פשוט, כדי שיהיה נקל להצחוק. ובאמצע פתאום ירד מטר גדול ממש מבול מים, וכל שרי המלוכה נתפזרו אחד לאחד וכו'. והמלך היה בסכנה גדולה, וחפש עד שמצא בית כפרי אחד. והיה שם איש כפרי אחד, ולקח את המלך והלבישו, ונתן לו אכילה שלו גריץ (מרק גריסים) וכו', והסיק את התנור, והניחו לישן על הפיעקליק (סמוך לתנור) וכו'. וכל-כך היה ערב ומתוק להמלך, שמעולם לא טעם טעם ערב כזה, כי היה עיף ויגע

וכו'. והשָׂרִי מְלוּכָה חָפְשׁוֹ אֶת הַמֶּלֶךְ עַד שֶׁבָּאוּ לְשָׁם, וְרָאוּ שֶׁהוּא יָשֵׁן. וְרָצוּ שִׁיחֲזוֹר הַמֶּלֶךְ לְבֵיתוֹ עִמָּהֶם. וְאָמַר לָהֶם, בֵּינָן שְׂאֵתָם לֹא הִצַּלְתֶּם אוֹתִי וְכָל אֶחָד נִתְפָּזֵר לְהַצִּיל אֶת עַצְמוֹ, וְזֶה הִצִּיל אוֹתִי, וּפְהָ טָעַמְתִּי טַעַם מֵתוֹךְ כְּזֶה, עַל־כֵּן הוּא יָבִיא אוֹתִי בְּעֶגְלָה שְׁלוֹ וּבְאֵלוֹ הַמְּלָבוּשִׁים, וְהוּא יוֹשִׁיב אוֹתִי עַל כִּסֵּא הַמְּלוּכָה. וְסִיִּים עַל זֶה רַבְּנֵנוּ ז"ל בְּאֲשֶׁר מוּבָא שְׁבַע־קִבּוֹת מְשִׁיחָא יְהִיָּה מִבּוֹל מֵעַן וְוַעֲטָ שִׁיִּסְעֵן מִיַּט אֶפְיִקוֹרְסוֹת (יִירוֹ עִם אֶפְיִקוֹרְסוֹת) לֹא שָׁל מִיָּם, רַק שָׁל מִחֲשָׁבוֹת זְרוֹת. וַיִּכְסּוּ כָּל הַהָרִים הַגְּבוּהִים, וְאֶפְלוּ בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל שְׁלֹא הָיָה מִבּוֹל, רַק מִחֲמַת שֶׁהֶלֶךְ בְּכַח נִתְּזוּ שָׁם הַמַּיִם, (דָּאִם הֵיִסְט עִם וְוַעֲטָ אַרְיִין שְׁפָרִיצְעֵן אֶפְלוּ אִין דִּי כְּשָׂרְיָה הָעֶרְצָעֵר) (הֵינּוּ שִׁתִּיזוּ גַם בְּתוֹךְ הַלְּבָבוֹת הַכְּשָׁרִים). וְעַם חֲכָמוֹת לֹא יוּכְלוּ לְתַנּוּ עֲצָה, וְכָל שָׂרֵי הַמְּלוּכָה נִתְפָּזְרוּ וְכָל הַמְּלוּכָה לֹא יִתְחַזֵּק עַל עַמְדוֹ, וְוַעֲטָ זִיךְ גֵּיט דְּעַר הַאֲלֵטִין נָאֵר (לֹא יִחְזִיקוּ מֵעַמֵּד רַק) פְּשׁוּטֵי יִשְׂרָאֵל שְׂאוּמְרִים תְּהִלִּים בְּפִשְׁטוֹת וְכוּ'. עַל־כֵּן כְּשִׁיבּוֹא מְשִׁיחָא הֵם יִתְּנוּ הַכֶּתֶר מְלוּכָה בְּרֵאשׁוֹ. (שם, ד)

משל מווערדא

שְׁסַפֵּר רַבְּנֵנוּ ז"ל שְׂאִישׁ אֶחָד גָּסַע עִם בְּעַל עֶגְלָה (לְבַעְרֵלִין אוֹ שְׂאֵר עֵירוֹת הַגְּדוּלוֹת), וְהָאִישׁ הֶלֶךְ לַעֲשׂוֹת צְרָכָיו, וְנִשְׂאֵר הַבְּעַל עֶגְלָה שְׁשָׂמוּ יוּוֹאן (הַמְּגִשֵּׁם בְּלִי הַרְגֵּשׁ) עִם הָעֶגְלָה

בְּאִמְצַע הַשּׁוּק. וְהִלֵּךְ אֵלָיו אִישׁ תֵּיל (שׁוּמֵר) וּשְׂאֵלוֹ מִדּוּעַ עוֹמֵד שָׁם, וְאָמַר לוֹ וְעֶרְדָּא (מִי כָאֵן). וְהוּא חוֹשֵׁב שְׂשׂוֹאֵלוֹ אֶת שְׁמוֹ וְאֹמֵר לוֹ יוּוֹאן, וְהוּא מִכָּה אוֹתוֹ וְאֹמֵר וְעֶרְדָּא, וְהוּא צוֹעֵק יוּוֹאן, וְהוּא מִכָּה אוֹתוֹ וְצוֹעֵק וְעֶרְדָּא עַד שְׁלֶקְחוּ עִם הָעֲגָלָה לְאִיזָה רְחוּב מִן הַצַּד. וּבְשִׁבְא הָאִישׁ חִפְּשׂוּ עַד שְׁמַצָּאוּ, וְאֹמֵר לוֹ יוּוֹאן וְכוּ', הוּא עוֹנֶה לוֹ בְּלַחֵשׁ וּבְפַחַד אֵל תֹּאמֵר יוּוֹאן אֶלָּא וְעֶרְדָּא, וְכִיּוֹן שְׂיִצָּא מִהַעִיר הוּא אֹמֵר לוֹ עֲבֹשׂוּ אֶתְּהָ יְכוּל לְקַרְא אוֹתִי יוּוֹאן. שָׁם נִקְרָא וְעֶרְדָּא וְשָׁם נִקְרָא יוּוֹאן. וְסִיִּים רַבְּנוּ ז"ל בֵּא מִיר אִיזוּ וְעֶרְדָּא אֶצְלֵי הוּא וְעֶרְדָּא כְּלוּמֵר "מִי הוּא" שְׂיִודַע פְּחִיתוֹתוֹ וְגַם גִּזְדַּבְּדַּךְ הַגּוֹף (הַיּוּוֹאן) וְנִקְרָא בְּבַחֲיִנַת מִי וּמָה וְעֶרְדָּא אִין מַעַן גַּיִיט אַרוּיִם פִּין מִיר אִיזוּ ווִידַעַר יוּוֹאן וּבְשִׂיּוּצָאִים מִמְּנֵי חוּזַר לְהִיּוֹת יוּוֹאן. הַחֶמֶר הוּא הַחֶמֶר. (שם)

מעשה ממרזר

שְׁסִיפֵר רַבְּנוּ ז"ל. שֶׁפַּעַם אַחַת הִלְכוּ יְהוּדֵי וְגֵרְמָנֵי יחד גְּדוּד, וְלָמַד הַיְהוּדֵי אֶת הַגֵּרְמָנֵי שְׂיַעֲשֶׂה אֶת עַצְמוֹ כְּמוֹ יְהוּדֵי (כִּיּוֹן שֶׁהִלְשׁוֹן הוּא אַחֵר), וְהַיְהוּדִים רַחֲמָנִים וִירַחֲמוּ עָלָיו. וְכִיּוֹן שְׂבֵא סְמוּךְ לְפֶסַח לְמַדּוֹ אֵיךְ שְׂיִתְנַהֵג (שְׂיִקְרָא אוֹתוֹ בְּעַל הַבַּיִת לְבַיִת עַל הַסְּדֵר) בְּכָל הַסְּדֵר, שְׂעוֹשֵׂינן קְדוּשָׁה, וְרוֹחֲצִים יְדַיִם, רַק שְׂבַח לֹמֵר לוֹ שְׂאוּכְלִים מְרוּר. וְכִיּוֹן שְׂבֵא לְהַסְּדֵר

רעב מכל היום, ומצפה שיאכל הדברים טובים שאמר לו היהודי, אבל נותנים לו חתיכת ברפס במי מלח, ושאר הדברים הנוהגים בסדר, ואומרים ההגדה. וכבר הוא בעינים צופיות להאכילה, והוא שמת כבר שאוכלים כבר המצה. פתאום נותנים לו מרור, ונעשה לו מר בפיו, והוא וחשב שזהו הסעודה שרק זה יאכלו. ברח תכף במרירות ורעבון, וחשב לעצמו יהודים ארורים, אחר כל הצערמניא (הסקס) נותנים זה לאכול. ובא לבית המדרש וישן, אחר-כך בא היהודי בפנים שמחות, שבע מאכילה ושתיה, ושאלו איך היה לך הסדר, וספר לו בכעס. אמר לו הוי גרמני שוטה, אם היית מחכה עוד מעט, היית אוכל כל טוב כמוני. בן הוא בענין רבנו (עבודת ה') שאחר כל היגיעות והפרחות עד שבאים (ונתקרים לרבנו או לעבודת ה' לזכר הגוף) נותנים מעט מרור מרירות, כי זכור הגוף בא במרירות, אבל האיש חושב שתמיד יהיה רק המרירות, אך זהו הכל רק המרירות וכו' על-בן בורח תכף. אבל בין שמחכה מעט וסובל זה המרירות מעט מזכור הגוף, אז מרגיש אחר-כך כל מיני חיות ותענוג (ואלו המשלים יכולים ללמד מהם עצות לכל עניני עבודת ה'). בן הוא בענין זה של עבודת השם, שמקדם עובר המרירות של זכור הגוף, אבל אחר-כך מרגישים החיות וכו'.

האוצר שתחת הגשר

מעשה שספר מהאוצר שתחת הגשר. שפעם אחת חלם לאיש אחד מאיזה עיר שבוינה תחת הגשר יש שם אוצר, על-בן נסע לשם ועומד אצל הגשר ומחפש עצות איך לעשות, כי ביום אינו יכול מחמת האנשים, ועבר שם איש חיל ואמר לו מה אתה עומד וחושב. חשב בדעתו שטוב שיאמר לו כדי שהוא יסיעו ויתחלקו, וספר לו כל הענין. ענה ואמר לו איי יהודי נאר קוקט אויף א חלום, אלא מאי מיר האט זיך אויף גיחולמת אז דא אין דא בא דעם אין דעם (והזכיר העיר של האיש ושמו של האיש הזה) אין מאקנאן איז דא איין אוצר וועל איך פארין ציא יענום? ונסע האיש לביתו וחרפ בהמקאנאן שלו ומצא האוצר. ואמר אחר-כך איצט ווייס איך שוין "דער אוצר איז בא מיר, נאר וויסען פום דעם אוצר מוז מען פארין קיין וויין" (הוי יהודי שם לב לחלום אלא מאי גם אני חלמתי שבמקום פלוני אצל פלוני במחסן יש אוצר, האסע לשם. ונסע האיש לביתו וחרפ במחסן שלו ומצא האוצר. ואמר אחר-כך, "עתה ידעת: האוצר הוא אצלי אבל כדי לדעת מזה עלי לנסע עד וינה". כך בענין עבודת השם, שהאוצר הוא אצל כל אחד בעצמו, רק לידע מהאוצר מכרח לסע להצדיק. (שם)

המשל מההינדיק (תרנגול הדור)

פעם אחת בן־המלך נפל לשנעון שהוא עוף הנקרא הינדיק, וצריך לישוב ערום תחת השלחן ולגרר חתיכות לחם ועצמות כמו הינדיק. וכל הרופאים נואשו מלעזר לו ולרפאותו מזה, והמלך היה בצער גדול מזה. עד שבא חכם אחד ואמר אני מקבל על עצמי לרפאו, והפשיט גם־כן את עצמו ערום וישב תחת השלחן אצל בן־המלך הנ"ל, וגם־כן גרר פרורים ועצמות. ושאלו בן־המלך מי אתה ומה אתה עושה פה? והשיב לו ומה אתה עושה פה? אמר לו אני הינדיק, אמר לו אני גם־כן הינדיק. וישבו שניהם יחד כך איזה זמן עד שנעשו רגילים זה עם זה. ואז רמו החכם והשליכו להם כתנת, ואמר החכם ההינדיק לבן־המלך אתה חושב שהינדיק אינו יכול לילך עם כתנת, יכולים להיות לבוש כתנת ואף־על־פי־כן יהא הינדיק, ולבשו שניהם הכתנת. ואחר איזה זמן רמו והשליכו להם מכנסים. ואמר לו גם־כן הנ"ל, אתה חושב שעם מכנסים לא יכולים להיות הינדיק וכו' עד שלבשו המכנסים וכן עם שאר הבגדים. ואחר־כך רמו והשליכו להם מאכלי אדם מהשלחן ואמר לו, אתה חושב שאם אוכלים מאכלים טובים אוז מען שוין קיין הינדיק ניט, מען קען עסין אוז

אויף זיין הינדיק (בְּכָר לֹא נִקְרָאִים הַיְנָדִיק, אַפְשָׁר לֵאכֹל וְלְהַמְשִׁיךְ לְהִיּוֹת הַיְנָדִיק) וְאָכְלוּ. וְאַחַר־כֵּן אָמַר לוֹ אַתָּה חוֹשֵׁב שֶׁהַיְנָדִיק מִכְרַח לְהִיּוֹת דּוֹקָא תַּחַת הַשְּׁלֶחָן, יְכוּלִים לְהִיּוֹת הַיְנָדִיק וְלְהִיּוֹת אֶצֶל הַשְּׁלֶחָן. וְכֵן הִתְנַהֵג עִמּוֹ עַד שֶׁרָפֵא אוֹתוֹ לְגַמְרִי. וְהִנְמָשֶׁל מוֹבֵן לְמַבְיָנִים. (אָמַר הַמַּעֲתִיק; יְכוּלִים לֹאמַר שֶׁהָאֲדָם רוּצָה לְהִתְקַרֵּב לְעִבּוּדַת הַשָּׁם הֲלֹא הוּא הַיְנָדִיק מְלַבֵּשׁ בְּחִמְרֵיּוֹת וְכוּ'. וּבְדֶרֶךְ זֶה יְכוּלִים מַעֲט מַעֲט לְקָרֵב אֶת עַצְמוֹ לְעִבּוּדַת הַשָּׁם עַד שֶׁנִּכְנָסִים לְגַמְרִי. וְכֵן בְּהִתְקַרְבוֹת אֲנָשִׁים עַל דֶּרֶךְ זֶה. וְדַי לְחַבִּימָא) (שם)

הַמְשָׁל מִהִתְבוּאָה

שְׁפַעַם אַחַת אָמַר הַמְּלֶךְ לְאַהֲבוֹ הַשָּׁנִי לְמַלְךְ בְּאִשְׁרֵי אֲנִי חוּזָה בְּכּוֹכְבִים, רוּצָה אֲנִי שֶׁכָּל הַתְּבוּאָה שֶׁיִּגְדֵּל בְּשָׁנָה זֹאת, מִי שִׁיאֲכַל מִמֶּנָּה יִהְיֶה נַעֲשֶׂה מְשָׁנָע, אִם־כֵּן יִטְבֹּס עֲצָה. וְעֵנָה לוֹ, שֶׁעַל־כֵּן יְכִינּוּ בַעֲדָם תְּבוּאָה שְׁלֵא יִצְטָרְכוּ לֵאכֹל מִתְּבוּאָה הַנִּ"ל. וְעֵנָה לוֹ הַמְּלֶךְ: אִם־כֵּן בְּשִׂאנְחָנוּ לְבַד לֹא נִהְיֶה מְשָׁנָעִים, וְכָל הָעוֹלָם יִהְיֶה מְשָׁנָע, אִזּוּ יִהְיֶה לְהַפְּדֵי שִׂאנְחָנוּ נִהְיֶה הַמְּשָׁנָעִים, (וְלִהְיוּ בְּשִׁבִיל בְּלֵם אִי אַפְשָׁר) עַל־כֵּן בּוֹדְאֵי נִצְטָרְךְ גַּם־כֵּן לֵאכֹל מִהִתְבוּאָה, אֲבָל רַק זֶה שִׂנְסָמֵן סִימָן עַל מִצְחָנוּ שֶׁנִּדְעַע עַל כָּל פְּנִים שִׂאנְחָנוּ מְשָׁנָע. שְׂאֵם אִהְיֶה מִסְתַּכַּל עַל מִצְחָךְ וְכֵן שֶׁתִּסְתַּכַּל עַל מִצְחֵי גִדְעַ מִהַסִּימָן שִׂאנְחָנוּ מְשָׁנָע. (שם)

הַמֶּשֶׁל מִמֶּלֶךְ שָׂרִיז אַחַר צָבִי וְלֹא יָכַל לְהַשִּׁיגוֹ, וְהַעֲמִידוּ אֶת
 עַצְמָם הַשָּׂרִי מְלוּכָה וְאָמְרוּ אֲדוֹנֵנוּ הַמֶּלֶךְ נָחֹז וְכוּ', עָנָה
 הַמֶּלֶךְ וְאָמַר אֲנִי אֶת הַצָּבִי מִכָּרַח לְצוּד וּמִי שָׂרוּצָה לְחֹזֵר
 יִחֹזֵר וְכוּ'. (שם)

עוד מעשה שספר רבנו ז"ל. שהיה מלך אחד והיה חונה
 בפוכבים, וראה שאם לא יקצרו התבואה בשנה זו עד זה
 הזמן, יהא נתקלקל כל התבואה וכו', והזמן היה קצר.
 ונתיעץ לקח קוצרים ולתן להם כל התענוגים וכל צרכם
 כדי שיהיה להם הרחבת הדעת לעבד ביום ובלילה,
 ויספיקו לקצר קדם הזמן הנ"ל. והם אדרבא התענוגו
 ושכחו, ועבר הזמן הנ"ל ולא קצרו התבואה. ונתקלקלה כל
 התבואה. ולא ידעו מה לעשות שהמלך יכעם אליהם.
 ואמר להם חכם אחד עצה, איך שהמלך אוהב איזה צפור,
 ובזה שיביאו לו זה הצפור, אז על ידי הנחת רוח והתענוג
 מזה יכפר על הכל. אבל קשה מאד להשיג הצפור, כי הוא
 באויר במקום גבוה ואין להם סלם, והזמן קצר. ונתן להם
 החכם עצה, כמו שהם כמה אנשים, אז יעמידו את עצמם
 אחד על חברו למעלה מעלה עד שיגיעו להצפור. אבל הם
 רבו זה עם זה כי כל אחד רצה שהוא יהיה למעלה וחברו
 תחתיו. ועל ידי מריבתם התרשלו והצפור פרח. ועל ידי

זֶה נִשְׁאָר לָהֶם הַכַּעַם מִהַמֶּלֶךְ עַל הַתְּרַשְׁלוּתָם מִקְצִירַת
הַתְּבוּאָה כַּנִּל. (וְהַעֲנִין הוּא שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בָּרָא הָאָדָם
וְנָתַן לוֹ כָּל הַתַּעֲנוּגִים וְהַכֹּל שִׁיקְצְרוּ הַתְּבוּאָה קִדְּם שִׁיקְלָקֵל
בַּפָּנִים הַבְּרִית, וְלַעֲבַד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְכו'. בְּמַחִין נְקִיִּים. אָבֵל
הוּא מִתְרַשֵּׁל עַל־יְדֵי הַתַּעֲנוּגִים, עַד שֶׁנִּשְׁכָּשַׁל בְּהַתְּבוּאָה
שֶׁכָּבֵר נִתְקַלְקַל וְנִפְּנֵם הַמַּחִין מַעֲוֹנוֹת רַחֲמָנָא לַצֶּלֶן. אָבֵל
עֲדִין הָיָה עֲצָה עַל־יְדֵי הַצִּפּוֹר שֶׁהוּא הַצַּדִּיק שֶׁבָּזָה הָיָה
נִתְכַּפֵּר הַכֹּל. אָבֵל עַל־יְדֵי הַמַּחְלָקֵת וְהַקְּנָאָה שֶׁכָּל אֶחָד
רוֹצֵה לְהִיּוֹת לְמַעֲלָה, מִזֶּה מִתְרַחֵקִין וְלֹא מִתְקַשְׂרִין לְהַצַּדִּיק
וְכו'. וְדִי לְחַפְיָמָא) (שם)

הַמַּעֲשֵׂה שֶׁסִּפֵּר רַבְּנוּ ז"ל שֶׁבְּזִמְן הַבַּעַל שֵׁם טוֹב ז"ל הָיָה
מְנַגֵּן (בְּלַעֲזוּמָר) אֶחָד שֶׁהָיָה עוֹר, וְהָיָה מְנַגֵּן עַל הַחַתְּנוֹת וְזֶה
הָיָתָה פְּרִנְסָתוֹ, וְאַחַר פְּטִירָתוֹ נִתְוֹדְעוּ שֶׁלֹּא הָיָה עוֹר כָּלֵל
וְהָיָה לוֹ עֵינַיִם טוֹבוֹת, וְרַק כִּדֵי שֶׁלֹּא יִסְתַּכַּל בְּנָשִׁים עֲשֵׂה
עֲצָמוֹ כָּל יְמֵי חַיָּו כְּעוֹר וְכָל הָעוֹלָם חֲשָׁבוּהוּ לְעוֹר. וְעוֹד הָיָה
אִישׁ אֶחָד גְּבִיר גָּדוֹל, שֶׁהָיָה קִמְצָן גָּדוֹל שֶׁלֹּא נָתַן אֶפְלוֹ
פְּרוּסַת לֶחֶם לְצַדִּיקָה, וְהָיָה נִבְזָה בְּעֵינֵי כָּלָם בְּשִׁבִיל זֶה,
וְהָיָה אִזּוֹ אֶחָד בַּעַל צַדִּיקָה גָּדוֹל, שֶׁהָיָה מִחֲזִיק כָּל הָעֲנִיִּים
בְּאֻכְלָהּ וּשְׂתִיָּהּ וְכָל מַחְסוֹרָם וְכו'. וְהִנֵּה כַּאֲשֶׁר נִפְטַר
הַגְּבִיר הַנִּל, שֶׁכָּלָם בּוֹזוּ אוֹתוֹ מִחֲמַת קִמְצָנוּתוֹ. וְלִמְחַרְתּוֹ

כְּשֶׁהִלְכוּ הָעֲנָיִים לְהַבְעֵל צְדָקָה הִנְ"ל שִׁיפְרִנְסֶם, עֲנֵה לָהֶם שְׁעַבְשׁוּ אֵינן לֹא מֵה לַתֵּן לָהֶם, שֶׁהַכֹּל מֵה שִׁנְתַּן לָהֶם כֹּל הַזְּמַן, הִיָּה רַק שֶׁל זֶה הַגִּבּוֹר הַקִּמְצָן שְׁמַת; וְלֹא רָצָה לְהַנּוֹת מִהַכְּבוֹד שִׁיתְנוּ לוֹ עַל גְּדִיבוֹת לְבוֹ, וְשִׁיְהִיָּה הַמְצָוָה נִקְיָה בְּלִי פְּגִיזוֹת לְכֵן הִיָּה נוֹתֵן אֶת הַצְּדָקוֹת לְאִישׁ הַזֶּה שִׁיחֲלֻקֶם, וְאוֹתוֹ חֲשָׁבוּ בָּלֶם לְקִמְצָן גָּדוֹל. וְעַבְשׁוּ שְׁמַת אֵינן מִי שִׁיתֵן, וְאִזּוֹ יָדְעוּ בָּלֶם גְּדָלְתוֹ. וְאָמַר הַבְּעֵל שֵׁם טוֹב ז"ל, שִׁשְׁנִיָּהִם הַמְּנַגֵּן הָעוֹר הִנְ"ל וְהַגִּבּוֹר הַקִּמְצָן הַזֶּה שִׁנִּיָּהִם הֵם בְּמִדְרָגָה אַחַת. וְזָכוּ לְמַה שִׁזְכוּ, אֲשֶׁרִי לָהֶם. (שם)

הַמַּעֲשֵׂה שֶׁסִּפֵּר רַבְּנוּ ז"ל מִהַטְעַנְדָּע וְרַעֲנָדָּע (מִלְּבוֹשׁ שֶׁל כֶּמֶר). שֶׁפַּעַם אַחַת הִיָּה רַב אֶחָד שֶׁהִלְךְ לְקַבֵּץ גְּדִיבוֹת (עֵבוֹר פְּדִיזוֹן שְׁבוּיִים אוֹ הַכְּנָסֶת כְּלָה יְתוּמָה), וְהִיָּה צָרִיךְ אֵיזוֹה מְאוֹת אֲדָמִים וּבָא לְגִבּוֹר אֶחָד וְתַבְּעוּ. וְאָמַר לוֹ הַגִּבּוֹר בְּאֲשֶׁר יֵשׁ אֶצְלוֹ (טְעַנְדָּא וְרַעֲנָדָּא) מִלְּבוֹשׁ שֶׁל כֶּמֶר שְׂאֵם יִלְבַּשׁ אוֹתָהּ, וְיִלְךְ כֹּל הִרְחוּבוֹת שֶׁל הָעִיר לְבוֹשׁ כָּךְ, אִזּוֹ יִתֵּן לוֹ כֹּל הַכֶּסֶף הַנִּצְרָךְ לוֹ לְצְדָקָה הִנְ"ל. וְהַסְּכִים עַל זֶה וְעָשָׂה כָּךְ. וְלִקַּח מִמֶּנּוּ הַכֶּסֶף הַנִּצְרָךְ לְהַצְדָּקָה. וְאַחֲרֵי כָּךְ בִּקֵּשׁ מִמֶּנּוּ שִׁיתֵן לוֹ בְּמִתְנָה (הַטְעַנְדָּא וְרַעֲנָדָּא) הַמִּלְּבוֹשׁ הִנְ"ל וְנָתַן לוֹ. וְקָדַם פְּטִירַת הָרַב הַנִּיחַ צוֹאָה שְׁמֹזָה הַמִּלְּבוֹשׁ (הַטְעַנְדָּא וְרַעֲנָדָּא) יַעֲשׂוּ לוֹ הַתְּכַרִּיכִין. וְכֵן עָשׂוּ לוֹ, וְנִשְׁאַר

החתיכה קמנה מהרגל שלא הספיק המלבוש הזה, ועשו
 החתיכה מדבר אחר. ולאחר הרבה שנים היה סבה
 שהכריחו לפנות את קברו, ומצאו שכל הגוף היה שלם
 ולא שלטה בו רמה, מלבד החתיכה קמנה של הרגל שלא
 היה מלבש מהטענדה ורענדה. (המעשה הזה ספר אחד
 מאנשי שלומנו מורנו הרב ר' פינחס קיבליצער בשם רבנו
 ז"ל. ואמר ר' אברהם ז"ל אף-על-פי שלא שמע זאת מאביו
 הרב ר' נחמן מטולשין ז"ל אך כיון שר' פינחס ז"ל ספר זאת,
 זה אמת) (שם)

האורח

א' דחנכה תקס"ט, אחר הדלקת נר חנכה בלילה, אורח
 נכנס לבעל הבית. ושאל לבעל-הבית, מאין פרנסתך.
 והשיב לו: אין לי פרנסה קבועה בביתי רק מחיתי מן
 העולם. ושאל לו מה אתה לומד והשיב לו. והיו משיחים
 יחד. עד שנכנסו בתוך שיחת דברים היוצאים מן הלב,
 והתחיל הבעל הבית להשתוקק ולהתגעגע מאד איך
 משיגים ומגיעים לאיזה דבר מעלה שבקדשה. אמר לו
 האורח אני אלמד עמך ותמה הבעל הבית והתחיל לחשב
 אולי אינו בן אדם כלל. אך חזר וראה שהוא מדבר עמו
 כדרך בני אדם. אך תכף נתחזק האמונה אצלו להאמין בו.

והתחיל תכף לקראו רבי, ואמר לו קדם כל אני מבקש
 ללמד מכם איך להתנהג בכבודכם ואין צריך לומר שאפגם
 ממש בכבודכם חס ושלום רק אף-על-פי-כן בן אדם קשה
 לו להזהר לגמרי בראוי, על-כן אני רוצה שתלמדוני איך
 לנהוג בכבודכם. והשיב לו פעת אין לי פנאי, בעת אחר
 אבוא אצלך ואלמדך זאת, וכעת אני צריך לילך מכאן.
 ואמר לו גם על זה אני צריך ללמד מכם פמה אני צריך
 ללנות אתכם, ואמר לו עד אחר הפתח והתחיל לחשב איך
 איצא עמו כי פעת אני עמו בין הבריות ואם איצא עמו לבדו
 מי יודע מי הוא ושאל לו ואמר לו יש לי פחד לצאת עמכם
 השיב לו אם אני יכול פזאת ללמד עמך. גם עתה אם ארצה
 לעשות לך איזה דבר מי ימחה בידי. ויצא עמו מן הפתח.
 ואזי תכף חטף אותו והתחיל לפרח עמו, והיה קר לו ולקח
 מלבוש ונתן לו, ואמר לו קח זה המלבוש וייטב לך ויהיה לך
 אכילה ושתיה וכל טוב ותשב בביתך ופרח עמו. בתוך כך
 הסתפל והנה הוא בביתו. ולא היה מאמין בעצמו שהוא
 בביתו, אך הסתפל והנה הוא מדבר עם בני אדם ואוכל
 ושותה כדרך העולם, בתוך כך חזר והסתפל והנה הוא
 פורח כבתחלה, חזר והסתפל והנה הוא בביתו, חזר והסתפל
 והנה הוא פורח, וכן היה מתנהג זמן רב.

אחר־כֵּן הוֹרִיד אוֹתוֹ בֵּין שְׁנֵי הָרִים בְּנִיָּא וּמִצָּא שָׁם סֵפֶר
וְהָיוּ בּוֹ צְרוּפֵי אוֹתִיּוֹת א' ז' ח' הוּא ד' וְכוּ' (אין יודע בענין הצרופה
הזוה כלום). וְהָיָה מְצִיר בְּהַסְפֵּר כְּלִים וּבַתּוֹךְ הַכְּלִים הָיוּ
אוֹתִיּוֹת. גַּם הָיָה בְּתוֹךְ הַכְּלִים אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַכְּלִים שְׂיִכּוּלִין
לְעִשׂוֹת עַל־יָדָם אֵלּוּ הַכְּלִים וְהָיָה לוֹ חֲשֵׁק מְאֹד לְלַמֵּד אֶת
הַסֵּפֶר. בְּתוֹךְ כֵּן הִסְתַּכַּל וְהִנֵּה הוּא בְּבֵיתוֹ, חֹזֵר וְהִסְתַּכַּל
וְהִנֵּה הוּא שָׁם, וְהִתְיַשֵּׁב עֲצָמוֹ לְעֵלוֹת אֶל הָהָר אוֹלֵי יְמִצָּא
שָׁם אֵינָה יָשׁוּב. וּכְשֶׁבֵּא אֶל הָהָר רָאָה עוֹמֵד שָׁם אֵילָן שֶׁל
זָהָב עִם עֲנָפִים שֶׁל זָהָב וְעַל הָעֲנָפִים תְּלוּיִים כְּלִים כְּמוֹ אֵלּוּ
הַכְּלִים הַמְצִירִין בַּסֵּפֶר, וּבַתּוֹךְ הַכְּלִים הָיוּ כְּלִים שֶׁעַל־יָדָם
עוֹשִׂים אֵלּוּ הַכְּלִים. וְהָיָה חֲפִיץ לִקַּח מִשָּׁם הַכְּלִים וְלֹא הָיָה
יָכוֹל, מִחֲמַת שֶׁהָיוּ נִסְבָּכִים שָׁם עַל הָעֲנָפִים שֶׁהָיוּ בְּעַקְמֵימִיּוֹת.
בְּתוֹךְ כֵּן הִסְתַּכַּל וְהִנֵּה הוּא בְּבֵיתוֹ.

וְהָיָה לוֹ פְּלִיאָה גְּדוֹלָה מֵהַ זֹאת שֶׁהוּא פֶּעַם בְּכֹאן וּפֶעַם שָׁם.
וְהָיָה חֲפִיץ לְסֵפֶר זֹאת לְבַנֵּי אָדָם אֲךָ אֵיךְ מְסַפְרִין פְּלִיאָה
כְּזוֹ לְבַנֵּי אָדָם מֵהַ שְׂאִין רְאוּי לְהֶאֱמִין. בְּתוֹךְ כֵּן הִסְתַּכַּל מִן
הַחֲלוֹן וְרָאָה אֶת הָאוֹרֶת הַנִּלְ וְהִתְחִיל לְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ מְאֹד
שֶׁיָּבוֹא אֵצְלוֹ, וְאָמַר לוֹ אֵין לִי פְּנָאֵי כִי אֲנִי הוֹלֵךְ אֵצְלֶךָ.
אָמַר לוֹ זֶה בְּעֲצָמוֹ נִפְלְאוֹת בְּעֵינַי, הָרִי אֲנִי כֹאן וּמֵה זֶה
שְׂאֵתָם הוֹלְכִים אֵצְלִי. הִשִּׁיב לוֹ בְּשָׁעָה שֶׁנִּתְרַצִּית לִילֵךְ עִמִּי

ללוות אותי מן הפתח או לקחתני ממך הנשמה ונתתני לה לבוש מן הגן עדן התחתון והנפש רוח נשאר אצלך. ועלבן כשאתה מדבק מחשבתך לשם אתה שם ואתה ממשיך הארה ממנו אליך, וכשאתה חוזר לכאן אתה כאן. ואיני יודע מאיזה עולם הוא, מעולם טוב הוא בודאי ועדין לא נגמר ולא נסתים: (חיי מוהר"ן פה)

החנוני

פעם אחד היה איש אחד שהיה עשיר גדול והיה יושב בחנות עם כמה סחורות בדרך החנונים וכאו אליו גנבים ונגבו ממנו הוננו ורכושו ונתדלדל הרבה. והלך וקבץ את יתר הפלטה ועשה לו מעמד וחזר וקנה סחורות ושוב נעשה חנוני. וחזרו וכאו אליו גנבים ונגבו את יתר הפלטה והוננו הנשאר גם כן ממנו. וחזר שוב וקבץ מועט פלטה הנשארת לו ומהתבשיטין של אשתו וחזר ועשה לו איזה מעמד בחנות לפרנס את ביתו, וחזרו וכאו אליו גנבים ונגבו את יתר הפליטה הנשארת עד שנתדלדל מאד ונשאר ביתו ריקן מכל. והלך וקבץ לאיזה סך מועט מאד וקנה לו סחורות קטנים והלך על הכפרים בדרך העניים שנושאים תבילות עם מחטין וצנורות וכיוצא בזה דברים קטנים. והיה הולך על הכפרים כדי לתת לחם לביתו. והיה

מחליף עם הערלים מהטין על עופות וביצים וכיוצא בדרך
העניים באלו.

פעם אחד היה הולך מן הכפרים ונשא עמו מעט סחורתו
ואיזה מיני מאכל ופגע בו שורד אחד רוכב על הסוס ונשא
אצלו שתי חבילות גדולות ורצה לגזלו והתחיל לבכות
ולהתחנן אליו והוא לא השגיח על זה וגזל ממנו גם זה
המעט שהיה לו ונשאר ריקן מכל וכל. והיה הולך ובוכה
מאד ונפשו מרה לו מאד, כי לא היה די בצרות הראשונות
שנתדלדל כל כך מעשירות בזה, גם מעט חיותו בצמצום
טרפו ממנו. בתוך כך הביט וראה והנה נפל השורד הנז'ל
מן הסוס והיה רוצה לקום ועמד עליו הסוס ודרסו ברגליו
על ראשו ונפל שם השורד ונהרג. והלך האיש הנגזל לשם
וראה שהנגזל שלו נופל מת ארצה ופתח את החבילות של
הנגזל ומצא שם כל סחורתיו והונו ורכושו שגנבו ממנו
מתחלה ועד סוף. וחזר בשלום לביתו ונעשה עשיר כבתחלה.

זה הענין לא שמעתי בעצמי מפיו הקדוש רק מפי אחרים
בשמו ואם אמנם בודאי איני זוכה להבין רמיזותיו מה
שכונן בזאת המעשה. עם כל זה מה שגראה לפי עניות
דעתי בזה הוא שמרמז בזה התחזקות גדול לכל אדם
בפרט ובכלל שאף-על-פי שעובר על האדם מה שעובר

עָלִיו בִּימֵי חַיָּיו שְׁגוֹזְלִין אוֹתוֹ וְטוֹרְפִין מִמֶּנּוּ, וְכָל מֵה שְׁמַתְחִזֵּק לְהַחְיֹת נַפְשׁוֹ בְּיַתֵּר הַפְּלִטָּה הַזּוֹרִין וְאוֹרְבִין עָלָיו עַד שְׁגוֹנְבִין מִמֶּנּוּ גַם זֶה הַמַּעַט. וְכֵן כַּמָּה פְּעָמִים בְּלִי מִסְפָּר, אַף־עַל־פִּי־כֵן אֵל יִתְיַאֵשׁ עֲצָמוֹ מִן הַרְחָמִים כִּי אִם יִתְּלֶה עֵינָיו לְמָרוֹם וְיִבְכֶה וְיִצְעַק בְּכָל פֶּעַם אֱלֹהֵי יִתְבַּרֵּךְ שִׁירָאָה בְּעֵנָיו וְעַמְלוֹ, אֲזִי סוֹף כָּל סוֹף יִפֹּל הַשׁוֹדֵד מִפְּלֶה שְׂאִין לָהּ תְּקוּמָה, וְיָשׁוּב וְיִקְבַּל וְיִוצֵיא מִמֶּנּוּ כָּל הַקְּדָשׁוֹת וְכָל הָעֲבוֹדוֹת וְכָל הַטּוֹב שְׁגָנֵב וְגָזַל מִמֶּנּוּ, וְיָשׁוּב לַעֲשִׂירוֹתָו וְטוֹבוֹ הַנְּצַחִי: (חיי מוהר"ן צו)

מעשה הפאקיסט

מַעֲשֵׂה בְּמַלְךְ אֶחָד שֶׁבָּנָה לַעֲצָמוֹ פְּלִטִין וְקָרָא לְשֵׁנֵי אֲנָשִׁים וַצֹּה אוֹתָם שִׁיעֲזְרוּ אֶת הַפְּלִטִין שְׁלוֹ וְחָלַק לָהֶם אֶת הַפְּלִטִין לְשֵׁנֵי חֲלָקִים. הֵינּוּ שְׁמַחֲצָה הַפְּלִטִין יִהְיֶה מִטָּל עַל הָאֶחָד לְצִירוֹ, וּמַחֲצָה הַשֵּׁנִי יִהְיֶה מִטָּל עַל הַשֵּׁנִי לְצִירוֹ. וְקָבַע לָהֶם זְמַן שֶׁעַד אוֹתוֹ הַזְּמַן מִחֲתִיבִים הֵם לְצִירוֹ, וְהִלְכוּ לָהֶם אֵלֹהֵי הַשֵּׁנִי אֲנָשִׁים. וְהִלְךְ אֶחָד מֵהֶם וַיִּגַע וַיִּטְרַח מְאֹד וְלָמַד עֲצָמוֹ זֹאת הָאֲמֻנָה שֶׁל צִיּוֹר וְכִיּוֹר הֵיטֵב הֵיטֵב עַד שֶׁצִּיּוֹר אֶת חֲלָקוֹ שֶׁהָיָה מִטָּל עָלָיו בְּצִיּוֹר יָפָה וְנִפְלָא מְאֹד. וְצִיּוֹר שָׁם חֵיוֹת וְעוֹפּוֹת וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה בְּצִיּוֹרִים נִפְלָאִים וְנָאִים מְאֹד. וְהַשֵּׁנִי לֹא שָׁם אֵל לְבוֹ גְּזֵרַת הַמַּלְךְ וְלֹא עָסַק בָּזֶה כְּלָל.

וְכַאֲשֶׁר הִגִּיעַ סְמוּךְ לְזִמְנֵי הַמַּגְבֵּל שֶׁהָיוּ צָרִיכִין לְגַמֵּר
 מְלֵאכֶתָם, הִנֵּה הָרֵאשׁוֹן כָּבֵר גָּמַר מְלֵאכֶתוֹ וְאֲמָנוֹתוֹ בְּחֶלְקוֹ
 בְּצִיּוֹר נָאֵה וְנִפְלָא מְאֹד. וְזֶה הַשְּׁנִי הִתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל עַל
 עֲצָמוֹ מִזֶּה זֹאת עָשָׂה שְׂכֵלָה הַזִּמְנֵי בְּהֶבֶל וְרִיק וְלֹא חָשׂ
 לְגִזְרָתָא דְּמַלְכָּא (לְגִזְרַת הַמֶּלֶךְ). וְהִתְחִיל לְחַשֵּׁב מִחֲשֻׁבוֹת מַה
 לַעֲשׂוֹת, כִּי בְּנֵדָאֵי בָּאֵלּוּ הַיָּמִים הַמוֹעֲטִים הַסְּמוּכִים לְזִמְנֵי
 הַמַּגְבֵּל אֵי אֶפְשָׁר לְתַקֵּן עוֹד לְלַמֵּד לַעֲצָמוֹ וְלַעֲשׂוֹת אֲמָנוֹת
 הַצִּיּוֹר, לְצִיר חֶלְקוֹ בְּזֶה הַזִּמְנֵי הַמוֹעֵט, כִּי הָיָה סְמוּךְ מְאֹד
 לְמוֹעֵד הַקְּבוּעַ לָהֶם. וְנִתְיָשֵׁב בְּדַעְתּוֹ וְהִלָּךְ וְהִטִּיחַ כָּל חֶלְקוֹ
 בְּמִשְׁיַחַת סַמָּנִין (שְׁקוֹרִין פְּאָקִיסְט) [מִיָּן זַפֵּת מִבְּהִיקָן] וְעָשָׂה
 פְּאָקִיסְט שְׁחוֹר עַל כָּל חֶלְקוֹ. וְהַפְּאָקִיסְט הָיָה כְּמוֹ
 אֶסְפֶּקְלָרִיא מִמָּשׁ, שֶׁהָיוּ יְכוּלִין לְהִתְרַאוֹת בּוֹ כְּמוֹ
 בְּאֶסְפֶּקְלָרִיא מִמָּשׁ, וְהִלָּךְ וְתָלָה וְיִלּוֹן לִפְנֵי חֶלְקוֹ לְהַפְסִיק
 בֵּין חֶלְקוֹ וּבֵין חֶלֶק חֵבְרוֹ.

וַיְהִי כִּי הִגִּיעַ מוֹעֵד הַקְּבוּעַ שֶׁקְּבַע לָהֶם הַמֶּלֶךְ הִלָּךְ הַמֶּלֶךְ
 לְרֵאוֹת תְּבַנִּית מְלֵאכֶתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ בָּאֵלּוּ הַיָּמִים. וְרָאָה
 חֶלֶק הָרֵאשׁוֹן שֶׁהוּא מְצִיר בְּצִיּוֹרִים נָאִים וְנִפְלָאִים מְאֹד
 וּמְצִירִים שֵׁם בְּחֶלְקוֹ צִפְרִים וְכוּ' בְּדַרְכִים נִפְלָאִים מְאֹד.
 וְחֶלֶק הַשְּׁנִי הָיָה תְלוּי בְּוִילּוֹן וְחֲשָׂךְ תַּחְתּוּי וְאִין רוֹאִין שֵׁם
 מְאוּמָה. וְעַמֵּד הַשְּׁנִי וּפְרַשׂ אֶת הַוִּילּוֹן וְהִזְרִיחַ הַשְּׁמֶשׁ וּבָאוּ

והאירו כל הציורים הנפלאים בלם בחלקו מחמת שהיה שם הפאקיסט שהיה מאיר כמו אספקלריא. על-כן כל הציורים המצויין בחלק הראשון ושאר כל הציורים הנפלאים בלם נראו בתוך חלקו וכל מה שראה המלך בחלק הראשון ראה גם-כן בחלקו של זה. ונוסף לזה שגם כל הכלים הנפלאים וכל הקרידנצן (רהיטים) וכיוצא שהכנים המלך לתוך הפלטיין בלם נראו גם-כן בחלק השני. וכן כל מה שירצה המלך להכנים עוד כלים נפלאים לתוך הפלטיין יהיו בלם נראים בחלקו של השני, והוטב הדבר לפני המלך וכו'. (ויתר מזה איני זוכר) כל זה שמעתי מפיו הקדוש בעצמו. (חיי מוהר"ן ז"ח)

הטאבליצע

מעשה במלך אחד שהיה קטן וכבש אותו מלך גדול ונעשה נכנע אליו. והמלך הגדול כבש עוד מלכים ומדינות. לאחר זמן נתחזק המלך הקטן ונתעורר עם שאר מלכים נגד המלך הגדול שכבש אותם וחזרו וכבשו את ארצם מידו וגם אצלו כבשו מדינות. ונתישב המלך הקטן הנ"ל מאחר שרואה שהגלגל חוזר. לפעמים זה כובש. ולפעמים חוזר חברו וכובש אצלו ומי יודע מה ילד יום אולי יחזר ויתחפף הדבר. והלך ועשה חומה אצל הים וגנז שם בתוך אותו

המבצר כל ההון והממון שקבץ מכל מדינתו. ועשה שם חדרים חדרים ובכל חדר וחדר גנז שם מטבע מיוחדת. ותלה דף (שקורין טאבליצע) על הפתח והיה כתוב שם המטבע המנחת בתוך אותו החדר. והפתח של כלל המבצר היה נעשה שם באמנות, שקורין "מאשין" (מכונה), שלא היה אפשר לכנס לשם, מחמת שמי שלא היה יודע הדרך והנתיב והנטייה לכל צד בשעת הכניסה, היה המאשין חותך את ראשו. והיה תלוי שם טאבליצע שהיה כתוב עליה בכמה לשונות הדרך והחכמה איך לכנס לשם ואיך לנשות לכל צד באופן שיוכל לכנס ולא יזיק לו המאשין הנ"ל. לאחר זמן שטף הים את האי עם המבצר הנ"ל ונשתפח הדבר.

לאחר כמה מאות שנים חזר מלך אחד וכבש אותו האקלים ונתגלה האי הנ"ל. והמלך הזה היה קטן ורצה לעשות שם ישוב, והלך והושיב שם מן היהודים ומן שאר אמות. ומן הסתם נתישבו שם עניים ואביונים בדרך המקומות החדשים. והיה שם עני אחד שעשה לעצמו בית קטן אצל הים. והיה ביום ששי הלך לחפר טיט ומצא הטאבליצע הנ"ל ולא היה יודע מה כתוב בה והלך ושאל וחקר אצל הערלים הזקנים אם יודעים אם היה שם איזה

פעם ישוב ולא הָיָה אֶחָד מֵהֶם שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ וְזוֹכֵר אִם הָיָה שֵׁם יִשׁוּב. וּבָא עָנִי אֶחָד שֶׁהָיָה צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ לוֹ מָקוֹם לֶאֱכֹל בְּשֶׁבֶת וְהִלְךְ אֶצֶל הָעָנִי הַנַּ"ל וְסִפֵּר לוֹ אֵת אֲשֶׁר מֵצֵא הַטְּאֵבָלִיצֶע וְאִין יוֹדֵעַ מַה כְּתוּב בָּהּ. הַשִּׁיב לוֹ אֶקְרָא אֶת מַה שְּׁכָתוּב בָּהּ, וְנָתַן לוֹ וְקָרָא כָּל הַכְּתוּב בָּהּ. וְהִלְךְ הָעָנִי הַיְהוּדִי הַזֶּה וְלָקַח כָּל הָאוֹצְרוֹת וְהֵחֹן שֶׁהָיָה שָׁם: (חיי מוהר"ן צ"ט)

הַמְּנַחַח עַל הָאוֹצְרוֹת

שָׁמַעְתִּי בְּשִׁמוֹ לְעֲנִין הַמְּפָרְסָמִים בְּעֲלֵי מוֹפֵת, סֵפֶר מַעֲשֵׂה שְׁמֹלֶךְ אֶחָד הָיוּ לוֹ שְׁנַי בָּנִים אֶחָד הָיָה חָכֵם וְאֶחָד הָיָה שׁוֹטֵה. וַעֲשֵׂה אֵת הַשׁוֹטֵה מְמַנֵּחַ עַל הָאוֹצְרוֹת, וְהַחֲכָם לֹא הָיָה לוֹ שׁוֹם הַתְּמָנוֹת רַק יוֹשֵׁב אֶצֶל הַמְּלֶכֶךְ תָּמִיד. וְהָיָה קָשָׁה לְהַעֲוֹלָם מְאֹד שֶׁזֶה שְׂאִינוֹ חָכֵם יֵשׁ לוֹ כָּל הַתְּמָנוֹת וְהַכֵּל בָּאִין וְנִכְנָסִין אֶצֶלוֹ לְהַכְנִים אוֹ לְהוֹצִיא מִן הָאוֹצְרוֹת. וְזֶה הַחֲכָם אִין לוֹ שׁוֹם הַתְּמָנוֹת כָּלָל. וְהַשִּׁיב לָהֶם הַמְּלֶכֶךְ וְכִי זֶה הוּא מַעֲלָה מַה שֶּׁהוּא לּוֹקַח אוֹצְרוֹת מוֹכְנִים וּמְחַלְקִים לְהַעֲוֹלָם כִּי זֶה הַחֲכָם יוֹשֵׁב אֶצֶלִי וְחוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת וּבָא עַל עֲצוֹת חֲדָשׁוֹת שְׂאִינוֹ יָכוֹל לְבוֹא עֲלֵיהֶם. וְעַל-יְדֵי אֵלוֹ הָעֲצוֹת אֲנִי כּוֹבֵשׁ מְדִינוֹת שְׁלֵא הָיִיתִי יוֹדֵעַ מֵהֶם כָּלָל, אֲשֶׁר מֵאֵלוֹ הַמְּדִינוֹת נִמְשָׁכִים וּבָאִין כָּל הָאוֹצְרוֹת שְׁלֵי. אֲבָל זֶה הַמְּנַחַח לּוֹקַח אוֹצְרוֹת מוֹכְנִים וּמְחַלְקִים לְהַעֲוֹלָם. עַל-כֵּן

בַּיּוֹד אֵי גְדֹלָה וְשִׁנְיָה מְאֹד מַעֲלַת הַחֶכֶם עַל הַמַּמְנָה אַף-עַל-
כִּי שִׁנְרָאָה שְׂאִין לוֹ שׁוּם הַתְּמַנּוֹת. כִּי מִמֶּנּוּ נִמְשָׁכִים כָּל
הָאוֹצְרוֹת הַנִּזְלִ: (חיי מוהר"ן ק)

אין עוד פילוויר

אָמַר מִשָּׁל לַעֲנִין אֲנָשִׁים הַיְדוּעִים הַנִּכְנָסִים אֶצְלוֹ שָׁהם
חֲכָמִים בְּעֵינֵיהֶם, וְסִפְרוּ לְפָנָיו כַּמָּה מַעֲשִׂיֹת שֶׁל שְׁטוֹת
הַנִּמְצָאִים בְּסִפְרֵיהֶם, אָמַר בְּקֶרֶב יִכְלֶה אֶצְלָם הַכֹּל כִּי קָל
וּמְהֵרָה לֹא יִהְיֶה לָהֶם מַה לְּסַפֵּר. וְאָמַר מִשָּׁל נָאָה מַה
שְׁמִסְפָּרִים מֵאֶחָד שֶׁפָּנַע בּוֹ גִּזְלוֹן וְרָצָה לְגַזֵּל, וְשָׂאֵל אוֹתוֹ
הַגִּזְלוֹן יֵשׁ לָךְ מַעוֹת, הַשִּׁיב יֵשׁ לִי בַּיּוֹד אֵי אֶתֵּן לָךְ כָּל הַמָּמוֹן
בְּשִׁבִיל נַפְשִׁי וְגִזְלֵ אוֹתוֹ הַגִּזְלוֹן. אַחֲר־כֵּן אָמַר זֶה הַגִּזְלוֹן אֵל
הַגִּזְלוֹן אֵיךְ אָבוֹא לְבֵיתִי בְּלִי מָמוֹן, כִּי הֵיטִיב נָע וְנָד מִבֵּיתִי
כֹּל-כֵּן זְמַן וְעַתָּה אֵיךְ אָבוֹא רִיקָם לְבֵיתִי בְּכֵן אֲנִי מִבְּקִשׁ
מִמֶּךָ שֶׁתִּהְיֶה מוֹרָה בְּקִנְיָה שֶׁרָפָה שְׁלָךְ אֶת הַכּוֹבַע שְׁלִי כְּדִי
שִׁיְהִיָּה נֶכֶד שֶׁפָּנַע בִּי גִזְלוֹן. וְכֵן עָשָׂה הַגִּזְלוֹן. אַחֲר־כֵּן בִּקֵּשׁ
מִמֶּנּוּ עוֹד, שִׁיִּירָה גַם-כֵּן אֶת כַּנֶּף בְּגָדוֹ, וְכֵן עָשָׂה. אַחֲר־כֵּן
בִּקֵּשׁ מִמֶּנּוּ עוֹד, שִׁיִּירָה בְּאֵיזָה מְקוֹמוֹת אַחֲרֵיכֶם. בְּסוֹף הַשִּׁיב
הַגִּזְלוֹן אֵין לִי עוֹד פִּילְווִיר (אֲבָךְ שֶׁרָפָה) וְאִזּוֹ בְּשֶׁהַשִּׁיב שְׂאִין לוֹ
עוֹד פִּילְווִיר עָנָה הַגִּזְלוֹן עַתָּה שְׂאִין לָךְ עוֹד פִּילְווִיר בּוֹא
לְכָאן, וְתַפֵּס אוֹתוֹ בְּעַרְפוֹ וְקִרָא לְסִיעֲתוֹ וְהַתְּנַבֵּר עַל הַגִּזְלוֹן

ונצחו. והנמשל מוכן להשומעים שעמדו באותו המעמד
בשספר זאת. (חיי מוהר"ן קצח)

זין הונגרי

אמר משל שפעם אחת נסע סוחר גדול עם זין טוב
אינגרישער (הונגרי). פעם אחת אמר המשרת והבעל עגלה
להבעל-הבית הלא אנו נוסעים בדרך הזה עם הזין הזה,
ואנו סובלים הצער כל-כך תנו לנו למעם מעט. ונתן להם
למעם מזה הזין הטוב. לאחר ימים נתנגלגל שזה המשרת
נתועד יחד עם שותי זין בעיר קמנה ושתו זין ושכחו אותו
מאד, ואמרו שהוא זין אונגרישער. אמר המשרת הנ"ל תנו
לי למעם ונתנו לו. ואמר אני יודע שאין זה זין טוב
אונגרישער כלל, ונערו בו ודחפו אותו. והוא אמר הלא אני
יודע שאין זה זין אונגרישער כלל, כי הלא אני הייתי אצל
סוחר גדול כזה וכו' והם לא השגיחו עליו. ואמר, אבל
לעתיד כשיבוא משיח או ידעו כשיתנו זין המשמר, אזי
לאחרים יוכלו להטעות ויתנו להם זין וואליחשין
סטראוויצטיר ויאמרו להם שהוא זין הטוב המשמר, אבל
לאנשי שלומנו לא יוכלו להטעות כי אנחנו טעמנו הזין
הטוב וכו'. (חיי מוהר"ן רס)

המלך שחלה בנו

שמעתי בשמו זכרונו לברכה שספר משל נאה לענין מה שמרבה לגלות כל-כך תורות נפלאות ומעשיות ושיחות נפלאות ונוראות, אף-על-פי שאינו נראה עדין שיעשו פעלתם בשלמות באנשי-שלומנו כמו שהיה ראוי להם:

וספר לענין זה ממלך אחד שחלה בנו יחידו ביותר עד שכל הרופאים משכו ידיהם ממנו ונתיאשו מרפואתו. בתוך כך בא רופא מפלג בחכמה מאד ובקש המלך ממנו בתחנונים גדולים להשתדל עם בנו. והשיב לו האמת שרפואתו קשה ורחוקה מאד אף-על-פי-כן אם יעשו עוד תחבולה אחת אזי אפשר ואפשר שיהיה לו רפואה. אך איני יודע אם לומר לך זאת התחבולה מחמת שהיא דבר קשה וכבד מאד. והפעיר בו המלך מאד לגלות לו התחבולה. ואמר לו תדע שבנדך הוא חולה מסכן מאד בתכלית עד שכבר אי אפשר לתן לו לתוך פיו אפלו טפה אחת מסממני הרפואות. אך איך שיש סממני רפואות יקרות כאלה, אשר צלוחית אחת קטנה מאד עולה לסך אלפי אלפים, וצריכין למלאת חביות מלא מסממנים היקרים האלה, ולקח בדללים מלאים מסממנים האלה ולשפך על בנדך החולה. וממילא מוכן שכל הסממנים

הַיְקָרִים הָאֵלֶּה יֵלְכוּ לְאִבוֹד לְגַמְרִי, אֶךְ אַף־עַל־פִּי־כֹן יִתְחַזַּק גּוֹפּוֹ מֵעַט עַל־יְדֵי־זֶה. וְאוּלַי מִתּוֹךְ שִׁישְׁפְּכוּ עָלָיו הִרְבֵּה כָּל־כֶּךָ וְכִנָּם לְתוֹךְ פִּיּוֹ גַם־כֵּן אֵיזָה טְפָה עַל־כָּל־פָּנִים, עַל־יְדֵי־זֶה אֶפְשָׁר שְׁיִהְיֶה לוֹ רְפוּאָה. וְתִכְרַף וּמִיד נִתְרַצָּה הַמֶּלֶךְ לָזֶה וְצֹהַ לַעֲשׂוֹת בֵּן וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְרַפָּא הַבֶּן־מֶלֶךְ.

וְהַנְמָשֶׁל מוֹבֵן מִמִּילָא שְׂדִיקָא מִחֲמַת שְׁאֲנוּ חוֹלִים מְדַכְּאִים בְּחֵלִי הַנְּפֶשׁ כָּל־כֶּךָ רַחֲמָנָא לְצַלּוֹ. עַל־כֵּן מִכְּרַח הַצַּדִּיק הַרּוּפָא נֶאֱמָן לְשַׁפֵּךְ עָלֵינוּ סַמְמָנִים יְקָרִים וְנוֹרָאִים מְאֹד. אַף־עַל־פִּי שְׁלֹכְאוּרָה נִרְאָה שְׁכַמְעַט הַכֹּל הוֹלֵךְ לְאִבוֹד חַס וְשָׁלוֹם, אַף־עַל־פִּי־כֹן רִיחַ טוֹב קוֹלֵט, וּבִרְבוֹת הַיָּמִים אוּלַי נִזְכָּה לְחֻטֵּף מֵהֶם אֵיזָה טְפָה יִקְרָה וְנִפְלְאָה לְתוֹךְ פִּיּוֹ וּפְנִימִיּוֹתָנוּ, עַד שְׁעַל־יְדֵי־זֶה אוּלַי יֵשׁ תִּקְוָה לְזִכּוֹת לְרְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּרוּחַנִיּוֹת וְנִשְׁמִיּוֹת, אֲמֵן בֵּן יְהִי רַצּוֹן: (חיי מוהר"ן שצא)

הָאֵבֶן הַגָּדוֹל

פַּעַם אַחַת דָּבַר רַבְּנּוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה עִם רַבִּי יַעֲקֹב יוֹסֵף מֵעַנְיֵן עֲבוֹדַת ה' בְּדַרְכּוֹ תְּמִיד, וְסִפֵּר לוֹ מִשָּׁל לְמֶלֶךְ שֶׁשָּׁלַח אֶת בָּנוּ לְמַרְחָקִים לְלַמֵּד חֻכְמוֹת. אַחֲר־כֶּךָ בָּא הַבֵּן לְבֵית הַמֶּלֶךְ מְלַמֵּד בְּכָל הַחֻכְמוֹת כְּרָאוּי. פַּעַם אַחַת צֹהַ הַמֶּלֶךְ עַל

הבין לקח איזה אבן גדול מאד כמו אבן הרחמים, ולטל ולשא אותו על עליזות ביתו. ומסתמא לא היה יכול הבין הנ"ל לשא ולרום את האבן כי היה אבן גדול וכבד מאד. ונצטער הבין מאד על שאי אפשר לו למלאת רצון אביו המלך, עד שגלה לו המלך דעתו אחר-כך ואמר לו היעלה על דעתך שאני אצוה עליך דבר כבד בזה, לקחת את האבן כמו שהוא ולשא ולרום אותו, התוכל לעשות דבר זה על-פי חכמתך הגדולה. אך אין בוננתי לזה כלל, רק בוננתי היה שתקח פטיש חזק ותכה ותפוצץ את האבן לחתיכות קטנות, וכזה תוכל להעלות אותו על העליה. כמו כן השם יתברך צוה עלינו שנשא לבבנו אל כפים אל אל בשמים, ולבבנו הוא לב האבן. והוא אבן גדול וכבד מאד ואי אפשר להרים אותו להשם יתברך בשום אופן, רק על-ידי שנקח פטיש ונשבר ונפוצץ את לב-האבן ואז נוכל להרים אותו. והפטיש הוא הדבור, עד כאן המשל והבין. (חיי מוהר"ן תמא)

להתפלל על צרת חברו

משל על ענין שהזהיר להתפלל על צרת חברו ששמעתי בשם רבי יודל, ששמע מפיו הקדוש משל למלך שהרחיק את בנו.

אָמַר הַמַּעֲתִיק: שָׁמַעְתִּי מִפִּי רַבִּי יִצְחָק דָּב מִטִּירָה אֲוִיָּעַע
 שְׁשָׁמַע מִפִּי רַבִּי יוֹדֵל מְשָׁל עַל עֲנָנֵי הַנַּ"ל וּכְפִי הַנִּרְאָה
 שְׁלֹזָה הַמְשָׁל בְּזֶן הַמַּחְבֵּר זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה עַל־בְּנֵי רֵאִיתִי לְהַצִּיגוּ
 כָּאֵן וְכָךְ שָׁמַעְתִּי:

רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה אָמַר לְר' יוֹדֵל שְׁסַנְגָּלָה לְגִדְלוֹת
 שְׁיִתְפַּלֵּל עַל צָרַת חֲבֵרֵי. וְשָׂאֵל אוֹתוֹ רַבִּי יוֹדֵל אֲדַרְבָּה
 לְכַאוֹרָה מִזֶּה יִתּוּסֵף לִי גִדְלוֹת, שְׂאֵנִי מִתְפַּלֵּל בְּעַד חֲבֵרֵי
 מִסְתַּמָּא אֲנִי חָשׁוּב יוֹתֵר מִחֲבֵרֵי.

הַשִּׁיב לוֹ רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּדַרְךְ מְשָׁל, לְמַלְךְ שְׁכַעַס עַל
 בְּנוֹ וְהִרְחִיק אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ. אַחֲר־כֵּךְ הִלְךְ הַבֵּן וּפִיס אֶת אָבִיו
 וְחִזַּר וְקָרְבוּ. אַחֲרֵי אֵיזָה זְמַן חִזַּר וְחָטָא הַבֵּן לְפָנֵי אָבִיו, וְחִזַּר
 הַמְּלֶךְ וְגָרְשׁוּ מִפְּנֵיו, וְחִזַּר הַבֵּן וּפִיסוֹ עוֹד הַפְּעַם, וְכֵן הָיָה
 כַּמָּה פְּעָמִים שֶׁהַבֵּן־מְלֶךְ כְּשֶׁחָטָא לְפָנֵי הַמְּלֶךְ גָּרְשׁוּ מִפְּנֵיו,
 וְכְשֶׁפִּיסוֹ חִזַּר הַמְּלֶךְ וְקָרְבוּ. פְּעַם אַחַת חִזַּר וְחָטָא הַבֵּן־מְלֶךְ
 לְפָנֵי אָבִיו, וְכַעַס הַמְּלֶךְ עָלָיו מְאֹד. וְנִתְיָשֵׁב הַמְּלֶךְ. מַה יִּהְיֶה
 הַתְּכֵלִית שְׂאֵנִי אֲגָרְשׁוּ, וְאַחֲר־כֵּךְ כְּשֶׁיִּלְךְ הַפְּעַם מִמֶּנִּי אֲזִי
 יָבוֹא וּפִיס אוֹתִי עוֹד, אֵינִי רוֹצֵה בְּכֵךְ רַק אֲנִי רוֹצֵה לְגָרְשׁוּ
 בְּתַחֲבוּלָה כְּזוֹ שְׁלֵא יוּכַל עוֹד לָבוֹא לְפָנֵי לְפִיס אוֹתִי. מַה
 עָשָׂה הַמְּלֶךְ, הַעֲמִיד שֶׁר אַחַד מֵהַשָּׂרִים שָׁלוּ בֵּינוּ וּבֵין הַבֵּן־
 מְלֶךְ, וְצוּה לְהַשִּׁיר כְּשֶׁיָּבוֹא הַבֵּן־מְלֶךְ לִילְךְ אֲצֵלִי לְרַצוֹת

ולפנים אותי, ואזי לא תנחת אותו לילך אצלי. וכן היה, שבא
הבן־מלך כמה פעמים, ורצה לילך לפנים את אביו, ולא
הניחו השר כי בן צוה עליו המלך. וכן היה כמה פעמים.

אחר־כך ראה השר הנז'ל גדל הכסופים שיש להבן־מלך
אל אביו, ושיש לו יסורים גדולים מאד בלי שעור מזה
שאינו יכול לבוא לפני אביו, אפילו לפיסו. ונתישב השר
מאחר שהוא מתנגע כל־כך אל אביו מסתמא יש להמלך
גם־כן יסורים גדולים שאין הבן יכול לבוא לפניו. כי כפי
גדל בוח החשק של החושק, בן הוא מעורר חשק גדול
בהנחשק. והיה לו רחמנות גדול עליהם וגם היו לו יסורים
גדולים מזה, כי אמר בדעתו כי הלא אני הוא הגורם לזה,
כי אני הוא המסך המבדיל ביניהם ואני גורם יסורים
להמלך ולהבן־מלך. ונתישב השר בדעתו, מסתמא בודאי
יש איזה תחבולה שיוכל להתפייס הבן־מלך עם המלך. כי
בודאי לא יעשה המלך דבר כזה שיהיו לבנו יסורים תמיד
שלא יוכל לבוא לפניו תמיד, וגם להמלך בעצמו יש גם־כן
יסורים. על־כן נתישב זה השר, בודאי זה הדבר אינו תלוי
אלא בי שאני בעצמי אלך אל המלך לבקש בעד הבן־מלך
שימחל לו עוד ויקרב אותו לפניו. וכך עשה השר, והלך
להמלך וספר להמלך גדל תשוקתו שיש להבן־מלך, ובקש

מהמלך שימחל לו. ותכף נתרצה המלך ולקח הבן-מלך
והחזירו למקומו הראשון.

והנמשל מובן ממיילא, פשיש לו לחברו חס ושלום איזה
יסורים הן בגשמיות הן ברוחניות, צריך כל אחד לומר
שזאת בודאי על-ידי, על-ידי עוונותי, ואני הוא המסך
המבדיל בין המלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא ובין
העולם. כי הקדוש ברוך הוא רוצה תמיד להשפיע כל טוב
לבניו, אך אני הינו עוונותי, הם המסך המבדיל לזה. והעקר
העצה לזה שאני בעצמי אבקש להמלך בעד חברי, ובודאי
לא יהיה לו גדלות. כי עקר הגדלות מה שאחד מתנאה על
חברו היא שיש לו מעלה יתרה מה שאין בחברו, אבל
פשיחשב מה שאין בחברו המעלה, זו הן בגשמיות הן
ברוחניות היא רק מחמת שאני המסך המבדיל בינו ובין
הקדוש ברוך הוא שרוצה להשפיע תמיד כל טובו, בודאי
לא יהיה לו גדלות כלל, אדרבא על-ידי-זה ישבר גאותו
ויזכה לענוה באמת.

עוד שמעתי מהאיש הנ"ל ששמע בשם רבנו הקדוש שספר
משל לענין מה שצריכין לדבר עם אנשים ביראת שמים
וזהו:

פעם אחת היה גביר גדול שהיו לו כמה אלפים ורבבות.

עשה העשיר הנ"ל פקדה ואמר, כל מי שצריך ללוות מעות
 יבוא אצלו והוא ילוהו, מסתמא היו על-זה בעלנים
 (קופצים) הרבה, ובאו אצלו אנשים הרבה ולוו אצלו מעות.
 והגביר הנ"ל היה אצלו פנקס על כל הנ"ל. פעם אחת לקח
 הפנקס בידו והתחיל לעיין בו, וראה שהוציא הרבה מעות
 מאד על עסק ההלוואות ואין איש שם על לב שיבוא
 להחזיר ולפרע לו מה שלוה ממנו. מסתמא חרה לו על זה,
 והיה לו עגמת נפש.

בתוך הלווים הנ"ל היה איש אחד שלוה גם-כן אצל
 הגביר, ואבד והפסיד המעות באיזה משא-ומתן עד שלא
 היה לו ממה לפרע חובו והיו לו יסורים גדולים מזה. הינו
 שהאיש הנ"ל היה לו יסורים גדולים מזה שאין לו לפרע
 חובו. והתישב האיש הנ"ל בדעתו, שעל-כל-פנים צריך
 להתראות פנים עם הגביר ולספר לו כל לבו, באשר שהוא
 אנוס בדבר וכו'. ובא אצל הגביר והתחיל לספר לפניו כל
 לבו באשר שאיך שקבל אצלו מעות בהלוואה והגיע זמן
 פרעון ואין לו ממה לשלם כי הפסיד המעות, ואינו יודע
 כלל לשית עצות בנפשו מה לעשות בזה. וענה הגביר
 ואמר לו מה אכפת לי המעות הפגיע אצלך, כי מה נחשב
 אצלי סך קטן כזה שאתה חייב לי בשתסלק או להפך נגד

סוף הכולל מההלוואות אשר עולה לאלפים ולרבבות. על-בן רצוני שתלך אצל כל הלזוים שלי ותתבע אותם, ותזכיר אותם שהם תיבים לי כל-כך מעות, ולמה אין מסלקין לי. ואפלו אם לא יפרעו ויסלקו את הכל רק כל אחד יתן ויסלק מעט מחובו, גם-כן יעלה אלפים פעמים כמו סוף כל החוב והלוואה שלך. והנמשל מובן ממילא והבן. (חיי מוהר"ן תמו)

הזאב והמקל

בענין המפרסמים של שקר שנמצאים עכשו, שלפעמים נדמה להם שהם פועלים איזה דבר, כגון בשבאים אצלם בשביל בנים וכיוצא, ואחר-כך נפקד אותו האדם בבנים ונתמלא משאלתו אזי הם תולים בעצמם שהם פעלו זאת. אמר משל, כמו שאדם אחד הולך בדרך ופגע בזאב והיה מתירא ממנו, והושיט מקלו ועשה עם מקלו בדרך שעושים עם קנה שרפה שקורין ביקס, כאלו הוא רוצה לירות את הזאב עם מקלו כדי שיתירא הזאב ממנו. בתוך כך היה מורה אחד עם קני שרפה באמת והרג את הזאב ונדמה לזה שהושיט מקלו שהוא הרגו, והוא אינו יודע שנהרג הזאב על-ידי-זה שהושיט קנה שרפה באמת, כי בודאי אינם יכולים להרג את הזאב במקל.

כָּךְ הוּא מִמֶּשׁ עֲנִין הַנִּל. כִּי יֵשׁ צְדִיקִים אֲמֵתִיִּים בְּעוֹלָם
 בְּכָל יוֹר וְדוֹר שֶׁהֵם פּוֹעֲלִים הַכֹּל בְּתַפְלָתָם וְכָל הַפְּקוּדוֹת
 לְטוֹבָה וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם הַכֹּל עַל־יָדָם. וְאֵלוֹ
 הַמַּפְרָסִים שֶׁל שֶׁקֶר נִדְמָה לָהֶם שֶׁהֵם פָּעִלוּ זֹאת, וְהוּא
 מִמֶּשׁ כְּמוֹ זֶה שְׂאוֹמֵר שֶׁהֲרֹג אֶת הַזֵּאֵב עִם מַקְלוֹ כַּנִּל, כִּי
 בְּאֵמֶת הַכֹּל רַק עַל־יְדֵי צְדִיקִים אֲמֵתִיִּים כִּי הֵם פּוֹעֲלִים הַכֹּל
 (וכו': (חיי מוהר"ן תנה)

העוף והביצים

סִפְרוּ לִי בְּשִׁמּוֹ שְׂאוֹמֵר לְעֲנִין עֶסֶק הַקְּבוּץ שֶׁלוֹ מִשָּׁל, שֵׁשׁ
 עוֹף אֶחָד שֶׁמִּטִּיל בִּיצִים הַרְבֵּה מְאֹד רַבּוּי מִפְּלֵג עַד שְׂאֵי
 אֶפְשָׁר לוֹ לִישֵׁב עֲלֵיהֶם עַל כָּלֵם לְהוֹלִיד מֵהֶם עוֹפוֹת. וְנִתֵּן
 לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּטַבְּעוֹ שֶׁהוֹלֵךְ וּמִשְׁלִיךְ בְּעֶרְמָה אֵיזָה
 בִּיצִים בְּקֶן עוֹף אֶחָד, וְכֵן מִשְׁלִיךְ עוֹד אֵיזָה בִּיצִים בְּאֵיזָה קֶן
 אַחֵר, וְכֵן מִשְׁלִיךְ בִּיצִים שֶׁלוֹ בְּקִנִּים שֶׁל עוֹפוֹת אַחֵרִים,
 וְאֵלוֹ הָעוֹפוֹת אַחֵרִים אֵינָם יוֹדְעִים שֶׁהַבִּיצִים אֵינָם שֶׁלָּהֶם
 וְהֵם יוֹשְׁבִים עֲלֵיהֶם עַד שֶׁמוֹלִידִים מֵהֶם עוֹפוֹת. וְגַם זֶה הָעוֹף
 לוֹקֵחַ לְעֵצְמוֹ כִּמְהָ בִּיצִים שֶׁלוֹ וְיוֹשֵׁב עֲלֵיהֶם וּמוֹלִיד לְעֵצְמוֹ
 עוֹפוֹת וְאַחֲרֵי־כֵן פּוֹרֵחַ הָעוֹף הַנִּל עִם הַיִּלְדִּים שֶׁלוֹ וּמִתְחִיל
 לְצַפְצֵף, וְאֵזִי שׁוֹמְעִים כָּל הָעוֹפוֹת שֶׁנַּעֲשׂוּ אֶצֶל אַחֵרִים
 מִבִּיצִים שֶׁלוֹ, וְהֵם מְכִירִים הַקּוֹל וְנִמְשָׁכִים מִיַּד אַחֵר הָעוֹף

הנ"ל שבאמת יצאו ממנו, וחוזרים אליו. והנמשל מוכן מעט למי שיודע איזה רמז מענין גדלת עסק הנהגת רבנו זכרוננו לברכה עם העולם: (חיי מוהר"ן תרג)

עבדת בחנם ואתה אוכל בחנם

ספר רבנו מושל לענין שמות העולם הזה שכל בני העולם עובדים ומשתדלים בשביל פרנסתם ונדמה להם שרק מחמת השתדלותם הם חיים וקיימים. ובאמת מקבלים פרנסתם רק מידו הרחבה יתברך. שפעם דרו בבנין אחד שני עשירים אחד קמצן גדול ואחד בעל מכנים אורחים ובעל צדקה גדול. פעם בא עני אחד אל הקמצן ובקש ממנו נדבה כדי שיוכל לשפר את רעבונו. אמר לו העשיר: הנה יש לי עצים שצריך לחתכם לחתיכות קטנות וכבן עבד אצלי ואתן לך אחר כך לאכל עבור עבודתך. בלית בררה עבד אצלו העני עבודה מפרכת זו. כשסים עבודתו אמר לו העשיר שיפנה לבית שכנו העשיר הנדבן השוכן בבנין ושם יתנו לו מבקשו. הלך העני לתמו לבית הכנסת האורחים כי סבר שהעשיר שעבד אצלו משלם עבור אכילתו. ותבף בהכנסו קבלו העשיר בעל הצדקה בכבוד גדול ונתן לו לאכל בדרך. באמצע האכילה שמע המכנים אורחים איך שהעני מתאנה ואומר אני עבדתי היום קשה!

שאלו המכנים אורחים על עסק עבודתו וספר לו כל המעשה שעבד אצל העשיר השכן ושלחו תמורת עבודתו לאכל פאן. נענה לו המכנים אורחים ואמר לו: רבי יהודי עבדת בחנם ואתה אכל בחנם.

מנימוס המדינה והפעטליך שהמליכו

פעם אחת היתה מדינה, שהנימוס היה, שכל שלש שנים היו לוקחים מלך אחר, בזה האפן: היו יוצאים לשדה, והראשון שפגעו (שפגעו) בו היו ממליכים אותו, אפלו סומא וחגר (עיור ונכה). פעם אחת יצאו, ופגעו ראשון בפעטליך (קבצן) אחד שהיה שבור, ותכף לקחו אותו בכבוד והביאו אותו לפלטיין המלך, והפשיטו את מלבושיו והלבישו אותו בגדי מלכות והכתירוהו בכתר מלכות, והיה שבור ולא ידע כלום, ויישן. וכשנעור משנתו, וראה שהוא בפלטיין של המלך ומלבש בגדי מלכות והמשוררים מזמרים, התפלא מאד אם זה חלום. הלא הוא זוכר שהיה מוטל באשפה. והכה באצבעו, שיכיר אם זה חלום או לא, וראה שאין זה חלום. על-כן חשב שהוא באמת מלך, ורק שהוא פעטליך היה חלום. אבל הוא זכר, שהוא התקוטט עם פעטליך אחר ונעשתה לו חבורה. ראה שעכשו יש החבורה, וראה ששניהם אינו חלום, ונתבלבל מזה. ובא

על המצאה חדשה, שילך לבית האחר שיש שם ספרים ויראה אם מבין בספרים – זה סימן שהמלך הוא אמת והבעטליר הוא תלום, ואם לא – אינו יודע מה הוא. ולקח הספרים, ולא הבין הכתוב בהם. ונתישב בדעתו ואמר: אמת הוא שאני מלך, ומה שאינני מבין – מפני שהכל אינם מבינים, והספרים אינם אלא רק לתבשיט. וסיים רבנו ז"ל: כך הוא המפרסמים של שקר, שרואים שעושים להם כבוד בזה ואינם מבינים מפני מה, ומתבלבלים בדעתם אם באמת הם מפרסמים או זה תלום. ואם אמת הוא כך, מדוע אינם משיגים שום דבר? ומתישבים בדחק, שבאמת הם צדיקים, ומה שאינם משיגים – מפני ששום צדיק אינו משיג ויודע. ובזה פוגמים באמונת חכמים.

החביות הנקובות

איתא בספרים, שבשביל זה נתן השכחה, כדי שתהא התורה חביבה על לומדיה תמיד בשעה הראשונה, כי על-ידי השכחה בשחזור ובא ולומד אפלו מה שכתב למד, הוא אצלו כחדשות וחביב עליו. ויש משל על הלומד ושוכח: ששכרו אנשים למלאת חביות, והחביות היו נקובים וכל מה שהיו שופכין לתוך החביות נשפך לחוץ. והטפשים אמרו: הואיל וחוזר ונשפך לחוץ, למה לנו ליגע

ולמלאות, מאחר שאחר-כך נשפד? אבל החכם אמר מה לי בזה? הלא פורעין לי על היום, ושכרי לא יקפח מכל יום ויום, כי אני משכר לימים, ומה לי אם נשפד? כך אף-על-פי ששוכח למודו, שכרו לא יקפח מכל יום ויום.

ודע שלעתיד מזכירין את האדם כל מה שלמד, אף אם שכח. גם בני אדם השומעים התורה של הצדיק האמת ואינם מבינים אותה, לעתיד בעולם הבא יבינו. כי עקר התורה היא להנשמות, שבעולם הבא יהיו הנשמות בקיאים ומשיגים היטב את התורה שלמד ושמע האדם בעולם הזה.

אשרי המבילה ימיו בתורה ועבודה הרבה: (שיחות הר"ן כו)

מי שרוצה כבוד הוא שוטה

מי שרוצה כבוד הוא שוטה. כי למשל, שר גדול שלח פקיד לעיר אחד מהעירות שלו למקום רחוק, והפקיד הנ"ל לקח לעצמו שם כל הכבוד, כי הערלים לא ידעו שהוא עבד השר וסברו שהוא בעצמו השר, וכשהיו צריכים אליו היו נופלים לפניו רגליו ונותנים לו כל הכבוד, והיו קוראים אותו עם כל הכנויים של כבוד השיכים להשר. פעם אחד בא השר בעצמו לשם ובא הפקיד לפניו ושאל לו על עסקי המדינה, ומדוע אלו הערלים אינם עובדים עבורתם. וקרא

לְשׁוֹמֵר אֶחָד, וְשָׂאל אוֹתוֹ הַשֵּׁר עַל עֶסֶק הָעִיר, וְהָעָרֵל
הַשׁוֹמֵר לֹא הִבִּיר אֶת הַשֵּׁר רַק אֶת הַפְּקִיד, וְתִכְף נָפֵל
לְרִגְלֵי הַפְּקִיד, וְחָלַק לוֹ כָּל הַכְּבוֹד הַשֵּׁיף לְהַשֵּׁר, וְהַשֵּׁיב לוֹ
עַל עֶסֶק שְׂאֵלָתוֹ. אַזִּי נִתְּהַפְּכוּ פָּנֵי הַפְּקִיד כְּשׁוֹלֵי קְדָרָה,
וְנִתְּבֵישׁ מְאֹד כִּי אִין בְּזִיוֹן גְּדוֹל מְזֵה, שְׁבַעֲנֵי הַשֵּׁר נוֹתְנִים
לוֹ כְּבוֹד הַזֶּה. (ליקוטי מוהר"ן קצד)

העני והעשיר

שֵׁיף לְהַתּוֹרָה מְעוֹת רְאִישֵׁי־תְבוֹת וְכוּ', בְּחֶלֶק רֵאשׁוֹן סִימָן
ר"ד. וְסֵפֶר מִקְדָּם מַעֲשֵׂה: מְשִׁנֵּי אֲנָשִׁים בְּנֵי הַנְּעוּרִים שֶׁהָיוּ
בְּעִיר אַחַת, וְהָיָה בִּינֵיהֶם אֲהָבָה וְהִתְקַשְּׁרוּת גְּדוֹל. פְּעַם
אַחַת רָאָה אֶחָד מֵהֶם בְּחִבְרוֹ שֶׁנָּטָה מִדְּרָךְ הַיָּשָׁר קֶצֶת וַעֲשֵׂה
אִיזָה דָּבָר שְׂלֵא כְּהִנֵּן, וְחָשַׁב־מִקְרָה הוּא. אַחֲר־כֵּן רָאָה
אוֹתוֹ שֶׁעָשָׂה דָּבָר גְּרוּעַ יוֹתֵר. אַחֲר־כֵּן רָאָה שֶׁעָבַר עֲבָרָה
מִמֶּשׁ. וְאִזּוֹ נִתְּרַחַק מִמֶּנּוּ וְהִפְרִיד עֲצָמוֹ מֵאִתּוֹ, אַחֲר־כֵּן
בְּרִבּוֹת הַיָּמִים כְּשֶׁיִּרְדּוּ מֵעַל שְׁלֶחֶן חוֹתְנָם שְׁנֵיהֶם, הִתְחִיל זֶה
שֶׁעָבַר הָעֲבָרָה כַּנ"ל לַעֲלוֹת מֵעֵלָה מֵעֵלָה עַד שֶׁנַּעֲשֵׂה עֲשִׂיר
גְּדוֹל, וְהַשֵּׁנִי הַנ"ל נַעֲשֵׂה עֲנִי גְּדוֹל. וְהָיָה זֶה בְּדַעְתּוֹ מִתְרַעֵם
תָּמִיד עַל מַדּוּתוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. כִּי אָמַר בְּלִבּוֹ: הֲלֹא אֲנִי
יָדַע בְּעַצְמִי שֶׁזֶה עָבַר עֲבָרָה, וּמַדּוּעַ יִתְנֶנּוּ לוֹ גְּדֻלָּה כָּל־כֵּן.
פְּעַם אַחַת רָאָה בְּמָקוֹם אֶחָד שֶׁהָיוּ עוֹמְדִים בַּת אַחַת

ומשמיעין קול ומקשקשין במעות הרבה, ונתקרב אליהם, ואמרו לו אל תגע בזה המעות כי זה שיך לאיש הנ"ל הינו לחברו הנזכר לעיל. אמר: עכשו הגיע העת לשאל ושאל אותם מדוע יגיע לו מעות הלא בעיני ראיתי שעבר עברה? השיבו לו: מיום שירדתם שניכם מעל שלחן חותנכם, מאז חברך קבע עתים לתורה, וקבל על עצמו חק ולא יעבר ללמד בכל יום כך וכך, אבל אתה אינך עוסק בתורה, ועל-כן נותנין לחברך מעות, אף-על-פי שעבר עברה. כי 'עברה מכבה מצות ואין עברה מכבה תורה' (סוטה כא) ו'אין עברה מכבה תורה ראשי-תבות מעו"ת: (שיחות הר"ן קלו)

אין שום חומה

בשם הבעל-שם-טוב זכר צדיק וקדוש לברכה, משל, שפליך אחד הנית אוצר גדול במקום אחד, וסבב באחיזת-עינים כפה וכמה חומות סביב האוצר, וכשבאו בני-אדם לאלו החומות, נדמה להם שהם חומות ממש, וקשה לשברם. וקצתם חזרו תכף, וקצתם שברו חומה אחת, ובאו אל השניה ולא יכלו לשברה, וקצתם שברו יותר ולא יכלו לשבר הנשארים, עד שבא הפן-מלך, ואמר: אני יודע, שכל החומות הם רק באחיזת-עינים, ובאמת אין שום חומה כלל, והלך לבטח עד שעבר על

כלם. ומזה יבין המשכיל הנמשל מאליו על כל המניעות
 וההסתות ופתויים, שהם בחינת חומות, שיש על אוצר של
 יראת-שמים, שבאמת אינם כלום. והעקר לב חזק ואמיץ,
 ואז אין לו שום מניעה ובפרט המניעות בגשמיות, כגון
 מחמת ממון או שמונע אותו אשתו ובניו וחוננו או אביו
 ואמו וכו', וכיוצא, הם כלם בטלים ומבטלים למי שגבו
 חזק ואמיץ להשם יתברך. וגם אפלו גבורה של הגבורים,
 הוא רק מחזק ואמיץ-הלב, שיש לו לב חזק ביותר לרוץ
 בקשרי המלחמה, כמובא בספרים (ליקוטי מוהר"ן ח"ב מו)

למי מהשלוש מגיע שכר יותר

פעם אחד שלח מלך אחד שלשה אנשים למדינה עם דבר
 סתר למלך אחר, והם עברו בתוך המדינות, שהיו שם
 חולקים על המלך. והראשון נהג עצמו בחכמה והעלים
 הענין לגמרי, ועבר המדינה, ולא הבינו כלל שיש לו דבר
 סתר, והשני עבר לשם, ועמדו בני המדינה על הדבר,
 והבינו שיש לו דבר סתר, ותפסו אותו שיגיד להם, ועשה
 בחכמה או בגבורה ונגמלט מידם. השלישי עבר שם, ועמדו
 עליו גם כן, והבינו בו שיש לו סוד, ותפסו אותו, והיו
 מענים אותו בכמה וכמה ענויים, הרבה מאד, וכל מה

שָׁעֲשׂוּ לוֹ עֲנֻיִים וְיִסּוּרִים וְצָרוֹת גְּדוֹלוֹת, וְהוּא לֹא הִגִּיד דְּבַר, וְעָמַד בְּנִסְיוֹן וְלֹא גָּלָה הַסּוּד, עַד אֲשֶׁר רָאוּ שְׂאִין מוֹעִיל לוֹ שׁוּם דְּבַר וְהִנִּיחוּהוּ (כִּי חָשְׁבוּ מִסֶּתֶמָּא אֵינּוּ יוֹדֵעַ כָּלֵל) וְעָבַר וּבָא לְהַפְלֹךְ.

וְהָיוּ חוֹקְרִים לְמִי מִהַשְּׁלֵשׁ הַנַּ"ל מִגִּיעַ שָׂכָר יוֹתֵר: קִצְתָם אָמְרוּ לְהִרְאֵשׁוֹן מִגִּיעַ יוֹתֵר, שְׁעָשָׂה בְּחֻכְמָה לְהַעֲלִים לְגַמְרִי, קִצְתָם אָמְרוּ לְהַשְׁנִי מִגִּיעַ יוֹתֵר, שְׂכָבָר עָמְדוּ עַל דַּעְתוֹ וְאָף־עַל־פִּי־כֵן נִמְלַט מֵהֶם בְּחֻכְמָתוֹ וְכוּ' בַּנַּ"ל. אָמַר הַפְּלֹךְ: לְהַשְׁלִישִׁי מִגִּיעַ שָׂכָר יוֹתֵר מִכֻּלָּם, כִּי כָבָר נִתְפַּס בְּמִצְוֹדָתָם, וּבְיִוְדָאֵי גַם הוּא הָיָה רוֹצֵה לְהַעֲלִים, אֲךָ לֹא עָלְתָה בְּיָדוֹ, וְנִתְפַּס בְּיָדָם, וְעָנּוּ אוֹתוֹ וְיִסְרוּ אוֹתוֹ בְּיִסּוּרִים וְעֲנֻיִים כְּאֵלוֹ, שְׂאֵם הָיָה מְגַלָּה סוּד אֶחָד הָיוּ הַכֹּל רָצִים אַחֲרָיו, וְאָף־עַל־פִּי־כֵן עָמַד בְּנִסְיוֹן כְּזֶה, וְלֹא גָּלָה דְּבַר, עַל־כֵּן מִגִּיעַ לוֹ שָׂכָר יוֹתֵר מִכֻּלָּם. (וְהַנִּמְשָׁל מוֹבֵן קִצְתָּ מַעֲט לְמַכְבִּיעִים):

(שבחי הר"ן לו')

תשובה שלמה

(קדם שאמר התורה "אנכי" (לקוטי א' סימן ד') ספר מעשה זו:)

מעשה באיש אחד מאנשי הבעל-שם-טוב ז"ל שהיה חולה ונחלש מאד. ושלח איש אחד להבעל-שם-טוב ז"ל, שיבקש את הבעל-שם-טוב ז"ל שיסע אליו, הינו שהבעל-שם-טוב ז"ל יסע להתולה הנ"ל. כי האיש הנ"ל היה מהאנשים חשובים שלו. וכן הוה. ובא האיש השליח הנ"ל להבעל-שם-טוב ז"ל, וספר לו כל הנ"ל שזה האיש הוא חולה, ושבקש ממנו שיסע אליו. ונסע אליו הבעל-שם-טוב ז"ל. בדרך שאל האיש השליח הנ"ל להבעל-שם-טוב ז"ל: איך ששמעתי מכם שבשאתם עושה תשובה שלמה בודאי לא ימות קדם זמנו. וזה האיש החולה במדמה שעשה תשובה שלמה באמת, והוא איש כשר באמת, ועדין לא בא בימים כל-כך, ומפני מה לא יתרפא מחליו? השיב הבעל-שם-טוב ז"ל להשליח: אמת כך אמרתי, ובודאי כן הוא. וזה האיש החולה הנ"ל גם כן עשה תשובה שלמה באמת על כל חטאיו ופשעיו וכו'. וזה שלא יתרפא עדין, הוא מחמת שלא התודה חטאיו לפני צדיק אמת. וזה שאני נוסע אליו בכדי שיתודה. ובאם שיתודה לפני תכף יתרפא, ובאם שלא ירצה להתודות לפני תכף

יִכְבַּד עָלָיו חֲלִיּוֹ, וַיִּתְחִיל לְצַעֵק אוֹי וְאָבוֹי עַל כָּל אַבְרָיו
 וַיִּדְּיו וַרְגְּלָיו, וַיָּמוּת. כִּי בַּאֲמַת בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיּוֹנִים הֵינּוּ
 בְּבֵית־דִּין שֶׁל מַעֲלָה אֵין עָלָיו שׁוֹם חֲטָא וְעֵבְרָה כָּלֵל כָּלֵל
 לֵאמֹר, כִּי עָשָׂה תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל כָּל הַחֲטָאִים כְּמוֹ שְׁצָרִיכִין
 לַעֲשׂוֹת. וְאַחַר הַסְּתַלְקוֹתָיו לֹא יִהְיֶה לְהַקְלִיפוֹת וְהַחֲיִצוֹנִים
 שׁוֹם אֲחִיזָה בּוֹ, כִּי כְּבָר תִּקַּן כָּל מַה שְּׁפָגַם. וּבֵאֵם שְׁיִתּוּדָה
 לְפָנַי אֲזִי תִקַּף יִתְרַפֵּא, וּבֵאֵם שְׁלֵא יִתּוּדָה אֲזִי יֵשׁ עוֹד כַּחַ
 לְהַחֲיִצוֹנִים שְׁיִנְקָמוּ בּוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּכָל גּוֹפּוֹ וְאַבְרָיו עַד
 שְׁיָמוּת. וּבֵן הַזֶּה שָׁבָא אֱלִיּוֹ הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב ז"ל, וְאָמַר
 לְהַחֲוִלָּה בְּזֶה הַלְשׁוֹן: אָמַר מַה שְּׁאַתָּה יוֹדַע,
 וְהַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יוֹדַע וְאֲנִי יוֹדַע גַּם־כֵּן. הֵינּוּ שְׁיִתּוּדָה
 לְפָנָיו כָּל הַחֲטָאִים. וְאָמַר לוֹ כִּדְ שְׁלֵשָׁה פַעַמִּים וְלֹא רָצָה
 לוֹמַר. וְתִקַּף הַתְּחִיל לְצַעֵק אוֹי וְאָבוֹי עַל גְּדֵל כְּאֵב כָּל
 אַבְרָיו. וְצַעֵק בְּתַמְרוּרִים בְּפְרוֹטְרוּט עַל כְּאֵב כָּל אַבְר וְאַבְר
 מֵאַבְרָיו, כִּי הִתְחִילוּ לְהַשְׁבֵּר שְׁקוּרִין "בְּרַעֲכִין" כָּל עֲצֻמוֹתָיו
 שֶׁל כָּל אַבְר וְאַבְר. וְצַעֵק כִּדְ מִתּוֹד חֲלִיּוֹ אֵיזָה זְמַן עַד שְׁמַת,
 כְּמוֹ שְׁאָמַר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב ז"ל. וְהַמַּעֲיִן בְּמֵאֵמַר "אֲנִכִּי" הַנִּל

יִבִּין הַיֵּטֵב עַנְיָן זֶה הַסְּפוּר: (חיי מוהרן נח)

וְאִזְ אָמַר בְּרֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה שְׁאַתְרִיו מִיָּד, שֶׁהוּא רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה תִּקְס"ו,
 הַתּוֹרָה "פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן" (סימן ס) שְׁמַדְבָּרַת מִסְפּוּרֵי מַעֲשָׂיו וְכוּ'.
 (חיי מוהר"ן קנ"א)

פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן – ס

א. דַּע שְׁיֵשׁ שְׁבִילֵי הַתּוֹרָה שְׁיֵשׁ בָּהֶם הַתְּבוּנָנוֹת גְּדוֹל
 מְאֹד שְׁאֵי אֶפְשָׁר לְבוֹא לְהַתְּבוּנָנוֹת הַזֹּאת כִּי אִם
 עַל-יְדֵי עֲשִׂירוֹת גְּדוֹל מְאֹד. וּבְנֵי יִשְׁשַׁכָּר שֶׁהָיָה לָהֶם
 הַתְּבוּנָנוֹת הַזֹּאת בְּבַחֲיִנַת: "וּמִבְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר יוֹדְעֵי בִינָה"
 (דְּבָרֵי-הַיָּמִים א' י"ב ל"ג) לֹא זָכוּ לָזֶה כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲשִׂירוֹת,
 בַּחֲיִנַת: "יִשְׁשַׁכָּר חֲמוֹר גָּרָם" (פְּרָאשִׁית מ"ט יד) וְתַרְגּוּמוֹ:
 'עֲתִיר בְּנִכְסִין'. וְעַל-כֵּן כָּל הַנְּבִיאִים הָיוּ עֲשִׂירִים
 כְּמֵאֵמֶר חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה. וְכֵן עוֹד כְּמָה צְדִיקִים
 גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים מְאֹד שֶׁהָיוּ עֲשִׂירִים גְּדוֹלִים מְאֹד.
 בְּפָרֵט אוֹתָם שֶׁעֲבַר דֶּרֶךְ יָדָם הַתּוֹרָה, דִּהְיִינוּ מַשֶּׁה רַבְּנוּ
 שֶׁהֵבִיא הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, וְכֵן רַבִּי שְׁסִדֵּר וְחַתָּם אֶת
 הַמְּשָׁנִיּוֹת, וְכֵן רַב אֲשֵׁי שְׁסִדֵּר וְחַתָּם אֶת הַתְּלֻמוֹד,
 שְׁכָּלָם הָיוּ עֲשִׂירִים גְּדוֹלִים מְאֹד כְּמֵאֵמֶר חֲכָמֵינוּ
 זְכוּרָנָם לְבִרְכָה. כִּי צְרִיכִין עֲשִׂירוֹת גְּדוֹל לְהַתְּבוּנָנוֹת
 הַזֹּאת כַּנ"ל:

ב. לבוא לעשירות דקדשה הזאת הוא על-ידי אריכת ימים הינו שיראה שכל יום וכל שעה שבאה אחר-כך תהיה ארבה ורחבה יותר בתוספת קדשה וטהרה. כי כל יום ויום ממקום שמתחיל אצל כל אחד בתחלה הוא קצר הינו שבתחלת היום קשה עליו מאד העבודה שצריך לעשות באותו היום. ועל-כן צריכין התנברות גדול מאד בכל יום ויום לבל יפל מזה שרואה כבודת העבודה בכל יום, רק יתחזק בכל יום להתחיל מן המצר והדחק והכבודת הגדול כפי מה שיוכל להתגבר ואחר-כך יהיה מתרחב והולך בעבודתו יתברך. וכל שעה ושעה שבאה אחר-כך יראה להגדילה ולהרחיבה בתוספת קדשה וכן בכל יום מימי חייו יראה להגדילו ולהרחיבו בתוספת קדשה יתרה מיזם שלפניו וכן לעולם, וזה עקר אריכת ימים שעל-ידי-זה זוכין לעשירות דקדשה. וזהו: "ואברקם זקן בא בימים" (בראשית כ"ד א) הינו אריכת ימים הנ"ל ועל-ידי-זה: "וה' ברך את אברקם בכל" הינו בעשירות דקדשה הנ"ל:

ג. על-ידי יראה זוכין לאריכות ימים הנ"ל בחינת:
 "יראת ה' תוסיף ימים" (משלי י' כו) הינו שהיראה מביאה
 תוספת קדשה בכל יום ויום שעל-ידי-זה נתארכין
 ונתרחבין הימים כנ"ל:

ד. יש כמה מיני חן של שקר, שעושין בני-אדם
 בעמידה ובאכילה ובדבורם עם בני-אדם וכן בשאר
 דברים, ולכל דבר יש חן אחר מיחד, והאדם נלכד
 בזה על-ידי שאינו נזהר מתאוות הבל יפי הנשים, כי
 זה תלוי בזה, בחינת: "שקר החן והבל היפי" (שם ל"א ל),
 ועל-ידי זה בא לעניות, כמו שכתוב: "אל תחמד יפיה
 בלבבך, כי בעד אשה זונה עד כפר להם" (שם ו' כו) וזה
 בחינת: "הון מהבל ומעט" (שם י"ג יא), על-ידי הבל היפי
 נתמעט ההון. ויראה היא ההפוך מזה כמו שכתוב:
 "שקר החן והבל היפי אשה יראת ה' היא תתהלל" (שם
 ל"א ל). נמצא שעל-ידי יראה נצולין מתאוות שקר החן
 והבל היפי שעל-ידי-זה באין לעניות וזוכין על-ידיה
 לעשירות דקדשה הנ"ל שעל-ידי-זה זוכין להתבוננות
 הנ"ל:

ה. עקר התבוננות השכל שיהיה על תקונו שיוכל להתבונן הוא על-ידי לחות ושמנים שבגוף. ועל-ידי תאות נאוף והכל היפי נפסקת הנשימה (עין פנים) שהיא עקר חיות האדם, ועל-ידי-זה נתיבשין לחות הגוף ונתקלקל התבוננות המוח והשכל. ועל-כן כל המשגעים נעשין על-ידי נאוף בידוע. וכן שאר בני אדם שאינם משגעים אבל יש בהם חסרון ובלבול הדעת הרבה הכל בא על-ידי נאוף שמיבש לחות ושמנים שבגוף ועל-ידי-זה נתקלקל השכל כנ"ל:

ו. שלמות היראה הוא בשלש בחינות וכל בחינה כלולה משלש. הבחינה הראשונה – מורא שמים שהיא על-ידי התבוננות בגדלת הבוֹרָא יתברך בחכמתו ובינתו ודעתו, וצריך שכל השלשה מחיני יהיו מלאים מיראת ה'. הבחינה השנייה – מורא רבך שהיא על-ידי הלמוד שמקבל מהרב וצריך להמשיכה בכל שלשה חלקי הלמוד בחינת: 'אורייתא תליתא' (שבת פ"ח). הבחינה השלישית – מורא אב ואם וצריך להמשיכה בבחינת "בית והון נחלת אבות". (משלי י"ט)

וְצָרִיךְ שְׁתַּתְּפֵשֶׁט הִירָאָה עַל כָּל שְׁלֹשָׁה חֻלְקֵי
הָעֲשִׂירוֹת שֶׁהֵם נִחְלַת אָבוֹת בְּחִינַת: 'לְעוֹלָם יִשְׁלַשׁ
אָדָם אֶת מְעוֹתָיו שְׁלִישׁ בְּקַרְקַע וְשְׁלִישׁ בְּפֶרֶק מְטִיא
וְשְׁלִישׁ תַּחַת יָדוֹ' (בְּבֹא מְצִיעָא מ"ב):

ז. בְּכָל הַתּוֹרָה בְּלֹא לֹא נִזְכַּר תַּבַּת עֲשִׂירוֹת רַק שְׁלֹשׁ
פְּעָמִים הֵינּוּ אֶצֶל סְדוּם: "וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הֶעֱשֵׂרְתִּי אֶת
אֲבָרָם" (בְּרֵאשִׁית י"ד כג). וְאֶצֶל רַחֵל וְלֵאָה "כִּי כָל הָעֹשֶׂר
אֲשֶׁר הֵצִיל אֱלֹהִים" וְכו' (שָׁם ל"א טו). וְאֶצֶל שְׁקָלִים:
"הָעֹשֶׂר לֹא יִרְבֶּה" (שְׁמוֹת ל' טו), כִּנְגֻד שְׁלֹשָׁה חֻלְקֵי
הָעֲשִׂירוֹת הֵנ"ל. שְׁלִישׁ שֶׁבְּפֶרֶק מְטִיא הוּא כִּנְגֻד
הָעֲשִׂירוֹת שֶׁנִּזְכַּר אֶצֶל סְדוּם, כִּי בְּסְדוּם כְּתִיב:
"הַנִּשְׁכָּחִים מִנִּי רְגַל" (אִיּוֹב כ"ח ד), שָׂרְעוּ לְבַטֵּל הַמִּשָּׂא
וּמִתֵּן שֶׁהוּא בְּחִינַת רְגַל כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "שִׂמַּח זְבוּלוֹן
בְּצִאֲתָד" (דְּבָרִים ל"ג יח) וְעַל-בֵּן צָרִיךְ דוֹקֵא שְׁלִישׁ
בְּפֶרֶק מְטִיא וּמִשָּׂא וּמִתֵּן. וְשְׁלִישׁ שֶׁבְּקַרְקַע הוּא כִּנְגֻד
הָעֲשִׂירוֹת שֶׁאֶצֶל רַחֵל וְלֵאָה כִּי בְּאַמַּת עֵקֶר הָעֲשִׂירוֹת
הוּא רַק בְּשִׁבִיל הַתְּבוּנָנוֹת הַתּוֹרָה, אֲבָל בְּלֹא זֶה
הָעֲשִׂירוֹת הוּא פְּסֻלַת וְהוּא רַק בְּשִׁבִיל נְשִׁים וּקְטַנֵּי

הדעת כמותן. וזה שאמרו רחל ולאה פי כל העשר וכו'
שהוא לא בשביל התבוננות לנו הוא ולבנינו, הינו
שהוא רק בשביל נשים וקטני הדעת אבל: "ואתה כל
אשר אמר אליך אלהים עשה" הינו שאתה צריך
לעשירות בשביל התבוננות בגדלות ה' וכנגד זה צריך
שליש בקרקע בחינת: 'אשה קרקע עולם היא' (פנהדרין
ע"ד). ושליש שבידו הוא כנגד העשירות שגזפר אצל
שקלים שגאמר שם לכפר על נפשותיכם בחינת:
"אשר בידו נפש כל חי ורוח כל בשר איש" (איוב י"ב י'
אמר המעתיק, נראה שבזה מבאר דבריו הקודמים
שכתב, שצריך שתתפשט היראה על כל חלקי
העשירות, כי אף ששם מדבר ממורא אב ואם אבל
הלא ידוע כי כל בחינה כלולה מכל הבחינות, ועל-כן
צריך שתתפשט היראה על השליש שבפרקמטיא כדי
שיעשה המשא ומתן באמונה כראוי, וכן על-ידי
שתתפשט היראה על השליש שבקרקע יזכיר את
עצמו, שאם לא ישתמש בעשירות בשביל התבוננות
יהיה בכלל נשים וקטני הדעת שהוא בחינת אשה
קרקע עולם היא, וכן על-ידי שתתפשט היראה על

השליש שבִּידוֹ יזכיר אֶת עֲצָמוֹ שְׁעַל־בֶּן אָמְרוּ חֲזוּל
 שִׁיְהִיָּה שְׁלִישׁ בְּסֵפּוֹ בִּידוֹ בְּדִי שִׁיְהִיו מְזַמְּנִים בִּידוֹ
 לַעֲשׂוֹת צְדָקָה הַרְבֵּה עִם בְּסֵפּוֹ. כִּי יִזְכֹּר אֶת עֲצָמוֹ
 שְׂאֵף שֶׁבְּסֵפּוֹ בִּידוֹ וְהִיָּצַר הָרַע מִתַּנְבֵּר עָלָיו לְבָלִי
 לְרַחֵם עַל הָעֲנִי, אֲבָל הֲלֹא נִפְשׁוֹ (שֶׁהִיא מִשְׁרֵשׁ אֶחָד עִם
 בְּסֵפּוֹ בְּחִינַת וְאֵלָיו הוּא נוֹשֵׂא אֶת נִפְשׁוֹ (דְּבָרִים כ"ד טו) כְּמִבְּאֵר
 בְּדַבְּרָיו הַקְּדוּשִׁים בְּמָקוֹם אַחֵר) הִיא בִּידוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, וְלִבְנֵי צָרִיךְ לְהַרְבּוֹת בְּצְדָקָה בְּדִי לְכַפֵּר עַל נִפְשׁוֹ
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּשִׁקְלִים לְכַפֵּר עַל נִפְשׁוֹתֵיכֶם בְּחִינַת אֲשֶׁר
 בִּידוֹ נִפְשׁ כָּל חַי וְכוּ':

ח. הַתְּגִלוֹת הִירָאָה הוּא עַל־יְדֵי פְקִידַת עֲקָרוֹת (עֵינַי
 פָּנִים), וְכָל מֵה שֶׁנִּפְקָדִין עֲקָרוֹת בְּיוֹתֵר נִתְגַּלָּה הִירָאָה
 בְּיוֹתֵר. וְעַל־בֶּן בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הָיָה פְקִידַת יִצְחָק שֶׁהוּא
 תִּקְוַת הַתְּגִלוֹת הִירָאָה מְאֹד בְּחִינַת פֶּחַד יִצְחָק,
 וְכִשְׁנִפְקָדָה שָׂרָה נִפְקְדוּ כַּמָּה עֲקָרוֹת עִמָּה כְּמֵאֱמָר
 חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבִרְכָּהּ. וְעַל־יְדֵי יִרְאָה זוֹכִין לְאַרְיֵכַת
 יָמִים בְּחִינַת זָקֵן כַּנ"ל וְעַל־בֶּן אֱמָרָה שָׂרָה: "כִּי יִלְדֹתִי

בן לזקניו" (בראשית כ"א ז) כי על-ידי לדת יצחק שהוא התגלות היראה על-ידי-זה נמשך אריכת ימים בחינת זקן כנ"ל (אמר המעתיק, וזהו ואברהם זקן בא בימים וה' ברוך את אברהם בכל, ודרשו חז"ל בכל בנימטריא בן, כי על-ידי שברכו בבן הזה שהוא תקוף התגלות היראה זכה לבחינת זקן והדרש והפשט הכל אחד, כי כבר פרש לעיל שעל-ידי-זה ברכו ה' בכל כפשוטו בעשירות דקדושה נמצא שהכתוב הזה מסופו לראשו מדרש וכן מראשו לסופו והבין):

ט. פקידת עקרות נעשה על-ידי שמעוררין את בני אדם משנתם. כי יש בני אדם שישנים את ימיהם ואף שנדמה להעולם שהוא עובד את ה' ועוסק בתורה ובתפלה אף-על-פי-כן הוא בבחינת שנה כי כל עבודתו נשאר למטה כי היא בלא חיות ושכל ואין להשם יתברך נחת ממנה ואינה יכולה להתרומם ולעלות למעלה. ויש שנפלו לבחינת שנה על-ידי תאוות ומעשים רעים. ויש שהם אנשים כשרים ויפים רק שנפילתם היא על-ידי אכילה, כי לפעמים,

כְּשֶׁאוֹכֵל אָדָם מֵאֵכֶל שְׂלֵא נִתְבָּרַר עֲדִין לְמֵאֵכֶל אָדָם,
 עַל־יְדֵי־זֶה אוֹבֵד אֶת פָּנָיו הֵינּוּ חֲכָמָתוֹ וְשִׁכְלוֹ בְּחֵינֵת:
 "חֲכָמַת אָדָם תָּאִיר פָּנָיו" (קִהְלַת ח' א) (עֵין פָּנִים) וְנוֹפֵל
 לְבַחֲיַנַּת שְׁנָה. וְצָרִיכִין לְעוֹרְרוֹ מִשְׁנָתוֹ וְאִי אֶפְשָׁר
 לְעוֹרְרוֹ כִּי אִם בְּשִׁנְתֵּי עוֹרֵר תְּחִלָּה קֶצֶת מֵעֲצָמוֹ כִּי צָרִיךְ
 אֶתְעוֹרְתָא דְלִתְתָּא. רַק בְּשִׁנְתֵּי עוֹרֵר מֵעֲצָמוֹ אִם לֹא הָיוּ
 מְעוֹרְרִין אוֹתוֹ הָיָה נִשְׁאָר יֵשֵׁן יוֹתֵר עַל־כֵּן תִּכְרַף
 בְּשִׁנְתֵּי עוֹרֵר צָרִיכִין לְהִרְאוֹת לוֹ פָּנָיו וּלְהִלְבִּישׁ לוֹ אֶת
 הַפָּנִים בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת. וַיֵּשׁ שִׁבְעִים פָּנִים לְתוֹרָה וְהֵם
 בְּחֵינֵת שִׁבְעִים שָׁנִים. וְצָרִיכִים לְהִלְבִּישׁ אֶת הַפָּנִים
 דְּוָקָא, כִּי כִּמוֹ בְּשִׁמְרַפְּאִין אֶת הָעוֹר צָרִיכִין לְסַגְרוֹ
 וּלְעֲמֹצֵם לוֹ אֶת הָאוֹר כְּדֵי שְׂלֵא יִזְיַק לוֹ מִזֶּה שִׁירָאָה אֶת
 הָאוֹר פִּתְתָּאם, כֵּן לָזֶה שֶׁהָיָה בְּשָׁנָה וּבַחֲשָׁד זְמַן רַב
 בְּשִׁרְוִצִין לְהִרְאוֹת לוֹ פָּנָיו וּלְעוֹרְרוֹ מִשְׁנָתוֹ צָרִיכִין
 לְהִלְבִּישׁ לוֹ אֶת הַפָּנִים בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת כְּדֵי שְׂלֵא יִזְיַק
 לוֹ פִּתְתָּאם הָאוֹר (עֵין פָּנִים עוֹד שְׁנַי טַעְמִים עַל זֶה). וַיֵּשׁ
 כַּמָּה בְּחֵינּוֹת בְּזֶה שֶׁמְלַבִּישִׁין אֶת הַפָּנִים, כִּי יֵשׁ מִי שְׂאִי
 אֶפְשָׁר לְעוֹרְרוֹ בְּפָנִים שְׂלוֹ וְצָרִיכִין לְהִרְאוֹת וּלְהִלְבִּישׁ
 לוֹ פָּנִים גְּבוּהָ מִמְדְּרַגַּת הַפָּנִים שְׂלוֹ שְׁנִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ

בשעת שנה. ויש מי שנפל מכל השבעים פנים לתורה
 ונפילתו גדולה מאד רחמנא לצלן, עד שאי אפשר
 לעוררו בשום פנים מהשבעים פנים שהם בחינת
 שבעים שנים כי אם על ידי ספורי מעשיות של שנים
 קדמוניות. שכל השבעים פנים מקבלין חיות משם ועל-
 ידם יכולים לעורר מהשנה אפלו למי שנפל מכל
 השבעים פנים לתורה רחמנא לצלן. אשרי הזוכה לבוא
 לצדיק בזה שיוכל לעוררו משנתו בתקונים נוראים
 כאלה שלא יבלה ימיו חס ושלום בשנה. ועל ידי זה
 נעשה פקידת עקרות כי מקדם כשהיו בבחינת שנה היו
 חרשים שלא שמעו התעוררות החכם ועל ידי זה לא
 יכלו גם-כן לדבר שום דבור לפני השם יתברך, כי
 'סתם חרש הוא שאינו שומע ואינו מדבר' (תנינה ב).
 ועכשו כשמעוררו החכם ושומע דבריו אז יוכל לדבר
 דבורים קדושים לפני השם יתברך. ומחמת שהיה
 הדבור מצמצם אצלם כל-כך זמן רב מאד שהיו
 חרשים ואלמים על-כן עכשו כשיוצא הדבור יוצא בכת
 גדול בבחינת: "גברי כח עשי דברו" (תהלים ק"ג ב), וזה
 הפתח בא לכלי ההולדה בחינת: "כחי וראשית אוני"

(בראשית מ"ט ג). וצריכין לראות שיהיו כלי הדבור סמוכין וקרובין אל כלי ההולדה שהם הפליות כדי שיוכלו לקבל כח הדבור, הינו שיצא הדבור באמת שלא יהיה בבחינת: "קרוב אתה בפיהם ורחוק מפליותיהם" (ירמיה י"ב ב) ועל ידי זה נעשה פקידת עקרות. נמצא שעל ידי הצדיק האמת שהוא מעורר את העולם משנתם על ידי ספורי מעשיות של שנים קדמוניות נעשה פקידת עקרות ועל ידי זה נמשך יראה גדולה וזוכין לכל התקונים הנ"ל:

י. בשעוסק לעורר את בני אדם משנתם צריך לשמר עצמו מתלמידים שאינם הגונים כדי שלא יזיק לו הרע שלהם. אך אי אפשר לבשר ודם לשמר עצמו מזה שלא ישמעו תלמידים שאינם הגונים, על כן צריך שלמודו עם תלמידיו יהיה כאלו עשאו לחברו וכאלו עשאו לדברי תורה כמאמר חכמינו זכרונם לברכה (סנהדרין צ"ט) (עין פנים). ואז השם יתברך שומר אותם שלא יהיו דבריו נכתבין בכת הזכרון של התלמיד שאינו הגון רק יהיו נשפחין ממנו:

יא. בַּטְחָנִי הַדּוֹר הֵם בְּחִינַת כְּלֵי הַהוֹלָדָה, וְעַל-כֵּן הַכְּלִיּוֹת שֶׁהֵם כְּלֵי הַהוֹלָדָה נִקְרָאִים בְּטוּחוֹת, כִּי כָּל הַהוֹלָדוֹת וְכָל הַהִשְׁפָּעוֹת נִמְשָׁכִים עַל-יְדֵי בְּטָחוֹן. וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שְׂשׂוּמְעִין וְלוֹמְדִין סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת הַקְּדוּשִׁים מְצַדִּיקִים גְּדוּלִים, שְׂמַעוֹרְרִין אֶת בְּנֵי אָדָם מִשְׁנַתֵּם שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִתְחִלִּין לְדַבֵּר לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכַח גְּדוּל וּבְאַמְת, עַד שֶׁהִכַּח הָזֶה בָּא לְכֵלֵי הַהוֹלָדָה כַּנ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה גִּתְמוֹךְ הַבְּטָחוֹן דְּקַנְשָׁה וְנִפְקָדִים הָעֲקָרוֹת וְזוֹכִין לְכָל הַתְּקוּנִים הַנ"ל:

יב. יֵשׁ בְּטָחוֹן דְּסִטְרָא אַחְרָא בְּחִינַת "מִבְּטַח בּוֹגֵד" (מִשְׁלֵי כ"ה יט). וְעַל-יְדֵי הַתְּקַשְׁרוֹת הַזּוּזוּגִים דְּקַנְשָׁה שֶׁהוּא בְּשִׁבִיל הוֹלָדָה שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּטָחוֹן בְּחִינַת כְּלִיּוֹת שֶׁהֵם כְּלֵי הַהוֹלָדָה כַּנ"ל בְּחִינַת: "בְּטַח בָּהּ לֵב בַּעֲלָהּ" (מִשְׁלֵי ל"א יא), עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁפָּר הַבְּטָחוֹן דְּסִטְרָא אַחְרָא כְּחֶרֶם הַנִּשְׁפָּר. וְעַל זֶה מְרַמֵּז מַה שְׂשׂוּבְרִין כְּלֵי חֶרֶם בְּשַׁעַת הַתְּקַשְׁרוֹת הַשְּׂדוּכִים בְּבְחִינַת: "וַתִּבְטְחוּ בְּעַשְׂק וְנָלוּז וְכוּ' וַשְּׁבַרְהָ כְּשֶׁבַר נָכַל יוֹצְרִים וְכוּ' וְלֹא יִמָּצֵא בְּמִכְתָּתוֹ חֶרֶשׁ" וְכוּ' (יִשְׁעִיָּה ל' יב-ד). וְנִבְאָר הַדְּבָר קִצָּת

כי עקר מעלת הבטחון הוא לבטח בה' ולעשות טוב
 כמו שכתוב: "בטח בה' ועשה טוב" (תהלים ל"ו ג). דהיינו
 שלא יתבלבל בתורתו ועבודתו מחמת דאגת וטרדת
 הפרנסה, רק יעסק בתורה ועבודה ויבטח בהשם
 יתברך שיפרנסו כל ימי חייו. ואם אינו אוהז בבטחון
 בזה שייסלק עצמו מעסקי עולם הזה לגמרי ורוצה
 לעסק במשאומתן או במקלכה גם-כן, על כל פנים
 יקבע עתים לתורה ויתפלל בזמנו וכו' ולא ידאג ולא
 יתבלבל מחמת דאגת הפרנסה רק יבטח בה'. גם
 לענין צדקה ונגמילות חסדים ולהוציא ממון על עסקי
 מצוות יהיה לו בטחון בה' שימלא מחסורו ובגלל
 הדבר הזה יברכהו ה'. ואפלו אם יודע בעצמו שאין
 מעשיו עולים יפה כראוי אל יפל מבטחון מחמת זה
 לומר מי אנכי לבטח ולשען בה' מאחר שהרעותי את
 מעשי כל-כף. רק יבטח בחסדי ה' אשר לא תמנו
 וברחמיו שאינם כלים, שירחם עליו ויזין ויפרנס אותו
 גם-כן כי "טוב ה' לכל". ואל יטריד עצמו בדאגות
 וטרדות הפרנסה מחמת קטנותו בעיני עצמו רק יתחזק
 בבטחון איך שהוא מחמת שפונתו לשמים. וכל זה

וכיוצא בזה הוא בפתחון דקדושה. אבל לעשות איזה
עולה חס ושלום מכל-שכן איזה גזלה ורמאות או
לעסק בזיופים ושקרים ולסחר בסחורות מחוץ למדינה
שאסורם המלכות, ולבטח בהשם יתברך שיצילו ויעזרו
לו לגמר העסק שלא יתודע הדבר, זהו בפתחון דסטרא
אחרא בחינת "מבטח בוגד" הנ"ל בחינת: "ותבטחו
בעשק ונלוז" ובפתחון כזה הוא פתח הנשבר שאין בו
תקנה. ואפלו מי שעוסק במשאומתן בגדולות ממנו
הרבה ומרבה ללוות מכמה אנשים ובטח שהשם
יתברך יעזרו לגמר המשאומתן, גם זה הוא בפתחון
דסטרא אחרא. אדרבה צריך לבטח בפתחון חזק
שאפלו אם לא ינהיג משאומתן גדול כזה
אף-על-פי-כן יפרנסו השם יתברך כראוי. והמשכיל
יבין דברים הרבה מתוך דברינו איד לברח מבטחון
דסטרא אחרא שהוא כנגד התורה ולהתחזק בפתחון
דקדושה אף אם הוא כמו שהוא וכנ"ל:

יג. תקיעת שופר בראש השנה היא בחינת התעוררות
השנה שמעוררין בני העולם מהשנה שלא יכלו ימיהם

בשנה חם ושלום. ועל־ידי־זה מוציאים הדבור בכה גדול ונמשך בטחון ופקידת עקרונות ונמשך יראה גדולה, שעל־ידי־זה נצולין מנאוף ומהבל היפי ומחזן של שקר וזוכין לאריכת ימים ודקדשה הנ"ל וזוכין לעשירות גדול ודקדשה, שעל־ידי־זה זוכין להתבוננות גדול מאוד בתורה. וכל זה זוכין על־ידי תקיעת שופר של ראש־השנה אצל הצדיקי אמת שיודעין להמשיך כל התקונים האלה: (קיצור לקו"מ ס')

תפלה - ס'

"יהוה שמעתי שמעך יראתי יהוה פעלך בקרב שנים תייהו בקרב שנים תודיע ברגז רחם תזכור. יראה ורעד יבא בי ותכסני פלצות, סמר מפחדך בשרי וממשפטיך יראתי. מי לא יראך מלך הגוים כי לך יאתה כי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם מאין כמות. אל נערץ בסוד קדושים רבה ונזרא על כל סביביו. על כן מפניי אבהל אתבונן ואפחד ממנו:"

רבנו של עולם, אל גדול ונזרא, קדוש אתה ונזרא שמך, אשר יראתך ואימתך על כל שנאני שחק ועל

כָּל הַשָּׂרָפִים וְהַאֹפָנִים וְחַיֹּת הַקֶּדֶשׁ, וְעַל כָּל הָעוֹלָמוֹת
 עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְעַל כָּל דְּרֵי מַעְלָה וְדְרֵי מַטָּה, בְּלֹם
 יִרְעוּן וַיִּפְחָדוּן מֵאֵימַת שְׁמֶךָ. חוּם וְחֶמֶל עָלַי בְּחַמְלַתְךָ
 הַגְּדוֹלָה, וְתִשְׁפִיעַ וְתִמְשִׁיךְ עָלַי יִרְאַתְךָ הַקְּדוּשָׁה,
 שְׂאֵזְבָה לְהַתִּירָא וְלִפְחוּד וְלָרַעַד מִמֶּךָ תָּמִיד בְּאַמַּת,
 בְּפַחַד וּבְרַעַד נִמְלִיכְךָ עָלֵינוּ, וְנִזְכָּה לְהַרְגִישׁ יִרְאַתְךָ
 הַקְּדוּשָׁה בְּכָל רַמ"ח אַבְרֵינוּ וְשִׁס"ה גִּידֵינוּ, וְתַהֲיֶה
 יִרְאַתְךָ עַל פְּנֵינוּ לְבִלְתִּי נַחֲטָא שׁוּם חֲטָא וְעוֹן כָּלֵל, לֹא
 בְּשׁוּגָג וְלֹא בְּמִזִּיד מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם. וַיִּרְאֵת יְהוָה תַּהֲיֶה
 חוֹפֶפֶת עָלֵינוּ תָּמִיד בְּאַמַּת וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה, עַד
 שְׁנִזְכָּה עַל-יְדֵי יִרְאַת יְהוָה לְהֶאֱרִיךְ וּלְהַגְדִּיל יְמֵינוּ
 לְהוֹסִיף בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה תוֹסְפוֹת קְדוּשָׁה
 יִתְרָה, וַיְהִיו נִתְרַחֲבִין וְנִתְאַרְכִּין וְנִתְגַּדְּלִין כָּל יְמֵינוּ
 בְּכָל פְּעַם יוֹתֵר וַיּוֹתֵר בְּתוֹסְפוֹת קְדוּשָׁה בְּכָל יוֹם וּבְכָל
 עֵת וּבְכָל שָׁעָה, עַד שְׁנִזְכָּה לְאַרְיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים
 דְּקְדוּשָׁה בְּאַמַּת כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב, וְלֹא נִבְלָה יְמֵינוּ לְהִבָּל
 חֵם וְשָׁלוֹם, רַק נִזְכָּה לְשָׁמֵר אֶת כָּל יְמֵינוּ וְשַׁעוֹתֵינוּ
 וְעַתּוֹתֵינוּ וְרַגְעֵינוּ לְהוֹסִיף בְּכָל פְּעַם תוֹסְפוֹת קְדוּשָׁה
 מְרַבָּה עַל-יְדֵי יִרְאַת יְהוָה, וַיִּקְּחֵם בָּנוּ מִקְּרָא שְׂכָתוֹב

"יראת יהוה תוסיף ימים". ותרחם עלינו ותראה בעניינינו ודחקנו, ובצר תרחיב לנו. כי אתה יודע את עצם רבוי צרותינו ודחקנו וענינו ועמלנו שיש לנו בכל יום ויום בתחלתו, כי צר לנו מאד מאד, ואין אנו יכולים להתחיל בשום עבודה לא תורה ולא תפלה ולא צדקה ולא שום עובדא דקדשה. ובכל יום ויום יצרנו מתגבר עלינו חס ושלום, ומכביד עלינו על עבודתך מאד מאד בלי שעור וערך, ולוחץ אותנו בחזקה, ומבלבל את דעתנו ומיגע ומענה את נפשנו ורוחנו ונשמותינו, וסותם וסוגר כל השערים והשבילים של הקדשה מפנינו, ורוצה לאסרנו חס ושלום בכבלי עני וברזל, ויכנע בעמל לבנו עד אשר נכשלנו ואין עוזר:

מלא רחמים, אדון כל, אתה לבר ידעת את צרות לבבינו, כי רע ומר, כי נגע עד הנפש. אתה ידעת את כל התלאה אשר מצאתנו, ראה נא בענייני וריבה ריבנו, חוס ורחם וחמל נא עלינו. תפן אלינו ברחמים כי אתה הוא בעל הרחמים, ותן לנו כח וגבורה בכל

יום ויום ובכל רגע ורגע ובכל שעה ושעה ובכל עת
ועת, שגזקה תמיד לדחות ולגרש ולבטל יצרנו הרע
מקרבנו, ולקבל עלינו על מלכות שמים באהבה
באמת בכל עת ובכל רגע. ולהאריך ימינו ושנותינו
על ידי יראת יהוה באמת, להוסיף קדשה וטהרה בכל
שעה ושעה ובכל יום ויום ובכל שבוע ושבוע ובכל
חודש וחודש ובכל שנה ושנה, עד שגזקה לאריכות
ימים ושנים אמתיים, לזקנה ושיבה טובה דקדשה,
ולא נאבד יום אחד ולא שעה אחת מכל ימינו לעולם.
באפן שגזקה בעת אשר תאספנו אליך בשלום, לבא
ולעלות ולראות לפניך עם כל ימינו ושנותינו, שיהיו
כלם שלמים קדושים וטהורים בתוספת קדשה על קדשה
ולא נבוש ולא נכלם לעולם ועד:

ובכן תזכני ברחמיך הרבים, ותשמרני ותצילני תמיד
מחן של שקר ומהבל היפי, ולא אחמד ולא אתאוה
בלבבי הבל יפי הנשים, ולא אסתכל עליהם, ולא
אתור אחר לבבי ואחר עיני כלל, כמו שכתוב: "אל
תחמד יפיה בלבבך, כי בעד אשה זונה עד כפר להם":

אָנָא יְהוָה, חוּם וְחַמֵּל עָלֵינוּ בְּמִתְנַת חָנּוּם וְנִדְבַת חָסֵד,
חַמֵּל עָלֵינוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים בְּרַחֲמֵיךָ הַגְּדוֹלִים, וְאֵל
תַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ כַחֲטָאֵינוּ וְאֵל תְּדַיְנֵנוּ כַּמִּפְעָלֵינוּ. זָכְנוּ
לְסוּר מֵרַע, הַצִּילֵנוּ מֵרַע כְּזֶה, זָכְנוּ מֵעַתָּה לְהִיּוֹת "שֶׁב
וְאֵל תַּעֲשֶׂה" בְּאַמֶּת. חַמֵּל עַל נַפְשֵׁנוּ הַקְּדוּשָׁה וְהַצִּילֵנוּ
מִנֵּי שְׁחַת, "הַצִּילֵנִי מִטִּיט וְאֵל אֶטְבְּעָה אֲנַצֵּלָה מִשׁוֹנְאֵי
וּמִמַּעַמְקֵי-מַיִם. אֵל תִּשְׁטַפְּנִי שִׁבְלַת מַיִם וְאֵל תִּבְלַעֵנִי
מִצוּלָה וְאֵל תִּתְאֶטֶר עָלַי בְּאֵר פִּיָּה. כִּי, מַה בָּצַע בְּדַמִּי
בְּרַדְתִּי אֵל שְׁחַת הַיּוֹדֵךְ עִפּוֹר הַיְגִיד אֶמְתָּךְ". כִּי אֵינִי
יּוֹדֵעַ אֵיךְ לְהִזְהַר וּלְהִשָּׁמֵר מִמָּה שְׂאֵנִי צָרִיךְ לְהִשָּׁמֵר,
כִּי אִם עָלֶיךָ לְבַד אֲנִי מִשְׁלִיךְ אֶת יְהִבִּי. הַנְּנִי לְפָנֶיךָ
מָלֵא בּוֹשָׁה וּכְלָמָה, עֲשֵׂה עִמִּי מַה שְׁתַּעֲשֶׂה בְּרַחֲמֵיךָ
הַרְבִּים וּבְחַסְדֶיךָ הַגְּדוֹלִים, וְהַחֲזִירֵנִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה
לְפָנֶיךָ בְּאַמֶּת. וְהַצִּילֵנִי מִפָּנֵם הַבְּרִית וְלֹא יָבֹא עָלַי
שׁוּם הַרְהוּר רָע וְלֹא שׁוּם מַחֲשָׁבָה רָעָה כָּלֵל, וְתִקְדְּשֵׁנִי
בְּקִדְשֶׁתְּךָ הָעֲלִיזָה תְּמִיד. וְתִשְׁמְרֵנִי וְתַצִּילֵנִי תְּמִיד
מִשְׁקַר הַחַזַּן וְהַבֵּל הַיְפִי, וְתִזְכְּנִי שְׁלֵא אֲנִי הוֹג בְּעַצְמִי
שׁוּם חַזַּן שֶׁל שְׁקָר, לֹא בִישׁוּבָה וְלֹא בְעַמִּידָה וְלֹא
בְהִלִּיכָה, וְלֹא בְאֲכִילָתִי וּבְדַבּוּרִי עִם בְּנֵי אָדָם, וּבְכָל

שאר תנועות ועסקים עם בני אדם, אשר בני אדם
 נלכדים באלו החנות של שקר מאד, ומתנהגים בחזן
 מיחד לכל תנועה ותנועה. אנא יהוה, רחם עלי ושמרני
 והצילני מכל אלו מיני חזן של שקר, ולא אלכד בהם
 כלל בשום תנועה ובשום עסק, רק כל מעשי יהיו לשם
 שמים, בלי שום פנייה להתפאר למצא חזן בעיני בני
 אדם חס ושלום, וכל פונתי בכל תנועותי ועסקי יהיו
 רק לשמך לבד, ליהוה לבדו. ואמשיך עלי יראה
 שלמה תמיד מפניך באמת, ויהיה מורא שמים עלי
 כמורא בשר ודם, עד שאזכה על ידי היראה להאריך
 ולהרחיב ולהגדיל ימי ושנותי בקדשתך העליונה.
 ונזכה להאיר ולהמשיך עלינו ועל כל ישראל הארה
 וקדשה גדולה מתקוני עתיק, הנעשין ונמשכין על ידי
 הצדיקים האמתיים הזקנים שבקדשה, ועל ידי זה
 נזכה לעשירות גדול בקדשה. ותשמרנו ותצילנו
 מתאות נאוף תמיד, ותעזרנו שנזכה לרחם על עצמנו
 לשמר את הליחות והשמנים שבגופנו שיעלו אל המח
 להשלים ולהגדיל את דעתנו בקדשה גדולה, ולא יצאו
 לחוץ חס ושלום על ידי רבוי משגל חלילה. ותצילנו

מרוח שטות ושגעון הבא על-ידי תאות המשגל חס
 ושלום, אשר על-ידי-זה נתיבשים חס ושלום הליחות
 והשמנים של הגוף, שמזה נעשים כל המשגעים
 שבעולם. רחם עלינו והצילנו מזה, ונחוס על גופנו
 ונפשנו ורוחנו ונשמותינו, ונזכה לשמר מאד את
 השמנים שבגופנו. ותצילנו מקצר רוח ומחפסק
 הנשימה, ותזכנו לאריכת הנשימה, שנזכה להמשיך
 אלינו תמיד רוח חיים דקדשה בכל עת ובכל שעה
 ובכל רגע ורגע. ותשמר את שכלנו תמיד, ונזכה
 להמשיך תמיד בכל עת שמנים קדושים לשכלנו עד
 שיהיה שכלנו בוער בהתבוננות גדול דקדשה, ויהיה
 מחנו ושכלנו הולך וגדול בקדשה גדולה באמת.
 ותזכנו לעשירות גדול דקדשה הנמשך מפסלת של
 הלחת, אשר משם נתעשר משה, עד שנזכה
 על-ידי-זה להתבוננות העליון הגדול והקדוש והנורא
 מאד, הנמשך על-ידי עשירות גדול דקדשה:

ונזכה ליראה בשלמות בכל הבחינות, בכל חלקיה
 ופרטיה ודקדוקיה. וימשך עלינו שלשה קני היראה

הַפְּלוּלִים מִשָּׁלֵשׁ שָׁלֵשׁ, שָׁהֵם, מוֹרָא שָׁמַיִם, וּמוֹרָא
הָרֶב, וּמוֹרָא אָב וְאִם, בְּכָל חֻלְקֵיהֶם וּבְחִינוֹתֵיהֶם. וְתַתֵּן
פַּחְדְּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֵׂיךָ וְאִמְתָּךְ עַל כָּל מַה
שֶׁבְּרָאתָ וַיִּרְאוּךָ כָּל הַמַּעֲשִׂים וַיִּשְׁתַּחֲוּ לְפָנֶיךָ כָּל
הַבְּרוּאִים וַיַּעֲשׂוּ כֻלָּם אֲגָדָה אַחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבָּב
שָׁלֵם:

וּבְכֵן תִּרְחַם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבְחַסְדֶּיךָ הַגְּדוֹלִים
הַרְבִּים וְהַעֲצוּמִים, וְתַעֲזָרְנוּ מִשְׁנַתְּנוּ. כִּי בַעֲזוֹנֹתֵינוּ
הַרְבִּים גָּבְרָה עָלֵינוּ הַשָּׁנָה בְּהַתְּנַבְּרוֹת גְּדוֹל מְאֹד, עַד
אֲשֶׁר זֶה יָמִים וְשָׁנִים רַבִּים אֲשֶׁר עוֹסְקִים עִמָּנוּ
הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּם לְעוֹרְרֵנוּ וּלְהַקִּיצֵנוּ מִשְׁנַתְּנוּ
וְתַרְדַּמְתְּנוּ, וּבְכַמָּה פָּנִים וְאַפָּנִים וְסִבּוֹת רַבּוֹת וַיְגִיעוֹת
גְּדוֹלוֹת וַעֲצוּמוֹת טָרְחוּ וַיִּגְעוּ בְּשִׁבְלֵנוּ וַצְמַצְמוּ אֱלֹהוֹתוֹ
יְתִבְרַךְ עָלֵינוּ, וְהֵאִירוּ לָנוּ פְּנֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה,
וְהִלְבִּישׁוּ לָנוּ פְּנֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּכַמָּה וּבְכַמָּה פָּנִים,
בְּדְרוּשֵׁי תוֹרָה וּבְסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיֹת שֶׁל שָׁנִים קְדֻמוֹנִיּוֹת,
כִּכְל אֲשֶׁר רָאִינוּ בְּסִפְרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים וְשָׁמַעְנוּ מִפִּיהֶם
הַקְּדוּשׁ, דְּבָרִים גְּבוּהִים וַעֲצוּמִים וְנוֹרָאִים עַד אִין סוּף

דְּבָרִים הַעֲמִידִים בְּרוּם רוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם, דְּבָרִים
 הַנִּמְשָׁכִים מֵאַתָּךְ בְּאַמְתִּי, דְּבָרִים שֵׁישׁ לָהֶם כַּח לְעוֹרֵר
 וּלְהַקְיִין כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם כְּלָם מִשְׁנַתֶּם הַגְּדוֹלָה כַּגְּדוֹל
 כְּקָטָן. וְעַדִּין לֹא נִתְעוֹרְרָנוּ וְלֹא שָׁכַנּוּ מִפְּעוּתֵנוּ עַדִּין.
 וְעַתָּה מָה יֵשׁ לָנוּ עוֹד צְדָקָה וְלִזְעַק עוֹד אֶל הַמֶּלֶךְ. מָה
 לַעֲשׂוֹת לָנוּ וְלֹא עָשָׂה לָנוּ עַל־יְדֵי צַדִּיקוֹ וְחַכְמָיו
 הַקְּדוֹשִׁים וְהַנּוֹרְאִים שֶׁהָיוּ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר מִיּוֹם מִתֵּן
 תּוֹרַתֵינוּ הַקְּדוֹשָׁה עַד הַיּוֹם הַזֶּה, אֲשֶׁר כְּלָם כְּאַחַד
 מְעוֹרְרִים וּמְקִיְצִים אוֹתֵנוּ בְּהַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹל, וְאִין אִישׁ
 שָׁם עַל לֵב. וְאִנִּי עָנִי וְכוֹאֵב וְגֹעַ, אִין לִי שׁוּם מָנוֹס
 וְהַצְּלָה כִּי אִם אֲזַעַק וְאֲשׁוּעַ, "קוֹלִי אֶל יְהוָה אֶקְרָא
 וַיַּעֲנֵנִי מִהַר קִדְשׁוֹ סֵלָה. אֲנִי שָׁכַכְתִּי וְאִישָׁנָה הִקְיַצוּתִי
 כִּי יְהוָה יִסְמְכֵנִי":

אֲנִי יְהוָה, אֲשֶׁר אִין שָׁנָה וְתַנּוּמָה לְפָנֶיךָ, כְּמוֹ
 שְׁכַתּוֹב, "הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל". וְאַתָּה
 מְעוֹרֵר יְשָׁנִים וּמְקִיִּין גְּרָדִים, מְחַיֶּה מֵתִים וְרוֹפֵא
 חוֹלִים, פּוֹקֵחַ עוֹרִים וְזוֹקֵף כְּפּוֹפִים, מַשְׁיַח אֱלֹמִים
 וּמַתִּיר אֲסוּרִים. אֲנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, עוֹרְרֵנִי נֵא

הקיצני נא הקימני נא ברחמיך הרבים, "פנה אלי
 וחנני כי יחיד ועני אני. צרות לבבי הרחיבו מצוקותי
 הוציאני. ראה עניי ועמלי ושא לכל חטאתי. ראה איבי
 כי רבו ושנאת חמס שנאוני. שמרה נפשי והצילני אל
 אבוש כי חסיתי בך". עזרני וחנני מעתה שאזכה
 להתעורר משנתי הגדולה, אשר גברה עלי על ידי
 מעשי הרעים, וגם על ידי תאות אכילה ושתייה. עזרני
 להתעורר בהתעוררות גדול ולשוב אליך באמת
 לאמתו בזריות גדול. והצילני מעתה מכל מיני חטאים
 ועונות ופשעים, והיה עמדי תמיד, ושמרני והצילני
 מפגם תאות אכילה ושתייה, ואזכה שתהיה אכילתי
 תמיד בקדשה ובטהרה גדולה בלי שום תאות הגוף
 כלל. ותהיה אכילתי ושתייתי תמיד מאכל שנתברר
 למאכל אדם, ותגן בעדי ותשמרני ותצילני שלא יבא
 לתוך פי שום מאכל ומשקה שלא נתברר עדין למאכל
 אדם, אשר יכולין לאבד חס ושלום את הפנים
 דקדשה על ידי מאכלים הללו, ולפל לתוך שנה חס
 ושלום. רק אזכה לאכל בקדשה גדולה מאכלים
 שנתבררו, מאכלים שהם בקדשת לחם הפנים,

שְׁאֵזְבָה עַל-יָדָם לֵלֵב טוֹב לֵלֵב שְׂמֵחַ וּלְפָנַי דְּקַדְשָׁה,
וְתַצִּילֵנִי מִמַּאֲכָלִים הַמְּבִיאִין רַע אֶל הַלֵּב:

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, הַצִּילֵנִי מֵרַע הַלֵּב, הַצִּילֵנִי
מֵעַקְמִימִיּוֹת שְׂבָלֵב, זַכְּנֵי לְטוֹב לֵבָב בְּאַמֶּת, עֲשֵׂה עִמִּי
חֶסֶד חֲנּוּם, וְצוּהַ בְּחֶסֶדֶיךָ הַרְבִּים לְהָשִׁיב וּלְהַחְזִיר לִי
מִהֲרָה כָּל הָאֲבֵדוֹת שְׂאֲבַדְתִּי עַד הַנְּהָה. וְתַמְשִׁיךְ עָלַי
פָּנִים דְּקַדְשָׁה הַנִּמְשָׁכִין מִשָּׁנַיִם קַדְמוֹנִיּוֹת, מִהֲדַרְת
פָּנִים, אֲשֶׁר שָׁם מִשְׁרָשִׁים כָּל הַשְּׂבָעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה.
”בְּחֶסֶדֶךָ חֲנִינִי וְאֲשַׁמְרָה עֲדוֹת פִּיךָ. חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה,
אֲרַךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד. לֵךְ אָמַר לְבִי בְּקִשׁוֹ פָּנָי אֶת פָּנֶיךָ
יְהוָה אֲבַקֵּשׁ, אֵל תִּסְתַּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי אֵל תֵּט בְּאַף עַבְדְּךָ
עֲזַרְתִּי הָיִיתָ אֵל תִּטְשֵׁנִי וְאֵל תַּעֲזֹבֵנִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.
הָאִירָה פָּנֶיךָ עַל עַבְדְּךָ הוֹשִׁיעֵנִי בְּחֶסֶדֶךָ. פָּנֶיךָ הָאֵר
בְּעַבְדְּךָ וְלִמְדֵנִי אֶת חֻקֶּיךָ. פָּנֵה אֵלַי וְחַנּוּנִי תִּנֵּה עִוְךָ
לְעַבְדְּךָ וְהוֹשִׁיעֵה לְבָן אֲמַתְךָ. יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת
הַשִּׁיבֵנוּ הָאֵר פָּנֶיךָ וְנוֹשְׁעָה. עוֹרָה כְּבוֹדִי עוֹרָה הַגָּבֹל
וְכִנּוֹר אֶעִירָה שְׁחָר”:

וְתַרְחֵם עָלַי וְתוֹשִׁיעֵנִי וְתַזְכֵּנִי שְׁאֵזְבָה לְהִיּוֹת בְּכָלֵל

התלמידים הגונים וכשרים, שאזכה לשמע ולזכור
 היטב את קול דברי הצדיקים האמתיים, את כל אשר
 פָּעַלו וְעָשׂוּ לְמַעַנְנוּ, את כל הדבורים הקדושים שזכינו
 לשמע מפיהם ומפי כתבם, את כל הגדולות
 והנוראות, את כל מעשה יהוה הגדול אשר עָשׂוּ
 בְּשִׁבְלֵנוּ, אשר השאירו אחריהם בְּרָכָה סְפָרִיהֶם
 הקדושים, "הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש
 ונפת צופים". המאירין את העינים ומשיבין את הנפש
 מדרכי מיתה לדרכי חיים. ואזכה שיפגסו דבריהם
 באזני ולבי, ואשמע היטב את דבריהם הקדושים ולא
 אֶשְׁכַּח דָּבָר מִמִּשְׁנַתִּי:

אנא חוסה על נפשי האמללה והעלוכה מאד, וחמל
 עלי בחמלתך הגדולה, ותן לי תקוה ולא אוכזר, ותן לי
 אחרית טוב. וחמל עלי מעתה שאזכה מהיום להזכיר
 את עצמי את כל דברי יהוה ששמענו מרבותינו
 הקדושים וזכרונם לברכה, באפן שאזכה להתעורר
 באמת משנתי הגדולה, כי אני הולך נע ונד כצאן בלא
 רועה, בתרן בראש החר וכספינה בלב ים. "שקדתי

וְאֵהִיָּה בְּצַפּוֹר בּוֹרֵד עַל גִּגַּי. אָנָּה בְּנָה, עוֹרָה נָא,
 הַתְּעוֹרְרִי נָא הַקִּיצָה נָא, עַמְדִי נָא קוֹמִי נָא, חֲלִי נָא פְּנֵי
 אֵל בְּמִיטַב הַגִּיּוֹן. נַפְשֵׁי נַפְשֵׁי הַשְּׁתַּמְחִי לְעַפְר
 וְהַשְׁתַּחֲוִי לוֹ, וְתֵן בְּעַפְר פִּיךָ. "וַשְּׁפֹלֶת מֵאַרְצְךָ תִּדְבְּרִי
 וּמֵעַפְר תִּשָּׁח אֲמַרְתְּךָ. אוֹלֵי יֵשׁ תִּקְנֶה. אוֹלֵי יַחֲנֵן יִהְיֶה
 צָבָאוֹת. אוֹלֵי יַעֲשֶׂה יִהְיֶה, בְּכָל נִפְלְאוֹתָיו" אֲשֶׁר עָשָׂה
 עִם אֲבוֹתֵינוּ. "מִה לָּךְ נִרְדָּם קוֹם קְרֵא אֵל אֱלֹהֶיךָ אוֹלֵי
 יַתְעַשֶׂת הָאֱלֹהִים לָנוּ וְלֹא נֹאבֵד" אוֹלֵי יַחוּס עִם עָנִי
 וְאֲבִיוֹן אוֹלֵי יִרְחֵם. הַקִּיצָה אַחִי מִשְׁנַת פְּתִיוֹתְךָ,
 "הַעֲרִירָה וְהַקִּיצָה, עַד מְתִי עָצַל תִּשְׁכַּב מְתִי תִקּוּם
 מִשְׁנַתְךָ. מַעֲט שָׁנוֹת מַעֲט תְּנוּמוֹת מַעֲט חֶבֶק יָדַיִם
 לִשְׁכַּב. אֵל תִּתֵּן שָׁנָה לְעֵינֶיךָ וּתְנוּמָה לְעַפְעַפֶּיךָ. הַנְּצִל
 בְּצַבִּי מִיָּד, וּבְצַפּוֹר מִפֶּחַ יְקוּשׁ. זְכוֹר אֵל תִּשְׁכַּח אֵת
 אֲשֶׁר הִקְצַפְתָּ אֵת יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ" זֶה יָמִים וְשָׁנִים,
 וְאֶף־עַל־פִּי־בֶן חֲסִדֵי יִהְיֶה לֹא תִמְנֹו מִמֶּךָ, וּבְכָל עֵת
 הוּא עוֹסֵק לְעוֹרְרֶךָ וְלִהְקִיצָךָ מִשְׁנַתְךָ בְּחֲסִדָּיו הַמְרַבִּים.
 זְכוֹר זֶה כְּמָה מְעוֹרְרִים וּמְקִיצִים אוֹתְךָ בְּכַמָּה מִיָּנִי
 הַתְּעוֹרְרוֹת בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְךָ וּמִסְפָּר, אֲשֶׁר לֹא יֵאֱמָן כִּי
 יִסְפָּר, שִׁיְהִיָּה אֲפָשֶׁר לִישֵׁן מִקּוֹל הַצְּעָקָה וְהַתְּעוֹרְרוֹת

והכרוזים ורמזים והתנוצצות פאלו, באתגליא
 ובאתבפיא, פרוזא קרי בחיל "קול גדול ולא יסר, וקול
 שופר חזק מאד" הולך ומתגבר בקולו בכל יום ובכל
 עת ובכל שעה. "הן יתן בקולו קול עז" יען ויאמר, עורו
 ישנים מתרדמתכם ונרדמים הקיצו מתנומתכם. ועדין
 לא שבת מטעותך, עודך מתגולל בתוך המסלה, בתוך
 עכירת רפש וטיט, בתוך יון מצולת ההבלים, העודך
 לא תשוב, עודך מסתולל בנפשך לבלתי שלחה
 חפשי, שתשוב לעשות רצון יוצרך ובוראך, אשר זה
 כל תשוקתה ונגעועה וכוספה החזק והעצום:

ואל תאמרי נואש חס ושלום לאמר כי עונותיך אתך,
 ובהם אתה נמוק חס ושלום, ואי אפשר לך עוד לשוב
 מכסילותך ושמיותיך, כי עונותיך עברו ראשך, עד
 אשר חס ושלום אבד נצחך ותוחלתך. אהה אהה, חוס
 וחמל עליך ועל מעט ימיה החרוצים שיש לך עוד
 להתמהמה מעט בזה העולם העובר כהרהר עין, ואל
 תאמרי כדברים האלה חלילה, כי זו קשה מן
 הראשונה, כי מחשבות ורעיונים ובלבולים פאלה

קשים ומזיקים, ומכעיסים את בוראך יותר מכל החטאים והעונות והפשעים שעשית מעודך עד היום הזה. כי עדין יש לי תקוה גדולה בכל עת ובכל שעה ובכל רגע, "חסדי יהוה כי לא תמנו כי לא כלו רחמיו" לעולם, ונעלם ממך ולא תדע עצם רבוי רחמנותו וחסדיו הגדולים על כל החפצים לשוב באמת, אף-על-פי שלא שבו עדין. וכל ישעו וכל חפצו יתברך, לשוב ולרחם על כל המחכים ומצפים ומתגעגעים וחותרים במחותרת למצא הצלה ומנוס לשוב להשם יתברך. אף-על-פי שמתגברים עליהם בכל עת יותר, ואין מניחים אותם ימים ושנים הרבה לשוב אל בית אביהם. אף-על-פי-כן חסדו גבר עליהם ועלינו מאד מאד בלי שעור וערך ומספר. מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשב. אלו כל הימים דיו וכל אנשים קלמוסים וכל בני אדם לבגרים ולשונות מקלסים אין מספיקים לפרש ולבאר אחת מני אלה ורבבה מחסדיו המרבים, אשר הוא נוהג בחסדו בכל דור ודור, ובפרט על הנאנחים ונדכאים ומחכים ומצפים לשוב אליו יתברך באמת, "הלא מעתה

קראת לו, אבי אלוף נעורי אתה. הינטר לעולם אם
 ישמר לנצח" חזק והתחזק וחדש עצמך בכל עת,
 והתחל מעתה לעבד את בוראך באמת, ועזב דרכיך
 הרעים ומחשבותיך המגנות, ושכחי הבליך ושטיותיך
 "והסר כעס מלבך והעבר רעה מבשרך" קשר עצמך
 באמת להשם יתברך, ואל תשוב עוד לכסלה. דלו
 עיניך למרום וזכר אהבתך הישנה. התעוררי התעוררי,
 עורה נפשי עורה, "עורי עורי דברי שיר, אל תחרש
 ואל תשקט" הרימה קולך הערב ופתח פיך ותוציא
 דבריך הנעימים לפני הקדוש ברוך הוא, פתח פיך
 ויאירו דבריך:

ובכן תזכני ברחמיך הרבים, שאזכה על ידי
 התעוררות השנה לדבור חזק דקדשה, שאזכה
 ברחמיך לדבר דבורים קדושים תמיד בכת גדול
 ובמסירת נפש באמת ובלב שלם, ואזכה להכניס כל
 כחי בדבורי התפלה ובכל הדבורים דקדשה, ויקים
 מקרא שכתוב, "ברכו יהוה מלאכיו גבורי כח עושי
 דברו לשמע בקול דברו". ותזכנו לבטחון גדול

דקדושה, כי אתה יודע עצם הסרון הפרנסה בעת
 הזאת, כי אפס כסף, וכלה פרוטה מן הכיס, וצרכי
 עמך מרבים מאד, כי ההכרחיות לבד הם גם כן רבים
 מאד, צרכי אכילה ושתיה, ומלבושים, ודירות, ושאר
 הצטרכות המכרחים. "ואנחנו לא נדע מה נעשה כי
 עליך עינינו" כי אין אתנו יודע עד מה, מהיכן לבקש
 פרנסתנו, ואין לנו שום תקווה ומבטח כי אם עליך
 לבד, לך לבד עינינו תלויות. על-כן באנו לבקש ממך
 מלא רחמים, שתתננו בחסדיך הגדולים, ותשפיע
 עלינו מדת הבטחון בשלמות, שנוזכה לבטח בך
 באמת ובאמונה שלמה בבטחון חזק ואמין, שאתה
 תמלא כל מחסורינו ותתן לנו פרנסתנו בשלמות.
 ואתה ברחמיה, תמלא עלינו רחמים בכל עת, ותתן
 לנו כל צרכינו וכל צרכי ביתנו בהרחבה גדולה,
 ותזמין לנו פרנסתנו קדם שנצטרך להם, בהתר ולא
 באסור, בכבוד ולא בבזוי, ברוח ולא בצמצום, מתחת
 ידך הרחבה והמלאה, באופן שנוזכה לעשות רצונך כל
 ימי חיינו לעולם:

וּנְזָכָה שִׁיחֵיו דְּבוּרֵינוּ בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה, עַד שִׁיחֵיהּ לָנוּ
 כַּח לְפָקֵד עֲקָרוֹת בְּדְבוּרֵינוּ, וַיְהִיו כְּלֵי הַדְּבוּר סְמוּכִים
 לְכֵלֵי הַהוֹלָדָה. וּנְזָכָה לְפַעַל עַל־יַדֵּי דְבוּרֵינוּ בְּקִדְשָׁה
 הוֹלְדוֹת קְדוּשׁוֹת, וַיִּתְרַבּוּ עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל כַּחֹל אֲשֶׁר עַל
 שִׁפְתַּי הַיָּם וּכְבוֹכָבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב, וְלֹא יִהְיֶה בָנוּ עֲקָרָה
 וְעֲקָרָה, וְתִפְקֹד לְכָל חֲשׁוּבֵי בָנִים בְּזֶרַע שֶׁל קַיִמָּא
 לְעַבּוּדְתֶךָ וְלִירְאָתֶךָ. וְעַל־יַדֵּי־זֶה נְזָכָה שִׁיחֵינָלָה יִרְאָה
 שְׁלֵמָה, יִרְאָה גְדוֹלָה בְּעוֹלָם, וְתִשְׁפִּיעַ יִרְאָתֶךָ וּפְחֻדֶךָ
 עַל כָּל בָּאֵי עוֹלָם, וַיִּדַע כָּל פְּעוּל כִּי אַתָּה פְּעַלְתָּ וַיִּבִין
 כָּל יִצּוּר כִּי אַתָּה יִצְרָתוֹ. וּנְזָכָה לְכָל חֲלָקֵי הַיִּרְאָה
 בְּשְׁלֵמוֹת, וְעַל־יַדֵּי הַיִּרְאָה נְזָכָה לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל
 "שֶׁקֶר הַחַזן וְהַבֵּל הַיָּפִי" כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "שֶׁקֶר הַחַזן וְהַבֵּל
 הַיָּפִי אִשָּׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִתְהַלָּל". וּנְזָכָה לְהַאֲרִיךְ
 יָמֵינוּ וּשְׁנוֹתֵינוּ בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה לְהוֹסִיף קִדְשָׁה וּמְהִרָה
 בְּכָל עֵת וְעַתָּה, לְמַעַן לֹא נִינַע לָרִיק וְלֹא נִלְד לְבִהָלָה.
 וּנְזָכָה לְתַקּוֹן כָּל הָעוֹלָמוֹת מְחֻדָּשׁ, וּלְהַמְשִׁיךְ עֲלֵינוּ
 תְּמִיד הָאֲרֵת תְּקוּנֵי עֵתִיךָ הַנִּמְשָׁכִים עַל־יַדֵּי הַצְּדִיקִים
 אֲמֵתִיִּים הַזְּקֵנִים הַקְּדוּשִׁים. וּבְזִכּוֹתֵם נְזָכָה לְשַׁפַּע
 וְעִשִׂירוֹת גְּדוֹל דְּקִדְשָׁה, לְכָל הוֹן דְּעִלְמָא, בְּאַפָּן שְׁנוֹזָכָה

על-ידי העשירות הזאת להתבוננות גדול ועליון מאד
 בתורתך ועבודתך ובהשגת אלהותך בקדשה ובטהרה
 גדולה, באמת ובאמונה שלמה ברצונך הטוב באמת
 מעתה ועד עולם. "אלהים יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו
 סלה. נזרא אלהים ממקדשיך אל ישראל הוא נותן עז
 ותעצמות לעם ברוך אלהים. יראי יהוה הללוהו כל
 זרע יעקב כבודו וגורו ממנו כל זרע ישראל. כי לא
 בזה ולא שקץ ענות עני ולא הסתיר פניו ממנו ובשועו
 אליו שמע. יברכנו אלהים וייראו אותו כל אפסי ארץ.
 ראשית חכמה יראת יהוה שכל טוב לכל עושיהם
 תהלתו עומדת לעד. ברוך יהוה אלהים אלהי ישראל
 עושה נפלאות לבדו. וברוך שם כבודו לעולם וימלא
 כבודו את כל הארץ אמן ואמן": (לקוטי תפילות, ח"א, ס)

תם ונשלם שבת לאל בורא עולם

ברוך הנותן ליעף כח ולאין אונים עצמה ירבה

פְּדִיּוֹן

יניח ידיו על המעות ויאמר:

מַעוֹת, וְאֵת הַיְקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם, צֶדֶק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ, צֶדֶק מַלְכוּתָא קַדִּישָׁא, דִּינָא דְמַלְכוּתָא דִּינָא. שְׁרֵשׁ הַדִּינִים בִּינָה, אֲנִי בִינָה לִי גְבוּרָה, אִין הַדִּין נְמַתְק אֵלָא בְּשִׁרְשׁוֹ. שְׁלֵשָׁה יָדִים בְּבִינָה: יָד הַגְּדוּלָה, יָד הַחֲזוּקָה, יָד הַרְמָה. שְׁלֵשׁ פְּעָמִים יָד גִּימְטָרִיא שֵׁם שֶׁל מ"ב. מ"ב שְׁבִיצִירָה: שֵׁם שֶׁל אֲנָא בְּכַח. מ"ב שְׁבִפְרִיאָה: שְׁנֵי פְּעָמִים אַקוּ"ק. מ"ב שְׁבִאֲצִילוֹת: הַוִּי"ה (פְּשׁוּט), בְּמִלּוּאָא, וּמְלוּי דְמְלוּי:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שְׁיִמְתְּקוּ הַדִּינִים וְהַגְּבוּרֹת הַקְּשׁוֹת מֵעַל (פְּלוּגִי בִן פְּלוּגִית) עַל־יְדֵי פְּלֵא עֲלִיּוֹן שֶׁהוּא חֲסָדִים גְּדוּלִים וְרַחֲמִים גְּמוּרִים וּפְשׁוּטִים שְׂאִין בּוֹ תַעֲרֹכֶת דִּין כְּלָל, אָמֵן:

פְּדִיּוֹן הוּא הַמְּתַקֵּת הַדִּינִים וְהוּא מוֹשִׁיעַ מִכָּל הַצָּרוֹת, כִּי עַקֵּר הַרְפּוּאָה עַל־יְדֵי פְּדִיּוֹן דְּקוּא, כִּי "וְרַפָּא וְרַפָּא" (עִם שְׁתֵּי הַתְּכּוּת) מְסַפֵּר "פְּדִיּוֹן נְפֵשׁ". (לְקוּרִימ ח"ב, ג)

נ נח נחמ נחמן מאומן

ספר

תקון הכפלי

הוא תקון הכרית (כמבאר בלקוטי מוהר"ן ח"א
כט אות ד), והוא תקון למקרה לילה חם
ושלום, לומר אלו העשרה מזמורי תהלים
באותו היום שקרה לו. הוציאו מתהעלם
אל הגלוי, אדוננו מורנו ורבנו הקדוש
צדיק יסוד עולם, נחל נובע מקור חכמה,
רבנו נחמן בן פינא בן שמחה,
נ נח נחמ נחמן מאומן, זכר צדיק וקדוש
לברכה, זכותו יגן עלינו אמן:

קודם שיתחיל באמירת תהלים יאמר זה:

לכו גִּרְנָנָה ליהוה, גִּרְעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נְקַדְמָה פָּנָיו בְּתוֹדָה,
בְּזִמְרוֹת גִּרְעָה לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה, וּמִלְּךָ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:
הֲרִינִי מִזְמַן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאִי. לְשֵׁם
יְחִוּד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָה בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוּ עַל־יְדֵי הַהוּא
טָמִיר וְנַעֲלֵם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים

הֲרִינִי מְקַשֵּׁר עֲצָמֵי בְּאֲמִירַת הָעֶשְׂרֵה מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים אֱלוֹ לְכָל
הַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּים שְׂבִדוֹרָנוּ, וְלְכָל הַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּים שׁוֹכְנֵי
עֵפֶר קְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה, וּבְפָרֵט לְרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ צְדִיק יְסוֹד
עוֹלָם נַחַל נוֹבַע מְקוֹר הַכְּמָה, רַבְּנוּ נַחְמָן בֶּן פִּינְיָא בֶּן שְׁמַחָה, נַח
נַחְמָ נַחְמָן מֵאוֹמָן, זְכוּתָם יִגַּן עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, אָמֵן.

וְעַל דַּעְתָּם וְעַל כּוֹנְנָתָם אָנֹכִי אוֹמֵר הָעֶשְׂרֵה קְפִיטַל תְּהִלִּים אֱלוֹ,
וּבְזְכוּתָם וּכְחֵם אֲזַכֶּה לְעוֹרֵר וּלְגַלּוֹת כָּל הָעֶשְׂרֵה מֵיְנֵי נְגִינָה
שְׁנַאֲמַר בָּהֶם סֵפֶר תְּהִלִּים, שְׁהֵם: אֲשֶׁרֵי, בְּרָכָה, מִשְׁכִּיל, שִׁיר,
נְצִיחָה, נְנוּן, תְּפִלָּה, הוֹדָאָה, מִזְמוֹר, הַלְלוּיָהּ, שְׁהֵם: שִׁיר פְּשׁוּט,
כְּפוּל, מְשֻׁלָּשׁ, מְרַבָּע, שְׁהֵם כְּלוּלִים בְּשִׁמְךָ הַמְּיַחֵד הַגָּדוֹל
וְהַקְּדוֹשׁ. וּבְזְכוּת וּכְחֵ הַשְּׁנֵי שְׁמוֹת הַקְּדוּשִׁים הָאֵלוּ בְּמִלּוּאָם,
שְׁהֵם אֵל אֱלֹהִים (כְּזֹה): אֶלְפָּ לְמַד, אֶלְפָּ לְמַד הֵי יוֹד מֵם, שְׁהֵם
עוֹלָם בְּמִסְפָּר תַּפ"ה, בְּמִסְפָּר תְּהִלִּים, בְּכַח אֱלוֹ הַשְּׁמוֹת תִּזְכְּנֵי
לְתַקּוֹן הַבְּרִית שֶׁהוּא תַקּוֹן הַכֹּלְלִי, אָמֵן:

טז

א מִכְתָּם לְדוֹד, שְׁמַרְנִי אֵל כִּי חִסִּיתִי בָךְ;
 ב אִמְרַת לַיהוָה אֲדַנִּי אַתָּה, מוֹבַתִּי בַל עָלִיךְ;
 ג לְקָדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה, וְאֲדִירִי כָּל חַפְצֵי כָם;
 ד יִרְבוּ עֲצוּבוֹתֶם אַחַר מְהָרוֹ, בַּל אִסִּיף נִסְכֵיהֶם מִדָּם, וּבַל
 אֲשֶׂא אֶת שְׁמוֹתֶם עַל שְׁפָתַי;
 ה יְהוָה מְנַת חֲלָקֵי וְכוֹסֵי, אַתָּה תוֹמִיךְ גּוֹרְלִי;
 ו חֲבָלִים נָפְלוּ לִי בְנַעֲמִים, אַף נִחַלְתָּ שְׁפָרָה עָלַי;
 ז אֲבָרַךְ אֶת יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי, אַף לִילוֹת יִסְרוּנִי כְלִיּוֹתַי;
 ח שְׁוִיתִי יְהוָה לְנִגְדֵי תְמִיד, כִּי מִיְמִינִי בַּל אֲמוּט;
 ט לָבֵן שְׂמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אַף בְּשָׂרֵי יִשְׁכֵּן לְבָטַח;
 י כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשִׂאוֹל, לֹא תִתֵּן חֲסִידֶךָ לְרֵאוֹת שָׁחַת;
 יא תוֹדִיעֵנִי אֶרֶח חַיִּים, שִׁבַּע שְׂמָחוֹת אֶת פְּנֵיךְ, נַעֲמוֹת
 בִּימִינֶךָ נִצַּח:

לב

א לְדוֹד מִשְׁכִּיל, אֲשָׁרֵי נְשׁוּי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה;
 ב אֲשָׁרֵי אָדָם לֹא יִחְשַׁב יְהוָה לוֹ עוֹן, וְאִין בְּרוּחוֹ רַמְיָה;
 ג כִּי הִחַרְשֵׁתִי בָלוּ עֲצָמַי, בְּשִׂאֲנָתִי כָּל הַיּוֹם;
 ד כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה תִכְבֵּד עָלַי יָדְךָ, נִהַפְּךָ לְשִׂדֵי בְחַרְבְּנֵי קִיץ
 סָלָה:

ה חטאתי אודיעך ועוני לא כסיתי, אמרתי אודה עלי פשעי ליהוה, ואתה נשאת עון חטאתי סלה:

ו על זאת תפלל כל חסיד אליך לעת מצא, רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו:

ז אתה סתר לי** מצר תצרני, רני פלט תסובבני סלה:

ח אשכילך ואורך בדרך זו תלך, איעצה עליך עיני:

ט אל תהיו כסוס כפרד אין הבין, במתג ורסן עדיו לבלום כל קרב אליך:

י רבים מכאבים לרשע, והבוטח ביהוה חסד יסובבנו:

יא שמוחו ביהוה וגילו צדיקים, והרנינו כל ישרי לב:

**כאן צריך להפסיק מעט (לקיים היא סימן רי"ג)

מא

א למנצח מזמור לדוד:

ב אשרי משביל אל דל, ביום רעה ימלטהו יהוה:

ג יהוה ישמרהו ויחיהו ואשר בארץ, ואל תתנהו בנפש איביו:

ד יהוה יסעדנו על ערש דני, כל משכבו הפכת בחליו:

ה אני אמרתי יהוה חנני, רפאה נפשי כי חטאתי לך:

ו אויבי יאמרו רע לי, מתי ימות ואבד שמו:

ז ואם בא לראות שוא ידבר, לבו יקבץ און לו, יצא לחוץ ידבר:

ה יחד עלי יתלחשו כל שנאי, עלי יחשבו רעה לי:
 ב דבר בליעל יצוק בו, ואשר שכב לא יוסיף לקום:
 ג גם איש שלומי אשר במחתי בו אוכל לחמי, הגדיל עלי
 עקב:

ד ואתה יהוה חנני והקימני, ואשלמה להם:
 ה בזאת ידעתי כי חפצת בי, כי לא יריע איבי עלי:
 ו ואני בתמי תמכת בי, ותציבני לפניך לעולם:
 ז ברוך יהוה אלהי ישראל מהעולם ועד העולם, אמן ואמן:

מב

א למנצח משכיל לבני קרח:
 ב באיל תערג על אפיקי מים, בן נפשי תערג אליך אלהים:
 ג צמאה נפשי לאלהים לאל חי, מתי אבוא ואראה פני
 אלהים:
 ד היתה לי דמעת לחרם יומם ולילה, באמר אלי כל היום
 איה אלהיך:
 ה אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי, כי אעבר בסף אדום עד
 בית אלהים, בקול רנה ותודה המון חונג:
 ו מה תשתוחחי נפשי ותהמי עלי, הוחילי לאלהים כי עוד
 אודנו ישועות פניו:

וְאֱלֹהִי, עָלַי נִפְשֵׁי תִשְׁתַּחֲוֶה, עַל־בֶּן אֲזַכְרֶךָ מֵאַרְצֵי יִרְדֵן
וְחֶרְמוֹנִים מֵהַר מְצָעֶר:

ה תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרֵא לְקוֹל צְנוּרִיךָ, כָּל מִשְׁבְּרִיךָ וְגִלְיָד
עָלַי עֲבְרוּ:

ט יוֹמָם יִצְוֶה יְהוָה חֲסֵדוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי תִפְלָה לְאֵל חַיִּי:
י אֹמְרָה לְאֵל סְלַעֵי לָמָּה שָׁכַחְתָּנִי, לָמָּה קָדַר אֱלֹהֵי בְלַחֲץ
אוֹיֵב:

יא בְּרִצַּח בְּעֲצֻמוֹתַי חֲרַפּוּנֵי צוּרְרֵי, בְּאַמְרָם אֵלַי כָּל הַיּוֹם
אֵיחָ אֱלֹהֶיךָ:

יב מַה תִּשְׁתַּחֲוֶה נִפְשֵׁי וּמַה תִּתְהַמֵּי עָלַי, הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי
עוֹד אוֹדְנֶנּוּ, יִשׁוּעַת פָּנָי וְאֱלֹהֵי:

נט

א לְמִנְצַחַת אֵל תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְּתָם, בְּשִׁלַּח שְׂאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת
הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ:

ב הַצִּילֵנִי מֵאֵיבֵי, אֱלֹהֵי, מִמֵּת־קוֹמְמֵי תִשְׁנֹבְנֵי:

ג הַצִּילֵנִי מִפְּעֵלֵי אֹן, וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי:

ד כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשֵׁי, יְגוּרוּ עָלַי עֲזִים, לֹא פִשְׁעֵי וְלֹא
חַטָּאתַי יְהוָה:

ה בְּלִי עֹן יְרוּצוֹן וַיְכוּנְנוּ, עוֹרָה לְקַרְאתִי וְרָאָה:

ו ואתה יהוה אלהים צבאות אלהי ישראל, הקיצה לפקד
 כל הגוים, אל תחזן כל בגדי און סלה:

ו וישובו לערב יהמו ככלב ויסובבו עיר:

ה הנה וביעון בפייהם חרבות בשפתותיהם, כי מי שמע:

ט ואתה יהוה תשחק למו, תלעג לכל גוים:

י עזו אליך אשמרה, כי אלהים משגבי:

יא אלהי חסדי יקדמני, אלהים יראני בשררי:

יב אל תהרגם פן ישכחו עמי, הניעמו בחילך והורידמו,
 מגננו אדני:

יג חטאת פיו דבר שפתימו ויילכדו בגאונם, ומאקה
 ומכחש יספרו:

יד כלה בחמה כלה ואינמו, וידעו כי אלהים מושל ביעקב
 לאפסי הארץ סלה:

טו וישובו לערב יהמו ככלב ויסובבו עיר:

טז חמה יגיעון לאכל, אם לא ישבעו וילינו:

יז ואני אשיר עזך וארגן לבקר חסדך, כי היית משגב לי
 ומגום ביום צר לי:

יח עזי אליך אשמרה, כי אלהים משגבי אלהי חסדי:

עו

- א לְמַנְצַחַת עַל יְדוּתוֹן לְאַסַּף מְזֻמּוֹר:
- ב קוּלֵי אֵל אֱלֹהִים וְאַעְעֶקֶה, קוּלֵי אֵל אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי:
- ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדַנֵּי דְרִשְׁתִּי, יְדֵי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג, מֵאַנְהָה הַנְחֵם נַפְשִׁי:
- ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה, אֲשִׁיחָה וְתִתְעַטֵּף רוּחִי סֵלָה:
- ה אַחֲזֹת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר:
- ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים:
- ז אֲזַכְּרָה נְגִינָתִי בְּלִילָה, עִם לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי:
- ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדַנֵּי, וְלֹא יִסִּיף לְרַצוֹת עוֹד:
- ט הָאֶפֶס לְנִצַּח חֶסֶדּוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדֹר וָדֹר:
- י הַשְׁבַּח חַנּוּת אֵל, אִם קָפִץ בְּאֵף רַחֲמָיו סֵלָה:
- יא וְאֲמַר חֲלוֹתֵי הַיָּא, שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיוֹן:
- יב אֲזַכּוֹר מַעֲלָלֵי יְהוָה, כִּי אֲזַכְּרָה מִקֶּדֶם פְּלֹאֲךָ:
- יג וְהִגִּיתִי בְּכָל פְּעֻלָּךְ, וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
- יד אֱלֹהִים בִּקְדָשׁ דְּרַכָּךְ, מִי אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים:
- טו אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פְלֹא, הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲזָךְ:
- טז גְּאֻלְתָּ בְּזֵרוּעַ עַמְךָ, בְּנֵי יַעֲקֹב וַיֹּסֶף סֵלָה:
- יז רְאוּךָ מִיָּם אֱלֹהִים, רְאוּךָ מִיָּם יַחֲלוּ, אַף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת:
- יח זָרְמוּ מִיָּם עֲבוֹת, קוֹל נִתְּנוּ שְׁחָקִים, אַף חֲצֹצִיף יִתְהַלְכוּ:

יט קול רעמך בגלגל האירו ברקים תבל, רגזה ותרעש
הארץ:

כ בים דרפך ושבילך במים רבים, ועקבותיך לא נדעו:

כא נחית כצאן עמך, ביד משה ואהרן:

ז

כ תפלה למשה איש האלהים, ארני מעון אתה היית לנו
בדר ודר:

כ בטרם הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל, ומעולם עד עולם
אתה אל:

ג תשב אנוש עד דכא, ותאמר שובו בני אדם:

ד כי אלה שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבר, ואשמורה
בקלה:

ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלה:

ו בבקר יציץ ויחלה, לערב ימולל ויבש:

ז כי כלינו באפך, ובחמתך נבחלנו:

ח שתה עונתינו לנגדך, עלמנו למאור פניך:

ט כי כל ימינו פנו בעברתך, כלינו שנינו כמו הגה:

י ימי שנותינו בהם שבעים שנה, ואם בגבורת שמונים
שנה, ורהבם עמל ואון, כי גז חיש ונעפה:

יא מי יודע עז אפך, וכיראתך עברתך:

- יב למנות ימינו בן הודע, ונבא לבב חכמה:
 יג שובה יהוה עד מתי, והנחם על עבדיך:
 יד שבענו בכקר חסדך, ונרננה ונשמחה בכל ימינו:
 טו שמחנו כימות עניתנו, שנות ראינו רעה:
 טז יראה אל עבדיך פעלך, והדרך על בניהם:
 יז ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו,
 ומעשה ידינו כוננהו:

קה

- א הודו ליהוה קראו בשמו, הודיעו בעמים עלילותיו:
 ב שירו לו זמרו לו, שיחו בכל נפלאותיו:
 ג התהללו בשם קדשו, ישמח לב מבקשי יהוה:
 ד דרשו יהוה ועזו, בקשו פניו תמיד:
 ה זכרו נפלאותיו אשר עשה, מפתיו ומשפטי פיו:
 ו זרע אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו:
 ז הוא יהוה אלהינו, בכל הארץ משפטייו:
 ח זכר לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור:
 ט אשר ברית את אברהם, ושבועתו לישחק:
 י ויעמידה ליעקב לחק, לישראל ברית עולם:
 יא לאמר לך אתן את ארץ כנען, חבל נחלתכם:
 יב בהיותם מתי מספר, כמעט וגרים בה:

- יג וַיִּתְהַלְכוּ מִגֹּזֵי אֵל גֹּזֵי, מִמַּמְלָכָה אֵל עִם אַחֵר:
 יד לֹא הִנִּיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקָם, וַיִּזְכַּח עֲלֵיהֶם מַלְכִים:
 טו אֵל תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחִי, וְלִנְבִיאֵי אֵל תִּרְעוּ:
 טז וַיִּקְרָא רָעַב עַל הָאָרֶץ, כָּל מִטָּה לֶחֶם שָׁבַר:
 יז שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ, לְעֶבֶד נִמְכָּר יוֹסֵף:
 יח עָנוּ בְּכָל רִגְלוֹ, בְּרוּזַל בָּאָה נַפְשׁוֹ:
 יט עַד עֵת בָּא דְבָרוֹ, אָמַרְתָּ יְהוָה צָרְפָתְהוּ:
 כ שָׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהוּ, מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ:
 כא שָׁמוֹ אָדוֹן לְבֵיתוֹ, וּמִשָּׁל בְּכָל קִנְיָנוֹ:
 כב לְאֹסֵר שָׂרְיוֹ בְּנַפְשׁוֹ, וּזְקֵנָיו יַחֲכֹם:
 כג וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, וַיַּעֲקֹב גַּר בְּאֶרֶץ חָם:
 כד וַיִּפֹּר אֶת עַמּוֹ מְאֹד, וַיַּעֲצֵמְהוּ מִצְרַיִם:
 כה הִפְדָּה לָבָם לְשֵׁנָא עַמּוֹ, לְהַתְנַבֵּל בְּעַבְדָּיו:
 כו שָׁלַח מִשָּׁה עֶבְדוֹ, אַהֲרֹן אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ:
 כז שָׁמוֹ בָּם דְּבָרֵי אֱתוּתָיו, וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם:
 כח שָׁלַח חִשְׁף וַיַּחֲשֹׁף, וְלֹא מָרוּ אֶת דְּבָרוֹ:
 כט הִפְדָּה אֶת מִימֵיהֶם לָדָם, וַיָּמַת אֶת דִּגְתָם:
 ל שָׂרֵץ אֶרֶצָם צִפְרֻדָּעִים, בְּחֻדְרֵי מַלְכֵיהֶם:
 לא אָמַר וַיָּבֵא עָרַב, בְּנִים בְּכָל גְּבוּלָם:
 לב נָתַן גִּשְׁמֵיהֶם בָּרֶד, אִשׁ לְהַבּוֹת בְּאֶרֶצָם:

- לג וַיֵּךְ גִּפְנָם וּתְאֲנָתָם, וַיִּשְׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם:
 לד אָמַר וַיָּבֵא אֶרְבֶּה, וַיִּלַּק וַאִין מִסְפָּר:
 לה וַיֹּאכַל כָּל עֵשֶׂב בְּאֶרְצָם, וַיֹּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם:
 לו וַיֵּךְ כָּל בְּכוֹר בְּאֶרְצָם, רֵאשִׁית לְכָל אוֹנָם:
 לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב, וַאִין בְּשִׁבְטָיו בּוֹשֵׁל:
 לח שָׂמַח מְעָרִים בְּצֵאתָם, כִּי נָפַל פְּחָדִים עֲלֵיהֶם:
 לט פָּרַשׁ עֲנָן לְמִסְדָּךְ, וְאֵשׁ לְהָאִיר לְיָלֶהָ:
 מ שָׁאֵל וַיָּבֵא שָׁלוֹ, וְלָחֵם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם:
 מא פָּתַח צֹר וַיִּזּוּבוּ מַיִם, הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נָהָר:
 מב כִּי זָכַר אֶת דְּבַר קְדָשׁוֹ, אֶת אֲבִרְהָם עֲבָדוֹ:
 מג וַיּוֹצֵא עִמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרָנָה אֶת בַּחִירָיו:
 מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֶרְצוֹת גּוֹיִם, וַעֲמַל לְאֲמִים יִירָשׁוּ:
 מה בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ, הִלְלוּיָהּ:
 קלז

- א על גְּהֵרוֹת כָּכֵל שָׁם יִשְׁכְּנוּ גַם כְּכִינוּ, בְּזָכְרָנוּ אֶת צִיּוֹן:
 ב על עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ, תְּלִינּוּ בְּגֵרוֹתֵינוּ:
 ג כִּי שָׁם שָׁאֲלוּנוּ שׁוֹבֵינוּ דְּבָרֵי שִׁיר וְתוֹלְלֵינוּ שְׂמֻחָהּ, שִׁירוּ
 לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן:
 ד אֵיךְ נִשִּׁיר אֶת שִׁיר יְהוָה, עַל אֲדָמַת נֶכֶר:
 ה אִם אֲשַׁכַּחךְ יְרוּשָׁלַיִם, תִּשְׁכַּח יְמִינֵי:

ו תדבק לשוני לחכי אם לא אזכרכי, אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי:

ו זכר יהוה לבני אדם את יום ירושלים, האמרים ערו ערו עד היסוד בה:

ח בת בבל השדודה, אשרי שישלם לך את גמולך שגמלת לנו:

ט אשרי שיאחזו ונפיץ את עלליך אל הסלע:

קג

א הללויה הללו אל בקדשו, הללוהו ברקיע עזו:

ב הללוהו בגבורתיו הללוהו כרב גדלו:

ג הללוהו בתקע שופר, הללוהו בנגבל וכנור:

ד הללוהו בתוף ומחול, הללוהו במנים ועוגב:

ה הללוהו בצלצלי שמע, הללוהו בצלצלי תרועה:

ו כל הנשמה תהלל יה, הללויה:

לאחר סיום המזמורים יאמר שלושה פסוקים אלו:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהוה שבות עמו, יגל יעקב ישמח ישראל: ותשועת צדיקים מיהוה, מעוזם בעת צרה: ויעזרם יהוה ויפלטם, יפלטם מרשעים ויושיעם כי חסו בו:

זאת התפלה מצאנו באמתחת הכתבים, והיא מעט הכמות ורב האיכות

רבונו של עולם, עלת העלות וסבת כל הסבות, אנת
 לעלא, לעלא מן כלא, ולית לעלא מנה, דלית מחשבה
 תפיסא בך כלל, ולך דומיה תהלה, ומרמם על כל ברכה
 ותהלה. אותך אדרש, אותך אבקש שתחתך חתירה
 דרך כבושה מאתך, דרך כל העולמות, עד
 ההשתלשלות שלי במקום שאני עומד, כפי אשר נגלה
 לך, יודע תעלומות, ובדרך ונתיב הנה תאיר עלי אורך,
 להחזירני בתשובה שלמה לפניך באמת, כפי רצונך
 באמת, כפי רצון מבחר הפרואים, לבלי לחשב
 במחשבותי שום מחשבת חוץ ושום מחשבה ובלבול
 שהוא נגד רצונך, רק לדבק במחשבות זכות צחות
 וקדושות בעבודתך באמת בהשגתך ובתורתך. "הט לבי
 אל עדותיך", ותן לי לב טהור לעבדך באמת. וממצולות
 ים תוציאני לאור גדול חיש קל מהרה. תשועת יהנה
 כהרף עין, לאור באור החיים כל ימי היותי על פני
 האדמה. ואזכה לחדש געורי, הימים שעברו בחשך,
 להחזירם אל הקדשה, ותהיה יציאתי מן העולם כביאתי,
 בלא הטא. ואזכה לחזות בנעם יהנה ולבקר בהיכלו, בלו
 אומר כבוד, אמן נצח סלה ועד:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁתּוֹלֵכֵנו לְשָׁלוֹם,
 וְתִדְרִיכֵנו לְשָׁלוֹם, וְתַצְעִידֵנוּ לְשָׁלוֹם, וְתַגִּיעֵנוּ לְמַחֲזוֹ הַפְּצָנוּ
 לְחַיִּים וְלִשְׁמֹחַת וְלִשְׁלוֹם (וְאִם דַּעְתּוֹ לַחֲזוֹר בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם יֹאמֶר
 וְתַחֲזִירֵנוּ לְשָׁלוֹם) וְתַצִּילֵנוּ מִכַּף כָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב וְלִסְטִים וְחַיּוֹת
 רָעוֹת בְּדֶרֶךְ, וּמִכָּל מִיָּנִי פּוֹרְעָנוֹת הַמְתַּרְגְּשׁוֹת וּבְאוֹת לְעוֹלָם.
 וְתִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ, וְתַתְּנֵנוּ לְחֵן וְלַחֶסֶד
 וְלִרְחָמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָּל רוֹאֵינוּ, וְתַגְּמַלְנוּ חֲסִדִּים טוֹבִים
 וְתִשְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנֵינוּ. כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה וְתַחֲנוּן אַתָּה:
 בְּרוּךְ אַתָּה יי, שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, תַּצִּילֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִסַּפְּנַת דִּרְכִּים,
 וְתִשְׁמַרְנִי וְתַצִּילֵנִי מִכָּל מִיָּנִי צַעַר וְיִסּוּרִין וְעַכּוּב בְּדֶרֶךְ, וּמִכָּל
 אוֹרֵב וְאוֹיֵב וּמַסְטִין, וְתַהֲיֶה תְּמִיד עִפּוֹי בְּשַׁבְּתִי, בְּבֵיתִי
 וּבְלִבִּי בְּדֶרֶךְ, בְּשִׁמְךָ אֵצֶא לְדֶרֶךְ לְשָׁלוֹם, וּבְשִׁמְךָ אֶעֱבֹר
 הַדֶּרֶךְ בְּשָׁלוֹם, וְאֲשׁוּב לְבֵיתִי לְשָׁלוֹם. וְתַצִּילֵנִי מִכָּל מִיָּנִי
 הַזְּיוֹקוֹת וְהַפְּסַד בְּדֶרֶךְ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת, בְּגוֹף וּנְפֶשׁ וּמְמוֹן,
 וְשָׁמֹר צְאוֹתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ לְחַיִּים טוֹבִים וְלִשְׁלוֹם מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם,
 וְתִזְכְּנֵנוּ לְתֵן צְדָקָה קֹדֶם צְאוֹתִי לְדֶרֶךְ כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב. "צְדָק לִפְנֵי
 יַחֲלֶה וְיִשָּׁם לְדֶרֶךְ פֶּעַמִּיּוֹ", וְעַל יְדֵי זֶה תִּבּוֹן לִפְנֵי הַדֶּרֶךְ, וְאַתָּה
 בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים תִּלָּךְ לִפְנֵי לְהַנְחוֹתִי הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אֵלֶיךָ בָּה,
 וְתֵאִיר לִפְנֵי בְּאוֹרְךָ הַגָּדוֹל, וְתִבְיָאֵנִי וְתַגִּיעֵנִי לְמַחֲזוֹ הַפְּצִי
 לְחַיִּים וְלִשְׁלוֹם כְּרָצוֹנְךָ הַטּוֹב.

לְכָל מֵאֵן דְּבַעֵי

כָּל מִטְרַתְנֵנוּ בְּהַדְפֵסֶת הַסְפָּרִים
הַקְדוּשִׁים הִיא לְקַיֵּם אֶת צְוֵאת
מוֹהַרֲנַ"ת זצ"ל, שְׁצִוָּה קָדָם
הַסֵּתֶלְקוֹתוֹ "יִפּוּצוּ מֵעֵינֵתֶיךָ
חוּצָה".

הַרְשוּת נְתוּנָה לְכָל מִי
שֶׁבְרָצוֹנוֹ לְהַדְפִּים קְטָעִים מִסֵּפֶר
זֶה בְּכָל לְשׁוֹן שֶׁהוּא בְּכָל מְדִינָה
וּמְדִינָה, וְאִין רְשׁוּת לְאַף אֶחָד
לְאוֹסְרוֹ אֶלָּא אֶדְרָבָה, "יִגְדִּיל
תּוֹרָה וַיֵּאדִיר".